

CODEX
DIPLOMATICUS POLONIAE.

KODEX DYPLOMATYCZNY POLSKI

OBEJMUJĄCY PRZYWILEJE

KRÓLÓW POLSKICH, WIELKICH KSIĄŻĄT LITEWSKICH
BULLE PAPIEZKIE

JAKO TĘŻ

WSZELKIE NADANIA PRYWATNE

MOGĄCE POSŁUŻYĆ DO WYJAŚNIENIA DZIEJÓW WEWNĘTRZNYCH KRAJOWYCH

dotąd nigdzie nie drukowane, od najdawniejszych czasów aż do roku 1506

WYDANY

ZA STARANIEM I PRACĄ

LEONA RZYSZCZEWSKIEGO

ANTONIEGO MUCZKOWSKIEGO

Adjunkta Archiwum Głównego Królestwa Polskiego

WZBOGAČONY PRZYPISAMI AŻ DO Nr. CVII

PRZEZ

ANTONIEGO ZYGMUNTA HIELCEL

Obolga Prawa Doktora.

TOM I.

W WARSZAWIE.

Drukiem Stanisława Strąbskiego,

przy ulicy Daniłowiczowskiej Nr. 617, w dawną Bibliotecę Żaluskich.

1847.

CODEX DIPLOMATICUS POLONIAE

QUO CONTINENTUR PRIVILEGIA

REGUM POLONIAE, MAGNORUM DUCUM LITVANIAE
BULLAE PONTIFICUM

NEC NON

JURA A PRIVATIS DATA

ILLUSTRANDIS DOMESTICIS REBUS GESTIS INSERVITURA

adhuc nusquam typis exarata, ab antiquissimis inde temporibus usque ad annum 1506

EDITUS

STUDIO ET OPERA

LEONIS RZYSZCZEWSKI

ET

ANTONII MUCZKOWSKI

Adjutoris Varsaviensis Tabularii Publici Regni Poloniae

NOTIS ADORNATUS USQUE AD Nr. CVII

AB

ANTONIO SIGISMUNDO HIELCEL

Juris Utriusque Doctore.

TOMUS I.

VARSAVIAE.

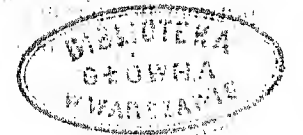
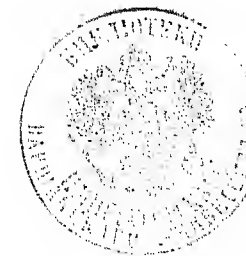
Typis Stanisłai Strąbski,

vicius Danilovicianus Nr. 617, in aedibus quondam Bibliothecae Żaluscianae.

1847.

1000125894

Wolno drukować, z warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury, po wydrukowaniu,
prawem przepisanej liczby exemplarzy.

W Warszawie dnia 9/21 Kwieciana 1845.

Cenzor,

Niezabitowski.

PRAEFATIO.

Exemplarze podpisem poniższym nieopatrzone, jako przedruk nieprawny, poszukiwane będą.

A handwritten signature in dark ink, appearing to be "J. K. Kozłowski", written in a cursive style.

PRZEDMOWA.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że dyplomata są najbogatszym i najważniejszym źródłem do historii: wyświecają one wzajemne stosunki ludów, ich prawa i zwyczaje: w nich to są przechowane imiona osób któremi się historia zajmuje, w nich znajdujemy pomoc we wszelkich poszukiwaniach starożytności. Im obfitsze te źródła, tém bardziej rozwinąć mogą jasne pojęcie przeszłości, bez którego nie masz historii.

Pojawienie się zatem dzieła, którego głównym celem jest wydanie na świat nieznanych dotąd materyałów, z radością powinny być przyjęte przez uczonych, którym po większej części praca ta jest poświęconą. Niemcy przewodniczące w poszukiwaniach historycznych, dają nam przykład usiłowań w tym celu podjętych. Wychodzące Kodexa dyplomatyczne nie tylko szczególnych prowincyj, ale i miast szczycących się własną oddawną narodowością, dowodzą ważności podobnych zbiorów.

U nas pomimo niezliczonych skarbów tego rodzaju rozrzuconych po całej przestrzeni dawniej Polski, mało komu na myśl przyszło, odszukać je podług możliwości, i połączyć w jedną całość, któraby się stała poważnym Muzeum pamiątek krajowych.

Słuszny hołd przeto oddać należy tym, którzy do tego kierunku zwrócili dość teraz upowszechnione u nas zamiłowanie w rzeczach historycznych, którzy przeważnie w tym względzie w literaturze ojczystej położyli zasługi; mówię tu o Dogielu za Augustowskich czasów, o Hrabu Raczyńskim za naszej pamięci. Znane dzieło Dogiela *Codex Diplomaticus Regni Poloniae*, wydane w Wilnie 1758 r., a ułożone na wzór Du Monta *Corps universel Diplomatique*, i Rymera *Acta et foedera* etc. olbrzymiego było rozmiaru; źródła które autor posiadał i które dla niego wszędzie stały otworem, świetne temu przedsięwzięciu zapowiadały powodzenie:

PRAEFATIO.

Procul dubio est diplomata sic dicta suppeditare historiae, rebus scilicet gestis, uberrimos eosque luculentissimos fontes: illa proferunt et patefaciunt mutuas populorum necessitudines, illustrantque eorum leges et mores; illis posterorum memoriae traduntur nomina a historiographis celebranda; illa denique maximo sunt adjumento in conquirendis cujusque generis antiquitatibus. Quo abundantiores hi fontes, eo faciliorem dant nobis praeteritorum temporum cognitionem, sine qua nulla est historia.

Opus itaque, quod in lucem proferat hujusmodi fontes adhuc ignotos, merito gratum acceptumque erit viris doctis, quorum causa praecipue hic labor est susceptus. Germani inter omnes populos facile principes in monumentis historicis investigandis, sunt exemplo, quantum in eo studiorum genere praestiterint. Quotannis ferme in lucem eduntur apud illos sic dicti Codices diplomatici non solum singularum provinciarum, sed etiam urbium, quae inde ab antiquissimis temporibus genuino civitatis jure fruuntur. Quae res ipsa sat superque probat, quanti momenti sint hujusmodi corpora.

Apud nos, quamvis superent ejus generis opes per totum antiquae Poloniae ambitum dispersae, vix quisquam animum advertit iis omnibus, quantum fieri posset, conquirendis, et in unum corpus, quod amplissimum Poloniae gentis historicum monumentum exhibere possit, conjungendis.

Justa itaque gratia referenda est iis, qui apud nostrates resuscitarunt rerum gestarum studium, satis jam his temporibus cultum et divulgatum, quique hoc in genere de re litteraria patria optime meriti sunt: scilicet Dogielo, qui regnante Augusto III. et Comiti Raczyński, qui nostra memoria vixit. Celeberrimum opus Dogieli, *Codex diplomaticus Regni Poloniae*, editum Vilnae a. 1758 concinnatum ad instar operis Du Montis *Corps universel Diplomatique*, atque Rymeri *Acta et foedera* etc. latissimos sibi habuit propositos fines. Jam autem fontes qui ad manum auctoris erant, et qui illi undique patebant, in eam opinionem inducebant, opus illud

lecz praca ta nie doszła do skutku. Zjawiły się tylko trzy tomy, które aczkolwiek niezupełne, pozostaną zawsze w literaturze naszej jako świetny pomnik ówczesnej epoki i bogaty skarb dla historii; chociaż słusznie zarzucić można Autorowi brak krytycznego ocenienia materyałów, niedokładność i niedbalość w ich wyczytaniu, i wyłączne zajęcie się zewnętrznymi stosunkami kraju.

Po nim wiek cały prawie minął na czczych usiłowaniach: pierwszy Edward Hr. Raczyński zajął się zebraniem i wydaniem materyałów jednej z prowincyj dawniej Polski; jego *Kodex dyplomatyczny Wielkiej Polski*, chociaż w wielu miejscach błędny, a w ogólności nicstarannie wydany, zawsze jednak na względy zasługuje. Po jego śmierci ze zbiorów jego wydano *Kodex dyplomatyczny Litwy*.

Większą ilością dzieł podobnych poszczycić się nie możemy; posiadamy wprowadzić liczne zbiory Praw i Statutów, na różnych Sejmach i przez różnych Królów wydanych. Szacowne to są źródła dla historii, ale za Kodexa dyplomatyczne uważane być nie mogą. Brak jest przeto u nas podobnego dzieła zupełnie swój przedmiot wyczerpującego, ale za to nie masz prawie dzieła historycznego, dawniej w Polsce wydane, w którymby znaleźć nie można było kilkadziesiąt dyplomatów odnoszących się do obrabianego przedmiotu i epoki, porozrzucanych bez ładu i celu, ale stanowiących zawsze obfity zasób materyałów. Ta ilość dyplomatów wydrukowanych po różnych dziełach, staje się mało użytecznym do prac naukowych zasobem, bo nieprzystępnym dla badaczy, z powodu rzadkości dzieł, w których się znajdują i nieporządnego ich układu; a z drugiej strony utrudza niezmiernie wszelkie wydawanie Kodexu dyplomatycznego, którego głównym celem być powinno zapoznać świat uczony z nieznanymi dotąd źródłami, nie zaś wydrukowane już i skąd inąd znajome powtarzać. Słusznie bardzo powiedział uczony Lisch w przedmowie swojej do *Meklenburgische Urkunden*: „że przed wydaniem zbioru dyplomatycznego, postarać się wprzód należy o dokładny wykaz czyli spis wszelkich dyplomatów gdzieindziej już wydrukowanych, i że bez takiego treściwego rejestru znajomych już dyplomatów, wszelkie dalsze usiłowania będą mniej użyteczne, albowiem gdzie brak jest historycznych źródeł, tam w Kodexie dyplomatycznym nieznane tylko materyały umieszczać należy“. Czując potrzebę podobnej skazówki do dzieła które dziś wydajemy, zajęliśmy się tą pracą, której już mało do zupełnego wykończenia brakuje. Ze znajomych nam 50 dzieł Polskich historycznych i prawnych, zrobiliśmy wypisy w treści dyplomatów w nich zawartych. W obcych zaś dziełach Niemieckich, Francuzkich, Angielskich, Szwedzkich, Włoskich i t. d. znaleźliśmy blisko siedmdziesiąt, które zawierają dyplomata bezpośrednio Polski dotyczące się. Zbiór ten nader liczny dotąd w rękopiśmie

praestantissimum fore. Attamen labor hic finem propositum non attigit. Tres nonnisi tomi typis expressi sunt, qui licet non absoluti, semper tamen erunt luculentum illius saeculi monumentum, exoptatissimusque thesaurus historiae conscribendae accommodatus: quamquam non immerito auctori hujus operis obijci potest, quod in recensendis documentis non, ut par erat, arte critica usus sit, neque in iis legendis praecipuam curam et assiduitatem adhibuerit; denique quod nonnisi colligendis diplomatibus ad statum publicum spectantibus, operam dederit.

Post Dogielum, totum paene saeculum elapsum est, quo temporis spatio nil praestiterunt viri docti, nisi quod frustra vires suas tentaverunt. Primus Edwardus Comes Raczyński curam operamque posuit in colligendis atque edendis diplomatibus tangentibus statum et conditionem unius provinciae antiquae Poloniae. *Codex diplomaticus Majoris Poloniae* ab eo editus, etiamsi pluribus locis corrigendus, atque neutiquam perfectus, non parvi tamen est momenti. Post mortem Comitis Raczyńskiego, *Codex diplomaticus Lithuaniae*, cura ejus collectus, typis expressus est.

Pluribus hujus generis operibus gloriari non possumus. Plurima, quae possidemus, corpora legum et statutorum a diversis Regibus in diversis Comitibus latorum, sunt quidem praecipui historiae fontes, attamen Codicibus diplomaticis adnumerari non possunt. Opus igitur, quod universum apparatus diplomaticum penitus exhaustiat, adhuc apud nos desideratur: at contra, nullum fere est opus historicum, anterioribus temporibus in Polonia editum, in quo non invenias plurima diplomata, probantia rem atque temporis momenta in opere tractata. Sunt illa quidem dispersa et passim permixta, attamen exhibent copiosissimum historiae apparatus. Innumera haec diplomata in variis operibus typis expressis occurrentia, parum conducunt ad studia litteraria augenda, idque praesertim hanc ob rem, quod libri rarissimi, quibus illa continentur, non cuique ad manum esse possunt, quodque ipsa diplomata ibidem confusa et dissipata inveniuntur. Atqui eadem illa innumera diplomata multum officiunt edendo codici diplomatico, quum opus ejusmodi doctis viris nonnisi ignotos fontes offerre, non autem jam typis expressos, aut aliquo modo vulgatos repetere debeat. Doctissimus Lisch in praefatione operis sui *Meklenburgische Urkunden*, recte affirmavit: „priusquam Codex diplomaticus typis vulgaretur, adnitendum esse, ut plenissimus index omnium diplomatum ubicumque typis expressorum colligeretur; quod si ejusmodi indices negligerentur, omnem operam ulteriorem minus utilem fore: quum deficientibus historicis fontibus, codici diplomatico ignota solum instrumenta inserenda essent.“ Persuasum nobis est de utilitate ejusmodi indicis, qui magno nobis adjumento esset in edendo codice, quem hodie in lucem tradimus: itaque alacriter suscepimus hunc laborem qui mox jam finem attinget. Ex quinquaginta nobis notis operibus polonicis, historicis et juridicis, brevissimos excerpimus indices diplomatum ibidem allatorum. Evolvendo opera historica ab exteris populis, Germanis, Gallis, Anglis, Suecis, Italis vulgata, deprehendimus septuaginta ferme, quibus continentur diplomata historiam Poloniam

spoczywa, bośmy się wzięli do pracy pilniejszej i bardziej pożądanej. Wydanie więc tych Regestrów na później odkładamy: uzupełnią się jeszcze i staną ważnym dopełnieniem Kodexu, który dziś wydajemy, chociaż może wyprzedzić go być powinni.

W początkach naszego przedsięwzięcia natrafiliśmy na wielką trudność: jednocześnie bowiem zbieranie materyałów i wydawanie onychże jest prawie niepodobnem. To było powiększej części przyczyną opóźnienia od lat kilku zamierzonego dzieła. Trudność ta przewyciężoną została tak własnym naszym usiłowaniem, jako i łaskawą pomocą osób do tego uproszonych, które wyższe nad zbyt powszechnie jeszcze wkorzenione u nas przesady, łaskawie pozwolić nam raczyły przystępu do własnych swych archiwów. Dziś mamy już przysposobione materyały do dwóch lub trzech tomów następnych, i spodziewamy się, że wydanie pierwszego, nowe nam jeszcze źródła otworzy. Mając zamiar jak najwięcej wydać materyałów, nie możemy oznaczyć zakresu dzieła: a tak ilość tomów zależeć będzie od ilości przybywających materyałów. Rękopismu więc naszego nie mogliśmy tak wygotować, ażeby w nim nieprzerwanym ciągiem szedł porządek chronologiczny; nie byłoby bowiem miejsca dla nowo przybywających źródeł, o które się wiążą staramy. A z resztą, zdaniem naszym, podobne dzieło nie może być zupełne, skoro będzie ograniczone.

Dla podzielenia pracy, obraliśmy jedną tylko epokę dziejów naszych, to jest okres idący od najdawniejszych czasów, aż wyłącznie do panowania króla Zygmunta I. obranego na tron Polski 1506 roku, nie wyłączając jednak tych przywilejów, które on nadał będąc jeszcze Wielkim Księciem Litewskim. Wyezerpnięcie tej epoki, pięć wieków w sobie obejmującej, jest właśnie naszym zadaniem.

Co do praktycznego obrobienia jej, następujące przyjęliśmy zasady:

1. Tom każdy zawierać ma w sobie ciąg chronologiczny dyplomatów od najdawniejszych czasów do r. 1506 idących, i tym sposobem stanowić całość niezależną od tomów następnych, z właściwymi sobie indexami. Co rok ma wyjść tom jeden składający się przynajmniej z 200 dyplomatów, i też samą obejmujący epokę.

2. Te tylko mają być umieszczane dyplomata, które się z oryginałów przepiśzą, bądź wyjęte będą ze źródeł, których autentyczność żadnej nie podpada wątpliwości. Za ogólne przyjęliśmy правило nie powtarzać tych, które gdzie indziej już były drukowane; odstąpimy jednak od tego w tym przypadku, gdy mając pod ręką oryginał drukowanego już dyplomatu przekonamy się, że albo błędnie był

coneernentia. Collectio haec copiosissima, adhuc in adversariis asservatur, etenim opus magis necessarium plusque desideratum, suscipiendum nobis esse duximus; illos itaque indices, sive regesta, posteriori tempore edenda reponimus. Omnem eorum adhibebimus, ut illa absolvantur et plenissima reddantur, sique fiant complementum Codicis, quem hodie publicamus, quamvis eum fortasse praecedere debuissent.

Aggredientibus nobis inoeptum opus magnum obstabat impedimentum: namque colligendis diplomatibus occupati, haud quaquam illa eodem tempore typis vulgare poteramus. Eaque res ipsa plurimum morae attulit edendo operi, quod jam aliquot ante annis publicandum constitueramus. Illud impedimentum superatum est eum nostro ipsorum studio, tum etiam officioso virorum auxilio, qui evel-lentes animo nimis adhuc alte insitas popularium nostrorum opiniones, lubentissime nobis aditum suorum tabulariorum privatorum dederunt. Hodie sunt nobis jam collecta munimenta, quae duobus vel tribus voluminibus contexendis facile sufficere possunt; minimeque dubitamus, quin primum haec volumen in lucem editum, novos adhuc nobis fontes derivaturum sit. Quum nobis in animo sit, quam plurima ignota munimenta edere, ideo non possumus designare finem suscepti a nobis laboris: numerus voluminum hujus operis pendeat ex apparatu munimentorum, quae suppeditabuntur. Eandem ob causam opus haec non ita institui potuit, ut diplomata continuo ordine chronologico disponerentur: deesset enim locus, quo recenter detecti fontes, qui a nobis cupidissime conquiruntur, referrentur. Ceterum nostrum opus, ut nostra fert opinio, minime perfectum dici potest, quum certis sit terminis limitatum.

Ut laborem nostrum divideremus, nonnisi unam periodum historiae nostrae elegimus, scilicet spatium temporis inde ab antiquissimis temporibus, usque ad Regem Sigismundum I., qui anno 1506 regnare coepit. Privilegia imperante eo Rege collata, nostro operi non inserentur, nisi quae ab illo Principe, uti Magno Duce Lithuaniae, concessa sunt. Fontes itaque diplomaticos illius periodi complectentis quinque saecula, exhaustiendos nobis suscepimus.

In exsequendo labore nostro, sequentia observanda nobis proposuimus:

1. Unumquodque volumen continebit diplomata ordine chronologico inde ab antiquissimis temporibus usque ad a. 1506 disposita. Sic, quodlibet volumen exhibebit apparatus absolutum, minime diplomatibus reliquorum voluminum interruptum. Unicuique volumini adnectentur regesta necessaria. Quolibet anno vulgabitur unum volumen, continens minimum 200 diplomata ejusdem periodi.

2. Ea solum inserentur munimenta, quae ex archetypis describentur, vel quae derivabuntur ex fontibus, de quorum fide authentica minime ambigetur. Hanc nobis praecipuam posuimus legem, ne qua repetantur munimenta, quae jam ubicumque typis descripta sunt: tunc tamen eam legem neglecturi, quum typis jam vulgati diplomatibus archetypis nacti, animadvertemus illud vel perperam re-

wyczytany, albo z błędnej wydany kopii: wtedy zamieścimy go w naszym zbiorze, jako na większą zasługujący wiarę.

3. Na czele każdego dyplomu ma być wypisana jego treść, zamiana daty na dzisiejszą, opisanie z kąd pochodzi, i jakie są przy nim pieczęcie, warianty (jeżeli były dublety), nareszcie objaśnienia które się koniecznemi być okażą. Chociaż przeciwko zbyt rozwlekłym uwagom powstano w nowszych czasach; sprostowania jednak imion, miejsc i osób, często w tekście zupełnie przekształconych, ważną jest bardzo przysługą dla osób zajmujących się pisaniem dziejów krajowych. Zresztą, chociażby tam i błędy jakie się wkładły, dyplomatyczne uwagi nigdy bez wartości i korzyści nie pozostaną. Co się dotyczy zamiany dat zwykle w dyplomatach używanych, niewypowiedzianą wdzięczność winniśmy P. Hieronimowi Duchnowskiemu, który przez wydanie swój: *Tablicy z nomenklaturą Świętych i Święt tak ruchomych jako i statych*, pod tytułem: *Calendarium Catholicum w Warszawie 1844 r.*, umyślnie na ten cel sporządzonej, i ułożonej podług dzieł najstaranniej o tém traktujących, nadzwyczaj nam tę pracę ułatwił.

4. W wyborze dyplomatów będzie się zważać tylko na ich autentyczność: królewskie czy książęce, osób świeckich czy duchownych: słowem wszelkie publiczne i prywatne znajdą miejsce w naszym zbiorze; gdyż równie są ważne i zajmujące, skoro wyświecają przeszłość narodu i nieznane odkrywają wypadki.

5. W Indexach tej nadewszystko postanowiliśmy trzymać się zasady, aby jak najbardziej przyjsć w pomoc wszelkim poszukiwaniom; zbyt obszerne i rozwlekłe odstręczają, zbyt krótkie nie są dostateczne. Ułożyliśmy zatem jeden Index szczególny imion własnych familij, herbów i t. d.; drugi miast, wsi, rzek, jezior i t. d.; trzeci nakoniec będzie zbiorem wyrazów średniowiecznych, polskich, lub jeżeli się jakie znajdą słowiańskich, tudzież wszelkich innych które miejsca znaleźć nie mogą pod dwoma pierwszemi: wszystkie zaś mają być porządkiem alfabetycznym ułożone. Oprócz tego znajduje się na początku summaryusz wszystkich dyplomatów jak po sobie następują.

O dokładność w wyczytaniu dyplomatów nie szczędziliśmy starań. Każdy dyplom po przepisaniu go, porównywał się z oryginałem, a w miejscach wątpliwych po raz trzeci sprawdzał się przy korekcie z autentykiem. Dla dokładności zachowaliśmy ortografią jaka się w oryginałach znajduje, a dla ułatwienia czytającym wprowadziliśmy interpunkcję, jaka się nam stosowną być zdawała.

Niech nam wolno będzie dodać jeszcze słów kilka o wątku z którego to dzieło powstało.

Zródła z których czerpaliśmy, są wszystkie wskazane i opisane przy samychże dyplomatach. Archiwum Główne Królestwa Polskiego, znane pod imieniem Metryk

cognitum, vel saltem ex minus recta, quam dicunt, copia vulgatum esse; tunc demum eidem, uti cui major fides habenda est, locum in nostro corpore assignabimus.

3. Cuique munimento praemittentur: summarium ejusdem, dies qua idem promulgatum, et quidem secundum nostram computandi rationem; locus ubi hocce munimentum asservetur, quibus sigillis munitum sit, variae lectiones (si plura nobis erunt exemplaria); denique subjicientur notae, quae maxime necessariae videbuntur. Licet recentioribus temporibus multum sit disputatum contra justo prolixiores notas, magno tamen levantur labore historici auctores, si, quae saepenumero in documentorum contextu perperam allata occurrunt personarum et locorum nomina, notis illustrata exhibentur. Ceterum quamvis in notis adjectis aliquid peccatum esset, observationes diplomaticae non parum afferent commodi et utilitatis. Quod attinet modum reducendorum ad nostram computandi rationem dierum, qui in diplomatibus promulgandis in usu crant, vix dici potest, quantum debeamus Viro doctissimo Hieronimo Duchnowski, qui edita a se: *Nomenclatura principalium Sanctorum et dierum festorum mobilium immobiliumque*, tum *Calendario Catholico Varsoviae 1844*, leviorcm nobis hunc laborem fecit. Vir hic humanissimus suum studium in eo posuit, ut id ipsum praestaret, secutus optima opera hanc rem tractantia.

4. In eligendis diplomatibus spectabitur tantum eorum fides authentica. Sive illa proficiscuntur a regibus, sive a ducibus, sive a privatis viris, sive ab ecclesiasticis: ne multa, omnia publica et privata nostro corpori inserentur, nam aequae sunt magni momenti et pariter observanda, quippe quae res praeteritas lucidas reddant, ignotasque detegant.

5. In conficiendis indicibus id nobis summopere propositum erat, ut cuique rei conquirendae maxime essent accommodati: nimis effusi et dilatati nauseam movent: nimis densi et arti non sufficiunt. Concinnavimus itaque primum indicem singularem, nomina personarum, gentium sive familiarum, insigniumque continentem; alterum nomina urbium, villarum, fluviorum, lacuum etc. exhibentem: tertius denique complectitur omnes voces medii aevi, polonicas, vel si quae forte inveniantur slavicas, nec non quae primo et secundo indici apte inseri non poterant: omnes autem ordine, quem dicunt alphabeticum, sunt redacti. Praeterea in fronte operis apposita est series omnium diplomatum, conscripta eo ordine, quo se excipiunt.

Maximum adhibuimus studium ad recognoscenda diplomata: unumquodque diploma descriptum contulimus cum suo archetypo, in locis autem ambiguis tertium comparabatur cum sua tabula authentica, quum jam typis expressum, recognoscatur. In describendis diplomatibus observavimus orthographiam, quam in iis deprehendimus: ut autem legentes verborum contextum facilius capere possent, interpungendi signa, quae aptissima videbantur, apposuimus.

Liceat nobis adhuc pauca adjicere de apparatu, qui operi nostro originem dedit.

Fontes, ex quibus hausimus, indicati et descripti sunt in notis unicuique diplomati adjunctis. Tabularium Publicum Regni Poloniae, vulgo Metrica Regni

Koronnych, licznych nam dostarczyło materyałów. Naczelnik tego Archiwum W. Felix Bentkowski, Mąż najzasłużeńszy we względzie historii literatury polskiej, wsparł nas nie tylko swoją światłą radą, ale nawet łaskawą i skuteczną pomocą. Z pojedynczych osób wdzięczność winniśmy wynurzyć PP. Rusieckiemu i Stronczyńskiemu, którzy z własnych zbiorów nie wachali się nam licznych oryginałów i wypisów udzielić. Michał Ks. Radziwiłł i Konstanty Hr. Ordynat Zamojski dozwolili nam także przystępu do familijnych swych archiwów. Dwa te przemożne niegdyś domy, jeden w Litwie, drugi w Koronie, które w całej historii naszej zawsze świetną odgrywały rolę, i rozległe w kraju miewały stosunki, dziś jeszcze obfite posiadają źródła, dotyczące się tak własnych jako téż i wygasłych już familij, a w drobnej nawet części bynajmniej dotąd nie wyczerpane. Łaskawa pomoc z téj strony zbyt jest dla nas ważną, abyśmy o niej nie wspomnieli, jako na wdzięczność publiczną zasługującej. Może téż tak szlachetny przykład zachęci i innych do naśladowania go, a nie jedno zapewne historyczne zdarzenie wyjaśni się przez pomniki, które może nie w jednym zakątku butwieją, na pastwę robactwu porzucone.

Mając na celu jedynie przysłużyć się historii krajowej wydaniem nieznanych dotąd źródeł, wzięliśmy za wzór najlepsze dzieła w tym rodzaju w Niemczech wydawane i zastosowaliśmy je do kraju naszego. O ileśmy celu tego dopięli, osądzi to światła krytyka, która wydając sąd o naszym dziele, zechce łaskawie mieć to na względzie, że w podobnym rodzaju pracy z niezliczonymi przychodzi walczyć trudnościami.

W Warszawie, d. 15 Sierpnia 1846 r.

(*Metryki Koronne*) dictum, plurima nobis suppeditavit munimenta. Praefectus ejusdem Tabularii, clarissimus doctissimusque Felix Bentkovius, Vir jam optime meritis de rei litterariae polonae historia, juvit nos non tantum recto consilio, sed etiam benevolentissimo ac efficacissimo auxilio. Inter ceteros Viros privatos, justissimas gratias referre debemus amplissimis viris Rusieccio et Stronczyńscio, qui de suis propriis diplomatibus lubentissime nobis obtulerunt plurimas tabulas authenticas, vel etiam apographa. Michael Princeps Radziwillus et Constantinus Comes Zamojski sua privata tabularia adeundi nobis potestatem dederunt. Duae hae familiae, olim maxima auctoritate inter suos populares fruentes, altera in Magno Ducatu Lithuaniae, altera in Regno Poloniae, quae toto ferme nostrae historiae decursu primas partes agebant, plurimumque dignitate pollebant, nostris adhuc temporibus asservant in suis tabulariis uberrimos fontes, non solum propriam concernentes stirpem sed multas jam extinctas familias, ne minima quidem ex parte exhaustos. Auxilium, quo hinc adjuti sumus, nimis est magni momenti, quam quod silentio nobis praeterire liceat, imo ab omnibus merito celebrandum. Illustre hoc exemplum excitabit fortasse alios, ut illud sibi imitandum sumant, et certo maxima pars rerum gestarum illustrabitur monumentis, quae forsitan neglecta putrescunt, abjecta ad corrodendum a blattis et tineis.

Volentes bene mereri de rebus gestis nostri populi, nostroque officio functuri edendis fontibus ignotis, secuti sumus celeberrima opera hac de re in Germania edita. Quid praestiterimus, viri doctissimi, penes quos est hac de re judicium, decernent, qui tamen de nostro studio sententiam ferentes velint memores esse, in hujusmodi laboribus suscipiendis, cum plurimis impedimentis dimicandum esse.

Varsaviae, d. 15 mensis Augusti a. 1846.

INDEX CHRONOLOGICUS

DOCUMENTORUM TOMI I.

Nro	Anno		Pag.
I.	1145.	Miecislaus dictus Senex Dux Poloniae, monasterio Cisterciensium Lądensi, pagos Kościół, Dolany etc. donat, eidemque et beneficia varia et immunitates largitur.	1
II.	1153.	Zbilut quidam auctore et impulsore Joanne Archiepiscopo Gnesnensi, praesente Miecislae cognomino Senie, coenobium Cisterciensium in villa Lekno fundat, eique e patrimonio suo quatuor villas donat. . . .	4
III.	1155.	Privilegium protectorium Adriani IV. P. M. impertitum coenobio Augustianorum in Czerwińsk, eorumque bonis.	8
IV.	1176.	Casimirus dictus Justus Dux Poloniae, monasterium Cisterciensis ordinis Sulejoviae fundat.	11
V.	1187.	Sententia Casimiri Justi Ducis et Monarchae Poloniae ejusque consiliariorum, de B. Benedicti capella ad Canonicos Ecclesiae Plocensis pertinente, a Crivosandone vero quodam et Cetheo sibi vindicata. . .	14
VI.	1190 (?).	Dirsco Viti Episcopi Plocensis frater, villas quasdam in provincia Sandomiriensi sitas, vel monasterio Buscensi, vel uxori suae, certis conditionibus propositis, testamento donat.	15
VII.	1207.	Fulco Episcopus Cracoviensis, decimas de villis Wojcza, Winiary et Balice (?) pendendas, coenobio monacharum ordinis Praemonstratensis Buscensi concedit.	16
VIII.	1207.	Pactum Joannis Magistri ecclesiae Plocensis cum quodam Gernoldo de exstruenda in villa Brzeznica mola.	18
IX.	1212.	Slavossius quidam villam suam Słaboszów coenobio Buscensi donat. .	19
X.	1212.	Praedia villae Słaboszów Slavossius praedictus monasterio Buscensi donat.	21
XI.	1220.	Decretum Marci Palatini Cracoviensis, inter Comitem Budiwojum et Canonicum Cracoviensem Nicolaum, nec non Joannem, filios Polanini de patrimonio eorum, villa scilicet Glew dicta, litem dirimens. . . .	21
XII.	1221.	Lesco cognomine Albus Dux Poloniae, partem alteram villae Święciechów, coenobio Cisterciensium Sulejoviensi donat, alteram vero eidem coenobio vendi permittit.	23
XIII.	1221.	Acquisitionem villae Glinki alias Obiecanów dictae, quam Obiecan	

XIII			Pag.
Nro	Anno		
		miles quidam monasterio Czervinscensi donavit, Conradus Dux Maso-	
		viac, ratam esse jubet.	24
XIV.	1221.	Conradus Dux Masoviae et Cujaviae, Sophia uxore sua filiisque Bole-	
		slao et Ziemovito praesentibus, villam Koskowo monasterio Czervin-	25
		scensi donat.	
XV.	1222.	Conradus Dux Masoviac, ex antiquis privilegiis Boleslai avi et Casimiri	
		patris sui exemplum sibi sumens, rusticos ascriptitios villarum mona-	26
		sterii Czervinseensis jurisdictioni Abbatis permittit.	
XVI.	1222.	Proxime praecedentis privilegii alterum exemplar, ampliori designa-	27
		tione rusticorum ascriptitiorum auctum	
XVII.	1223.	Ziemomyslius Dux Cujaviae, filius Conradi Ducis Masoviae, villanis	29
		trium pagorum privilegium, quod dicebatur juris Teutonici, confert .	
XVIII.	1227.	Ivo Episcopus Cracoviensis, ecclesiam S. Trinitatis Cracoviae, quae	
		usque ad id tempus parochialis erat, monachis ordinis Praedicatorum	30
		contulit ab omni sollicitudine curae parochialis immunem.	
XIX.	1228.	Grimislava vidua, olim Lesconis Albi Cracoviac et Sandomiriae Ducis	
		uxor, jus venandi in silvis Castellaniae Wolboriensis, Michaëli Episco-	31
		po Cujaviensi restituit	
XX.	1231.	Michaël Episcopus Cujaviensis, villam Barkowice ad ecclesiam suam	
		Cathedralem Vladislaviensem pertinentem, eum villa Lubotyń coenobii	32
		Cisterciensium Sulejoviensis propria commutat, praesente et assentiente	
		Duce Conrado Masoviensi	
XXI.	1232.	Michaël Episcopus Cujaviensis, inito cum Sulejoviensi Cisterciensium	
		coenobio, de commutanda villa Lubotyń cum villa Barkowice pacto, de	34
		singulis quibusdam et quidem de commodis dieti coenobii stipulatur. .	
XXII.	1232.	Vladislaus filius Odonis Dux Poloniae Majoris villam Strazskówek coe-	36
		nobio Cisterciensium Sulejoviensi donat.	
XXIII.	1233.	Boleslaus dux Siradiae fratribus Cisterciensibus monasterii Sulejovien-	
		sis, licentiam capiendi eastores in utraque ripa fluminis Ner, in propin-	37
		quo villae Baldrieboviae, largitur	
XXIV.	1233.	Vladislaus Dux M. Poloniae, villae Panigrodz ad coenobium Cister-	
		ciensium Leknense pertinenti, juris Teutonici Culmensis privilegium	38
		confert.	
XXV.	1234.	Fulco Archiepiscopus Gnesnensis, donationem decimarum a Vincentio	
		praedecessore suo in quadam territorii Naklensis parte coenobio Lu-	39
		bucensi Vratislaviensis dioceseos concessarum confirmat.	
XXVI.	1236.	Vitus Praepositus Craeoviensis villam Smrokow Henrico Praeposito	40
		Miechoviensis coenobii vendit.	
XXVII.	1237.	Boleslai Ducis Masoviae decretum, quo limites inter praedia monasterii	
		Sulejoviensis et haeredum villae cujusdam Vochrz dietae, constituuntur.	41
XXVIII.	1239.	Boleslaus Pudicus Dux Sandomiriae donationem villae Kepino a Ful-	
		cone Archiepiscopo Gnesnensi coenobio Sulejoviensi factam, ratam	42
		esse jubet.	
XXIX.	1241.	Conradus Dux Cracoviae et Lanciciae eum filio suo Ziemovito, villam	
		coenobii Sulejoviensis, Kepino dictam, ab angariis nonnullis liberat.	44
XXX.	1242.	Premislai Boleslaique fratrum Ducum Poloniae Majoris edictum contra	
		nefarios turbatores pacis monasticae coenobii Benedictinorum Lubinen-	45
		sis direptoresque honorum ejus.	

XIV			Pag.
Nro	Anno		
XXXI.	1242.	Conradus Dux Craeoviae et Lanciciae, privilegia monasterii Cister-	
		ciensium Sulejoviensis refert ac renovat.	46
XXXII.	1245.	Conradus Dux Lanciciae villam Służewo, Gotardo Comiti donat.	50
XXXIII.	1246.	Boleslaus Dux Masoviae villam Osmolino coenobii Czervinscensis	
		a contributionibus certis liberat.	51
XXXIV.	1246.	Premislaus Dux Majoris Poloniae jus piscandi in lacubus coenobii Lu-	
		binensis, incolis vicinarum villarum deminuit et certis legibus coëreet.	52
XXXV.	1249.	Boleslaus Pudicus Dux Craeoviae, nonam partem annui proventus salis,	
		quem de fodinis Bochnensibus pereipiebat, coenobio Cisterciensium	
		Wąchocensi donat; eidemque, si quando in Cracoviensi vel Sandomir-	
		iensi Dueatu nova salis, plumbi, eupri vel stanni metalla opera sua	
		invenerit et instituerit, vel intermissa recoluerit, tertiam, si vero auri	
		vel argenti, quintam partem redditus inde habendi assignat.	54
XXXVI.	1251.	Casimirus Dux Cujaviae et Lanciciae privilegium Ducis Casimiri co-	
		gnomine Just, Ładensi coenobio a. 1150 impertitum renovat, et ratum	
		esse jubet	56
XXXVII.	1251.	Casimiri Ducis Cujaviae et Lanciciae decretum, litem de villa Łęczna	
		inter Petrum Abbatem coenobii Sulejoviensis et Misliborium quem-	
		dum nobilem, dirimens.	58
XXXVIII.	1251.	Michaël Episcopus Cujaviensis, decimas de villis Byszewo, Saltuo, Wią-	
		zowno, et Trzyszczyño ad ecclesiam Byszeviensem attinentes, monaste-	
		rio Cisterciensium Byszeviae extruendo concedit.	60
XXXIX.	1252.	Casimirus Dux Cujaviae et Lanciciae villam ecclesiamque Dobrovi-	
		ensem eum aliis ad eandem pertinentibus bonis, a Christiano Episcopo	
		Prussiae monasterio Sulejoviensi Cisterciensium restitutas, eidem mona-	
		sterio addicit, et a variis quae tum in Polonia in usu fuere angariis,	
		immunes reddit	62
XL.	1252.	Boleslaus Dux Cracoviae innovat et auget privilegia a Lescone Duce	
		Conventui Monialium in Busk data	65
XLI.	1253.	Boleslaus Dux Poloniae Majoris donationem villae Koszuty a Bogussio	
		nobili Polono Lendensi monasterio factam ratam esse jubet.	66
XLII.	1253.	Casimirus Dux Cujaviae et Lanciciae testatur, Nicolaum Thesaurarium	
		villam Byssovia nuncupatam aliasque nonnullas, pro erigendo monaste-	
		rio fratribus ordinis Cisterciensium contulisse	67
XLIII.	1254.	Opiso Legatus Apostolicus, coenobium Augustianorum Czervinscen-	
		sium ejusque bona in patrocinium suum recipit atque Archiepiscopo	
		Gnesnensi et Abbati monasterii Wąchocensis, executionem poenarum	
		ecclesiasticarum contra turbatores pacis monasterii indictarum, com-	
		mittit	70
XLIV.	1254.	Boleslaus Pudicus Dux Craeoviae, coenobium sacrarum virginum ordi-	
		nis Praemonstratensis in villa Krzyżanowiec fundat, eidemque et hanc	
		et alias decem villas, tum a se, tum ab aliis nonnullis nobilibus Polo-	
		niae donatas, variisque beneficiis impertitas, assignat.	73
XLV.	1256.	Ziemovitus Dux Masoviae, incolas villae Wilkowiec, coenobii Czervin-	
		seensis propriae, a variis angariis liberat.	76
XLVI.	1257.	Boleslai Pudici Ducis Cracoviae privilegium foundationis monasterii	
		Zavichostensis, sacrarum virginum ordinis sanctae Clarae	77

Nro	Anno		Pag.
XLVII.	1257.	Ziemovitus Dux Masoviae villam Koski vel Kossevo dictam coenobio Augustianorum Czervinseensi donat.	82
XLVIII.	1260.	Casimirus Dux Lanciciae et Cujaviae privilegium Vladislai filii Odonis Ducis Poloniae Majoris coenobio Sulejoviensi impertitum, confirmat. .	83
XLIX.	1261.	Casimiri Ducis Lanciciae et Cujaviae decretum, monasterio Sulejoviensi villam Baldrzychow, de qua eidem monasterio nonnulli nobiles Poloniae litem intenderant, addicens.	84
L.	1262.	Boleslaus Pudicus Dux Cracoviae, privilegia monasterio Cisterciensium Sulejoviensi ab avo suo et patre olim impertita confirmat.	86
XLI.	1265.	Lesco dictus Niger Dux Siradiae, 42 mansos silvae Brzeznicia nuncupatae, Martino cuidam et Prebislao donat; ut agro silvestri exstirpato, colonos ibidem locent, privilegio quod juris Teutonici dicebatur, aliisque nonnullis libertatibus gavisuros.	88
LII.	1267.	Boleslaus Dux Poloniae Majoris Thiloni cuidam et Henrico de Neu-markt urbecolis Posnaniensibus, villam Spytkowo 60 marcis argenti vendit.	89
LIII.	1271.	Boleslaus Pudicus Dux Cracoviae, villae Tynieensis coenobii Opotowiec nuncupatae, privilegium juris municipalis Teutonici, quali urbs Cracovia regebatur, largitur.	90
LIV.	1273.	Conradus Scultetus de Luburz, coenobio sacrarum virginum ordinis Cisterciensis Olobocensi, tres mensuras agri sui (mansos dictas) donat. .	92
LV.	1275.	Boleslaus Pudicus Dux Cracoviae, bona coenobii Dlubnensis alias Imbramovicensis dicti Virginum Sacrarum ordinis Praemonstratensis, colonis extraneis cujuscunque sint nationis, frequentare sinit.	93
LVI.	1275.	Vladislau Loeticus Dux Lanciciae et Cujaviae, villam Sokolowo dictam, Nicolao cuidam nobili vendit, eundemque jure Teutonico regi jubet, munus et beneficia sculteti praedicto impertiens Nicolao	95
LVII.	1278.	Boleslaus dictus Pius Dux Gnesnensis et Premislaus II. Dux Posnaniae, donationem octo villarum a Beniamino Palatino, fratribus Cisterciensis ordinis Paradisiensibus, ad condendum ibidem monasterium factam, ratam esse jubent.	97
LVIII.	1278.	Boleslaus Dux Masoviae, jus domini, quod Abbas Martinus et fratres coenobii Lubinensis in villa Jezow et aliis quibusdam provinciae Masoviensis longo ex tempore habuerunt, auctoritate sua firmat, variisque immunitatibus ampliat.	100
LIX.	1278.	Boleslaus Pudicus Dux Cracoviae, bona nobilium Radvanitarum, Trebol dicta, in ditionem Vladislai Ducis Osventimensis non transivisse testatur, iisdemque varias immunitates largitur.	105
XLX.	1279.	Lesco dictus Niger Dux Siradiae Veneslao et Chojnoni quibusdam villas Zdunowice et Koznianow coloniis frequentandas confert, ita ut ipsi et coloni jure Teutonico civitatis Novi fori regantur.	108
LXI.	1279.	Lesco dictus Niger privilegium Conradi Ducis Masoviae a. 1242 coenobio Cisterciensium Sulejoviensi impertitum, ratum esse jubet. . . .	109
LXII.	1279.	Boleslaus Pudicus Dux Cracoviae, villae Tarnaviae coenobii sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis Imbramovicensis propriae, privilegium Juris Teutonici largitur.	110
LXIII.	1280.	Joannis I. Episcopi Posnaniensis litera indulgentiarum ecclesiae Czervinseensi impertita.	112

Nro	Anno		Pag.
LXIV.	1284.	Premislaus II. Dux Poloniae M. villae Trabezyn Nicolai Thesaurarii Ladensis propriae, privilegium et immunitates juris Teutonici largitur. .	113
LXV.	1284.	Premislaus II. Dux M. Poloniae, villam suam Gorczyno Henrico de Tonch civi Posnaniensi confert colonis frequentandam, eidemque ibi privilegium juris Teutonici et munus Sculteti impertiens, beneficia et officia hujus muneris praescribit.	114
LXVI.	1286.	Ziemomyslius Dux Cujaviae, villis ad coenobium Byszeviense Cisterciensis ordinis pertinentibus, privilegium juris Teutonici confert. . . .	117
XLXVII.	1287.	Lesco dictus Niger Dux Cracoviae etc. venditionem Advocatae oppidi Novae Bresniciae a Catherina vidua Martini Advocati prioris antiquae Bresniciae Hankino leviro suo factam ratam esse jubet.	121
LXVIII.	1288.	Premislaus II. Dux Majoris Poloniae, commutationem bonorum Dobrowo, Sadow etc. nec non decimarum de villis quibusdam ad coenobium Byssoviense pertinentium, pro decimis villarum nonnullarum prope Byssoviam in Castellania Neklensi sitarum, ab Engelberto Abbate Byssoviensi cum Jacobo Archiepiscopo pactam, ratam esse jubet. . . .	123
LXIX.	1288.	Premislaus II. Dux M. Poloniae, pactum Joannis de Slugocino cum Gerardo Abbate coenobii Lendensis, de commutandis certis villis initum, ratum esse jubet.	125
LXX.	1288.	Conradus Dux Masoviae coenobio Czervinseensi ecclesiam S. Trinitatis dictam, in villa Blonie constructam, nec non villas Wolam, Wawrzyszew et Nesnawgewo donat, variis privilegiis et immunitatibus gavisuras. .	127
LXXI.	1288.	Premislaus II. Dux M. Poloniae, donationem villae Zabartow a Gerardo Abbate et coenobio Lendensi Jacobo Archiepiscopo, ob coaequantum valorem commutatarum utrinque decimarum, Jacobo Archiepiscopo Gnesnensi factam, ratam esse declarat.	130
LXXII.	1289.	Premislaus II. Dux M. Poloniae, villae Trzesacz ad coenobium Byszeviense pertinenti privilegium juris Teutonici confert.	131
LXXIII.	1290.	Jacobi II. dicti Swinka Archiepiscopi Gnesnensis cum Bertholdo Abbate Byszeviensi de commutandis villis decimisque eorum nonnullis, complanatio renovata.	133
LXXIV.	1291.	Jacobi II. Archiepiscopi Gnesnensis, de villis decimisque cum monasterio Byszeviensi, ulterior declaratio.	135
LXXV.	1291.	Vladislai Loetici Ducis Cujaviae decretum, quo coenobio Sulejoviensi villam Laeynow, de qua lis inter Abbatem coenobii praedicti et filios nobilis cujusdam Mstiborii agebatur, adjudicat.	136
LXXVI.	1291.	Premislaus II. Dux Poloniae et Pomeraniae, privilegia et immunitates coenobii Lendensis olim in tabulis non satis clare descriptas, fusius enucleat.	138
LXXVII.	1291.	Premislaus II. Dux Poloniae M. commutationem bonorum coenobii Lendensis cum villa Kopojno Sendivoji propria factam factam, ratam esse jubet.	140
LXXVIII.	1291.	Vladislau Loeticus nobili cuidam Clementi villam Zasow donat. . . .	142
LXXIX.	1292.	Vladislau Loeticus Dux Sandomiriae etc. villas Guzlin et Pikułkowo civitati Brestensi donat.	143
LXXX.	1292.	Casimirus Dux Lanciciae villis nonnullis monasterii Sulejoviensis, privilegium juris Teutonici confert.	144
LXXXI.	1292.	Premislaus Dux M. Poloniae, omnes ditionem ejus per Olobok intran-	

XVII

Nro	Anno	Pag.
		tes, et in eadem domicilium sibi constituturos advenas, nec non mercatores Calissienses, a portorii solutione liberat, hisque certum censum in perpetuum donat. 146
LXXXII.	1292.	Casimirus Dux Lanciciae incolas villarum Gorae, Pustkovie et Kempae coenobii Sulejoviensis proprietarum, ab omnibus publicis tributis et angariis per sedecim annos immunes esse jubet. 147
LXXXIII.	1293.	Premislaus II. Dux M. Poloniae Gerardo Abbati coenobii Cisterciensium Ładensis potestatem tribuit, colonis Germanis et liberis Polonis rusticis, privilegio juris theutonici gavisuris, villam Jaroszyń frequentare 148
LXXXIV.	1293.	Vladislaus Locticus Dux Siradiae, villas suas Niewodniki et Cieślino, eum villis coenobii Cisterciensium Ładensis Kłobia et Choeń commutat 149
LXXXV.	1296.	Gervardus quidam nobilis Polonus, molam aquariam in villa Koszutysitam, Christiano Sculteto Koszutensi confert, eumque obligat, ut quotannis duo pondera, quae lapides dicebantur, cerae, monasterio Ładensi pendat 151
LXXXVI.	1297.	Boleslaus Dux Masoviensis quinque villas suas et silvas nonnullas Joanni Episcopo Posnaniensi donat. 153
LXXXVII.	1297.	Vladislaus Locticus Dux Regni Poloniae etc. donationem villae Bronkovo ab Ozia Thesaurario Ładensi coenobio ejusdem loci Cisterciensium factam, ratam esse jubet, et villae eidem privilegium juris Teutonici confert 155
LXXXVIII.	1298.	Vladislaus Locticus Dux Regni Poloniae etc. donationem villae Koszuty a Gervardo monasterio Ładensi factam, ratam esse jubet, villaeque huic immunitates et privilegia juris Teutonici tribuit. 156
LXXXIX.	1298.	Vladislaus Locticus oppidum Radziejoviam, sincero Magdeburgensi jure regi sinit: provocationes vero litium, non alias, nisi ad Junivladislaviense municipale judicium interponendas esse jubet 157
XC.	1298.	Vladislaus Locticus Vojslao famulo suo villam Wrąbczyn, ab omnibus angariis et tributis liberam, cum jurisdictionis potestate impertitur. 159
XCI.	1298.	Vladislaus Locticus in media provinciae Calissiensis parte, tributum frumentarium ad pontem civitatis Calissiensis reficiendum, imperat 160
XCII.	1299.	Vladislaus Locticus Civitati Calissiensi eum Gnesnensi, Pysdrensi et aliis quibusvis foedere contra nefarios turbatores pacis publicae inito junctae, ut efficacius eosdem latrones perscui posset, severioribus nonnullis poenarum et insectationum remediis utendi potestatem tribuit 161
XCH.	1300.	Christianus Scultetus venditionem molendini sui in villa Koszuty siti, dum adhuc in Polonia erat, monasterio Ładensi factam, in Borussia, publica auctoritate Conradi de Lichtenbagen Elbingensis ordinis equitum Teutonicorum Commendatoris, ratam esse declarat. 163
XCIV.	1300.	Gerardus Advocatus Miechoviensis, Adamo de Komarów Judiei Miechoviensi, unum macellum quod in Miechovia proprium habebat, dono confert. 164
XC.	1301.	Nicolaus Dux Opaviensis, Venceslai Regis Poloniae et Bohemiae in Polonia Procurator, qui Capitaneus dicebatur, monasterio Ładensi villae Koszuty possessionem quietam et securam servari jubet. 165

XVIII

Nro	Anno	Pag.
XCVI.	1303.	Lesco, Premislaus, et Casimirus Duces Cujaviae Obezano Clavigero de Szostka scultetiam villae Skotniki in perpetuum largiuntur 166
XCVII.	1304.	Ziemovitus Dux Dobrinensis tres villas suas dictas Makowo, Andrae eidam dicto de Craevia, sub clientelae necessitudine in perpetuum possidendas donat. 167
XCVIII.	1305.	Tabula donationis villae Szczonowo dictae, quam Adalbertus Zeehslai Castellani Calissiensis filius, coenobio Cisterciensium Ładensi largitus est. 170
XCIX.	1306.	Advocatus et cives oppidi Brestensis, eum Paulo de Paelsteyn Regis Bohemiae in Polonia procuratore inducias ad d. 28 mens. Sept. duraturas ineunt, ut per eas Dux Vladislaus Locticus Brestiae cum Rege Bohemiae de pace pacisci possit. 172
C.	1306.	Consules Junivladislaviensis civitatis, inducias quas cum Paulo de Paelsteyn iniverunt, Premislaum eorum Ducem etiam conservaturum, et aditum ad arcem civitatemque Baroviensem eidem a Bohemis restituendam, obvientiēti belli contra Vladislaum Locticum necessitate, eopiis Bohemorum patefacturum, in se recipiunt: nec non de licentia eorundem militum tunc et Junivladislaviam intrandi variis conditionibus disceptant. 175
CI.	1306.	Premislai Ducis Cujaviae, de portorio Radziejeviensis, cum Paulo de Paelsteyn Regis Bohemiae in Polonia Procuratore pactio 177
CII.	1307.	Lesco et Premislaus Duces Cujaviae venditionem villae Wtelnō a Vlodimiro de Łojewo filio Jaroslai Palatini, Byszeviensi monasterio factam, ratam esse jubent 178
CIII.	1310.	Vladislaus Locticus, ut praeclara in se uxoremque suam Gerconis civis Radziejoviensis oppidi merita, dum patria exul esset, praestita remuneretur, eidem Advocati Radziejoviensis munus et beneficia jure hereditario confert. 180
CIV.	1311.	Jesco filius Lupi, auctoritate Premislai et Casimiri Ducum Cujaviensium accedente, villam suam Samociąsko dictam, coenobio Cisterciensium Byszeviensi vendit 181
CV.	1314.	Vladislaus Locticus Heres Regni Poloniae jura et privilegia civitati Calissiensi a praedecessoribus suis impertita, rata esse jubet 183
CVI.	1322.	Rex Vladislaus Locticus, civibus oppidi Radziejoviae, molam vento agitari solitam prope oppidum aedificandam, et pascua paludesque oppidum circumjacentia utenda fruenda concedit, vectigali quodam utrobique praestando sibi reservato 184
CVII.	1324.	Rex Vladislaus Locticus, et tabulam Boleslai D. Poloniae M. monasterio Ładensi impertitam, qua privilegium foundationis Ducis Miechslai dicti Senis confirmatam est, et plurium villarum posterioribus temporibus coenobio a nobilibus Poloniae collatarum acquisitionem, ratam esse jubet 186
CVIII.	1327.	Vincentius de Smogorow, mediam partem haereditatis suae Viskidno, Joanni de Rucow, genero suo, pro dote donat 188
CIX.	1337.	Casimirus Rex, Mareo Advocato et civibus Sandomiriensibus villam Radoskovicze denuo donat et confert. 189
CX.	1341.	Henricus Landgravius Hassiae promittit Casimiro Regi se statuto die

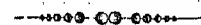
Nro	Anno	Pag.
		duo millia sexagenarum grossorum Pragensium filiae dotis nomine persolutorum. . . . .
CXI.	1343.	190
		Cives Cracoviae, Sandominiriae, et Sandeciae, jussu Regis Casimiri spondent Magistro Prussiae se neque Regi Poloniae, nec cuiquam alteri qui foedus cum eo ictum rupisset, auxilio fore, imo summopere adnixuros, ut haec concordia firma permaneat. . . . .
CXII.	1343.	191
		Ziemovitus et Casimirus Duces Masoviae, militi Panatlia Castellano Czirncensi, villas Segluki et Sezichi, pro villis ipsius Boglewice, Wola, et Zioczyno, donant. . . . .
CXIII.	1346.	193
		Casimirus Rex Theodorico cuidam dicto Sturm villam in fluvio Lipnik locandi potestatem confert. . . . .
CXIV.	1348.	195
		Jaroslavus Archiepiscopus Gnesnensis Superarbiter inter Vladislauum Ducem Lanciciensis et Dobrinensis Terrarum, et Clementem Episcopum Plocensem, villas Rus, Trambino et alias, Episcopo Plocensi adjudicat. . . . .
CXV.	1349.	197
		Vladislaus Dux Lanciciensis et Dobrinensis militi Nasironi mericam in Terra Dobrinensi sitam, una cum silva Gorzechowo ipsius haereditati Zyreniki adjacenti vendit. . . . .
CXVI.	1351.	201
		Casimirus Rex, Nicolao et Tilusio quibusdam villam Visoke jure Teutonico locandam, confert. . . . .
CXVII.	1352.	203
		Casimirus Rex Jacobo dicto Isskra villam Obrwinow jure Teutonico locandi confert potestatem. . . . .
CXVIII.	1353.	204
		Ziemovitus Dux Masoviensis, villas Brwelino, Lonzsko, et Nrzesno ad monasterium Plocense pertinentes, ab omnibus solutionibus et exactionibus liberat. . . . .
CXIX.	1354.	208
		Casimirus Rex, Joanni Pakoslao haeredi de Stozyszcz, oppidum Rzeschoviense donat, eidemque oppido jus Teutonicum concedit. . . . .
CXX.	1355.	209
		Vladislaus Dux Cujaviae scultetiam in villa Ostrowaz sitam, cuidam Nicolao collatam ab omnibus solutionibus liberam facit. . . . .
CXXI.	1356.	211
		Casimirus Rex cuidam Petro Herbordi, jus locandi villam ad fluvium Sitnik confert, eidemque villae nomen Libertas Petri imponit. . . . .
CXXII.	1359.	213
		Ziemovitus Dux Masoviae, approbat concordiam inter se et Elisabetham patruam suam per Casimirum Regem factam de immunitate et libertate bonorum ab ea possessorum. . . . .
CXXIII.	1361.	214
		Casimirus Rex, villas Kurowo, Dymce et Ostrowaz, ab omnibus solutionibus, excepta universali collecta terrae, liberat. . . . .
CXXIV.	1362.	216
		Vladislaus Dux Cujaviae commutationem certorum bonorum inter Moszczicium Palatinum Cujaviensem et filiastrum ejus factam, ratam esse jubet. . . . .
CXXV.	1362.	217
		Casimirus Rex cuidam Henrico quondam advocato de Warta, facultatem de novo locandi oppidum Kolo juro Teutonico concedit. . . . .
CXXVI.	1363.	219
		Oswaldus Castellanus de Slonsko vendit Scultetiam in villa sua Plowcze Stophano dicto Wojciechowicz, quam venditionem Casimirus Jagiellonides Rex Poloniae confirmat. . . . .
CXXVII.	1364.	223
		Rex Casimirus dirimit litem de possidenda villa Tluchovo ortam. . . . .
CXXVIII.	1364.	226
		Florianus Cancellarius Lanciciensis et Praepositus Cracoviensis, scultetiam villae Glna in Terra Lanciciensi sitae, Sdzeslao filio Tomconis de Rzezcica, vendit. . . . .
		227

Nro	Anno	Pag.
CXXIX.	1365.	Casimirus Rex, Hanroni et Mathiae quibusdam, advocatiam in civitate Ossiek, una cum villa Schirchowa, vendit. . . . .
CXXX.	1366.	230
		Casimirus Rex, nobilibus militibus Jacobo, Waltero, et Hennigo de Guntersberg, villam Wyssoka cum omnibus attinentiis, confert. . . . .
CXXXI.	1369.	232
		Casimirus Rex venditionem scultetiae in Murzynowo a Przeczslao Palatino Calissiensi cuidam Czessek seu Lassek factam, approbat. . . . .
CXXXII.	1372.	234
		Confirmatio et donatio advocatiae in Tlukawy per Nobiles Dobrogostium, Arnoldum, Ulricum, et Bartoldum de Ost, Nicolao et Obeczano fratribus, sub certis conditionibus. . . . .
CXXXIII.	1373.	237
		Vladislaus Dux Opoliensis, cuidam Chodkoni villam Gozdycz in districtu Colomiensi sitam donat, certis conditionibus adjectis. . . . .
CXXXIV.	1375.	238
		Vladislaus Dux Opoliensis cuidam Waczkonu tres villas in districtibus Zydzacoviensi et Colomiensi sitas donat, eam donationem Vladislaus Jagiellonides Rex confirmat, additis nonnullis villis. . . . .
CXXXV.	1377.	240
		Ziemovitus Junior Dux Masoviae, Swatoslao dicto Rzezczywa haeredi de Magnuszewo, in eadem haereditate fora annalia et septimanalia instituenda permittit, quam concessionem Joannes Senior Dux Masoviae a. 1424, Sigismundus vero Rex Poloniae a. 1537, confirmant. . . . .
CXXXVI.	1378.	244
		Ziemovitus Dux Masoviae ecclesiae Plocensi libertates confert, promittens se Episcopum et ditiones ejusdem ecclesiae praecipue tutaturum. . . . .
CXXXVII.	1381.	247
		Ludovicus Rex Hungariae et Poloniae, fratribus ordinis Carthusiensis monasterii S. Antonii in Lechnicz, liberam piscationem in fluvio Dunajec, concedit. . . . .
CXXXVIII.	1386.	249
		Hedvigis Regina Poloniae, omnia privilegia quibus civitas Leopoliensis temporibus Casimiri et Ludovici Regum fruebatur, confirmat. . . . .
CXXXIX.	1386.	252
		Vladislaus Dux Opoliensis in oppido Ostrzeszow advocatiam instituit, eidemque certa emolumenta et proventus confert. . . . .
CXL.	1388.	254
		Vladislaus Rex Poloniae civibus Radomiensibus dat facultatem balneum extra moenia ejusdem civitatis construendi. . . . .
CXLI.	1389.	255
		Vladislaus Rex Poloniae civibus Casimiriensibus ad Cracoviam dat facultatem construendi viginti quinque cameras pannorum. . . . .
CXLII.	1390.	256
		Vladislaus Rex civibus Sandomiriensibus salem ex zuppis Vieliciensibus et Bochnensibus, itineribus quibus illis placuerit, vehendum permittit. . . . .
CXLIII.	1391.	258
		Vladislaus Rex Poloniae cuidam Lyen Dyak, ejusque fratribus villam Holyn in districtu Zydzacoviensi sitam, donat. . . . .
CXLIV.	1392.	259
		Vladislaus Rex, Petro de Moschna scultetiam in villa Swidnik duzy confert, eidemque villae privilegium et immunitates juris teutonici largitur. . . . .
CXLV.	1393.	261
		Vladislaus Rex, ob fidelia merita Vincentii Granowski Castellani Naklensis, eidem centum marcas grossorum super villa Krzywa-gora, inscribit. . . . .
CXLVI.	1394.	263
		Abraham dictus Szocha Palatinus Masoviae, villam suam Sarzeczewo Magistro Generali Prussiae, quadringentis marcis Thorunensibus, vendit. . . . .
CLXVII.	1396.	264
		Vladislaus Rex villas suas Dzadowicze, Kotwaszice et Morza Sandivogio Palatino Calissiensi, in ducentis marcis monetae communis obligat. . . . .
		265

Nro	Anno	Pag.
CXLVIII.	1397.	Vladislaus Rex Clementi de Jastrzembia dat facultatem obligandi oppidum Dąbie, Nicolao Jastrzambecz Subdapifero Lanciciensi . . . 266
CXLIX.	1398.	Creslaus haeres de Kościelec Palatinus Cujaviensis, promittit se semper Regi Vladislao fidelem fore, neque cum tam in secundis quam in adversis, deserturum . . . 267
CL.	1399.	Vladislaus Rex Civibus Cracoviensibus praescribit modos judicandi lites et causas, eisque privilegium confert, quod citati sive evocati ad aliquod iudicium extra muros Cracovienses, minime comparere tenebuntur . . . 268
CLI.	1401.	Jura et privilegia Magni Ducatus Lituaniae rata firmaque declarantur, ab Ordinibus Regni Poloniae . . . 271
CLII.	1402.	Nicolaus Judex Sochaczoviensis dirimit litem inter heredes de Szczyt- no et heredes de Orly ortam . . . 274
CLIII.	1403.	Nobilis Nicolaus de Czarnocin medietatem villae suae Mikluszowico Nobili Jaschconi de Wierzbo centum et octoginta marcis grossorum Pragensem vendit . . . 275
CLIV.	1404.	Vladislaus Rex Poloniae Consulibus civitatis Radziejoviensis salem minutum vendendum concedit ea tamen conditione, ut lucro inde percepto oppidum in melius mutetur . . . 276
CLV.	1405.	Vladislaus Rex viginti marcas monetae in et super villa sua Morza Nicolao heredi de Lubomirz assignat . . . 277
CLVI.	1406.	Decretum, quo oppidum Szrem Vladislao Regi Poloniae adjudicatur . 278
CLVII.	1408.	Sententia lata in causa judiciali inter Vladislaum Regem ab una, et Ziemovitum Ducem Masoviae parte ab altera acta, qua villa Doni- now Regi et Regno Poloniae adjudicatur . . . 279
CLVIII.	1408.	Judicium Dobrinense dirimit litem inter Vladislaum Regem et Iwo- nem dictum Marsalek ortam, idque super decem millibus florenorum 281
CLIX.	1409.	Vladislaus Rex villam Wroblow certa pecuniae summa Nobili Thom- coni de Komorniki obligat . . . 283
CLX.	1410.	Vladislaus Rex, ducentas marcas Joanni de Kalinowa, in villa sua Maczow in districtu Calissiensi, inscribit . . . 284
CLXI.	1411.	Vladislaus Rex villam suam Boguszyce Nobili Stanislawo de Szczkow 150 marcis obligat . . . 285
CLXII.	1413.	Prelati Barones Nobiles et Proceres Regni Poloniae insignia sua cum Nobilibus Boiariisque Terrarum Lituaniae communicant, promittunt- que illis mutuum auxilium et defensionem, seque omnia jura et im- munitates eorum servaturos esse . . . 286
CLXIII.	1414.	Vladislaus Rex Nobili Martino de Slawsko, viginti marcas in villa sua Cekowo inscribit . . . 290
CLXIV.	1415.	Nicolaus Szaksh Dux partis exercitus proficitur sibi et commilitonibus a Rege Vladislao stipendia persoluta esse . . . 291
CLXV.	1416.	Joannes Senior Dux Masoviae cuidam Joanni a Prasnysz decem man- sos terrae ad fluvium Skroda sitos donat, eisdemque sicuti et aliis quinque mansis eidem antea a Nobilibus de Piczilas donatis, jus teu- tonicum largitur . . . 292
CLXVI.	1418.	Vladislaus Rex Nobili Cristino Magero de Boguschkow, ducentas marcas in villa sua Moykow inscribit . . . 295
CLXVII.	1419.	Nobilis Nicolaus Oporowski Nobili Alberto de Glynnik, partem advo-

Nro	Anno	Pag.
		catiae suae in villa Szczawino octodecem maris communis monetae obligat . . . 296
CLXVIII.	1421.	Casimirus advocatus de Bantkowo advocatiam suam ibidem sitam Nobili Petro de Modzele centum sexagenis grossorum vendit; quam quidem venditionem Joannes Senior Dux Masoviae ratam esso jubet . 297
CLXIX.	1422.	Vladislaus Rex Joanni de Lasko oppidi Lasko jure Teutonico eri- gendi confert facultatem . . . 298
CLXX.	1424.	Decretum quo causa silvarum inter incolas oppidi Kolomya et No- bilem Procopium Theptucowicz agitata componitur . . . 300
CLXXI.	1425.	Vladislaus Rex Nobili Swanthoslao de Siemianeczyno 117 marcas monetae et numeri Polonicae, in villa sua Russewo inscribit . . . 302
CLXXII.	1426.	Vladislaus Rex Nobili Petro Cordebog de Trzebawie centum qua- draginta marcas, in castro et oppido Babimost inscribit . . . 303
CLXXIII.	1429.	Vladislaus Rex Nobili Petro Bniński Castellano Gnesnensi villas Crosno et Zabno ad tempora vitae ejusdem possidendas confert . . . 304
CLXXIV.	1430.	Vladislaus Rex dat facultatem Andreae de Domaborz Palatino Calis- siensi redimendi villam Podstolice a Petro et Paulo Szaffroth . . . 305
CLXXV.	1433.	Confoederatio Regis Poloniae Vladislai Jagellonis cum Sigismundo Magno Duce Lituaniae facta . . . 307
CLXXVI.	1434.	Vladislaus Rex et frater ejus Sigismundus Dux Lituaniae de con- cordia inter utramque terram servanda paciscuntur . . . 312
CLXXVII.	1437.	Legati Conventionis Siradiensis ad M. D. L. Sigismundum missi pro- mittunt nomine Regis Vladislai III. incolas Regni Poloniae Duci Swidrigelloni Luceoriensi nulla servitia praestituros . . . 318
CLXXVIII.	1438.	Vladislaus III. Rex Poloniae, villae Przygodzico Nobilis Raphaëli do Gottchow propriae, privilegium juris Teutonici Magdeburgensis lar- gitur . . . 320
CLXXIX.	1439.	Vladislaus III. Rex Poloniae Nobili Petro de Bnin centum marcas in oppido Mossina, villisque adjacentibus, inscribit . . . 322
CLXXX.	1440.	Privilegium Vladislai III. Regis Poloniae, quo confirmantur priora pacta et foedera inter Jagellonem Patrem ejus et Sigismundum M. D. Lituaniae patrum inita . . . 323
CLXXXI.	1441.	Vladislaus III. Rex Hungariae et Poloniae 600 marcas in castro et oppido Costen atque villis pertinentibus, Nobili Lucae de Gorka in- scribit, egregia in se merita ejus sic remuneraturus . . . 324
CLXXXII.	1442.	Vladislaus III. Rex Hungariae et Poloniae, Nobili Michaëli Lasocki 200 marcis in oppido suo Szrem inscribit . . . 326
CLXXXIII.	1443.	Vladislaus III. Nobili Michaëli de Buczac centum marcas in villa sua Zloczow inscribit . . . 327
CLXXXIV.	1446.	Albertus de Male Capitaneus Generalis M. Poloniae, venditionem trium mansorum agri scultetiae in Poszegowo cum lacu ibidem, Petro do Bnin per Joannem Scultetum factam, ratam esso jubet . . . 328
CLXXXV.	1449.	Privilegium Petri Praepositi Ecclesiae S. Mariae Magdalena extra muros Plocenses, quo disponuntur labores subditorum in villa Broni- slaw una cum dationibus . . . 330
CLXXXVI.	1452.	Nobiles Joannes de Wisnicze, Nicolaus de Balin et de Cziran, fideju- bent Casimiro Regi Poloniae pro Nathko Judaeo et Toloneatore Leopoliensi . . . 331

Nro	Anno	Pag.
CLXXXVII.	1455.	Nobilis Joannes advocatus de Cledawa, hortum ibidem Alberto Voydo eppidano Przedecensi octo marcis vendit 332
CLXXXVIII.	1457.	Privilegium terrestre a Rege Casimiro Magno Ducatui Lituaniae, ejusque incolis concessum 333
CLXXXIX.	1460.	Casimirus Rex Poloniae a subditis monialium coenobii Olebecensis Castro Boleslavieci, labores nonnisi novem dierum unequeque anno praestandes decernit 338
CXC.	1469.	Casimirus Rex oppido Bobrka in Terra Leopolensi sito, privilegium juris Teutonici Magdeburgensis largitur 339
CXCI.	1480.	Paulus Czayka advocatiam suam in civitate Kczynia, Nobili Michaéli Dregoschio vendit 341
CXCII.	1484.	Casimirus Rex de conservanda concordia inter meniales coenobii Olebocensis et honorum regionum Bolesławiec possederem decernit 343
CXCIII.	1490.	Nobiles de Gosky, Nobili Jachnac filiae Andreae de Gosky, ob necem patri ipsius illatam dimidium alterum mansum ipserum in Gosky resignant 344
CXCIV.	1492.	Privilegium terrestre ab Alexandro M. D. Lituaniae eidem Ducatui impertitum, quo omnes libertates a patre et praedecessore suo Rege Casimiro, Lituaniae datas et concessas confirmat, easque nevis juri-bus et privilegiis augeat. 345
CXCV.	1499.	Joannes Albertus Rex Poloniae Stanislaum Oscheiko Judaeum Litua-num nuper baptisatum, nobilitat 352
CXCVI.	1501.	Privilegium Unionis inter Regnum Poloniae et Magnum Ducatum Lituaniae tempore Regis Alexandri factae 356
CXCVII.	1501.	Praecedenti diplomate exaratam Unionem Prelati et Barones M. D. Lituaniae, per nunties ad Conventionem generalem Petricoviac ha-bitam missos, ratam esse jubent 360
CXCVIII.	1506.	Sigismundus M. D. Lituaniae promittit Lituaniis, se privilegia ipsis ab antecessoribus suis concessa, observaturum 362
CXCIX.	1506.	Proceres M. D. Lituaniae, eligendi novi Regis causa, nunties Petri-coviam mittunt, iisque dant omnimodam facultatem ad hoc negotium perficiendum 363
CC.	1506.	Privilegium terrestre a Sigismundo M. D. Lituaniae eidem Ducatui concessum, quo omnia jura libertatesque Magni Ducatus confirmantur. 364

I.

Anno 1145.

Miecislaus dictus **Senex**, Dux Poloniae, monasterio Cisterciensium *Lądensi*, pagos *Kosciół*, *Dolany*, *Mozscho*, *Kłobnia*, *Chocień*, *Szellewo*, *Rzgów*, *Grabienice*, *Sławsk*, *Wronów*, *Kwiatków*, *Chorzeń*, *Staraląka*, *Swiniarowo*, *Glew*, *Tur* et *Sobutka* donat, eidemque et be-neficia varia et immunitates largitur ⁽¹⁾.

Anno domini M° C° XL° V° (Miecislaus Senex Dux Poloniae), pro sustentatione fratrum ibidem deo famulancium ad honorem domini nostri Jesu Christi, et gloriose genitricis eiusdem semperque virginis Marie: erogavit predictae

⁽¹⁾ Quam ante ducentes fere annes *Damalcvicius* libro suo, qui „*Series Archiepiscoporum Gnesnensium*” etc. inscribitur, licet non integram, p. 91. inscruerat Miecislai tabulam, ea recentiori aetate typis descripta est in *Lelevelii* opere: *De Polonorum legislationis initis* (Początkowe prawodawstwo Polskie), Varsaviae anne 1828 edito, pag. 166 seqq.—Peliit eam autem vir doctissimus ex antiquiori anno 1375 publica auctoritate a notario Budislai de Strachowice confecto aepographo, quod et confirmationem hujus privilegii per Vladislau Leeticum anni 1326 continet. Sed jam diu nobis ibidem hanc tabulam legentibus, multis de causis scrupulus injiciebatur, veranime emnino, an adulteratam agnosceremus, dum potissimum in proemio atque epilogo, et exordiendi formula, et clausula, et ea locutio „*Nos Miescho*” (pro „*Ego Miescho*” tum temperis usitato), et indicatio munerum civilium quibus testesungerentur, ac denique titulus „*Nobilium*” iisdem testibus inditus, inferioris aetatis usum redolerent. Praeterea, licet auctoritate *Mabillonii* (de re diplm. p. 178 cet.), *Ducangii* (v. Indictionis), *Muratorii* (antiquit. Ital. III. col. 59) aliorumque, persuasum nobis fuerit, plurimos Indictionum errores in monumentis etiam sinceris exstare, vel quod forte irrepserint, vel quod Indictionum initium ad libidinem a notariis olim fuerit usurpatum, et licet Epactarum numerus VI^{lus}, secundum veterem rationem auctoris „*Fastorum Consularium*” spatia Epactarum computandi, recte ad annum 1145 (aureo numero VI^{lo} insignitum) delatus sit,—cohaerens tamen cum supradictis suspicionis causis, falsa Indictionis *nonae* pro *octava* computatio, praecipue vero commemoratio „*remedii animarum posterorum*” ducis adhuc caelibis, qui e pueris nondum excesserit, dubitationem nobis magis magisque movebant. Tandem archetypum privilegii Vladislai Leietici anni

domui has hereditates cum hominibus simul et cum omnibus utilitatibus tam presentibus quam futuris, videlicet *Koszcol*, ubi concessit esse forum omni libertate plenum, *Dolan*, *Mozscho*, *Cloba* et *Goczshene*⁽²⁾. Istarum vero villarum homines tenentur singuli solvere in festo beati Michaelis LX^a manipulos⁽³⁾ siliginis, modium avene, mensuram tritici, tres urnas brasii, quinque capecia annone metere, tria plaustra feni, totidemque lignorum, duos truncos de pino⁽⁴⁾; per tres continuos dies cum tota familia segetes purgare, per unum diem singuli triturrare⁽⁵⁾, tres kytas lyni dare. Contulit et has subnotatas hereditates cum hominibus et omnibus utilitatibus tam presentibus

1324 inferius exhibendi a Viro amplissimo Josepho Rusiecki nacti, ex eo cognovimus, Mathiam Abbatem Ładensem, quum antiquiora coenobii sui privilegia a Vladislao Loetico confirmari postulasset, loco privilegii fundationis a Miecislao Sene collati, (quod regi minime ostendere potuit), confirmationem tantum huius privilegii per Boleslaum Ducem quemdam „*sororinum*” Vladislai Regis dictum, reconfirmandam proposuisse, in qua licet donationes libertationesque Miecislai suis ipsius verbis enarratae esse videantur, multum tamen abest, ut privilegium hoc ibi integrum productum putamus. Quid igitur de Miecislai tabula est sentiendum, quam eidem Mathias Abbas, annis duobus nondum elapsis, eidem Regi Vladislao iterum confirmandam protulit, et quidem talem, qualem in dicto *Lelevelii* libro typis descriptam videmus? Certe vix aliud, quam quod tempore horum duorum annorum (1324^u nimirum et 1326^u) interjecto, ex vestigiis tum in praedicti Ducis Boleslai (quem Boleslaum Ducem Calissensem esse putamus), tum in Casimiri Ducis Cujaviae anni 1251 confirmatione inferius N° XXXVI exhibita repertis, accomodato initio et fine, testium citatione suffulto, annoque et die privilegii uberius denotato, simulacrum antiqui privilegii conglutinatum sit. His igitur rationibus moti, in librum nostrum nonnisi illam tabulae partem assumimus, quae Vladislaviana anni 1324 confirmatione comprehensa, re vera ex Miecislai Senis privilegio primitus emanasse videtur. — Monasterii Ładensis anno 1145 fundationem, primus Boguphalus (T. II p. 44. *Sommersberg* script. rer. Sil.). in annalibus suis commemoravit, mox autem Długossius retulit in chroniconum Librum V. p. 473. ed. Lips. — Conf. priv. Casimiri D. Cujav. N° XXXVI. — Est autem *Ląd* pagus et *Lądek* oppidum in Regno Poloniae ad Wartam fluvium, in territorio et regione Coninensi situm.

⁽²⁾ Non quidem *Kościół*, sed *Kościółec* pagus parochialis aliis coenobii bonis vicinus, in regione Coninensi invenitur; *Dolany*, pagus ad parochiam *Lądek* pertinens, regionis Coninensis; *Klobia*, in Cujaviensi-Brestensi, *Choczeń*, in Cujaviensi-Covalensi regione sitae villae, ambae parochiales. Quum autem *Mozscho* vel *Morsko* ut apud Damalevicium legitur, in provincia tota Calissiensis et Masoviensis non exstet, nescio, an hic de villa parochiali *Morzystawo* vel de *Mokre* parochiae Grodzicensis (utraque regionis Coninensis), an vero de *Mostki* in regione Pysdrensi, vel de *Morzyce* duplici ejusdem nominis villa in Cujaviensi-Brestensi regione, parochia vero Bytoniensi et Mönkoszynensi sita, agi putem. Villam in tabula *Goczshene*, minus recta illius aevi scribendi ratione dictam, non aliam nisi *Choczeń* esse, inferioris temporis privilegia docent. Vid. priv. Vladislai Loetici anni 1293 N° LXXXIV^{do}. *Moszczeve* tamen Damalevicium habet.

⁽³⁾ „IX manipulos” apud Damalevicium.

⁽⁴⁾ „Duo plaustra feni” ibidem; et „duos trochos de pino” pro truncis, legitur.

⁽⁵⁾ „Cumulare” pro *triturrare* habet Damalevicium.

quam futuris⁽⁶⁾: *Szechovo* cum cocis⁽⁷⁾, *Irgovo* cum sanctuarijs et stabularijs, *Grabonowicz* cum camerarijs, *Zlauscho* cum piscatoribus⁽⁸⁾; *Unanovo*, *Quascovo*⁽⁹⁾, *Choczen*, *Staralanca*, *Swinarovo*⁽¹⁰⁾; homines vero prescriptarum villarum tenentur rete trahere infra *Syras* et *Wladizlaviam*⁽¹¹⁾, per totam

⁽⁶⁾ „Utilitatibus quae in eis sunt, et post successive esse poterunt.” *Damal.* — „Et post, future e. p.” *Lelev. l. c.*

⁽⁷⁾ *Szechovo* *Lelevelius*, *Szellevo* *Damalevicium* rectius citat, quum reapse, villa *Szechovo* vel *Szechovo* prorsus non exstante, *Szellevo* pagus regionis Coninensis et parochiae Rzgovensis, proximus sit aliis coenobii bonis. De „*cocis*” tamen villae ejus nulla mentio fit in *Damalevicii* lectione.

⁽⁸⁾ „*Irgovo* cum *scurarijs* et *scabularijs*” apud *Lelevelium*; apud *Damalevicium* autem „*Rzgovo* cum *stabulario*.” *Rzgów* villa parochialis, regionis Coninensis. *Lelevelium*, *scurarios* hic quosdam referentem, in errorem sine dubio induxit verbum „*sanctuarijs*” scripturae compendio notatum. Sanctuarii, quos in monumentis nostris saepissime offendimus, *Swiętniki* vulgo appellantur. *Grabienice* pro *Grabonowice* habet *Damalevicium*, et recte quidem, quum ejusdem nominis pagus parochialis, sit in propinquo praedictae Rzgovensis villae. *Stawsk* pagus parochialis ejusdem orae.

⁽⁹⁾ *Unanovo*, forsitan idem est ac oppidum hodie *Uniejów* dictum, regionis Wartensis, quod tamen paulo longius, nimirum 14 miliaribus a *Lądek* distat. *Damalevicium* pro *Unanovo*, habet *Wyramowo*, *Lelevelius* autem *Vranovo*, ejus nominis pagos nullos in hac provincia invenies; nisi mendose ita scriptum sit pro *Warzymowo* (*Varymowo*) pago parochiae Skulscensis (*Skulsk*), regionis vero Pysdrensis, qui tamen etiam magis remotus semotusque ab aliis coenobii bonis apparet, quam ut numero eorum adscribi posse videatur. Si quis autem nobis assentiri voluerit, quod verbum *Unanovo*, facili scripturae vitio, pro *Vranovo* vel *Wronovo* in confirmationibus Vladislavianis notatum sit, certe et hoc concedet, intelligendum esse hic pagum *Wronowo* hodie dictum, regionis Coninensis, parochiae Szymanovicensis, qui est in propinquo bonorum *Szellewo*, *Rzgów*, aliorumque praedictorum. De *Kwasków* longe distante huius nominis pago, parochiae *Błaszki* regionis vero Wartensis hic agi non facile crediderim. Non *Quascovo*, sed *Quatcovo* potius legendum, et hic pagum *Kwiatków* vel *Kwiatkowo* intelligendum esse, parochiae Dobroviensis, regioni vero eidem Coninensi ascriptum, posteriores tabulae docent. Conf. tab. N° XXXIX exhibitam.

⁽¹⁰⁾ *Chorzeń* pro *Choczeń*, rectius apud *Damalevicium* notatur, quum praeter supra nominatum pagum *Choczeń*, alius ejusdem nominis in hac provincia non inveniat, *Chorzeń* autem sit parochiae Morzyslaviensis, regionis Coninensis, prope alia coenobii rura. Nec *Starolancam* vero nec *Swinarovo* in his oris invenies. Sed pro *Starolanka* (antiquum pratum), pagum *Wielolegka* (magnum pratum), parochiae Grodzicensis, vel *Lęk wielki* parochiae Wilamoviensis, utrumque regionis Coninensis intelligendum esse, facile nobis concedet, qui scit in Polonia more illius aevi, verba „*magni*” et „*antiqui*” (*Wielki* et *Stary*), saepissime unum significasse. *Swinarovo* num alius sit pagus, quam *Swinice* vel *Swięnice* parochiae *Kramsko*, regionis Coninensis, nescio. — Ad verbum *Staralanca* etc. *Damalevicium* tenorem tabulae praecidit, eumquo inferius, a verbis in *Lelevelii* libro videndis: „*Ut autem hoc nostrum factum*” etc. recipit.

⁽¹¹⁾ *Sieradz* urbs ad Wartam, et territorii caput. *Wladyslawów* oppidum regionis Coninensis, parochiae Rusoeicensis, quod licet a fluvio *Warta* duobus fere miliaribus distet, ab alio tamen rivo Wartam intrante attingitur.

Poloniam, cum necessitas fratrum exegerit, tam equestres quam pedestres mandata eorum dirigere. Indulsit etiam ut piscatores et venatores predictorum fratrum, piscatores et venatores suos ac posterorum suorum ubique piscando et venando libere sequantur. Dedit etiam ad lumina acquirenda prefatis fratribus tria fora cum tabernis, videlicet: *Glew*, *Thur*, *Sobotka*⁽¹²⁾. Voluit etiam tabernarios predictorum villarum nusquam citari, nisi coram Abbate. Quia vero donum deo collatum legibus principum subiacere non debet, absolvit omnes homines in premissis villis commorantes, a *powos*, ab omni *prewot*, a *strosa*, a *dan*; *naraz*, *polvorove*, *targove*, *mostne*, a castrorum edificio seu poncium quorumlibet, a receptione vel custodia aut conductu castorariorum, a custodia et solutione erodiorum, quod *sokol* dicitur, a vicinia, quod *opole* dicitur vulgariter, ab omni exactione sive collectione, a vecturis et expeditionibus; et ab omnibus iuribus in Polonia constitutis quibuscunque censeantur nominibus. Nulli ergo Castellanos aut iudicum citandi seu iudicandi in prefatis hominibus vel villis eorum ius aliquod reservans.

(12) Pro *Glew* quod in hac provincia non exstat, pagum *Glowiew* parochiae Kucharensis in propinquo pagorum *Rzgów* et *Grabienice* situm, intelligendum esse puto. *Tury* duae sunt villae parochiae *Krzymoviensis* in *Coninensi* regione. *Sobotka* pagus parochiae *Chelmnensis* in regione *suittima* *Lancicensi* non longe ab oppido *Wladystawów* distat.

II.

Anno 1153.

Zbilut quidam auctore et impulsore Joanne Archiepiscopo Gnesnensi, praesente Miecislao cognomine Sene, principe Poloniae Majoris, coenobium Cisterciensium in villa *Lekno* fundat, eique e patrimonio suo villas *Rgielsko*, *Straszewo*, *Panigrodz* et *Lekno* donat⁽¹⁾.

In nomine sanctę et individue trinitatis. Notum sit omnibus catholicis tam futuri quam presentis temporis. Honestum ac beatum constat esse votum, immo sanctum ac laudabile patet esse commercium, dare sua transitoria et recipere pro his eterna, terrena sibi displicere, et celestia possidere.

(1) Descriptum ex archetypo membranaceo, quod Posnaniae in bibliotheca *Raczyńska* asservatur. Sigillum e vulgari cera flavi coloris effictum, in quo, quod exaratum fuerat, nunc

Hujus itaque tam sanctę negociationis amore, ego Zbilud Polonię civis superna inspirante gratia medullitus ignescens, decorem domus dei et locum habitationis glorię suę diligens, simulque in libro vite cum justis conscribj cupiens, patrimonij mei liberi porcionem, villas scilicet has: *Erglsko* cum lacu integro, *Ztrassowo*, *Pogengroza*, et in *Lokna*⁽²⁾ forum cum taberna, omnium bonorum largitori deo, ad gloriam et laudem, eiusque genitrici et sancto Petro ad honorem, cum intime devotionis humilitate contradidi, et exinde in una conscriptarum villarum, *Lokne* videlicet, domicilium deo fieri, dotari, investiri cum devoti desiderij puritate institui. Pro cuius ergo domicilij spiritaliter disponenda gubernacione, pro continuanda ibi divine servitutis administracione, pro statuenda etiam ibidem regularis ac spiritalilis (sic) discipline religione, viros quosdam spiritales, personas venerabiles, mortuos mundo viventes Christo, cenobitas re et habitu et professione, plenos dei ac proximi dilectione, prout potui, reverenter advocavi, suscepi, dilexi, locavi. Quibus in eodem loco, *Lokna* scilicet, spiritaliter degentibus, villas pretitulatas cum redditibus earum universis, in usum liberrimum, extunc et in perpetuum, quasi pauperibus Christi pauper ipse, sine ulla contradictione delegavi. Quapropter huius mei devoti studij factive testamentum, ne ulla unquam superior seu inferior persona prava machinatione ducere possit in irritum, sed ut integrum et inconvulsum maneat in perpetuum, dominum Johannem sanctę Gneznensis ecclesię Archiepiscopum, dominum Stephanum Poznanensis ecclesię Antistitem, dominum Mesikonem Ducem, aliasque perplurimas personas sublimes ac humiles convocavi; ubi ab utroque Episcopo, coram astante multitudine, sub perpetui anathematis obtentu confirmari, votis omnium michi congaudencium impetravi: ut si quis in

plane evanuit, facie adversa internae parti tabulae ab imo dextrorsum ita impressa, ut ejus aversa facies per foramen rotundum ex parte altera superne ominens, conspiciatur. — Tabula haec jam typis descripta fuit in *Damalevicii* „Serie Archiepiscoporum Gnesnensium” (*Warsavia*, 1649 p. 103. seqq.), ita tamen, ut et nomina testium in fine omissa sint, et in descriptione fides diplomatica desideretur.

(2) *Rgielsko*, villa est ad lacum ejusdem nominis sita, in territorio *Bydgostiensi*, regione *Wagrowicensi*, parochia *Tarnoviensi*, inter *Lekno* et *Wagrowiec*. *Straszewo* non procul ab eo oppido distat, quod postremo nominavimus; ejus parochiae adnumeratur et *inŕolam* habet aquariam. *Panigrodz*, ibidem parochialis villa est. *Lekno* autem et villa est et oppidum (ubi parochialis ecclesia), ad lacum ejus nominis. Omnia haec loca nunc *Borussicae* sunt ditionis, et quidem in Ducatu *Posnaniensi*.

presens sive in posterum huius testamenti prevaricari presumpserit privilegium, superni iudicis sine misericordia sententiam incidat, infernus eum vivum, nisi resipuerit, absorbeat. Anno M. C. L. III. Bolezlao, Mesikone, Henrico, fratribus germanis in Polonia principantibus. Acta sunt hec a Iohanne sanctę Gneznensis ecclesię venerabili Archipresule, cuius etiam sigilli inpressione signatę sunt hee littere sub privilegiali cautione testibus omn... ..latis. Radvano Cancellario, Wilhelmo Custode, Magistro Folberto, Magistro Stephano, et his Comitibus: Ztreskone(?), Pacozlao, Predwoy, Brodzlao, Dyrsycrayo, Dobrogost, Johanne, Gerwardo, Bogussa, Mysykone pomerano, Predzlao, Thoma⁽³⁾.

⁽³⁾ Paulo elegantior, quam pro illa aetate, sermo, literarum ductus minus usitati atque ipsius chartae singularis forma, tum vero sigillum non appensum sed in ipsa charta impressum, et litera *g* loco diphthongi *ae* passim posita; porro autem nulla apud Dlugossium de ea fundatione mentionis vestigia, qui tamen de instituto a. 1145 in villa *Wągrowiec* a Miecislao Cisterciensi coenobio referre videtur; maxime vero nomen *civis Polonie* viro equestri ordinis inditum; in eam opinionem induxerunt nonnullos in literis polonicis haud tenui auctoritate florentes viros, ut tabulam hanc spuriam esse judicaverint, eamque opinionem nobiscum communicaverint. Nobis autem exemplum a viro doctissimo Josepho Łukaszewicz Bibl. Rac. Posn. Praef. missum, iterum iterumque legentibus, opinio haec adeo in suspensionem venit, ut ad hoc antiquissimum archetypum monumentum nostris ipsorum oculis examinandum iter Posnaniam susceperimus; eumque inde retulimus fructum, ut tabulam accuratius describere, et a suspitione, in quam a nonnullis inducta est, liberare possimus.

a) Membrana, in qua hae litterae sunt scriptae, crassa est et fulvo colore, qualem in Germania et Francogallia seculo XII in usu fuisse testatur Benedictinorum Sⁱ Mauri, de re diplomatica gallice scriptum opus, quod germanice reddidit et suis additamentis locupletavit Adelungius, in libro a nobis porro allegando: *Neues Lehrgebäude der Diplomatik* cet. (Vid. Tom. VI. p. 226); in Polonia vero ad ejus generis litteras adhiberi solitam, inspectae a nobis tabulae, quae ad seculum XII et initium XIII^{mi} referuntur et in hoc codice describuntur, clare demonstrant. Formam quoque oblongam chartae, vulgarem illis temporibus fuisse idem Adelung docet (ib. p. 224), et nostra monumenta inferius passim posita (e. g. tabula anni 1236. N° XXVI exhibita) ostendunt.

b) Scripturae forma diligenter et accurate exhibita (ita quidem, ut litterae b, d, h, l, s, t, apte concinneque helicibus sinistrorsus inversis exornatae conspiciantur), Carolingianae haud absimilis cum maxima ex parte refert, quam ambae tabulae, videlicet sec. XI^{mi} et XII^{mi} in opere Adelungii (Tom I, p. 365) descriptae repraesentant. Prima linea uncialibus literis exarata; abbreviationes perpaucae; interpunctionis signa nulla excepto puncto, quod literis suppositum quamvis distinctionem denotat. Litera *i* puncto supra posito caret, sed pro eo nonnullis in locis lineola tenuissima conspicitur (*i* *ij*). Litterae supra lineas acuto, ut videtur, graphio ductas exaratae; quae ne a recta via aberrarent, ex parte utraque chartae foramina tenuissima facta sunt. Quae quidem cuncta manu scriptorum seculi XII signa esse qui neget, hunc erroris facile convincet Adelungius (Vid. l. c. T. III. p. 86. T. V. p. 17. 20. 28. 96. 98). Quod denique ad litteram *g* loco *ae* passim positam attinet, haec tantum abest, ut adulterationis sit documentum,

quemadmodum quidam satis literati viri opinantur, ut contra eo fides incorrupta tabulae vel maxime declaretur: siquidem constat, diphthongum *ae* vel loco illius *g* antea vulgare, ipso seculo XII in desuetudinem abire, et usitati *c* loco cedere coepisse.

c) Sigillum chartae impressum non vero appensum, quod nonnullis dubitationem movet, fidem tabulae vel maxime comprobatur. Sigilli enim cerei appensi ante seculum XI vix aliqua exstant exempla; quum mos hic seculo demum XII in Francogallia et Germania invalescere coepit. Atque haec causa est, cur in nostris quoque tabulis seculi XII non de appenso sed de impresso sigillo plerumque sit sermo; quod et nostrae collectionis diplomata pleraque clare demonstrant, et privilegium anni 1153 ejusdem Archiepiscopi Johannis, in praefato Damaleviciano libro p. 97 seqq. Quo durior autem nostri sigilli cera, ut pars posterior veluti crusta obducta videatur, eo remotior antiquitas, eo major integritatis fides. Ad haec omnia vid. Adelung. l. c. T. V. p. 306. 307. T. VI. p. 171-175.

d) Formulam invocationis: „In nomine sanctae et individuae trinitatis” seculo XII solemnem fuisse in Francogallia et Germania, in formula notificationis autem religionis catholicae mentionem fieri jam seculo X solitam, docet idem Adelung (T. VIII. p. 181. 182 et 109). In Polonia autem idem vulgare fuisse ostendunt tabulae a nobis allatae.

e) Nomen *eivis* viro nobili tributum ne quid offensionis habeat, multis argumentis efficitur. Etsi enim negari nequit, media (quam dicunt) aetate de urbicolis et oppidanis vulgo usurpari solitum esse, a nostris tamen annalium scriptoribus, qui vel XII seculo vel paulo serius vixerunt, more romano de quibusvis terrae incolis civitate gaudentibus (sive illi oppidani sive equites essent) adhibitum fuit. Sic in Chronicis Mathaei (in edit. Lips. Kadłubkonis l. II. ep. 29. p. 683) de castris equitum Polonorum haec referuntur: „*Civium castra cum hoste impegi*,” et: „*hostibus in excidium patriae subordinatis castra eivium noctu irrumpit*,” et: „*quae in civis vel erga hostes affectio demonstrandum*,” porro autem (p. 685): „*Quid ergo? fraterna inquis religio, civium amplexus, patriae salus*” cet; et (p. 686, ubi Zbigneus de se loquitur): „*..... hinc ab hostibus, illine a civibus quasi hostis occupor: eivem autem ad eives licet confugere*.” Auctor vitae S. Stanislai (initio seculi XII) de Boleslao cognomine Audaci capitulo XI haec habet: „*Magnanimus in donativis, liberalis et prodigus, sed tamen tyrannus militibus. Erat enim praedo civium* (quae vox ad milites, adeoque nobiles quoque refertur), *oppressor pauperum*” etc.

Jam vero nomina *Archipraesul* et *Antistes* de Archiepiscopo Gnesnensi et de Episcopo Posnaniensi a Zbiluto adhibita, in privilegiis antiquioribus etiam hac aetate reperiri docet Adelung (VI. 413). Titulum *Venerabilis* illo seculo non Episcopis modo, sed et aliis sacerdotibus tribui solitum, patet tum ex opere Adelungii (VI. 421. VIII. 176) tum e nostris tabulis in hoc corpore allatis, tum denique e Chronicis Martini Galli (prooem. p. 4. ed. Bandtkii), qui ibidem et verbo *practitulare* simili ratione, qua hic adhibitum est, utitur.

De ratione dicendi disputantes, non possumus praeterire (id quod nobis vel maximi momenti esse videtur) miram nos observasse similitudinem dictionis latinae, qua hujus tabulae auctor (videlicet Johannes Archiepiscopus) usus est, cum illa, quam roserunt epistolae seu sermones in tres priores libros chronicorum Kadłubkonis redacti, qui nunc vulgo Mathaeo Episcopo Cracoviensi tribui solent.

f) Neque nos movet postremum quorundam argumentum ex historia petitum, quod videlicet Dlugossius nullam de fundato Leknae monasterio Cisterciensium mentionem facit; quum idem ne de Wągrowicensi quidem coenobio ullo loco affirmat a Miecislao Sene anno 1145 fundatum esse, sed de Ładensi monasterio, quod hoc anno a dicto principe fuit institutum, loquens, veluti in transitu mentionem injicit, ea scilicet occasione, quod quemadmodum in Ładense sic in Wągrowicense collegium monachi Colonia Agrippina essent petendi, vi privilegii urbi Coloniae a Miecislao impertiti. Potuit autem Dux hoc privilegium ad utrumque monasterium referre, etsi unius ipse fundator erat, alterius nonnisi fundationis testis. Quid? quod Boguphalus

Episcopus Posnaniensis Miecislai fere aequalis, quem res singulas ad utramque causam pertinentes scire optime potuisse nemo infitias ibit, non solum de fundato per Miecislauum Ladae monasterio, sed et de exstructa per eundem Calissii ecclesia S. Pauli, et de plumbeo tecto ecclesiae Gnesnensi imposito copiose exponens, Wagroviensis coenobii foundationem ne levissime quidem attigit? (Vid. Sommersb. script. rer. Siles. II. 44). Quid? quod alii quoque annalium scriptores, qui Długossium praeceperunt, nihil de ea re memorant? Jam vero monasterium Cisterciense diu post Miecislai mortem Leknae non Wagroviecti existisse luce clarius evincit privilegium Vladislai Odonis anni 1233, quo villae monasterii Leknensis Abbatisque Henrici propriae, Panigrodz dictae, jus theutonicum culmense tribuitur, quodque ex archetypo descriptum infra N° XXIV exhibuimus. Idemque aliis indubiis emanat indicis, privilegiorum videlicet, tum praedicti Vladislai Ducis anni 1232 (in Damalevicii Serie Archiepp. Gnesn. p. 102), tum Praemislai Ducis Majoris Poloniae anni 1247 (in Codice diplom. Raczysciano N° XXVI) typis jam dudum descriptorum. Conf. etiam Barth. Paprockii (Herby Rycers. etc. p. 65).

g) In Damaleviciana „Serie Archiepiscoporum Gnesnensium” (pag. 97 seqq.), legimus privilegium dotationis monasterio Cisterciensi in pago Brzeznica (Jędrzejów) ab eodem Archiepiscopo Johanne eodemque anno 1153 datum; cujus argumentum Długossius sub anno 1154 refert^(*). Quod testimonium historici si ad comprobendam ipsius privilegii fidem facere videtur, non minus grave est argumentum ad tollendam dubitationem de nostrae tabulae diplomatica integritate: siquidem utrumque ita inter se concinunt verbis dictionibusque, ut ad eandem normam simul concinnata esse videantur, hoc tantum discrimine, quod in utroque alia testium reperiuntur nomina, ita tamen, ut alterius privilegii auctor Zbilut, in altero testis personam sustineat.

(*) Librarii errore factum videtur, ut annus 1154 loco 1153 positus sit: siquidem Eugenius III. P. M., quo imperante privilegium datum invenitur, mense Novembri anno 1153 mortuus est, nocte, quae fuit inter 7 et 8am ejus mensis diem.

III.

Anno 1155, die 18. mensis Aprilis.

Privilegium protectorium Adriani IV. P. M. impertitum coenobio Augustianorum in Czerwińsk, eorumque bonis⁽¹⁾.

Adrianus Episcopus servus servorum dei dilectis filiis, Guidoni Priori ecclesie beate Marie in *Cirvenzk*⁽²⁾ eiusque fratribus tam presentibus quam

(1) E tabula authentica membranacea, quae in bibliotheca Ill. Comitis Zamojski Varsaviae asservatur, sed caret nunc bulla plumbea filis glauci, viridis et rubri coloris olim appensa, qua eam instructam olim fuisse, notarialis copia membranacea anni 1404 ejusdem bibliothecae testatur. Eugenius IV. P. M. hanc Adriani bullam anno 1443 confirmavit, ejusque confirmationis copia in corpore privilegiorum Czervinensium legitur pag. 36. seqq.

(2) *Czerwińsk* parochiale oppidum Plocensis territorii et regionis ad Vistulam situm.

futuris, regularem vitam professis, in perpetuum. Officii nostri nos ammonet et invitat auctoritas, pro ecclesiarum statu salagere et earum quieti ac tranquillitati salubriter auxiliante domino providere. Dignum namque et honestati conveniens esse dinoscitur, ut qui ad ecclesiarum regimen assumpti sumus, eas et a pravorum hominum nequicia tueamur, et beati Petri atque sedis apostolice patrocinio muniamus. Ea propter, dilecti in domino filij, vestris iustis postulacionibus clementer annuimus, et prefatam ecclesiam, in qua divino mancipali estis obsequio, sub beati Petri et nostra protectione (sic) suscipimus et presentis scripti privilegio communimus. Statuentes, ut quascunque possessiones, quecunque bona eadem ecclesia in presentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione pontificum, largicione regum vel principum, oblacione fidelium seu alijs iustis modis, deo propitio, poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant. In quibus hec proprijs duximus exprimenda vocabulis. In *Plozica*⁽³⁾ prebendam *Zaxichov*⁽⁴⁾; in *Cirvenzk* decimum et nonum forum, decimam et nonam marcam, decimam et novam navim, decimum poletrum, decimum diem in clausura⁽⁵⁾. Totum *Lomina*⁽⁶⁾ cum pertinentiis suis; *Gostezlaw*⁽⁷⁾ cum pertinentijs suis; [*Scol*] *atove*⁽⁸⁾ cum pertinentijs suis; *Targoscine*⁽⁹⁾ cum pertinentijs suis; *Nasidlzk*⁽¹⁰⁾ cum pertinentijs suis; caccabum in *Segovend*⁽¹¹⁾;

(3) Urbs *Plock* sui nominis provinciae caput.

(4) In apographo hujus bullae notariali anno 1404 exarato, et privilegio legati apostolici Opisonis anni 1254, quod inferius N° XLIII exhibuimus, villa haec appellatur *Zasków*, *Sasków*. Est autem *Zasków* villa parochiae oppidanae Nurensis, territorii Ostrolencensis, in propinquo aliorum coenobii bonorum sita.

(5) Legatus apostolicus Opiso in privilegio, de quo superius mentionem fecimus, non de decima *die*, sed de decima *nocte* in clausura loquitur, et singulas hic commemoratas donationes uberius denotat.

(6) *Lomna* villa publica parochialis in Varsaviensi regione.

(7) Sine dubio villa *Gocław* regionis Plocensis ad parochiam Łętowo pertinet. In apographo antiquo legitur *Gotsław*.

(8) Verba, quae rimae chartam laedentes legere impediunt, hic uncis interclusa, secundum apographi tenorem restituimus. *Skolatowo* parochialis villa in regione Plocensi.

(9) *Targoscine* in apographo: sed neque *Targoscina*, neque ulla alia villa, ejus nomen simile sit, in hac regione reperitur. Proximum vero videtur agi de villa *Kargoszyn* non procul a *Nasielsk* sita, in territorio et regione Prasznicensi ad parochiam Ciechanoviensem pertinente.

(10) Est autem *Nasielsk* oppidum parochiale in Pultusciensi territorio et regione.

(11) Tam *Segovend* quam *Sgovanka*, quae in notariali copia bullae anni 1404 et in privilegio Opisonis occurrit, in his regionibus plane ignota sunt. Est tamen villa *Zgłowiątka* seu

Garvolionem ⁽¹²⁾ quam Bartholomeus Comes cum uxore et filio pro redemptione anime sue ecclesie beate Marie devotionis intuitu dedit et scripto suo firmavit; [forum] in *Cohov* ⁽¹³⁾ ex dono Henrici Ducis; *Chrominnam* totam; *Scriseva* cum lacu; *Chomissinam* ⁽¹⁴⁾; *Guiduam* ⁽¹⁵⁾; *Parlin* ⁽¹⁶⁾. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat prefatam ecclesiam Cervenensem perturbare, aut eius possessiones auferre, vel oblatas retinere, minuire aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernacione et sustentacione concessa sunt usibus omnimodis profutura; salva sedis apostolice auctoritate et Masoviensis Episcopi canonica iustitia. Si qua ergo in futurum ecclesiastica secularisve persona hanc nostre constitutionis paginam sciens, [contra eam] temere venire temptaverit, secundo terciore commonita, si non satisfactione congrua [emendaverit], potestatis honorisque sui dignitate egeat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine dei et domini redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat; atque in extremo examine districte ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus, sit pax domini nostri Jesu Christi; quatenus et hic fructus bone actionis percipiant, et apud districtum iudicem premia eterne pacis inveniant. Amen. Amen.

Zgłowięzka parochialis in territorio Cujaviensi regione Brestensi, prope oppidum *Lubraniec*; nec non rivus apud *Długossium* (I. 14, 26) *Zgłowięzka* dictus, cujus caput est lacus *Orle* dictus, inter *Lubraniec* et *Piotrkowo* oppida situs, ostia vero prope *Vladislaviam* in *Vistula* fluvio.

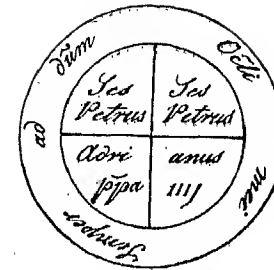
⁽¹²⁾ *Garwolewo* villa publica regionis *Plocensis*, ad parochiam *Czerwińsk* pertinens.

⁽¹³⁾ Duæ ejus nominis villæ in possessione coenobii fuisse videntur, quarum una plerumque simul cum *Kobylnica* citatur *Podlachiensis* provincie, regionis vero *Żelechoviensis* et parochie *Maciejovicensis*, non procul a *Kobylnica*. Altera ejus nominis reperitur in *Sandomiriensi* regione, parochie *Strzyżovicensis*, de qua hic agi verisimile mihi videtur ex decreto iudicii *Sandomiriensis*, lato 1373 anno, in causa coenobii *Czervinscensis* cum possessore vicinæ villæ *Strzyżowice*, quod in libro privilegiorum monasterii hujus reperitur pag. 4 et 5.

⁽¹⁴⁾ *Cromnova* in apographo: *Kromnow* (unum polonicum, alterum germanicum) publica villa est *Masoviensis* provincie regionis *Sochaczoviensis*, parochie *Brochoviensis*. *Strużewo* autem situm est in regione *Plocensi*, parochia *Wronensi*; ibidemque *Komsin* villa ad parochiam *Czerwińsk* pertinens.

⁽¹⁵⁾ *Suidwa* in apographo dicta villa, quæ una cum *Wilkowiec*, *Olszyny*, *Golawice*, *Pomnichowo*, multisque aliis monasterio proximis bonis, in privilegio *Casimiri Magni* anni 1361 inferius exhibito, in districtu olim *Zacrotimensi* sita fuisse traditur; nec in tabulis geographicis, nec in indice locorum Regni *Poloniae* inveniri potest.

⁽¹⁶⁾ *Parleń* villa publica est in *Plocensi* regione sita, parochie *Czervinscensis*.

Ego Adrianus catholice ecclesie Episcopus (ss.)
(„Bene valete” in monogrammate).

* † Ego Guido presbyter cardinalis tituli ss. † Ego Imarus Tusculanus Episcopus. ss. Ego Odo Diaconus Cardinalis sancti Georgii ad velum aureum. ss. † Ego Gregorius Sabinensis Episcopus. ss. † Ego Aribertus Presbyter Cardinalis tituli sancte Anastasie. ss. † Ego Julius Presbyter tituli sancti Marcelli. ss. † Ego Odo Diaconus Cardinalis sancti Nicolai in carcere Tulliano. ss. Ego Octavianus Presbyter Cardinalis tituli sancte Cecilie. ss.

Datum Rome apud sanctum Petrum per manum Rolandi sancte Romane ecclesie Presbyteri Cardinalis (et cancellarij, XIII) kalendas Maij, Indictione III Incarnationis dominice anno M° C° L° V°. Pontificatus vero domini Adriani Pape III° anno primo.

IV.

Anno 1176, die 10^a mensis Augusti.

Casimirus dictus Justus Dux *Poloniae*, monasterium *Cisterciensis* ordinis *Sulejoviae* fundat ⁽¹⁾.

In nomine sanctae et individuae trinitatis. Ego **Casimirus** Dux *Poloniae* notum facio praesentibus et futuris, quod ego ob animae meae remedium et

⁽¹⁾ Ex apographo confirmationis *Boleslai Pudici* an. 1262, quod e libro donationes ecclesiae metropolitanae *Gnesnensi* factas exhibento, in archivo Capituli ejusdem ecclesiae asservato descriptum erat.— De fundatione monasterii *Sulejoviensis* anno 1176, vido quod refert *Długossius* Lib. VI. p. 531. Conf. etiam *Damalevicii* „*Series Archiep. Gnesn.*” p. 118. Privilegium confirmationis an. 1262 praedictum, inferius descripsimus N° 1°.

omnium tam praedecessorum quam successorum meorum, contuli deo et beatae Mariae et fratribus ordinis Cisterciensis ad claustrum construendum cum dei adiutorio et nostro, villam et fundum quae *Siliow* ⁽²⁾ vulgariter appellatur, cum omnibus pertinentiis suis, videlicet *Strzelce* et *Dambrowa* ⁽³⁾; et ut nostrae devotionis benevolentia clarius elucescat, conferimus eam cum familiis suis et utilitatibus universis. Insuper addimus ad juvamen monasterii supradicti *Beldrzykow montem* et *Buchine* ⁽⁴⁾. Confero etiam *Campa* ⁽⁵⁾, *Pucenow* ⁽⁶⁾, *Manow*, *Szczepanow* et *Petrow* ⁽⁷⁾, sicut Comes Rescelaus ⁽⁸⁾ tenuit. His addimus *Chennam* cum haeredibus suis et *Thandow* ⁽⁹⁾. Conferimus etiam eidem claustro singulis annis tredecim plaustras salis integraliter, sicut de Russia ducuntur, de theloneo in *Sandomiria* ⁽¹⁰⁾ recipiendas; et alveum salis in *Cracovia*, et novem castores annualim de camera mea recipiendos. Foro autem praedictae ecclesiae et omnibus quae contuli,

⁽²⁾ *Sulejów* nunc oppidum in sinistra ripa fluminis *Pilicia* dicti, ecclesia parochiali insigne, in regione Petricoviensi; et ejusdem nominis contiguus pagus in dextra *Piliciae* ripa situs, regioni tamen Opoczniensi adscriptus.

⁽³⁾ *Strzelce*, pago Sulejoviensi proxima villa. *Dąbrowa*, villa parochialis in territorio Opoczniensi, regione Szydlowiecensi.

⁽⁴⁾ *Baldrzychów góra*, villa parochialis in regione Zgiersensi sita: *Busina* villa parochiae Baldrzychoviensis, regionis autem Szadecoviensis; *Buczina* autem secundum Długossium. In apographo perperam *Bechine* legebatur.

⁽⁵⁾ De eadem villa *Campa* privilegium Boleslai Ducis Siradiae anno 1233 monasterio Sulejoviensi collatum, et inferius N° XXIII° descriptum loqui videtur, eandemque a flumine Ner dicto, quin et a pago *Baldrzychów* non longe distare docet. In confirmatione vero antiqua privilegiorum et donationum monasterio impertitarum, per Conradum Ducem Cracoviae et Siradiae anno 1242 edita, inferius N° XXXI° afferenda, in qua omnes hae villae recensentur, nulla fit de villa *Kampa* vel *Kępa* mentio; neque in Baldrichoviae oris et prope Ner flumen est aliqua hujus nominis villa: quare de pago, *Kępa* dicto, in parochia Graboviensi, regione vero Lanciensi sito, hic agi non dubitandum puto.

⁽⁶⁾ *Pucenów* falso authographon exhibet, *Paczanow* autem Długossius: quorum nominum quum neutrum ad ullam hujus provinciae villam applicari possit, multo verius praedictum Conradi privilegium anni 1242, *Pucenoviae* loco *Prasinów* villam recenset, quae hodie *Prusinowice* vocatur, parochiae Leżniewska, territorii Lanciensi, regionis Zgiersensis.

⁽⁷⁾ *Mianów* villa regionis Zgiersensis, parochiae *Kalów*; *Szczepanowo* in regione Lanciensi, parochiae *Umienie*; *Piotrów*, ni fallor, in regione Szadecoviensi, parochia *Wierchy*; aliud enim *Piotrków*, quod in regione Orłowiensi prope Gostynin in parochia Białotarsk situm est, nimis longe ab aliis praefatis bonis distat.

⁽⁸⁾ *Ruslaum* Długossius l. c. memorat, verius tamen *Ratslaus* in praedicto Conradi Ducis anni 1242 privilegio nominatur.

⁽⁹⁾ Vide inferius annotationem 13^{am}.

⁽¹⁰⁾ *Sandomiria* urbs ad Vistulam, olim provinciae, nunc territorii regionisque caput.

confero plenam libertatem et omnis tributariae servitutis immunitatem, ita quod homines eorum, cujuslibet conditionis sint, ad nullam saecularem audientiam provocentur praeter nostram, et cum litera nostra quidem et sigillo. Ad castra vero construenda vel constructa linienda, vel expeditiones communes nullatenus ire compellantur. *Powoz* non ducant, *naras* et alias solutiones omnino non solvant. Theloneum et naulum, vendendo vel emendo sive itinerando, non solvant. Sciendum praeterea, quod forum monasterii supradicti cum pertinentiis suis conductum nullum ducit. Fratres autem causas, quae inter homines suos ex utraque parte contigerint, sive civiles sive criminales judicabunt, solutiones libere recepturi. Sciendum denique, quod dominus Petrus Gnesnensis Archiepiscopus, hujus sancti operis coadjutor esse cupiens, divina instinctione et mea et Fulconis Cracoviensis Episcopi petitione, decimam de *Syllo* cum pertinentiis suis, decimam de *Bela*, de *Lanchno*, de *Milejow* ⁽¹¹⁾, de *Śtampis*, de *Śtibor* et *Domecelavz* ⁽¹²⁾ contulit eisdem fratribus. Ecclesiam quoque de *Beldrzyków* cum decimis, decimam de *Standau*, de *Chenna*, de *Pasturow* ⁽¹³⁾ contulit, et sigilli sui et nostri et Fulconis Episcopi Cracoviensis munimine roboravit. Acta sunt haec anno ab incarnatione domini MCLXXVI^o in ecclesia sancti Blasii.

⁽¹¹⁾ *Biala* et *Egezno* villae ad parochiam Sulejów pertinentes, *Milejów* villa parochialis, omnes Sulejoviae proximae, in regione Petricoviensi sitae.

⁽¹²⁾ *Śtampis*, *Śtibor*, *Domecelavz* (*Domeczelan* apud Długossium), corrupta nomina esse puto villarum *Ściepów* parochiae Wojkoviensis, regionis Siradiensis, vel *Ściepka* parochiae Wygieszoviensis, regionis Szadecoviensis; *Stobnicia* parochiae Sulejoviensis, et *Domichowice* parochiae Bełchatoviensis, ambas vero regionis Petricoviensis.

⁽¹³⁾ *Standów* quod paulo superius *Tandów*, apud Długossium etiam *Taniów* dictum est, nec non *Chennam* et *Pasturów* frustra in hac provincia quaesiveris. Vero non absimile mihi tamen videtur, hic de villis Dioecesis Cracoviensis omnibus simul regioni Szydlowiensi adscriptis agi, quarum scilicet *Staniowice* ad parochiam Chomentów, *Chanieza* ad parochiam Kutusów, *Pasturka* vero ad parochiam Pińczoviensem pertinet.

V.

Anno 1187. (Plosci).

Sententia Casimiri Justi Ducis et Monarchae Poloniae ejusque consiliariorum, de beati Benedicti capella ad canonicos ecclesiae cathedralis Plocensis pertinente, a Crivosandone vero quodam et Cetheo sibi vindicata ⁽¹⁾.

Anno millesimo centesimo octuagesimo septimo incarnationis dominicae, Crivosandum cum Cetheo excitavit inimicus homo, injuriose reclamare capellam beati Benedicti in audientia Incliti Ducis Casimiri suorumque Principum, videlicet duorum Episcoporum, Plocensi Vitho (sic), atque Cujaviensi Stephano (sic) ⁽²⁾, et Zirone Illustri Comite, et Nicolao Primate (sic), quibus sic placuit litem dirimere: ut quod esset juris ecclesiae, testimonio venerabilis praepositi Barthonis, Canonicis cederet; et quod reclamantium, Crivosand sacramento retineret. Ut autem hoc firmitus remaneret in posterum, sicut Crivosand tantum villam *Crow* ⁽³⁾ temerario sacramento avulsit ab ecclesia, in qua tamen sortem unam et villae decimam ecclesiae se confessus est dedisse, ita memoratus praepositus, *Cisow* ⁽⁴⁾ villam totam cum ecclesia Canonicis intemeratae virginis sub forma intrandi manus reverendi Episcopi Vithi et ibidem praesentis, in sempiternum confirmavit, quod supra memoratorum Episcoporum anathematis confirmatum est sententia ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Ex exemplari Naruszeviciano manuscripto, quod in relicto post mortem ejus monumentorum corpore ad historiam Polonicam conscribendam servientium, N^{ro} 62 reperitur, in quo autem de tabula authentica in tabulario Capituli Plocensis asservata, sigillisque Casimiri Ducis et Viti Episcopi munita, fit mentio.

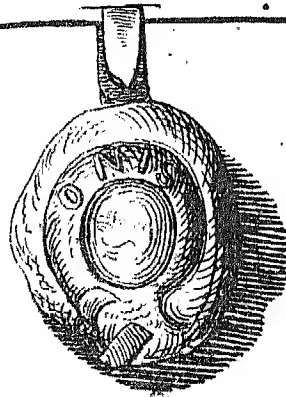
⁽²⁾ Errat igitur Długossius Lib. VI. p. 561 et post eum Damalevicius (Vitae Vladislavensium Episcoporum p. 146), qui Stephanum Episcopum Cujaviensem anno demum 1190 vel 1191 ad eam dignitatem pervenisse tradunt.

⁽³⁾ In indice villarum aliorumque locorum provinciae Plocensis et Masoviensis, frustra villam *Crow* vel *Krow* quaesivi; facile tamen eam esse, quae hodie *Krobia* appellatur, putem, quum ejusdem sit et provinciae Plocensis et territorii regionisque Ostrolencensis, cujus est villa *Czyżewo*, de qua inferius agetur. *Krobia* ad parochiam Kadzidlensem (Kadzidło) pertinet.

⁽⁴⁾ *Czyżewo Kościelne* haud dubie villa ad parochiam oppidi *Czyżewo* pertinens, vel ipsum immo oppidum.

⁽⁵⁾ „Silentio” perperam in apographo legebatur.

In nomine patris et filii et spiritus sancti. Ego dilectio aduc uiuens offerens tracto, deo
 omnipotenti et beate marie. fratribus et sororibus; sub regula beati augustini in burzsk ma-
 nentibus; quos de uirorum manu mea adduxi pro salute anime mee. bona mea in hunc
 modum. Si uxor mea alteri uiro nubere uoluerit; si loca ei det. si in induitatu et in
 habitu seculari permanserit. Virginitas sibi addet. et in his duabus tantum permaneat cum
 familia sua seruis uidelicet et ancillis cetera locum habeat. Si uero aliquando diuina me-
 diante clemencia, in prefato loco habitum religionis suscipere uoluerit, ut in sub iura-
 mento quandoque promissit, omnes hereditates meas ei do, scilicet partem meam debueris, cum
 uimentis. Nos uero. Petro uero. Tychapi. Berdr uero. Rechouo. Virginitas. Core-
 nouo. Premislouo. Si autem in alio claustro habitum suscipere uoluerit, de his omnibus super dictis
 hereditatibus et de familia de ceterisque bonis nihil penitus sibi det. preter uestes quibus tegitur.
 Bonum non fratrem meum episcopum. uero. immo fratres et sorores super dictae religionis perpetuo iure obti-
 neant. Hec autem dicta et scripta sunt in ecclesia beate marie ante ipsius altare, sub testimonio soli dei,
 et genitoris eius. dominique iohannis primi ibidem prepositi, facta ad eum confessione. et sacramento corporis et sanguinis christi
 de manu ipsius communione sumpta dum ad bellum processit. Hec si dominus episcopus. uero. frater meus, uel aliquis
 alius cognatorum meorum imitauerit. deus omnipotens et mater pia uirgo maria uindictam in eis. sub
 cuius testimonio sunt hec facta amen.

VI.

Busci, anno 1190 (?).

Dirsco Viti Episcopi Plocensis frater, villas quasdam in provincia Sandomiriensi sitas, vel monasterio Buscensi, vel uxori suae, certis conditionibus propositis, testamento donat⁽¹⁾.

In nomine patris et filij et spiritus sancti. Ego Dirsco aduc (sic) vivens, offerens trado deo omnipotenti et beate Marie, fratribus et sororibus sub regula beati Augustini in *Buzsk* manentibus, quos de *Vitov*⁽²⁾ per manum meam adduxi, pro salute anime mee, bona mea in hunc modum. Si uxor mea alteri viro nubere voluerit, *Visloca*⁽³⁾ ei detur; si in viduitate, in habitu seculari permanserit, *Viznicia*⁽⁴⁾ sibi addetur; et in his duabus tantum permaneat, cum familia sua, servis videlicet et ancillis; cetera locus habeat. Si vero aliquando divina mediante clemencia, in prefato loco, habitum religionis suscipere voluerit, ut mihi sub iuramento quandoque promisit, omnes hereditates meas ei do: scilicet partem meam de *Buzesk* cum iumentis, *Nosovo*, *Petrovo*, *Tuchapi*, *Bezdruvo*, *Rechovo*, *Viznica*, *Corenovo*, *Premislovo*⁽⁵⁾. Si autem in alio clauastro habitum suscipere

⁽¹⁾ Ex archetypo in charta pergamena crassiori scripto, Leonis Comitis Rzyszozevii proprio. Sigillum parvum rotundum taeniola pergamena appensum, vetustate jam penitus deletum et attritum, in cujus margine vix literae „onis” legi possunt. In dorso, recentiori quidem, semper tamen antiquo caractere numerus 1190 inscriptus, annum, quo haec tabula est scripta, non obscure mihi indicare videtur. Vitus enim Episcopus Plocensis, qui testante Dlugossio alisque historiographis nostratibus, semper pro conditore monasterii Buscensis et Vitoviensis est habitus, anno 1179 in Episcopatum post Lupi mortem successit, anno vero 1206 vel 1207 mortuus est. Circa annum 1190 bella tum intestina, tum cum finitimis nationibus non pauca gerebantur.

⁽²⁾ *Busko* hodie oppidum parochiale in territorio et regione Stopnicensi situm. *Witow* rus Siradiensis regionis, parochiae Burzenin. (Vid. Cromeri Polonia libr. VIII. p. 144. b.).

⁽³⁾ Willam *Wisłokam* in indicibus locorum omnium tam Regni Poloniae quam Galiciae frustra quaesivi.

⁽⁴⁾ Villa *Wiśnicz* regionis Kielcensis parochiae vero Kozłowiensis nimis longe distante, hic potius agi de *Wiśniowa* villa parochiali regionis Staszoviensis, vel de *Winnica* ejusdem regionis Staszoviensis, parochiae vero Polaniecensis.

⁽⁵⁾ *Nossów* et *Piotrów* villae in regione Opatoviensi ad parochiam Waśniow pertinent: *Tuczempy* regionis Szydłoviensis, parochialis villa; *Bezdruvo*, quod nunc non exstat, est forsitan

voluerit, de his omnibus supra dictis hereditatibus et de familia, de ceterisque bonis nichil penitus sibi detur, preter vestes quibus tegitur; set omnia non ⁽⁶⁾ frater meus Episcopus Vitus, immo fratres et sorores supradicte religionis perpetuo iure obtineant. Hec autem dicta et scripta sunt in ecclesia beate Marie ante ipsius altare, sub testimonio solius dei et genitricis eius, dominique Johannis primi ibidem prepositi, facta ad eum confessione, et sacri corporis et sanguinis Christi de manu ipsius communionem sumpta, dum ad bellum processi. Hec si dominus Episcopus V[itus] frater meus, vel aliqui alij cognatorum meorum immutaverint, deus omnipotens et mater pia virgo Maria vindicet in eis: sub cuius testimonio sunt hec facta. Amen.

Beszowo, villa parochialis in regione Stopnicensi, non procul a Busko sita. *Rechovo* forsitan *Rzechów* regionis Solecensis, parochiae vero Ihsensis; sed quum *Biechów* villa parochialis aliis monasterii bonis sit proxima in regione Stopnicensi, facile literam *R* pro *B* errore librarii scriptam fuisse crederem, ita ut in privilegio *Bechovo* pro *Rechovo* legendum sit. *Corenovo* forsitan *Korzenna* est in regione Opatoviensi, parochiae Ocieski, non procul a Pierzchnica et Raków oppidis. *Przemysłów* et *Przymysłów* frustra in antiquis Cracoviae et Sandomiriae provinciis quaesiveris. Quid? si pagum *Przeczów*, regionis Stopnicensis, parochiae autem Beszoviensis hic intelligendum putemus?

⁽⁶⁾ *no* cum lineola super vocalem *o* posita authographon hic exhibet.

VII.

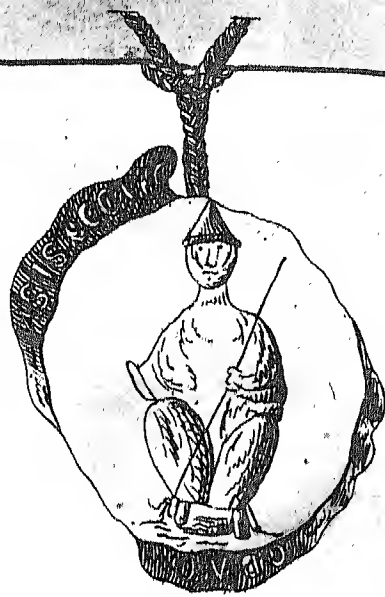
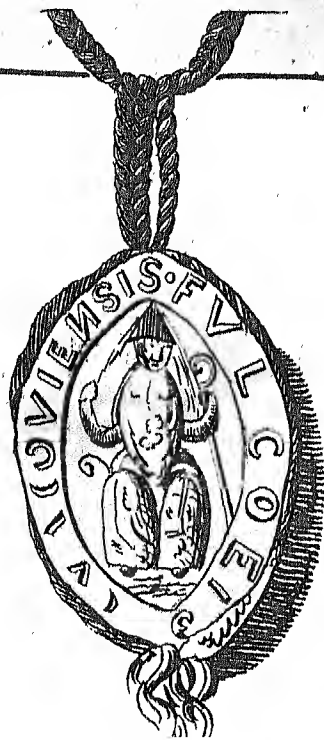
(Cracoviae anno 1207).

Fulco Episcopus Cracoviensis, decimas de villis *Wojcza*, *Winiary* et *Balice* (?) pendendas, coenobio monacharum ordinis Praemonstratensis Buscensi concedit ⁽¹⁾.

Quum precepta specialia personis specialibus specialiter constituta, quolibet (sic) generalium aliquo arcus solent constringere, ego Fulco Cracovien-

⁽¹⁾ Ex archetypo in charta pergamena crassiori scripto, cui sigilla sex appensa fuisse videntur; siquidem tria exstant (primum videlicet, quartum et sextum), reliquorum funiculi tantum serici (et secundi quidem et quinti nigri coloris, tertii rubeus). Primum sigillum, ejus funiculus lineus albus, ex cera vulgari alba, formae rotundae oblongae factum, imaginem repraesentat Episcopi sedentis in sella reclinatoria anconibus instructa, qui capita canum ore ad hiatum aperto referunt: altera manu lituum tenet, alteram tollit ad benedictionem (quam vocant) impertiendam. Margo sigillum cingens haec exhibet: „† Sigill...aurentii Vratizlaviensis

Qm̄ pcepta specialia psonis specialibꝫ specialitꝫ constituta quolibꝫ genaliū aliqꝫ arcuū solēt
 attingere. Ego fulco cōuū ep̄s pcepto phibitꝫ aplico. p̄dictę reddiditꝫ cui impulso
 al. enādī ecclē. q̄uī exebitꝫ p̄cibꝫ a uenabili fr̄e dño. Sicut pullayey ep̄o. aliqꝫ d̄ cō
 uū ecclē reddiditꝫ poyciūculā. de. Bhule. monastio geyēdi. p̄lētꝫ phibicioīl p̄ imenp̄e
 nullatey acq̄ui. Demū p̄ iā dicti diligēciā ep̄i. remissorū lūit a sede aplica ip̄etūl
 tum uillayū decimal. uidelicet. Swoecha. Vongrie. balyo. eidē monastio ppetuo
 guli p̄māliyal. Quia uō boni op̄is ḡfirmacionē esse stat ḡlangneam pietati. n̄ dubiū
 qd̄ boni eneyuacio n̄ n̄ p̄nominate uirtutis potest ḡrio deputari. huc accedit qd̄ tati
 dīcēm p̄dicti a meī optāl successoribꝫ remouē p̄ diuinū m̄dico t̄orē iudici. i. nequī
 hoc opus misericordie factū tā sollempnitꝫ audiat ḡritayē. Siquis aū ad laborauit
 uruandū. exēbili se sciat uicē anathematiz immodatū. Ego nullatꝫ deanꝫ cōuū ḡlōy r̄lūbēp̄l. 7 sigillo ap̄icū ḡritayē
 fr̄ibꝫ ḡlōy. Ego archidiaconꝫ adāy ḡlōy 7 r̄lūbēp̄l. Ego b̄ḡualꝫ p̄c̄itꝫ ḡlōy 7 r̄lūbēp̄l. Ego b̄dicaꝫ soloshē. cōuū ḡlōy 7 r̄lūbēp̄l. Ego laicꝫ cōuū ḡlōy 7 r̄lūbēp̄l.
 Ego b̄nricꝫ cultos ḡlōy. ex r̄lūbēp̄l. Ego iuo am̄icꝫ cōuū cōt̄ari duas. l̄sticōm ḡlōy 7 r̄lūbēp̄l. Ego r̄uīl cōuū cōt̄ari archidiaconꝫ l̄dōm̄icꝫ ḡlōy 7 r̄lūbēp̄l.

sis Episcopus, precepto prohibitus apostolico predictae redditus cui ministro alienandi ecclesie, quamvis crebris precibus a venerabili fratre domino

Episcopi.” Sigillum quartum non absimilis formae, ejus funiculus e flavis rubrisque filis contextus est, sedentem Episcopum praefert sinistra lituum tenentem, dextra aut stellam, aut ramum cum lilio: inscriptio haec legitur: „*Fulco E.....acoviensis*”. Sextum sigillum rotundum, ejus margines valde sunt laesi, effigiem Episcopi sedentis repraesentans, sinistra manu lituum tenentis, dextra subnitentis alam minus affabre expressum; ex inscriptionis vestigiis vix oculis conspiciendis: „.....*era.....nsis eccles*...” conicere sinit, scriptum fuisse: „Sigillum capituli Cracoviensis ecclesie.” In authographo, quod hic describitur, hoc singulare observatur, quod Canonorum Cracoviensium mentio sic est facta, quasi singuli eorum nomina sua posuissent: estque haec adjectio non modo minoribus longe literis, quam ipsum privilegium, expressa; sed et in forma earum passim observatur nonnulla differentia; quanquam in universum et ratio scribendi constans, et atramenti idem color.—Tempus, quo tabula scripta sit, etsi ex ipsa non pateat, certo tamen definiri potest. Episcopum Cracoviensem Fulconem anno 1207 die 11 mensis Septembris mortuum esse docet Długossius (Lib. VI. p. 602), eodemque anno Laurentium Episcopatum Vratislaviensem adiisse, cuncti annalium scriptores uno ore fatentur. Hinc conjectura facilis, primis octo mensibus anni 1207 donationem hanc literis consignatam fuisse. Quae res sic explorata confert ad conciliandas diversas traditiones de tempore, quo Cyprianus Episcopus Vratislaviensis, qui Laurentium proxime praecessit, sit mortuus. Nam quum Długossius (Chron. VI. 603 et hist. Episcop. Vratisl. ap. Sommersb. Scriptt. rer. Siles. II. 164) die demum 26 mensis Novembris anni 1207 eum vita abiisse tradat, auctor vero *Chronicorum principum Poloniae* (editus a Stenzelio Scriptt. rer. Siles. T. I. p. 160) diem 16^{am} ejusdem mensis et anni ejus morti assignet, porro *Catalogus Episcoporum Vratislaviensium* (ibid. T. II. p. 133) ad annum 1202 eam referat; unus *Sigismundus Różyce* in Chronico Episcoporum Vratislaviensium (ap. Sommersb. I. 65) vere diem 21 mensis Novembris anni 1206 vitae ejus finem adtulisse nobis tradere videtur. Długossium si in adscribendo die mortis Fulconis Episcopi erroris absolvere volumus, hanc anni 1206 eum 1207 commutati rationem statuemus, ut aut a scriptoribus annalium initium anni varie sit computatum, (videlicet ab aliis vulgari more a festo Circumcisionis, die primo mensis Januarii; ab aliis, ritu ecclesiastico illis temporibus usitato, a festo Incarnationis domini die 25 mensis Martii, ab aliis denique, a Calendis Septembribus) aut Pisana computandi ratio eum Florentina sit commutata. Utut sit, ita sunt in hac tabula cuncta comparata, ut de ejus authentica fide dubitari nequeat. Nomina quidem omnium Canonorum Cracoviensium indicare videntur, Cracoviae conscriptam fuisse. Verba: „*hoc opus misericordie factum tam sollemniter*” et praesentia Laurentii Episcopi Vratislaviensis, vix dubitare sinunt, sigilla, quae nunc desiderantur, Episcoporum fuisse, mediumque rubro funiculo appensum Archiepiscopi Gnesnensis. Quinque autem sacerdotum tantae dignitatis conventus, eam opinionem movet, hoc tempore Cracoviae celebratam fuisse synodum illam, in qua componebantur lites jam dudum exortae inter Henricum Archiepiscopum et Vladislaum Ducem cognomine „Laskonogi”, capiebanturque consilia de mutanda ecclesiae Polonicae forma, ac praecipue de condemnando sacerdotum matrimonio (Vid. Długoss. VI. 624. Cf. Naruszewicz Hist. T. IV. p. 119. ed. Mostov. et Röpell *Geschichte Polens* p. 419—421, imprimis autem epistolae Innocentii III ab iis allatae). Quod ad Vitum Episcopum Plocensem attinet, de eo veluti etiam tum vivente sermo esse videtur; unde conicimus, errasse Lubienium (Vitae Episcop. Plocens. Opp. postum. p. 334), qui eum jam superiore anno (1206) decessisse tradit. Nec ex eo, quod Długossius sub anno 1223 de septemdecennali ejus successoris Goslavi functione narrat, mors Viti ad annum 1206 omnino referri debet.

Vitto pulsarer Episcopo, aliquam de Cracoviensis ecclesie redditibus porciunculam de *Bhuzc* ⁽²⁾ monasterio conferendi, prescripte prohibitionis non immemor, nullatenus acquievi. Demum, per iam dicti diligenciam Episcopi, remisoriis litteris a sede apostolica impetratis, trium villarum decimas, videlicet *Woecha*, *Vinarie*, *Balino* ⁽³⁾, eidem monasterio perpetuo contuli permansuras. Quia vero boni operis confirmationem esse constat consanguineam pietati, non dibium (sic), quod boni enervacio non nisi prenominate virtutis potest contrario deputari. Huc accedit, quod tanti discrimen periculi a meis optans successoribus remove, per divini interdico terrorem iudicii, ne quis hoc opus misericordie factum tam sollempniter, audeat irritare. Siquis autem adlaboraverit irritandum, execrabili se sciat vinculo anathematis innodatum. Ego Visslaus decanus Cracoviensis consensj et subscripsi et sigillo Capituli communiij fratribus consencientibus. Ego Archidiaconus Andreas consensi et subscripsi. Ego Boguhvalus prepositus consensi et subscripsi. Ego Benedictus Scolasticus Cracoviensis consensj et subscripsi. Ego Laurencius Cantor consensi et subscripsi. Ego Henricus Custos consensi et subscripsi. Ego Ivo Canonicus Cracoviensis Cancellarius Ducis Lestconis consensj et subscripsi. Ego Raulus Canonicus Cracoviensis Archidiaconus Sandomiriensis consensj et subscripsi.

⁽²⁾ Vid. privilegium anni 1190 proxime praecedens.

⁽³⁾ *Wojcza* parochiae Biechoviensis, *Winiary* autem parochiae Zagostensis, villa, utraque territorij et regionis est Stopnicensis, in propinquo Busci oppidi. Quam autem *Balino* in hac provincia inveniri nequeat, puto hic non aliam intelligendam esse villam, nisi *Balice*, Busco proximan, parochiae Janinensis.

VIII.

Plosci anno 1207.

Pactum Joannis Magistri ecclesiae Plocensis cum quodam Gernoldo de exstruenda in villa *Brzeznica* mola ⁽¹⁾.

Sciant praesentes, noverintque posterij, quod ego Joannes Magister ecclesiae Plocensis ⁽²⁾, providens utilitati meae et successorum meorum in

⁽¹⁾ Ex corpore exemplarium Naruszewicianorum manu scriptorum, et quidem ex apographo N° 87mo in quo tabula authentica in tabulario Capituli Plocensis asservari dicitur.

⁽²⁾ Joannes Czapla Scholasticus vel Magister ecclesiae Plocensis hic esse videtur, de ejus cum Conrado Duce Masoviensi necessitudine, tum vero morte infausta, multa in historia rerum Polonicarum narratur.

magistratu, cum consensu Ducis Conradi et domini Episcopi Plocensis Getkonis et ejus Capituli, conveni cum Gernoldo filio Gernoldi, ita, quod ipse in *Bresnic* ⁽³⁾ villa magistratus, edificaret molendinum de propriis expensis, et medietas expensarum exolveretur (sic) ab ipso operariis, reliquam medietatem ego persolverem. Similiter medietatem usus ejusdem molendini haberem ego, et medietatem haberet praetaxatus Gernoldus et ejus successores, tamdiu, donec ego vel meus successor persolveret ei illam medietatem expensarum, quam ipse ex parte sua solvit operariis, et tunc totus usus ejusdem molendini cederet in jus Magistri, omnibus expensis plenarie exolutis Gernoldo. Fuit autem summa praedictarum expensarum, viginth sex marcarum puri argenti, ex qua summa cum ad praesens teneretur (sic) pro mea medietate exolvere Gernoldo tredecem marcas, non valui solvere nisi tres, sed praecepi ei exsolvi decem. Reliqua autem medietas, quam ipse pro sua parte solvit operariis, remanet exolvenda eidem Gernoldo vel ejus pueris, a me vel a successore meo magistro, qui voluerit habere totum usum praefati molendini. Actum publice in Capitulo Plocensi, praesentibus his personis: Praeposito Berwoldo, Decano Gunthero, Archidiacono Joanne, Magistro Joanne, Cantore Gothardo et his Canonicis: Gunthero, Petro, Goszlao, Andrea, Nicolao, Stanislao Nicolai, Joanne, Anzelmo, Stephano, Arnoldo et aliis. Anno dominicae incarnationis millesimo ducentesimo septimo.

⁽³⁾ Villae, quae *Brzeziny*, *Brzezic*, *Brzeznica*, *Brzeznia* vocantur, permultae tam in Plocensi, quam in Masoviensi reperiuntur provinciis. Vero similis mihi tamen videtur, de qua hic agitur, hanc esse, quae hodie *Brzeznica Kolonia* vocatur, quoniam in Plocensi regione sita, urbi Plocensi omnium est proxima. Ad parochiam Gromadzyn pertinet.

IX.

Korczyni (circa annum 1212).

Slavossius quidam villam suam *Slaboszów* coenobio Buscensi donat ⁽¹⁾.

Quoniam dies hominis breves sunt, et numerus mensium eius apud te est domine deus, ego Slavossius patrimonium meum quod Slavos-

⁽¹⁾ Ex tabula authentica membranacea olim monasterii Buscensis, nunc vero doctissimi Casimiri Stronczynscii propria. Sigillum Ducis Lestconis taeniola pergamena appensum effigiem

sov⁽²⁾ dicitur, ne qua, ut solet, post terminum vite mee pro eodem hereditatis mee patrimonio suboriatur ~~comitacio~~, uxori mee quam legitime mihi sociaveram, filieque de ipsa progente, ob amorem dei salutisque anime mee ad claustrum sanctimonialium⁽³⁾ perpetuo possidendum concedo. Ne quis autem huiusce testamenti factum irritare presumat, domini Ducis Lestconis testimonium subscribo, et Comitis Adalberti Palatini⁽⁴⁾ et Comitis Pacozlai⁽⁵⁾. Acta sunt hec in *Corchin*⁽⁶⁾, et eadem *Corchin* tunc est Comiti Pacozlao data.

militis armati, dextra hastam, laeva autem manu clypeum tenentis, repraesentans. De verbis sigillo circumscriptis, nihil jam fere, litteris „ . . . . . *teon*” exceptis, legi potest. Videtur autem doctissimo Stronezynio esse species sigilli antiquior, quo Lesco Albus ante annum 1215um uti solebat. — Quum probatum sit, usque ad annum 1206 Nicolaum (Vid. Długos. Hist. VI. 600), anno 1212mo et sine dubio annis huic proximis, Pacoslaum, (Vid. tab. anni 1212 in libro Rev. *Mathaei Gładyszevicii*, qui „*Zywot błogosławionego Prandoty*” inscribitur pag. 259. seqq.) anno vero 1217 et sequentibus Marcum Palatinum Cracoviensem fuisse (Vid. Nakielsc. Miechovia p. 135), qui Lesconem Album vita superavit, (ut vix aliquot anni intermedii pro quarto Palatino Cracoviensi supputando restent); quumque res literis his contenta *Corczini* agatur, in oppido olim ad provinciam Sandomiriensem pertinente; puto Adalbertum, qui inferius testis loco cum Pacoslao Comite citatur, Palatinum Sandomiriensem fuisse, qui munere hoc suo fungi non potuit, nisi post Govorconis Palatini Sandomiriensis, anno 1206 vel 1207 ad dignitatem Castellani Cracoviensis promotionem, (conf. Dług. l. c. cum praedicta apud Gładyszevicium tabula anni 1212), et antequam Jacobus Palatinus Sandomiriensis sit factus, quem jam anno 1217 ea dignitate gavisum esse scimus. Est autem intra 1206um et 1217um annus 1212 medius fere, quem maxime, propter harum, proximeque sequentium literarum (N. X) necessitudinem, utrisque indicandum censuimus.

⁽²⁾ Haud dubie *Slaboszów* villa, ecclesia parochiali insignis, regionis Miechoviensis.

⁽³⁾ Ad Buscense scil. claustrum. Conf. literas Dirseonis anni 1190 superius N° VI praepositas, nec non proxime sequentem tabulam.

⁽⁴⁾ Vid. supra annotationem primam.

⁽⁵⁾ Pacoslaum hunc postea Castellatum Cracoviensem, deinde vero anno 1223 vel 1224 Palatinum Sandomiriensem factum fuisse, non levibus argumentis tabularum authenticarum Capituli Cracoviensis anni 1224 praedicto in opere Rever. Gładyszevicii publicatarum innixus autumo, moneoque, ne cum altero Pacoslao, et quidem cum Palatino Cracoviensi confundatur, qui proxime sequentes ejusdem Slavossii literas contestatus est.

⁽⁶⁾ Hodie *Nowe miasto* (Nova civitas) *Korczyn* vocatur, oppidum territorii et regionis Stopnicensis.

In nomine d'i agis et fili z spiritus sancti. Anno ab incarnatione d'ni n'ri i xpi millesimo. ducentesimo.
vicesimo. iudicante magro palatino episcopo. Nota fuit questio d'ni nicolai filii palatini z fratris suo johi. de comite
buduoy. cu filiis suis. sup patimonio ei. qd d'no n'cupatuz. qd pat' ei palatini bone memorie de comite vison. uxor. heredi
tario emerat. et quiete possederat. qd ex uidelicet qd comes buduoy dicebat se non m'fuisse. Sicut uendicionis cui tamen
magrui pat' possidm. uisuerat et confererat. Sup q' questione cu satis fuisset d'sceptatur. Comes buduoy considerans
suos debile. maxime quia d'ns nicolaus se p'p'etone tuebatur. palatino etiam p'nommato se p' bonos pacis m'poneret
confessus e p'sente possidno p'nommati magrui filio. uendicionem et em'cionem hereditariam d'no nicolao. et omni uir' petendi
cedens. cu filiis suis. omnib' exep'cionib' p'nu'ciauit obligans se possidno sufficiente p'sp'ontuoy siquid m'p'ostuoy d'no. I.
sup hoc moueret questionis. p' q' facto d'ns nicolaus ut omnem p'ringuaret d'cionem decem m'arcas puri argenti dedit bu
duoyo. et filis ei duodecim uinas de bruneta. et hec p'ntia p'p'etuz uig'atuz indubioz ambo p'sentib' sigillis hoc sc'ptu.
postulauerunt communiri. Nomina au testuoy s'nt hec. Ipe palatini magrui buduoy heres cu duob' filiis. seipos. et uisoy.
p'dslau. et uir'. Radoai filius. albi. domari. filius d'p'ci. andreas filius sulcoris. magrui. Lucusone. doussau. chezdurayus.
michael filius p'p'etoris. Radauan. fili. bodapau. bogustan. filius jamotdi. p'p'etuz. velle. Gerco. subcamagrayus ducis. p'p'etuz
p'sucouo. ber' filius poloni. orloslau. Ista fuerunt epalatino. Ista u' m' capitulo. d'ns decan. p'p'etuz. benenadictus. domari.
cymann. custos. q'orian. Gaudenc. Robay. Stephan. dysslau. magrui. Almundey. siluest. Laurenc. henric. blazens.
Jacob.

X.

Sine loco (circa annum 1212).

Praedia villae *Slaboszów* Slavossius praedictus monasterio Buscensi donat ⁽¹⁾.

Quia mundus et ea que mundi sunt, lubrica sunt, et omnia mundana in abyssum oblivionis evolvuntur, propterea ego Slavos in remedium anime mee, uxoris mee, parvulorum et omnium propinquorum meorum, predia de *Slavosov* et cum omnibus pertinentiis que cum ecclesia, monasterio sancte Marie de *Bushe* offero perpetuo hereditanda. Et ne aliquis super hoc in posterum malignari possit, sub sigillo domini Ducis Lestconis et eius Baronum congruum duxi roboranda. Testes huius donationis hij sunt: dominus Dux Lestco, Pacoslaus Palatinus ⁽²⁾, Ostas Castellanus ⁽³⁾, Ivo Cancellarius, Magister Petrus ⁽⁴⁾, Strezco Gnys (?), Paulus, Parcos, Jesco, Dobrogost, Martinus.

⁽¹⁾ Ex tabula authentica membranacea olim monasterii Buscensis, hodie vero doctissimi Stronczyński propria, quae ex tribus sigillis nunc unum tantum residuum funiculo serico rubro appensum habet, effigiem sacerdotis sedentis, laeva manu librum, dextra quasi calamus tenentis, asserente praedicto doctissimo viro, praeseferens.

⁽²⁾ Pacoslaus Palatinus Cracoviensis fuit anno 1212mo secundum tabulam in supradicto Gładyszevicii opere exhibitam.

⁽³⁾ Ostassius iste antequam anno 1223 vel 1224 Castellanus Cracoviensis est factus, Castellanus Vislicensis fuerat, secundum Lesconis Albi anni 1224 literas, quas in annotatione quinta ad privilegium N° IX descriptum, commemoravimus.

⁽⁴⁾ Petrum hunc anno 1220 iam dignitate Decani gavisum esse, ex argumento privilegii proxime sequentis conjectura auguror.

XI.

(Cracoviae) anno 1220.

Decretum Marci Palatini Cracoviensis inter Comitem Budivojum et Canonicum Cracoviensem Nicolaum, nec non Joannem, filios Polanini de patrimonio eorum, villa scilicet *Glew* dicta, litem dirimens ⁽¹⁾.

In nomine patris et filii et spiritus sancti. Anno ab incarnatione domini nostri Jesu Christi millesimo ducentesimo vicesimo, judicante Marco Palatino

⁽¹⁾ Ex exemplari, quod ad similitudinem authenticarum literarum in archivo quodam privato in Galicia, asservatarum, doct. Stronczyński effinxit. Tabulae authenticae sigillum deest; fila serica, quibus appensum erat, rubri sunt coloris.

Cracoviensi, mota fuit questio domino Nicolao ⁽²⁾ filio Polanini et fratri suo Johanni a Comite Budivoyo cum filiis suis super patrimonio ejus, quod *Glewo* ⁽³⁾ nuncupatur, quod pater ejus Polaninus bone memorie a Comite Vison jure hereditario emerat, et quiete possederat, ex eo videlicet, quod Comes Budivoy dicebat, se non interfuisse dicte vendicioni, cui tamen Martinus pater Poznani interfuerat, et consenserat. Super qua questione cum satis fuisset disceptatum, Comes Budiwoy considerans jus suum debile, maxime, quia dominus Nicolaus se prescripcione tuebatur, Palatino eciam prenominato se propter bonum pacis interponente, confesus est, presente Posnano prenominati Martini filio, vendicionem et emcionem hereditariam domino Nicolao et omni juri petendi cedens, cum filiis suis, omnibus excepcionibus renunciavit, obligans se Posnano sufficienter respondurum, si quid in posterum domino N. super hoc moveret questionis. Pro quo facto dominus Nicolaus, ut omnem extingueret accionem, decem marcas puri argenti dedit Budivoyo, et filiis ejus duodecim ulnas de bruneta, et ne hec transaccio posteris vertatur in dubium, ambo presentibus sigillis hoc scriptum postulaverunt communiri. Nomina autem testium sunt hec. Ipse Palatinus Marcus, Budivoy heres cum duobus filiis Stres et Vison, Predslav Tribunus, Racibor filius Alberti, Domanus filius Dirsicrai, Andreas filius Sulconis, Martinus Lucusovic, Bozislav Thesaurarius, Michael filius Petreconis, Radavanus filius Bodepozi, Boguslavus filius Ramoldi, Petrus Villicus, Getco Subcamerarius Ducis, Petrus rsucovic (sic), Beno filius Poloni, Miloslaus. Isti fuerunt cum Palatino. Isti vero in Capitulo Dominus Petrus Decanus ⁽⁴⁾, Magister Benedictus, Doman, Ermannus Custos, Trojan, Gaudencius, Robert, Stephan, Sdislav, Marcinus, Alexander, Silvest, Laurencius, Henricus, Blazeus, Jacobus.

⁽²⁾ More aevi illius appellatio „domini” huic Nicolao adjecta, eum praestantioris sacerdotem ordinis fuisse sat denotat. Huc accedit, quod apud Nakielscium (Miechovia p. 132) in literis Vincentii Episcopi Cracoviensis anni 1214 inter complures Canonicos Cracovienses Nicolaus quidam, tum vero in literis Ivonis Episcopi Cracoviensis anni 1222, quarum exemplum in mea collectione habeo, inter ejusdem ecclesiae Canonicos, Nicolaus Archidiaconus computetur, quem utrumque eundem fuisse non dubito, et quidem Nicolaum, de quo hic agitur.

⁽³⁾ *Glewo* seu *Glewice* villa territorii Miechoviensis, regionis Proszoviensis et parochiae Igołomiensis.

⁽⁴⁾ Quum plures ante oculos habeam literas authenticas Capituli Cracoviensis annis 1212, 1222 et 1224 scriptas (quibus et aliae duae, altera anni 1207 superius N^{ro} VII adjecta, altera

anni 1214 a Nakielscio *Miech.* p. 132 publici juris facta, accedunt), quae cunctae congruenter ab anno inde 1207, ad annum 1224 Decanum ecclesiae cathedralis Cracoviensis Vislaum seu Viceslaum fuisse docent, hic vero Petrum Decanum inter Canonicos Capituli Cracoviensis citatum reperimus, non aliter hanc diversitatem explicari et difficultatem solvi posse arbitramur, nisi si Petrum Canonicum Cracoviensem alius alicujus ecclesiae in dioecesi Cracoviensi sitae fuisse credamus. Quam conjecturam probabilem reddit Nakielscius (*Miech.* p. 132), qui anno 1214 Nicolaum quendam Decanum Kielcensis ecclesiae fuisse tradit.

XII.

Anno 1221.

Lesco cognomine **Albus**, Dux Poloniae, partem alteram villae *Swięciechów* coenobio Cisterciensium Sulejoviensi donat, alteram vero eidem coenobio vendi permittit ⁽¹⁾.

Ego L. (estco) Dux Polonie notum facio presentibus et futuris, quod contuli capellanis meis, scilicet fratribus de Sulio, pro remedio anime mee et parentum meorum, sortem quandam in *Svescecov* ⁽²⁾ sicut prius tenuerat Sulislaus. Ea preter, de consensu meo, predicti fratres a filiis Rodoani Conrado videlicet et Malissa, sortem aliam ex integro, quemadmodum pater eorundem possederat in eodem loco, emerunt jure hereditario. Ut autem hoc ab omnibus ratum habeatur, sigilli mei impressione munire decrevi. Actum est hoc anno domini MCCXXI. Hujus rei testes sunt: Comes Scetheus et Comes Sgota, Petrus de *Campine* ⁽³⁾, Gozlaus Cantor de *Zudomer*, Nicolaus et Marius Capellani de *Blogie* ⁽⁴⁾, Florentius Capellanus de *Sarnowe* ⁽⁵⁾, Hosovoaldus Capellanus de *Slavena* ⁽⁶⁾, Stephanus

⁽¹⁾ Ex tabula authentica, quam possidet doctis. Stroneczyński, ipse nobis exemplum descripsit, docuitque, sigillum, quod jam desideratur, olim funiculo serico rubei coloris hucusque conservato appensum fuisse.

⁽²⁾ *Swięciechów* pagus territorii et regionis Opocznoensis ad parochiam Błogosensium pertinens.

⁽³⁾ Est *Kęppina* villa parochiae Graboviensis, territorii vero et regionis Lanciensis; facile autem hic de alia villa *Kępin* vel *Kępino* dicta agi posse putem, quam, licet hodie inveniri nequeat, olim inter oppidum Rozprzarn et pagum parochialem Milejów regionis Petricoviensis sitam fuisse, privilegium Boleslai Pudici anni 1230 N^{ro} XXVIII° inferius proferendum docet.

⁽⁴⁾ *Blogie* villa parochialis prope Sulejoviam regionis Opocznoensis.

⁽⁵⁾ *Żarnów* oppidum parochiale, paucis milliariis a Sulejovia distans, territorii Opocznoensis, regionis Konsensis.

⁽⁶⁾ *Slawno* villa parochialis regionis Opocznoensis.

de *Belna* ⁽⁷⁾, Nicolaus rataricus (sic) in *Pe . . . . . cov* ⁽⁸⁾, et Mlogie filius ejusdem, qui de mandato meo libertatem proclamavit in foro de Sarnowe.

⁽⁷⁾ Facile *Bieliny* pagus parochialis in Opoczneni regione.

⁽⁸⁾ Quod rima chartam hoc in loco laedens, integrum legi impedit, sine dubio est *Petrzovia* (Piotrków) oppidum, regionis caput, Sulejoviae proximum.

XIII.

Tossoci anno 1221.

Acquisitionem villae *Glinki* alias *Obiecanów* dictae, quam **Obiecan** miles quidam monasterio Czervinscensi donavit, **Conradus** Dux Masoviae ratam esse jubet ⁽¹⁾.

Quicquid agit presencia temporalis, nisi scripti, sigili, testimonij munimine roboretur, non tenet, non recipit, non approbat posteritas antiquata. Robur etenim inconwlse firmitatis ex supradictis liquido constat emanare. Notum sit ergo universis, tam presentibus quam futuris, quod Obeczan Comes cum consilio domini Ducis Conradi Mazowie et Baronum ejus, quorum nomina subsequuntur, villam suam nomine *Glynky* ⁽²⁾ post obitum suum ecclesie beate Marie de Czyrwyensko cum omnibus eidem ville appendentibus plenarie condonavit. Ne ergo huic presenti actioni multorum nobilium tractate presencia, a posteris futura antiquitas ignorancia vel animo malignandi in aliquo occasionis scrupulo valeat derogare, eandem actionem scripture memoria cum sigilli mei impressione, ego Conradus Dux Mazowie volui perhennari. Huic dacioni interfuerunt Swanthoslaus Pincerna Ducis C. (onradi), Sasinnus Castellanus de *Wisna* ⁽³⁾, Sbylud venator ejusdem Ducis, Wintego Subagazo, Abraham Subpincerna,

⁽¹⁾ E eodice antiquo papyraceo in bibliotheca Comitum Zamojschii Varsaviae asservato, privilegia monasterii praedicti descripta complectente, de quo N^o I. insignito in praefatione libri nostri referenda retulimus; et quidem e pag. 27. 28.

⁽²⁾ Villam *Glinki* seriori tempore *Obiecanów* dictam fuisse, haec inscriptio hujus privilegii in eodice monasterii docet: „*Super Obieczanowo alias Glynky*”. Est autem villa *Obiecanów* regionis Pultuscensis, parochiae oppidi *Maków* ascripta.

⁽³⁾ *Wisna* oppidum parochiale ad Narvam fluvium territorii et regionis Łomżensis.

Boguslaus Subdapifer, Godefridus filius Gestoldi, Thomas filius Petri, Wlosth filius Simonis, Wenceslaus Capellanus filius Swathoslai (sic), Rfalanca Castellanus de Sochaczew ⁽⁴⁾, et alij quam plures, quos omnes enarrare longum esset. Actum autem est hoc in Thossoc ⁽⁵⁾, anno gracie M^o CCXXI^o.

⁽⁴⁾ *Sochaczew* oppidum ad Bzuram fluvium, regionis caput.

⁽⁵⁾ Quae villa quodve oppidum sit, quod *Thossoc* hic dicitur, indicare nequeo. Est in regione Wagroviensi, in parochia vero oppidana Kossoviensi villa *Tosie* dicta; est quoque villa *Toki* regionis Lipnensis, ad parochiam villae Skrwilno pertinens, inter oppida Rypin et Biezuń sita, sed num alterutra earum sit ea, quam Conradus in privilegio indicari voluit, incertum est.

XIV.

Viskitis anno 1221.

Conradus Dux Masoviae et Cujaviae, Sophia uxore sua filiisque Boleslao et Zemovito praesentibus, villam *Koskowo* monasterio Czervinscensi donat ⁽¹⁾.

Ego Conradus Dux Mazowie et Cuyawife, omnibus ad quos presens pagina cognoscenda pervenerit, salutem in eo qui est omni salutaris. Ne humane acciones cum mundo labili in oblivionis profundum dilabantur, oportet eas scripture memoria, sigilli impressione, testimonii voce perhennari, roborari, confirmari. Notum sit ergo presentibus, et sciant futuri, quot ecclesia beate Marie Czyrwenensis, villam nomine *Coszkowo* ⁽²⁾, cum omnibus silvis et utilitatibus, sibi undique pertinentibus, a nobis pro salute anime nostre, ex clemencia obtinuit, sine omni calumpnia jam ultra possidendam. Ne quis ergo hujusmodi iusto obtentui, presens vel futurus calumpniando presumat contraire, presentem paginam facti obtentus testem, sigilli mei munimine ac proborum virorum testimonio, quorum nomina subsequuntur, colligi, roborari, confirmari (feci). Habitus est hic obtentus

⁽¹⁾ E supradicto eodice privilegiorum monasterii Czervinscensis, pag. 168.

⁽²⁾ *Koskowo* pagus regionis Łomżensis, parochiae Luchotinensis, inter oppida Ostrów et Sniadów situs.

in *Wyskidk* ⁽³⁾ coram me et uxore mea Shaphia (sic), et liberis meis Bolezlao, Semovitho; iudicante Thoma sub iudice, assistantibus etiam hijs: Magistro Johanne, Preposito Adlardo, Vencezlao Subcancellario, Godpoldo, Srzeniavo, Martino, Thoma de Roicowo ⁽⁴⁾ Capellano Ducis, Capellanis: Zventozlao Pincerna, Abraham Subpincerna, Boguslao Subdapifero, Gromaza Subvenatore, Thoma et Philipo fratribus, Zasotha filio Martini, et alijs quam pluribus, quos omnes enarrare longum esset. Hoc autem factum est anno gracie M° CC° XX° I°.

⁽³⁾ *Wiskitki* oppidum parochiale in regione Sochaczoviensi.

⁽⁴⁾ *Rojewo* et *Rogowo* in regione Lipnensi, in via e Skompe Rypinum ducente, sitae sunt villae, quarum illa ad parochiam hujus pertinet. Sed de Rogowo potius hic agi puto, quum in hac, non autem in altera villa, capellanus ecclesiae addictus esse potuit.

XV.

Trojanoviae anno 1222.

Conradus Dux Masoviae ex antiquis privilegijs Boleslai avi et Casimiri patris sui exemplum sibi sumens, rusticos ascriptitios villarum monasterii Czervinscensis jurisdictioni Abbatis permittit ⁽¹⁾.

Ego C. (onradus) dei gracia Dux Mazovie et Quiavie, omnibus, ad quos presens pagina pervenerit, salutem in auctore salutis. Notum sit presentibus et sciant futuri, quod ego Dux C. (onradus) confirmo, quod avus meus B. (oleslaus) et Kasimarus pater meus contulerunt ecclesie beate Marie Cirvenensis, scilicet quod homines eius ascripticij ubicunque constituti non debeant ab aliquo iudicari, nisi ab Abbate loci dicti, qui si iusticiam

⁽¹⁾ E tabula authentica pergamena, in bibliotheca Zamojsiana Varsaviae asservata. Sigillum rotundum de cera quae olim viridis coloris fuisse videtur, in funiculo serico coloris rubri appensum, repraesentat armatum et pallio tectum equitem, qui dextra hastam tenens volitante supra caput velo instructam, ad dextram sigilli partem conversus conspicitur. Equi ornatus magnificus. Ex inscriptione sigillum ambiente ex altera parte „si . . . .”, ex altera „as . . . .” restat, reliqua abrupta interierunt.

non fecerit, tunc possunt a me vel a Palatino iudicari; tamen illud excipio, quod causa L. marcarum ad me deferatur. Confirmo etiam, quod homines in Lomna qualescunque constituti, non debent astare castro, nec ab aliquo iudicari, nisi ab Abbate supradicto vel ab eius iudice, et quod ibidem sancta Maria habet ab antiquo iudicium ferri et aque pariter et duellum. Confero itaque sancte Marie talem libertatem, quod homines eius in *Brohovo* ⁽²⁾ constituti non debent alicuj obedire in iudicio, nisi Abbati Cirvenensj, et quod sint ita per omnia liberi, sicut fuerant tempore Sironis et Oltonis, excepta causa de sere fractura (sic), de qua ego solus debeo iudicare. Acta sunt ista in Trojanovo ⁽³⁾ cum fundaretur ibi ecclesia. Huius rei testes sunt: Paulus Episcopus Poznanie, Adlardus Prepositus, Wencezlao Subcancellarius, Gunterus Canonicus de Plosch, Gizmarus de Gambin ⁽⁴⁾ Capellanus, Domannic Subthesaurarius, Thomas Subiudex, Widgo Subagaso, Creslaus filius Sandonis, Nicholaus filius A. . . . . oldi ⁽⁵⁾. Hec sunt acta anno M° CC° XX° II° ab incarnatione domini, sub Abbate Wencezlavo.

⁽²⁾ *Brochów* villa parochialis regionis Sochaczoviensis.

⁽³⁾ *Trojanów* villa parochialis supradictae regionis.

⁽⁴⁾ *Gombin* oppidum parochiale regionis Gostinensis.

⁽⁵⁾ „Astoldi” legitur in altero hujus privilegii exemplo; hujus autem chartae rima verbum integrum legi non sinit.

XVI.

Trojanoviae anno 1222.

Proxime praecedentis privilegii alterum exemplar, ampliori designatione rusticorum ascripticiorum auctum ⁽¹⁾.

† In nomine domini amen. Cum sacre sit consuetudinis gesta mortalium, maxime pio dicata conditori(?), ad temerarie irritacionis enervacionem scrip-

⁽¹⁾ Descriptum e tabula authentica pergamena doctissimi Stronczyńscii; cui quidem tabulae in funiculo serico rubri coloris sigillum de cera vulgari rotundum, forma oblonga appensum est, ducein cataphractum, dextra gladium destrictum, sinistra vero manu magnum oblongum clypeum ac ducale vexillum tenentem repraesentans; in margine haec verba adscripta sunt: „† S. Conradi Ducis Mazovie et Quiavie” Conf. privil. proxime praecedens.

tis perhennare, presentibus igitur pateat et futuris, quod nos C. (onradus) dei gracia Dux Mazovie et Cujavie innovantes confirmamus perpetuam libertatem Cirvenensi ecclesie ob eterne felicitatis adeptionem collatam per Serenissimos Principes, nostrum videlicet avum B. (oleslaum) et patrem Kasimirum, ita, quod in Lomna omnes ascripti castro non astent, nec ab aliquo judicentur, nisi a suo Abbate vel ab ejus iudice: quorum avi et attavi propter posteritatis memoriam, ne temporum prolixitate libertatis sibi assumat (sic) presumptionem, huic scripto nominatim sunt inserti. Radosta cum filiis Selistryo, Milosca et Smatco; Gruvina cum filiis; Uston cum filiis, Puten, Presus, Mileg, Policart, Suchova cum filiis; Karsna cum filiis; Bogusa cum filiis; Bandk cum filio Nedano; Ben cum filio Goliano et filiis ejus Dyoris, Jak et Andrea; Crisan cum filiis; Radowg cum fratribus Ciber, Cirma et filiis eorum; Bojan cum filio Nenomislo. Post multum vero temporis, prefatus Milosca volens deliberari, procidit ad pedes quarti Ducis Bolezlavi, quem Wido Abbas Cirvenensis cum fratribus sui conventus Faleta et Beneda convictum, in eodem loco reposuit. Abbate vero defuncto, idem Milosca profugus latuit in *Secluk* ⁽²⁾ sub Duce Kasimiro, quem iterum Fulcoldus Abbas convincens coram eodem Duce, eidem loco reddidit: liberi quoque eis commanentes eadem fruentur libertate, ibidem examen ferri et aque et duellum antiquitus collatum suscipientes. Conferimus etiam eandem libertatem hominibus qualibuscunque in Brochov constitutis, quam habuerunt tempore Sironis et Oltonis filii ejus, et ne alicuius obediant iudicio, quam sui Abbatis excepta causa L marcarum, nostro jure (? juri) spectante. Actum in Trojanov in fundacione ecclesie, anno domini millesimo CC^o XX° II°. Cujus rei testes sunt hij: Paulus Episcopus Poznaniensis, Gunterus Decanus Plocensis, Adlardus Prepositus, Wencezlaus Subcancellarius, Gismarus Capellanus de Kambin, Gotpoldus Capellanus curie, Cresslavus filius Sandonis, Matheus filius Ratibor, Nicholaus filius Borim, Nicholaus filius Astoldi, et alii plures, quos scribere fastidivit.

⁽²⁾ *Siekluki* pagus parochiae Błotnicensis, regionis Radomiensis, inter Jedlińsk et Białobrzegi oppida situs.

XVII.

Anno 1223.

Ziemomyslius Dux Cujaviae, filius Conradi Ducis Masoviae, villanis trium pagorum *Marulewo*, *Bathkowo* et *Szropsko* ⁽²⁾, privilegium, quod dicebatur juris Theutonici, confert ⁽¹⁾.

Nos Zemomislus dei gracia Dux Cuiavie, hominibus villarum sancti spiritus in juvene Vladislavia ⁽²⁾ fratrum Cruciferorum stellatorum ordinis sancti Augustini videlicet *Marulewo*, *Bathkowo*, *Sropsko* ⁽³⁾, libertatem contulimus ob amorem dei omnipotentis et beate Marie virginis secundum jus Theutonorum, ut ulterius nullo jure Polonico sint adstricti. Contulimus itaque ipsas villas memoratas fratribus supradictis in perpetuum possidendas, hoc solum excepto, quod ad defensionem terre si fines hostes invaserint, et ville predictae tenebuntur venire. Volumus etiam, ut ipsi villani nullo iudicio astare debeant, nisi coram suo magistro, qui dictis villis prefuerit, et tantum in magnis causis coram nobis. Collectam vero, quod moris est in Theuthonicalibus villis, nobis tenebuntur solvere; si autem terra lesa fuerit, aut ville predictae fratrum nominatorum, tunc ipsis de eisdem gratiam faciemus: singulis autem annis nobis tres fertones argenti persolvant in die beati Martini. Et ut hec donacio robur perpetue firmitatis obtineat, testes huic sunt quam plurimi. Anno Christi M^o CC^o XX° III°.

⁽¹⁾ Ex apographo quod doct. Stronczyński e tabulario Capituli Cujaviensis desumsit, et quidem ex copia ibidem asservata. De Duce Zemomyslo nihil nobis lucusque notum erat, nisi eum ante annum 1242 mortuum esse. (Vid. Szczygielski *Tynecia* p. 151. Naruszew. *Hist.* IV. 239). Conf. etiam priv. anni 1231 inferius N^{ro} XX exhibitum.

⁽²⁾ *Inowroclaw* urbs, nunc Borussiae ditionis, regionis caput, in Magno Ducatu Posnaniensi.

⁽³⁾ *Marulewo* (germanice *Friedrichsfelde*), praedium rusticum, et *Bathkowo* pagus Inowroclaviensis parochiae, proxima urbi bona; quae tamen sit villa *Sropsko*, nescio, quum nullus ejus nominis pagus in propinquo praedictorum sit locorum. Paulo remotior est autem pagus *Srubska* dictus ad bona Wierzbiczany, ad parochiam vero Ostrowo pertinens.

XVIII.

Cracoviae anno 1227. die 28. m. Septembris.

Ivo Episcopus Cracoviensis, ecclesiam sanctae Trinitatis Cracoviae, quae usque ad id tempus parochialis erat, monachis ordinis Praedicatorum contulit ab omni sollicitudine curae parochialis immunem ⁽¹⁾.

In nomine sancte trinitatis et individue unitatis, amen. Ego Ivo dei miseratione Cracoviensis Episcopus, notum facio tam presentibus quam futuris, quod communi consilio et pari consensu fratrum Canonicorum videlicet ecclesie beati Wenczelai, ecclesiam sancte Trinitatis in Cracovia sitam, filiis in Christo karissimis fratribus ordinis Predicatorum contuli, ut ibidem deo auxiliante in perpetuum moraturi, verbo et exemplo populo dei proficiant ad salutem. Verum quia, ut ait apostolus, ubi spiritus ibi libertas, dignum et iustum et rationi visum est consentaneum, quot eos, quos in fervore spiritus sancti ad diligendum olim concepi, jam in ulnis meis genitos, uberibus lactem libertatis. Volo itaque predictam ecclesiam ipsorum regimini subjectam, ab omni sollicitudine cure parochialis esse immunem, nisi eisdem fratribus infirmos, propter opus misericordie, cui insistent, aliquando placuerit visitare. Sepulturam vero, que ammodo undecunque ibidem contingerit, et alias oblationes privilegio securitatis coronavi, addens, ut nullus ibi de meis subjectis aliquomodo habeat respectum, ut aliquam aliquando expetat portionem. Ad hujus igitur robur libertatis perpetuandum, quod

⁽¹⁾ Ex archetypo in charta pergamenae crassiori compositissimis atque clarissimis literis scripto, in tabulario monasterii fratrum Praedicatorum ordinis sancti Dominici Cracoviensis asservato. Primum, scilicet Episcopi sigillum, jam totum desideratur, ita ut ejus funiculus tantum rubeus sericus, quo appensum erat, exstet. Alterum autem, Capituli Cracoviensis sigillum de cera vetustate exsiccata atque arida sufflavi coloris oblongum, funiculoque serico rubeo appensum, licet ab imo et a margine laesum, clare tamen ecclesiam repraesentat, quae contabulata turri a sinistra, janua vero quasi palma quadam exornata, in media parte, nec non parva cruce in dextra tecti ora, instructa est. Alterum eadem manu scriptum et illi persimile archetypum exemplum membranaceum, in tabulario hypothecarum Cracoviensi asservatur. Monasterii fratrum Dominicorum Cracoviensis fundationem per Ivonem Episcopum, Długossius ad annum 1222 refert. Lib. VI. p. 627.

interdum linea labentis temporis novit enervare, supradictam voluntatem, sigillis meo et Capituli beati Wenczelai communi, et seculorum seculis observandam transmissi. Datum anno ab incarnatione domini millesimo CC° XX° VII° quarto kalendas Octobris, in die sancti Wenczelai, Epacta XII, concurrente III, luna XIII ⁽²⁾, pontificatus mei anno decimo.

⁽²⁾ Ut plurimae Episcopi Ivonis tabulae, ita et haec, exactissima temporum rationis designatione excellit: siquidem hic, et Epactarum, et Concurrentis, et lunae numerus, (Epactarum tamen numerus ad veteriorem computandi rationem, in auctoris anonymi „*Festis Consularibus*” observatam) recte denotatus est, quum reapse aureus numerus XII, circulus vero solaris IV ad annum 1227 spectaret, die vero 15ma mensis Septembris ejusdem anni luna intermenstrua fuisset. — Inconstantiam varietatemque mentis veterum illius aevi scriptorum, in hac vel illa methodo Epactarum computationis recipienda ut cognoscas, confer hoc privilegium nostrum non solum cum tabula anni 1227 apud *Nakielscum* (l. c. p. 148), sed etiam cum tabulis anni 1224 N^{ris} X et XI in *Gładyszewicii* „*vita Ep. Prandotae*” (p. 240 seqq.) descriptis, quarum illa, licet vix viginti circiter diebus privilegio nostro posterior, hae vero, licet ab eodem Ivone Episcopo tertio anno ante profectae, recentiori ratione Dyonisiana et Bedana Epactarum numerum subductum tradunt. — Nec itaque mirandum est, praedictam anni 1227^{mi} apud *Nakielscum* tabulam, in qua et Indictionis, et Concurrentis, et lunae numerum egregie denotatum esse probavi, Epactae primum numerum exhibere, quem *duodecimam* tabula haec nostra ejusdem anni exhibet. — Ad haec conf. *Ideleri Handbuch der Chronologie* II. 306. seqq.

XIX.

Scariszoviae anno 1228. m. Martio.

Grimislava vidua, olim Lesconis Albi Cracoviae et Sandomiriae Ducis uxor, jus venandi in silvis Castellaniae Wolborensis Michaeli Episcopo Cujaviensi restituit ⁽¹⁾.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Ego Grimislava Cracoviae Ductrix (sic) et Sandomiriae, presentibus et futuris notum facere dignum duxi, quod venerabilem fratrem ⁽²⁾ meum Michaellem Cujaviensem Episcopum in sylvis Castellaniae Wolborensis ⁽³⁾ quas limitant fluvii Pilca, Pirsna,

⁽¹⁾ Ex apographo a doct. Stronczyński in tabulario Capituli Cujaviensis exarato, quod ex copia ibidem asservata descripsit.

⁽²⁾ Nonne potius „*patrem*” legendum est?

⁽³⁾ *Wolbórz* oppidum hodie parochiale regionis Petricoviensis prope Petricoviam, ad fluvium Wolborem.

Sraba, Volborica, Jesni, in villa *Bielewicze* ⁽⁴⁾ cum tota familia, quod ab ecclesia, tota Cracoviensi et Sandomiriensi militia pro eo testimonium perhibente, male esse alienata comperi, plenarie restitui; protestans solenniter, neminem in sylvis supradictis preter solum ipsum Episcopum habere ius venandi. Verum ne ista nostra restitutio processu temporis possit ab aliquo, sicut fieri solitum est, impediri, presentem paginam sigilli nostri munimine, subnotatis testibus, roboravi. Actum est autem istud in colloquio in *Scarozovia*, anno incarnationis domini M° CC° XX° VIII° mense Martio, presentibus Duce Conrado Masovie et Cuiavie cum Boleslao et Casimiro suis filiis, Ivone Cracoviensi Episcopo, Christiano Prussie Episcopo, Marco Cracoviensi Palatino, Pacoslao Sandomiriense Palatino, Arnaldo Cuiavie Palatino.

⁽⁴⁾ *Bielewice* villam in Wolborensi ora frustra quaesivi; sed est *Bielska Wola* pagus Petricoviensis regionis et Sulejoviensis parochiae, quem cum *Bielewice* villa eundem esse, et nomen more aevi illius tunc temporis mutasse puto, quum eidem privilegium et libertas (wola) juris theutonici impertitum est. Prope Wolborem oppidum non paucos rivos tabula mea geographica regionis hujus repraesentat, nomina eorum autem, nisi Piliciae et Wolborcae fluminibus, non designat.

XX.

Zgiersii anno 1231. die 23. m. Martii.

Michael Episcopus Cujaviensis, villam *Barkowice* ad ecclesiam suam Cathedralē Vladislaviensem pertinentem cum villa *Lubotyń* coenobii Cisterciensium Sulejoviensis propria commutat, praesente et assentiente Duce Conrado Masoviensi ⁽¹⁾.

In nomine patris et filii et spiritus sancti, amen. Licet in contractibus bone fidei equitas iuris suadet contrahentibus et fidei constantia, ea que

⁽¹⁾ Ex tabula authentica membranacea doct. Stronczyński propria, quae primitus quatuor sigillis cereis munita fuisse videtur, licet duo tantum, secundum videlicet et quartum, in funiculis lineis rubeis appensa nunc exstant; quorum alterum Michaelis Episcopi Cujaviensis, alterum alius cujusdam Episcopi esse dicitur, quem Paulum Episcopum Posnaniensem fuisse effici potest ex verbi fragmento „*manie*,” quod unicum in sigillo, ceteris inscriptionis literis jam plane deletis, adhuc legere potuit doct. Stronczyński. Tabula haec jam in juridicis commentariis „*Themis Polonica*” dictis, sed minus accurate typis descripta est. (T. V. p. 419 seqq. Varsav. 1829). Conferatur quoque ibidem paululum discrepans sigillorum descriptio.

inter contrahentes convenerunt firmiter observari, solet tamen, tum per oblivionem, tum per inficiationem quoque, humane conditionis infirmitas veritatem celando prevaricari. Valitura igitur in perpetuum per hoc memoriale instrumentum confirmetur permutatio, quam ego Michael Kuyaviensis Episcopus, consensu mei Capituli ecclesie sancte Marie Wlodislavie veteris feci, permutando villam que *Barchoviz* ⁽²⁾ vocatur, cum Abbate Willermo de Sylvio, ceteris fratribus idem consentientibus, recipiens pro villa nominata aliud predium *Lybotin* ⁽³⁾ dictum, quot situm est in mea dyocesi. Et quot secundum pias constitutiones imperiales ⁽⁴⁾, ne res sacre domus perperam alienari possint cavetur, tam ecclesie nostre quam sacri cenobii domus indemnitati hac permutatione prediorum sufficienter est consultum. Quantum enim utraque memorata possessio ex distantia prediorum a limitibus suarum ecclesiarum, tum sumptibus, tum et variis vie dispendiis, tum et principum perangariis ob magnum spacium terre, quot hinc inde intervenerat, raro adita et ob hoc minime defensata fatigari consueverat, tamen nunc permutatione facta, villa de *Barchoviz* in vicino cenobii posita et villa de *Lybotin* in nostra Dyocesi sita, securae gaudent quiete. Sed ne legentibus videatur hoc factum obviare voluntati principis, noverint omnes, quot sicut magna liberalitate usus est Dux Conradus cum filiis suis Boleslao, Kasimyro, Semovito, Zemomisto (sic), in absolutione peccatorum et pro remedio animarum tam sue quam suorum, conferendo villam de *Lybotin* dicto clauastro, sic et benivolentiae suae beneficium non abstulit in facta permutatione. Et hoc ipsum etiam placet suis filiis, quot liquido apparet per appensionem sigillorum tam Ducis C. (onradi) quam filiorum suorum. Sed ne videar ego Dux C. (onradus) velle statum dicti clauatri deteriorare, sicut villam de *Lybotin* pro salute anime mee datam ab exactione publicarum functionum immunem feceram, sic etiam volo omnes scire, villam de *Barchoviz* esse liberam ab omnibus perangariis, tam *poralne* quam aliis omnibus, quibus

⁽²⁾ *Wloclawek* oppidum, territorii Cujaviensis caput, ad Vistulam. *Barkowice* villa regionis Petricoviensis, parochiae Sulejoviensis.

⁽³⁾ *Lubotyń* villa parochialis regionis Brestensis-Cujaviensis.

⁽⁴⁾ Constitutiones Leonis et Anthemii, tum et Anastasii, nec non Justiniani Imperatorum doctus Episcopus hic sine dubio significare voluit. Vid. Constt. 14. et 17. § I. Cod. de sacrosanctis ecclesiis (1. 2.) et Novell. Justiniani 7. et 120.

homines terre istius per ducales satellites gravari consueverunt. Et quia hoc factum, tam ducali presentia, quam consensu partium est roboratum, nullus unquam attemptet irritandum: quot quisquis ecclesiastice indemnitati detrectare presumit, dei omnipotentis indignationem in extremo sentiet examine. Acta sunt hec anno gratie MCCXXXI^o in solempnitate paschali⁽⁵⁾, agente festum Duce Conrado cum Duce Logizlao⁽⁶⁾ in villa que dicitur *Sguyr* ⁽⁷⁾, presentibus plurimis nobilibus Polonie. Cujuscunque hominis bone opinionis et bone fame appensum huic instrumento sigillum fuerit, hij omnes testes sunt hujus facti.

⁽⁵⁾ Festum paschae anno 1231. die 23 mensis Martii celebrabatur.

⁽⁶⁾ Logislaum hic nominatum non alium nisi Vladislaum Odonis Ducem Poloniae Majoris fuisse puto, qui eodem 1231 anno, cum Duce Conrado multos congressus habuit. Vid. Röpelli *Gesch. von Polen* I. 452.

⁽⁷⁾ *Zgierz* hodie oppidum parochiale Lanciciensis territorii et regionis caput, non longe a Lancicia distat.

XXI.

Lanciciae anno 1232.

Michael Episcopus Cujaviensis inito cum Sulejoviensi Cisterciensium coenobio, de commutanda villa Lubotyń cum villa Barkowice pacto, de singulis quibusdam et quidem de commodis dicti coenobii stipulatur ⁽¹⁾.

In nomine sancte trinitatis. Ego Michael Episcopus Cuyaviensis simul cum Capitulo ecclesie sancte Marie Wladizlaviae veteris, presentibus

⁽¹⁾ Ex archetypo, quod nunc d. Stronczyński possidet. Sigilla tabulae undecim appensa fuere; quorum nunc quatuor supersunt, reliquorum (scil. 2da, 6ta, 7ta, 8ta, 9ta, 10ma) tantum funiculi serici subflavi coloris; unius autem (quinti) nulla vestigia. Primum eorum, quae exstant, e vulgari cera factum funiculo subflavi coloris appensum, est Vladislaviensis Capituli. Tertium e viridi cera, cujus funiculus sericus rubeus, repraesentat Episcopum sedentem; leguntur autem in ambitu haec: „*Sigillu. . . . Lau. . . . Vratislaviens. . . . Epi. . . .*”. Quartum huic non absimile, sacerdotem genibus nixum exhibet cum verbis: „*S. . . . Balduini Decani ci. . . . nensis*”. Undecimum denique, cujus cerae funiculique idem color, sedentem personam repraesentat, manuque aliquid tenentem, quod quid sit, oculi investigare nequeunt; ex inscriptione autem haec tantum supersunt: „*. . . . Thome Doctoris dec. . . .*”. Credimus hunc esse Thomam Canonicum Vratislaviensem clarum doctrina virum, quem anno eodem

et futuris liquere cupientes contractum commutationis, que de Ducis C. (onradi) et filiorum ipsius consensu facta est inter nos et dominum Guillerum Abbatem totumque conventum de *Syluiov*, de villa nostra, que nominatur *Barchoviz* et villa dictorum fratrum nomine *Luboctin*, que in nostra sita est diocesi, in presentia domini Fulconis Archiepiscopi Gneznensis et Suffraganeorum ejus, videlicet L. (aurentii) Episcopi Wratzlaviensis, P. (auli) Episcopi Poznaniensis, L. (aurentii) Episcopi Lubensis, protestamur justo titulo et bona fide. Set ne malicia hominum prefatam domum in prenominata villa aut ejus terminis vel utilitatibus, hoc est: silvis, pratis, mellificio, aliquando inquietet, eam certis terminis et allodiis circummunire jure spondemus, omnia que ad ipsam spectant de jure restituentes. Verum jam sepius dicte ville coloni, qui nostre ecclesie jure ascripticio tenentur, principi terre mel et vaccam et alia servicia de fundo ville reddebant, quos, facta commutatione, in nostrum transtulimus Episcopatum; nos paci nominati monasterij providentes, in perpetuum eisdem solutiones et publicas expensas domino terre reddere parati sumus, aut cum ipso ut poterimus con.....⁽²⁾, cenobium in nullo ex possessione jam dicte ville ducalibus impendiis obligatum profitentes, et ad hoc nos et nostram ecclesiam in posterum, si quando domus de Sylujov.....⁽³⁾ ulsata, debere teneri. Facta et roborata sunt hec anno domini M^o CC^o XXX° II° in *Lanchicia* in consecratione dicti Fulconis Archiepiscopi, presentibus quorum nomina ista sunt.....⁽⁴⁾ de *Secechovia*,

(die 15 mensis Augusti) Laurentio Episcopo Vratislaviensi successisse constat. (Vid. Długoss. Chron. VI. 648. Ejusd. Hist. Smogorz. & apud Sommersh. *Scriptt. rer. Siles.* T. II p. 165. Ibid. p. 155 seqq. Vita Thomae I. Epi. Vratisl.). Privilegium hoc ante mensem Julium anni 1232 datum fuisse inde conjicimus, quod die 9 ejus mensis et anni Laurentius Episcopus e vita abiit (Długoss. ibid.). Errat igitur Długossius tradens Episcopum Thomam a Vincentio etiamtum Archiepiscopo Gnesnensi, qui Fulconem in ea dignitate praecessit, inauguratum fuisse. Neque in minori errore versatur, quod attinet ad nomen successoris Vincentii, siquidem duobus locis pro Fulcone (polon. Pelka) Petrum eum appellat. L. VI. p. 647. et 648; de quo Damalevicius (*Ser. Archiepp. Gnesn.* p. 134) meliora tradit.

⁽²⁾ In hoc mutilato loco suspicor scriptum fuisse verbum: „*concordari*” vel *convenire*”.

⁽³⁾ Simili ratione hic verba: „*fuerit pulsata*” excidisse credo.

⁽⁴⁾ Hic, nisi fallor, Siccichoviensis Abbatis nomen positum fuit. Protul dubio autem eo tempore Nicolaus dictus Gallicus hac dignitate functus est, quem in privilegio tabularii Capituli Cracoviensis anni 1224 nominari video, et qui testante Długossio (L. VI. p. 651), Boleslaum Pudicum matremque ejus Grimislavam in carcere castri Siccichoviensis detentos, ex eodem, anno 1234, liberavit. Est autem *Siccichów* oppidum parochiale prope Vistulam situm Radomiensis territorii, Koszenicensis vero regionis.

Balduinus Decanus Gnizenensis (sic), Albertus Decanus, Albertus Archidiaconus Lanchicienses, Magister Andreas de Crachovia, Magister Fridericus de *Meschovia* ⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ Forsan *Meschovia* (Miechów) hic intelligenda est, oppidum 5. milliariis a Cracovia distans, territorii regionisque caput.

XXII.

Posnaniae anno 1232. die 3. m. Julii.

Vladislaus filius Odonis Dux Poloniae Majoris villam *Straszkówek* coenobio Cisterciensium Sulejoviensi donat ⁽¹⁾.

In nomine sancte et individue trinitatis. Noverit presens etas omniumque futurorum posteritas, quod ego Wladislaus pie recordacionis Odonis filius dei gracia Dux Polonie contuli deo et beate Marie et domui de *Syliov* et fratribus ibidem deo servientibus, eorumque successoribus villam que dicitur *Strasowiz* ⁽²⁾, in remissionem peccatorum meorum libere et quiete perpe-

⁽¹⁾ E privilegio confirmationis Casimiri Ducis Cujaviae et Lanciciae, anni 1260, quod vid. inferius N° XLVIII.

⁽²⁾ Villa *Straszewice*, de qua in privilegio quoque Conradi tum temporis Ducis Cracoviae et Lanciciae anni 1242 infra N° XXXI° est sermo, neque in regno Poloniae, neque in Ducatu Posnaniensi usquam reperitur. Nobis verisimillimum tamen videtur, indicari hoc loco villam *Straszkówek* territorii regionisque Lanciciensis, parochiae vero Kłodaviensis; in praedicto enim an. 1242 privilegio, villa *Strasowiz* plurimis aliis villis annumeratur, quae quum ibidem ditionis Conradi Ducis (scilicet Lanciciensis) fuisse dicantur, hodie reapse, omnes, fere sibi vicinae, in regione Lanciciensi reperiuntur. Sed difficilior de castro hic *Wilem* dicto conjectura, quum munitissimum tunc temporis castrum *Wieleń* nuncupatum (*Filehne* Germanis) hodie ditionis Borussicae oppidum in Ducatu Posnaniensi et quidem in territorio Bydgosciensi et regione Czarnkoviensi ad fluvium Noteciam situm, nimis longe a *Straszkówek* villa praedicta distet; in propinquo autem oppidi huius nullus sit locus nomini *Straszewice* similis. Sed et in Lanciciensi ora, in propinquo villae *Straszkówek* olim castrum aliquod ad fluvium Ner situm fuisse, extra ullum dubium positum est; siquidem ibi in regione Wartensi sit parochialis villa *Grodzisko* dicta, quod nomen idiomate polonico vel antiquum castrum denotat, vel locum, quo

tualiter possidendam, villam scilicet, que pertinet ad *Naaroch* de *Wilem* cum omnibus pertinenciis, que ad supranominatum castrum spectabant. Ut igitur donum nostrum ratum et firmum habeatur, presentem paginam sigilli nostri munimine dignum duximus roborandam. Et si quis super hoc donacionem nostram instinctu inimici presumptuose in aliquo quocunque tempore violare temptaverit, tamquam nostre dignitatis reus, vindicta legis humane multetur. Acta sunt hec anno ab incarnatione domini M^o CC^o XXX° II° existente Duce in *Posnania* cum Episcopo civitatis ejusdem et suis baronibus, quinto die post festum beati Petri, quinto nonas Julii. Testes hujus donacionis sunt: Episcopus P. (aulus) Posananiensis (sic), Prepositus de *Santhec* (sic) ⁽³⁾, Egidius Capellanus de *Ligheni* ⁽⁴⁾, G. clericus curie.

olim castrum situm erat. Castrum ergo, quod ibi antiquitus exstiterat, non aliud esse, quam hoc, de quo hic agitur, eo facilius effici potest, quod villae praedictae *Grodzisko* proxima sit alia parochialis villa, etiam nunc *Wieleń* dicta.

⁽³⁾ Sine dubio *Santok*, olim castrum, hodie oppidulum ditionis Borussicae, *Zantoch* germanice dictum in districtu Francofurtiensi, ubi Notecia cum Warta confluit, prope Landsberg oppidum situm.

⁽⁴⁾ Forsan *Lijewo* in Cujavia, regionis Brestensis, parochiae Kruszynensis, vel *Lechlin* pagus parochialis regionis Wągrowicensis, territorii vero Bydgosciensis in Magno Ducatu Posnaniensi.

XXIII.

Petricoviae anno 1233.

Boleslaus (filius Conradi) Dux Siradiae fratribus Cisterciensibus monasterii Sulejoviensis, licentiam capiendi castores in utraque ripa fluminis Ner, in propinquo villae *Baldrichoviae* largitur ⁽¹⁾.

In nomine sancte et individue trinitatis. Ego Bolezlaus Dux Zyrrazie (sic) contuli deo et beate Marie et ecclesie de *Suluyov* et fratribus, aquam de *Baldricov* que *Nyr* vocitur (sic), cum castoribus in utraque ripa manenti-

⁽¹⁾ Ex tabula authentica d. Stroneczyński propria, cujus sigillum abruptum filis flavi coloris appensum erat.

bus, quantum ipsorum ibidem durat allodium, scilicet a fine metarum ville, que *Campa* ⁽²⁾ dicitur, usque ad finem metarum de *Baldrycov* perpetualiter possidere, ut ex hoc memoria mei in orationibus et bonis spiritualibus frequentius habeatur: et ut hoc in posterum maneat inviolabile, coram baronibus meis confirmavi et sigilli mei munimine roboravi. Hujus donationis et elemosine testes sunt, qui presentes fuerunt: Suguegnercus (sic) Subcamerarius, Fulco Venator, Venceslaus Signifer, Drogoignius Subvenator, Bresopas Subdapifer, Johannes filius Miculonis, Petrus filius Gyrzyerai (sic), Mirozlaus clericus curie. Si quis vero stimulo Sathane concitalus, contra privilegium istud agere quicquam presumpserit, anathematis sententia ex parte omnium fidelium perpetualiter et condemnabiliter feriat. Acta sunt hec in *Petrcov*, anno gratie MCCXXXIII^o. Indictione XVI (sic) ⁽³⁾, Epacta VII, concurrente V.

⁽²⁾ Conf. tabulam N° IV supra descriptam, eique adjectas annotationes quartam et quintam.

⁽³⁾ Numerus Indictionis Romanae XVI^{us}, nonnisi errore scribae ita designari potuit, loco VI^{ti} competentis: Epactarum autem VII^{us}, secundum recentiorem Dyonisianam rationem computandi positus, et Concurrentis numerus recte indicatus est.

XXIV.

Anno 1233.

Vladislaus filius Ottonis Dux Poloniae Majoris villae Panigrodz ad coenobium Cisterciensium Leknense pertinenti juris Theutonici Culmensis privilegium confert, et Hardegenum aliosque Germanae nationis advenas ibidem degentes in patrocinium suum recipit ⁽¹⁾.

† In nomine sancte et individue trinitatis. Ego Wlodizlavus filius domini Odonis Dux Gneznensis, fidelibus Christi in perpetuum. Universis tam

⁽¹⁾ Ex tabula authentica pergamena doctissimi Josephi Muczkovscii Cracoviensis Jagello-nicae Universitatis Professoris propria. Sigilla, quae tria appensa fuisse foramina chartae indicant, desunt; unius tantum funiculus exstat subsericus rubei coloris.

presentibus quam futuris notum esse volumus, quod ad petitionem domini Heinrici Abbatis, et conventus *Lugnensis* ⁽²⁾, Hardegenum et sequaces suos Theutonicos, quibus dicti Abbas et conventus *Pangroz* cum quadraginta mansis franconicalibus, iure theutonico perpetualiter possidendos contulerunt, sub nostra protectione ac defensione (sic) in honorem dei suscepimus, libertate donavimus; ita, quod sine theloneo valeant fines terre nostre peragraré; sine omni exactione juris pollonicalis sedebunt; mecum tamen ibunt in expeditionem ad terre mee defensionem; decimas suas tamen solvent monasterio supradicto. Nullus sine sigillo nostro eos provocet, non (sic) ante iudicem, nisi (sic) ante me ipsum, sed libertas omnimoda in perpetuum eis rata consistat, nostro consignata sigillo a nullo successorum nostrorum violanda. Actum anno dominice incarnationis millesimo ducentesimo tricesimo tertio. Utentur autem supradicti jure Culminensi.

⁽²⁾ Vid. ad privilegium anni 1153 superius N° II descriptum, annotationem secundam.

XXV.

Sine loco, anno 1234. die 23. mens. Maji.

Fulco Archiepiscopus, donationem decimarum a Vincentio praedecessore suo in quadam territorii Naklensis parte coenobio Lubucensi Vratislaviensis dioeceseos concessarum, confirmat ⁽¹⁾.

Nos Fulco dei gracia Gneznensis ecclesie Archiepiscopus presens scriptum inspecturis salutem in domino sempiternam. Universa facta que sanctione rationabilium virorum ordinantur, immo ipsa decernente ratione ordinata roborantur, a posteris non tantum sunt firmiter observanda, set etiam autenticis suis juste ad hec postulatis affructuosissime confirmanda;

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo, quod in archivo Posnaniensis provinciae privilegia sublatoium coenobiorum continente asservatur, descripsit doctiss. Stronezyński. Sigilli abrupti funiculus flavi et rubei coloris superest sericus. — De donatione cujusdam territorii Naklensis portiunculae coenobio Lubucensi a Duce Vladislao filio Ottonis facta, vide in Büschingii libro, qui „*Urkunden des Klosters Leubus*” inscribitur, tabulam ibidem N° XLIX exhibitam.

nam et majoris firmitatis est edificium cui diversitas columnarum accomodat fulcimentum. Nos igitur donacionem decimationis in parte territorii de *Nakel* ⁽²⁾ concessi per bone memorie W. (ladislaum) ⁽³⁾ Ducem Polonie monasterio de *Lubes* Wratislaviensis diocesis perpetuo possidendi, non in prejudicium ecclesie sue laudabilis memorie W. (incentius) ⁽⁴⁾ antecessor noster de consensu sui Capituli cum summa deliberatione factum, expressis tamen certis terminis dicti territorii, appensione proprii sigilli sui que capituli communivit ⁽⁵⁾. Quam prout intelleximus in scripto contineri nostri predecessoris, in quantum possimus, nostri sigilli munimine roboramus. Actum anno gracie M° CC XXX° III° Indictione VII ⁽⁶⁾ X Kalendas Junii.

⁽²⁾ *Naklo* oppidum, olim castrum munitissimum in M. Ducatu Posnaniensi, ad fluvium Noteciam, territorii Bydgostiensis, regionis Wyrzyscensis.

⁽³⁾ Vladislaus Laskonogi Dux Poloniae Majoris, anno 1231 mortuus. (Vid. Boguph. apud Sommersb. II. 58).

⁽⁴⁾ Vincentius Archiepiscopus, anno 1230 secundum Damalevicii opinionem, anno vero 1232 secundum Długossium mortuus est. Vid. Damal. Series Archiepp. p. 133. Długoss. VI. 648.

⁽⁵⁾ In hoc obscuro verborum circuitu, quaedam deesse videntur.

⁽⁶⁾ Indictionis numerus recte indicatus est.

XXVI.

Cracoviae anno 1236 die 18. m. Augusti.

Vitus Praepositus Cracoviensis villam Smroków Henrico Praeposito Miechoviensis coenobii vendit ⁽¹⁾.

In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Quoniam super hiis, que inter mortales aguntur, per temporis successionem questio dubietatis

⁽¹⁾ E tabula authentica pergamena oblonga, Leonis Comitis Rzysszczewii propria, cui duo in funiculis subsericis rubci coloris appensa sunt de cera vulgari formae oblongae sigilla, quorum primum sigillo tabulae anni 1227 superius N° XIX exhibitae simillimum, haec in ambitu verborum fragmenta repraesentat. „..... iensis ..... ie ..... i Wencesl...” (Sigillum Cracoviensis ecclesie sancti Wenceslai): in altero vero vetustate jam fere prorsus

quandoque solet oriri, necesse est, ut quorum notitia transmittenda est posteris, personarum testimonio et litterarum memoria perhennentur. Ego igitur Vitus dei gracia Cracoviensis Praepositus, notum facio tam presentis quam futuri temporis Christianis, quibus hec littera fuerit ostensa, quod villam meam *Zmrocov* ⁽²⁾ vendidi pro LX marcis Henrico Praeposito Miechoviensi cum omnibus attinenciis predictae domui perpetuo servitutam. Et ne factum meum rationabiliter celebratum in posterum possit in irritum revocari, coram Capitulo Cracoviensi ad manus fratris Willelmi eandem villam resignavi domui memoratae, rogans, tale factum meum sigillo Capituli confirmari, ac meo confirmari. Acta sunt hec anno dominice incarnationis M° CC° XXX° VI°, XVIII° Kalendas Septembris. Testes qui hoc audiverunt et viderunt hij sunt: Andreas Scolasticus, Radulfus Cantor, Nicolaus Custos, Waltherus, Fridericus, Vincencius, Zulizlaus, Johannes, Albertus, Zulizlaus, Troianus Canonici; Gerardus Submagister et frater eius Johannes, Alexander, Petrus, Gregorius, Woizlaus, Tobias, Amilis Vicarij, Cztzima, Petrus, Sanctuarius, Augustinus, Boguzlaus et alij quam plures.

deleto, vix personae alicujus vestigium conspici potest, quod num Virginis Mariae, an sacerdotis sit imago, frustra discernere tentabis. Legitur quidem hoc monumentum in Nakielsi *Miechovia* fol. 160, sed multis ibi mendis scatet.

⁽²⁾ *Smroków* villa territorii et regionis Miechoviensis, parochiae Czaplensis.

XXVII.

In villa Blogie anno 1237.

Boleslai (filii Conradi) Ducis Masoviae decretum, quo limites inter praedia monasterii Sulejoviensis et heredum villae ejusdam *Vochrz* dietae, constituuntur ⁽¹⁾.

Ego B. (oleslaus) dei gracia Dux Mazovie scire volo universos, ad quorum presenciam presens littera pervenerit, quot querela que vertebatur

⁽¹⁾ Ex exemplari ad similitudinem tabulae authenticae efficti privilegium hoc doctiss. Stronczyński descripsit et apographum nobiscum communicavit, asserens, in exemplari effictum etiam fuisse sigillum, equitem cataphractum equo insedentem, et in margine verborum fragmenta: „..... olesla ..... uctis Mazovie ..... mir .....” (Sigillum Boleslai Ducis Mazovie et Sandomirie) repraesentans.

inter fratres de *Suluyo* ex una parte, et *Voncam* et alios heredes de *Vochrz*⁽²⁾ ex altera parte, de quodam angulo terre qui jacet inter graniciam dictorum fratrum et dictos fratres, coram nobis iudicio fuit terminata, et mete de utriusque partis consensu et nostro [per aliquam⁽³⁾ viam que descendit de *Sarnoe* in *Suluyo* inter eos assignate. Et ne supradictum iudicium per quamlibet partem possit revocari, vel de supradictis metis querela possit in posterum suscitari, presentem paginam sigilli nostri munimine fecimus roborari. Testes: *Pachozlaus* senex de *Sarnoe* Castellanus, qui supradictam causam coram me iudicavit, et *Bogdanus* Camerarius, qui metas de utriusque partis consensu et nostro, coram vicinia fecit et incidit, et multi alii qui presentes sunt. Acta sunt hec anno gracie M° CC° XXX° VII° in *Bologue*⁽⁴⁾. Sciendum vero, quod predicti heredes a supradictis fratribus de *Suluyo* pro laboribus eorum, extirpationibus et arboribus, XV mensuras mellis susceperunt.

(2) Quinam locus sit hic corrupte indicatus, num *Wojcin* parochialis villa inter *Sulejoviam* et *Żarnów* sita regionis *Opoczniensis*, an vero *Wąsosze* territorii *Opoczniensis*, regionis vero et parochiae *Końscensis* villa, an alia, mecum ipse dubito.

(3) Verborum fragmenta in exemplari omitta, sic restituenda puto.

(4) *Blogie* villam *Sulejoviae* proximam ut intelligamus, situs loci nos movet.

XXVIII.

Predboriae anno 1239.

Boleslaus Pudicus Dux *Sandomiriae* donationem villae *Kepino* a **Fulcone** Archiepiscopo *Gnesnensi* coenobio *Sulejoviensi* factam, ratam esse jubet⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam mundus caducus est, et diversis quotidie casibus variatur, idcirco necesse est actiones legitimas, quae memoria indigent, per scripti continentiam in notitiam transmitti posterorum. Ea propter, ego **Boleslaus** dei gratia Dux *Sandomiriae* cum matre mea universis

(1) Apographum e libro privilegiorum coenobii *Sulejoviensis* auctoritate publica anno 1816 descriptum, nobis rescribendum concessit doctis. Ignatius Rychter.

praesentibus et posteris notum esse volo, quod venerabilis Pater **Fulco** divina providentia *Gnesnensis* ecclesiae Archiepiscopus, villam *Campino* inter *Rozprzam* et *Milejow*⁽²⁾ sitam, quam a fratre suo patruale Comite **Petro** et filio suo **Mironesio** pro alia villa *Quiliva*⁽³⁾ nomine recambiverat, eisdem etiam praesentibus et consentientibus domui de *Sulejow* pro remedio animae suae contulit jure hereditario in aeternum possidendam. Actum in *Przedbórz*⁽⁴⁾ in colloquio inter me et matrem meam cum Baronibus meis ex una parte, et patruum meum **Ducem** **Conradum** et filium ejus **Semovitem** ex altera, VII Idus⁽⁵⁾ celebrata, anno gratiae MCCXXXIX: praesentibus etiam quam pluribus, quorum nomina sunt haec: Dominus **Vislavus** Episcopus *Cracoviensis*, **Pacoslaus** Palatinus *Sandomiriae*, **Mstivuj** Palatinus *Lanciciae*⁽⁶⁾, **Pacoslaus** Palatinus *Visliciae*⁽⁷⁾, **Jacobus** Castellanus *Sandomiriae*, **Thomas** Castellanus *Lanciciae*, **Zdislaus** Castellanus de *Malgoszcz*⁽⁸⁾, **Michael** Pincerna, **Nicolaus** Judex, **Bronisius**?⁽⁹⁾, **Prandota** Praepositus *Kielcensis*⁽¹⁰⁾, **Petrus** Subcamerarius, **Falibosius** domini Archiepiscopi Camerarius, dominus **Volimirus** Archidiaconus de *Ruda*⁽¹¹⁾. Datum per manum **Januszii** domini Archiepiscopi Cancellarii. Ut autem tam solenne factum perpetuae firmitatis robur oblineat, praesentem paginam nostro, nec non aliorum sigillis, feci roborari.

(2) Vid. priv. anni 1221 N° XII praemisum, in annotatione tertia.

(3) E situ loci verisimillimum nobis videtur, hic de villa *Kwilno* agi, territorii *Lanciciensis* regionis *Zgiersensis* parochiae vero *Geczniensis*, inter *Zgierz* et *Piątek* oppida sita.

(4) *Przedbórz* oppidum provinciae *Sandomiriensis*, regionis *Końscensis*, ad fluvium *Pilicium*.

(5) Mensis ejus anni non est indicatus.

(6) *Lancicia* (*Łęczyca*) oppidum, olim totius provinciae hujus nominis, hodie territorii regionisque caput, ad *Bzuram* fluvium.

(7) *Wislica* oppidum parochiale ad *Nidam*, *Stopnicensis* territorii et regionis.

(8) *Malogoszcz* oppidum parochiale *Kielcensis* territorii et regionis.

(9) Quid? si loco *Bronisii* „Dominus” legendum esse putemus?

(10) *Kielce* urbs, nunc territorii regionisque, anno vero superiore etiam provinciae sui nominis caput.

(11) Villa parochialis territorii *Opatoviensis*, regionis *Solecensis*, *Ruda Kościelna* dicta hic forsitan intelligenda est; nisi quis malit hunc Archidiaconum ad insigne tunc temporis castrum oppidumque *Ruda* referre, quod diu caput regionis olim *Rudensis* fuerat ecclesiamque principalem habuerat, unde oppidanos et collegium *Wielunium* proximum (oppidum *Calissiensis* provinciae, territorii regionisque caput) secessisse, *Długossius* Lib. I p. 42 testatur.

XXIX.

Petricoviae, anno 1241. die 10. m. Novembris.

Conradus Dux Cracoviae et Lanciciae cum filio suo Ziemovito, villam coenobii Sulejoviensis, *Kepino* dictam, ab angariis nonnullis liberat ⁽¹⁾.

In nomine domini nostri Jesu Christi, amen. Licet quedam facta universitati hominum evidenter nota sint, solet tamen frequenter accidere, quot humanis actibus cum testes defuerint, attemptat calumpnia novercari. Idcirco necesse est, actiones legitimas, quae memoria indigent, per scripti continenciam in noticiam transmitti posterorum. Noverint igitur universi presentes et posteri, quot nos Conradus dei gracia Dux Cracovie et Lancicie una cum filio nostro Duce Semovito, ville *Campino* nomine, quam venerabilis pater noster Fulco Gneznensis ecclesie Archiepiscopus domui de *Sulow* jure hereditario in eternum possidendam coram nobis contulit ⁽²⁾, ad petitionem ejusdem domini Archiepiscopi et pro salute animarum nostrarum, talem contulimus libertatem, quot incole ville memorate ab omni servitute sint exempte (sic), ex quibus servitutibus quasdam specificari volumus: videlicet *povoz*, *naramb*, *nastava* et *veznica*, et ab omnibus aliis, quocunque vocabulo censeantur. Adicimus etiam, quot citati coram nobis tantum respondeant. Datum in *Potrkow* III^a Idus Novembris, anno graciae M^o CC^o XL° primo; presente ipso domino Archiepiscopo, et aliis quorum nomina subscripta sunt, videlicet: Mstivyo Palatino Cracoviensi, Bogusa Palatino Lanciciensi, Wseborio Castellano de Siraz, domino Wolimiro Cancellario nostro, Nicholao Dapifero, Domavycio Thezaurario, Symone Agazone, Floriano Subpincerna. Ut autem hec nostra donatio perpetue firmitatis robur obtineat, presentem paginam nostro et aliorum tunc presentium sigillis roboravimus.

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea doct. Stronezynii propria, quae, quum olim quatuor instructa esset sigillis, nunc nisi funiculos sericos tres appensos habet, quorum qui ad primum sigillum pertinuerat, filis rubei coloris, ii vero, quibus tertium et quartum sigillum erat appensum, filis rubei et flavi coloris contexti sunt.

⁽²⁾ Vid. privil. Boleslai Pudici proxime procedens N° XXVIII.

XXX.

Gnesnae, anno 1242. die 30. m. Aprilis.

Premislai Boleslaique fratrum, Ducum Poloniae Majoris edictum, contra nefarios turbatores pacis monasticae coenobii Benedictinorum *Lubinensis* direptoresque bonorum ejus ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Multis incommodis prudenter occurrimus, cum etatis nostre negocia, litterarum ac testium munimine roboramus. Noverint igitur universi tam presentes quam futuri presentem litteram habituri, quot nos Premisl et Boleslaus dei gracia Duces Majoris Polonie auditis multimodis molestiarum querelis dilecti Capellani nostri domini Woyslai Abbatis et fratrum ejus monasterii de *Lubyn* ⁽²⁾ quas quidam feroces eis in bonis eorum ymmo et in ipso monasterio in ipsas personas religiosas, timore dei postposito et rigore nostro retrojecto, fastu superbie lumentes ausu temerario inferre non formidant; et cum praefatum monasterium et personas in ibi deo militantes ob religiosam conversationem speciali gracia et favore prosequamur, et ordo justicie et rigoris exigat, ut juxta debitum dignitatis nostre, cura debita ipsorum dispendiis occurramus et profectibus, talium eorundem ferocitatis temeritatisque tyrannidem refrenantes compescuimus, prout debite meruerunt. Quare, ut talia in posterum non admittantur, inito communi consilio, rite decernentes, dignum duximus statuendum: ut quicunque seu nobiles sive ignobiles cujuscunque condicionis aut dignitatis extiterint, Abbati seu fratribus suis dicti monasterii, sive villanis eorum, in bonis ipsorum et precipue in monasterio quippiam molestie seu violencie intulerint, nobis et nostris successoribus penam quae *sedmcessant* dicitur,

⁽¹⁾ E tabula authentica pergamena, in tabulario provinciae Posnaniensis asservata, (cujus alterum sigillum totum desideratur, alterum de cera vulgari, sigillis Praemislai II persimile esse dicitur) descripsit doctiss. Stronezynski. Sigilla filis rubeis appensa erant.

⁽²⁾ *Lubin*, monasterium et villa parochialis in M. Ducatu Posnaniensi, territorii Posnaniensis, regionis Kostanensis, in via e Dolsko Krzywinum ducente. Coenobium monachorum ordinis S. Benedicti ibi a Michaele quodam nobili Polono anno 1113 fundatum esse, Dlugossius L. IV. p. 399. narrat.

debebunt, et Abbati dicti monasterii penam solvent, que *pintracessce* nuncupatur. Hoc decretum nostrum ratum et firmum, nostris ac perpetuis temporibus censuimus duraturum. In hujus rei testimonium, presentem litteram sibi dari jussimus, nostrorum sigillorum munimine roboratam. Actum et datum in Gnezna infra octavam beati Adalberti Episcopi et Martyris, patroni Polonorum, anno domini M° CC° quadragesimo secundo. Presentibus hijs: domino Bogufalo Episcopo Poznaniensi, Bogumilo Palatino Poznaniensi, Dirsicrayo Palatino Kalissiensi⁽³⁾, Domarato Judice Poznaniensi, Jaroslao Judice Kalissiensi, Mathia Notario nostro, et alijs multis fide dignis.

⁽³⁾ *Calissia* (Kalisz) urbs Regni Poloniae, nunc territorii regionisque, anno vero superiore etiam provinciae sui nominis caput, ubi rivus Swendry cum fluvio Prosnâ confluit.

XXXI.

Radgosti, anno 1242. die 23. Octobris.

Conradus Dux Cracoviae et Lanciciae, privilegia monasterii Cisterciensium Sulejoviensis refert ac renovat⁽¹⁾.

Principum terrenorum munificencia liberalis, quod gratis tribuit, existimat se debere, et nisi crescat in suis beneficijs, se nichil iudicat contulisse. Set quoniam eorum donationes sepius per successores malivolos rescinduntur, cum potius deberent ampliari, in oblivionis perniciem seu privilegiorum vetustate corrosorum viciatione suam nequiciam fulcientes, providencia laudabilis adinvenit, acta mortalium litterarum apicibus comendare, antiquata quoque scripta renovare, contra morbum duplicem duplex antidotum preparando. Ea propter noverint universi tam presentes quam posterius presentem paginam inspecturi, quod nos Conradus dei gracia Cracovie et

⁽¹⁾ Ex apographo sub finem XV vel initio XVI^{mi} saeculi concinnato, quod, quantum cum confirmatione Lesconis cognomine Nigri anni 1279 concinnat, cujus tabulam authenticam Comes Rzyszczevius habet, ex annotationibus nostris perspicies. Conf. Lesconis praedictam confirm. infra N° LXI. exhibitam.—Verba uncis inclusa ea esse scias, quae quum in charta confirmationis anni 1279 avulsa sint, secundum apographi antiqui tenorem restituimus.

Lancicie Dux, una cum filiis nostris Bolezlao Mazovie, Kazimiro Cujavie Ducibus et Duce Semovitho, ad memoriam reducentes, quam speciali prerogativa dileccionis gloriose memorie illustris Dux Kazimirus pater noster ecclesiam beatæ Marie sanctique Thome de *Suleijov* fratresque Cisterciensis ordinis ibidem commorantes de Romanis partibus⁽²⁾ evocatos dilexerit, pium affectum ejus benigno favore prosequentes, privilegia dudum confecta, tam super donacionibus ac libertatibus patris nostri supradicti, quam nostris seu aliorum quorumcunque donacionibus seu etiam adquisicionibus eorundem fratrum videntes processu longi temporis viciata, captato tempore oportuno, studuimus renovare quicquam in eisdem privilegijs seu alijs instrumentis reperimus, in presenti pagina proprijs vocabulis compendiosius declarantes. Contulit siquidem pie recordacionis pater noster predictis fratribus XIII. plaustratas⁽³⁾ salis singulis annis persolvendas sine diminucione, secundum quod de Rusia adducuntur de theloneo Sandomiriensi, et alveum salis annuatim in Cracovia. Item villis, colonis, et foro ipsius ecclesie cum pertinencijs suis, videlicet: *Strelech*, *Dambrove* et ville de *Baldrichov* cum pertinencijs suis, plenam contulit libertatem, et ab omni jugo tributarie servitutis exemit; ita, quod conductum nullum ducant, nec ab aliquo recipiant, excepto solummodo Ducis tentorio. Item alijs villis: *Mileijov* scilicet cum pertinencijs⁽⁴⁾ *Monti* et *Bucine*, *Prussinove*, *Manoe*, *Stephanoe*, et *Potrove* cum pertinencijs earundem, sicut Raslaus Palatinus tenuit, eandem contulit libertatem, et homines eorum a *povolove*, *podvorove*, *naraz*, *povoz*, *vivoz*, *vimoth*, *nastava*, *vesinica*, *strosa* et ab omnibus alijs servitutibus et

⁽²⁾ Pro „*Romanis partibus*”, confirmatio anni 1279 habet „*Morimundo*”, quod est oppidum in Burgundia, nunc Franco-Gallicae ditionis. — Casimiri Ducis privilegium anni 1176 huic monasterio collatum, vide N° IV.

⁽³⁾ Sic et in privilegio Casimiri N° IV. praemisso; *quatuordecim* autem *plaustratas*, in confirmatione Lesconis Nigri legimus.

⁽⁴⁾ „*Cum pertinentiis Wole et Zacrovice, Monti et cet.*”, habet privil. confirm. anni 1279.— E plurimis in regione Petricoviensi villis *Wola* dictis, Milejoviae proximae duae sunt; quarum. *Wola Bogdanska* altera, altera *Wola Krzystoporska* dicitur, ambae parochiae Bogdanoviensis. Quum autem nec Zakrowice, nec Zakrowice villa in hac provincia exstet, e multis villis Zakrzew, Zakrzów, Zakrzówek dictis, haec quae Milejoviae propior nobis videtur, est villa *Zakrzewek* dicta, regionis et parochiae Radomscensis, quae tamen quatuor milliariis a Milejovia distat. De situ ceterarum, hoc privilegii loco enumeratarum villarum, jam in annotationibus ad privilegium N° IV referenda retulimus.

exactionibus, quocunque vocabulo censeantur, a castris firmandis, ab expeditionibus et ab aliis laboribus universis penitus liberavit, nec aliquubi, nisi coram Duce, provocentur, litteris ipsius sigillo signatis: capita quoque que in villis eorum ab hominibus suis contingerint, libere recipient; theloneum, ubicunque vadunt, vendunt, vel emunt quocunque modo, nullatenus solvant. Item sub dominio fratris nostri, in villis bone memorie Ducis Lestconis acquisitis, scilicet: *Ocaline*, *Lanchno*, *Crisanov*, *Svecehov* et *Pasturov* ⁽⁵⁾ eandem optinent libertatem, et a predictis servitutibus et exactionibus penitus sint immunes. Item in villis sub nostro dominio acquisitis, videlicet: *Ylove*, *Vissocine* ⁽⁶⁾ cum castoribus, *Bar[covice]* ⁽⁷⁾, quam habent pro commutatione facta de *Lubocin*; *Dobrechav*, *Pechove*, *Unane*, *Jacove*, *Strassevizi*, *Campina* ⁽⁸⁾ cum pertinentiis suis, per omnia consimilem obtinent libertatem; [et a predictis] servitutibus et exactionibus penitus sunt

⁽⁵⁾ *Okalina*, territorii, regionis et parochiae Opatoviensis villa ecclesiastica. Ut autem *Lanchno* non aliam villam denotare credamus, nisi *Łęczno* Petricoviensis regionis, Sulejoviensis parochiae, tabula Casimiri Ducis Cujaviae et Lanciciae anni 1251 nos movet, inferius N° XXXVII° exhibita. *Krzyżanów* villa ejusdem regionis, parochiae Milejoviensis; *Święciechów* pagus Opatoviensis regionis, parochiae Blogensis; *Pasturów* villam nullibi invenire potui; *Pasturka* vero, vel *Pastérka*, villa olim ecclesiastica regionis Szydłoviensis, parochiae Pińczoviensis, nimis longe a Sulejovia aliisque monasterii bonis distante, hic villam *Paskrzyn* regionis Petricoviensis, parochiae Ręznensis forsitan intelligi puto, quae in propinquo praedictarum villarum (*Łęczno* et *Krzyżanów*) sita est. Conf. tab. an. 1262 inf. N° L. exhibitam.

⁽⁶⁾ *Ilowo* territorii Cujaviensis, regionis Brestensis, parochiae Swierczynensis villa, non longe distat ab altera hic nominata villa *Wysockin*, ejusdem territorii, regionis vero Radziejoviensis, parochiae Bądcoviensis.

⁽⁷⁾ B. „cum pertinentiis, videlicet *Preglov*,” adjicit confirmatio anni 1279: est autem *Przyglów* villa Sulejoviae proxima. Monumentum commutationis villae Barkowice cum villa *Lubotyń* (N° XXI) praemisimus.

⁽⁸⁾ *Dobrechów*, ut non aliam esse villam putemus, nisi *Dobrowo* parochialem, Koninensis territorii et regionis, argumentum privilegiorum inferius N°s XXXIX et LXVIII exhibitorum, nec non tabulae in *Damalevicii Serie Archiepp. Gnesn. pag. 101 seqq.* typis descriptae, nos movet. Huc accedit, quod villae simul cum villa *Dobrehov* hic enumeratae, *Pieczew* videlicet, *Umienie*, *Jacków*, *Straszówek* et *Kępina*, licet trans fluvium Vartam, in Lanciciensi finitima regione sitae, in propinquo tamen sunt Dobroviae. Siquidem *Pieczew* parochialis villa, vix uno milliaro ab oppido *Dąbie* distet, *Umienie* itidem parochialis villa, inter *Dąbie* et *Kłodavam* oppida, *Jacków* seu *Jaków* parochiae Siedlicensis, in via e Lancicia *Kłodavam* ducente, *Straszówek* autem parochiae *Kłodaviensis* eidem oppido proxima villa, *Kępina* denique, parochiae *Graboviensis* villa, inter *Pieczew* et *Jaków* villas fere media est.

immunes. Item aquam de *Pilcia* ⁽⁹⁾ pro anima dicti fratris nostri Lestconis eis datam, aquam que *Baldrichov* que *Nir* ⁽⁹⁾ vocatur, et aquam que *Luceza* ⁽⁹⁾ nuncupatur, plena [libertate pos]sideant. Circa Su[le]jov vero] et ubique infra terminos et metas ipsorum, castores per piscatores suos in utraque ripa libere possunt piscari. Has igitur donationes et libertates superius annotatas, ratas et firmas, illibatas et inconcussas volentes in perpetuum permanere, sepredictis fratribus de Sulejov confirmamus, et presentis scripti patrocinio communimus decernentes, ut nulli omnino successorum nostrorum liceat hanc paginam nostre perpetue confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire, quam nos etiam, ad maioris roboris firmitatem, sigilli nostri munimine duximus roborandam. Huius rei testes ⁽¹⁰⁾ et consentientes sunt: filii nostri Boleslaus, Kazimirus, Semovitus, item Vosinicus (? Volimirus) ⁽¹¹⁾ Cancellarius et frater eius Strezco, Nicolaus Cancellarius (?) de *Respir* ⁽¹²⁾, et plures alii. Acta sunt hec anno domini M° CC° II° (sic) ⁽¹³⁾ decimo Kalendas Novembris in *Radagoste* ⁽¹⁴⁾.

⁽⁹⁾ *Pilicia* fluvius, cujus fons circa oppidum *Pilicium*, Oloussiensis territorii, regionis caput, ostia vero circa villam *Ostrówek* territorii Varsaviensis, regionis Czerscensis, parochiae Konarensis, ubi Vistulam intrat. *Nir* fluvius, fontem prope villam *Giemzów* regionis Petricoviensis, parochiae Ręgovensis habet; intrat vero Vartam, prope villam parochialem Chelmo, Lanciciensis territorii regionisque. Rivus *Luciżna*, qui in confirmatione anni 1279 *Luceza*, in apographo autem seculi XVI^{mi} *Luchczyzna* corrupte nominatur, fontem circa villam Gomolin Petricoviae proximam habere videtur, licet *Długossius* (l. 14.) eum ad villam *Bliszyn*, Rozprae oppido proximam referat; intrat autem fluvium *Pilicium* circa villam *Barkowice* monasterii Sulejoviensis.

⁽¹⁰⁾ Testes in privilegio anni 1242 prolati in solo apographo recensentur.

⁽¹¹⁾ Quem Vosinicum in apographo corrupte nominatum videmus Cancellarium, eum in ejusdem 1242^{di} et 1243^{ui} anni privilegiis Conradi, apud Nakielscium (*Miechovia* pag. 164 et 166) et *Szczygielscium* (*Tinicia* pag. 152) Volimirum appellari scias. Conf. ad privil. N° XLII exhibitum annotationem quartam.

⁽¹²⁾ Citatio duorum Cancellariorum, quae in tabulis hujus aevi rarissime occurrit, suspecta mihi videtur, ita ut hoc corrupto apographi loco potius verba „*Castellanus de Respir*” legere maluerim. Et reapse Nicolaum Castellatum de Rosprza loco testis citatum in privilegio Conradi ejusdem anni videmus apud Nakielscium p. 164. Est autem *Respir* oppidum parochiale olim castrum *Rosprza*, Petricoviensis regionis.

⁽¹³⁾ In apographo antiquo annus MCCII indicatus est, omisso (quod saepissime in antiquis tabulis offendimus) quadragenario annorum numero; quem autem quadragenarium ideo esse arbitramur, quod Conradus anno 1232 titulum Ducis Cracoviae et Lanciciae usurpare nondum solitus est.

⁽¹⁴⁾ *Radogoszcz* villa territorii Lanciciensis, regionis Zgiersensis, parochiae Łodzensis, in via ex oppido Łódź Zgiersium ducente.

XXXII.

Krisci, anno 1245 die 28. Aprilis.

Conradus Dux Lanciciae villam *Sluzewo*, Gotardo Comiti donat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Annorum temporumque velocia considerando curricula, et quia aput tepidos successores non memorialis habetur recordacio, nisi scripti fulciantur munimine; sciant igitur moderni, notescant et posteris: quod nos Conradus dei gracia Dux Lanciciensis, cum omni consensu et voluntate nostrorum dilectorum filiorum Boleslai et Semoviti Mazoviensium, et Kazimiri Kuyaviensis, Comiti Gotardo et sue posteritati villam que *Sluzewo* ⁽²⁾ vlgariter nuncupatur, ubi ecclesia silta est, contulimus pro fideli et competenti ejus servicio, cum jure patronatus et utilitatibus hereditariis, cum omnibus agris, pratis, mellificijs, venacionibus capreolinis et ceteris utilibus que ad usus sibi compeli videbitur (sic). Incolle ejusdem ville, nec coram Pallatino, nec Castellano vel coram Judicibus citati ne astent,

⁽¹⁾ E libris Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae (vulgo Metryka Koronna dicti), quibus antiquitus quaecumque documenta privata et publica, ad majorem fidem et diuturnam securitatem, publica auctoritate inseri solbant; et quidem e pag. 754. XII^m eorum antiquiorum librorum, qui, quum singulari tunc temporis usitata forma angusta a ceteris differrent, vulgo „*Dudki*” appellabantur. Relata autem ibi sunt uno contextu, praeter hoc anni 1245^{ti}, alia quoque annorum 1261 et 1378 privilegia, quae utraque ad eandem villam *Sluzewo* donationem, donationisque posteriorem confirmationem spectant; quorum tamen alterum, quod scilicet anni 1261 esse dicitur, quum pluribus in locis evidenter sit interpolatum, etiam hanc anni dicique, quo latum est, literam falsam praeseferre videtur; siquidem Conradus Dux Masoviae anno jam 1247 obiit, Conradus autem nepos ejus Dux Czerseensis, anno 1261 nondum summam imperii, dum pater ejus viveret, exercebat. (Conf. Boguphali Chron. ap. Sommersb. II. 63. Baszko ibid. p. 74 et Anonymus Chronicorum brev. Cracoviensium scriptor ibid. p. 83). Melius ergo temporis ratio servata est in alio quodam hujus tabulae, de qua loquimur, exemplo, secundum quod in opere Bartossii Paprockii, *Herby Rycerstwa* etc. inscripto, p. 276 typis vulgata est, ibique Varsaviae anno 1241 impertita esse dicitur. Monendi quoque sunt lectores, in libros tabularii praedictos, sive negligentia describentium, sive imperitia, permultos irrepsisso errores, quae eo subtiliorem censuram requirunt, quo difficilius ab adulterationibus falsariorum discerni possunt.

⁽²⁾ *Sluzewo* oppidum parochiale est, et eidem vicinus pagus, territorii Cujaviensis, regionis Radziejoviensis.

nisi ad Ducem provocentur, et Dux eos judicat (sic) vel curie Judex tantum. Ut autem instrumentum hoc perpetue firmitatis obtineat a posteris (sic), impressionis nostre munimine dignum duximus roborare (sic). Hec acta sunt sub testimonio domini Stanislai Episcopi Poznaniensis ⁽³⁾. Datum in *Krysk* ⁽⁴⁾, presentibus his, quorum nomina subscribuntur: Mzczyvugio et Nicolao Palatinis, W.[olimiro] Cancellario, Damiano Thezaurario ⁽⁵⁾, Lassota Pincerna, Alberto Subjudice, et aliis quam pluribus nostris fidelibus fide dignis. Sub anno domini millesimo ducentesimo quadragesimo quinto, tercia die post festum sancti Marci.

⁽³⁾ In nulla dioecesi tunc temporis fuit Episcopus, cui nomen esset Stanislai; quare errore librarii hic loco Boguphali (Episcopi Posnaniensis) Stanislaum positum esse autumo.

⁽⁴⁾ *Krysk* villa parochialis territorii et regionis Plocensis. Sed est hujus privilegii aliud apographon, a doct. Joanne Komierowski olim (ut traditur) ex archetypo descriptum, quod hic pro *Krysko* villa, oppidum Czorsk habet. Utri autem lectioni major fides habenda sit, decernere non ausim; ad lectionem *Krysk* recipiendam inclinatur animus non magni intervalli ejus villae a *Sluzewo* ratione.

⁽⁵⁾ Eundem hunc esse Thezaurarium, qui in privilegio anni 1242 apud *Szczygielscium* p. 152, corrupte *Vomauger* appellatur, veri simile est.

XXXIII.

Czervinscii, anno 1246.

Boleslaus Dux Masoviae villam *Osmolino* coenobii Czervinscensis a contributionibus vulgo *Narzaz* et *Podworowe* dictis liberat ⁽¹⁾.

Bolezlaus dei gracia Dux Mazovie. Notum esse volumus universis, quod nos ob divine gracia compensacionem, fratribus de *Cyrvensk* iure perpetuo contulimus in villa eorum, que dicitur *Osmolino* ⁽²⁾, omne *narzas*

⁽¹⁾ Ex archetypo in charta membranacea scripto, in bibliotheca Comitum Zamojsiorum Varsaviae asservato, cujus sigillum, quod (ut apparet) funiculo serico viridis coloris appensum erat, jam desideratur. Est autem tabula haec in antiquo libro privilegiorum monasterii I^{mo} p. 75 sqq. descripta.

⁽²⁾ Non de *Osmolin* oppido territorii regionisque Gostinensis, sed de villa *Osmolino* nunc dicta, territorii regionisque Plocensis, parochiae vero Bodzanoviensis hic agi, ex aliis inferioris

et *podworowe*, indulgentes eis vaccam, porcum, pernam, kyzam et arietem⁽³⁾. Conferimus etiam eisdem fratribus in eodem *Osmolino* emethones iudicare et castores in terminis ei attinentibus circumquaque possidendos, pro nostra nostrorumque successorum legitimorum salute. Qui vero hanc donacionem nostram rationabilem ritamque violaverit, indignacionem omnipotentis dei et beate virginis Marie prorsus se sciat incursum. Testes huius nostre donacionis sunt: Crivosud Pincerna, Jascoldus, Dobrogost, Mscivug Subiudex, Thesim (?), Stephannus, Jascoldus filius Viti, Petrus Subdapifer, Damianus, Nicolaus filius Dobrogostonis, Syroslaus, Jacobus Sacerdos, Jaccobus *Coritowo*⁽⁴⁾, item Jaccobus *Coritko*⁽⁵⁾, Miroslaus Cappellanus, Nicolaus Cappellanus, Jaccobus Minutor, et alij quam plurimi fide digni. Actum et datum in curia hospitalis ecclesie *Cyrvenensis*, anno gracie M^o CC^o XL° VI°.

temporis scriptis coenobii, imprimis autem ex pacto, scilicet de mola Osmolinensi Zalewek dicta, sopita de eadem controversia, anno 1520 cum Erasmo Episcopo Plocensi inito, et in libro privill. monasterii II^{do} pag. 218, 219, descripto, edocemur, quo villa haec villae Niesluchowo, quae Plocensis est regionis et parochiae Myszeviensis (Miszewo murowanc), finitima esse traditur. *Osmolino* in lib. privill. legitur.

⁽³⁾ Angariae in archetypo *podworowe* et *kyza* nuncupatae, in libro privill. alia scribendi ratione, *podworne* et *cyza* relatae sunt.

⁽⁴⁾ *Korytowo* villa regionis Plocensis, parochiae Skotatoviensis, prope Czerwińsk.

⁽⁵⁾ Quatenus hic de villa, non vero de cognomine Jacobi agatur, puto, vel villam *Korytko*, territorii et regionis Lanciensi, parochiae *Bierzwienna dluga*, vel potius aliud quoddam praedium ad villam praedictam *Korytowo* pertinens, hic intelligi.

XXXIV.

Modrae, anno 1246. die 21. Decembris.

Premislaus Dux Majoris Poloniae jus piscandi in lacubus coenobii Lubinensis, incolis vicinarum villarum deminuit et certis legibus coërexit⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Dum vivit littera, vivit et actio commissae littere, cujus assertio nutrit memoriam, et roborata suscipit incrementum.

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo, quod in Posnaniensi archivo provinciae privilegia sublatoium coenobiorum continente asservatur, descripsit doct. Stronczyński. Sigilli abrupti funiculus ruber

Et quia facta mortalium laudabilia frequenter oblivionis interitu ab hominum memoria sejunguntur, ob hoc provida et rationabilis sapientum decrevit auctoritas, ut quicquid apud homines agitur dignum noticia sive laude, id ipsum debeat autenticarum serie litterarum posterorum memoriae commendari. Quocirca nos Premisl dei gracia Dux Poloniae scire damus ac protestamur omnibus, tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis, quod dominus Woyslaus Abbas *Lubiniensis* cenobii, cum communi consensu fratrum suorum, de bona voluntate ac libera condicione, quamdiu ei et fratribus suis placuerit, ad nostram instanciam kamerariis nostris de *Dambize*⁽²⁾, scilicet Nerado et Bratonio, concessit usum exercere piscandi cum reti parvulo, quod vulgariter *potrestnicha* nominatur; non tamquam eis aliquod jus hereditarium ibi habentibus, set quicquid de gracia fieri potest, pro tempore, et non in omni superficie, set tantum prope litus in lacu illius ville, que dicitur *Mostezsici*⁽³⁾, que etiam cum eodem lacu et omnibus utilitatibus ibi provenientibus, ad monasterium supradictum pertinet ex integro. Insuper nos protestamur et volumus, ne sors illa, que appellatur *Motholevici*⁽⁴⁾, penitus in supradicto lacu ullo jure vel utilitate gaudeat assecuta. Sane etiam precipimus et perpetimus, ratum teneri stricte mandamus, nostre gracie nostrorumque successorum sub obtentu, omnibusque circumquaque sedentibus precipue supra dicti Dambize et *Motholevici* atterminis, illius lacus qui vocatur *Gelenzevo*⁽⁵⁾, usque ad magnum lacum et alium de *Cychov*⁽⁶⁾, ne quispiam in eosdem terminos penes utrumque litus sursum sive deorsum aliquo fructu vel quomodo sibi conquirendo, nianum audeat

superest scribus. De argumento hujus tabulae locisque in eadem commemoratis, confer privilegia Praemislai II an. 1294 in codice diplom. Raczyński p. 22.

⁽²⁾ Veri simillimum est, hic de villa *Dembiec* M. Ducatus Posnaniensis parochiae Gryznensis, regionis Costanensis, territorii Posnaniensis agi; quae in propinquo coenobii Lubinensis ad lacum Vojnicensem sita est.

⁽³⁾ *Mostczski* pagus parochiae Lubinensis, ejusdem Costanensis regionis, ad lacum qui hodie Morkensis, a villa Morka, dicitur.

⁽⁴⁾ *Motolewice* aut *Motolewo*, sive ea villa sit, sive praedium ad bona *Dembiec* pertinens, nunc neque in indice locorum M. Ducatus Posnaniensis, neque in tabula geographica territorii, ullum vestigium reperitur.

⁽⁵⁾ *Jelenzewo* parochiae Rombinensis, regionis Sramensis villa est in litore praedicti Morkensis lacus, qui, ut ex hoc privilegio apparet, olim *Jelenzewo* appellabatur.

⁽⁶⁾ *Cichowo*, villa parochiae Dalevensis, regionis Costanensis, ad lacum, cui idem est nomen.

immittere violentam. In cuius rei testimonium, ne aliquis tam sollempni nostre protestationi simulque confirmationi ausu temerario valeat contraire, presentem paginam sigilli nostri munimine confirmamus. Actum et datum in *Moder* ⁽¹⁾, anno incarnationis domini M° CC° quadragesimo sexto. Hujus rei testes sunt: Comes Bogumilus Palatinus Poznaniensis, Domaradus Iudex curie nostre, Trebeslaus Castellanus de *Cbansin* ⁽⁸⁾, Pachozlaus Venator curie nostre, Johannes Cancellarius, ego Michael Canonicus ecclesie beati Pauli de Kalis et beati Georgii de castro Gneznensi hijs etiam interfui, et ad mandatum predicti Ducis ista conscripsi in die beati Thome Apostoli.

⁽¹⁾ *Modrze*, villa parochialis regionis Poznaniensis, non longe a lacu Stricoviense distans.

⁽⁸⁾ *Zbąszyn* oppidum parochiale et castrum (Germanis Bentschen), in Magno Ducatu Poznaniensi, regionis Medziricensis, in litore lacus ejusdem nominis.

XXXV.

Cracoviae, anno 1249 die 25. m. Julii.

Boleslaus Pudicus Dux Cracoviae et Sandomiriae, nonam partem annui proventus salis, quem de fodinis Bochnensibus percipiebat, coenobio Cisterciensium *Wąchoceński* donat; eidemque, si quando in Cracoviensi vel Sandomiriensi Ducatu nova salis, plumbi, cupri vel stanni metalla opera sua invenerit et instituerit, vel intermissa recoluerit, tertiam, si vero auri vel argenti, quintam partem redditus inde habendi assignat ⁽¹⁾.

In nomine sancte et individue trinitatis, amen. Apostolica doctrina instructi didicimus: qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus metet vitam eternam. Huius igitur benedictionis cupientes gratia participari, nos Bolezlaus filius Lestconis, dei gracia Dux Cracovie et Sandomirie, presenti pagina omnibus in Christo fidelibus notum facimus, quot clauistro de *Wanchoz* ⁽²⁾ Cisterciensis ordinis in honore (sic) beate Marie virginis

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea Ill. Comitis Josephi Rusiecki propria, sigillo et funiculo, quo sigillum appensum fuisse videtur, jam destituta doct. Ant. Muczkowski descripsit.

⁽²⁾ *Wąchock* oppidum parochiale et *Wąchock Klasztor* pagus oppido proximus in regione Soleccensi, territorii Opatoviensis. Coenobium Cisterciensium *Wąchockense* anno 1179, a Gedeone Episcopo Cracoviensi fundatum fuisse, Dingossius Lib. VI. pag. 540 refert.

constructo, et fratribus ibidem deo famulantibus, pro salute nostra et parentum nostrorum, ad petitionem matris nostre, devota liberalitate in villa, que dicitur *Bochna* ⁽³⁾, salis nonam partem in elemosinam contulimus, de toto sale Ducis, quod in prefato loco est vel esse poterit, excepto sale quod ad castrum Cracovie ab antiquo pertinere cognoscitur, ratione et modo tali servato: quod sal ducale sive per mensuras, sive per alveos, vel eciam sartagine ⁽⁴⁾ distribuatur, nichilominus tamen de ipso sale prefatum cenobium nonam partem percipiet. In qua porcione nulli omnino aliquod ius liceat habere, vel aliquam iniuriam facere, sed elemosina nostra ea libertate et plenitudine, qua donata est, semper gaudeat. Preterea de consilio nostrorum Baronum communi utilitati nostri Ducatus providentes, Abbati et fratribus prenominati monasterij tale privilegium damus, quot ubicunque locorum in Ducatu Cracoviensi sive dominio Sudomiriensi de novo sal invenerint, vel inventum cum nostro adiutorio reparaverint, inde partem terciam iure hereditario in perpetuum percipiant, nulla obstante contradictione, vel monetariorum et theloneariorum quavis irrumpente exactione. Concedimus eciam sepius nominate ecclesie, ut si metalla aliqua auri argentique invenerint, aut inveniri fecerint, ex hijs quintam partem in perpetuam possessionem habeant. De plumbo vero invento, cupro vel stanno, portionem terciam habebunt. Ut igitur privilegium gracie et devocionis nostre inconvulsum permaneat, contra quoscunque violatores vindictam omnipotentis dei, et beate Marie virginis et omnium sanctorum, tamquam adversus sacrilegos invocamus, et hanc ferendam domino Episcopo et Capitulo Cracoviensi ecclesie relinquimus, et sub protectione (sic) sedis apostolice et prefate ecclesie hoc privilegium committimus. Acta sunt hec anno domini M° CC° quadragesimo nono, in die beati Jacobi, in civitate Cracovie. Presente domino Prandota Cracoviensi Episcopo, assidentibus nobilibus, quorum ista sunt nomina: Michael Castellanus Cracovie, Clemens Palatinus Cracovie, Sudo Palatinus Sudomir, Stephanus Castellanus Sudomir,

⁽³⁾ *Bochnia* oppidum parochiale in Galicia, territorii (Circulus ibi vocatur) caput, etiam nunc salinis uberrimis celebre, olim Cracoviensi provinciae adscriptum erat.

⁽⁴⁾ „*Ex sartagine*” hic potius legendum esse puto.

Gethco de *Sudech* (? *Sadech*)⁽⁵⁾ Castellanus, Mstuy Castellanus Wizliciensis, Sulek Castellanus de *Bresch* ⁽⁶⁾, Nicolaus Pincerna Cracoviensis, Sudo Subcamerarius Cracoviensis, Falizlaus Subcamerarius Sudomiriensis, Pribizlaus Castellanus de Malogost. Et ista sunt nomina Canonicorum: Fulco Decanus Cracoviensis, Gregorius Prepositus eiusdem (sic), Nicholaus Scolasticus Cracoviensis, Jacobus Prepositus Wizliciensis, Fulco Cancellarius curie, et Sobeslaus Subcancellarius, qui hoc privilegium sigillavit.

⁽⁵⁾ *Sydecz*, *Sandecz*, vel *Sqecz* hodie Polonis vocatur; et quidem hic de antiqua *Sandecia* agitur, oppido scilicet parochiali in Galicia, Sandecensis territorii, cujus *Nova Sandecia* caput est.

⁽⁶⁾ *Brzesko* oppidum in Galicia parochiale, Bochnensis territorii.

XXXVI.

Cramsci anno 1251.

Casimirus Dux Cujaviae et Lanciciae privilegium Ducis Casimiri cognomine Justi, avi sui, Ladensi coenobio anno 1150 impertitum renovat, et ratum esse jubet ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Omnis actio legitima temporalis, memoria indigens, ne pravorum hominum suggestionibus infirmetur, utile et cautum est, ut scripture testimonio roboretur. Ideo nos Kazimirus, dei gracia Dux

⁽¹⁾ Ex archetypo in charta membranacea scripto Ill. Comitis Josephi Rusiecki proprio. Sigilli dimidia pars avulsa; residua pars altera funiculo serico viridis coloris appensa, leonem sursum erectum repraesentat; unde conjectura capi possit, in parte avulsa sigilli aquilam cum leone dorso conjunctam effictam fuisse; quod serioris temporis sigilla provinciae Cujaviensis et Lanciciensis insigne repraesentant. Vorborum in ambitu sigilli impressorum, nonnisi fragmenta „ . . . . *imirus dei* . . . . ” conspiciuntur. Est autem in hoc monumento, sive antiqui librarii errore, sive falsarii tabulae a Casimiro Cujaviensi confirmatae vitio, vel Casimiri avi nomen perperam indicatum, vel anni 1150^{mi} litera. Anno enim eo, Casimirus cognomine Justus annos pubertatis nondum egressus, summæ imperii in provinciis Poloniae majoris praeesse non potuit; siquidem has tunc temporis Miecislus dictus Senex in sua potestate et ditione tenebat, ipse vero, ut auctor est Matthaeus annalium scriptor ei aequalis (Ep. XXXI. 742), quasi filius familias in domo fratris Boleslai curabatur. Eundem Casimirum, quum anno 1157 Imperatori Friderico obses datus esset, ante reditum suum e Germania, nullius provinciae imperium exercuisse ante

Cujavie et Lancicie, notum esse volumus, tam presentibus quam posteris, quot pro remedio anime nostre ac omnium parentum nostrorum, renovavimus privilegium gloriosi Ducis Kazimirj avi nostri, nimia vetustate simul et negligentia contritum, quot fratribus de *Lynda* ordinis Cysterciensis super ipsorum hereditatibus scilicet *Cloba* et *Chocene* ⁽²⁾ noscitur contulisse, anno domini M° C° quinquagesimo: in quo continebatur, quot homines predictarum villarum ab omni jure polonicali liberi essent et exempti, videlicet: a *powos*, ab omni *prewot*, a *strosa*, a *dan*, *naraz*, *potvorove*, *targone* (sic), *mostne*, a castrorum edificio seu poncium quorumlibet, a recepcione vel custodia aut conductu castorariorum, a custodia et solucione erodiorum, quot *sokol* dicitur; a vicinia, quot *opole* vulgariter nuncupatur; ab omni exactione sive collectione; a vecturis et expedicionibus, et ab omnibus juri-ribus in dominio nostro constitutis, quibuscunque censeantur nominibus ⁽³⁾. Nulli ergo Castellanorum aut judicum scitandi (sic) aut judicandi, in prefatis hominibus seu villis prescriptis jus aliquot reservantes. ⁽⁴⁾ Sed cum gravis causa emergerit, que coram Abbate vel eius iudice convenienter diffiniri non poterit, ad presenciam nostram cum anulo nostro scitari debent; remittentes Abbati quicquid iure iudicij cesserit, et nusquam incarcerari, nisi in stabulo Abbatis ⁽⁵⁾. Continebatur nichilominus in eodem privilegio, quot predictarum villarum homines in subsidium prenominatorum fratrum annualim solvere tenentur LX^a manipulos nove siliginis, quinque capecia annone metere, tribus diebus segetes purgare, per unum diem triturare, rete trahere, in festo sancti Michaelis modium avene, pro tribus panibus mensuram tritici, tres urnas brasij, tres chilas lini, tres plaustras feni totidemque lignorum, duos truncos de pino, et cum necessitas fratrum exegerit, tam pedestres quam equestres mandata eorum dirigere. Nos vero progenitorum nostrorum devocionem pio prosequentes affectu, iam dictas hereditates cum hominibus et eorum servicijs, simul et libertatibus, fratribus

⁽²⁾ Conf. ad privilegium anni 1145 N° I^{mo} praemissum, annotationem primam et secundam.

⁽³⁾ Commata (quae dicuntur) in hac exactionum enumeratione ita posuimus, ut in archetypo reapse punctis designata sunt.

⁽⁴⁾ Verba privilegii ad hunc usque locum praemissa, omnino cum verbis privilegii Miecislai anni 1145 concinere, facile cognosces.

⁽⁵⁾ Hanc praecedentem privilegii partem, tabulae anni 1145 in Lelevelii opere supradicto (Pocz. prawod. pol.) descriptae assutam esse, alterutram conferendo videbis.

domus Lyndensis inviolabiliter confirmamus. Ut autem hoc nostrum factum in honore (sic) dei sancteque Marie genitricis eiusdem ratum ac firmum permaneat imperpetuum (sic), presentem cedulam sigilli nostri appensione duximus roborandam. Acta sunt hec in *Crampsko*, ⁽⁶⁾ anno gracie M° CC° quinquagesimo primo. Presentibus: domino Fulcone Archiepiscopo. Bogusa Palatino Cujavie, Johanne filio Sulizlavi, Budizlavo Judice Lanciciense, Thoma Subdapifero, et aliis quam pluribus.

⁽⁶⁾ *Kramsko* villa parochialis territorii et regionis Coninensis.

XXXVII.

Kovaliae, anno 1251. die 9. men. Septembris.

Casimiri Ducis Cujaviae et Lanciciae decretum, litem de villa *Leczna* inter Petrum Abbatem coenobii Sulejoviensis et Misliborium quemdam nobilem, dirimens ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quum decursu temporis calumpnia consuevit actibus hominum novercari, litterarum testimonia et testium subscriptio sollerter hoc debent precavere. Hinc est, quod nos Kazimirus dei gracia Dux Lancicie et Cujavie notum facimus universis tam presentibus quam futuris: quod cum Comes Misliborius venerabilem virum dominum Petrum Abbatem de *Sulio* coram nobis et nostris Baronibus iudicio conveniret super hereditatem *Lanchino* ⁽²⁾, que sita est juxta villam monasterii de *Sulio*, asserens, ipsam ad tempus tantummodo dicto monasterio pro quadam summa pecunie obligatam, sibi vero et suis successoribus a progenitoribus suis, quos eandem hereditatem obligasse dixerat, jure hereditario pertinere; quam videlicet obligationis summam idem Misliborius in presenti velle refundere se dicebat. Super hiis autem prenominate Abbas ibidem iudicio

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea, doct. Stronczyński propria, ejus sigillum jam desideratur, funiculus autem serieus rubei est coloris. Conf. tabulam Vladislai Loetici anni 1291 inferius N° LXXV exhibitam.

⁽²⁾ Vid. ad privil. anni 1176 N° IV^{to} praemissum annotationem undecimam.

requisitus respondebat, quia dictam hereditatem *Lanchino* cum suis pertinentiis ex gracia et donacione pie recordacionis incliti Ducis Cracovie Lestconis patruis nostri longo jam tempore quiete et legitime domus de *Sulio* possideret, ad quod probandum, jam dicti Ducis Lestconis privilegium sufficiens et approbatum coram nobis et nostro iudicio demonstravit: ex cujus privilegii tenore comperimus, quod predicta hereditas *Lanchino* ab initio semper ducalis fuerat, nec umquam quisquam militum ipsam hereditarie possederat. Invenimus etiam in eodem privilegio, quod prefatus Dux Lestco supradictam hereditatem *Lanchino* Comiti Chocemiro de *Chehn* ⁽³⁾ pro quibusdam serviciis contulerat, sed cum ipsam modico tempore tenuisset, processu temporis idem Chocemirus per ordinationem dicti Ducis, receptis, loco predictorum serviciorum suorum, per manum Abbatis de *Sulio*, octoginta quinque marcis fusi et puri argenti, sepedictam hereditatem *Lanchino* in manus ejusdem patruis nostri voluntarie resignavit. Continebatur insuper in dicto privilegio, quod cum prenominate patruus noster Dux Lestco hereditatem *Lanchino* sibi jam resignatam retineret, et ipsam pro suo libitu, quo vellet, convertere posset, in remedium animarum parentum suorum et sue salutis profectum, Abbati Wilhelmo et ejus monasterio de *Sulio* eandem hereditatem *Lanchino* donavit, jure hereditario perpetuo possidendam. Hiis itaque per ordinem ad plenum cognitis, cum jam dictus Misliborius contra dictum privilegium excipere quicquam non haberet, ipse de prefata hereditate *Lanchino* justo nostro iudicio una cum posteris suis abjudicatus est, perpetuo ipsis super ejusmodi actione silencio inposito. Nos vero Abbati de *Sulio* et ejus monasterii plenam et approbatam intuentes justiciam, et partis adverse contradictionem juste et penitus destructam, sicut extunc sepedictum monasterium de *Sulio* hereditatem *Lanchino* justo titulo dinoscitur possidere, sic et nunc ipsam in futurum auctoritate nostra eidem monasterio et fratribus ibidem deo servientibus, sine alicujus contradictione perpetuo confirmamus. Et ne cuiquam dubium aliquot super hiis valeat suboriri, presentem paginam nostro sigillo fecimus roborari. Actum

⁽³⁾ Villa parochialis *Chehn* vel *Celmo* dicta, territorii Petricoviensis, regionis Radomscensis, non longe a bonis coenobii distans, et inter Radomsk et Przedbórz oppida sita; hic sine dubio intelligitur.

et datum in *Chowaln* ⁽⁴⁾, anno domini M. CC. quinquagesimo primo, in die beati Gorgonii martyris. Presentibus hiis nobilibus: Comite Seceyo Palatino Lanciensi, Janusio Cancellario nostro, Panczlao Castellano Lanciensi, Buzizlao Judice, qui hanc causam terminavit, Vitcone Thezaurario, Thoma Subdapifero, et aliis quam pluribus.

⁽⁴⁾ *Kowal* oppidum territorii Cujaviensis, regionis caput.

XXXVIII.

Junivladislaviae, anno 1251 die 5. m. Octobris.

Michaël Episcopus Cujaviensis, decimas de villis *Byszewo*, *Saltno*, *Wiązowno* et *Trzyczyno* ad ecclesiam Byszeviensem attinentes, monasterio Cisterciensium Byszeviae, munificentia (ut apparet) Ducis Casimiri Cujaviensis et Lanciensi exstruendo, concedit ⁽¹⁾.

In nomine patris, et filii, et spiritus sancti, amen. Confirmari et eternari firmis litterarum debet apicibus sollempnis actio, ne perire possit prolixi temporis intervallo. Notum sit ergo presentibus et futuris, quod nos My-

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo, quod in archivo provinciali Posnaniae inter tabulas sublatorum coenobiorum servatur, descripsit doct. Stronczyński, nosque docuit, appensa esse quatuor cerea sigilla. Horum primum pusillum, capituli (ut videtur) Vladislaviensis, ovali forma, figuram hominis stantis, oculis vix discernendam repraesentat; verborum autem in ambitu scriptorum vix haec residua leguntur; „S....s....ecce...” Alterum, maximam partem integrum, Episcopum repraesentat solempni ornatu cum infula et lituo, quem manu sinistra tenet; in sinistra sigilli parte haec supersunt reliqua: „.....islaviensis Epi.....” (procul dubio Michaelis). Tertium Ducis Casimiri quale sit, nobiscum non communicavit doctiss. Stronczyński. Quartum (ut opinamur, Capituli Krusvicensis) exhibet imaginem Sⁱ Petri Apostoli, episcopali veste indutum, altera manu clavem, altera librum tenentem; leguntur autem haec: „.....illum beati Petri... ..swicensis.....” Sigilla haec filis serieis neque contextis, nec in funiculum tortis appensa sunt.—*Długossius* narrat (VII. 850), hoc Cisterciensium coenobium primum in villa *Szpital* (territorii et regionis Lipnowiensis) ad Vistulam, ex adverso urbis Włocławek sita institutam fuisse, dein Byszeviam, et inde extremo anno 1288 a Vislao Episcopo Cujaviensi in oppidum *Koronowo* ad *Obram* translatum, quum Byszeviae annos 70 mansisset. Quod quidem 70 annorum spatium vel ideo nobis suspectum est, quod in privilegio *de construendo* nunc demum coenobio est sermo, ab anno vero 1251 ad 1288 vix anni 36 elapsi sunt. Neque minus in nomine fluvii

chael dei gracia Wladizlaviensis ecclesie Episcopus, devocionem et affectum pii principis Kazimiri Ducis Lanchicie et Cujavie, quem habet ad claustrum Cysterciensis ordinis construendum in fundo de *Byssovia* ⁽²⁾, intuentes, tam ad petitionem ipsius, quam ob remedium anime nostre et predecessorum ac successorum nostrorum, decimas ecclesie de *Bissovia*, videlicet de *Sadlno*, de *Wanzovno*, de *Trischino* ⁽³⁾ et de ipsa *Bissovia* fratribus ibidem deo et beate Marie servituris in subsidium et juvamen confirmamus in perpetuum possidendas. Ut autem presens scriptum nostre confirmacionis perpetue firmitatis robur obtineat, sigillo predicti Ducis Kazimiri, et nostro, cum Capitulorum nostrorum Wladizlaviensis et *Cruswiciensis* ⁽⁴⁾ sigillis roboramus. Datum in *Wladizlavia juvene* ⁽⁵⁾, in presencia Ducis et Baronum suorum, Wolimiro Cancellario, Mauricio Subcancellario, Ewardo, Adolfo, et aliis multis Capellanis curie, et nostris. Anno incarnationis domini M^o CC^o quinquagesimo primo, III° Nonas Octobris, in die beati Francisci Confessoris.

errat *Długossius*, (nisi hunc errorem typothetae incuriae tribuere malis); siquidem oppidum *Koronowo* (in Ducatu Posnaniensi, regione et territorio Bidgostiensi) non ad *Obram*, sed ad *Brdam* flumen est situm. In commentario, quem doctis. vir Jabczyński, Canonicus Posnaniensis in usum theologorum edit (inscriptum est opus: *Archiwum teologiczne*), nimirum libello quarto anni 1836 p. 437 traditur (non indicato tamen fonte, unde haec hausta sint), coenobium Cisterciensium in villa *Szpital* a Palatino Masoviensi nomine Bogusz a. 1243 fundatum, et anno sequente ab Innocentio IV^{to} P. M. confirmatum fuisse; tum vero a. 1250 a Nicolao Casimiri Ducis Cujaviensis Thesaurario donatione multarum villarum (inter quas villae: *Byszewo*, *Saltno*, *Wiązowna*, *Trzyszczyna* nominantur) dotatum. Quod quidem non temere tradi, verisimile fit ex privilegio Ducis Casimiri a. 1253, quod infra N^{ro} XLII. posuimus.

⁽²⁾ *Byszewo* villa parochialis in M. Ducatu Posnaniensi, territorii et regionis Bidgostiensis, in propinquo Coronoviae oppidi.

⁽³⁾ *Saltno* et *Wiązowno* villae Byszeviae proximae, ejusque parochiae adscriptae. *Trzyszczyno* autem villa in via publica de *Koronowo* Bidgostiam ducente, parochiae Wtelnensis.

⁽⁴⁾ *Kruswica* oppidum M. Ducatus Posnaniensis, territorii Bidgostiensis, regionis Junivladislaviensis, ad lacum *Gopło*.

⁽⁵⁾ *Junivladislavia* (*Inowrocław* Polonis) urbs M. Ducatus Posnaniensis, in territorio Bidgostiensi, regionis sui nominis caput.

XXXIX.

Sine loco, anno 1252 die 25. m. Maji.

Casimirus Dux Cujaviae et Lanciciae villam ecclesiamque *Dobroviensem* cum aliis ad eandem pertinentibus bonis, a Christiano Episcopo Prussiae monasterio Sulejoviensi Cisterciensium restitutas, eidem monasterio addicit, et a variis, quae tum in Polonia in usu fuere, angariis, immunes reddit⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Licet quaedam facta universitati hominum evidenter nota sint, solet tamen frequenter accidere, quod humanis actibus, cum testes defuerint, attentet calumnia novercari. Idcirco necesse est, actiones legitimas, quae memoria indigent, per scripti continentiam in notitiam transmitti posterorum. Nos igitur Casimirus dei gratia Dux Lanciciae et Cujaviae notum facimus praesentibus et futuris, quod, cum ratione dotis Inelytae Ducissae Constantiae uxoris nostrae et matris nobilium Ducum Lestkonis et Semomisli filiorum nostrorum, Lendensem⁽²⁾ castellaturam teneremus, accedens ad nos pia recordationis Christianus⁽³⁾ quondam Cisterciensis ordinis monachus, et post, divina providentia super terram

⁽¹⁾ Ex apographo de libro privilegiorum tabularii Capituli metropolitani Gnesnensis, olim auctoritate *Francisci Waliński* Canonici et Notarii Capituli ejusdem, descripto. Villam ecclesiamque *Dobroviensem* cum bonis et decimis ad eam pertinentibus, antiquissimis temporibus (intra 1168 et 1172 scilicet annum), Bogumilum Archiepiscopum Gnesnensem, ad manus Boguphali monachi Leknensis, Capitulo generali monachorum ordinis Cisterciensis, concessisse, post mortem autem ejus, ab eodem Capitulo, Episcopo Prussiae Christiano (qui etiam monachus Cisterciensis erat), ad tempus vitae suae collatum fuisse, ex privilegio Vladislai Odonis anni 1232, in Damalevicii Serie Archiepp. Gnesn. p. 101 — 103 typis descripto, cognoscimus, videmusque, jam tum, anno scilicet 1232, Christianum eundem bona praedicta Vilhelmo Abbati Sulejoviensi, post mortem suam, jure domini possidenda assignasse.

⁽²⁾ Oppidum *Lqd* ad Vartam; vid. annotationem privilegio N^o I praemissam primam, in fine. De diuturnis inimiciis bellisque, quibus illa Lqdensis Castellania Duci Majoris Poloniae Boleslao et Casimiro Cujaviensi occasionem praebuit, vid. *Boguphalus* p. 62, 63, 71, 72; *Długossius* Lib. VII. 708, 752; *Naruszew.* IV. 239 sqq. V. 90—104.

⁽³⁾ Episcopum hunc anno 1245 mortuum esse *Długossius* Lib. VII. p. 703 refert. Conf. literas Innocentii Papae IV. anni 1245, in *Voigtii* Codice diplomatico Prussico, T. I: N° LXII. ibidemque literas Heidenrici Episcopi Culmensis anni 1246 N° LXVI. descriptas.

Prussiae consecratus Episcopus, humiliter supplicando nos rogavit, quod nos villam, quae *Dobrow*⁽⁴⁾ vulgariter nuncupatur, cum suis pertinentiis, quam tempore sui monachatus et etiam episcopatus ratione Cisterciensis ordinis, cui ab antiquo collata fuerat, libere ac pacifice multis annis possederat, domui sanctae Mariae et fratribus de Suliow Cisterciensis ordinis, ratione ejusdem ordinis, post ejus obitum confirmare dignaremur. Nos autem deo militantibus subvenire pium ac saluti esse necessarium considerantes, praedictam villam *Dobrow* cum omnibus pertinentiis suis ac utilitatibus universis, videlicet: capella, piscatoribus, sanctuariis et villis, quarum nomina sunt haec: *Lesno*, *Rulichow* (? *Rzuchów*), *Zadowo* et *Kwetkowo*⁽⁵⁾, memoratae domui et capellanis nostris de Suligow ratione Cisterciensis ordinis, cui collatae fuerant ab antiquo, nullo reclamante, in remissionem peccatorum nostrorum, haereditario jure possidendas perpetuo confirmamus. Et ut nostra libertas clarius elucescat, volumus ut incolae dictarum villarum tam liberi, quam alii, ab omni *prewod*, a *stroza*, a *dain* (sic), a *mostowe*, a *powoz*, a *naraz*, a *powodowe*, *podworowe*, et a *poradhe*, et ab omnibus aliis servitutibus et exactionibus, angariis et perangariis penitus sint immunes. Ad nullam etiam expeditionem ire compellantur, nisi tunc, quando terram nostram exercitus invaserit alienus; nullum castrum neque novum, neque vetus aedificare teneantur, et ad nullam saecularem provocentur audientiam, praeter nostram, et hoc cum litera nostro sigillo sigillata. Furtum et homicidium et omnes culpas alias, quae ab hominibus dictarum villarum configerint, fratres nominatae domus judicabunt, solutionem libere recepturi. Et ut ampliori adhuc nostra utantur gratia, damus eis libere piscationes castorum per piscatores suos, et venationes ferarum in haere-

⁽⁴⁾ Conf. ad privil. anni 1242 superius N° XXXI^{mo} praemissum annotationem octavam, nec non privilegium anni 1288 inferius N° LXVIII° exhibitum.

⁽⁵⁾ *Lesno* parochiae Graboviensis; *Rzuchów*, quod in apographo perperam *Rulichów* descriptum esse, duo privilegia, alterum anni 1232 apud Damalevicium (Ser. Archiepp. Gnesn. p. 101—103), alterum anni 1288 inferius N° LXVIII° prolutum, docent, parochiae Chełmniensis ad Vartam fluvium, ambae territorii et regionis Lanciciensis villae, *Dobroviae* proximae, quae in altero Vartae litore sita est. *Sadowo* villa inter Turek et Brudzewo oppida sita, quae licet in indice locorum Regni Poloniae non inveniat, Tureensis tamen parochiae addicta esse videtur; territorii autem et regionis Coninensis est. *Kwiatkowo* villa ejusdem regionis, parochiae *Dobroviensis*, *Kwaczowo* apud Damalevicium perperam legitur l. c.

ditatibus praenotatis, et ubicunque vadunt, emunt vel vendunt per terram nostram, theloneum aut vectigal nullatenus solvere teneantur. Acta sunt haec coram venarabili patre domino Fulcone Gnesnensi Archiepiscopo, qui ad petitionem nostram et ob salutem animae suae decimas villarum praefatae ecclesiae de *Dobrow*, quarum nomina sunt haec: ipsum *Dobrow*, *Lesno*, *Rulichow* (?) *Zadow* et *Kwetkow*, deinde *Chelm*, *Krobewo* (?), *Dambe*, *Hostrowo*, *Komorowo*, *Karsowo*, *Zakrzewo*, *Brisekrze*, *Slawczyno*, *Grabow*, item *Brusowo*, *Januszow*, *Kolnica*, *Chocemino* et *Veglowach* ⁽⁶⁾, quas eadem ecclesia ab antiquo legitime dignoscitur possidere, saepe dictae domui de Suligow, et fratribus ibidem deo servientibus, perpetuo confirmavit. Et quia probationum copia subtrahitur et veritas occultatur, nos in hujus facti testimonium, praesentem paginam sigilli nostri et praefati domini Fulconis Archiepiscopi, una cum Capitulorum suorum Gnesnensis videlicet et Lanciciensis, sigillorum munimine roboramus. Hujus vero rei testes sunt: Wolinirus Cancellarius, Stresco Castellanus de *Spicimir* ⁽⁷⁾, Jacobus Subcamerarius, Vitus Subjudeus, Thomas Subdapifer, Mauritius Subcancellarius, Ewardus, Adolfus et multi alii. Datum anno gratiae Millesimo ducentesimo quinquagesimo secundo, octavo Kalendas Junii in die beati Urbani Martyris.

⁽⁶⁾ *Chelm*, quod nunc *Chelmino* dicitur, villa parochialis ad Vartam; *Dąbie* oppidum parochiale; *Ostrowo* parochiae Umienensis; *Karszewo* parochiae Dąbiensis; *Grabów* villa parochialis; *Byszew* (quae hic corrupte *Brisekrze*, in aliis vero tabulis *Bissekre* nuncupatur) et *Slawecin*, utraque parochiae Graboviensis villae; omnia haec bona Lanciciensis sunt territorii regionisque. *Brudzewo* oppidum parochiale, *Janiszew* villa parochialis, *Kolnica* villa parochiae Brudzeviensis, territorii regionisque Coninensis sunt bona; nec non *Koźmin* pagus parochiae Dobroviensis, quem hic et apud Damalevicium falso *Chocemino* et *Chotemino* nominatum esse, jam accuratior in privilegio anni 1288 lectio docet, ubi *Chozmino* legimus. Quod quidem privilegium inferius N° LXVIII° exhibitum, tabulaeque multo majori fide dignae anni 1290 (N° LXXIII° positae) congruens, nomina ceterarum quoque villarum in hac nostra tabula tam vitiata esse demonstrat, ut non dubitem, pro *Zakrzewo* villam *Krzewo*, pro *Krobewo* villam *Grabina* seu *Grabina*, pro *Veglowach* autem duas villas, *Wola* scilicet (*rózostowa* dictam) et *Głowy* intelligendas esse, quarum alterae, *Krzewo* scilicet parochiae Dąbiensis et *Grabina* parochiae Chelmnensis, Lanciciensis sunt regionis, alterae vero, *Wola* scilicet parochiae Brudzeviensis et *Głowy* parochiae Dobroviensis, Coninensi sunt adscriptae territorio et regioni.—Villam tamen *Komorowo* in propinquo omnium praemissorum bonorum invenire non potui.

⁽⁷⁾ *Spicimierz* villa parochiae Uniejoviensis, territorii Calissiensis Vartensisque regionis, ad Vartam fluvium.

XL.

Zawichostiae, anno 1252.

Boleslaus Dux Cracoviae et Sandomiriae innovat et auget privilegia a Lescone Duce conventui Monialium in *Busk* data ⁽¹⁾.

In nomine sancte et individue trinitatis, scilicet patris, et filii, et spiritus sancti, amen. Nos videlicet Boleslaus dei gracia Dux Cracovie et Sandomiriae, universis Christi fidelibus in perpetuum. Quum, ut ait auctoritas, omnes morimur et quasi aqua dilabimur, ne gesta mortalium digna celebri memoria et perpetua, prolapsu et volubilitate temporum, prorsus ab humana elabj recordacione queant, et in dubium revocari aput posteros, haut dubium opere precium est, ejusmodi fide instrumentorum et testium perhenarij. Quare nimirum imitati vestigia beate recordationis gloriosissimi Principis dominij Lestkonis, quondam Illustris Polonorum Ducis patris nostri, nichilominus et cupientes per opera misericordie deum reddere nobis propicium et placatum, pariter ad petitionem serenissime sponse Christi, germane nostre scilicet sororis Salomee, quondam Regine et consortis invictissimij Hungarorum Regis Colommanj, privilegium libertatis olim a prefato progenitore nostro concessum ecclesie ancillarum Christi de *Busesk* ⁽²⁾, dignum duximus innovare; statuentes jure perpetuo, ut homines eidem ecclesie cujuscumque sint condicionis, utpote tam ascripti quam liberi, pro quacumque causa nullatenus debeant ad presenciam *Castellani Wisliciensis* ⁽³⁾ provocari; Palatino dumtaxat excepto. Ad hoc et intuitu dei, et in favorem memorate ecclesie, memoratos homines eiusdem duximus prorsus absolven-

⁽¹⁾ Ex archetypo in pergamento scripto, Ill. Josephi Rusiecki proprio. Sigillum aliqua sui parte destructum, exhibet virum armatum stantem, dextra manu hastam tenentem, sinistra innixum seuto triangulari, in quo effigies aquilae expansis alis subvolantis conspicitur. E literis in ambitu nonnisi vox „*Cracovjensis*” integra superest. Sigillum suspensum in filo serico rubri coloris.

⁽²⁾ Vid. ad privil. anni 1190 N° VI. praemissum annotationem secundam.

⁽³⁾ Verba: „*Castellani Wisliciensis*” ab alia manu profecta, atque inferiore tempore inscripta esse videntur.

dos ab exactionibus honerosis, que vulgariter *strosa*, *povolove*, *stan*, *podvode*, *prevod*, ydiomate polonico nuncupantur. Insuper de omni lucro salis reperti circa Busesk dimidiam partem usque ad XV^{im} annos ecclesie concedimus sepedicte, decernentes, eandem extunc gaudere partis tercię porcione. Datum in *Zawichost*⁽⁴⁾ per manum fratris Bartholomej Lectoris Brunensis de ordine fratrum Minorum⁽⁵⁾. Anno gracie M^o CC^o LII°. Indictione decima⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ *Zawichost* oppidum ad Vistulam parochiale, Sandomiriensis territorii regionisque.

⁽⁵⁾ Bartholomaeus Lector Brunensis ordinis Fratrum Minorum (Franciscanorum) idem est, qui et Magister Bartholomaeus de Praga vel de Bohemia dicebatur. Sic enim eum promiscue in literis Pontificum nominatum animadvertimus, ex iisdemque perspiciamus, cum anno 1255 et 1257 jussu Alexandri IV. P. M. in Polonia, Bohemia, Moravia et Austria hortatum esse homines, ut bellum pro sacris christianis contra Lithuanos et Jasvingos susceperent; anno autem 1257 ab eodem Pontifice, una cum Lamberto ejusdem ordinis monacho, quaesitorem fidei contra haereticos in finibus Poloniae et Bohemiae institutum, nec non ad preces Boleslai Pudici, Episcopum primum Lucoviensem, pro convertendis ad veram fidem Lithuanis designatum fuisse. Vid. in *Bullario Franciscano* literae Alexandri IVⁱ N° 92, 267, 268, 283, 288, 326. Eodem etiam Bartholomaeo mediante, privilegium Boleslai Pudici, libertates et immunitates ecclesiae Cathedralis Cracoviensis enucleans, anno 1255 impertitum est. Vid. *Fejeri Cod. dipl. Hung. T. IV.* vol. 2. p. 354, 355.

⁽⁶⁾ Indictionis Romanae numerus bene indicatus est.

XLI.

Dluscae, anno 1253 die 15. m. Maji.

Boleslaus Dux Poloniae Majoris donationem villae *Koszuty* a *Bogussio* nobili Polono Lendensi monasterio factam ratam esse jubet⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quum numerus dierum cum cursu temporis subito pertransit, et humane nature memoria facile in obliuionem labitur, necesse est, ut acta hominum tenore litterarum ac testibus fide dignis firmiter roborentur. Hinc est, quod nos Boleslaus dei gracia Dux Poloniae notum facimus universis Christi fidelibus, et presentibus protestamur, quod

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea, sigillo jam prorsus carente, quae Ill. Josephi Rusieckii propria est.

Comes Boguzsa heres de *Cossutha*⁽²⁾, in remedium anime suae ac suorum parentum, legavit coenobio Lendensi hereditatem suam *Cossuth* prefatam, cum omnibus sortibus attinentibus, prout in presenciarum possidet, nichil penitus excipiendo. Ita tamen, si duo filij sui Gerwardus et Grimislaus adhuc existentes puerulj, absque liberis heredibus uiam uniuerse carnis intrauerint, domus Lendensis sepedictam hereditatem iure hereditario possidebit, annuentibus dictis duobus filijs suis, et ad manus Mathie Abbatis ejusdem monasterij se conferentibus, fraternitati ordinis se ac suae fidei commiserunt (sic). Nos vero, fratres monasterij Lendensis pie deuocionis studio prosequentes, hanc ordinacionem, ob honorem dei ac gloriose virginis et matris Marie, nec non ad salutem nostram perpetuam confirmamus. Datum et actum in *Dlusca*⁽³⁾, anno domini M^o CC^o LII° Idus Maij, presentibus nostris Baronibus, videlicet: Comite Erkenboldo Palatino Kalisiensi, Johanne Cancellario, Johanne Castellano Kalisiensi, Comite Mathia Castellano Lendensi, et alijs quam pluribus fide dignis. Et ne in posterum aliquo malignante hec tam salubris ordinacio ualeat irritari, presentem cedula[m] sigilli nostri appensione fecimus communiri.

⁽²⁾ *Koszuty* villa parochialis territorii regionisque Coninensis.

⁽³⁾ *Dluska* villa parochiae Ciałzynensis, territorii Coninensis, regionis vero Pysdrensis.

XLII.

Klobiae, anno 1253 die 25. men. Julii.

Casimirus Dux Cujaviae et Lanciciae testatur, Nicolaum Thesaurarium villam *Byssovia* nuncupatam aliasque nonnullas, pro erigendo monasterio, fratribus ordinis Cisterciensis contulisse⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam modernorum facta haberi solent dubia, nisi litterarum apicibus roborentur, ideo nos Kazymirus dei gracia

⁽¹⁾ Ex archetypo in tabulario publico provinciae Ducatus Posnaniensis, in collectione scriptorum, ad sublata coenobia spectantium, descripsit doct. Stronczyński. Sigillum deest; funiculus autem sericus flavi est coloris. Conf. privil. anni 1251 superius N° XXXVIII° praemisum, et *Archivum theol.* Jabczyński ibid. citatum.

Dux Cuyavie et Lanchicie, notum facimus presentibus et futuris, quod bone memorie Comes Nycolaus quondam fidelis Thezaurizarius (sic) noster, villam et fundum que *Byssovia* vulgariter nuncupatur, cum omnibus pertinentiis suis, et cum villis, quarum nomina sunt hec: *Wirchocino* cum sortibus suis sive bonis, videlicet: *Rybino* et *Popelevo*, eidem *Wirchocino* attinentibus, *Sadlno*, *Wansovno*, *Gorsevo* cum *Janysevo* sorte sibi adjacente, *Trischino* ⁽²⁾ cum omnibus pertinentiis, utilitatibus et juribus suis nobis obtulit, et coram Baronibus nostris resignavit, petens, ut monasterium Cysterciensis ordinis ibidem fundare dignaremur. Nos vero cultum dei pio devocionis affectu cupientes promovere, dictam villam et fundum cum villis prenominalis, sicut idem Comes tenuit, contulimus deo et beate ac semper gloriose virgini Marie, et fratribus de Bissovia in remedium anime nostre, predecessorumque ac successorum nostrorum, nec non et dicti Comitis Nycolai, ad construendum claustrum cum dei adjutorio et nostro juvamine, cum omnibus pertinentiis suis ac utilitatibus universis, videlicet terris cultis et incultis, stagnis, rivis, pratis, pascuis, paludibus, lacubus, silvis, rubetis, et nemoribus, mellificia quoque et liberum jus piscandi, castores in stagnis capiendi, et auctoritatem in predictis hereditatibus venandi. Omnia ista integra fratribus ibidem deo servientibus contulimus jure perpetuo possidenda. Dedimus etiam fratribus ac hominibus in ipsa *Byssovia* et in villis predictis commorantibus, ut a *prevod*, a *povoz*, *wyvoz*, *wymed*, *nastava*, *vesnica*, a *naraz*, a *mostne*, a *poradlne*, a *povolove*, *podvorove*, et a *stroza*, et ab omni alio quocunque gravamine, liberi penitus sint et absoluti. *Sochol* non custodient, et castorum captores recipere non tenebuntur; ad expeditiones non ibunt, excepto solo, quando Cuyavia ab alieno exercitu invadetur. Nullum castrum neque novum, neque vetus edificabunt; ad pontem castri quando ipsum reparare contingerit, non laborabunt, neque aliquod vectigal prestabunt. Et ut ampliori adhuc nostra utantur gracia, volumus, ut nullus

⁽²⁾ *Wierzchocin* regale dictum, villa parochialis in M. Ducatu Posnaniensi, territorii regionisque Bydostiensis; *Popielcwo*, praedium rusticum ad eandem villam pertinens; praedium vero *Rybino* non invenimus. Sed nec villa *Gorzewo* in regione Bydostiensi exstat, nec praedium *Janiszewo*; est tamen praedium *Janowo* ad fluvium Brdam situm, villae *Trzyszczyń* proximum, quod ad monasterium Coronoviense (prius Byszoviense) pertinebat. De *Byssovia*, *Sadlno*, *Wiansowno* et *Trzyszczyń* villis, superius in annotatione secunda et tertia ad privil. N° XXXVIII° praemissum locuti sumus.

Palatinorum, Castellanorum nostrorum, aut Judicum, aliquam habeat facultatem judicandi prenominalas villas fratrum; et homines eorum coram nullo respondebunt, nisi coram Abbate dicti monasterii, vel cui ipse comiserit vices suas. Omne igitur jus ac jurisdictionem, omnia quoque judicia de alto et de parvo et de quacunque causa in omnibus prorsus locis, tam in terris quam in aquis intra dictorum bonorum terminos contentis, dictis fratribus ac monasterio conferimus liberaliter et devote; jure proprietatis perpetuo possidenda. Et ut hec donacio nostra in perpetuum firma ac inviolata permaneat, presentem paginam sigilli nostri munimine fecimus roborari. Datum in *Cloba* ⁽³⁾, anno gracie M^o CC^o quinquagesimo tercio, in die beati Jacobi Apostoli, presentibus hijs: Venerabili patre Domino Volymiro Episcopo Cuyaviensi ⁽⁴⁾, Comite Bogussa Palatino Cuyaviensi, Comite Boguslao Castellano de *Bydgostia* ⁽⁵⁾, Vito Judice, Mauricio Subcancellario, Magistro Wencezlao, et multis alijs nobilibus ac fide dignis.

⁽³⁾ *Klobia* villa parochialis territorii Cuyaviensis, regionis Brestensis, prope oppidum Lubraniec sita.

⁽⁴⁾ Quem olim Ducis Conradi, anno vero adhuc praecedente (1252) mense Majo, Casimiri Cuyaviensis Ducis Cancellarium fuisse vidimus Volimirum, eum die quo privilegium hoc collatum est, jam Episcopum Vladislaviensem fuisse animadvertimus. (Conf. privil. N^{ris} XXIX, XXXI, XXXII, XXXVIII et XXXIX). Dlugossus autem (VII. p. 744) tradit, Volimirum anno demum 1256 Episcopum Cuyaviensem factum esse; quem tamen supra (p. 735) jam a. 1254 Episcopi dignitate fungentem Cracoviae testem fuisse solenniter promulgatae canonisationis (quam dicunt) S. Stanislai retulerat. Damalevicius vero (*Vitae Episcop. Vladisl.* p. 184) eum anno demum 1258 Michaëli, quem hoc anno mortuum esse tradit, in episcopatu successisse autumat. Quantopere igitur erret uterque, vel ex hoc privilegio patet.

⁽⁵⁾ *Bydgoszcz* (*Bromberg* Germanis) urbs in M. Ducatu Posnaniensi, ditionis Borussiae, ad Brdam fluvium, territorii caput.

XLIII.

Czernwinski, (anno 1254) die 10. m. Februarii.

Opiso Abbas Monasterii S^{ti} Pauli Mesaniensis Legatus Apostolicus, coenobium Augustianorum Czervinscensium ejusque bona in patrocinium suum recipit, atque Archiepiscopo Gnesnensi et Abbati monasterii Wąchocensis, executionem poenarum ecclesiasticarum contra turbatores pacis monasterii indictarum committit ⁽¹⁾.

Venerabili in Christo patri dei gracia Archiepiscopo Gnesnensi et discreto ac religioso viro Abbati monasterij de *Wancock* czysterciensis ordinis Cracoviensis dioceseos frater Opizo monasterii de *Mezano* ⁽²⁾ Abbas, apostolice sedis Legatus in vero salutari salutem. Justis petencium desiderijs dignum est, nos facilem prebere consensum, et vota, que a rationis tramite non discordant, effectu prosequente complere. Inde est, quod nos postulacionibus iustis et precibus virorum venerabilium et religiosorum Abbatis et conventus ecclesie sancte Marie de *Czurwyensk* (sic) ordinis sancti Augustini Ploczensis dioceseos, grato convenientes assensu, ecclesiam ipsam cum omnibus bonis suis mobilibus et immobilibus, que largicione pia quorumlibet fidelium de iure possident, vel alio iusto modo acquisierunt, iam dudum, et que sunt eis per Romanorum Pontificum privilegia confirmata ⁽³⁾, sub dei et nostra protectione suscipimus, et specialiter prebendam Ploczensis ecclesie maioris cum thaberna, et aliam prebendam cum pertinentijs suis in ecclesia sancti Michaelis; sartaginem salis in *Sgowanthka*, decimas tocus Czurwyensk, et lacum totum ibi iuxta positum, qui vicus vulgariter appellatur, et in eodem Czyrwyensk decimum nonum forum taberne, decimam nonam marcam iudiciorum, decimam noctem in clausura, nonam et decimam (sic) navem, decimum poletrum de grege domini Episcopi Ploczensis; *Sedlecz*, *Parlino*, *Comsino*, *Garwolewo*, *Chmelewo*, *Boline*, *Olsino*,

⁽¹⁾ Ex antiquo I^{mo} libro privilegiorum coenobii Czervinscensis, nunc in bibliotheca Zamojsciana Varsaviae asservato, p. 102—104 descriptum.

⁽²⁾ Abbatia monasterii S^{ti} Pauli Mesaniensis in Italia, olim Placentinensis dioceseos. Vid. *Bullar. Franciscanum*, T. II. p. 181.

⁽³⁾ Conf. Adriani Papae IV. privilegium anni 1155 N^{ro} III. praemisum.

Noszylsk et eius capellam, de *Babussa* capellam, *Scolatowo* cum capella, *Domoslawe*, *Pomnychowow* et eius capellam, theloneum et transitum aque, *Tarnowow* et lacum eius, *Zbicz*, *Wyelyschewo*, *Scrissewo* et lacum eius cum castoribus, *Lasisca*, *Drogolinum*, *Sascow*, capellam eius, theloneum, castores et quaslibet ipsius *Sascow* villas, *Zuzolam*, omnes redditus et quaslibet villas eius; *Lomnam* et eius capellam et redditus, *Brochow* et eius capellam, redditus atque villas, *Borzaczyn* et eius capellam, ac alios ipsius redditus; capellam in *Cochow* cum eius redditibus, et tres ipsius *Cochow* sortes, ac omnium predictarum ecclesiarum et villarum decimas ⁽⁴⁾. Item decimas quas predicti Abbas et conventus habent in *Boguschin*, in *Pruszczyno*, *Gawarce*, *Posarin* ⁽⁵⁾, ex ista parte rivuli *Brodi* ⁽⁶⁾, *Murcow*, *Crobici*, *Cobylnyky*, *Neschud*, *Kulcicze*, *Byelnyky*, *Passer*, *Falconarius Glomczensis* ⁽⁷⁾ ⁽¹⁾, *Vicowo*, *Wyschegrad*, *Janikowo*, *Manczin*, *Camyenycza*,

⁽⁴⁾ *Sielce*, *Chmelewo* et *Bolino* villae publicae parochiae Czervinscensis; *Olszyny* parochiae Krzyscensis; *Baboszewo* et *Pomnichowo* villae parochiales; omnes Plocensis sunt territorii et regionis; *Domoslawe*, villa publica parochiae Winnicensis, regionis Pultuscensis, *Lasisca* villa parochiae Brochoviensis, prope Czerwińsk, sed in altero Vistulae littore sita Sochaczoviensis territorii et regionis; *Drogolino* nullibi exstat, sed *Drogoszewo* villa est parochiae Andreoviensis, territorii et regionis Ostrolencensis, cui etiam proximae villae *Zaszków* parochiae oppidanae Nurensis, et *Zuzela* parochialis ad Bugum fluvium sita, adscriptae sunt. Est tamen etiam exiguus pagus *Drogule*, (*Jarluty* dictus) parochiae Podosiensis, Pultuscensis regionis. *Brochow* villa parochialis Sochaczoviensis regionis; *Borzecin* villa parochialis Varsaviensis regionis. Villas, quae hic *Tarnowow* et *Zbicz* nuncupantur, non alias esse, nisi *Czarnowow* parochiae Pomnichoviensis, regionis Plocensis; et *Izbicam*, parochiae Zegrzensis, regionis finitimae Pultuscensis, quum situs locorum indicat, tum argumentum tabulae Casimiri Magni anni 1361, inferius exhibitae. *Wieliszew*, parochialis villa Varsaviensis regionis, non longe a Pomnichów distat. De ceteris in privilegio laudatis locis, videlicet de *Zgłowięzka*, *Parleń*, *Komsin*, *Garwolewo*, *Nasielsk*, *Skolatowo*, *Strużewo*, *Lomna* et *Kochów*, jam in annotationibus ad tabulam N^{ro} III praemisam referenda retulimus.

⁽⁵⁾ *Boguszyn* et ambae *Gawareciae*, (*Gawarzec* scilicet *dolny* et *górnny*) parochiae Czervinscensis, *Pruszczyn* parochiae Orzymoviensis, *Posarzyn* parochiae Wyszogrodiensis, villae, omnes territorii regionisque Plocensis.

⁽⁶⁾ Interpunctionis (quae dicuntur) signa negligentius in antiqua scriptura adjecta, dubitationem mihi movent, num hic de rivulo quodam *Brody* dicto, an vero de alterutra villarum *Brody*, quae ambae Orzymoviensis parochiae sunt, agatur.

⁽⁷⁾ *Murków* parochiae Orzymoviensis, *Krobice* vel *Krubice* parochiae Bulcoviensis, *Kobylniki* et *Kucice* parochiales villae, omnes sunt Plocensis territorii et regionis. *Byelnyky* veri simile mihi videtur, significare villam nunc *Bielice* dictam Kobylnicensis parochiae, *Neschud* nisi sit *Nacpolsk* parochiae Żukoviensis, aliis supra nominatis villis vicinum, nescio, quid significet. Quae autem subjecta sit notio verbi: „*Passer Falconarius Glomczensis*,” certe non aliud conjectura assequi possum, quam quod hic, non de persona quadam, sed de locis agatur, quorum

Slothopolicze, Sabowo, Sironimo, Zalessye⁽⁸⁾, in hospitali de Czurwyensk; que omnia pacifice possident et quiete. Sane, quia predicti Abbas et conventus sub regulari habitu vitam suam ducentes et laudis sacrificium domino cummulantes (v. ymmolantes), non pro eis tantummodo, sed pro aliorum eciam redempcione peccaminum domino deo fundant oraciones et preces, ac ad ipsorum accedentibus domum; omnia caritatis subsidia et humanitatis solacia erogent liberaliter et libenter, ipsis Abbati et fratribus debemus nos, in quibus expedit, manum porrigere auxilij salutaris; et ne aliqui, qui recipere iuvamen nomine domini non formidant, ipsos maliciose impetant, et super bonis, que iuste vel possident, vel debent eciam possidere, molestent, eosdem contra malefactores seu inquietatores eorum opportunis suffragijs confovere. Vestre itaque providencie comittimus, et qua fungimur auctoritate mandamus, quatenus provide attendentes, quod geminum bonum agit, gemina laude dignum, qui tuetur a potentibus impotentes, et opprimere volentibus facultatem subripit delinquendi, sepedicto Abbati et fratribus defensionis presidio assistentes, non permittatis eosdem contra indulta privilegiorum apostolice sedis et Legatorum ipsius, super premissis quibuslibet ab aliquibus indebite molestari; molestatores huiusmodi, nisi post competentem ammonicionem resipiscere procuraverint, excommunicationis vinculo innotetis. Quod si non ambo pro hijs exequendis potueritis vel volueritis interesse, alter vestrum habens pre oculis solum deum, ea exequi non postponat. Datum in *Czurwyensk*, III Idus Ffebruarij, Pontificatus domini Innocencij Pape quarti anno undecimo⁽⁹⁾.

nomina more illius aevi, ex polonico in latinum versa sunt; siquidem *passer* (wróbel Polonis), villam *Wróblewo* parochiae Radzyminensis, *falconarius* (Sokolnik Polonis) villam *Sokolniki* parochiae Baboszoviensis, *Glomczensis* autem, villam *Glowczyn* parochiae Kobylnicensis, mihi denotare videtur; quae quum in archetypo *Glowczin* scripta esset, verbum hoc in scitia et errore librarii tabulam describentis, pro verbo *Glomczin* sic compendio scripturae exarato habitum, et ad falconarium, ac si persona esset, relatum esse puto. Sunt autem reapse villae praedictae *Wróblewo*, *Sokolniki* et *Glowczyn*, et sibi invicem, et ceteris suprascriptis villis proximae, Plocensis territorii et regionis.

⁽⁸⁾ *Wykowo* villa parochiae Slupnensis, *Wyszogród*, hodie parochiale oppidum ad Vistulam, *Janikowo* villa parochiae Czervinscensis, *Męczenin* parochiae Zagrobensis, *Kamienica* parochialis villa, *Złotopolice* parochiae Kamienicensis, *Zabowo* parochiae Dziektarzoviensis, *Zeromin* parochiae Kamienicensis, *Zalesie* forsitan id, quod Drobinensis est parochiae; omnia autem haec bona Plocensis sunt territorii et regionis.

⁽⁹⁾ Innocentius Papa IV. die 25 Junii anno 1243 electus, die 7ma Decembris anno 1254 obiit.

XLIV.

Sine loco, anno 1254 die 28. mens. Junii.

Boleslaus Pudicus Dux Cracoviae et Sandomiriae, coenobium sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis in villa *Krzyżanowice* fundat, eidemque et hanc et alias decem villas, tum a se, tum ab aliis nonnullis nobilibus Poloniae donatas, variisque beneficiis impertitas assignat⁽¹⁾.

In nomine sanctae et individuae trinitatis, patris, et filii, et spiritus sancti, amen. Ut nostrae devotionis sacrificium oleo sancti spiritus infusum, fiat holocaustum igne coelestis tabernaculi consumendum, nos Boleslaus filius Lesconis, dei gratia Dux Cracoviae et Sandomiriae, omnibus Christi fidelibus praesentem paginam inspecturis, fundamenta, progressus et conservationem architecturae, quam ad honorem filii dei domini nostri Jesu Christi et beatae Mariae semper virginis ejusdem genitricis exemimus (? ereximus?) devota petitione dictae (?) matris nostrae Grzymislavae, et ob salutem dilecti patris nostri Lesconis, et uxoris nostrae Gunebundis (sic) et parentum nostrorum, nostram simul et successorum nostrorum villam, quae vulgo *Krzyżanowicz*⁽²⁾ nuncupatur, scripto praesenti declaramus inibi monasterium sanctimonialium ordinis Praemonstratensis, dispositione legitima et principali auctoritate constituentes, praemium nostrae munificentiae in aeterno reponentes tabernaculo. Igitur universitas noverit⁽³⁾ christicolarum, praelibato monasterio nos omnem libertatem, immunitatem, exemptionem, securitatem, protectionem perpetuo conservandam contulisse. Cujus territorii quantitatem, utilitates, limites singillatim in hac pagina descripsimus, et possessiones supradictas, colonos, possessionum ascriptiones subnotavimus nominatim, ne quando perverso intellectu successio mortalium sinistra interpretatione

⁽¹⁾ E tabula confirmationis Sigismundi I. Regis Poloniae, anno 1547 die 22 mens. Decembris impertita, et in libro 73to tabularii regii Varsaviensis vulgo *Metryka Koronna* dicti fol. 373 seqq. descripta, sed permultis seateute mendis. De fundatione monasterii Krzyżanovicensis vide sis Długossii libr. VII. pag. 737.

⁽²⁾ *Krzyżanowice* villa parochialis ad Nidam rivum sita, Stopnicensis territorii et regionis.

⁽³⁾ In libro tabularii perperam verbum „*noverit*” pro verbo „*noverit*” scriptum est.

nostram donationem pervertat et ordinationem. Sunt autem ista, quae praefatae contulimus ecclesiae, videlicet: ipsam villam, quae vulgariter *Krzysznowicz* nuncupatur, cum villis sibi adjunctis, quarum ista sunt nomina: *Cobilnik*, *Cowalno*, *Suchorowicze*(?)⁽⁴⁾ cum omnibus utilitatibus ad easdem pertinentibus, pralis, agris, pascuis, fluviis, molendinis aedificatis sive aedificandis, secundum quod personaliter easdem villas coadunatas, cum nostris Baronibus Mischione et Abraham⁽⁵⁾ Castellano Visliciae, et aliis nostris curialibus circuivimus, et terminos, qui vulgo *granycze* appellantur, per ambitum fieri praecepimus. In quarum territorio liceat opifices collocare in libertate et jure pleno *Novifori* Vratislaviensis diocesis. Qui tali donantur privilegio: ut nulli Palatino vel Castellano, sive Judicibus eorum sint subjecti. Nec citentur, nisi litera sigillata sigillo Ducis, et hoc tantum ad praesentiam ipsius Ducis: poena autem sive sanguinis, sive cujuslibet criminis perpetrati, ad praefatum pertinet coenobium. Subnotamus omnes ipsorum etiam alias villas in eodem privilegio donatas, quarum ista sunt nomina: *Solnik* cum suis pertinentiis, *Inuencowicz* (? In Umenowicz)⁽⁶⁾ quatuor sortes, in quibus

⁽⁴⁾ *Kobylniki* villa ad Nidam, parochiae Vislicensis *Kowala* parochiae Pińczoviensis, territorii regionisque Stopnicensis villae sunt. Quae autem hic *Suchorowice*, apud Długossium vero l. c. *Swieborowice* appellatur villa, quum nullo in ea provincia loco inveniri possit, puto nomen utrumque falso scriptum, villam autem non aliam esse, nisi *Sigdziejowice* parochialem, in propinquo oppidi Pińczoviae praedictaeque villae *Kowala*, in Stopnicensi territorio, regione vero Szydłoviensi sitam. *Sudołowicze*, ut antiqua ratione scribebatur nomen villae, facile in *Suchorowicze* detorqueri potuit.

⁽⁵⁾ Mstionem seu Mstivojum Castellatum Vislicensem anno 1249 et 1250 fuisse, tabulae eorum annorum demonstrant, altera nostro corpori N° XXXV inserta, altera in tabulario Capituli ecclesiae cathedralis Cracoviensis asservata. Adamum (non vero Abraham) hac dignitate anno 1252 functum esse, tabulae duae, altera Nakielscii *Miechovia* (p. 33, 34), altera Gładyszevicii libro, qui „*Żywot błogosławionego Prandoty*” inscribitur, (p. 225) contentae docent; anno denique 1255 mense Septembri, jam Sulconem castro Vislicensi praefuisse, tabula anni hujus in praedicto Gładyszevicii opere descripta (p. 230) indicat. Quae quum ita sint, vitium quoddam in utroque horum nominum inesse, nemo est, qui dubitet.

⁽⁶⁾ Non *Solnik* sed *Solec* nomen est villae territorii Stopnicensis, regionis autem et parochiae Szydłoviensis, de qua hic res agi mihi videtur; licet et alia sit *Solec* villa parochialis Stopnicensis regionis, inter Korezynum et Visliciam oppida sita. Quod autem „*Inuencowicz*” scriptum est in libro tabularii Varsaviensis, verbum hoc vitio scribentis ex duobus, scilicet: „*in Umenowicz*” ortum facile quisque mihi consentiet; est enim villa *Umanowice* parochiae Kijensis, ejusdem Stopnicensis territorii et Szydłoviensis regionis, ceteris olim coenobii bonis vicina. *Innowidz* apud Długossium l. c. perperam legitur.

locati sunt ministeriales famuli, quorum ista sunt nomina: Jacobus pistor et successio ejus, Gogich cocus, Mantar cocus et successio eorum, Sestrzewal faber et successio ejus, Paulus piscator et successio ejus, Boguslaus cocus et successio ejus, Masto cum fratre suo Martino et successores eorum, Miloslaus Agazo et successio ejus. Huic privilegio communitis(?) Pacoslai cujusdam(?)⁽⁷⁾ Palatini Sandomiriensis fidelis nostri donationem villarum saepefacto clastro factam inserimus, et auctoritate nostra in omni libertate confirmamus, et vocabula ipsarum villarum nominatim exprimimus, videlicet: *Sarbkowo*, *Konary*, *Cliczanowo*, *Wolia*, quae vulgariter *Grochovisko* nuncupatur, *Lesczyncza* villa⁽⁸⁾, quam contulit Comes Gethco coram nobis, pro remedio animae suae et uxoris suae, et filiae, et antecessorum suorum. Quarum villarum colonis talem contulimus libertatem, quod non provocentur ad Palatinos, ad Castellanos, nec ad Judices eorum, nisi ad solum Ducem, et hoc litera et sigillo. Poena autem homicidii, causae cujuslibet criminis inter homines earundem villarum patrati, monasterio jam dicto pertinebunt. Ab omnibus vero exactionibus, angariis, praeangariis, ducalibus expensis, *powos*, *stroza*, *poradlie*, ad (sic) aedificationem castrorum, forensi theloneo, expeditionibus, exceptis expeditionibus in defensione propriae terrae, et aliis indictis et subindictis consuetudinariis sive emergentibus, denuntiamus liberos et absolutos. Hujus autem donationis et confirmationis testes hi sunt: Gethco Castellanus Defadech (? de Sandech)⁽⁹⁾, Boguslaus Dapifer Sando-

⁽⁷⁾ Verbum „*cujusdam*” de verbo *condam* scripturae, compendio notato detortum est. Pacoslaus Palatinus Sandomiriensem ad edendam tabulam anni 1239 N° XXVIII praemissam, testis personam sustinuisse, anno vero 1241 in pugna Chmielnicensi a Tartaris victum et occisum fuisse, (auctore Długossio l. VII. p. 673) scimus.

⁽⁸⁾ *Szarbków* villa parochiae Sędziejowicensis, regionis Szydłoviensis; *Konary* parochiae Szczaworyżensis, et *Grochowiska* parochiae Bogucicensis, in Stopnicensi sunt regione. *Klęczanowo* autem villa est parochialis Sandomiriensis territorii et regionis, in via publica e Sandomiria Opatoviam ducente; quae quum nobis nimis longe a ceteris coenobii villis distare videatur, de villa *Klęczów* parochiae Kijensis Stopnicensis territorii et Szydłoviensis regionis potius hic agi putamus. Num autem *Leśnica* parochiae Małogostensis, Kielensis vero territorii et regionis villa, an vero *Leszczyny* parochialis villa ejusdem regionis, in via e Kielcia Bodzentinum ducente sita, hic intelligenda sit, dubium est mihi, quum utraque nimis a ceteris bonis coenobii remota sit.

⁽⁹⁾ „*Defadech*” verbum vitiatum est, quod „*de Sandech*” (scilicet Sandecz) legi debet. De Getcone Castellano Sandecensi in multis aequalibus monumentis mentio est. Conf. in Nakielscii *Miechovia* tabulam anni 1255 (p. 174).

miriensis, Petrus filius Dirsziaragii Cancellarius (?) Cracoviensis, Sudo Subcancellarius (?) ⁽¹⁰⁾, Kilianus Subjudex, Przibislaus Subdapifer, Joannes Subpincerna, Boguslaus de *Sancia* ⁽¹¹⁾, Jacobus filius Pacoslai, Sulko filius Michaelis, Artinanus (?) Physicus, Valterus Capellanus, Nedanech Capellanus. Datum anno gratiae Millesimo ducentesimo quinquagesimo quarto, quarto Kalendas Junii (?) ⁽¹²⁾, in vigilia Apostolorum Petri et Pauli.

⁽¹⁰⁾ Qui Cancellarius et Subcancellarius perperam hic vocantur Petrus et Sando, horum ille Camerarius, hic Subcamerarius erat Cracoviensis, ut nobis e quadam tabula ejusdem 1254 anni in tabulario Capituli ecclesiae cathedralis Cracoviensis asservata liquet, quae multo majori fide digna est. Conf. in Nakielscii Miechovia (p. 176) tabulam anni 1256, qua idem Petrus Camerarius Cracoviensis filius non Dirsierai sed Viti cujusdam esse dicitur.

⁽¹¹⁾ Villa parochialis *Sonka* vel *Sanka* dicta territorii Reipublicae Cracoviensis forsitan hic intelligenda est.

⁽¹²⁾ Hanc etiam Dlugossius l. c. indicat foundationis monasterii Krzyżanovicensis diem, qui et villas ejusdem duas, hic silentio praetermissas, *Kostrz* scilicet et *Biernatowice* in Galicia, et quidem in territorio Bochnensi sitas indicat. Sed quum dies sanctis Petro et Paulo Apostolis sacrata, dies 29 mensis Junii sit, falso hic scripta puto verba: „quarto Kalendas Junii”, siquidem dies „quinta ante Kalendas Julii” rectius scribi debuisset.

XLV.

Rafaloviae, anno 1256 die 21. m. Aprilis.

Ziemovitus Dux Masoviensis et Czerscensis, incolae villae Wilkowiac, coenobii Czervinscensis propriae, a variis angariis liberat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Cum tempus more profluentis unde continue moveatur, sepe ea, quae aguntur in tempore, pariter corruunt cum labente, nisi fuerint literarum ac testium ydonea caucione perhennata. Inde est, quod nos Semovitus dei gratia Dux Mazovie et de *Czyrnsk* (sic) ⁽²⁾, notum facimus universis, presentes literas inspecturis, quod ob remedium nostrorum peccatorum, ville pertinenti ecclesiae sancte Marie in *Czyrwyensk*, quae *Wylcowiecz* ⁽³⁾ vulgariter nuceupatur, talem duximus emunitatem (sic) conferendam, ut incole ejusdem ville, cujuscunque condicionis, ascripticii seu liberi, et etiam

⁽¹⁾ Ex antiquo manu scripto libro I^{mo} privilegiorum monasterii Czervinscensis, p. 46.

⁽²⁾ *Czeršk* oppidum parochiale Varsaviensis territorii, nunc regionis, olim autem Ducatus sui nominis caput.

⁽³⁾ *Wilkowiac* villa Plocensis territorii et regionis, parochiae Czervinscensis.

ipsa villa ab omni exactione et vexacione prediali sive personali penitus sint immunes; et licet easdem exactiones vel vexaciones sub signo universali contentas in premissis sufficienter videamur tetigisse, tamen votis nostris per omnia satisfacere cupientes, non inutiliter nominatim singulas duximus repetendas: edificaciones vel renovaciones castrorum, judicia ante castrum, *povos*, *strosa*, *noras* (sic), *poddynye* (sic), recepcio venatorum, castrorum (sic, pro *castorariorum*), vel quorumlibet aliorum. Item caniductorum, pistorum, lagenariorum, et penitus quorumlibet officialium aliorum. Actum sub testimonio Thome Cancellarij, Laurencij Thezaurarij, Potrconis Subpincerne, Blasei Subagazonis, Strambote Subvenatoris, Nicolai Vexiliferi, Getconis filii Oltonis; anno domini M^o CC. LVI. XI° Kalendas Maij in *Rapalow* ⁽³⁾.

⁽³⁾ Tres sunt in propinquo oppidi Masoviensis *Zgiersii* villae, quae *Rapalow* dicuntur; duae territorii Lanciensis, regionis *Zgiersensis* (altera parochiae Alexandroviensi, altera Parzęczieviensi adscripta); tertia finitimi Ravensis territorii et Brzezinsensis regionis, parochiae vero Dobrensis.

XLVI.

Horczyni, anno 1257 die 2. m. Martii.

Boleslai Pudici Ducis Cracoviae et Sandomiriae privilegium foundationis monasterii Zavichostensis, sacrarum virginum ordinis sanctae Clarae ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam omnes morimur et quasi aque dilabimur, ne mortalium gesta celebri et perpetua memoria semper digna,

⁽¹⁾ Ex apographo privilegii Augusti II^{di} Regis anni 1726, in quo et haec nostra tabula, et confirmationes ejus, videlicet anni 1395 Palatini Cracoviensis Spyteonis, Sigismundi Augusti Regis anni 1569, Michaelis I^{mi} anni 1670, nec non Johannis III^{di} anni 1683 continentur, descripsit doctiss. Stronczyński, a quo edocti sumus, archetypon privilegii Zavichostiae asservari, et in confirmatione praedicta Spyteonis de sigillo Ducis funiculo serico filis rubeis et flavis contexto mentionem factam esse. Eandem nostram tabulam novisse videtur Dlugossius, qui (Lib. VII. p. 753) de coenobio hoc Zavichostiae condito fusius narravit. Quod autem fundationem hanc ibidem ad annum 1258 relatam esse videmus, id non auctoris, sed librarii vel typothetae culpa factum esse putamus, qui, quum auctorum numeros chroniciis Dlugossii in margine libri appo-

temporis decursu in oblivionem adducta^o queant apud posteros pati ex ambiguitate discrimen, digne solent perpetuate res instrumentorum munimine cum expressione testium perennari. Hinc est, quod nos Boleslaus dei gracia Cracoviensis et Sandomiriensis Dux: universis Christi fidelibus in omne seculum presens pariter et futurum presentibus fecimus manifestum, quod pro remedio felicitis anime patris nostri clare memorie illustris Cracoviensis et Sandomiriensis Ducis Lesconis et incolumitate nostra, et nostre ingenue genitricis Grimislave, et Cunegundis nostre generose consortis, semper preponentes deum in conspectu nostro, a quo habemus quod vivimus, et paternorum principatum gubernacula possidemus, constructo per nos, de consensu illustrium principum fratrum nostrorum, Casimiri Lanciciensis et Cujaviensis et Semoviti Mazovie Ducum, et venerabilis patris Prandothe Episcopi Cracoviensis, nec non et de tocius Ducatus nostri consensu Baronum, fundato et constructo monasterio ordinis Sancte Clare in oppido nostro *Zawichostensi*⁽²⁾, pro sustentacione sororum ejusdem ordinis ipsum monasterium presidiis, proventibus, seu immunitatibus infra scriptis duximus dotandum. Contulimus siquidem eidem monasterio villas infra nominatas cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis, molendinis videlicet, tabernis, que nunc sunt et erunt in posterum, et cum pratis, nemoribus, piscacionibus et venationibus castorum et aliarum bestiarum, et si que alie sunt commoditates quibuscunque nominibus censentur; ipsum scilicet *Zawichost* jure Theutonico locatum cum utilitatibus et piscatione Visle, cujus termini erunt

nerent, sacpissime loco vero et proprio deerrabant.—Jam anno 1255, Boleslaus Pudicum ptochium et nosocomium *Zavichostiae* ad usum monasterii ordinis *Pauperum Dominarum Sancti Damiani Assisi*, cujus aedes tunc inchoatae erant, condidisse, eique non pauca bona donasse, privilegium nos docet anno eodem 1255 die 18 men. Aprilis *Zavichostiae* impertitum, ab Alexandro Papa IV. eodem anno confirmatum, et in *Bullario Franciscano* Joan. Hyac. Sbaraleae T. II. fol. 65 sq. typis descriptum. Privilegium hoc, quum magna sui parte cum verbis nostrae anni 1257 tabulae concinat, in eum errorem Naruszewiczum induxerat (T. V. p. 374, nota 119), ut privilegii fundacionis coenobii virginum ordinis Sanctae Clarae confirmationem pontificalem, praedicto Bullario contineri crederet. *Lucas Waddingus Hibernus*, qui in *Annalibus Minorum* (T. IV. p. 99 §. XXVII) de coenobio sacrarum virginum Ordinis Sanctae Clarae *Zavichostiae* condito et 25 villis dotato refert, narrationis suae *Petrus Rodolphus* auctorem laudat, ita ut in ejusdem Rodulphi *Historia Seraph.* fol. 291 tenorem tabulae nostrae contineri veri simile sit. Nos tamen librum Cracoviae invenire et indicium hoc probare non potuimus.

(2) Vid. ad tabulam N^{ro} XL. praemissam annotat. 4^{am}.

superius usque ad *Kszcie*⁽³⁾, et inferius usque ad miliare, et cum villis adjacentibus, quarum nomina sunt haec: *Winary* cum lacu qui jacet in *Komorin*⁽⁴⁾, *Peccare*, *Czermino*, *Durovo* (? *Duranovo*), *Petrovice*, *Borovo*, *Postrusnicy*(?), *Kostrow*(?), *Hosino*, (? *Kosino*), *Tucina* (? *Szczecino*), *Upiana*(?), *Daronino*, *Sawlonichi* (? *Sadloviche*), *Brzescane* (? *Brzezowa*), *Wangarce*, *Dambane*, *Chotków*, *Winaré* inferius super *Wislam* cum clausura, *Sobotha*, *Wiczownica* que nunc dicitur *Ostrow*, et alias sortes in *Przewody* et *Kobier-nici* cum vinea et agris *Solegodonis*⁽⁵⁾; *Unanowice*, *Włoszczowice*, et ecclesia in *Zarnowice*⁽⁶⁾ cum sanctuariis, quorum haec sunt nomina: *Domang*, *Sdeslaus*, *Osselg*, et omnibus pertinentiis suis et annuis redditibus, qui sunt hi: taberne cum theloneo ejusdem ville et aliarum pertinentiarum (sic) ad eandem; de celario Ducis sex urne melis; *stroza* duarum provinciarum *opokie* vulgariter appellatur (? *appellatarum*), decime villarum suprascriptarum:

(3) *Krzejn* villa in propinquo *Vistulae* fluvii, parochiae *Koprzywnicensis*, territorii *Sandomiriensis*, regionis vero *Staszoviensis*.

(4) *Winary* villa parochiae *Trójcensis* ad *Vistulam*, *Zavichostiae* proxima; sed pagus *Komorna* dictus, *Klęczanoviensis* parochiae, licet jussu ac *Winary* sit *Sandomiriensis* regionis, duobus tamen circiter milliariis a villa hac distat, in vicinia villae hujus nullo exstante loco, qui *Komorzyn* vel similiter dicatur.

(5) *Piekary* parochiae *Obrazoviensis*, *Czermin* parochiae *Góry wysokie*, *Duranów* parochiae *Glinianensis*, *Piotrowice* parochiae *Trójcensis* villae, omnes *Sandomiriensis* territorii et regionis; *Borów* parochialis, *Kosin* parochiae *Boroviensis*, *Szczecin* parochiae *Gościradoviensis*, villae sunt prope *Zavichostiam* sitae territorii *Zamosciensis*, regionis *Kraśnicensis*. *Daromin* parochiae *Jankovicensis*, *Sadlowice* parochiae *Malicensis*, *Węgrzce* (*Panięskie*) et *Dębiany* parochiae *Obrazoviensis* sunt villae territorii et regionis *Sandomiriensis*; *Brzescane* autem quae dicitur, forsitan est *Brzezowa* parochiae *Glinianensis* villa, ejusdem territorii et regionis. *Chodków* parochiae *Łoniovensis*, *Staszoviensis* est regionis, *Winary* autem aut *Winiarki*, in vicinia villae ejusdem nominis supra memoratae est sita, eidemque *Trójcensi* parochiae adscripta. *Sobotka* villa parochialis *Sandomiriensis* regionis; *Ostrow* autem olim *Wiczownica* dicta, aut haec est villa, quae *Popeovicensi* adscripta parochiae *Zamosciensis* est territorii et *Kraśnicensis* regionis. aut, quae *Ostrolęka* dicitur, prope *Sandomiriam*, parochiae *Skotnicensis*, *Sandomiriensis* regionis. *Przewody* parochiae *Jankovicensis*, et *Kobierniki* parochiae *Sandomiriensis*, *Sandomiriensis* sunt territorii et regionis. Mentio agrorum *Solegodonis*, quod nomen corruptum esse videtur, facta, forsitan ad villam *Sulejów* parochiae *Stupiensis*, *Sandomiriensis* regionis spectat. Quae autem sint villae, quae in nostro apographo sine dubio perperam sunt descriptae, scilicet: *Postrusnicy*, *Kostrow*, *Upiana*, conjectura assequi non possum.

(6) *Włoszczowice* parochiae *Piotrcovicensis* villa, *Stopnicensis* est territorii, regionis vero *Szydlowiensis*. *Zarnowiec* oppidum est territorii *Oleussiensis*, regionis *Pilcensis*. Villa *Unanowice* dicta, nobis *Umianowice* parochiae *Kijensis*, regionis *Szydlowiensis* esse videtur, licet anno 1254 Dux idem Boleslaus, quatuor quaedam ejus villae praedia (sortes dicta) coenobio *Sacrarum Virginum Krzyżanovicensi* contulerit. Vid. tab. anni 1254 N^{ro} XLIV° praemissam.

Zarnowiec et *Korytane*, et *Krewiczi* (? *Krocicze*), et *Udor*, et *Wierzbica*, et *Dobraczow*, et *Hocola*, et *Matyszyce*, et *Wilczow*, et *Holuza*, et *Lunonici* (?) villa per nos collata, et *Mysłowici* (?) et *Marcinowicz*, et *Przedmoszczanie* (? *Przemęczany*) et *Rokitno* villa ecclesie cum decima, et *Wola*, et *Moczydlana*, et *Kozłow*, et *Bobrech* (?), et *Przechody*, et *Kurozwęki* (?), et *Omesznici* (? *Olesznica*), et *Bobra* (? *Dobra*), et *Zathsa* (? *Siadca*), et medium *Studenowo* (?) ⁽⁷⁾, quod possidet Comes Adamus. Dedimus etiam ipsi monasterio centum marcas argenti puri, et totum valorem duorum alveorum salis qui *corito* vulgariter appellatur, in loco qui *Magnum sal* ⁽⁸⁾ communiter nuncupatur, et marcā auri in theloneo Cracoviensi, has (?) duas marcas auri in plumbo in *Ilkusch* ⁽⁹⁾ singulis annis percipiendas, et decem marcas argenti in *Charsza* ⁽¹⁰⁾ villa Episcopi, que singulis annis in signum domini recipere consuevimus, pro utilitatibus ejusdem monasterii informandis. Incolas vero

⁽⁷⁾ *Koryczany* villa parochiae *Zarnowiecensis*, territorii *Olcussiensis*, regionis *Pileensis*; *Krewici*, forsā est *Kroczyce* villa parochialis territorii *Olcussiensis*, regionis *Leloviensis*, in propinquo aliorum coenobii honorum sita; *Uderz* parochiae *Chliensis*, *Wierzbica* et *Dobraków* parochiae *Kidoviensis*, *Otola* parochiae *Rokitnensis*, *Matyszyce* parochiae *Szekocinensis*, *Wilków* parochiae *Irzondzensis*, *Oludza* parochiae *Rokitnensis*, omnes autem territorii *Olcussiensis*, et regionis *Pileensis* villae. Villa, que *Mysłowice* in apographo perperam nuncupata est, num *Myszkowice* sit, villa parochiae *Sączoviensis*, territorii *Olcussiensis*, regionis vero *Leloviensis*, an vero *Mieronice* villa parochialis territorii *Kieleensis*, regionis vero *Jędrzejoviensis*, discernere non audeo. *Marcinowice* vel *Marcinkowice* parochiae *Uniejoviensis*, et *Przemęczany* parochiae *Zielenecensis*, territorii et regionis *Miechoviensis* sunt villae. *Rokitno* villa parochialis, et quae in propinquo *Zarnowieciae* est villa *Wola Libertowska* dicta, *Olcussiensis* sunt territorii et *Pileensis* regionis. *Moczydło* parochiae *Xiążensis*, et *Kozłów* parochialis villa, *Miechoviensis* sunt territorii regionisque. *Przechody* et *Siadca* parochiae *Kidoviensis*, *Dobra* parochiae oppidanae *Pileensis* ejusque etiam *Pileensis* regionis villae; *Kurozwęki* et *Olesznica* oppida parochialia territorii *Stopnicensis*, regionis vero hoc *Stopnicensis*, illud *Szydłoviensis*, hic intelligi vehementer dubito; nulla tamen alia, quae similia nomina habeant, in propinquo praemissorum locorum bona inveni. Ceterorum locorum autem, *Lunonici* scilicet *Bobrek* et *Studenowo* nomina tam corrupta in apographo esse videntur, ut neque haec inveniri, neque alia ad veri similitudinem pro iisdem substitui potuerint.

⁽⁸⁾ Oppidum salis fodinis celebre *Wieliczka* nunc dictum, antiquissimis temporibus lingua latina *Magnum sal* appellabatur.

⁽⁹⁾ *Olkuś* oppidum parochiale, olim argenti et plumbi mineris celebre, tribus milliariis ab urbe Cracovia distans, in Regno Poloniae, territorii est caput.

⁽¹⁰⁾ Proximum videtur, hic de villa *Karczówka* (quod nomen prisca apud Polones scribendi ratione *Charczowca* scribebatur) agi, quao ab antiquissimis inde temporibus, et metallum plumbarium habet, et ad Episcopatus Cracoviensis bona pertinet.— Vid. Hieron. Łabęcki librum de metallorum operibus in Polonia (*Górnictwo w Polsce*) T. I. p. 300, 301.

ac inhabitatores villarum supradictarum ea libertate eaque immunitate gaudere volumus, et (?) ut per terram Cracoviensem et Sandomiriensem negotiationis causa transeuntes in nullo loco theloneum persolvant. Quos etiam absolvimus ab omni prestacione prediali, seu personali cujuscunque census vel tributi, ad Ducem, Palatinum, Castellatum, Judicem, vel quemcunque alium suparium vel beneficiatum pertinentis; neque enim *przewod*, *stroza*, *stan*, *poduzne* (?) *podvode* (?), *naramb*, *targowe*, *poradlene*, caput quod vulgari-ter dicitur *glowa*, et ab omni causa sanguinea, ab omni furto, et a *powo-low*e, nec aliquas annonas, vaccas, porcos, oves, et quevis pejora (?) *pecora* (?) alia pro expensis ducalibus persolvent. Nec nuntios vel legatos Ducum, seu aliquos venatores recipere cogentur inviti; generaliter autem omnes incolas absolvimus ab omnibus servitutibus, angariis et perangariis, quibuscunque nominibus denotentur, et que nunc sunt vel in posterum poterint excogitari, sive sint ordinaria, casuales (sic) vel repentina, ab edificatione castrorum vel reparatione, et ab omni expeditione vel exercitu ipsos penitus absolventes. Qui etiam incole conventi coram nobis super quibuscunque causis vel negotiis, vel coram aliquo Palatino, Castellano et quovis alio Judice vel officiali, comparere vel respondere non teneantur, sed suorum tantummodo rectorum iudicio sint subjecti. Ut autem nulli alteri, sed soli dicto monasterio et sororibus suprascriptis prefate ville, quas etiam jure Theutonico locari concedimus, cum omnibus suis utilitatibus deserviant, et ad ipsum monasterium pleno jure pertineant, decernimus, ut rectores villarum earundem per sororem nostram dominam Salomeam Reginam quondam Galiciae, nunc autem sub regula beate Clare domino famulantem, et Abatissam sororum ejusdem regule in ipso monasterio Zawichostensi constituentur, et earum destituantur arbitriis. In robur autem et perpetuam memoriam subscriptorum presentem litteram nostro sigillo duximus consignandam. Datum in *Tarczyn* (*Korczyn*) ⁽¹¹⁾, anno domini Millesimo ducentesimo quinquagesimo septimo, sexto nonas Martii, presentibus testibus his: Illustribus Casimiro Lanciciensi

⁽¹¹⁾ Non *Tarczyni* sed *Korczyni* privilegium hoc in congressu Ducum Poloniae praefatorum latum fuisse, tum Długossii narratio (VII. 753), tum aliud privilegium Boleslai, quo Cunegundi uxori provinciam Sandeensem dotalitii (quod dicebatur) nomine donavit, quodque, praesentibus iisdem illustribus personis, eodemque anno et die *Korczyni* largitus est, omnem dubitationem tollunt. Vid. Naruszevicii *Hist. Pol.* T. V. p. 88 et 374.

et Cujaviensi, Semovito Mazoviensi Ducibus, Janussio Gneznensi Preposito et Cancellario Casimiro⁽¹²⁾, Falcone (Fulcone)⁽¹³⁾ Cracoviensi et Sandomiriensi Cancellario, Nicolao Cracoviensi, Segneo Sandomiriensi, Abraham Mazoviensi Palatinis, Boguphalo Sandomiriensi, Joanne de *Czechów*⁽¹⁴⁾, Dionisio (? Bronisio) de *Beich*⁽¹⁵⁾ Castellanis, Warschone Dapifero, Sulislao Agazone Sandomiriensi, et aliis quam plurimis clericis et laicis.

⁽¹²⁾ „Janussio Gneznensi Preposito et Cancellario Ducis Casimiri,” hic legendum esse putamus, argumento tabulae anni 1251 N° XXXVII praemissae, innixi.

⁽¹³⁾ Non Falconem sed Fulconem Cancellarium Ducis Boleslai fuisse, per multa fide digna monumenta demonstrant; maxime autem privilegium eodem 1257 anno urbi Cracoviae datum, cujus archetypum in tabulario Senatus Reipublicae Cracoviensis asservatur, quodque accuratius typis descriptum in Indice Lectionum Universitatis Jagellonicae anni 1817/18 legitur. Conf. et privil. anni 1249 N° XXXV praemissum.

⁽¹⁴⁾ *Czechów* olim castrum, nunc oppidulum parochiale in Galicia, Bochnensis territorii.

⁽¹⁵⁾ Ut in apographo Dionisium hunc loco testis perperam citari credamus, majori fide dignae aliae authenticae hujus temporis tabulae nos movent, quae tunc temporis *Bronissium Castellum Bieczense* fuisse docent. Vid. tabul. authent. Capituli eccl. cathedr. Cracov. anni 1256, die 5 mensis Septembris Bazoviae vel Beszoviae latam, quae typis jam pluries descripta, in *Cod. dipl. Hungariae* Fejeri, T. IV. vol. 2. p. 354 sqq. reperitur. Est autem *Biecz* oppidum parochiale in Galicia Jaslensis territorii.

XLVII.

Czervinski, anno 1257 die 18. men. Julii.

Ziemovitus Dux Masoviensis et Czerscensis villam Koski vel Kossevo dictam coenobio Augustianorum Czervinscensi donat.⁽¹⁾

Quum pleraque mortalium gesta fonti Letheo inferuntur, nisi scriptis decernantur perhennari, cunctis igitur hanc membranulam (sic) pateat inspecturis: quot nos diuina miseracione Semovitus Dux Mazowie et terre Czynrensis, pro eterne felicitatis adeptione, *Czyrwenensi* monasterio, ad petitionem fratrum in eo Christo famulancium, contulimus villam *Coszky*⁽²⁾

⁽¹⁾ Ex antiquo libro I^{mo} privilegiorum manu scripto, monasterii Czervinscensis, pag. 83.

⁽²⁾ Non *Koski* sed *Kossevo* nuncupatur hodie villa parochiae proximi oppidi Nasielsciae adscripta, Pultuscensis territorii et regionis. Paulo remotiores sunt villae *Magna* et *Parva Roszki* dictae, parochiae Novomiastensis, ejusdem regionis.

vilgariter dictam, campo castris *Noszylsk* conterminatam, jure perpetuo possidendam. Et ne quis processu temporum huic donacioni temeritatis adinventionem presumat contraire, scriptum presens nostri sigilli appensione annuimus roborari; sub attestacione nostre curie nobilium; quorum nomina sunt hec: Paulus condam Palatinus Mazowie, Petrus Bogusic, Bogusa Janusewycz⁽³⁾, Damianus Succamerarius, Jakobus Subpincerna, Martinus *Glowcino*, Boseg de *Rubov*⁽⁴⁾, Strachota, et alij plures, quos scribere fastidivit. Actum in *Czyrwenk*, anno gracie Millesimo CCLVII. XV. Kalendas Augusti.

⁽³⁾ Ex terminationibus *icz*, quae antiquitus jam (ut e praeis privilegiis patet) non in polonica tantum lingua, sed et in aliis slavice dialectis ejusdem nominis filium denotabant, facile quis conjicere possit, laudatum in privilegio Petrum *Boguszicz* id est Bogussii filium, alterum vero Bogusium *Januszicz* id est, Janusii filium fuisse. At mihi verisimilius videtur, hic verbis *Boguszic* et *Januszewycz* non filii a patre descensionem, sed bona hereditaria Petri et Bogusii auctorem denotare voluisse; idque his de causis: primum, quod in propinquo villae Czerwińsk, ubi testes privilegio conscribendo praesentes affuerunt, sitae sunt villae *Boguszyn* parochiae Czerwincensis et *Januszewo* parochiae Grojecensis; tum quod mos possessores bonorum nominibus ipsorum patrumque designandi posteriore dimidio seculi XIII^{mi} apud nos magis magisque in desuetudinem abire coepit, inque ejus locum indicatio nobilium a bonis possessis paulatim in usum veniebat; deinde, quod eo potissimum tempore, quo haec designandi consuetudo invalescere coepit, nomini possessoris bonorum adjici solebat possessionis appellatio, non addita particula *de*. Quam rem quum alia multa, tum praecipue Masoviensia privilegia testantur; quin et in hac ipsa tabula in nomine Martini de *Glowczyn* idem occurrit: vide sis praeterea N° XXXIII. not. quartam: denique, quod Bogusii ab Janusio descensio verbo *Januszyc*, non vero *Januszewycz* indicanda fuit; cujus terminatio magis ad villam *Januszewo* referri posse videtur.

⁽⁴⁾ De villa *Glowczyn*, jam pag. 72. referenda retuli: *Rubów* autem mihi *Rębowo* vel *Rembowo* esse videtur villa parochialis Plocensis territorii et regionis, prope Czerwińsk et Wyszogród sita.

XLVIII.

Tuszyni, anno 1260 die 13ma men. Junii.

Casimirus Dux Lanciciae et Cujaviae privilegium Vladislai filii Odonis Ducis Poloniae Majoris (superius N° XXIII praemissum) coenobio *Sulejoviensi* impertitum, confirmat⁽¹⁾.

Noverint universi, ad quos presentes littere pervenerint, quod nos Kazimirus dei gracia Dux Landchie (sic) et Cujavie, ordinacione facta cum

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea, doctiss. Stronczyński propria, cujus sigillum desideratur, funiculus autem sericus rubri est coloris.

nobili viro B.(oleslao) Duce Polonie, de villis vel hereditatibus pertinentibus ad *Naaroch* de *Wilem*, possessores earum omnes fecimus coram nobis comparere, scire volentes, quo modo vel qua ratione ad eos possessiones devenissent. Inter quos venerabilis pater dominus Abbas de *Syliov* comparuit privilegium pie recordacionis Wlodziłlavi filii Odonis Ducis Polonie integrum et illesum de villa que *Strasewiz* dicitur, que ad dictum *Naaroch* pertinebat, nobis offerens sub hac forma:

„In nomine sancte et individue trinitatis. Noverit presens etas, omnium-que futurorum posteritas,” etc. (*Vid. privilegium Vladislai filii Odonis Posnaniae die 3^a mensis Julii anno 1232 impertitum, N° XXIII praemisum*).

Et quia donaciones et vota fidelium a successoribus legitimis debent teneri fideliter et servari, dictam villam domui supradicte confirmamus, et sigilli nostri munimine roboramus. Acta sunt hec anno domini M^o CC^o LX°, Idus Junii in *Tusine*⁽²⁾. Testes: Wictco Thesaurarius noster, Benedictus Subjudex, Thomas Subdapifer.

(2) *Tuszyn*, oppidum parochiale Petricoviensis territorii et regionis.

XLIX.

Casimiriae, anno 1261 die 6. m. Februarii.

Casimiri Ducis Lancie et Cujaviae decretum, monasterio Sulejoviensi villam *Baldrzychów*, de qua eidem monasterio nonnulli nobiles Poloniae litem intenderant, addicens⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Licet acta hominum noticie subjaceant singulorum, processu tamen temporis, testibus deficientibus legitimis, hominum actibus consuevit calumpnia novercari, si litterarum testimonio seu testium subscripcione lucidius non fuerint roborata. Nos igitur Kazimirus dei gracia Dux Lancie et Cujavie notum facimus universis, tam presentibus quam

(1) E tabula authentica membranacea doct. Stronczyński propria, sigillo jam destituta, et nonnisi funiculo serico flavi coloris adhuc instructa.

futuris, quod, cum inter venerabilem virum dominum Petrum Abbatem de *Suliov* et ejus conventum ordinis Cysterciensis ex una parte, et nobiles viros Stephanum filium Alberti, Nicholaum filium Vogzlaij ac Baldricum filiolum ipsorum ex altera, pro hereditate que *Baldrichov*⁽²⁾ vocatur, juxta fluvium qui *Nir* vocatur sita, fuisset exorta materia questionis coram nobis,— Nos et Barones nostri tunc presentes, Nicholaus videlicet filius Mistiwgij condam Palatinus Cracovie⁽³⁾, Adam Castellanus de Rozpra, Sandiwogius Venator nostre curie, et Dirsicragius noster Subcamerarius, a dicto Abbate P. et ejus fratribus requisivimus, a quo vel unde prenominatam possiderent hereditatem: qui asseruerunt, quod ordo ipsorum domus, scilicet de *Suliov*, multis ante temporibus possedit, et privilegium domini Pape Honorii confirmatorium nobis demonstrarunt, ubi hereditas sepius fata, fuit annotata. Adtamen ad majorem rei evidenciam, prelibato domino Abbati Petro et ejus fratribus diem peremptorium constituimus, avi nostri pie recordacionis Ducis Kazimiri, ex cujus donacione predictum *Baldrichov* cum suis pertinentiis possident, nec non patris nostri bone memorie Ducis Conradi super eodem negocio privilegia ponendi coram nobis. Qui in termino eis profixo, eadem privilegia non cancellata, non abolita, nec in aliqua sui parte viciata, nobis apportarunt; que nos diligentius perspicientes, sententia dictante ac justicia mediante, filio nostro Duce Semomislo ibidem existente, cum Baronibus nostris nobiscum judicio presidentibus, Comite videlicet Sethegio Palatino Lanciensi et Dirsicragio nostro Subcamerario, sepredicto Abbati Petro et domui de *Suliov* pretaxatam hereditatem *Baldrichov* perpetualiter adjudicavimus, parti adverse perpetuum silencium extunc inponentes. Et quia

(2) Conf. ad privil. N° IV. praemisum, annotationem quartam.

(3) Qui nobis adhuc noti sunt fontes ad historiam ejus temporis spectantes, dignitate Palatini Craoviensis a die 4ta men. Februarii 1256 ad diem 13 mensis Aprilis a. 1260, Nicolaum functum esse testantur. (*Vid. Nakielscii Miech.* p. 177 et 183). Quum igitur in hoc privilegio a. 1261 eundem Nicolaum in aula Principis Casimiri versantem videmus, in eam opinionem incidimus, ut virum hunc in dissensionibus Boleslai Pudici cum Casimiro Cujaviensi Duce, hujus partes secutum, palatinatu privatum esse, neque tamen mortuum, ut credit *Niesiecki* (in opere inscripto *Korona Polska* I. 109) in recensendis Palatinis Cracoviensibus. Eundem Nicolaum filium Mstivoji, anno 1253 pincernam Cracoviensem fuisse, privilegium Boleslai Pudici docet, quod vide sis in Paprocii opere *Herby Rycerstwa* p. 76. 77. In tabula magistratuum majorum Minoris Poloniae, quae est in historia Röpelli, per errorem sub a. 1270 Nicolai Palatini Cracoviensis nomen positum esse videtur. Conf. ibid. p. 537. annotat. 3.

probacionum copia sepius subtrahitur, et veritas occultatur, presentem paginam in hujus rei perpetuam memoriam sigilli nostri carectere fecimus roborari. Acta autem sunt hec in *Kazimir*⁽⁴⁾, in die Vedasti et Amandi, VIII^a Idus Februarii. Presentibus: Comite Setegio Palatino, Dirsicragio Subcamerario, predictis, domino Arnolfo Abbate de *Vitovia*⁽⁵⁾, Boguzlavo Subpincerna, Bernardo Subdapifero et Joseph scriptore ejusdem privilegii. Anno domini M^o CC^o sexagesimo primo, Indiccione III^a⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ *Kazimierz* oppidum parochiale ad Nerum fluvium, territorii Lancieciensis, Zgiersensis regionis, a Baldrichovia alisquo monasterii Sulejoviensis bonis non longe remotum.

⁽⁵⁾ Vid. ad privileg. N° VI. praemisum, annotationem secundam.

⁽⁶⁾ Litera Indictionis Romanae, recte indicata est.

L.

Cracoviae, anno 1262 die 30 m. Septembris.

Boleslaus dictus Pudicus Dux Cracoviae et Sandomiriae, privilegia monasterio Cisterciensium Sulejoviensi ab avo suo et patre olim impertita confirmat ⁽¹⁾.

In nomine sanctae et individuae trinitatis, amen. Quoniam quae aguntur in tempore etiam cum tempore dilabuntur, solers mortalium providentia facta sua consuevit apicibus perennare. Noverint igitur tam praesentes quam futuri, quod nos Boleslaus dei gratia Dux Cracoviae et Sandomiriae, considerantes, quam speciali praerogativa dilectionis, pia recordationis, Dux Casimirus avus noster, et felix memoriae Dux Lestico pater noster, domum sanctae Mariae sanctique Thomae de *Syliow* dilexerint, eorum vestigiis pro devotionis affectu cupientes inhaerere, quidquid in eorum privilegiis dotis et libertatis reperimus, captato tempore opportuno, studuimus renovare, et renovando confirmare. Erat autem privilegium jam dicti Casimiri avi nostri de fundatione monasterii supradicti tale:

⁽¹⁾ Ex apographo, quod e libro donationes ecclesiae metropolitanae Gnesnensi factas continente, in tabulario capituli ejusdem ecclesiae asservato, descriptum erat.

„In nomine sanctae et individuae trinitatis. Ego Casimirus Dux Poloniae notum facio” etc. (*Vid. privilegium hoc anni 1176 N° IV. praemisum*).

In villis autem bonae memoriae Ducis Lesticonis patris nostri temporibus acquisitis, videlicet: *Voichice*, *Spechecaw*, *Ogneline*, *Goichoe*, *Rudeno*⁽²⁾, per omnia supradictam obtineant libertatem. Viso itaque, quanta liberalitate et devotione monasterium supradictum a patribus nostris fundatum est et dotatum, donationes et libertates superius nominatas confirmamus. Insuper aquam de *Liticia* et de *Charna*⁽³⁾ cum castoribus, quam habent pro remedio patris nostri, eisdem confirmamus, addentes fratribus supradictis castores in rivulo qui *Blöge*⁽³⁾ vocatur, in utraque ripa, nec non et in aliis rivulis, lacubus et stagnis, qui infra terminos monasterii supradicti continentur. Ut autem praesens scriptum robur oblineat perpetuum, sigilli nostri munimine et Baronum nostrorum testimonio roboramus. Testes: Jacobus Judex Cracoviensis, Laurentius Subcamerarius noster, Petrus Thesaurarius noster, Tvardoslaus Subcancellarius noster. Acta sunt haec anno domini M^o CC^o LX° secundo, in Cracovia die beati Hieronimi.

⁽²⁾ De villis in provincia, quae ditionis Ducis Lesticonis erat, acquisitis, in privilegio anni 1242 superius N° XXXI. posito, mentionem Dux Conradus Masoviensis fecit; sed praeter *Swięciechów* et *Okalina* villas, nullam earum, quae in hac tabula enumerantur, nominatam ibi videmus; quin imo prorsus aliae relatae sunt. De *Swięciechów* et *Okalina*, quae hic perperam *Spechecaw* et *Ogneline* dicuntur, jam in annotatione quinta ad privilegium N° XXXI. praemisum, mentionem fecimus. Quae autem in mendoso hoc nostro apographo *Voichice* nuncupatur villa, ea certe *Wójcin* est parochialis villa Opoczniensis territorii et regionis, vix duobus milliariis a Sulejovia remota; quae *Goichoe* dicitur, est *Gojów* pagus praedictae villae Okalinae vicinus parochiae Włostoviensis, denique quae *Rudena* vocatur, ea certe *Radonia* villa est parochiae Błogiensis, Opoczniensis territorii et regionis, Sulejoviae proxima.

⁽³⁾ *Liticia* et *Charna* in tabula sic scripti, rivi sunt *Luticzyzna* et *Czarna*, fluvium Pilicium in propinquo Sulejoviae intrantes: rivulum hic *Blögie* dictum eum esse puto, qui Pilicium prope ipsam Sulejoviam intrans, fontem suum prope villam *Blögie* habere videtur.

LI.

Pajecznae, anno 1265 die 1ma mens. Martii.

Lestco dictus **Niger** (filius **Casimiri Ducis Lanciciae et Cujaviae**) **Dux Siradiae**, 42as **mensuras** (mansos dictas) **silvae Brzeznicia** nuncupatae, **Martino** cuidam et **Pribislao** donat; ut agro silvestri exstirpato, colonos ibidem locent, privilegio, quod juris **Theutonici** dicebatur, aliisque nonnullis libertatibus gavisuros ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam facta modernorum haberi solent a posteritate in oblivione, succedencium nisi literarum apicibus roborantur (sic), idcirco notum esse volumus universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris, ipsum scriptum inspecturis, quomodo nos **Lestheo** dei gracia **Dux Siradiensis Martino** et **Przybyslao** mericam certam **Brzesnyczam** ⁽²⁾ contulimus, quadraginta duobus mansis iure hereditario locare, eo iure, quo utitur civitas **Novifori** ⁽³⁾; et ea locata, ipsi et eorum posteri perpetue possidebunt. Contulimus eciam, quod dicti locatores et omnes extirpatores supradicte merice, gaudebunt perfrui tredecim annorum libertate, et postquam expiravit (sic) libertas, nobis supradicti locatores quinque mansos assignabunt, et pro se sextam (sic) libere reservabunt; et a quolibet manso nobis fertonem argentij et duas mensuras tritici, quattuor sigillis (sic) et sex avene persolvant. Concessimus eciam, quod dicti locatores, ecclesie duos mansos libere assignabunt. Item contulimus prefatis locatoribus thabernam in supradicta merica libere perpetue possidendam. Item contulimus prefatis locatoribus, quod theoloneum (sic) in Ducatu nostro non solvent, quamdiu libertas

⁽¹⁾ E libro XXIII. fol. 79. Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae, vulgo *Metryka Koronna* dicti, cui et alia annorum 1287, 1318, 1345, et 1422, in confirmatione **Casimiri Jagellonidis Regis Poloniae** et **Ducis Lithuaniae** anni 1441 deprompta, ad oppidum **Brzezniciam** spectantia privilegia, publica auctoritate inserta sunt.

⁽²⁾ In agro silvae tunc **Brzeznicia** dictae, oppidum conditum **Brzeznicia** vocatum est: est autem locus ubi oppidum hoc primum exstiterat, hodie villa parochialis *Antiqua Brzeznicia* dicta, **Petricoviensis territorii** et **Radomscensis regionis**, prope oppidum **Brzezniciam**, quod circa annum 1287 jus municipale nactum esse videtur.

⁽³⁾ *Neumarkt*, oppidum in **Silesia Borussica**, regionis caput, quatuor milliariis a **Vratislavia** distans; quod **Sroda** olim **Polonis** vocabatur. Conf. tab. N° XLIV. praemissam, pag. 74.

supradicta durabit. Item contulimus supradictis locatoribus infra terminos predictae libertatis duo molendina libere construere, et iure hereditario perpetuo possidere. Concessimus eciam eisdem prata circa paludem que vulgariter nominatur *Canthnija*, et aliud *Crosthawe* imperpetuum possidendam (sic). Ut hoc scriptum robur optineret (sic) firmitatis, nostri sigilli munimine fecimus roborandum. Idcirco huius rei hij testes sunt: **Setegius Palatinus**, **Paulus Thezaurarius**, **Mathias Succamerarius**, **Nicolaus Subcancellarius**, **Benedictus Subjudex**, **Jacobus Subdapifer**. Anno domini Millesimo ducentesimo sexagesimo quinto. Datum in *Pajeczna* ⁽⁴⁾ in dominica **Reminiscere** ⁽⁵⁾.

⁽⁴⁾ *Pajeczno*, oppidum parochiale **Petricoviensis territorii**, **Radomscensis regionis**.

⁽⁵⁾ Anno 1265 festus dies paschalis die 5ta mensis **Aprilis** celebrabatur.

LII.

Calissiae, anno 1267 die 8. men. Novembris.

Boleslaus Dux Poloniae Majoris, consentiente fratris sui filio **Premislao Duce**, **Thiloni** cuidam et **Henrico de Neumarkt** urbicolis **Posnaniensibus**, villam *Spytkowo* 60 marcos argenti vendit ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Licet acta hominum evidenter subjaceant noticie singulorum, consueverunt nihilominus calumpnia novercari. Quapropter necesse est, actiones legitimas per scripti continentiam et testium subnotationem, in notitiam transvehi posterorum. Hinc est, quod nos **Boleslaus Dux Poloniae** tam presentes quam posteros cupimus non latere, nos, prius nostri filioli karissimi **Premislonis** ⁽²⁾ assensu benivolo requisito,

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea, in tabulario publico urbis **Posnaniae** asservata descripsit doctiss. **Stronezynski**, eamque duobus cereis sigillis, funiculis crassioribus sericis rubei coloris appensis, instructam esse tradidit; quorum alterum **Boleslai Ducis**, alterum **Premislai II.** est.

⁽²⁾ Verbum *filiolus*, lingua latina mediae aetatis nonnunquam filium fratris denotasse, docet **Ducangius** (v. *filiolus*); quam significationem verbum praedictum in **Polonia** eo saepius habuisse arbitror, quod polonici verbi „*Synowiec*” a verbo „*Syn*” (filius) derivatio persimilis est. (Conf. tabulam N° XLIX praemissam pag. 85, et privil. a. 1276 in **Lelewelii** opere, quod *Początkowe Prawodawstwo Polskie* inscribitur, pag. 199). **Boleslaum** Ducem nullum filium, **Premislaum** vero fratrem ejus filium **Premislaum II** habuisse, nemo est qui nesciat.

civi nostri (sic) de Poznan Thiloni et avunculo suo Henrico de *Novoforo* ⁽³⁾, hereditatem quandam *Spithcowo* ⁽⁴⁾ dictam, sitamque aput Poznan, et aquam ibidem que *Starareka* ⁽⁵⁾ nominatur, ita prorsus integre, sicuti eandem Henricus noster Procurator Gneznensis primitus possidebat, pro LX. marcis libere vendidisse, jure hereditario per ipsos et eorundem posteros possidendam, eos ab omni solutione censuali aliorum quoque juriū penitus eximentes, excepta decima, que reddi debet pro more solito, ad quem spectat. Preterea, prefati heredes, si conveniendi fuerint super causa aliqua pretacte hereditatis, coram Poznaniensis civitatis Judice debebunt jure Theutonico conveniri. Insuper nostri piscatores in aqua promemorata pro nostro libito piscabuntur. Ut hec igitur nostra venditio nulla calumpnia in posterum valeat attemptari, hanc kartulam nostrorum sigillorum munimine fecimus communiri. Datum aput *Kalis*, anno gracie domini M. CC. LX. VII° sexto ydus Novembris. Testes autem hujus sunt: Comes Predpelk Palatinus Poznaniensis, filius ejusdem Nicolaus Subcamerarius noster, Drogomirus et Pribizlaus alumpni nostri filiolī Premislonis, dominus Mathias Notarius curie nostre.

⁽³⁾ Vid. annotat. 3^{am} pag. 88.

⁽⁴⁾ Non *Spytkowo* sed *Sytkowo* est in propinquo urbis Posnaniae praedium rusticum parochiae Posnaniensi ascriptum, quod ad bona *Komorniki* pertinere mihi videtur. Est quidem in M. Ducatu Posnaniensi Kostanensis regionis villa *Spytkówki* dicta, parochiae Wyskoczensis, ad bona *Raczat* pertinens, quae tamen mihi nimis longe ab urbe Posnania remota esse videtur, quam ut eadem sit, de qua in tabula hac est sermo.

⁽⁵⁾ Num rivus, qui agros praedii *Sytkowo* irrigat, *Stara rzeka* (Antiquus fluvius) nunc etiam vocetur, nescio.

LIII.

Cracoviae, anno 1271 die 15ma mensis Maji.

Boleslaus dictus Pudicus Dux Cracoviae et Sandomiriae, villae Tynieccensis coenobii *Opatowiec* nuncupatae, privilegium juris municipalis Teutonici, quali urbs Cracovia regebatur, largitur ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Cum secundum auctoritatem divinam omni operi bono due mercedes debeantur, una eternalis et alia temporalis, hinc

⁽¹⁾ Ex apographo, quod publica tabularii Praefecti Antonii Kawecki auctoritate anno 1826 de tabula authentica descriptum esse, doctiss. Stronczyński tradit.

est, quod nos Boleslaus dei gracia Cracoviae et Sandomiriae Dux, notum facimus tam presentibus, quam futuris, quia ob reverentiam beatissime dei genitricis virginis Marie, et beatorum Petri et Pauli Apostolorum, nec non pro salute nostra et remedio animarum parentum nostrorum, et eciam consideratis et inspectis continuis et fidelibus obsequiis domini Modliborii Abbatis et locius conventus domus atque cenobii *Tynecensis* ⁽²⁾ piis supplicationibus inclinati, qui in vinea domini Sabaoth non cessant frequenter pro salute hominum laborare, hanc nostram gratiam decrevimus faciendam, videlicet: quod in villa ipsorum forensi, que *Opatowiec* ⁽³⁾ vulgariter appellatur, sita super rippam fluvii qui *Visla* vulgo dicitur, in Castellatura Visliciensis locandi et faciendi plenam et liberam damus potestatem sub jure Theutonico civitatem, ipsam ab omnibus pensionibus, exactionibus, servitiis, solutionibus et consuetudinibus juris Polonialis, nobis seu Castellanis et Palatinis nostris, aut aliis quibuscunque officiis, super eandem de jure vel de facto spectantibus, et cum omnibus possessionibus et territorio ejusdem per omnia et perpetuo eximentes, et ponentes penitus ipsam sub forma et libertate juris Cracoviensis; ita ut omnes incole ipsius et inhabitatores, quos ibidem dictus Abbas locaverit cum suis fratribus, seu quibus vendiderit aut concesserit, eodem jure regantur et utantur, quo civitas nostra Cracoviensis extat disposita et insignita. Et generaliter volumus, ut in omnibus conditionibus et consuetudinibus eadem gaudeant libertate, qua gaudent cives nostri Cracovienses. Si vero in aliquibus ejusdem libertatis articulis fuerit dubitatum, ad predictae civitatis privilegium recurratur. Ne autem quispiam hanc nostram donationem et concessionem valeat violare, presentem paginam nostri sigilli munimine duximus roborandam. Acta sunt autem hec anno domini Millesimo ducentesimo septuagesimo primo, Idus Maji. Presentibus his et consencientibus nobilibus nostris, quorum ista sunt nomina: dominus Procopius Cancellarius curie, Comes Warsch Castellanus Cracoviensis, Comes Janusius Palatinus Sandomiriensis, Comes Petrus Palatinus Cracoviensis, Comes Boleslaus Castellanus Visliciensis, Comes Laurencius Venator de *Klobucko* ⁽⁴⁾ qui

⁽²⁾ Villa parochialis *Tyniec* in Galicia ad Vistulam sita, territorii Vadovicensis, uno circiter milliario a Cracovia distat, amplo olim Benedictinorum coenobio insignis.

⁽³⁾ *Opatowiec* oppidum parochiale ad Vistulam, territorii Miechoviensis, Scalmiriensis regionis.

⁽⁴⁾ *Klobucko* parochiale oppidum est et villa, Wielunensis territorii, Czerstochoviensis regionis.

fuit hujus negotii ordinator. Datum *Cracovie* per manus Twardoslai Cantoris Sandomiriensis et Subcancellarii curie nostre.

LIV.

Oloboci, anno 1273 die 9. mensis Octobris.

Conradus Scultetus de Luburz, coenobio sacrarum virginum ordinis Cisterciensis *Olobocensi*, tres mensuras agri sui (mansos dietas) donat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Evanescent simul cum tempore, que geruntur in tempore, nisi recipiant a voce testium et scripti memoria firmamentum. Hinc est, quod ego Conradus Scultetus dictus de *Luburz* ⁽²⁾ diuina me inspirante gracia, ob reuerenciam domus beate Marie virginis in *Olboch* ⁽³⁾, dedi eidem de mea libera hereditate, atque de proprio labore meo et mee coniugis consensu et assensu filiorum meorum, tres mansos liberos; duos beate Marie virginis in *Olboch*, unum in *Luburze*, sub hac tamen forma: videlicet, ut de fertone argenti et maldrata triplicis annone, quam mihi dare idem (sic) mansi consueuerant, ad prefatam domum lumina, tam per diem, quam per noctem in perpetuum debeant comparari. Excipimus etiam predictos tres mansos ab omnibus solucionibus atque grauaminibus, et ab omni seruitute, ut neque ipsi Sculteto, nec iudici, neque domui, pro aliqua necessitate aliquid tenentur (sic) dare aut soluere, sed sint per omnia liberi: et omne seruicium quod mansi alij soluere tenentur jure thevtonico, isti predicti tres mansi omnia teneant et solvant ad illuminandam ecclesiam beate Marie

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea Ill. Josephi Rusieci propria. De tribus, quae eidem funiculis serieis rubei coloris appensa erant, sigillis, unum tantum restat rotundum oblongum, quod, etsi valde sit lacum, satis tamen clare effigiem stantis Abbatissae lituumque tenentis repraesentat. In ambitu verborum fragmenta: „.....lissa con.....” adhuc legi possunt.

⁽²⁾ Num hic de *Lubusz* (Germanis Leubus) oppidulo parochiali et villa in Silesia Borussia ad Viadrum sita Volaviensis districtus, sex milliariis a Vratislavia distante agi putem, an de *Lubosz* pago Wyskoczensis parochiae, regionis Costanensis in Magno Ducatu Posnaniensi sito, an denique de quodam alio loco similis nominis, ipse mecum dubito, quum uterque locus a villa *Olobok* 15° circiter milliariis sit remotus.

⁽³⁾ *Olobok* villa parochialis in M. Ducatu Posnaniensi, Odolanoviensis regionis.

virginis in *Olboch*. In cuius rei testimonium, ne aliquis ausu temerario hanc meam donacionem attemptet violare, presentem cartam feci meo et venerabilis domine Sophie Abbatisse, atque domini Ducis sigillo communiri. Datum in *Olboch*, anno domini Millesimo ducentesimo septuagesimo tercio, in die Dyonisij martyris. Testes autem hij sunt: Berthrammus Sidilmanus Scultetus de *Mogre* ⁽⁴⁾, Ber.....tus frater ipsius, Henricus gener ipsius, Theodericus, Helvicus, Rudgerus generi ipsius, Ruprehtus cum filiis suis, Theodericus Scultetus de villa *Theoderici* ⁽⁵⁾ cum filiis suis, et alii quam plures de predicta domo: dominus Nicholaus Prior, dominus Henricus, dominus Johannes et frater Johannis Camerarius, et frater Syffridus, Gotfridus, Arnoldus, Wirzeh filij ipsius hoc factum protestantur.

⁽⁴⁾ Proximum puto, hic de villa *Mokrzec* vel *Mokrze* in M. Ducatu Posnaniensi, regione vero Costanensi agi, quae *Wielichoviensis* est parochiae.

⁽⁵⁾ De villa hac, quae sit, nulla mihi prorsus est suspicio.

LV.

Leloviae, anno 1275 die 19. mensis Martii.

Boleslaus Pudicus Dux Cracoviae et Sandomiriae, bona coenobii *Dlubnensis* alias *Imbramovicensis* dicti, Virginum Sacrarum ordinis Praemonstratensis, colonis extraneis cujuscunque sint nationis, frequentare sinit ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ne gestarum rerum memoria processu temporis evanescat, et ad lites parati aditum invenient malignandi, nos Boleslaus dei gratia Cracovie Dux et Sandomirie una cum dilecta nostra coniuge illustri domina Kungunde Ducissa terrarum earundem, nostras actiones ad honorem dei existentes et ecclesie, aput nostros successores cupientes esse inconcussas, et perseverare semper stabiles et perhennes, tam presenti etati,

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaeco doct. Stronezyński proprio. Sigillum de eera vulgari, fasciulo e filis serieis rubri coloris appensum virum cataphractum praesefert, dextra hastam tenentem, sinistra innixum seuto effigiem aquilae, quae pansis alis subvolat, repraesentante. In ambitu vero sigilli leguntur haec: „.....Boleslai dei gra. Ducis Cracovie et Sandomirie.”

quam postere, dignum statuimus promulgandas, quod ob amorem omnium bonorum retributoris et specialem favorem habitum et habendum collegij et conventus ecclesie de *Dlubna*⁽²⁾ de unanimi et grato assensu baronum nostrorum: Comitis Warsonis Castellani, Neustamponis Palatini, et aliorum omnium nobilium Cracoviensium, damus et conferimus dicte ecclesie et conventui de Dlubna plenam et liberam potestatem locandi Theuthonicos sive alios quoscunque homines cuiuscunque linguagij, per totum territorium prefate ecclesie Dlubnensis, et specialiter in villis: *Veligavez*, *Zagorova*, *Trethes*, *Styborche*⁽³⁾ vulgariter nuncupatis, et etiam in silvis eisdem villis adjacentibus, et breviter in omni territorio quodcunque spectat ecclesie sepe nominate, que sita est in Castellania Cracoviensi, jure Novoforensi, seu quocunque alio jure maluerint Theutonico, pacifice et quiete locandi et perpetuo possidendi; facimusque ejusdem territorij incolas perpetuo jure ac consuetudine iuris Theutonici et omnimoda libertate congruere, ita, quod omnes incole et inhabitatores, quicunque in (sic) sepedicte ecclesie (sic) mansionarii inveniantur, *prevod* ducere non debent, nec custodem dare, neque *zlad*; item neque *strosam*, neque *stan*, neque vaccam, neque caput, neque ovem, neque septuaginta, neque quindecim, aliquatenusolvere teneantur, et a solutionibus et exactionibus, angariis et perangariis, et omnibus juribus polonicis nobis de jure vel de facto spectantibus, idem homines perpetuo liberi sint et exempti. Nec ad alicujus tribunal citatorie sunt vocandi, nisi ad suorum dominorum, videlicet conventus Prepositi vel Solteti (sic), quorum obsequiis et instancijs

⁽²⁾ Aliud jam nomen habet villa, quae olim *Dlubnia* appellabatur; nec dubitandum, esse hanc, quae paulo posteriori tempore *Imbramowice* dici coepit, et sic hucusque appellata, in littore rivi *Dlubnia* sita est, ecclesia parochiali et coenobio sacrarum virginum Praemonstratensis ordinis insignis, Olkussiensis territorij et regionis. Siquidem Dlubniense monasterium ab Ivone Episcopo Cracoviensi (itaque ante annum 1229) conditum esse, Dlugossius Lib. VI. p. 642 tradidit; eadem autem et Imbramovicensi monasterio origo tribuitur. (Vid. Baliński et Lipiński: „*Starożytna Polska*” T. II. p. 83). Dlubnensis coenobii in nostra hac tabula propriae fuisse dicuntur villae: *Wielka wieś*, *Zagórowo*, *Trzyceń* et *Sciborzyce*; omnes autem hae villae, (de quibus vide sis annotationem proxime sequentem) Imbramoviciae proximae sunt, quas ad coenobium loci hujus non ita pridem pertinuisse notum est. Jam vero et Nakielscius (*Miechov*. p. 151) monuit Dlubniam et Imbramoviciam unam eandemque villam esse. Est quidem et in territorio Reipublicae Cracoviensis prope Mogilam praedium rusticum *Dlubnia* dictum, de quo in Nakielscii *Miechovia* p. 102 fit mentio: hoc tamen in nostra tabula intelligi non posse, luce clarius est.

⁽³⁾ *Wielka wieś* parochiae Białkościolensis, *Zagórowo* parochiae Imbramovicensis, *Trzyceń* v. *Trzyceń* parochiae Jangrotensis, *Sciborzyce* parochiae Wysocicensis villae, omnes sunt Olkussiensis territorij regionisque, in propinquo Imbramoviciae.

ad hoc sumus etiam inclinati. Quibus etiam auctoritatem concedimus criminales tractare causas et earum dirimere (sic) questiones, furta cohibere, homicidas punire, et alios malefactores ultimo supplicio deputare. In hijs et similibus ea utantur auctoritate, qua cives de Cracovia et Judices de *Bochna*⁽⁴⁾ coutuntur (sic). Si vero aliquis excessus gravis et enormis emergerit, quem Solteti vel eorum domini dirimere non valebunt, tunc ad nostram presentiam littera nostro sigillo sigillata citabuntur, et coram nobis non aliter, quam suo jure Theutonico judicabuntur. Cum autem gens aliena invaserit terram nostram hostiliter impugnando, tunc quilibet Soltetus eorum mettelius cum duobus armatis nobiscum ad expeditionem equitare sint asstricti. In cujus rei memoriam et testimonium, presens ei scriptum indulsumus nostro sigillo roboratum. Actum publice anno domini M° CC. LXX. quinto. Datum in *Lelov*⁽⁵⁾ XV° Kalendas Aprilis, presentibus hijs: Warsone Castellano Cracowie, Procopio Cancellario Curie nostre, Laurentio Dapifero Sandomirie, Sulcone Camerario Ducisse, Petro Lancomir (sic), Gregorio Dapifero Ducisse, Twardozlao Subcancellario curie nostre, et alijs quam pluribus.

⁽⁴⁾ Oppidum *Bochnia* in Galicia anno 1253 privilegium juris municipalis Teutonici, quo Vratislavia utebatur, a Boleslao Pudico nactum est; quod quidem privilegium in opere Hieronymi Łabęcki, quod „*Górnictwo w Polsce etc.*” inscribitur, Varsaviae anno 1841, T. II. p. 82 sqq. typis descriptum est. Cracovia autem, quae jam ante 1244 annum jure Teutonico utebatur (Vid. *Cod. dipl. Hung.* Fejeri T. IV. volum. I. p. 353), anno 1257 instaurato privilegio ejusdem Boleslai Ducis, itidem ad normam juris consuetudinisque Vratislaviensis regi jussa est.

⁽⁵⁾ *Lelów* oppidum parochiale Olkussiensis territorij, regionis vero sui nominis caput.

LVI.

Sine loco, anno 1275 die 1ª mens. Maji.

Vladislaus cognomine Locticus Dux Lanciciae et Cujaviae, villam Sokolowo dictam Nicolao cuidam nobili vendit, eandemque jure Teutonico, quo civitas Brestensis utebatur, regi jubet, munus et beneficia sculteti praedicto impertiens Nicolao⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Anno domini Millesimo ducentesimo septuagesimo quinto, nos Wladislaus dei gratia Dux Lancicie et Cuiavie, viro nobili

⁽¹⁾ Tabula confirmationis hujus privilegii, quam Rex Sigismundus I. Petricoviae anno 1538 die 23 mensis Januarii Stanislao, Petro et Jacobo Scultetis Sokoloviensibus largitus est,

Nicolao vendidimus villam nostram que dicitur *Sokolow* ⁽²⁾ pro decem marcis, iure Theuthonico locandam; contulimus et scultetiam sibi et eius posteris hereditario jure ac pacifice in perpetuum possidendam. Statuimus enim in ipsa villa *Sokolow*, ut ius et consuetudo in omnibus et per omnia civitatis *Brzestensis* ⁽³⁾ habeatur. Libertatem sibi contulimus ad faciendum iudicium super omnes qui male fecerint. Libertatem incole ipsius ville de pratis (? aratis) agris, duobus, de virgultis vero duodecim annis omnimodam a censu annuo conservabunt: annis vero duodecim peractis, scultetus predictus seu posterus ipsius sextum mansum per (? pro) se liberum retinebunt a solutione omnimoda censuali et decimali. Dedimus eidem Sculteto scilicet Nicolao et suis successoribus tabernam libere possidere. Ecclesiam licebit eidem edificare lapidibus, lateribus, seu lignis. Item solum molendinum iuxta districtum sue ville gadium, ubicumque Sculteto placuerit, dummodo nostro molendino secus civitatem *Brzestensem* posito in nullo videatur preiudicare, pro sue ponet placito voluntatis; de quo sibi fructum meritum reportabit. Ad faciendam piscinam ex utraque parte littus (sic) et arenam libere accipiendam; et in eadem piscina nullus preter eum, vel cui remiserit, ausus sit pisces venarij. De iudicatu suo Scultetus denarium tertium, nos vero duos habebimus assignatos. Iudicium, consuetudo, census et jura, que in civitate predicta *Brzestensi* habentur, in villa eadem perpetuo servabuntur plenarie et illese, et eodem more, quo incole de *Gostyn* ⁽⁴⁾, censum et decimam simi-

et qua illud ad verbum descriptum continetur, libro manu scripto 54to fol. 303 tabularii regii *Varsaviensis*, *Metryka koronna* vulgo dicti, inserta est—Omnium quidem, quas hucusque offendimus a *Vladislao Loctico* profectarum tabularum, haec prima et vetustissima nobis esse videtur; ideoque cum ceteris nonnullis, quas corpori nostro inseruimus fratrum *Vladislai Loctici* tabulis, multum facit, ut res de ditione *Casimiri Ducis Lanciciae*, *Cujaviae* et *Siradiae*, inter filios ejus dispertita, quae hucusque dubia erat, magis eluceat. Conf. *RöPELLI Gesch. T. I. p. 491*.

⁽²⁾ Duae sunt villae *Sokolów* vel *Sokolowo* dictae, de quibus hic agi verisimile est; altera parochialis *Gostyninensis* territorii regionisque, altera parochiae *Kruszynensis* *Cujaviensis* territorii, *Brestensis* vero regionis; quarum tamen haec posterior in tabula nostra intelligenda eo magis videtur, quo ad fluvium *Zgłowięzka* fines oppidi *Brestensis* praeterfluentem sita est, ita, ut molae aquariae *Socoloviae* et *Brestiac* in eodem flumine conditae, sibi invicem officere et obstaré possent. Haec autem potissimum molae ducalis *Brestensis* damna, ne a mola *Socoloviensi* inferantur, praecavet privilegium nostrum.

⁽³⁾ *Brzese* (*Kujawski*) oppidum parochiale, *Cujaviensis* territorii, regionisque sui nominis caput.

⁽⁴⁾ *Gostynin* oppidum *Masoviensis* nunc provinciae, territorii et regionis sui nominis caput, octo circiter milliariis a villa *Sokolowo* distat.

lem persolvere tenebuntur. Ecclesie duos mansos libere dedimus possidere, quam (? quos) pro nostro placito conferemus. In pascuis jus et consuetudo sepedicte civitatis *Brzestensis* requiratur. Contulimus etiam sibi lacum, qui est in villa, ut nullus in eodem lacu audeat piscarij, nisi vadando. Insulam, que est in medio lacu, sibi dedimus, ego et mater nostra, pro edificanda curia; et nos honoravit (sic) centum quattuor modiis avene. Item si cultores ville, propter metum paganorum, firmare poterunt lacum (? locum) illum, nostrum iuvamen habere debent. Et ut omnia premissa bonum sorciantur effectum, presens instrumentum nostri sigilli munimine duximus roborandum. Datum per manus *Jacobi Clerici* nostri, mediante *Alberto* nostro Subiudice. Presentibus hijs: *Prebislao* *Thezaurario* nostro, *Medico Nicolao*, *Jacobo Subdapifero*, *Dimitrio Subagazone*, *Joanne Sculteto de Cowal*, *Rudgero de Sokolow* ⁽⁵⁾, *Joanne Plebano Brzestensi*. In die *Walpurgis*.

⁽⁵⁾ De Sculteto *Sokoloviae* villae *Gostyninensis* regionis, quam in annotatione secunda indicavimus, hic agi puto. De oppido *Kowal* vide annotat. 4^{am} pag. 60.

LVII.

Pobiediscis, anno 1278 die 6^a men. Januarii.

Boleslaus dictus Pius Dux Gnesnensis et Premislaus II Dux Posnaniae, donationem octo villarum a *Beniamino Palatino*, fratribus *Cisterciensis* ordinis *Paradisien-* sibus, ad condendum ibidem monasterium (*Przemgtense*) factam, ratam esse jubent ⁽¹⁾.

In nomine sancte et individue trinitatis, amen. Ut in nostris gesta temporibus perpetue stabilitatis robur obtineant, et ad nasciture posteritatis noticiam protingant, salubriter maturiori consilio provisum est, res sollemniter gestas sigillatis apicibus eternare. Nos igitur *Bolezlavus* dei gracia

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea, in tabulario provinciae *Posnaniensis* publico, quo scripta sublatorum coenobiorum collata sunt, *Posnaniae* asservata. Quum duo olim fuissent funiculis sericis viridis rubeique coloris appensa sigilla, nunc jam unum tantum, et quidem *Boleslai Pii* superest sigillum cereum rotundum, ut nobiscum doctiss. *Stronezyński*, qui tabulam descripserat, communicavit.

Dux Gneznensis et Premisso ejusdem dei gracia Dux Poznaniensis, tam ad futuri quam instantis temporis universorum Christi fidelium, quibus presens exhibitum fuerit instrumentum, noticiam volumus pervenire; quod vir nobilis Comes Benya⁽²⁾ Palatinus Polonie, illius ewangelici hominis bonas querentis margaritas exemplo edoctus, pro temporalibus eterna, pro labilibus stabilia, pro vilibus preciosa studens sedule comparare, in suam suorumque salutem, ad honorem dei et salvatoris nostri Jesu Christi, simulque ob ejusdem redemptoris Christi Jesu matris et virginis gloriose reverentiam, contulit domino Ol(rico) Abbati de *Paradyz*⁽³⁾ et suo conventui quasdam a nobis sibi collatas hereditates, que vulgariter hijs nominibus nuncupantur: *Prisseca*(?), *Obrizca*(?), *Zossimidna*, *Lupiza*, *Ptove*(?), *Pyriz*(?), *Oslonino*, *Veleno*⁽⁴⁾ cum omnibus utilitatibus et proventibus, molendinis, agris, pratis, pascuis, silvis, mellificiis, piscationibus, aquis, paludibus, metis et terminis, prout ab ipso Comite Benya quiete et pacifice sunt possesse, ullo umquam interveniente obstaculo, jugiter possidendas. Contulit namque ad construendum Cisterciensis ordinis monasterium, constitutis ibi fratribus, qui multa religione pollentes, morum honestate profulgentes et circa pauperum Christi obsequia diligenter intenti, juxta prophetam eciam suorum vitulos deo jugiter immolant laborum, et innocentes orationibus cum assiduis levantes in celum manus, districtum incessanter nostris pro offensis judicem interpellent. Nos vero huic donationi congaudentes et plenum prestantes consensum, una cum ipso

(2) Benjamin in plurimis ceteris tabulis vocatur Palatinus hic Posnaniensis.

(3) *Paradyz* villa in M. Ducatu Posnaniensi parochialis, regionis Medzirzecensis. Olricum autem vel Ulricum Abbatem coenobii Paradisensis tunc temporis fuisse, tabulae aequales in Codice diplomatico Majoris Poloniae Raczynsciano docent.

(4) Villas, quae hic *Prisseca*, *Obrizca*, *Ptove* et *Pyriz* vocantur, ea certe de causa invenire non potui, quod mendose ex archetypo descripta mihi esse videntur. Siquidem suspicor, in archetypo pro *Prisseca* *Primeth*, pro *Obrizca* *Oleinica*, pro *Ptove* *Percove* (*Pcove*) scriptum fuisse, quae villae, scilicet *Przemęt* (ubi a Benjamino Palatino anno 1278 monasterium fundatum esse traditur in *Archivo theologico Jabczynscii* anni 1836 libello IV. p. 473), parochialis villa, *Olejnica* (Oelpuche Germanis), *Perkowo* (alias Novum *Przemęt* dicta), villae sunt sibi vicinae *Przemęts* parochiae, et in proximo reliquorum hic nominatorum bonorum. *Clossaniec* (*Zossimidna*) enim, (Germanis Schusenze) villa parochialis, *Lupice* et *Oslonino* (Germanis Schleunchen) villae parochiae Staroklasztorensis, et *Wielen* (Germanis Echlen) villa parochialis ad lacum ejusdem nominis, aequae ac supra nominatae villae, omnes sub eodem sunt fundi jure, in Magni Ducatus Posnaniensis Bahimostensi regione, prope Wielenensem lacum. Quae autem sit villa, superius in tabula *Pyriz* nuncupata, conjectura nihil assequi potui.

Comite Benya, in nostram predictum recipimus claustrum foundationem et tuitionem, volentes, ut ipsum plena gaudeat libertate. Ita, ut ejusdem homines claustrum, sive Theutunici sive Poloni sint, neque coram Castellano, neque ab aliquo judice possint vel debeant judicari, sed sint liberi et exempti ab omnibus servitiis et exactionibus que hactenus in terra nostra fieri consueverunt vel denuo (? demum ?) poterunt exoriri, scilicet: a *prevod*, a *stroza*, a *podvorove*, a *povos*, a *naraz*, a *slad*, a *pozradlne*, ab *opole*, a vacca, a porco, a vicinia, ab occisione capitis, a ponte edificando seu reparando, a cunctis indifferenter angariis, perangariis, quibuscunque nominibus censeantur. Hanc etiam prelibalis conjugimus prerogativam, ut ipsius homines claustrum ad nullius usquam vel unquam compareant citationem, nisi nostro nostram vocentur ad presentiam anulo vel sigillo. Preterea predicto conferimus claustrum, ut si hereditates habitas vel habendas ad excolendas (sic) Theutunicis tradere voluerint (sic), plenum nostrum habeat consensum. Ita quod suarum Sculteti villarum omnia judicent judicia majora pariter et minora. Adicientes, quod sepedicti fratres in terra nostra a theloneo cum [tota] sua familia sint exempti, nec homines eorum castra, civitates edificare seu reparare, vel ad expeditionem ire cogantur, nisi ad terram nostram in necessitatis articulo defensandam. Ut igitur [hec nostra] donatio coram nobis et nostris Baronibus celebriter habita inconvulsa jugiter perseveret, eandem hic conscriptam principatus nostri auctoritate duximus roborandam et nostrorum appensione sigillorum muniendam. Hujus memorati Benya donationis et nostre confirmationis testes sunt: Vincentius Cancellarius et Cantor Poznaniensis, Johannes Archidyacon Poznaniensis, Bogumilus Prepositus *Scantociensis*⁽⁵⁾, Herkenboldus Palatinus Gneznensis, Petrico Castellanus Poznaniensis, Nycolaus Judex Poznaniensis. Acta sunt in *Pobodis*⁽⁶⁾, in communi colloquio coram nostris Baronibus universis, anno domini M° CC° LXX° VIII°,—VIII° Ydus Januarii, Indictione VI, Epacta VIII, Concurrente VI⁽⁷⁾.

(5) De oppido Santok vid. annotat. 3. pag. 37.

(6) *Pobiedziska* (Pudewitz Germanis) oppidum in M. Ducatu Posnaniensi parochiale regionis Szrodensis.

(7) Indictionis litera recte indicata est; sed Epactarum et concurrentis litterae falso scriptae esse videntur, siquidem anno 1278, ad quem Cyclis solaris 27us, aureus vero numerus VI^{us} referebatur, Epactae VI^{ae}, concurrens vero V^{us} proprius erat.

LVIII.

Plosci, anno 1278 die 4. mensis Maji.

Boleslaus Dux Masoviae, jus domini, quod Abbas Martinus et fratres coenobii Lubinensis ordinis S^{ti} Benedicti, in villa *Jeżów* et aliis quibusdam provinciae Masoviensis longo ex tempore habuerunt, auctoritate sua firmat variisque immunitatibus ampliat, sic praeclara in se merita praedicti Abbatis remuneraturus ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ne donaciones et confirmaciones Principum rationabiles a memoria hominum elabantur, dignum est, eas litterarum ac testium munimine perhennare. Quapropter nos Boleslaus dei gracia Dux Mazovie notum facimus universis tam presentibus, quam futuris presentem paginam habituris, quod inspectis fidelibus gratis et necessarijs obsequijs reverendi viri domini Martini Abbatis Claustri *Lubinensis* et *Yezeviensis* ⁽²⁾ ordinis sancti Benedicti, que nobis in nostris arduis necessitatibus fideliter demonstravit; cum enim in expeditione in Polonia cum dilecto fratre nostro Illustri Principe domino Vladislao Duce Syradie ⁽³⁾ preliaturi contra Principem Henricum Ducem *Glogovie* ⁽⁴⁾ prope *Crivin* castrum ⁽⁵⁾ fuisset, idem

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea Ill. Comitis Leonis Rzyszczevii propria, ejus sigillum jam desideratur, funiculus autem sericus, quo appensum erat, viridis est coloris. Argumento tabulae hujus innixus tradidit Dlugossius ea, quae de victoria Boleslai Masoviensis et Vladislai Loctici tunc Siradiensis Ducis de Henrico Glogoviensi reportata Lib. VII. p. 814. apud eum legimus. Quod autem locus pugnae ibidem ad castrum *Czerwin* referatur, id errore hypothetae factum esse arbitror, nomine loci *Crzywin* (Krzywín) sic detorto. Eandem tabulam novisse, etiam Naruszevicius videtur. (Vid. ejusd. *Hist. T. V. p. 17*, edit. Most.) Czackius autem ejus confirmationem a Rege Sigismundo I. anno 1519 impertitam fuisse memorat (Vid. librum ejus *O litewsk. i polsk. prawach*, T. I. p. 85. ed. Posnan.), quam re vera privilegium hoc Boleslai Masoviensis, et privilegium filii ejus Ziemoviti anno 1334. collatum continentem, libro 33to fol. 186. seqq. tabularii Regii Varsaviensis *Metryka Koronna* dicti, insertam esse scimus.

⁽²⁾ De villa et monasterio Lubinensi jam supra in annotatione secunda ad tabulam N° XXX. praemissam, mentionem fecimus. *Jeżów* autem oppidum est hodie parochiale et villa in Regno Poloniae territorii Ravensis, Brzeziniensis regionis.

⁽³⁾ De Vladislao Loctico hic agi non dubito. Conf. Roepelli *Gesch. I. p. 491. not. 9.*

⁽⁴⁾ Henricus Dux Glogoviae filius Conradi, ab anno 1273 ad annum 1309 ad gubernacula Ducatus sui sedebat. Est autem *Glogovia* Silesiae Borussiae urbs et castrum, districtus caput, Lignicensis territorii, septem circiter milliariis a Lignicia, quatuordecim vero a Vratislavia distans, in sinistro Viadri litore sita.

⁽⁵⁾ *Krzywín* oppidum in M. Ducatu Posnaniensi parochiale, prope *Lubin* villam, Costanensis regionis.

reverendus vir dominus Abbas nobis multum et magnum honorem exhibuit, et expensas copiosius ministravit, et, quod maius est memoriae recolendum, cum quadam nocte hostes homines fortes dicti Principis Glogovie staciones exercitus nostri latenter subintrassent, dampnum nobis inferre cupientes, prefatus Abbas prout fidelis, ad nos eadem nocte propria in persona veniens, nobis incursum hostium eorundem veraciter indicavit; mox quantocius et caucius ad locum indicatum misimus, qui sencientes fugam inierunt, quos nostri usque ad castrum *Crivin* sunt viriliter persecuti; sicque nos et nostros reverendus vir et fidelis promuniendo, a maximo dampno et mortis periculo fideliter liberavit; pro eo sibi nostram graciā spopondimus ampliorem. Cumque reverendus vir Abbas predictus ad nos in *Ploczk* tandem aliquando post aliquot temporis spatium venisset, pro quibusdam gracijs domui Yezeviensi faciendis, assidentibus dilectis nostris filiis Semovito videlicet et Troydino Ducibus et alijs Baronibus, nobis humiliter supplicavit; cujus meritorum beneficijs nobis impensis memoriter recolentes, et assessoribus seriem beneficiorum ipsius exponentes, precibus eius dignis annuimus gratiose. Unde propter spem et salutem vite eterne, quam nobis a domino et nostris predecessoribus ac posteris exoptamus, de communi consilio dilectorum filiorum nostrorum predictorum et Baronum favore et assensu, domum et villam in Yezov et has villas ad eandem ab antiquo pertinentes, videlicet: *Goram*, *Jassinino*, *Miculino* et *Crosnovam* ⁽⁶⁾ monasterio Lubynensi et fratribus ibidem ordinis sancti Benedicti dudum a patribus nostris collatas et ascriptas, prefato domino Martino Abbati et suis successoribus claustro Lubynensi, cum omnibus utilitatibus que nunc in eisdem sunt et in posterum fieri poterunt, in perpetuum possidendas innovantes addicimus et conferentes presentibus sollempniter confirmamus. Volentes et firmiter statuentes, ut sicut patres nostri a fundacione ecclesie dicte domum ibidem Yezeviensem ordinem sancti Benedicti et fratres sub eodem inibi deo militantes illibate sine querela servaverunt, sic etiam et nos cum nostris posteris et successoribus, dictam domum, ordinem et fratres ibidem sine mutacione et omni querela conservare merito concedet et offensa. Et ideo dictam domum et fratres in nostram

⁽⁶⁾ *Góra*, *Jasień* et *Mikulín* villae Jeżoviensis, *Krosnowa* autem Stupiensis parochiae, territorii sunt Ravensis et Brzeziniensis regionis in Regno Poloniae.

nostrorumque omnium successorum recepimus curam et tuitionem specialem, quam domum, Prepositum et fratres [illis violen]tiis, molestijs seu penis nolumus quoquo modo subiacere. Preterea ex plenitudine gracie nostre, ob amorem dei et sanctorum eius, ob remedium etiam anime nostre, nostrorumque omnium predecessorum et successorum ob salutem, ob merita etiam et preces prephati viri domini [Martini Abbatis] fratrumque ipsius, predictam domum et villam in Yezow et alias villas superius nominatas, et villanos ipsarum absolvimus omnimode ab omnibus universaliter solucionibus omnium exactionum, ab equo, vacca videlicet porco et ariete, quod wlgariter *narsaz* dicitur, a citacione castri [et non comparacione]⁽⁷⁾ quod *nestane*, a curijs quod *podvorove*, a fumigacione quod *podymne*, ab avena quod *por..eczne* vocatur, a castoribus, a conductu cuiuslibet rei, quod *prsevod* nuncupatur, a *strozha* custodia, *sron* pruina, *pobor* solucio, a falconibus et a *psarske* quod peramplius non suscipiantur nec pascantur, neque falcones; ab angariis etiam, preangariis et vexacionibus juris Polonialis Procuratorum, honoratorum, officialium, venatorum, subvenatorum, et eorum pedaneis (sic) officialium nostrorum et ceterorum ministerialium, a dacione etiam quorumlibet festivitatum ubicunque, quod *godne* dicitur, et ab aliis omnibus, quocunque nomine censebantur, prorsus exementes (sic). Monetam vero, que *obras* dicitur, et annonam, que *sep* vocatur, et communem terre solucionem, que *poradlne* nuncupatur, ad instanciam dicti Abbatis Preposito de Yezow et fratribus ibidem decem annis dedimus percipere inconvulse; quibus evulsis, ad nostros demum usus spectabunt. Sed stacionem in Yezow amplius habere monetariis sive nostris nunciis prohibemus; qua recepta, mox alias divertantur. Absolvimus etiam dictam domum et villas ipsarumque incolas eternaliter ab edificacione quorumlibet castrorum, et ab omnibus quibuslibet laboribus universaliter, a citacione quoque, a iudiciis Palatinorum omnium et Castellatorum, iudicum nostrorum et officialium quorumcunque, ut per eos amplius non citentur, nec iudicentur, nisi coram Preposito sive ipsius iudice astabunt querulantibus responsuri. Et precipue Prepositus, cum sit spiritualis, per omnia non iudicetur a quoquam iudice nostro, nec Palatino, Castellano,

(7) Verba et fragmenta uncis [ ] interclusa, ut nobis verisimillime videbatur, libri tabularii Varsaviensis ratione habita, pro verbis usu chartae detritis substituiimus. Hoc tamen loco in libro praedicto, verba „et a comparacione” leguntur.

honorato seu officiato in omni causa; nec citetur, et citatus non compareat, maxime suis incolis ad obiecta responsurus, pena totaliter procul mota; nisi pro gadibus hereditatum; tunc coram nobis comparebit, littera tamen sub anulo nostro ad nostram presenciam evocatus. Contulimus domui predictae etiam, ob spem salutis eterne, precibus reverendi viri dicti Abbatis inclinati, ut quocienscumque aut quocumque modo homines domus dicte ac villarum predictarum se mutuo occiderint, cuiuscunque condicionis aut sexus fuerint, aut liber asscripticius, aut asscripticius liberum, aut liber liberum, aut asscripticius asscripticius intra terminos bonorum ecclesie seu alibi, Prepositus dicti loci totam penam homicidii tollet in eisdem. Si autem homo Prepositi extraneus, aut extraneus Prepositi occiderit, cuiuscunque condicionis aut sexus, ut prefertur, extiterit, Prepositus mediam partem homicidii habebit. Si autem homo occisus vel qualicunque morte preoccupatus, sive plures intra terminos bonorum domus dicte inventus fuerit, cuiuscunque condicionis, etatis, preeminencie, gradus, status aut sexus extiterit, eo, quod venerabilis vir dominus Martinus sepedictus claustrum memorati, nos et Barones nostros et quam plurimos a mortis periculo illo tempore liberavit, cum circa Crivin castrum supranominatum in Polonia fuisset, villas sepedictas et incolas ipsarum domus dicte, a pena huiusmodi homicidij, sive Ducatus nostri, sive cuiuscunque honorati, et precipue Castellani castri de Bala⁽⁸⁾ et ab urna mellis capitalis, tam in hac causa, quam etiam in premissis totaliter excipientes absolvimus et liberos eos reddimus presentibus et immunes. Sed ad quem huiusmodi pena de iure pertinuerit, reum querat, et in eodem penam iure repetat capitalem. Denique forum, theloneum et forense quod *targove* dicitur, donacione Serenissimi Principis pii Wladislai antipatris nostri felicis recordacionis⁽⁹⁾, ecclesie ac dicte domui Yezeviensi et fratribus ibidem ab antiquo datum, statutum et scripto confirmatum, quod scriptum cum in expedicione supradicta fuisset, vidimus et lectum audivimus, et manibus nostris contrectavimus, idem forum, theloneum et *targove* libere ac pacifice dicte domui et fratribus habendum, exercendum, percipiendum et perfruendum

(8) Biala, oppidum parochiale Ravensis territorii et regionis.

(9) Quem Vladislaum Ducem, quidque antipatris verbo Boleslaus hic denotare voluerit, non satis nobis perspicuum est: facile autem de Vladislao filio Odonis agi putamus, quum ab eodem Duce plurima monasterio Lubinensi privilegia impertita fuisse sciamus.

perpetuis temporibus confirmamus. Notum sit etiam omnibus tam presentibus quam futuris, quod Comes Mislimirus coram nostra nostrorumque Baronum presencia, ob suorum redemptionem peccatorum contulit domui Yezeviensi, pro constructione molendini, partem sui litoris in fluvio, qui *Rava*⁽¹⁰⁾ vulgariter nuncupatur, iure hereditario libere, quiete ac perpetuo possidendam; in qua piscina sursum et deorsum per totum, nec ipse unquam, nec posterius sui, nec successores piscandi sive aliquod faciendi habebunt potestatem. Et ut hee rationabiles ac sollempnes donaciones nostre ac confirmaciones robur in perpetuum obtineant firmitatis, presentem paginam, in huius rei pleniorē evidenciam, venerabili viro prefato Domino Martino Abbati monasterii memorati ad profectum ecclesie ac domus Yezeviensis et fratrum dari iussimus, nostri sigilli impressione et appensione evidenter communitam. Actum et datum in *Ploczk*, in die beati martyris Floriani. Presentibus nostris prefatis dilectis filijs nostris Semovito et Troydino Ducibus, Getca Palatino, Hualislao Castellano Plocensi, Comite Nassegnevo, domino Jancone Cancellario curie nostre, et alijs quam plurimis fide dignis. Siquis autem posterorum seu successorum nostrorum, nostras donaciones et confirmaciones premissas rite ac rationabiliter factas et datas infrigerit (sic), indignacionem omnipotentis dei, et beatorum Adalberti et Stanislai martyrum eius se senciat irremissibiliter incursum. Et nequis super hijs omnibus premissis quoquomodo dubitet, lecta est hec pagina et exposita in nostra nostrorumque dilectorum filiorum audiencia et Baronum. Data per manus eiusdem domini Janconis Cancellarij memorati, sub anno gracie incarnationis domini nostri Jhesu Christi, Millesimo ducentesimo septuagesimo octavo. Amen, id est fiat...fiat...fiat...fiat.

⁽¹⁰⁾ *Rawka* nunc vocatur fluvius hic, cujus fons in villa *Leszczyny* prope *Jeźdów* sita, ostia vero in *Bzura* fluvio, prope villam *Kęszyce* Bednarensis parochiae, *Sochaczoviensis* territorii et regionis.

LIX.

Cracoviae, anno 1278 die 28. m. Septembris.

Boleslaus dictus Pudicus Dux Cracoviae et Sandomiriae, bona nobilium Radvanitarum, *Trebol* dicta, in ditionem Vladislai Ducis Osventimensis non transivisse testatur, iisdemque varias immunitates largitur⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam oblitio per successum temporis memoriam excludit gestorum, quibus etiam, iniquitate habundante hominum, obex calumpnie solet novercari, solers humane cautela providencie ascripto testium et scripti testimonio perhenne adinvenit remedium, quo humana gesta perpetuum sorciantur firmamentum. Proinde nos Boleslaus de gracia Dux Cracovie et Sandomirie, notum esse volumus presentibus et futuris presencium noticiam habituris, quomodo, quamvis dederimus et perpetuo possidendas contulerimus omnes villas nostras in fluvio *Scaua*⁽²⁾ vulgariter nuncupato iacentes, Illustri Principi domino Wladislao Duci Ossuancimiensi⁽³⁾ pro-

⁽¹⁾ E tabula authentica confirmationis Casimiri Magni Regis Poloniae anno 1356 lata et inferius exhibita.

⁽²⁾ *Skawa* fluvius, cujus fons in montibus Carpatieis, prope villam *Spytkowice* in confinio Ungariae, ostia vero in Vistula prope villam *Smolice* Vadovicensis in Galicia territorii.

⁽³⁾ In ditione Ducum Opoliensium erat Osventimensis provincia; quam simul cum Bytomensi (ut tradit *Boguphalus* ap. Sommersb. II. 46.) a Casimiro Justo, Miecislao filio Vladislai e Polonia pulsi donatam, nunc primum (nisi fallor) nomine Ducatus insignitam reperimus. Quae enim in Szczygielscii *Tinecia* p. 153. legitur Wladislai Ducis Osventimensis tabula, haec falso utique annum 1250. ascriptum habere mihi videtur; quum Abbatem Tinecensem Danielem, de quo in ea agitur, ab an. inde 1287, usque ad an. 1293 dignitate hae functum esse, anno autem 1250 Bolebrium Abbatem Tinecensem fuisse, non solum ipso Szczygielscio auctore (l. c. p. 51, 57) constat, sed etiam tenore tabulae anni 1251 in Nakielscii *Miechovia* (p. 171.) probatur, in qua Bolebrius Abbas, testis personam sustinuit. Ducatus Opoliensis, progenita demum Vladislai Casimiridis Ducis Opoliensis prole minoribus varii nominis Ducatibus originem dedit, ut: Rati-boriensi, Falecomontano, Tostensi, Tessinensi, Bytomensi, Osventimensi, Zatoriensi, Coselensi, Glivicensi, et alijs; quod patet e tabulis genealogicis Sommersbergii (T. I. p. 666) et Tilesii (ibidem pag. 746). Quumque nobilissimi rerum scriptores, qui investigandis Ducum Silesiae stirpibus operam navarunt (ut Sommersberg l. c. 677—680, et Stenzelius in tabula, quam operi suo, qui inscribitur „*Urkundensammlung* etc. in fine adjeet), nullum alium hoc tempore *Vladislaum* Ducem Opolensem memorent, praeter Vladislaum praedictum Casimiri filium, quem anno 1286 aut 1288 mortuum esse censent; argumento hujus privilegii quodam modo comprobatur opinio Tilesii (l. c. p. 728 et 746), qui huic Vladislao ejusdem nominis filium successorem fuisse tradit,

uidencia divina, tamen excepiamus villas ac hereditates militum nostrorum, et specialiter villas Raduanitarum *Trebol* ⁽⁴⁾ vulgariter nuncupatas, ratione servitorum nobis per ipsos fideliter impensorum, quos a Ducatu nostro Cracoviensi nullomodo volumus esse remotos, quia sunt seruitores nostri fideles, terre nostre Cracoviensis innati; quos ab eadem terra nulla ratione volumus fore separatos. Hoc additū, ut frater noster Illustris Princeps Dux Wladislaus Ossuancimiensis iam dictus, in nullo ipsis dominetur, nec in servicio, nec in citacione, nec etiam in aliqua exaccione, quia in eorum hereditatibus nullam contribucionem sibi soluere debent nec tenentur. Volumus etiam, ut per ipsum nullum impedimentum eis inferatur in venacionibus ipsorum usque ad metas Ungarie attingencium (sic) in silvis iacentibus usque ad *Pczusew* montem sic vulgariter nuncupatum, et usque ad *Mogilniciam* fluvium, et usque ad *Lenecz* villam, usque etiam ad fluvium *Solcza*, et usque ad montem *Zar*, usque ad montem *Vpik* vulgariter nominatum, que silve existentes ex utraque parte fluvij *Scavine* cum omnibus utilitatibus, mellificijs seu proven-

quem nos, dum pater viveret, parvae ditionis ejus portiunculae, Ducatui scilicet Osventimensi praefuisse arbitramur. Vix enim intelligi potest, quid causae sit, cur Boleslaus Pudicus tam celebrem Principem, qualis Vladislaus fuit, Ducem Osventimensem tantum, non autem Opoliensem appellet. Tum etiam, praedicta apud Szczygielscium Vladislai Osventimensis tabula, utique plus momenti argumento huic affert, licet in diei asscriptione mendosa sit; qua praeterea docemur, Vladislaum Ducem Osventimensem, Vlodimirum filium habuisse, qui collegio monachorum Tinecensium accessit, fratrem autem Janussium (forsan Jacussium i. e. Jacobum) Ducem Ratiboriensem, quem eundem esse putamus, qui in tabula genealogica Tilesii Jacobus Dux Ratiboriensis, frater Vladislai Vladislaidis dicitur, ab aliis autem scriptoribus silentio praeteritur. Nec multum officit ratio, qua in tabula hac nostra Boleslaum Pudicum se fratrem Vladislai Osventimensis dicere videmus, cujus avi frater erat (abnepos videlicet Boleslai Crivoustii); non enim ita subtiliter verba premebant Duces Poloniae antiqui, ut longinquae, qua conjuncti erant, cognationis vinculum, accurate in literis suis definire conarentur. Quum tamen nihilominus multum desit, ut res de hoc nostro Osventimensi vel Opoliensi Vladislao obscura explanetur, facile quisque mirabitur, difficultates, quae in investigandis stirpibus Ducum Opoliensium viros doctos inde ab seculo XIV^{to} impediunt, usque ad nostra tempora non tolli, sed potius augeri. (Conf. Stenzelii Scripp. rer. Siles. Tom I. p. 152 N^{ro} 5). — Quod attinet ad partem provinciae Cracoviensis, quam Vladislao his temporibus concessam fuisse, tabula nostra docet, videtur id factum ob compensanda damna desolationibus illata anno 1273, quo bella cruenta inter Boleslaum Pudicum et Vladislaum Opoliensem gesta sunt; quibus tandem pax anno 1274 composita, finem adtulit. Vid. Dlugoss. Lib. VII. pag. 800—804.

⁽⁴⁾ *Trzebonia* nunc appellatur villa parochialis in Galicia, Vadovicensis territorii, prope *Myslenice* oppidum sita. Castri *Trzebol* autem periire etiam ruinae.

tibus ipsarum et fluvij *Siepra* ⁽⁵⁾ dicti, iure hereditario pertinent ad Michaellem, Unazdonem et Slazonem. Protestamur insuper, quod silva nigra Michaeli et Unazdoni cessit in diuisione facta cum fratribus eorundem, ad quam nullus fratrum ipsorum aliquem habet respectum. Super qua videlicet silva prefati Michael et Unazd venientes, petiverunt, ut eis libertatem villas locandi concedere dignaremur. Nos vero acquiescentes precibus ipsorum, verum etiam attendentes fidelia seruicia eorundem, locare permisimus iure Theutonico sive Polonico, prout ipsis utilius videbitur expedire, et omni iure tenere, sine dominio et molestacione alicuius, sicut nos ipse (sic) teneremus, ne a nobis separentur. Volumus etiam et rogamus omnes nostros successores, ut propter eorum fidelia seruicia nobis sepius impensa, nullum penitus preter semetipsos eis dominari permittant, ipsorum seruicia condigna diligenter retribuentes. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri iussimus nostri sigilli munimine roboratas. Actum et datum publice in *Cracovia*, sequente die post Michaelis, anno domini M^o CC^o septuagesimo octavo, presentibus testibus subscriptis: domino Paulo Episcopo Cracoviensi, Comite Warsio Castellano Cracoviensi, Comite Janussio Palatino Sandomiriensi, Neustamponem Palatino Cracoviensi ⁽⁶⁾, Mirosiao Iudice Cracoviensi, domino Tuar-

⁽⁵⁾ Permultos in hac regione tabula Galiciae Liesgangii accuratissime concinnata montes exhibet; sed eorum nomina quum non indicet, nos de situ tam montis in tabula *Posuzew* v. *Pczusew*, quam montis *Vpik* dicti, incertos reddit. Sed montem *Zar* vel *Żarek* dictum, unum eorum esse, qui Calvariensi coenobio proximi sunt, nulla mihi est dubitatio. *Mogilnicia* forsans rivus est, qui in villa *Magilany* tribus circiter milliariis a *Trzebonia* distante fontem suum habet, et prope *Szamborek* villam, *Scavinam* rivum intrat. Quae autem hic *Lenecz* nuncupatur, ea *Lenche* est villa, altera superior parochialis, altera inferior, utraque autem prope Calvariā oppidum sita.—Nec vero rivum *Solczam* vel *Solkam*, (quum fluvius *Sola*, qui, prope oppidum *Osvetim*, *Vistulam* intrat, nimis longe distet), nec *Siepra* dictum, in tabula geographica designatum invenimus; proximum tamen est, rivulum, cujus fons prope villam *Siepraw* (in territorio Bochnensi duobus milliariis a *Trzebonia* distantem), et qui prope *Krzyszczkowice* villam *Scavinam* rivum intrat, *Siepraw* etiam nominari, et eum, de quo hic agitur, esse. *Skačina* autem rivus, cujus fontes incerti sunt, ostia in *Vistula* habet prope villam *Tymiec*. Agri olim silvestres, de quibus tabula nostra loquitur, hi certe sunt, quos nunc in utroque littore *Scavinae*, sitae villae: *Krzyszczkowice*, *Głogoczów*, *Krzywaczka*, *Podechybie*, *Zarzyce*, *Wola Radziszowska*, *Radziszów*, *Polanka* etc. occupant.

⁽⁶⁾ Neustamponem Palatinum Cracoviensem, quem jam in tabula Boleslai Pudici anni 1274 in tabulario Capituli ecclesiae Cathedralis Cracoviensis asservata, loco testis nominatum videmus, nec in *Niesieci* serie Palatinorum eorundem (*Korona* T. I. p. 109), nec in indice magistratuum Roepelli (saepo citato operi ejus adjecto) relatum invenimus.

doslao Vicecancellario nostro Cracoviensi, per cuius manus hec omnia sunt conscripta ac data, et alijs quam plurimis fide dignis.

LX.

Siradiae anno 1279.

Lesco dictus **Niger** Dux Siradiae Venceslao et Chojnoni quibusdam, villas *Zdunowice* et *Kozmianów* coloniis frequentandas confert, ita ut ipsi, et coloni jure Teutonico civitatis Novi fori regantur, variisque privilegiis et immunitatibus gaudeant⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Nos Lestco dei gratia Dux Syradiensis, notum esse volumus omnibus, tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis, quia hominibus nostris Wenceslao et Chojnoni, villas nostras duas *Sdunowice* et *Chosmanowo*⁽²⁾ jure Theutonico contulimus locare, de quibus villis nostris pro censu, mel solvere tenebuntur; primo anno duas urnas mellis solvent, secundo anno quatuor, tertio sex, quarto octo, quinto decem, sexto duodecim, septimo quatuordecim, octavo sedecim, nono octodecim, decimo viginti; et sic semper, evolutis istis decem annis, predicti locatores et eorum posterii perpetuo nobis annis singulis viginti urnas mellis forenses solvere tenebuntur. Concessimus etiam eisdem locatoribus in districtu earundem villarum, liberum construere molendinum; tabernam etiam liberam habebunt, et sextum mansum liberum. Ad nullam expeditionem inhabitatores predictarum villarum ire tenebuntur, nisi pro defensione terre

⁽¹⁾ E libris Siradiensis antiqui tabularii publici (quod archivum *judicii* olim *terrestis et castrens* provinciae Siradiensis vocatur), et quidem e libro varia documenta anno 1406 ad diuturnam securitatem inserta continente, (e folio 38) auctoritate publica descripsit apographum tabularii hujus olim Praefectus Antonius Pstrokoński. Siquidem praedicto 1406 anno, die 8 mensis Augusti, Stanislaus, Nicolaus, Martinus et Bartholomaeus Sculteti villae Klonovae, privilegium hoc Lesconis, libris tabularii provinciae inseri curaverunt.

⁽²⁾ Villas *Zdunowice* et *Kozmianów*, quas nunc in Regno Poloniae frustra quaesiveris, ea esse bona, quae nunc Klonowa, Kuźnica, Leliwa, et Brząszewice appellantur, in historia locorum provinciae Siradiensis studiose et multum volutatus vir praedictus Pstrokoński, tradidit. Sunt autem *Klonowa*, *Leliwa* et *Kuźnica błońska* parochiae Unicoviensis, *Kuźnica Kmiecka* parochiae Rusieciensis, *Brząszewice* parochiae Wojcoviensis villae, in Siradiensi territorio et regione sitae.

nostre. Contulimus etiam predictis locatoribus in districtu predictarum villarum, omnium ferarum venationes liberè venari, arte quacunque poterint. De iudicio vero memorati Scolleti et posterii eorum tertium denarium habebunt. Omnes autem causas jure Novi fori judicabunt, preter illas, quae ad decollationem et mutilationem alicujus membri extenduntur; illas non judicabunt, sed nobis ipsas reputabunt, et nos eas eodem jure Novifori dijudicare faciemus. In omnibus causis seu solutionibus jus observabunt Novifori, sicut et alie ville nostre eodem jure sitae in ducatu nostro. Per Camerarium etiam non citabuntur inhabitatores predictarum villarum, sed per literam nostram. Et ut hoc factum ratum maneat et inconvulsum, in hujus rei testimonium presentem paginam contulimus nostri sigilli munimine roboratam; presentibus his testibus: domino Michaeli Cancellario, Paulo Pincerna, Alberto The-saurario, Paszcone Subdapifero, Joanne Subcancellario, Wilhelmo Advocato. Datum *Syradie*, anno incarnationis domini Millesimo CC° LXXIX.

LXI.

Siradiae, anno 1279 die 28. mensis Maji.

Lesco dictus **Niger** Dux Siradiae, privilegium Conradi Ducis Masoviae anno 1242 coenobio Cisterciensium *Sulejoviensi* impertitum, ratum esse jubet⁽¹⁾.

Principum terrenorum munificentia etc. (Vid. priv. Conradi anni 1242. Radgosti datum N° XXXI. praemissum, usque ad verba: „*Has igitur donationes et libertates*” etc).

Has igitur donationes et libertates et nos Lestco dei gracia Dux Siradiensis filius Kazimiri fervore pii desiderii estuantes, ob honorem et reverentiam sancte et gloriose virginis et matris domini nostri Jhesu Christi, pie recordacionis avi et proavi nostri superius annotatas, in villis supradictorum fratrum domus de *Sulejov* sub nostro dominio constitutis nullatenus violari vel minui cupientes, set potius ratas et firmas, illibatas et inconcussas

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea Ill. Comitis Leonis Rzysszczewii propria, cujus sigillum jam desideratur, funiculus autem sericus rubri est coloris.

volentes inperpetuum permanere, sepredictis fratribus de Suléyov confirmamus, et presentis scripti patrocinio communimus; decernentes, ut nulli omnino successorum nostrorum liceat hanc paginam nostre perpetue confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; quam nos eciam ad maioris roboris firmitatem sigilli nostri munimine duximus roborandam. Datum in Siraz in die [Conductus] Pentecostes, quinto Kalendas Junij⁽²⁾, anno gracie Millezimo (sic) ducentesimo septuagesimo nono. Presente Comite Seteyo Palatino, Michaelae Cancellario, Suanthozlao Spicimiriensi Castellano, Mathia Iudice, Paulo Pincerna, Albertho Thesaurario Sirazdiensibus, et aliis quam plurimis viris venerabilibus et discretis.

⁽²⁾ Anno 1279 festus dies paschalis, die 2da mensis Aprilis, Pentecoste itaque non 28va sed 21^a die mensis Maji celebrabatur. Quod quum ita sit, tabulam ne spuriam vel adulteratam esse dicamus, id potissimum conjectura auguramur, quod librarius, in diei adscriptione, ante Pentecostes verbum, verbum „Conductus” errore omisit, sic enim, scilicet „Conductus Pentecostes” appellabatur olim dies post festum praedictum octava.

LXII.

Cracoviae, anno 1279 die 4 mens. Octobris.

Boleslaus dictus Pudicus Dux Cracoviae et Sandomiriae, villae Tarnaviae coenobii sacrarum virginum ordinis Praemonstratensis Imramovicensis propriae, privilegium juris Teutonici Noviforensis largitur⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Necesse est omnes acciones legitimas, que memoria indigent, per scripti continenciam in noticiam transmitti posterorum. Noverint igitur universi tam presentes quam futuri, quod nos Boleslaus dei gracia Dux Cracovie et Sandomirie, habita bona ac matura deliberacione,

⁽¹⁾ Descriptum ex archetypo integerrime servato, quod possidet Ill. Leo Ryzszezewski. Sigillum rubeis filis appensum, de cera vulgari factum, praesefert virum armatum stantem, dextra hastam tenentem, sinistra innixum scuto, quod supra volitantem aquilam repraesentat: caput tegitur galea in acutum desinente, brachia et crura laminis ferreis operta; lorica hamata ad genua protenditur. In circuitu sigilli leguntur haec: „S. Boleslai dei gra. Ducis Cracovie et Sandomirie.”

considerantes salutem anime nostre et profectum ac promocionem domus atque cenobij de Imramovic⁽²⁾, concedimus et donamus de nostra gracia speciali, in presenti scripto confirmantes, quod Prepositus Threbezlaus cum sororibus et successoribus predicti cenobii, atque Advocatus de Tarnova⁽³⁾ et sui posteri, memoratam villam Tharnovam cum omnibus suis usibus et pertinencijs inviolabiliter perpetuo possideant iure theutonico, tali videlicet modo et condicione, quo Novoforensis civitas se privilegiata esse gaudet et locata. Denique autem dignum statuimus, eos a cuiuslibet iurisdictione et predomnio absolvendos; ita plane et plene, quod nullus omnino ad ipsos de cetero habeat respectum aliquem iudicandi, vel eciam ad ipsorum successores. Et ne procedente tempore quispiam ausu temerario ductus, hanc nostre deliberacionis piam donacionis voluntatem valeat infringere, presens eis scriptum super hoc confectum in memoriam et testimonium indulsimus, nostri sigilli munimine roboratum. Si quis autem ipsos aut ipsorum successores fatigare super hoc presumpserit, sciat, se indignacionem omnipotentis dei et nostram incurrisse. Actum publice in Cracovia, anno domini M^o CC^o LXXIX° feria quarta proxima post diem beati Michaelis Archangeli⁽⁴⁾, presentibus hijs: Comite Sulcone Pincerna Cracoviensi, qui huius negocij exstitit ordinator, Comite Laurencio Camerario domine Ducisse, Comite Wirchoslao Dapifero Cracoviensi, Comite Nicolao Tezaurario Cracoviensi, Comite Goluchone Damny (sic), et Imramo fratre eiusdem Sulconis. Datum per manum domini Twardoslaj Subcancellarij curie nostre.

⁽²⁾ Imbramowice villa parochialis in Olcussiensi territorio et regione.

⁽³⁾ Tarnawa villa parochiae Imbramovicensis, Olcussiensis territorii et regionis.—Nomen Advocati Tarnaviensis silentio praeteritum est.

⁽⁴⁾ Anno 1279. dies S^{to} Michaeli sacratus, dies scilicet 29. mensis Septembris, dies Veneris erat.

LXIII.

Sochaczoviae, anno 1280 die 27 mens. Martii.

Johannis I Episcopi Poseniensis litera indulgentiarum ecclesiae Czervinscensi impertita ⁽¹⁾.

Johannes dei gracia Poznaniensis Episcopus, universis Christi fidelibus presentem literam inspecturis.....de hijs de cuius munere venit, ut sibi a fidelibus suis digne ac laudabiliter serviat, de habundantia pietatis sue que merita supplicum excedit et vota bene servientibus multo maiora tribuat, quam valeant promereri. Desiderantes tamen reddere domino populum acceptabilem, fideles Christi ad complacendum ei, quasi quibusdam illectivis premiis, indulgencijs scilicet et remissionibus invitamus, ut exinde reddantur divine gracia aptiores. Cupientes igitur, ut ecclesia de *Cyrventzk* congruis honoribus frequentetur, et Christi fideles ibi eo lubentius adeant, quo magis exinde celestis dono gracia senserint se refectos. Omnibus vere penitentibus et confessis, qui predictam ecclesiam in nativitate domini tribus diebus, in Pasca tribus diebus, in Pentecosten tribus diebus, sancte Trinitatis, Johannis Baptiste, Petri et Pauli, Jacobi, in assumptione beate virginis, Bartholomei, in nativitate eiusdem virginis, in annunciatione, purificatione, in utroque festo beati Augustini, in utroque festo crucis, Michaelis, in XI. milium virginum, omnium sanctorum, Martini Episcopi, Nicolai Episcopi, Katherine virginis, Stanizlai martyris, in anniversario dedicationis ecclesie et consecrationis altaris cuiuslibet in eodem, devote accesserint, vel de bonis eis a deo collatis ad opus ecclesie vel subsidium Abbatis, cui ad sustentationem domus proprie non suppetunt facultates, manum porrexerint adiutricem, confisi de misericordia omnipotentis dei, XL. dies de iniuncta penitencia misericorditer relaxamus. Datum in *Sochacew* ⁽²⁾, anno M° CC° LXXX° quarta feria proxima post dominicam qua cantatur: *Oculi mei semper* ⁽³⁾.

⁽¹⁾ E tabula authentica pergamena, nunc in bibliotheca Zamojsiana Varsaviae asservata, cujus sigilla, quae duo taeniolis pergamenis appensa fuisse videntur, desunt.—Superior quaedam chartae particula avulsa est.

⁽²⁾ Vide ad tab. N° XIII^{to} praemissam annotat. 4ta.

⁽³⁾ Anno 1280. festus dies paschalis die 21. mensis Aprilis, dies itaque dominica *Oculi* dicta, die 24. mens. Martii celebrabatur.

LXIV.

Calissiae, 1284 die 18 m. Februarii.

Premislaus II Dux Poloniae Majoris, villae *Trqbczyn* Nicolai Thesaurarii Ladensis propriae, privilegium et immunitates juris Teutonici largitur ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Dum vivit littera, vivit et actio commissa littere, cuius assertio nutrit memoriam, et roborata suscipit incrementum. Igitur nos secundus Premisl dei gracia Dux Polonie, notum facimus uniwersis tam presentibus quam futuris, presentem paginam inspecturis: quod intuentes fidele servitium et utile dilecti militis nostri comitis Nicolay Thezaurarij Lendensis, et eciam statum terre nostre cupientes in melius reformare, super sua hereditate que *Tropczyno* ⁽²⁾ vulgariter nuncupatur, sibi liberum dedimus arbitrium locandi ius theutonicum, eo iure, quo omnes ciuitates et uille per districtum nostri dominij possidentur. Ita uidelicet, ut eadem hereditas ab omnibus solucionibus polonicis, quibus nostrum potitur dominium, perpetuo sit exempta, a *naraz*, a *pouoz*, a *preuod*, a *stroza*, a *poduoroue*, a castri citacione, ab *opole*, a *houe*, a *uacca*, a *ciso* (? cifo) mellis ⁽³⁾, et ab alijs omnibus solucionibus, quibuscunque nominibus censeantur. Ut autem melius dicta hereditas informetur, incole eiusdem hereditatis *poradnye* soluere non teneantur. Ut autem hec nostra donacio perpetuo inuiolabilis perseueret,

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea, Ill. Comitis Josephi Rusieckii propria, cujus sigillum et funiculus, quo appensum fuisse, foramina rotunda indicant, jam desiderantur. Conf. privilegium Boleslai Ducis Poseniensis anni 1276 in Lelevelii saepius laudato opere: *Początki prawod. polsk.* p. 198 seqq; quod villam hanc *Trqbczyn*, ibi *Trupczyno* dictam, tunc Nicolao eidem Thesaurario de *Lenda* (verbum enim „detenda” perperam ibidem a Lelevelio lectum et expositum est) a Ducibus Boleslao et Premislao II donatam fuisse docet.

⁽²⁾ *Tropczyno* villam frustra in Polonia quaesiveris; sed nulla mihi est dubitatio, hic de villa parochiali *Trqbczyn* Coninensis territorii et regionis agi, prope oppidum Zagórowo sita, et duobus circiter milliariis ab oppido Ladek (et ab antiquo coenobio Lad vel Lenda dicto) distante. Nomen *Trupczyno* eidem villae in supradicto anni 1276 privilegio datum, nostram hanc opinionem vel maxime confirmare videtur. Quum enim, secundum antiquam Polonorum scribendi rationem vocalis *u* loco *q* et *g* saepissime poni sit solita, sequitur, ut *Trupczyno* idem sit ac *Trqbczyn*.

⁽³⁾ Vid. apud Nakielscium tab. anni 1290 p. 214, ubi de *ciffo*, non autem de *ciso mellis* fit mentio. Cf. etiam Glossarium Ducangii verbb. *Cifatum* et *cifus*.

presentem paginam nostri sigilli munimine duximus confirmandam. Presentibus hijs testibus: Comite Precslao Castellano Gneznensi, Comite Andrea Judice Gneznensi, Comite Sanziuoyo Castellano Rudensi⁽⁴⁾. Datum in *Kalis*, anno gracie domini M° CC° LXXX° III°, Indictione XII^a (5), feria sexta proxima ante dominicam „*Esto mihi*,”⁽⁶⁾ per manus Thilonis Notarij curie nostre.

(4) *Ruda* olim castrum erat prope Wielunium oppidum. Conf. ad tabulam N° XXVIII: praemissam, annotationem decimam.

(5) Indictionis Romanae litera, recte indicata est.

(6) Dies dominica „*quingagesima*” alias „*Esto mihi*” dicta, anno 1284 die 20 mensis Februarii celebrabatur.

LXV.

Anno 1284 die 11 men. Novembris.

Premislaus II Dux Majoris Poloniae, villam suam *Górczyno* Henrico de Tonch civi Posnaniensi confert colonis frequentandam, eidemque ibi privilegium juris Teutonici et munus Sculteti impertiens, beneficia et officia hujus muneris praescribit⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Dum vivit littera, vivit et actio commissae littere, cujus assertio nutrit memoriam, et roborata suscipit incrementum. Igitur nos secundus Przemisl dei gracia Dux Polonie notum facimus universis tam presentibus quam futuris, presentem paginam inspecturis, quod inspectis fidelibus serviciis honorabilis viri et servitoris nostri domini (?)

(1) Tria esse in publico urbis Posnaniae tabulario hujus tabulae apographa, doctiss. Stronczyński assertit, quorum unum ex archetypo initio seculi XVI^{mi} privata ratione et opera, duo altera autem e confirmatione Vladislai Jagellonis Regis auctoritate publica descripta sunt. Horum alterum anni 1390 est membranaceum exemplar, sigillo parvo urbis Posnaniensis taeniola pergamena appenso munitum; alterum anni 1445, cujus tamen sigillum abruptum est. Dolendum sane est, doctissimum Stronczyński neque apographum, quo ad describendum nostrum exemplar usus est, indicasse, neque variantes lectiones alterorum adjecisse. — Conf. quae de eadem villa *Górczyn* retulit doctissimus Josephus Łukaszewicz, in opere suo, quod „*Obraz miasta Poznania etc.*” inscribitur T. I. p. 227 seqq.

Henrici dicti de Tonch civis Poznanie⁽²⁾, que nobis et nostris progenitoribus fideliter exhibuit et ostendit, de nostra non ficta voluntate et salubri habito nostrorum Baronum consilio, sibi suisque successoribus legitimis, nostram dedimus hereditatem que *Górczyno*⁽³⁾ vulgariter nuncupatur Theotunico jure locandam; ipsum et suos successores legitimos super jam dicta hereditate Scoltetum hereditarium statuentes, juxta jus Poznaniense. Racione autem sue locacionis ipse et sua posteritas jure hereditario libere possideant sextum mansum cum omnibus pertinenciis, sicut nos nostras possidemus. Judicare etiam habeant omnes causas inter Teuthonicos et Polonos, excepto suspensio, sententia capitali ac homicidio, que cause coram Advocalo Poznaniensi provinciali debeant diffiniri. Nichilominus earundem causarum et aliarum omnium ubicunque locorum in ipsa villa vel alibi determinate fuerint, dictus Henricus et sua posteritas tercium denarium percipere teneantur, ut est: suspensio, homicidium et sententia capitalis. Molendina quecunque sibi (? ibi) fieri poterint, ipse et sua posteritas perpetuo possideat libere et quiete cum una libera taberna. De ortis autem quidquid fieri potest in agris ipsis pertinentibus, cum omnibus utilitatibus libere possideant et quiete. Quidquid vero de piscinis fieri potest in districtu ejusdem hereditatis, ipsi et sui posteri libere valeant possidere. Dictus autem Henricus et sua posteritas bonis a nobis in eadem hereditate ratione sue locacionis receptis, nobis et nostris successoribus nullo penitus sint obligati servicio, nisi cum necessitas fuerit defendere terram nostram, nec cuiquam solutioni vel comuni petitioni, que a mansis liberis exiguntur, subjacere in perpetuum ullomodo teneantur. Polonus ibidem existens incola, sicut alter Theotonicus subjacere juri Teotonico teneatur, ita, ut nullus nostrorum Castellanorum seu aliorum superiorum⁽⁴⁾ cujuscunque condicionis fuerint, aliquem respectum habeant ad eandem. Incole autem ejusdem hereditatis, super cultis et incultis agris octo annorum habeant libertatem; cessante autem libertate, de quolibet manso parvo pro censu et decima fertonem argenti-usualis, et mensuras siliginis sex, sexque avene in mensuram Poznaniensem solvere teneantur, de omnibus agris qui arari

(2) Qui et ubi sit locus *Tonch* dictus, a quo cognomen suum Henricus ille sumsit, nescio. Suspecta autem mihi est vox *domini* plebejo contra usum et consuetudinem aevi illius tributa.

(3) *Górczyn* villa parochiae Posnaniensis, vix dimidio milliaro ab urbe hac distat.

(4) „*Superiorum*” forsitan in archetypo legebatur.

possunt. De paludibus vero et pratis nunc ibi existentibus et provenientibus in futurum, prefatus Scultetus noster et sua posteritas perpetuo omnes utilitates percipiant libere et quiete; lepores autem, pardices et phazones ibidem venari teneantur. Pro ecclesia vero duos mansos liberos assignamus; et incole ejusdem hereditatis infra libertatem non solvant theloneum in terra nostra, et post libertatem, dimidietatem thelonei solvere teneantur. Scultetus autem noster jam dictus et sui posteri, infra libertatem et post libertatem, in perpetuum nullatenus solvere teneantur per universum nostri domini districtum. Expeditionem vero ejusdem hereditatis incole extra terram nostram non faciant, sed ad defensionem terre nostre servituti(?)⁽⁵⁾ teneantur. Censum non alibi sed in Poznańia deducere teneantur. Ut autem nostra rationabilis donacio, et supradictorum omnium stabilis ordinacio perpetue inviolabilis perseveret, presentem paginam nostri sigilli munimine duximus confirmandam. Hij sunt testes: Comes Beniamyn Palatinus Poznaniensis, Comes Nicolaus Judex Poznaniensis⁽⁶⁾, Comes Boguslaus Castellanus de *Usee*⁽⁷⁾ et Subcamerarius Poznaniensis, Comes Grabia Subthesaurarius totius Polonie, Janko Wlodarius Poznaniensis⁽⁸⁾. Acta sunt hec anno domini Millesimo ducentesimo octuagesimo quarto, Indictione XII., et data in festo sancti Martini Episcopi et confessoris, per manus Tylonis Notarii curie nostre.

⁽⁵⁾ „Servituri” forsan legendum est.

⁽⁶⁾ Nicolaus hic in privilegiis Premislai II^{di} non solum anni 1278, sed etiam anni 1284^{ti} in *Archivo Theologico Jabczyński* libello III^{to} anni I^{mi} (1836) typis descriptis „*Judex curiae*” appellatur; privilegium autem ejusdem Ducis, anni 1280 in opere supradicto doctissimi Łukaszevicii T. I. p. 297 descriptum, rursus *Judicis Poznaniensis*, quemadmodum nostra haec anni 1284^{ti} tabula eidem Nicolao titulum tribuit.

⁽⁷⁾ *Ujście* oppidum parochiale, olim castrum ad fluvium Noteciam in Magno Ducatu Poznaniensi situm, et quidem in territorio Bidgostiensi, in regione Chodzieszynensi.

⁽⁸⁾ Qui *Wlodarius Poznaniensis* hic esse dicitur, *Janco*, is in privilegio Premislai ejusdem apud Łukaszeviciū I. c. T. I. 297) anni 1280, Procurator Poznaniensis nominatur. Conf. annotationem quartam ad privilegium anni 1292 inferius N° LXXIX. exhibitum.

LXVI.

Vladislaviae, anno 1286 die 23 m. Junii.

Ziemomyslius Dux Cujaviae, villis ad coenobium Byszeviense Cisterciensis ordinis pertinentibus, privilegium juris Teutonici, praecipue autem ipsi *Byszeviae* jus municipale, quo Novoforensis in Silesia civitas utebatur, confert, omniaque haec bona, tum ab oneribus publicis pluribus immunia esse, tum nonnullis beneficiis libertatibusque gaudere jubet⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam acta mortalium oblivione vel morte intercepta, sicut experientia docuit, solent adnullari, si testimonio vivacis littere et voce testium non fuerint diligentius roborata; hinc est, quod nos Semomislius dei gracia Dux Cujavie, affectum Serenissimi Principis pie memorie domini Kazimiri patris nostri, eadem gracia Ducis Lancicie et Cujavie, quem ad fundandum et promovendum servitium dei in fundo de *Bissovia*⁽²⁾ locum Cisterciensis ordinis habuisse dinoscitur, intuentes; ad noticiam tam presentium quam futurorum volumus devenire: quod in remissionem peccatorum animarum ejusdem patris nostri, conjugis nostre, ac liberorum nostrorum, cultum dei in loco predicto ampliari volentes, conferimus domino Abbati G. (erardo)⁽³⁾ et ejusdem loci fratribus plenam et perfectam libertatem locandi jure Theutonico, quod Noviforense dicitur, Bissoviam ipsum fundum cum foro, set et (? scilicet ?) annuali foro, a die nativitalis beate Marie virginis, usque per octavam, intransitibus et exeuntibus ab omni solutione thelonei liberrimo, et in ipsa civitate maccella (sic) et tabernas aliaque necessaria, secundum quod fructui suo viderint expedire. Locandi eciam omnia predia sua, quorum nomina sunt: *Trischino*, *Wanso-*

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo, quod in archivo provinciali Posnaniae inter tabulas sublatorum coenobiorum servatur, descripsit doctiss. Stronczyński, sigillumque abruptum esse tradidit.

⁽²⁾ Conf. tabulam Casimiri Ducis Cujaviae anni 1253 superius N° XLII^{do} praemissam, measque ad eandem annotationes.

⁽³⁾ Gerardum Abbatem Byszeviensem tunc temporis fuisse, aliae tabulae huic aequales nos docent.

vono, *Sadlno*, *Gorevo* cum *Janissovo* ⁽⁴⁾ sorte attinente, jure prefato secundum modum et formam sibi congruentem. Omnem igitur ordinationem dicti Abbatis cum Judice predictae civitatis et Soltetis predictarum villarum et eorum successoribus in universis et singulis ratam habentes, perpetuo confirmamus. Eximimus ergo et liberos facimus incolas dictae civitatis et villarum predictarum ab omnibus polonicalibus servitiis nostris et officialium nostrorum, a *prevod*, a *povoz*, *vivoz*, *vimeth*, *nastava*, *veznica*, a *naraz*, a *mostne*, *poradlne*, *povolove*, *podvorove*, a *stroza*, a *socol*, a castorum captoribus, ab omnibus solucionibus, exactionibus, tributis et angariis, quocunque nomine vocentur, sive secundum antiquas debeantur consuetudines, sive secundum novas emergerint questiones. Eximimus nichilominus eosdem ab omni jurisdictione Palatinorum, Castellanorum, officialium et Kamerariorum quaecunque dignitatum, ita, ut nec ab ipsis citari, nec coram ipsis comparere debeant, nec respondere. Si autem ad nostram presenciam per litteram et sigillum nostrum citati fuerint, comparebunt suo tantum jure judicandi. Ad expeditiones non ibunt, nisi quando Cujavia ab alieno exercitu invadetur, et hoc quidem prius facere non tenebuntur, nisi ab initio locacionis viginti annorum explicita libertate. Nullum castrum neque novum neque vetus edificabunt, nisi solam *Bidgostiam*, et hoc solum tunc, quando ipsum castrum totam terram Cujavie edificare oportebit. Ad pontem vero ipsius castri, quando ipsum reparari contigerit, non laborabunt, nec vectigal prestare tenebuntur. Caput, septuaginta, quinquaginta non solvent. Et quoniam predictas hereditates Bissovia videlicet et villas prenotatas, prefati Abbas et conventus de Bissovia ex pia donacione pie memorie patris nostri et libertatum confirmacione liberas, ab antiquo legitime semper et pacifice possederunt (sic), nos eorum ampliori paci intendentes et quieti, ut sollicitius deum pro nobis interpellentur, ipsas sepepredictas hereditates in nostro dominio sitas, cum totis districtibus et gadibus suis jure premissis locandas, liberas perpetuo facimus et quietas, cum omnibus pertinentiis et utilitatibus suis, videlicet terris cultis et incultis, stagnis, rivis, pralis et pascuis, silvis et paludibus, rubetis et nemoribus, mellificiis et piscationibus, castoribus et

(4) Vide ad tab. N^{ro} XXXVIII. praemissam annot. 3^{am}, nec non ad tab. N^{ri} XLII. annotationem secundam.

venacionibus, molendinis macellis et tabernis, in omnibus et singulis, secundum fructum, quem excogitare possunt domui suae meliorem. Ad majorem etiam affectum nostrum circa ipsos comprobandum, ipsis large ac benivole perpetuo donantes, volumus, ut in omni causa judiciaria capitis, manus, mutilacionis membrorum, quacunque sanguinis effusione, vel quacunque causa emergente majore seu minore, in furto seu quacunque causa, nec quidem citari ratione *opol* possint, sicut prius, nec comparere nec respondere compelli debeant aliquatenus. Sed nec in omni causa, in advenam et incolam, nullus preter Abbatem vel ejus Vicarium in dicta Bissovia et villis predictis tali jure locatis, quam ab antiquo ea libertate gaudebant, nullus plane habeat seu exercere audeat judicandi potestatem. Omnem quoque fructum judiciorum cujuscunque cause in quamlibet personam Abbas vel ejus Vicarius tollet, ad usum claustrum convertendo. Damus autem insuper in predictae civitatis locatione omnem modum et formam judicium exercendi, sicut est pugna clipei et gladii et ferri, in omnibus sicut jus Noviforense exigit et requirit. Volumus nichilominus, ut incole sepepredictae civitatis et villarum predictarum, quocunque per terram nostram emendo, vendendo, ire vel redire necesse habuerint, ab omni solutione thelonei et pedagii, qui ad predictam locationem veniunt, liberi sint perpetuo et exempti, hoc addens, quod nulla facta vel facienda locacio predictae civitati et villis prefatis in quibuscunque utilitatibus suis, prejudicium facere debeant aut gravamen. Actum et datum in *Vladislavia* ⁽⁵⁾,

(5) *Junivladislaviam* Polonis *Inowroclaw* dietam hic intelligi, non solum ex propinquitate loci induco, sed etiam e plurimis haud dubiis indiciis, quibus constat, *Junivladislaviensem* solummodo Cujaviae provinciam in ditione *Ziemomyslii* fuisse. Cf. *Roepelli Gesch.* T. I. 491 auctoresque ibidem laudatos.

Haec tanta illorum temporum historiae penuria in causa est, cur non a recentioribus solum, sed et ab antiquis rerum scriptoribus et nomina et res gestae *Ziemomysli* et *Ziemoviti* (tum ejus fratris ex alia matre, qui Dux Dobrzynensis fuit, tum illius, quem *Masoviensio-Ploenensem* Ducem fuisse constat) plerumque confundantur. Et *Dlugossius* quidem, aut (si mavis) operis ejus descriptor, contractione nominum illis temporibus usitata (videlicet *Zemo* aut *Zem*) deceptus, *Ziemomyslo* Cujaviensi et hoc et *Ziemoviti* nomen tribuit, ideoquo *Ziemovito* uxorem *Salomeam* filiosque *Leseonem*, *Premislaum* et *Casimirum* adseribit (VII. 785), quos cunctos *Ziemomysli* fuisse constat. Qui quidem error eo major est, quod *Ziemomyslum* a. 1287 nulla prole relicta decessisse tradit; quum tamen notum sit tum ex ipso *Dlugossio* (vid. VIII. 885 IX. 906, 915), tum ex aliis annalibus tabulisque (vid. *vita S. Hedvig.* ap. *Stenzel Scriptt. rer. Silesiac.* II. 113. *Chron. princ. polon.* I. 154. *Archid. Gnesn.* ap. *Sommersb.* II. 111. *Voigt Gesch. Preuss.* IV. 188 et 286) illius fuisse filios, quos supra indicavimus. *Ziemovitus* autem ex *Anastasia*, quae

anno domini M° CC° LXXX° VI° in vigilia beati Johannis Baptiste. Presentibus hiis: Comite Jarozlao Palatino Cuyaviense, Comite Woicech Castellano Wladizlaviense, Comite Dominico Castellano Bidgostiense, Comite Mirozlao Kobeliza Judice curie nostre, Comite Bartossio Subjudice nostro, Comite Trsebomislio Subcamerario nostro, et aliis quam pluribus fide dignis.

auctore Archidiacone Gnesnensi (ap. Sommersb. II. 79) a. 1335 mortua est, filios habuit Vladislaum et Boleslaum (Vid. Nakielscii *Miechoviam* in privil. a. 1313 p. 247 et Naruszewicii T. V. 18), quorum posterior a. 1323 jam e vivis excessisse videtur (v. Dlug. IX. 981), filiamque, nisi fallimur, Salomeam, quae a. 1304 mortua esse traditur (vid. Dzierzwa p. 43). In simili nominum errore versantur quoque Lucas David Annalium Borussicarum scriptor (*Preuss. Chronik* V. 155) et Nakielscius noster (*Miechov.* p. 248); quorum ille filios Ziemomysli Ziemovito tribuit, is vero virilem Ziemoviti Dobrzynscii prolem Ziemovito Masoviensi; neque minus doctiss. Stronezyński, qui in privilegio a. 1278 N. 16 (vid. ejus opus: *Wzory pism* etc.) contractum Ziemomysli nomen in Ziemoviti mutavit. Quod vero Dlugossius narrat (VIII. 848), hunc principem nobilitati Cujaviensi ob favorem in Germanos et maxime equites ordinis Teutonici invisum, per annos duodecim exulare coactum fuisse, id, quamvis et Naruszevicio (V. 434) et Roepello (I. 543) valde dubium videatur, verisimile fiet, si, quae ex tabula Stronezyńsciana paulo superius allata cognoscimus, cum iis contulerimus, quae a Bascone (77 ap. Sommersb.), Dlugossio (VII. 786, 791) et Dogiello (privil. an. 1271 N. XXXVI. T. IV. p. 30) non obscure indicantur. Siquidem inde patebit, Ziemomyslum statim post mortem patris, aut etiam prius, eum Boleslao Calissiensis Duce bellum gerentem per seditionem nobilium possessionibus suis exutum fuisse; neque ei ad eas recuperandas profuisse videtur, quod a. 1269 Boleslao sit reconciliatus. Quanquam enim ex privilegio, quod est apud Lucam Davidem (III. 36 append.) conjici possit, eum a. 1276 per breve admodum tempus sceptro potitum esse, verisimilior tamen fit conjectura ex privilegio anni 1271 Dogieliano, eum prorsus a principatu exclusum mansisse, quum Boleslaus Calissiensis Magistratibus Cujaviensis Ducatus pro suo arbitratu imperaret, neque minus ex Naruszewicii testimonio (V. 423), quo ostenditur, fratrem ejus majorem natu, Lesconem videlicet Nigrum, a. 1275 Ducis Cujaviensis et Junivladislaviensis titulo usum esse. Tandem Premislaus II. Dux Majoris Poloniae arbiter causae factus Ziemomyslum Lesconi reconciliavit, eique restitutionem amissi Ducatus pollicitus est ea conditione, ut repudiatis, quos suo favore complexus erat, Germanis, Cujaviensem nobilitatem ad honores et consilia adhiberet. Unde igitur annos (ab initio 1268 ad finem 1278) adversa fortuna premebatur Ziemomyslus. Quodsi vero patre nondum mortuo principatum Cujaviae nactus ante a. 1268 exulare est coactus, neque statim post reconciliationem opera Premislai factam possessionem amissam recuperavit, augendus etiam erit annorum infortunii ejus numerus.

LXVII.

Siradiae, anno 1287 die 1 mens. Januarii.

Lesco dictus Niger Dux Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae, venditionem Advocatiae oppidi Novae Bresniciae a Catherina vidua Martini Advocati prioris antiquae Bresniciae Hankino leviro suo factam ratam esse jubet, variaeque privilegia Advocato novae civitatis largitur ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ne, que aguntur in tempore, per fluxum temporis in obliuionis scrupulum deducantur, expedit, ut cuncta racionabiliter rite scripture testimonio roborentur. Proinde nouerint tam presentes, quam futuri uniuersi: Quod nos Lesthko Dux Cracouie, Sandomirie et Siradie, racionabili freti consilio, dum ciuitatem nostram *Brzesznyczam* ad locum, in quo apcius et comodius vallo municionis firmari possit, transferri cuperemus, Katherina relicta Martini sculteti antike ciuitatis ibidem, nequiens per se, vel aliquem de amicis suis proximis, locacioni ciuitatis ad alium locum transposite, prout opus fuerat, intendere, in nostra presencia cum suis pueris sponte constituta, Hankino leuiro suo aduocaciam in ciuitate noua locanda, pro certa summa pecunie, publica voce contulit jure hereditario imperpetuum cum suis posteris possidenda (sic), et sic prahabita (sic) Katherina sibi suisque posteris super eandem aduocaciam silentium imposuit, villicacionem et omne jus villicacionis in antiqua ciuitate integraliter cum omnibus usibus pro se reseruando. Hankinus eciam nurui sue satisfaciendo, non solum marcas argenti eidem dedit, sed jure hereditario unum macellum carnificum, unum bancum pistorum, et unum sutorum bancum a solucione census imperpetuum

⁽¹⁾ E tabula authentica confirmationis Regis Casimiri Jagellonidis anno 1466 impertita, in magno tabulario publico Regni Poloniae inter archetypa exempla N^{ro} 647 asservata, cetera quoque Advocatiae Brzeznieensis privilegia annis 1265, 1318, 1345, 1409, 1422 et 1441 a Ducibus Regibusque collata ad verbum deprompta continente, quae in hoc tabularum corpore passim exhibenda sunt.—Conf. tabulam N^{ro} LI^{mo} praemissam, quae tamen, quum confirmationem anni 1466 tunc nondum nacti essemus, non nisi secundum libri XXIII^{ui} tabularii praefati tenorem typis describi potuit.

libere cum suis posteris assignauit. Nos igitur, audita huius ordinacionis serie, prenominato Hankino et suis successoribus seu heredibus aduocaciam imperpetuum confirmamus, dantes eidem omnino liberam facultatem balnea construere, maccella, bancos pro pane vendendo, curiam pro mactandis peccoribus et bancos sutorum, molendinum seu molendina ex utraque parte ciuitatis; que libera omnino omnia esse volumus a solucione census, et ab omni exaccione pacifica et quieta. De uniuersis iudicijs aduocatus debet tercium denarium recipere, pro nobis duobus denarijs reseruatis. De censu autem quinque denarij nobis cedent et sextus ad advocatum pertinebit. In omnibus autem alijs, aduocatus et ciues sua jura teneant et gubernent, secundum locacionem ciuitatis Nouiforj. Quod si super aliquo dubitatum fuerit articulo, ad jus ciuitatis Nouiforensis per ipsos est recurrendum. Item addidimus aduocato prehabito piscacionem in *Wārtha* fluuiō, et littorum eiusdem utilitates, in quantum circa idem littus territorium pertinens ad Brzesznyczam se extendit. Venacionem quoque in districtu Brzeszniczensi eidem aduocato et suis posteris addidimus, et facultatem, quolibet modo seu artificio, genus omne ferarum capiendi. Preterea volumus et dignum duximus admittendum, quod tam Aduocatus, quam ciues sepedicte ciuitatis in toto districtu villarum sibi adiacencium *Dupycze* videlicet et *Cruplynō*, *Dworzyschowicze* et *antique* ciuitatis *Brzeszniczie* ⁽²⁾ pascuis uti libere valeant et lignis sine omni contradiccione. Damus autem ciuibus de Brzesznyczam locatis per Hankinum in Noua Ciuitate ab omni censu, spacio sex annorum, plenariam libertatem. Qua euoluta, jure Nouiforj subesse nobis in omnibus tenebuntur. Ut autem hec omnia supradicta robur perpetue stabilitatis obtineant, et nullius calumpnie scrupulo vel temeritatis possint aliquatenus prepedirj, presentem paginam nostrj appensione sigilli fecimus consignarij. Actum in *Siradia*, anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo septimo. Presentibus hijs, quorum hec sunt nomina Comes Mathias, Comes Paulus castellanus, dominus Michael cancellarius siradiensis, Comes Mostignews castellanus de Roszprza, comes Mscissius iudex siradiensis, dominus Philippus *judex siradiensis, dominus*

⁽²⁾ *Dupice* et *Kruplin* parochiae Brzeźnicensis, *Dworszowice* autem et *Antiqua Brzeźnicia* parochiales villae, omnes Petricoviensis territorii et Radomscensis regionis, in propinquo Brzeźniciae oppidi sitae.

Philippus (?) ⁽³⁾ succancellarius cracouiensis, Nicolaus clericus, qui hoc scripsit priuilegium. Datum in *Siradz* infra octauas Natiuitatis Christi per manum domini Jazskonis cancellarij (?) ⁽³⁾ siradiensis.

⁽³⁾ Suspecta nobis est duorum in hac tabula iudicum duorumque Cancellariorum Siradiensium mentio, qui omnes huic tabulae conscribendae testes affuisse indicantur. Facile autem id errore describentis evenisse, et quidem verba „*Judex Siradiensis, dominus Philippus*” perperam bis repetita esse puto; quibus omissis, Philippum non iudicem Siradiensem, sed Subcancellarium Cracouiensem unum tantum fuisse patebit, qui etiam, quum dominus appelletur, quanquam reliquis Comitum titulus tribuatur, sacerdos fuisse videtur, iudicisque provinciae Siradiensis munere civili fungi vix potuit. Neque aliud de Jascone illo existimandum, qui ad finem tabulae nostrae Cancellarius Siradiensis dicitur, quam quod culpa describentis ita appellatus sit, quum rectius Subcancellarius appellari debuisset. Quae quidem omnia ne leuiter asseruisse videamur, vide sis Lesconis Nigri et Vladislai Loctici tabulas annorum 1279, 1280, 1287, 1288 et 1291, nostro hoc corpore, Maciejovii opere „*Pamiętniki*” etc. (II. 383), nec non Nakielscii *Miechovia* (p. 210—212) contentas; quae dominum Jasconem vel Joannem Subcancellarium Siradiensem, dominum Philippum Canonicum Sandomiriensem Subcancellarium Cracouiensem, dominum Michaellem anno adhuc 1288 et 1291 Siradiensem, Procopium vero Cracouiensem Cancellarium fuisse docent. Ne autem quis Philippum praedictum alterius cujusdam ditionis Lesconis Nigri provinciae iudicem fuisse autumat, etiam adiciendum est, anno 1287 et 1288 iudicem Cracouiensem Laurentium, Sandomiriensem vero Petrum fuisse. (Vid. Nakielscii *Miech.* p. 210, 211). Comes Mathias, qui inter ceteros testes primus in tabula nominatur, cujus tamen munus non designatur, Palatinus sine dubio Siradiensis erat, et quidem is, qui anno posteriore, die scilicet 25 Junii a Conrado Duce Masoviae proelio victus et occisus est. Vid. Długoss. (Lib. VII. 849). Eundem quoque Mathiam anno 1265 dignitate Subcamerarii Siradiensis functum esse, argumento tabulae superius N° LI. praemissae innixus existimo. Mscislaum seu Mscissium anno adhuc 1291. Iudicem Siradiensem fuisse, tabula anni ejus inferius N° LXXV. exhibita docet.

LXVIII.

Gnesnae, anno 1288 die 23 mens. Aprilis.

Premislaus II Dux Majoris Poloniae, commutationem bonorum *Dobrowo, Sadów, Kwiatkowo, Leszno* et *Rzuchowo*, nec non decimarum de villis quibusdam ad coenobium Byssoviense Cisterciensis ordinis pertinentium, pro decimis villarum nonnullarum prope Byssoviam in Castellania Naklensi sitarum, Archiepiscopo Gnesnensi competentibus, ab Engelberto Abbate Byssoviense cum Jacobo Archiepiscopo pactam ratam esse jubet ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ut varietas temporum cum suis decursibus ea quae disponuntur consilio maturato, in oblivionis non deducat abyssum

⁽¹⁾ Ex apographo de codice privilegiorum tabularii Capituli metropolitani Gnesnensis, olim auctoritate Francisci Waliński Canonici et Notarii Capituli ejus descripto. Tabulam hanc

a memoria posterorum, sagaci sapientum consilio consueverunt authenticarum scripturarum et testium fide dignorum testimoniis perennari. Hinc est, quod nos Premislaus secundus dei gratia Dux Majoris Poloniae, notum esse volumus universis tam praesentibus quam futuris: Quod accedens ad nos Engelbertus Abbas de *Byssovia* Cisterciensis ordinis, suo et sui conventus nomine, nobis humiliter supplicavit, ut nos ipsorum commodo consulentes, pro ipsis et cum ipsis venerabili in Christo patri domino Jacobo Archiepiscopo Gnesnensis ecclesiae nostras preces porrigere efficaciter dignemur, quatenus idem venerabilis pater pro ecclesia ipsorum de *Dobrow* et ejus pertinentiis, haereditatibus videlicet ipso *Dobrow*, *Zadowo*, *Kwetkowo*, *Lesno* et *Rzuchowo* ⁽²⁾ et decimis earundem, ac decimis aliarum villarum ad eandem ecclesiam pertinentium, scilicet: *Bruzowo*, *Kolnicza*, *Janiszowo* utriusque, *Wola*, *Głowa*, *Chozmino*, *Chełm*, *Krobewo*, *Ostrosno*, *Komorowo*, *Karsowo*, *Zakrzewo*, *Bissekre* et *Ślawencino* ⁽³⁾, decimas villarum in Castellania de Nakel dicto coenobio adjacentium, videlicet: *Suchorambzke*, *Welewici*, *Pamperino*, *Skoraschowo*, *Mroscha*, *Wierchocino* utriusque, *Tuskowo*, *Wiskidno*, *Lansko*, *Zansechno*, *Senno*, *Sadki*, *Dambrowa*, *Radzlai*, *Samostrele* et *Orle* ⁽⁴⁾ in recompensationem dictorum bonorum eis conferre et

Papocius noster novisse videtur, qui in opere suo *Herby Rycerstwa* etc. (p. 306) argumentum ejus refert, et de eodem Damalevicium edocuit. (Vid. ejusd. *Seriem Archiepp. Gnesn.* p. 173). Conf. etiam tabulas superius N^{ro} XXXI. et XXXIX. praemissas, nostrasque ibidem annotationes, nec non tabulam anni 1290 inferius N^{ro} LXXIII^{uo} exhibitam.

⁽²⁾ Conf. annotationem octavam ad privilegium N^{ro} XXXI, nec non annotationem quintam ad privilegium N^{ro} XXXIX. praemissum.

⁽³⁾ Conf. annotationem sextam ad privilegium N^{ro} XXXIX. praemissum.

⁽⁴⁾ *Suchorączek*, *Wielewice* (Wöllwitz Germanis) et *Peperzyn* (Pempersin Getmanis) villae sunt hodie in Prussiae occidentalis provincia sitae, et quidem in Marienwerderensi territorio, in propinquo oppidorum *Wigborg* et *Sepolno* (Zempelberg Germanis) sitae. *Wielewice Wielkie* (Gross-Wöllwitz) et *Peperzyn* parochiales villae sunt. Cetera omnia bona in Magno Ducatu Posnaniensi sunt, et quidem in territorii Bydgosciensis ejusdem nominis regione: *Wierchocin* parochialis villa, *Wiskitno* et *Łoisk* (Magnum et Parvum) Wierchotiniensis parochiae; *Samsieczno* (perperam in apographo Zanseschno, et apud Paprockium Zawszesno dicta), *Siemno* parochiae Dubrscensis; quod quum a castro *Nakel*, ab aliisque hic nominatis villis nimis longe distet, perperam in apographo scriptum, et e nomine villae *Sitno* potius detortum esse arbitror; quae prope Samsieczno sita, Dąbrowcensis est parochiae. (Szewno apud Paprockium corruptum est nomen, quo nullus totius hujus provinciae locus insignitur). Regionis autem Wyrzycensis sunt alterae villae, scilicet: *Skoraczewo* et *Tuszkowo* parochiae Wąwelnensis, *Mrocza* parochialis villa, *Sadki* et *Dębowo* villae parochiales, *Radziej* villa fluvio Rudna in duas partes divisa, quarum altera Glesnensis, altera Sadkensis est parochiae; *Samostrele* Sadkensis, *Orle* denique Zab-

donare paterna solitudine dignaretur. Nos ipsorum postulationibus, tanquam justis pietate solita aures accomodas adhibentes, dictum venerabilem patrem per nos personaliter et per nostras litteras ad hoc faciendum induimus omni conamine et affectu. Qui nostris petitionibus assensu gratuito et exauditionis gratia concurrendo, matura deliberatione super hoc facto cum Gnesnensi Capitulo celebrata, de consensu ejusdem Gnesnensis Capituli, dictam ecclesiam cum suis pertinentiis acceptando, dictis Abbati et conventui de Bissovia decimas villarum praescriptarum contulit et eorum monasterio jure perpetuo possidendas. In cujus rei testimonium praesentem paginam conscribi fecimus, et nostri sigilli appensione communiri. Datum et actum in *Gnesna* publice, anno domini Millesimo ducentesimo octuagesimo octavo. Praesentibus his: Nicolao Palatino Calissiensis, Petricone Castellano Posnaniensi, Zawisza Castellano Calissiensis, Dirsikraio Castellano de Santok, Andrea Judice Gnesnensi, Gnevomiro Judice Posnaniensi, Bervoldo Judice Calissiensis, et aliis quam pluribus fide dignis. In festo beati Adalberti, Indictione prima ⁽⁵⁾. Amen.

toviensis parochiae. Inter villas apud Paprockium et Damalevicium recensitas, villae *Wiskitno* et *Łoisk* omissae sunt. De oppido *Naklo* vid. quae diximus pag. 40.

⁽⁵⁾ Indictionis numerus recte indicatus est.

LXIX.

Dluscae, anno 1288 die 15 mens. Augusti.

Premislaus II Dux Majoris Poloniae, pactum Joannis de Slugocino cum Gerardo Abbate coenobii Lendensis, de commutanda villa *Lipia góra* cum villis *Blosino* Abbatis, *Blosino* Episcopi et *Mysłibórz* initum, ratum esse jubet; villamque praedictam *Lipia góra* ab angariis nonnullis liberat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Que geruntur in tempore, ne temporis effluente articulo facilius elabantur, necesse est, ea litterali apice, nec non

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo Ill. Josephi Rusieci proprio, cujus sigillum jam abruptum, funiculus autem sericus rubei coloris est.

testium subscripcione, firmiter roborari. Hinc est, quod nos secundus Premisl, dei gracia Dux Polonie, notum facimus universis, presentem paginam inspecturis, quod Comes Johannes dictus de *Slugocino*⁽²⁾ ac filij sui Symanus, Thomislaus et Albertus, hereditatem suam que *Lippagora*⁽³⁾ vulgariter nuncupatur pro tribus sortibus, videlicet: *Blosino Abbatis* et *Blosino Episcopi*, atque *Mislibore*⁽⁴⁾ cum domino Gerardo Abbate, ac conventu domus Lendensis, libenti animo commutarunt. Nos vero ob remedium anime nostre ac predecessorum nostrorum ea, que ad utilitatem dicte domus sunt, cupientes augere non minuere, prefatam commutationem ratificamus, libertatem, quam prehabita hereditas sub Comite Johanne actenus habuit, dicte domui confirmantes cum omnibus utilitatibus, que nunc in ea sunt, ac in posterum poterunt exoriri. Et exemimus eam a *povoz*, ab omni *prevod*, a *stroza*, a *dan*, a *naraz*, *podvorove*, *targove*, *mostne*, a castrorum edificio seu poncium quorumlibet, a recepcione vel custodia aut conductu castoriorum, quia castores in eadem hereditate manentes cedunt fratribus domus supradicte; a custodia et solucione herodiorum, quod *sokol* dicitur, a vicinia quod *opole* vulgariter nuncupatur, a bove et vacca, et *alasca opolna* (sic), ab omni exactione sive collectione, a vecturis et expeditionibus, et ab omnibus iuribus in Polonia constitutis, quibuscumque nominibus censeantur. Et si homicidium inter incolas prefate hereditatis, que *Lippagora* vocatur, contigerit, nullus, nisi Abbas et fratres, penam percipiant capitalem. Et si voluerint, hereditatem eandem poterunt, iam nostra licencia super hoc habita, jure theutonico tradere excolendam. Hujus rei testes sunt: Comes Bozatha Castellanus Lendensis, Comes Bosco Venator Kalisiensis, Comes Nicolaus Thezaurarius Lendensis, Comes Ozias Subpincerna Kalisiensis et Jasco Notarius curie nostre. Ut autem hec rata et inconvulsa permaneant, pre-

⁽²⁾ *Slugocino* et *Slugocinek* villae sunt Coninensis territorii et regionis, quarum haec Mysliborensis, illa Ladecensis est parochiae.

⁽³⁾ *Lipia góra* villa Coninensis territorii et regionis, Dembnensis autem parochiae.

⁽⁴⁾ *Myslibórz* parochialis villa est, *Slugocino* proxima; nulla autem villa in hoc territorio est, quae *Blosino* nominetur. Quum tamen duobus vix milliariis a Mysliboria villa *Blotnice* parochiae Grabienicensis distet, eique pagus *Biskupice* dictus (quod nomen pagos ad Episcopum pertinentes saepissime denotare solebat) sit proximus, ceteraeque villae monasterii eidem adiaceant, vero non absimile mihi videtur, pro *Blosino* vel *Błocino*, villam *Blotnice* hic intelligendam esse, Coninensis territorii et regionis.

sentem litteram sigilli nostri munimine duximus roborandam. Datum et actum in *Dlusco*⁽⁵⁾, anno domini M° CC° LXXX° VIII°, in die assumptionis gloriose virginis Marie.

⁽⁵⁾ *Dluska*, villa parochiae Ciałzynensis, territorii Coninensis, regionis vero Pysdrensis.

LXX.

Ujasdoviae, anno 1288 die 1ma mens. Septembris.

Conradus (filius Ziemoviti Ducis Masoviae) Dux Masoviensis Czarscensis, coenobio Czervinscensi ecclesiam S^{ae} Trinitatis dictam, in villa *Blonie* constructam, nec non villas *Wolam*, *Wawrzyszew* et *Nesnawgewo* (?) donat, variis privilegiis et immunitatibus gavisuras⁽¹⁾.

In nomine salvatoris omnium, amen. In hereditatem incorruptibilem, incontaminatam, inmarcescibilem festinare cupientibus convenit se dignis moribus et bonis operibus exornare; alioquin vocem illam domini merebimur auscultare: „*Amice, ad quid hic venisti, non habens vestem nuptialem?*” Constat ergo sane, nullum illuc sine caritatis operibus introire. Et ideo nos Conradus voluntate divina dux Mazowie et Czarnensis considerantes, quod sicca spes est huius seculi, quia omnia que hic amantur cum festinatione marcescunt, universis presentibus et futuris harum seriem inspecturis duximus declarandum, quod ob spem future retributionis et nostrorum ob remedium peccatorum et nostrorum predecessorum, ecclesiam nostram in *Blonje*⁽²⁾ ad honorem sancte et individue Trinitatis constructam, fratribus de *Czyrwnsko* ordinis sancti Augustini et successoribus eorum contulimus in perpetuum possidendam et regendam: jungentes aream eedem (sic) ecclesie

⁽¹⁾ Ex antiquo I. libro privilegiorum monasterii Czervinscensis manu scripto, in bibliotheca Zamosciana Varsaviae asservato, in quo (pp. scil. 76—81) duo tabulae hujus apographa, sat inter se discrepantia, descripta sunt, quorumque variantes lectiones in annotationibus nostris referre non negligemus. Conradum hunc Ducem, in *Blonie* oppido monasterium condidisse tradidit Dlugossius Lib. VII. p. 870.

⁽²⁾ *Blonie* oppidum nunc est parochiale Varsaviensis territorii, regionis vero sui nominis caput.

et fratribus ibidem residentibus, ab exitu ecclesie versus occidentem, a sinistra directe usque ad pontem rivuli ibidem manantis, [et a dextra ad duos mansos]⁽³⁾ perpetuo duraturam. Ut autem predicti fratres et successores eorum commodius et facilius ibi valeant residere et deo digne deservire, predictae ecclesie de *Blonye* et fratribus premissis ac successoribus eorum, villam que olim *Sewze* (? *Seroze*),⁽⁴⁾ nunc autem *Swola*⁽⁵⁾ dicitur, cum alijs duabus *Nawrzisewo* (sic) et *Nesnawgewo*⁽⁶⁾ damus, conferimus et perpetuo confirmamus cum omnibus utilitatibus et fructibus, qui et nunc habentur, et haberi poterint (sic), tam in terris quam in aquis in futurum, infra certos terminos villarum predictarum. Transferentes in jam dictos et successores eorum, possessionem veram et perpetuum dominium cum omnimoda et plena libertate, ita, quod emethones premissarum villarum ab omni penitus exactione ducali seu [a censu polonicali et a qualibet]⁽⁷⁾ oppressiones sint exempti, videlicet: a *podworne* et *narzas*, a *podymye*⁽⁸⁾, a *stroza*, ab edificacione castri, a moneta, a venatoribus cujuscunque sint generis, et ab omnibus alijs juribus [angarijs et preangarijs]⁽⁹⁾ quocunque nomine censeantur. Adhuc memoratas villas etiam hac gracia illustramus, quod homines in eis comorantes ad nullius prorsus iudicium protrahentur, nec citabuntur ad iudicium Palatini [ceterorumque dignitariorum]⁽¹⁰⁾, nec respondere teneantur, nisi tamen ad nostram audienciam, nec aliter nisi per literam aut sigillum evocati comparebunt, [presertim si aliquem Prepositum ecclesie nostre Blonensis contigerit occasione quarumlibet iniuriarum coram nobis et nostris successoribus ceterisque dignitarijs iudicio

⁽³⁾ In secundo, quod pagina 79 libri privill. incipit, apographo, verba haec uncis inclusa desunt.

⁽⁴⁾ Verbum hoc in utroque, praesertim autem in secundo apographo, ita scriptum est, ut pari ratione et *Sewze* (Szewsk) et *Seroze* (Sierock) legi possit.

⁽⁵⁾ „*Swola*” in secundo apographo legitur; est autem *Wola* villa parochialis Varsaviensis territorii et regionis, dimidio milliario a Varsavia distans.

⁽⁶⁾ Quae *Nawrzisewo* in primo, *Vawrzisewo* autem in secundo apographo nuncupatur, ea *Wawrzyszewo* est parochialis villa, Varsaviae et *Wolae* proxima; quae autem sit villa in utroque apographo *Nesnawgewo* dicta, nescio, quum nullam similis nominis in regione Varsaviensi invenire potuerim.

⁽⁷⁾ Verba uncis inclusa in secundo apographo desunt.

⁽⁸⁾ „*Dodimye*” in secundo apographo legitur.

⁽⁹⁾ Pro verbis uncis inclusis, secundum apographon habet: „*sive oppressionibus*.”

⁽¹⁰⁾ Hic item pro verbis uncis inclusis, verba: „*aut Castellani*” habet secundum apographon.

ducali presidentibus contendere, et ex eventu aliquas penas incidere, eundem Prepositum et eius successores a penis ducalibus, ac omnium et singulorum dignitariorum nostrorum quittamus et libertamus per presentes absolventes.]⁽¹¹⁾ Item concedimus et perpetuo confirmamus [Preposito et]⁽¹²⁾ fratribus prefatis, et eorum successoribus, quod si homines dictarum villarum inter se homicidium fecerint, ipsi [Prepositus et]⁽¹²⁾ fratres, solucionem recipere tenentur, vel si quis de dictis villis in extranea villa occiderit⁽¹³⁾, duas partes tollent; si vero extraneum occiderit, tunc unam partem recipere tenebuntur. Insuper omnia iudicia usque ad duellum dictis fratribus confirmamus, ita, quod ultra iudicium duelli iudicare non presumant. Preterea, si forte aliquis huius nostri collati beneficii inimicus emergerit, super eadem villas aliqua offerens instrumenta, volumus, ut respectu huius, eis nulla sit fides adhibenda. Item decimam post omnia nostra aratra in villis vicinis, et in ipso *Blonye*, sepefatis [Preposito et]⁽¹²⁾ fratribus, et successoribus eorum damus et perpetuo confirmamus. Et ut hec nostra pia et salubris donacio semper permaneat illibata, fratri Jacobo Preposito, qui laborem huius institutionis et confirmacionis subiit, qui etiam cum fratribus suis regulariter et canonice per Abbatem et conventum Czyrwenensem transmissus extitit, ei et fratribus ordinis beati Augustini in Czyrwenko et successoribus eorum, presentem nostram literam in perhennem firmitatem contulimus, sigilli nostri munimine roboratam. Presentibus dominis: Johanne Decano, Gosthcone Archidiacono Ploczensi, Johanne Pincerna, Nicolao Thezaurario, Abraham Venatore Mazoyiensi et Czyrneni, Blasio Pincerna illustris Principis Boleslai fratris nostri, et alijs multis clericis et laicis fide dignis. Datum in *Jasdow*⁽¹⁴⁾ per manus Cunzonis Capellani curie, anno domini M^o CC^o LXXXVIII. in die beati Egidij Abbatis.

⁽¹¹⁾ Totus hic verborum ambitus in secundo apographo desideratur.

⁽¹²⁾ Verba „*Prepositus et*” ter in praedicto apographo omitta sunt.

⁽¹³⁾ Verbum „*fratres*” hoc loco adjicit idem exemplar.

⁽¹⁴⁾ *Jazdów* olim castrum et oppidum, in quo Ziemovitus I. pater Conradi a Lituaniis occisus est, *Ujazdów* nunc dicitur, et est suburbium Varsaviae urbis. Cf. Baliński et Lipiński opus, quod „*Starożytna Polska*” etc. inscribitur. T. I. p. 450. sqq.

LXXI.

Gnesnae, anno 1288 die 5 mens. Septembris.

Premislaus II Dux Majoris Poloniae, donationem villae *Zabartów* a Gerardo Abbate et coenobio Lendensi Jacobo Archiepiscopo, ob coaequandum valorem commutatarum utrimque decimarum, Jacobo Archiepiscopo Gnesnensi factam, ratam esse declarat⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam ea quae aguntur in tempore, cum tempore pariter elabuntur, provida veterum sanxit autoritas, ut gesta mortalium, quibus plerumque calumnia consuevit et obliuio novercari, scripturae testimonio roborata, ad posterorum notitiam transferantur. Hinc est, quod nos Premisl secundus dei gratia Dux Majoris Poloniae praesentibus et futuris duximus declarandum: Quod venerabilis pater dominus Jacobus Archiepiscopus Gnesnensis et religiosus vir dominus Gierhardus Abbas coenobii Lendensis Cisterciensis ordinis in nostra praesentia constituti, quarundam decimarum commutationes protestati sunt ex consensu mutuo et suorum Capitulorum ac spontanee se fecisse. Et quia decimae praedicti venerabilis patris domini Archiepiscopi decimis Abbatibus et sui monasterii plus valebant, idem Abbas, volens mensam archiepiscopalem indemnem reddere, villam *Zabartów*⁽²⁾ vulgariter nuncupatam, eidem archiepiscopali mensae, de fratrum sui totius conventus consilio et consensu, liberaliter contulit coram nobis. Quam donationem gralam et ratam habentes, praedictam villam saepe dicto domino Archiepiscopo et ejus successoribus jure haereditario in perpetuum confirmamus. In cujus confirmationis robur et testimonium, praesentibus sigillum nostrum duximus apponendum. Actum in *Gnesna*, anno domini Millesimo ducentesimo octuagesimo octavo, Indictione prima, Epacta decima octava⁽³⁾, Nonas Septembris. Praesentibus

⁽¹⁾ Ex apographo, de libro privilegiorum honorum archiepiscopali, auctoritate Valentini Ryczywolski Capituli Metropolitani Gnesnensis Notarii, descripto. Conf. tabulam ejusdem anni N° LXVIII. praemissam.

⁽²⁾ *Zabartów* villa parochialis in M. Ducatu Posnaniensi, territorii Bydgosciensis, Wyrzycensis vero regionis.

⁽³⁾ Indictionis numerus recte indicatus est; secus autem de Epactis dicendum; siquidem ad annum 1288um, qui numero aureo XVI^{mo} insignitus erat, antiquiori ratione computatarum Epactarum XXVI^{lus}, recentiori vero XV^{lus}, nullatenus autem XVIII^{us} numerus applicari potuit.

his dominis: Vlostiborio Praeposito, Gabriele Cantore, Philippo Scholastico Gnesnensibus, et his nobilibus: Alberto Castellano de *Zbąszyn*, Vito Pincerna et Mirosłao Succamerario Gnesnensi.

LXXII.

Brestiae, anno 1289 die 23 mens. Aprilis.

Premislaus II Dux Majoris Poloniae, villae *Trzysacz* ad coenobium Byszeviense pertinenti privilegium juris Teutonici Magdeburgensis confert⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Facta et ordinationes hominum ne a posterorum noticia labantur cum tempore dilabente, debent scripti caucione et ydoneorum hominum testimonio perhennari. Ea propter nos Premisel dei gracia Dux Polonie notum esse volumus universis presentibus et futuris, quod nos castro *Wissegrad*⁽²⁾ cum suo districtu in nostram potestatem ac

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea tabularii provinciae Posnaniensis publici, quo scripta sublatorum coenobiorum collecta sunt, doct. Stronczyński descripsit, sigillumque Premislai II. ccreum filis sericis rubci, viridis et violacei coloris appensum esse tradidit.

⁽²⁾ Castrum *Wyszogród*, quod Dlugossius (L. VI. 696, L. IX. 999) tum in Pomerania tum in Cujavia, tabula autem anni 1243, apud Lucam Davidem (*Preuss. Chron.* T. III. N° III. appendicis) Pomeraniae vicinum fuisse dicit, quo loco situm fuerit, accurate definire nequeo. Haec tamen, quae e Boguphali (Sommersb. II. 51) et Dlugossii (l. c. p. 696) narratione de non magno intervallo illius castri ab oppido (olim castro) *Sartowice*, e tabula autem apud Dogielum (T. IV. p. 15) de possessione ejusdem a Casimiro Duce Cujaviensi acquisita effici cogique possunt; tum haec, quae ex Roepelli libro (*Gesch. v. Pol. Beil.* XI.) de villa *Trzeciewicz* (parochiae Dubrscensis) et e tabula hac nostra de villa *Trzysacz* districtui Vissogrodensi olim adscripta, haec denique, quae eodem Roepello auctore, de via olim Vissogradia Sveciam per campos villae *Gądecz* (parochiae itidem Dubrscensis) ducente, novimus, in eam nos inducunt opinionem, ut castrum praedictum in littore Vistulae, in regione villae „*Fordon Germanorum*” dictae, et quidem forsitan loco, quod nunc etiam *Zamkowa kępa* (*Schlosskemp*) in Bidgostiensi regione appellatur, situm fuisse arbitremur. Quae omnia, uti egregie conveniunt cum iis, quae Dusbürgii Chronicorum continuator (c. 12), de eruptionibus o castro illo in naves Vistula praeternavigantes factis, refert, ita vix ullam dubitationem relinquunt, hoc, non vero aliud castrum *Wyszogród* fuisse, quod anno 1330 vel 1329, a cruce signatis equitibus ordinis Theutonici in Prussia, combustum et dirutum, (Anonym. in ed. Gedan. Cadlube. p. 102) ex eo tempore nunquam restauratum fuisse videtur. Erratque vehementer Voigtius (*Gesch. Preuss.* IV. 439), qui hanc combustionem et destructionem castri ad aliud a sede belli hujus nimis remotum oppidum *Wyszogród* Plocensis territorii et regionis refert, quod ad ostia fluvii Bzurae Vistulam intrantis situm est. Si ad ostia

possessionem devoluto, considerata necessitate et indigencia Abbatis ac conventus monasterii de *Byssovia* Cysterciensis ordinis, Wladislaviensis diocesis, debito pietatis motu eis consulere prodesseque cupientes, ad perfectum (? profectum ?) ipsorum ac divini cultus promocionem, concedimus Abbati et conventui jam dictis monasterii prelibati, ut hereditatem, quam habent super Wyslam fluvium, quam eisdem in presentibus confirmamus, in districtu premissio Wissegrodnensi, qui *Transchacz* ⁽³⁾ wilgariter appellatur, locent jure thewtonico Meydeburgensi vel alio quocumque, sicut eis videbitur expedire, cum toto districtu suo; et ipsum jus per totam hereditatem habeant, tam in eo quod pro propriis aratris sibi reservabunt, quam in eo, quod ad villam disponent; et in totum ipsam hereditatem ordinent, secundum suam utilitatem, tam sub terra, quam supra terram, in agris, pratis, silvis, pascuibus, aquis, molendinis, piscacionibus, venacionibus; et navigium seu passagium supra Wizlam; dantes eis liberam facultatem ibidem forum faciendi cum omni jure fori, ac per Scoltetum et Scabinos omne judicium nomine Abbatis pro causa qualibet exercendi. Ipse eciam Abbas et cui ipse commiserit, omne judicium judicabunt, tam magnum quam parvum, in omnibus omnino locis dicte ville, et etiam in viis publicis ac semitis, vel viis privatis, volentes ipsam hereditatem et habitatores ejus in libertate tewtonica ab omnibus juribus et solucionibus ac serviciis esse semper quietam et exemptam, videlicet: a *prevod*, a *povoz*, *vivoz*, *podvoda*, *vimot*, *nastava*, *vesniza*, a *naraz*, *moztna*, *poradlne*, *povolove*, *podvorove*, *strosa*, a *socal*, canibus, castorum captoribus, et ab aliis juribus omnibus siye antiquis, siye noviter adinventis; a vacca, a bove, et a *stan*. Castra et pontes non edificabunt nec emendabunt, nec alicui jurisdictioni Castellanos, Palatinos, Judicum, officialium aut camerarios, nec eorum judiciis subjacebunt, nec ad eos citabuntur. Omne autem jus eisdem Abbati et conventui monasterii sepedicti conferimus in bonis memoratis, quod nobis competit vel competere in eis videbatur, jure

fluvii alicujus Vistulam intrantis castrum Cujaviense Vissegrod quaerendum sit, is certe fluvius *Brda*, non autem *Bzura* esset.—In ditionem Premislai castrum Wyssogrod rediit, commutatione bonorum quorundam cum Mestvino (al. Mstivogio) Duce Pomeraniae facta. De qua vide sis Jabczyński *Archivum theologicum* I. 364, 365.

⁽³⁾ *Trzesaetz* villa est parochiae Wlucensis ad Vistulam in M. Ducatu Posnaniensi, territorii et regionis Bidgostiensis.

proprietatis perpetuo possidendum. Actum et datum in *Brezt*, anno domini M° CC° LXXX° IX°. Indictione secunda ⁽⁴⁾, in festo beati Adalberti. Testes sunt: Nicolaus Palatinus Kalisensis, Buguslaus Castellanus de *Usce*, Phalo Castellanus de *Schärncov* ⁽⁵⁾, Nicolaus Subcamerarius, Mathias Judex de *Brexta* in Cuyavia, et dominus Tilq Prepositus de *Santok*. Datum per manus Notarii curie nostre. In cujus rei testimonium et perhennem memoriam, presentem paginam ipsis dedimus, sigilli nostri munimine roboratam.

⁽⁴⁾ Indictionis numerus recte indicatus est.

⁽⁵⁾ *Czarnków* oppidum ad Noteciam parochiale, territorii Bidgostiensis, regionis autem sui nominis caput.

LXXIII.

Gnesnae, anno 1290 die 21 men. Octobris.

Jacobi III dicti *Swinka* Archiepiscopi Gnesnensis cum Bertholdo Abbate Byszeviensi de commutandis villis decimisque eorum nonnullis, complanatio renovata ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Gesta seu ordinationes hominum propter decursum temporum a mortalium plerumque tolluntur memoria, si non fuerint ad perpetuam rei memoriam litterarum apicibus commendata. Hinc est, quod nos Jacobus secundus miseracione divina sancte ecclesie Gneznensis Archiepiscopus notum esse volumus cunctis Christi fidelibus presentibus et futuris, quod ex debito pastoralis officii considerantes necessitatem religio-

⁽¹⁾ Duo sunt in tabulario provinciae Posnaniensis. Posnaniae asservata hujus tabulae archetyporum membranaceorum exempla, quorum utrumque olim binis sigillis instructum erat, nunc vero singula tantum appensa habent; et alterum quidem funiculo serico rubei flavique coloris, quod sanctum Adalbertum Episcopum in sella sedentem, sinistra lituum, dextra autem manu palmam martyris tenentem, et in ambitu verba: „† S. Capituli sancte Gneznen. ecclie.” repraesentat; alterum vero oblongum filis sericis flavi et violacei coloris, quod effigiem sedentis Episcopi, sinistra manu lituum tenentis, dextram vero ad benedictionem (quam vocant) tollentis, pedes vero super cervicem canis et draconis imponentis; in ambitu vero verba: „† S. Jacobi dei grā. scē. Gnezne. ecclie. Archiepi.” praeseferat. In hoc quidem posteriori exemplo verba nonnulla, quae in priori leguntur, omisa vel immutata, in nostro tabulae contextu uncis inclusa sunt.

sorum virorum Bertholdi⁽²⁾ Abbatis ac sui conventus fratrum cenobii de Byssovia ordinis Cisterciensis Cuyaviensis diocesis, prospicientes etiam loci ejusdem solitudinem, quod nullis ibi valeant fidelium elemosinis adjuvari, nisi incertis proventibus succurratur eisdem, paterna clemencia ipsos sustentare volentes, cum gloria sit Episcopi pauperem providere opibus, de communi consensu et voluntate Capituli nostri Gneznensis, debita deliberatione premissa, et maturo tractatu prehabito, ut eo liberius ac sincerius domino deo et ejus genitrici famulentur, hanc cum eis fecimus ordinationem et contractum decimas commutando. Conferimus igitur et damus dicto Abbati et ipsius conventui decimas nostras in territorio castri de *Nakel* monasterio eorum adjacentes in hijs villis et districtibus earum: *Wirchucino* utroque, *Lansco*, *Wiskidno*, *Wanvelno*, *Tuscovo*, *Sanzecno*, *Senno*, *Dambovo* et *Sadki*⁽³⁾, plene sicut nunc sunt in terminis et in gadibus suis, vel in posterum esse possunt. De agris cultis et incultis, ac de novalibus earum in rubetis et in silvis jure perpetuo possidendas, absque exceptione aliqua singularium sorcium aut specialium vocabulorum, sive etiam ville de suis locis transponantur seu dividantur. Pro hijs autem recepimus ab eodem Abbate et ejus conventu ecclesiam eorum in *Dobrow* cum omnibus pertinentiis suis, quam ipsi ut alia loca ordini suo dicata legitime possidebant, habentes in ea ab antiquo mansionem et gubernacionem ac residentiam corporalem, et cum omnibus decimis ad eam pertinentibus, ipso scilicet *Dobrow*, *Quatkovo*, *Glovi*, *Cosemino*, *Janissev* utroque, *Kolnizca*, *Dzadovo*, *Bruzevo*, [*Vola*, *Rsochovo*], *Chelm*, *Grobevo*, *Dambe*, *Ostrozno*, *Komorovo*, *Karsovo*, *Krevó*, *Bissekre*, *Slavencino* et *Lescno*⁽⁴⁾ de culto et inculto, de possessis aut desertis, sicut nunc sunt, aut in futurum existere possunt, perhenniter possidendam, volentes in hys indemnitati ecclesie nostre cavere, et eorum consulere egestati. In cujus rei testimonium et stabile robur, presentem paginam super hijs conscriptam, sigillis nostro

(2) Num idem sit Bertholdus Abbas, qui in praedicta anni 1288 tabula Engelbertus forsanscriptoris vitio vocatus est, an alius successor ejus, mihi non liquet.

(3) Conf. annotationem quartam ad tabulam anni 1288 N° LXVIII. praemissam, qua de iisdem bonis agitur, villa parochiali *Wawelno* excepta in tabula illa praetermissa, quae Wyrzycensis regionis est.

(4) Conf. annotationem sextam ad tabulam N° XXXIX. praemissam.

et Capituli nostri, sepedicto Abbati et suo conventui dedimus communiam. Acta sunt hec apud *Gneznam*, anno domini M^o CC^o nonagesimo, Indictione tertia⁽⁵⁾, in die sanctarum XI milium virginum. Presentibus et consencientibus hijs dominis et fratribus nostris: *Wlostiburio* [*Wlostiborio*] Gneznensi, *Johanne* Lanciensi Prepositis, *Gozlao* Gneznensi, *Mileyo* Wratislaviensi Decanis, *Philippo* Gneznense, *Johanne* Lanciense Archidiaconis, *Gabriele* Gneznense, *Nicolao* Lanciense Cantoribus, *Philippo* Gneznense, *Joseph* Lanciense [*Scolasticis*], et aliis quam pluribus fide dignis Canonicis Gneznensibus.

(5) Indictionis Romanae numerus, recte indicatus est.

LXXIV.

Uniejoviae, anno 1291 die 21 m. Januarii.

Jacobi II Archiepiscopi Gnesnensis, de villis decimisque cum monasterio *Byszeviensi*, secundum tabulae proxime praecedentis tenorem commutatis, ulterior declaratio⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Nos Jacobus secundus dei gracia sancte Gneznensis ecclesie Archiepiscopus, notum facimus universis presentibus et futuris, quod cum de consensu nostri Capituli cum domino Abbate de *Bissovia* Cisterciensis ordinis Cuyaviensis diocesis, commutationem et contractum supra decimis fecissemus, assignantes eidem decimas nostras in territorio castri de *Nakel*, et recipientes ab ipso ecclesiam ipsius de *Dobrow* cum omnibus pertinentiis, utilitatibus et decimis, protestamur: quod si omnes pertinentias ad dictam de *Dobrow* ecclesiam pertinentes, id est: proprietates hereditatum videlicet ipsum *Dobrow*, *Quatkovo*, *Dzadovo* et *Suchovo* et *Leschno*⁽²⁾ poterimus obtinere, volumus eidem Abbati et domui sue pro

(1) Ex archetypo membranaceo, in tabulario provinciae Posnaniensis Posnaniae asservato descripsit doctiss. Stronezyński, et sigillum Archiepiscopi taeniola pergamena appensum esse nobiscum communicavit.

(2) Conf. tabulam proximam praecedentem, aliasque ibidem in annotationibus citatas.

eisdem de duabus decimis providere, prout ipsi et nobis viderimus expedire. Si vero predictas hereditates non poterimus obtinere, nichilominus commutatio et contractus super decimis habitus, prout in privilegiis super hoc confectis plenius continetur, debet inviolabilis permanere. In cujus rei testimonium presens scriptum nostro sigillo fecimus communiri. Datum in *Uneyow* ⁽³⁾ anno domini M^o CC^o XC^o I^o in die beati Pauli conversionis.

⁽³⁾ *Uneyów* oppidum parochiale in Regno Poloniae, Calissiensis territorii, Vartensis vero regionis.

LXXV.

Petricoviae, anno 1291 die 15 mensis Maji.

Vladislai (Loetici) Ducis Cujaviae et Siradiae decretum, quo coenobio Sulejoviensi villam *Lacynów* ⁽²⁾, de qua lis inter Abbatem coenobii praedicti et filios nobilis cujusdam Mstiborii agebatur, adjudicat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Cunctorum perit memoria factorum, nisi scripture presidio vel testimonii amiculo fuerint insignita. Nos igitur Vladislaus dei gracia Dux Cuyavie et Syradie, notum facimus universis tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis: quod orta controversia inter Abbatem de *Sulegew* ex una parte, et filios Comitum Msciborij, scilicet Cristinum, Stephanum et Pretborium ex altera, super hereditate *Lacynow* ⁽²⁾ coram Illustrissimo Principe Lestkone bone memoria quondam Duce

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea, doctissimi Stronczyńscii propria, cujus sigillum abruptum est.

⁽²⁾ Licet tum in hac, tum in alia quadam anno 1296 a Vladislao Loetico die 28 mens. Maji Siradiae profecta tabula, quarum utraque a doctissimo Stronczyńscio, qui eas possidet, descripta est, villa haec *Lacynów* nuncupetur; mihi tamen in nomen hoc vel scriptoris vel transcribentis error irrepsisse, eaque non aliā nisi villa *Łęczna* esse videtur, quae in aliis antiquis tabulis *Lanchino* vel *Lanchno* scribitur. Argumento autem mihi sunt duae, anni scilicet 1242 et 1251 tabulae N^{ri} XXXI^{mo} et XXXVII^{mo} praemissae, quarum illa, quum omnia coenobii bona exhibeat, nullam villae *Lacynów* mentionem continet, villam autem *Lanchno* re vera a Duce Lescone coenobio acquisitam esse docet; haec autem de villa *Lanchino* prope Sulejoviam sita et monasterio a Duce Lescone donata, a Mislitorio (vel potius Mistiborio) Comite Abbati Sulejoviensi litem motam fuisse probat. Quum itaque nec inter bona monasterii praedicti, nec in Regno Poloniae ulla sit villa *Lacynów* dicta, — quum tabula haec quoque nostra, villam, de qua

Cracoviensi, Sandomiriensi et Syradiensi fratre nostro karissimo, tandem post habitos multos terminos, eodem fratre nostro Duce Lestcone viam universe carnis ingresso, eadem controversia coram nobis, qui eidem in Ducatu Syradiensi successimus, extitit devoluta. Cum autem post dilacionem multorum terminorum, terminus prefixus et peremptorius eidem Abbati et predictis fratribus coram nobis fuisset assignatus, predicto Abbate in prefixo peremptorio termino se personaliter coram nobis presentare, prenominati fratres Cristinus, Stephanus et Pretborius in ipso termino peremptorio non comparentes, contumaces totaliter exstiterunt, quorum contumaciam idem Abbas coram nobis et nostris Baronibus in generali colloquio prout debuit, multipliciter allegavit. Nos vero sepedicti Abbatis iusticiam attendentes, et ex certis privilegiis ipsius Abbatis agnoscentes, quod eadem hereditas *Lacynow* ab initio ducalis semper fuit, et quod nullus militum eam umquam iure hereditario possedit (sic) ⁽³⁾, de nostro et nostrorum Baronum vero iudicio, eidem Abbati et monasterio nostro de *Sulegew* eandem hereditatem appropriamus iure hereditario perpetuo possidendam, prefatis fratribus Cristino, Stephano et Pretborio et eorum successoribus super omni actione et requisicione dicte hereditatis *Lacynow* perpetuum silentium inponentes. Et ut predicta omnia robur obtineant perpetue firmitatis, presentes litteras conscribi fecimus, et sigilli nostri munimine roborari. Actum presentibus hijs testibus: Comite Zavisia Palatino Syradiensi, domino Mychaele Cancellario Syradiensi, Comite Johanne Castellano Spycimiriensi, Comite Thoma Castellano de *Rospa*, Comite Mscysio iudice Syradiensi, Comite Johanne Subcamerario Syradiensi. Datum in *Petrkovia* infra octavas beati Stanislai martiris, anno domini Millesimo ducentesimo nonagesimo (sic) primo.

lis agitabatur, a Duce Lescone donatam esse doceat contineatque totum quemdam verborum contextum ad verbum e tabula anni 1251 depromptum, — quum denique talis sit nomen *Mistiborii* et *Mistiborii*, *Lancyno* (quod scilicet more antiquo per compendium „*Lacyno*” scribebatur) et *Lacynów* vicinitas, ut facile alterum cum altero a describentibus confusa fuisse censi queant, — non dubito, in tabula nostra de villa *Łęczna* agi, patremque actorem, Cristini videlicet, Stephani et Predpelconis illum Mstiborium vel Mislitorium Comitem fuisse, qui eandem villam quadraginta annos ante sibi frustra vindicaverat. Vindicias has villae praetactae, quae, ubi sit, jam pag. 13ma indicavimus, anno 1296 Sbigneum Castellatum Siradiensem repetiisse, sed non prosperiori eventu usum esse, tabula doctiss. Stronczyńscii docet.

⁽³⁾ Verborum hic praecedens contextus de tabula N^{ro} XXXVII. praemissa depromptus est.

LXXVI.

Dluscae, anno 1291 die 28 men. Augusti.

Premislaus II Dux Poloniae et Pomeraniae, privilegia et immunitates coenobii *Lendensis* olim in tabulis non satis clare descriptas, fusius enucleat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Multis malis prudenter occurrimus, cum etatis nostre negocia litterarum seu testium serie roboramus. Idcirco nos Premisl secundus dei gracia Dux Poloniae et Pomeraniae ⁽²⁾, universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris, volumus esse manifestum: quod venerabilis pater Abbas Gerardus monasterij Lendensis ordinis Cystercien-sis, in nostra Baronorumque (sic) presencia constitutus, viciniarum de *Coschol*, *Belscho*, et *Slauscho* ⁽³⁾ querimoniarum tumultibus vexatus, super eo, quod asserebant villas prefate domus debere secum stare in contribu-cione *opole*, videlicet vacca et bove, antiqua libertate libertate (sic) suorum privilegiorum monstrata, se suosque homines ab omnibus exemit inpeticio-nibus, nostro Iudice Dirsycraio iudicante, Abbatem esse iustum, ceteris Baronibus acclamantibus, et viciniarum dictorum (sic) querelas vera senten-cia perpetuo silencio claudentibus, nostro favore et iudicij iusto tenore, prenominati Abbatis villas ab earundem viciniarum solucione exemptas et libertati adiudicatas, perpetue dimiserunt. Et quoniam varie altercaciones prenominato monasterio crebrius oboriuntur super iuribus polonicalibus,

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea Ill. Josephi Rusieci propria, cujus sigillum nunc jam abruptum est, et tantum taeniola superest membranacea, qua appensum erat, quaeque nobis sigillum abruptum non Ducis sed Notarii Petri fuisse, ipsam autem tabulam non Premislai archotypon sed apographum Notarii huius auctoritate posteriori tempore exaratum esse prodit.

⁽²⁾ Vivente adhuc Mstivojo (Mestvino) Duce Pomeraniae, Premislaus Dux ab anno inde 1284 pro herede illius et quasi filio se gessit. (Conf. Roepell. *Gesch.* I. 553 et 554, nota 35 et 36).—Nihilominus tamen, quum in tabula Premislai proxime sequente, et vix duobus mensibus seriore titulum Ducis Pomeraniae adjectum non videmus, facile inde conijcimus, in hoc privilegio, titulum praedictum in archetypo Premislai non exstitisse, sed in apographo Notarii, quod hoc apographo serius est, adscriptum fuisse.

⁽³⁾ De villis *Kościelec* v. *Kościół* et *Slawsko* dictis, vide annotationem secundam et octavam ad privilegium. N^o I. praemissum. Villa autem sive *Bielsko* sive *Belzko* in territorio hoc non exstante, hic villam *Białków* *Kościeleciae* proximam, intelligendam esse puto.

veteri more non bene expressis, decrevimus illius molestie in posterum sin-cera sollicitudine providere, presentibus exprimendo jura a quibus sunt ab-solute ville cum hominibus dicte domus a nostris predecessoribus Ducibus Poloniae, a quibus nichilominus eos absolvimus, scilicet: a *powos*, a *pre-wot*, a *strosa*, a *dan*, a *naraz*, quod *aper* ⁽⁴⁾ dicitur, *potworove* (sic) id est, a melle et annona, *targove*, *mostne*, a castrorum edificio seu poncium quo-rumlibet, a recepcione seu custodia vel conductu castorariorum, a cu-stodia vel solucione herodiorum quod *socol* dicitur, a vicinia quod *opole* vlgar-riter nuncupatur, a vacca videlicet et bove, a recepcione venatorum et subvenatorum qualiumcumque; ita, ut de villis dicte domus nullam iurisdic-cionem usurpent sibi, quod vocatur polonice *stan*, ab omni exaccione seu collectione, a vecturis et expedicionibus, nec non ab omnibus iuribus in Po-lonia constitutis, quibuscumque nominibus censeantur. Insuper, cum in antiquis privilegijs fratrum sit luculenter exaratum domus Lendensis, quod venatores fratrum Abbatum possint sequi venatores Ducum per universam Poloniam ⁽⁵⁾, nos addimus et confirmamus, ut Abbatibus dicte domus per omnes hereditates suas in silvis et nemoribus venaciones, prout ipsis placu-erit, liceat exercere. Et ne humana versucia spiritali simplicitati valeat derogare, potestatem conferimus sepe dicte domus Abbatibus, homines suos ascripticios a se fugientes, ubicumque locorum illos deprehenderint, capiendi, incarcerandi et in servitium perpetuum redigendi. Nulli ergo Castellanorum aut Iudicum scitandi sive iudicandi in prefatis hominibus vel villis eorum jus aliquod reservamus. Ne autem super huiusmodi pro-cessu in posterum dubitetur, Abbati suisque fratribus super hoc dari iussi-mus litteram, nostri sigilli munimine roboratam. Datum autem in *Dlusco*, presentibus Baronibus nostris Comitibus: Benyamin et Nicholao Palatinis Poloniae, Berwoldo Castellano et Dirsycraio Iudice Kalisiensibus, et me Petro dicto Scecliza Notario, qui hanc cedulam manu mea conscripsi, nec non alijs quam pluribus fide dignis. Anno domini Millesimo ducentesimo

⁽⁴⁾ Verbo *apri*, antiquos Polonos *verrem* plerumque lingua latina denotasse, multa medii aevi monumenta docent: ideoque fluvius etiam *Więprz* in Polonia, non *Verres*, quod rectius esset, sed *Aper* latine dicebatur. Vid. Dlugossii de limitibus dyoceseos Cracoviensis rem a M. Gładyszevicio excerptam: „*Żyw. błogost. Prandoty*” p. 238.

⁽⁵⁾ Vid. privil. anni 1145 N^o I^o praemissum.

nonagesimo primo, XV° Kalendas Septembris, Indictione nona⁽⁶⁾. Sigillum hujus privilegij est rotundum, habens in se effigiem hominis stantis inter duas turres, tenens (sic) vexillum in manu dextra et clipeum in sinistra, et draconem sub pedibus, cum tali supscipcione (sic): Sigillum Premislonis secundi dei gracia Ducis Polonie⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ Anno 1291 non nona, sed quarta Indictio propria erat.

⁽⁷⁾ Haec tabulae adjecta sigilli descriptio, et mendose indicata Indictio, chartam hanc non ab ipso Premislao, sed a Notario solo profectam esse, ut superius praemonuimus, eo clarius demonstrat.

LXXVII.

Gnesnae, anno 1291 die 21 mens. Octobris.

Premislaus II Dux Poloniae Majoris, commutationem bonorum coenobii Lendensis *Glowiew, Slawsko et Chociczha* (?) cum villa *Kopojno* Sendivoji Succamerarii propria factam, ratam esse jubet⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam humane memorie innata oblivio, actuum temporalium constituta dirigit in errorem, que non fuerint litterali apice aut testium subscripcione firmiter roborata, nos secundus Premisl⁽²⁾ dei gracia Dux Maioris Polonie, uniuersis Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, volumus esse notum: quod venerabilis Abbas dominus Gerhardus de *Lenda* et suus⁽³⁾ conuentus cum dilecto Subcamerario nostro, Comite Sendyuoio, pro commodo domus sue commutationem fecerunt, nostro gracioso fauore et consensu mediante; donantes ipsi tres hereditates, videlicet *Gloweio, Slawsko et Chociczha*⁽⁴⁾, pro hereditate dicta *Copajno*⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo Ill. Josephi Rusieci proprio, cujus sigillum, quod funiculo appensum fuisse foramina rotunda chartae demonstrant, desideratur. Est tamen haec tabula jam in Lelevelii saepius laudato opere (*Początk. prawod. polsk.* p. 209 sqq.) licet non satis accurate, et ex alio quodam, in ipso sine paululum divergente exemplo, typis descripta.

⁽²⁾ „Nos sic dictus Premisl,” perperam apud Lelevelium descriptum est.

⁽³⁾ „Ejus” pro „suus” habet Lelevelius.

⁽⁴⁾ De villis *Glowiew* (quae apud Lelevelium „*Głoyeno*” legitur) et *Slawsko*, vide annotationes octavam et duodecimam ad tabulam N^o I^o praemissam; de villa autem hic *Chociczha* nuncupata, quae sit intelligenda, nulla mihi est suspicio, quum in vicinia duarum praedictarum villarum nulla similis nominis exstet.

⁽⁵⁾ *Kopojno* villa parochiae oppidanae Zagoroviensis, Coninensis territorii et regionis.

quam idem Sendiuoius pro suo patrimonio, scilicet *Gorcino*⁽⁶⁾, a nobis commutatam possedit hereditarie, liberam et exemptam ab omni jure polonico, quocumque nomine censeatur, filijs dicti Sendyuoij, scilicet Janconij et Martino, ad quod (sic) spectabat jus hereditarium, dictam hereditatem quorum (sic) nobis resignantibus, et a iure hereditario cedentibus; Abbate vero prefato cum suis fratribus prelibatam hereditatem *Copajno* intrantibus⁽⁷⁾ hereditarie possidendam. Nos autem affectum, quem circa domum Lendensem semper habuimus, augere cupientes, volumus sepedictam hereditatem cum incolis eiusdem propriis seu liberis exemptam fore et liberam, ut prius erat, cum a dicto Sendyuoio possideretur, ab omni *preuod*, a *pouoz*, a *stroza*, a *dan*, a *naraz*, a *poduoroue*, a *targoue*, a *mostne*, a castrorum edificio seu poncium quorumlibet, a recepcione seu custodia vel conductu castariorum (sic); castores v.⁽⁸⁾ domino Abbati ac suis fratribus venandos perpetuo contulimus. Insuper a uicinia quod *opole* vulgariter dicitur, a recepcione Subuenatoris aut venatorum qualiumcumque, a custodia vel solucione erodiorum quod *socol* populariter nuncupatur; ab omni exactione seu collectione que *pouoloue*⁽⁹⁾ dicitur, a uecturis et expedicionibus, seu omnibus iuribus in Polonia constitutis, quibuscumque nominibus censeantur. Judiciorum nichilominus omnium, ut est de contencione, percussione, membrorum mutilacione, siue eciam capitis perplexione, ut maiorem circa deum in tremendo iudicio fiduciam habeamus⁽¹⁰⁾, predictis fratribus per suum Judicem liberam auctoritatem contulimus exequendi, nulli Castellanorum aut Judicum, siue citandi, siue iudicandi in ipsa hereditate jus aliquod reseruantes. Et ut hoc factum nostrum in honorem dei sancteque Marie semper virginis, robur perpetue firmitatis optineat, presentem paginam sigilli nostri munimine roboramus. Huius rei testes sunt: Philippus Archydiaconus Gneznensis, Beruoldus Castellanus Calisiensis, Abraham Thezaurarius Gneznensis. Data per Jasco-

⁽⁶⁾ *Górczyn* villa parochiae oppidanae Łascensis, Siradiensis est territorii et Szadensis regionis.

⁽⁷⁾ „In cunctibus” (!) pro „intranantibus” apud Lelevelium legitur.

⁽⁸⁾ Litera v. sic in tabula scripturae compendio notata, vel verbum „vero” vel „videlicet” vel „venerabili” significare potest. „Enim” autem Lelevelii lectio habet.

⁽⁹⁾ „*Polove*” apud Lelevelium.

⁽¹⁰⁾ „*Habemus*” apud Lelevelium.

nem Notarium curie nostre, anno domini M^o CC^o nonagesimo (sic) primo in Gnezna in die XI. millium virginum⁽¹¹⁾.

⁽¹¹⁾ „Acta sunt hec anno domini MCC nonagesimo primo in Gnezna, in die virginum undecim millium;” sic habet Lelevelius pro toto nostrae tabulae ultimorum verborum contextu.

LXXVIII.

Leloviae, anno 1291.

Vladislaus Locticus Dux Sandomiriae, Cujaviae et Siradiae, nobili cuidam Clementi filio Laurentii villam Zasow donat⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Humani generis acciones perpetua memoria indigentes, plerumque de hominum noticia dilabuntur, quae scripturarum seu testium munimine non renonantur (sic). Igitur nos Wladislaus dei gracia Dux Sandomiriensis, Cuyaviensis et Syraziensis, ad universorum noticiam tam presencium quam futurorum volumus pervenire: Quod nos intuentes fidele servitium et utile Comitis Clementis filij Comitis Laurencij, non deficta nostra voluntate damus sibj et suis successoribus villam, quae Zasow⁽²⁾ vulgariter nuncupatur, cum omnibus adiacentiis et pertinenciis seu proventibus et serviciis et venacionibus, jure hereditario perpetuo contulimus possidendam; prefatam villam ab omnibus exactionibus absolventes, quae nostro dominio dinoscuntur pertinere. In cuius rei memoriam et euidenciam plenior, praesentes conscribi fecimus, et sigilli nostri munimine duximus roborandas.

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea in bibliotheca Zamojsiana Varsaviae asservata; sigillum de cera vulgari factum, insigne Cujaviensis et Siradiensis provinciae, dimidiam videlicet aquilam cum leone sursum erecto dorso conjunctam, capitaque eorum uno communi regio diademate cooperta repraesentat: in ambitu vero nonnisi haec verborum fragmenta: „† S.... adie” conspiciuntur. Fila, quibus sigillum appensum est, albi, viridis, violacei et rubei sunt coloris.

⁽²⁾ Zasow villa est parochialis in Galicia Tarnoviensis territorii (cujus magna pars olim Sandomiriensis provinciae erat), in via Pilzna Radomisliam ducente sita, et hodie Ill. Casimiri Kuczkowski propria. Anno 1390 ad Navojum, anno vero 1419 ad Johannem de Zasow pertinuisse, qui eam tunc Zavissae dicto Nigro una cum villa Nagoszyn vendiderat, posterioris seculi tabulae docent.

Presentibus hiis testibus: Comite Suentopelcone Palatino Cracoviensi, Comite Ottone Palatino Sandomiriensi, Castellano Sandomiriensi⁽³⁾, Comite Sbygnevo Castellano Syraziensi, Comite Jacobo Venatore filio Spicimiri, et aliis quam plurimis fide dignis. Datum apud Lelow⁽⁴⁾ anno domini Millesimo ducentesimo nonagesimo primo. Scriptum per manus Dominiej Scriptoris curie.

⁽³⁾ Singuli inter se de Principatu Poloniae, de Ducatu scilicet Cracoviensi tunc temporis contententes Principes, singulos suos Cracovienses Sandomiriensesque Palatinos et Castellanos e nobilibus, qui eorum partibus favebant, nominabant. Nicolaum proinde anno 1290 mense Septembri Palatinum Cracoviensem Ducis Premislai assecram in tabula hujus diei nominatum videntes, hic Sviatopelconem alterum Cracoviensem Palatinum, qui cum Vladislao Loctico fecerat, offendimus; de quo ceteroquin nullam hucusque invenimus mentionem, non magis, quam de Ottone hac in tabula testis personam agente Palatino Sandomiriensi. Erat tamen paulo posteriori tempore, anno scilicet 1297 Sviatopelco Lanciensi Palatinus, quum et Lanciensi jam ducatus Vladislao Duci praedicto cesserat. Num autem eum eundem esse putemus, qui Palatini Cracoviensis dignitate anno 1291 fungebatur, dubium nobis est. Nomen Castellani Sandomiriensis in archetypo omissum est. Regnante Lescone Nigro, ad annum usque 1288 Nicolaus Castellanus Sandomiriensis in tabulis occurrit, post quem ad annum demum 1305 apud Dlugossium (IX. 911) de Prandota hac dignitate investito mentionem invenimus.

⁽⁴⁾ Vide ad tabulam N° LV^{to} praemissam annotationem quintam.

LXXIX.

Brestiae, anno 1292 die 20 mens. Maji.

Vladislaus Locticus Dux Sandomiriae, Cujaviae et Siradiae, villas Guzlin et Pikulkowo civitati Brestensi donat⁽¹⁾.

Noverint universi et singuli praesentes literas inspecturi, quod nos Vladislaus dei gratia Dux Sandomiriae, Cujaviae et dominus Siradiensis intuentes fidelia ac praeclara servitia nostrorum civium Brescensium, nec non ad reformationem praenominatae civitatis, duas villas quae vulgariter nuncupantur Guzline et Pikulkowo⁽²⁾ sitas ante praefatam civitatem, damus,

⁽¹⁾ Ex apographo doctiss. Komirovscii, cujus quidem archetypum, ubi et quale sit, nobis minime constat.

⁽²⁾ Guzlin et Pikulkowo villae parochiae Brestensis, oppido huius vicinae, Cujaviensis sunt territorii et Brestensis regionis.

concedimus et donamus eidem civitati in perpetuum subjacendas. Quidcunque vero cives supradicti ordinandi seu faciendi habuerint, ipsi incolae dictarum villarum consilio pariter et auxilio in omnibus adstare tenebuntur. In cujus itaque evidentiam plenior praesentes scribi jussimus, nostri sigilli munimine roboratas, ne caetero ambiguitas super his aliqualis valeat suboriri. Actum publice sub anno domini Millesimo ducentesimo nonagesimo secundo. Praesentibus his testibus: Comite Cristino Palatino Cujaviensi, Comite Predslao⁽³⁾ Castellano Vladislaviensi, Comite Mathia Judice Cujaviensi, domino Andrea Procuratore nostro⁽⁴⁾, Comite Chebda Succamerario nostro, Vilhelmo Advocato Siradiensi, et aliis quam plurimis fide dignis. Datum in Brzescie, infra octavas ascensionis domini feria tertia⁽⁵⁾.

⁽³⁾ In apographo nomen *Phredconis* pro *Predslai* nomine notatum erat, quod vitio scriptoris factum esse, tabula anni 1293 paulo inferius N° LXXXIV. descripta, et multo majori fide digna, docet.

⁽⁴⁾ Idem significante titulo Vlodarii hunc Andream in tabula anni 1299 Codici Raczyński N° 81mo inserta designatum videmus. Conf. annotationem octavam ad privilegium N° LXV^{to} praemisum.

⁽⁵⁾ Dies feriatus ascensionis domini, anno 1292 die 15mo mensis Maji, qui dies Jovis erat, celebrabatur.

LXXX.

Lanciciae, anno 1292 die 24ta mens. Junii.

Casimirus Dux Lanciciae (Vladislai Loctici frater), villis nonnullis monasterii Sulejoviensis, privilegium juris Teutonici (quod dicebatur) Noviforensis, et quo Lancicia regebatur, confert⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Nos Kazimirus dei gracia Dux Lancicie significamus universis presentibus et futuris, quod nos attendentes quanto devocionis affectu pie recordacionis pater noster Dux Kazimirus ceterique progenitores nostri, fundacionem suam, videlicet ecclesiam sancte Marie

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo, doct. Stronczyński proprio, cujus sigillum abruptum, fila autem, quibus appensum erat, flavi, viridis et violacei sunt coloris.

sanctique Thome de *Suleiow* fratresque Cisteriensis ordinis ibidem domino servientes favore speciali dilexerunt, eorum pijs vestigijs inherere cupientes, ut eiusdem domus fratres in futurum liberius et magis pacifice omnipotenti deo valeant deservire, conferimus Abbati predictae domus Capellano nostro spirituali villas in dominio nostro sitas, videlicet *Goram*, *Pucinowo*, *Campam*⁽²⁾ cum toto districtu suo, prout sunt certis metis et gadibus limitate, locare eodem iure Teuthonico, videlicet iure Novifori, quo nostra civitas Lancicia ceteraque civitates Teuthonicae terre nostre sunt locate. Incolas autem predictarum hereditatum et villarum, cujuscunque nacionis sint sive artis, absolvimus in perpetuum ab omnibus polonicalibus solucionibus iam emersis vel in futurum emergendis, qualitercunque nominentur, et ab omni iugo tributarie servitutis, quocunque vocabulo censeatur. Ad castra autem firmanda vel reparanda nunquam ire compellentur, nec ad expeditionem aliquam ire tenebuntur, nisi cum gens aliena hostiliter invaserit terram nostram; nec ad alicuius Palatini vel Castellani vel alterius Judicis audientiam provocabuntur, nisi nostram, cum littera nostro sigillo sigillata, semper et ubique iure Teuthonico iudicandi; alio modo citati nunquam comparebunt. Causas quoque que in prefatis hereditatibus per quoscunque et villis emergerint, vel per habitatores earundem contigerint, sive sententiam capitis, sive suspendium exigant, sive ex furto, sive ex homicidio, civilem aut criminalem questionem contineant, Abbas sive Scoltetus vel Scolteti, quos idem Abbas pro voluntate sua instituerit, libere iudicabunt, soluciones penales recepturi. Et quia ab antiquo predictae hereditates a nostris progenitoribus prefate domui de *Suleiow* cum omnibus utilitatibus sunt concesse, iam per amplius ipsum Abbatem et omnes habitatores villarum earundem in silvis, in aquis, in campis, in pratis, in molendinis, in macellis, in tabernis vel artibus alijs, in piscacionibus, in venacionibus, uti pro sua voluntate cupimus volumus et gaudere. Quod ut ratum et firmum in perpetuum habeatur, presens scriptum sigilli nostri munimine duximus sigillandum. Huius rei testes sunt: Comes Dirsicraiús Palatinus Lanciciensis, Johannes Cancellarius, Seceh Judex, Wseborius Dapifer, Alexius Castellanus, Johannes Prepositus Lanciciensis. Datum in *Lancicia* sub anno domini Millesimo ducentesimo nonagesimo secundo, in die sancti Johannis Baptiste.

⁽²⁾ Vide ad tabulam paulo inferius N° LXXXII. exhibitam annotationem secundam.

LXXXI.

Calissiae, anno 1292.

Premislaus II Dux Poloniae Majoris, omnes ditionem ejus per *Olobok* intrantes, et in eadem domicilium sibi constituturos advenas, nec non mercatores Calissienses merces per praedictam villam transvehentes, a portorii solutione liberat, hisque censum de duabus pannorum tabernis provenientem in perpetuum donat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Multis incomodis prudenter occurrimus, cum etatis nostre negocia litterarum ac testium munimine roboramus. Nos igitur Premisl secundus dei gracia Dux Polonie notum facimus universis, tam presentis etatis hominibus quam future, quod pia consideratione intendentes profectuj et melioracioni terre nostre et civitatis Kalisiensis, ut in facultatibus propriis ampliata, consveta nobis servicia facilius valeat inpertiri, universos homines terram nostram ratione mansionis intrantes per *Oloboch* ⁽²⁾ et cives nostros Kalisienses cum mercibus ipsorum per viam eandem transeuntes, de theloney absolvimus solucione, donantes eisdem civibus nostris ex plenitudine graciae nostre censum de cameris duabus sitis in eadem civitate Kalisiensi pro pannis condendis in subsidium civitati, perpetuo possidendum. In cuius rei testimonium presentes conscribere jussimus, sigilli nostri munimine roborantes Presentibus his testibus Comitibus: Alberto Castellano de *Chansin* ⁽³⁾ (sic), Sendyvoio Subcamerario Kalisiensi, domino Thilone Preposito de Santok. Ego Jasco Notarius dominj mej Ducis supranominati his eciam interfui; et de mandato ipsius propria manu subscripsi. Actum et datum in *Kalis*, anno graciae dominj M° CC° nonagesimo secundo.

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea doctiss. Stronczyńscii propria, cujus sigillum jam desideratur, funiculus autem, quo appensum erat, flavi coloris est.

⁽²⁾ Vid. annotationem tertiam ad tabulam N° LIV. praemissam.

⁽³⁾ Vide ad tabulam N° XXXIV. praemissam annotationem octavam.

LXXXII.

Lanciciae, anno 1292 die 30 m. Novembris.

Casimirus Dux Lanciciae, incolas villarum *Gorae*, *Pustkovie* et *Kempae* coenobii Cisterciensium Sulejoviensis propriarum, ab omnibus publicis tributis et angariis per sedecim annos immunes esse jubet ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Nos Kazimirus dei gratia Dux Lancicie significamus universis presentibus et futuris, quod nos contulimus Abbati et conventui domus de *Siliov* specialibus Capellanis nostris locare villas suas, videlicet *Goram*, *Pusnovo*, *Campam* ⁽²⁾ cum toto districtu suo, prout sunt certis metis et gadibus limitate, locare eodem iure Theutonico prout in *Syroda* ⁽³⁾ incole et cives eiusdem civitatis habere dignoscuntur: et ut potius dictas villas suas locare valeant, et ad eas homines vocare liberius, concedimus omnibus incolis dictarum villarum iam residentibus vel in futurum advenientibus in eisdem sedes edificare, extirpare, et XVI. annis omnimoda gaudere libertate; et ab omni exactione eosdem incolas infra predictos XVI.

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo doctiss. Stronczyńscii proprio, cujus sigillum de cera communi factum, jam prorsus deletum, filis sericis rubei et flavi coloris appensum est.

⁽²⁾ De villis hic recensitis jam in annotationibus ad privilegium N° IV^{to} praemissum locuti sumus; villam enim hic *Góra* dictam non aliam esse nisi pagum *Baldrzychowska Góra* (Baldrichoviensem montem), qui in praedicto privilegio vocabulo latino *Mons* indicatur, et ad rivum *Mierczna* situs a Baldrichovia vix uno milliario distat, nemo est, qui dubitet. Quum tamen tum in hac, tum in paulo praecedente LXXX^{ma} tabula, de villis *Góra*, *Pusnovo* (v. *Pucenovo*) et *Campa* hoc modo agatur, ut easdem omnes sibi contiguas et quasi in uno limitum tractu positas esse facile quisque conijcere possit, nunc facilius etiam adducor, ut villam hic *Pusnovo* alias autem *Pucenovo* perperam dictam, non aliam nisi villam *Pustkowie Górac* contiguam esse credam,—utque villam quoque *Kepam* ibidem ad fluvium *Mierczna* vel olim exstitisse, vel etiam hodie exstare putem, argumento tabulae XXIII^{iae} meae huic opinioni vel maxime suffragante; licet de nomine et situ praedictae villae, nec Indices Regni Poloniae locorum, nec tabulae geographicae ullum indicium exhibeant.

⁽³⁾ *Sroda* primarium nomen erat oppidi, quod *Novum forum* latine, *Neumarkt* vero germanice dictum, in Silesia inferiori situm, quatuor milliariis a Vratislavia distat. Vid. Stenzelii *Urkunden-Sammlung* p. 108; Roepelli *Gesch.* I. 577, 578. Dlugossii etiam Chronica de uno eodemque eventu, duobus diversis locis, Libro scil. VI. p. 579 et Lib. VII. p. 709 (errore vel ipsius Dlugossii vel librarii, vitata temporum ratione) narrationem exhibentia, illo *Srodac*, hoc autem loco Novifori nomen eidem oppido tribuunt. Conf. tab. N° XLIV. praemissa pag. 74.

annos liberos esse volumus et immunes. Expletis autem predictis annis eadem libertate perfruentur, sicut incole nostrarum civitatum iure Theutonico locatarum. Quod ut in futurum ratum et firmum habeatur, presentem litteram predictis Capellanis nostris nostro sigillo dedimus sigillatam. Presentibus hiis: Comite Dirzicraio, domino Johanne Cancellario, Comite Siborio Dapifero, Urbano Subcamerario, Johanne Subpincerna, et multis aliis. Datum anno domini M° CC° nonogesimo (sic) secundo, in die beati Andree Apostoli.

LXXXIII.

Gnèsnae, anno 1293 die 23 mensis Aprilis.

Premislaus II Dux Poloniae Majoris Gerardo Abbati coenobii Cisterciensium *Lądensi* potestatem tribuit, colonis Germanis et liberis Polonis rusticis, privilegio juris Teutonici (quod dicebatur) gavisuris, villam *Jaroszyn* frequentare ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Omnis actio temporalis memoria indigens, ne pravorum hominum suggestionibus deprauetur, utile visum est, ut scripture testimonio roboretur, et justicia debitum sorciatur effectum. Nouerint igitur uniuersi presentem paginam uisurj, quod nos secundus Premislz de gracia Dux Poloniae Maioris, cupientes que ad cultum diuini nominis spectant, nostris temporibus potius augeri quam diminui, et ea, prout possumus, liberius confouere; quapropter nos progenitorum nostrorum deuotionem, quam semper habuerunt erga domum Lendensem pio prosequentes affectu, contulimus reuerendo patri domino Gerardo Abbati domus ejusdem et suis fratribus interpellantibus, auctoritatem locandj in hereditate, que *Jarossina* ⁽²⁾ dicitur, villam cum Teutonicis et liberis Polonis, pleno iure Teutonicorum. Verum quia donum deo collatum, legibus principum subiacere non debet, volumus predictam villam liberam et exemptam esse a *pouoz*, a *preuod*, a *stroza*, a *dan*, a *naraz*, a *poduoroue*, a *targoue*, a *mostne*, a castrorum

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo Ill. Josephi Rusiecki proprio, cujus sigillum desideratur; fila autem serica, quibus appensum erat, rubei coloris sunt.

⁽²⁾ *Jaroszyn* villa parochiae Łądensis, Coninensis territorii et regionis.

edificio siue poncium quorumlibet, a recepcione Subuenatoris seu custodis, uel conductu castorariorum, a uicinia quod *opole* wlgariter nuncupatur, a custodia vel solucione erodiorum, quod *socol* nuncupatur, et ab omni exactione seu colleccione quod *pouoloue* dicitur, a uecturis et expedicionibus vel omnibus iuribus in Polonia constitutis, quibuscumque censeantur nominibus; hoc solo excepto, cum aliquis contra dominum (dominium?) nostrum insultum fecerit, quod colonj sepedicte ville una nobiscum tenebuntur defendere. Iudiciorum nichilominus omnium, ut est de contentione, percussione, membrorum mutilacione, siue etiam capitis perplectione, ut maiorem circa dominum in tremendo iudicio fiduciam habeamus, predictis fratribus, per suum iudicem exsequenda (sic) liberam auctoritatem concedimus. Nulli ergo Castellanorum aut Iudicum siue citandj siue iudicandj in ipsa villa ius aliquod reseruantes. In huius rej testimonium presentem paginam nostrj sigillj munimine roboramus, presentibus hijs: Comite Bozeta Castellano Lendensi, Comite Johanne Castellano Sremense, Comite Bogmilo Venatore Gnezdensi, Comite Lasch (sic) Subdapifero domine Ducisse, et alijs quam pluribus fide dignis. Datum in *Gnezdna* Adalbertj martyris ⁽³⁾, anno domini M° CC° nonagesimo tercio, per Jaschonem Notarium nostrum.

⁽³⁾ Hic diem sancto Adalberto sacratam intelligi, minime dubitandum est. In adscribenda enim tabularum die, verbi „*dier*“, quod designationem sancti alicujus vel sanctae praecedere solebat, omittendi, mos apud Notarios illo tempore invaluit. Conf. tabb. annorum 1296 et 1301 Nris LXXXV. et XCV. inferius exhibitas.

LXXXIV.

Brestiae, anno 1293 die 20 mens. Augusti.

Vladislaus Locticus Dux Siradiensis et Cujaviensis, villas suas *Niewodniki* et *Cieslino* (?), cum villis coenobii Cisterciensium *Lądensis* *Klobia* et *Chocel* commutat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Omnis actio legitima temporalis memoria indigens, ne pravorum hominum suggestionibus infirmetur, utile et cautum

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea Ill. Josephi Rusieckii propria, cujus sigillum et ligamentum, quo appensum erat, desiderantur.

est, ut scripture testimonio roboretur. Hinc est, quod nos Wladysslaus de gracia Dux Syradiensis et Cuyaiensis, ordinacionem siue commutacionem hereditatum cum viris religiosis, domino Abbate Gerardo et conventu domus Lendensis fecimus; dantes eisdem hereditates nostras, que *Nevodnici* et *Cheslino* ⁽²⁾ vlgariter nuncupantur, cum lacu qui *Goplo* dicitur, ad prefatam hereditatem pertinentem (sic), cum omnibus utilitatibus, que nunc in eis sunt, aut umquam esse poterunt, pro duabus hereditatibus ipsorum, quarum una *Cloba*, altera vero *Hocene* ⁽³⁾ nominatur; fideli deuocione promittentes, quod si umquam, quod absit, a nostro dominio in prejudicium predictorum fratrum eedem hereditates, quas contulimus, recesserint, in nostro ducatu, ubi nobis et ipsis visum fuerit, recipiant pro suis hereditatibus condignam mansionem. Et quia hereditates, quas a sepedictis fratribus per commutacionem recepimus, *Clobam* videlicet et *Hocene*, ab antiquo potite sunt omnimoda libertate, potestate, qua fungimur, conferimus predictis hereditatibus, quas domui Lendensi assignamus, in remedium animarum progenitorum nostrorum nostraque pace ac salute libertatem ab omni iure polonicali, videlicet: a *pouos*, ab omni *preuod*, a *strosa*, a *dan*, *naraz*, *poduoroue*, *targoue*, *mostne*, a castrorum edificacione seu poncium quorumlibet, a custodia et solucione herodiorum, quod *socol* dicitur, a uicinia que *opole* vlgariter nuncupatur, ab omni exactione siue collectione, a uecturis et expedicionibus, ab omnibus iuribus in dominio nostro constitutis, quibuscunque censeantur nominibus. Nulli ergo Castellanorum aut Judicum in prefatis hereditatibus seu hominibus propriis siue liberis in eis commorantibus, ius aliquod reseruamus. Sed cum grauis causa emergerit, que coram Abbate uel eius iudice convenienter diffiniri non poterit, ad presenciam nostram cum anulo nostro citari debent, remittentes Abbati, quidquid iure iudicii cesserit. Conferimus eciam domino Abbati, ut cum universaliter a nobis in terra nostra exactio siue collecta statuitur, ipse in suis hereditatibus pro se coligat et reseruet. Volomus (sic)

⁽²⁾ Villa *Nevodnici* nec in indice locorum territorii Bidgostiensis, nec in recentiori tabula geographica, in qua omnia singula loca Junivladislaviensis regionis depicta sunt, inveniri potest. Eam tamen in propinquo lacus *Goplo* dicti, et quidem in Krusvicie vicinia sitam fuisse, tum haec Vladislai, tum altera Casimiri M. Regis Poloniae anni 1340 tabula inferius exhibita, docent. Cheslinum autem villam *Cieslin* esse intelligimus parochiae Koscielceensis in territorii Bydgosciensis Junivladislaviensi regione sitam et Junivladislaviae proximam.

⁽³⁾ Vid. annotationem secundam ad privilegium N^{ro} I^{mo} praemissum.

nichilominus, ut siue per nos, siue per quemcumque villa eorum que *Hocene* dicitur possessa fuerit, domui de *Landa* decimam in campis assignet illibatam. In *Cloba* vero pro decima recipiant dimidiam partem argenti, et dimidiam partem annone censualis. Datum et actum in *Bresche* ⁽⁴⁾, anno domini M^o CC^o nonagesimo tercio, Indictione sexta ⁽⁵⁾, in die beati Bernardi Abbatis. Presentibus hiis testibus: Comite Cristino Palatino Cuyaiensi, domino Fulcone Cancellario Cuyaiensi, Predslao (sic) Castellano Wladislaviensi, Comite Bronisio Castellano Crusuicensi, domino Andrea Procuratore, Jacolachcone (sic) Jacobo Subiudice, et aliis quam pluribus fide dignis. Ut autem hec omnia in perpetuum rata et inconwlsa permaneant, presentem cedula sigilli nostri apensione confirmamus.

⁽⁴⁾ Cujaviensis-Junivladislaviensis enim Ducatus erant villae praedictae monasterio Ladensi commutatae, quem scilicet Ducatum, qui olim ditionis Ziemomyslii Ducis anno 1287 defuncti fuerat, quo jure et titulo Vladislaus Loeticus adeptus sit, nescio; quum Ziemomyslio tres filii heredes superstites essent, quorum tutelam a matre Salomea gestam fuisse, omni suspicione majora monumenta anni 1288 et 1292 docent. (Vid. Röpelli *Gesch. v. Pol.* T. I. p. 543 et Voigtlii *Gesch. Preuss.* T. IV. p. 188).

⁽⁵⁾ Indictionis numerus recte indicatus est.

LXXXV.

Sine loco, anno 1296 die 19 mens. Maji.

Gervardus quidam nobilis Polonus, villae *Koszuty* dominus, molam aquariam, in praedicta villa ad Wirzbiec rivulum sitam Christiano Sculteto Koszutensi confert, eumque obligat, ut quotannis duo pondera, quae lapides dicebantur, cerae, monasterio Lendensi pendat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quum humane conditionis fragilis propago a statu huius vite velut aqua defluens, omnis actionis detrimentum patitur, quam non studuerit fide digna subscriptione testium roborare. Nos Comes

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea Ill. Josephi Rusicii propria, cujus sigilli pusillum tantum fragmentum filis coloris viridis appensum superest, in quo nihil, praeter literas „ard” conspici jam potest.—Conf. tab. anni 1253 N^{ro} XLI. praemissam.

Gerwardus dominus et heres in *Cosuth*, universis Christi fidelibus presentibus et futuris volumus esse notum: quod nos Cristiano Sculteto nostro ac suis heredibus contulimus molendinum nostrum, quod situm est in villa nostra *Cosuth*⁽²⁾, super riuulum qui *Virbez* dicitur, iure hereditario possidendum. Ita quod singulis annis in festo beati Martinj dabunt duos lapides cere in remedium anime nostre ac parentum nostrorum monasterio Lendensi censu perpetuo perdurante. Nulli ultra quicquam de prefato molendino seruientes, sed ab omni seruicio exempti, ipsum libere possidebunt. Si uero contigerit, quod idem molendinum sit venundandum, venient heredes ad dominum Abbatem monasterij memoratj, colloquentes ei super venditione huius molendinj; cui si placuerit emere precio quo conuenerit cum eis, pre ceteris obtinebit. Quicumque autem possessor huius molendinj fuerit, tenebitur nobis molere gratis diebus versantibus vite nostre. Contulimus etiam dicto Cristiano ambo littora nostri stagnj, in quibus poterit edificare et operari, prout sibi ac suis posteris videbitur expedire. Nichilominus pro utilitate ac necessitate sua plantandi ortum ipsi contulimus libertatem, in nostro stagno piscandi facultatem tribuentes; verum tamen piscacionis usum cum reti paruo prosequantur. Et ut idem molendinum in omnibus liberum sit et expeditum, dedimus eidem Cristiano ac suis posteris viam accedendi ad prefatum molendinum, ubi sibi melius et aptius viderint competere, nullo penitus prohibente. Ut autem hec ordinacio, quam fecimus ob salutem anime nostre, inuolabilis perseueret, obtinuimus a reuerendo patre domino Johanne Episcopo Poznaniensi, ut sigillo suo presentia confirmando, huius rei testis venerabilis habeatur, una cum discreto viro Gerhardo Abbate Lendensi, domino Hermanno Seniore ibidem, domino Waltero Plebano de *Slupza*⁽³⁾, et alijs quam pluribus fide dignis. Datum et actum anno domini M^o CC^o XC^o VI° Potentiane virginis venerande. Ut autem sciantur ista a nobis, tamquam a uero herede ordinata, presentem cedulam sigillj nostri munimine fecimus communirj.

⁽²⁾ Vid. annotationem secundam ad tabulam anni 1253 praedictam.

⁽³⁾ *Slupca* nunc oppidum parochiale, Coninensis territorij, Pysdrensis autem regionis, villae *Koszuty* proximum.

LXXXVI.

Sochaczoviae, anno 1297 die 17 mens. Junii.

Boleslaus (filius Ducis Ziemoviti) Dux Masoviensis et Czerscensis, quinque villas suas et silvas nonnullas Joanni Episcopo Poznaniensi donat⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quum oblivio per successum temporis gestorum excludat memoriam, quibus etiam frequenter scrupulus calumpnie novercatur, necessarium est, actiones legitimas, quae memoria indigent, per scripti continentiam ad noticiam transmitti posterorum. Igitur nos Boleslaus dei gracia Dux Mazovie et Cynensis, saluti nostre et fratris nostri felicitis recordacionis domini Conradi quondam Ducis Mazovie et Cynensis filiorumque nostrorum cupientes devocius providere, ob remedium anime nostre et omnium parentum nostrorum, venerabili in Christo patri domino Johanni miseracione divina Poznaniensi Episcopo et ecclesie Poznaniensi donamus in perpetuum villas seu hereditates, nulli alteri nisi nobis et nostro dominio subnixas, sibi et suis successoribus inconcusso jure ac hereditario possidendas; videlicet: *Rambovo*, *Dambrova*, *Barcikoviz*, *Jamno*, *Gramzevo*, silvas *Tozavez* et *Poczekars* adjacentes hereditati *Chrunino*⁽²⁾ vulgariter nuncupate cum ipsarum utilitatibus omnibus, libertatibus et exemptionibus. Et dictarum

⁽¹⁾ Et tabula authentica pergamena, in tabulario Capituli ecclesiae cathedralis Poznaniensis asservata, cujus sigillum de cera communi factum effigiem Ducis cataphracti ad genua sanctae virginis Mariae procumbentis venerandi causa, altera manu cassidem tenentis, altera scuto innixi repraesentat. Post tergum Ducis, antica pars equi, in ambitu vero haec verborum fragmenta conspiciuntur: „† S. Bolesla . . . . s. Mazovie.” scutum autem crucem et literam M. praesefert.—Tabula haec privilegio Casimiri M. Regis Poloniae anni 1358 ad verbum inserta, legitur in Codice diplomatico Raczyńsciano N° 98° p. 116, 117. Descriptum etiam est in hoc opere Ducis Boleslai aliud eadem die latum privilegium (N° 78), in quo, maxima ex parte, verba dictionesque, nec non testium nomina, fere eadem quae in nostra legimus tabula, reperiuntur.

⁽²⁾ *Dąbrowka* parochiae Białotarscensis, *Barcik* parochiae Czeremnowiensis, *Jamno* villa parochialis, Gostyninensis territorij et regionis, *Rembów* vero parochiae Białotarscensis regionis Orłowiensis sunt bona. *Gramzevo* vel *Granssewo* (secundum Codicem Raczyńscianum) *Grądzin* sine dubio, est villa Zagóroviensis parochiae, Coninensis territorij et regionis. Villa *Chrunino* in nostra tabula, *Chrzymino* vero apud Raczyńscium dicta, *Krubin* mihi esse videtur villa publica Sannicensis parochiae prope Jamno, Barcik et Pacynam pagos sita, silvisque non paucis contigua, Gostyninensis territorij et regionis.

villarum incolas absolvimus perpetuo ab omnibus solucionibus, serviciis et exactionibus realibus, predialibus et personalibus, scilicet: a *povoz, strośa, stan, poradlne, naras, crova, ofza, targove*, a citatione castri, moneta, et ab omnibus angariis et preangariis, sive de novo emergant, sive fuerint ab antiquo, quibuscunque nominibus censeantur vel in posterum censebuntur; nec non ab omnibus juribus, jurisdictionibus, judiciis Palatinorum et Castellatorum, et omnium judicum officialiumque quorumcumque, facimus et reddimus immunes perpetuo liberos et exemptos, ut non liceat nec licebit villas predictas ad tribunal alicujus citatorie conveniri, nisi ad nostram tantum presenciam, nec aliter, nisi sigillo nostro fuerint evocati. Duntaxat tamen in gravibus et enormibus causis seu forefactis coram nobis respondere predictae (sic) incole tenebuntur. Ad *prevod* vero militare, juxta consuetudinem militum terre nostre, et ad edificationem castrorum nostrorum solummodo tenebuntur: hoc adjecto, quod predictarum villarum incole ipsum *prevod* in proxima villa, cujuscunque fuerit, sub periculo non recipientium deponere teneantur. Ad hec volumus, ut iisdem in omnibus et singulis libertatibus gaudeat villa Archidiaconi Cynensis dicta *Rokitno*⁽³⁾ prout superius est expressum. Damus etiam et concedimus prefato patri Jo. (anni) et ecclesie Poznaniensi in prenomatis villis venaciones capreolorum atque cervorum, omnibus aliis feris magnis pretermisissis, quorum (sic) venaciones penitus prohibemus. In cujus rei testimonium presentes fieri jussimus et sigilli nostri munimine communiri. Hec acta sunt anno domini M° CC° nonagesimo septimo, Indictione decima⁽⁴⁾, quintodecimo Kalendas Julii. Datum in *Zochazov* per manus domini Hermannii Subcancellarii nostri, presentibus Baronibus nostris: Imislao⁽⁵⁾ Castellano Wisnensi⁽⁶⁾, Jacobo Judice Mazoviensi, Grotone Judice Cynensi, Nemiro Castellano Cynensi, Johanne Pincerna, Climenta Venatore, et aliis quam plurimis fide dignis.

⁽³⁾ *Rokitno* villa parochialis Varsaviensis territorii, Blonensis vero regionis.

⁽⁴⁾ Indictio recte indicata est.

⁽⁵⁾ „*Tomislao*” in Codicis Raczynsciani tabula N° 78; „*Janislao*” autem in ejusdem Codicis tabula 98va (p. 117) legitur.

⁽⁶⁾ Vid. annotationem tertiam ad privilegium N° XIII^{mo} praemissum.

LXXXVII.

Pysdrae, anno 1297 die 6 mens. Octobris.

Vladislaus Locticus Dux Regni Poloniae et dominus Pomeraniae, Cujaviae, Lanciciae et Syradiae, donationem villae *Bronkowo* ab Ozia Thesaurario Lądensi coenobio ejusdem loci Cisterciensium factam, ratam esse jubet, et villae eidem privilegium juris Theutonici (quod dicebatur) confert⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quod fide sincera perpenditur, roborari debet sollempni titulo litterarum. Nos igitur Wladislaus dei gracia Dux Regni Polonie et dominus Pomoranie, Cuyavie, Lancycie ac Syradie, notum facimus universis, tam presentibus quam futuris, presentem paginam inspecturis: quod Comes Ozyas Tezaurarius Lendensis, coram nostra Baronumque nostrorum constitutus presenciam, pro remedio anime sue et in remissionem suorum peccaminum, contulit villam, de consensu fratrum suorum unanimi, que *Bronkowo*⁽²⁾ vlgariter nuncupatur, monasterio de *Lenda* et fratribus ibidem deo servientibus, iure hereditario in perpetuum possidendam, cum omnibus utilitatibus et prouentibus ad predictam villam spectantibus. Et quia predictus Ozyas coram nobis et nostris Baronibus, spontaneus, non coactus, dictam hereditatem predicto monasterio de *Lenda* et fratribus ibidem tradidit et donavit, ita quod deinceps prefatus Ozyas et fratres ipsius, et legitimi eorum successores, ad prefatam hereditatem nil habeant questionis. Volentes autem, ut fratres monasterij de *Lenda*, gaudeant de speciali nostra gracia et fauore, damus in villa superius prenotata plenum ius teuthonicum, cum omni libertate, secundum quod alie ville sepredicti monasterij iure teuthonico fore dignoscuntur locate; liberantes dictam villam et incolas ibidem, ab omnibus solucionibus polonicalibus, que nostro dominio dignoscuntur perti-

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo Josephi Rusieckii proprio, cujus sigillum filis sericis rubei coloris appensum valde laesum, leonis et aquilae dimidia dorsis conjunctis sursum stantium effigiem repraesentat. In ambitu verborum fragmenta: „† S. Wla. . . . . adie” conspiciuntur.

⁽²⁾ Proximum est, hic villam *Bronniki* parochiae Kucharensis, Coninensis territorii et regionis intelligi; villa enim *Bronkowo* de qua et in tabulis anni 1324 et 1365 inferius exhibitis fit mentio, nec in indice locorum, nec in tabulis geographicis inveniri potest.

nere, et generaliter ab omi alia inquietacione, que ius teuthonicum consuevit perturbare. Ut igitur donacio Comitis Ozye sic legitime coram nobis facta, et nostre libertatis concessio, firma per nos et successores nostros in perpetuum obseruetur, presens instrumentum in testimonium predictis fratribus de Lenda dedimus, nostri sigilli robore communitum. Actum anno domini Myllesimo ducentesimo nonogesimo (sic) septimo, presentibus infra scriptis testibus ad hoc rogatis: Domino Johanne Cancellario Cuyaviensi, Comite Berwaldo Castellano Kalisiensi, domino Philippo Archidiacono Gnezdensi, Comite Sanduogio Subcamerario Kalisiensi. Datum *Pysdor* ⁽³⁾ in octaua beati Mychaelis Archangeli.

⁽³⁾ *Pyzdry* (Peysern Germanis) oppidum parochiale Coninensis territorii, regionis vero sui nominis caput, in confinio M. Ducatus Posnaniensis situm.

LXXXVIII.

Calissiae, anno 1298 die 4 mens. Martii.

Vladislaus Locticus Dux Regni Poloniae etc. donationem villae *Koszuty* a Gervardo filio Boguszae nobili Polono, monasterio *Lądensi* Cisterciensium factam, ratam esse jubet, villaeque huc immunitates et privilegia juris Teutonici tribuit ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quod magnifica principum decrevit auctoritas, ratum debet atque stabile permanere. Idcirco nos Wladizlaus deus gracia Dux Regni Polonie et dominus Pomoranie, Cuyavie, Lanchicie ac Syradie, notum facimus universis tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis: Quod Comes Boguse filius nomine Gervardus in nostra nostrorumque Baronum presencia constitutus, hereditatem suam *Cosuti* ⁽²⁾ vulgariter dictam, domino Abbati totoque (sic) conventui domus Landensis tradidit et

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea Ill. Comitis Leonis Rzyszevii propria, cujus sigillum rotundum de communi austera cera factum, parte aversa convexum, filis autem sericis rubeis appensum, jam saepius descriptum insigne Lanciciensis, Cuyaviensis et Siradiensis Ducatum, dimidiam scilicet aquilam cum leone dorso conjunctam, in ambitu vero verba: „† S. Wladislaus D. . . . *Lancicie. . . uaviie et Siradie*” repraesentat. In media parte aversi sigilli, loco contrasigilli (quod dicebatur) foramen est, quod pollice Ducis vel Notarii cerae impresso, ut moris erat, factum esse videtur. Conf. tabb. N^{ris} XLI^{mo} et LXXXV^{to} praemissas.

⁽²⁾ Vide annotationem secundam ad privilegium N^{ro} XLI^{mo} praemissum.

donavit irrevocabiler et in perpetuum possidendam, cum omnibus utilitatibus et proventibus ad eandem hereditatem pertinentibus, qui nunc sunt, aut esse poterunt in futuro, silvis, nemoribus, rubetis, agris cultis et incultis, pratis, pascuis, molendinis, piscinis prout in suis limitibus et terminis dicta hereditas est distincta, consanguineorum ipsius Gervardi nullo reclamante aut contradicente. Nos vero predictam donacionem considerantes legitime ac rationabiliter esse factam, ipsam approbamus, et presenti nostro privilegio duximus confirmandam, facientes predictum dominum Abbatem et totum conventum domus Landensis hereditatis dicte *Cosuti* veros heredes et legitimos possessores. Ut autem predicti Abbas et totus conventus nobis oracionibus magis sint astricti, ac eciam pro remedio nostrorum pecaminum, damus super villam predictam omnem libertatem, prout ceterae ville Theutonicales domus Landensis habere dignoscuntur. In cuius itaque evidenciam plenior, presentes conscribi iussimus, nostri sigilli munimine roboratas. Presentibus hijs testibus: domino Johanne Preposito Plocensi, Comite Johanne Castellano Lanchiciensi, Comite Stegneo ⁽³⁾, Comite Roscone Venatore Kalisiensi, Stanizlao Scriptore curie nostre, et aliis quam plurimis fide dignis. Actum anno domini M^o CC^o nonagesimo octavo. Datum *Kalis* proxima tertia feria post dominicam qua cantatur „Reminiscere” ⁽⁴⁾.

⁽³⁾ Comes Stogneus anno 1301 munus Castellani Lądensis obibat. Vid. tabulam N^{ro} XCV exhibitam.

⁽⁴⁾ Dies dominica „Reminiscere” dicta, anno 1298 die 2do mensis Martii celebrabatur.

LXXXIX.

Crusviciae, anno 1298 die 14ma mens. Junii.

Vladislaus Locticus Dux Regni Poloniae etc. oppidum *Radziejoviam*, sincero Magdeburgensi jure, quo jam Junivladislavia, Siradia et Brestia utebantur, regi sinit; provocationes vero litium, non alias, nisi ad Junivladislaviense municipale iudicium interponendas esse jubet ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam facta mortalium inducunt oblivionem, vel morte intercepta, sicut experientia docuit, solent annihilari, si non fuerint

⁽¹⁾ Ex apographo Komiroviano, multis mendis scatente, cujus archetypon ubi et quale sit, nobis relatum non est.

legitime virorum ac proborum testimonio roborata: ea propter nos Vladislaus dei gratia Dux Regni Poloniae, dominus Pomeraniae, Lanciciae, Cujaviae et Siradiae, universorum praesentium et futurorum memoria (sic) declaramus: Quod nos attendentes communem nostram utilitatem et profectum honorabilium civium nostrorum et dilectorum de *Radziejow* ⁽²⁾, pro melioratione civitatis nostre et ampliacione, inclinati precibus praedictorum civium nostrorum gratuiti, quas nobis porrexerunt, contulimus ejusdem (? eisdem) civibus nostris in *Radziejow*, omne jus plenum et perfectum Meydeburgense, prout in scriptis et privilegiis civium de *Juveni Vladislavia* et *Syradz* et *Brzeszcze* secundum quod a patre nostro pia memoriae Duce Casimiro, iidem cives de *Juveni Vladislavia* super locationem civitatis suae donatum sibi habuerunt, expressim plenius continetur, cum omnibus utilitatibus, videlicet et censu, quem possunt pro melioratione civitatis suae in aedificiis et locationibus de cameris pannorum, institorum, carnificum, piscatorum (? pistorum), sutorum et ortorum (? sartorum), ac aliis omnibus utilitatibus, quas possunt ex suo providentiae modo et discussione (? discretione) in civitate et extra civitatem a suis terminis ad se pertinentibus invenire, de quibus utilitatibus et proventibus singulis annis nos sextum denarium percipiemus. Item contulimus jure haereditario praedictum jus Meydeburgense praenominatis civibus nostris de *Radziejow*, et successoribus ipsorum, et lucidissime in perpetuum confirmantes, statuimus etiam, ac firmiter observari demandamus: quod iidem cives nostri, si, quod absit, ex aliqua ignorantia vel defectu, jus in sua civitate de *Radziejow* Meydeburgense super aliquo casu invenire [non] possent, non alias extunc quam in *Juveni Vladislavia* super eodem jure requirendo laborare (?) teneantur. Item in his autem (? antea) expressis, et in his quae per oblivionem (?) exprimi dispendiosum fuit, in omnibus jus Meydeburgense observetur. Ut autem nostra donatio praefatis civibus ex parte nostra ac nostrorum successorum firma ac inviolabilis perseveret, nos ipsis privilegium nostrum contulimus, appensione sigilli nostri communitum.

⁽²⁾ *Radziejewo* oppidum Regni Poloniae parochiale, Cujaviensis territorii, regionis vero sui nominis caput, duobus a Crusvicia, sex vero circiter milliariis a *Juveni Vladislavia* distat. Quao olim Capituli ecclesiae cathedralis Plocensis villa erat *Radziejovia*, huic jam anno 1252. Casimiri Duce Cujaviae et Lanciciae jus et privilegium municipale teutonicum impertiisse, auctores nobis sunt Baliński et Lipiński in opere, quod „*Starożytna Polska*” etc. inscribitur T. I p. 294.

Actum in *Crusvicia*, et datum in vigilia beati Viti. Praesentibus his testibus: Comite Bronisio Palatino Cujaviensi, Weysio (? Woislao) Succamerario ⁽³⁾ Cujaviensi, Comite Dobeslao de *Lapidea ecclesia* ⁽⁴⁾ Subpincerna Cujaviensi, Sdemila Subagazone Cujaviensi, Rudgero Vicecancellario Cujaviensi. Sub anno incarnationis domini Millesimo ducentesimo trecentesimo ⁽⁵⁾ octavo (sic!).

⁽³⁾ *Woislaus* rectius nominatus, Succamerarius Cujaviensis, in privilegio ejusdem Ducis Vladislai anni 1299 in Codice Raczyńsciano N° 81 descripto, testis personam sustinuit.

⁽⁴⁾ De villa *Koscielec* in Prussia occidentali in ipso territorii Bydgosciensis confinio ad Vistulam prope villas Włuki et Trzeczacz sita hic agi, ut credamus, argumentum tabulae N^o CIV^o inferius exhibitae nos movet.— Conf. tab. praedictae annotationem secundam.

⁽⁵⁾ *Nonagesimo* pro *trecentesimo* legendum esse, jam ex eo induci potest, quod anno 1293mo adhuc Cristinum, anno autem 1307mo jam Stanislaum Palatinum Cujaviensem, non vero Bronissium, qui anno praedicto 1293mo Crusviciensis Castellani munere fungebatur, fuisse, tum privilegio N° LXXXIV. praemisso, tum tabula anni 1307^{mi} in tabulario Capituli ecclesiae cathedralis Crac. asservata, et a Vladislao Loctico profecta docemur. Quum igitur nec ad 1288^{vum} nec ad 1308^{vum} annum tabula nostra referri possit, eam anno 1298ro conscriptam esse, propter octonarium ejus finalem numerum necesse est. Accedit, quod in praefato doctissimorum virorum Baliński et Lipiński opere, loco superius citato, quo de summa tabulae nostrae mentionem facere videntur, eidem revera annum 1298^{vum} assignatum esse videmus. Ceterum, de Bronissio Palatino Cujaviensi Długossius (L. IX. p. 916) refert, unum ex iis nobilibus fuisse, qui anno 1306to Vladislaum Locticum in Pomeraniam persecuti sunt.

XC.

Pysdrae, anno 1298 die 9 men. Septembris.

Vladislaus Locticus Dux Regni Poloniae etc. Voislao famulo suo villam *Wrąbczyn*, ab omnibus angariis et tributis liberam, cum jurisdictionis potestate impertitur ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Multis incomodis prudenter occurrimus, cum ea, quae etatis nostre tempore peraguntur, literis ac testibus perhenniter confirmamus. Ea propter est, quod nos Vladislaus dei gracia Dux Regni Polonie, Pomoranie, Cuyavie, Lancicie ac Syradie, omnium presencium et

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo Ill. Josephi Rusieckii proprio, cujus sigillum filis rubeis appensum, insigne provinciarum Lanciciensis, Cujaviensis et Siradiensis praesefert, quod in tabulis praecedentibus jam saepius descripsimus. In ambitu fragmenta verborum: „† S. Vladislai dei gra. .... Syradie” conspiciuntur.

futurorum memorie commendamus: quod Woyslao fideli nostro famulo et sue posteritati legitime damus potestatem villam suam, que *Vronztino* ⁽²⁾ polonice nominatur, iure teuthonico collocare, absolventes predictam villam et ipsius incolas a *naraz*, a *povos*, a *preuod*, a *podvoroue*, a *stroza*, a boue, a vacca, a porco, a perna, a *poramb*, a *stan*, a falconibus, a venatoribus, ab urna mellis provincialis, a curru feni, a capete siliginis, ab *opole*, a *poradlne*, et a castri citacione. Ita, quod coram nullo per ministerialem citati debeant comparere vel respondere, sed coram nobis tantum anulo nostro vel sigillo mediante litera provocati. Volumus eciam, ut iam dictus Comes Woyslaus et sui successores, omnes causas maiores, mediocres et minores, que infra limites eiusdem hereditatis *Vroncino* emergerint, habeat iudicare, et penas iudicatas pro se recipere integraliter et complete. In cuius rei firmitudinem evidentem presentes conscribi fecimus, nostro sigillo perpetuo roborantes. Acta sunt hec in *Pysdir*, presentibus hijs Comitibus: Roscone Venatore Kalisiensi, Swanthomiro Castellano de *Bechovia* ⁽³⁾, Swanthoslao Venatore, et alijs quam plurimis fide dingnis (sic). Datum ibidem in crastino natiuitatis beate virginis Marie, per manus domini Dominici Notarii curie nostre, anno domini M^o CC^o nonagesimo octavo.

⁽²⁾ Villa *Wrqbczyn* sine dubio hic intelligenda est, Zagóroviensis oppidanae parochiae, Coninensis territorii et regionis, quam anno 1324 jam ad coenobium Ładense pertinuisse, ejus anni tabula inferius exhibita docet.

⁽³⁾ *Biechowo* olim castrum, nunc villa parochialis in Ducatu Posnaniensi, Posnaniensis territorii, Wrześniensis vero regionis, inter *Miłoslaviam* et *Wrześniam* oppida sita, non longe ab oppido *Pyzdra* distans.

XCI.

Calissiae, anno 1298 die 21 m. Novembris.

Wladislaus Locticus Dux Regni Poloniae etc. in media provinciae Calissiensis parte, tributum frumentarium ad pontem civitatis Calissiensis reficiendum, imperat ⁽¹⁾.

Noverint universi presentes et futuri, quorum audientie presens scriptum deferetur, quod nos Wladislaus dei gracia Dux Regni Poloniae et dominus

⁽¹⁾ Duo sunt tabulae hujus archetypa exempla, quorum alterum Comitis Rzeszevii, alterum Comitis Rusieii proprium; hoc sigillum habet filo serico viridis coloris appensum,

Pomoranie, Cuyavie, Lanchicie ac Syradie, de consensu et de voluntate Baronum nostrorum, statuimus in media parte terre Kalisiensis, quod quivis homo, de quolibet manso siue sorte, pro reparacione pontis Kalisiensis civitatis, singulis annis . . . . . anum ⁽²⁾ siliginis soluere tenebitur, omni amota contradiccione. Quod si quis vero huic statuto nostro contrarius inveniretur, nostram proinde se noverit indignacionem incursum. Ut autem hoc statutum nostrum et nostrorum predecessorum robur optineat perpetue firmitatis, presentes conscribi fecimus, nostri sigilli munimine roboratas. Actum anno domini M^o CC^o nonagesimo octavo. Datum *Kalis* sexta feria ante diem beate Katherine virginis ⁽³⁾.

jam saepius descriptum insigne provinciae Cujaviensis repraesentans, verbis in ambitu fere prorsus deletis; illius autem sigillum jam desideratur.

⁽²⁾ Rima chartam laedens in exemplo Rusieciano integrum verbum legi impedit, ut incertum sit, num „tereianum” an „terciarium,” aut „quartanum” hic intelligi debeat. In Rzeszeviano tamen exemplo claris literis scriptum est „*quartale*”.

⁽³⁾ Anno 1298 dies 25^a Novembris, sanctae Catherine sacra, dies Mercurii erat.

XCII.

Calissiae, anno 1299 die 6 men. Septembris.

Wladislaus Locticus Dux Regni Poloniae etc. civitati *Calissiensi* cum *Gnesnensi*, *Pysdrensi* et alijs quibusvis foedere contra nefarios turbatores pacis publicae inito junctae, ut efficacius eosdem latrones persequi posset, severioribus nonnullis poenarum et insectationum remedijs utendi potestatem tribuit ⁽¹⁾.

Noverint universi quorum audientie presens scriptum deferetur, quod nos Wladislaus dei gracia Dux Regni Poloniae, Princeps Pomoranie, Cuyavie,

⁽¹⁾ Ex archetypo membranae, olim in tabulario civitatis Calissiensis asservato, nunc autem doctiss. Stronezyński proprio, ejus sigillum jam abruptum filis sericis rubei coloris appensum erat. Anonymo rerum poloniarum scriptori, quem plerique Archidiaconum Gnesnensem appellant (Sommersberg II. 91) plus, quam par erat, tribuens Dlugossius (L.VIII. 889) ejusque compilatores, Wladislaum Loctieum nimiae tunc temporis in latrones indulgentiae quam injuste insinulaverint, non solum haec tabula nostra probat, sed etiam altera anni 1298 ab eo profecta, quam vide sis in Josephi Łukaszevicii opere „*Obraz miasta Poznania*” T. I. p. 173.

Lancycie ac Syradie, cupientes quod omnes fures, latrones, homicide, periuri, sacrilegij, (sic) oppressores virginum et maritarum, et alij universi malefactores non debeant gaudere de sua malicia, et dilectis nostris civibus Kalisiensibus talem contulimus auctoritatem, et omnibus eis adherentibus, scilicet Gnezdniensibus, de Pysder, ac universis alijs qui cum eis voluerint stare, ut eosdem malefactores secundum exigenciam meritorum ipsorum justicia tamen exigente, habeant suspendere, decollare, rotare, mutilare, cremare ac alias penas infligere. Et quod cives nostri Kalisienses ac alij, qui cum eis voluerint stare, habeant prolocutores suos per omnes civitates nostras, pertinentes ad dominium nostrum, qui habeant omnem auctoritatem agendi contra omnes malefactores et penam infligendi, secundum exigenciam meriti cujuslibet malefactoris; nec apud prolocutores jam dictos aliquis aliquam pecuniam vel solidos seu denarios, si in aliquo eos cadere contingerit, audeat extorquere vel accipere; et eciam apud omnes actores qui vellent proponere vel proponere actionem querimonie contra quoscunque malefactores, simili modo prohibemus, ne audeant accipere pecuniam aliquam apud ipsos. Insuper volumus et mandamus et statuimus, quod ubicunque clamor super quemlibet malefactorem fuerit, eundem detineatis; quod si non feceritis, ex tunc contra vestram vestre temeritatis audaciam, in quantum justicia suadebit, procedemus. Et in quacunque civitate vel villa aliquis malefactor proscribetur, sit proscriptionis per totum dominium nostrum, et talis ubicunque capiatur, utatur jure suo. Et super eo promittimus civibus nostris, tam Kalisiensibus quam alijs omnibus per totum dominium nostrum constitutis, assistere contra omnes qui vellent eos molestare pro infligendis penis malefactorum. Et ut predicta omnia et singula robur obtineant perpetue firmitatis, in hujus rei testimonium presentes scribi jussimus nostri sigilli munimine roboratas. Actum anno domini M^o CC^o nonagesimo nono. Datum *Kalis* dominico die proximo ante diem nativitatis beate virginis ⁽²⁾.

⁽²⁾ Dies feriatus nativitatis beatae virginis Mariae (dies scilicet 8va mensis Septembris), anno 1299, die Martis celebrabatur.

XCIII.

Toruniae, anno 1300 die 1° mensis Junii.

Christianus Scultetus venditionem molendini sui in villa *Koszuty* siti, dum adhuc in Polonia erat, monasterio Łądensi factam, in Borussia, publica auctoritate **Conradi de Lichtenhagen** Elbingensis ordinis equitum Teutonicorum Commendatoris (qui dicebatur) et consensu filiorum suorum accedente, ratam esse declarat ⁽¹⁾.

Nos frater Con.(radus) de Lyhtenhagen Commendator fratrum domus Theutonice in Elbingo, notum esse cupimus presencium inspectoribus universis: Quod Cristianus quondam Scultetus in *Kosschuth* in presencia nostra et quorundam fratrum nostrorum publice est professus, se cum consensu uxoris sue ac liberorum suorum molendinum in dicta villa *Kosschuth* situm, quod sub annuo censu duorum lapidum cere possederat ⁽²⁾, venerabilibus viris domino Abbati et fratribus suis de *Lynda* pro certa pecunia vendidisse, et in civitate dicta *Slubzec* ⁽³⁾ coram contestato iudicio resignasse. Postea vero, cum dictus Cristianus ad terram nostram de Polonia se transferret cum filiis suis Will.(helmo) et Theodrico, qui predictae vendicioni non inteterant, prefatum molendinum et privilegium, quod supra (sic) eo confectum habuit, domino fratri Johanni de aquis loco predicti claustrisui, coram nobis in castro *Thorun* denuo resignavit. In cuius rei evidens testimonium et cautelam, sygillum nostrum presentibus est appensum. Testes sunt: frater Conradus Saccus Commendator, et frater Gozwinus Vicecommendator in *Thorun*, frater Hermannus Capellanus Magistri Pruscie, frater Marquardus Sacerdos, frater Waltherus Pincerna, et plures alij ordinis nostri fratres. Item Apez Scultetus in nova civitate *Thorun*, Waltherus Braseator, Johannes

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea Ill. Josephi Rusieci propria, cujus sigillum de cera communi factum crucem ordinis Teutonici, in eaque media scutum parvum effigiem aquilae Borussicae praesefrens repraesentat; et taeniola pergamena appensum est. In ambitu verborum fragmenta: „† S. Conradi . . . . . Elbingo” conspiciuntur.

⁽²⁾ Conf. tabulam anni 1296 N^{ro} LXXXV. praemissam.

⁽³⁾ Oppidum *Slupca*, de qua vide sis annotationem tertiam ad tabulam N^{ro} LXXXV. praemissam.

Pistor, nec non alij fide digni. Actum et datum in castro *Thorun*, anno domini M° CCC° Kalendas Junii.

XCIV.

(Miechoviae?) anno 1300 die 5 m. Junii.

Gerardus Advocatus Miechoviensis, assentientibus filiis suis, Adamo de Komorów Judici Miechoviensi, unum macellum quod in *Miechovia* proprium habebat, dono confert ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Omni calumpnie via precluditur, dum quod geritur, scriptis memorie commendatur. Quapropter nouerint uniuersi, quod nos Gerardus ciuis Cracouiensis et Aduocatus ciuitatis *Mechouiensis* ⁽²⁾ huna (sic) cum dilectis filiis nostris, videlicet Johanne, Petro et Philippo, ffideli amico nostro viro discreto et honesto Ade de *Comorov* ⁽³⁾ Judici Mecho- uien- si, in recompensationem aliquantulam sue fidelis amicitie, quam nobis in omnibus iugiter exhibuit (sic), mere et libere contulimus in ciuitate nostra Mechouiensi unum macellum cum eodem iure, quo illud ipsi possedimus, sibi et suis successoribus in perpetuum hereditarie possidendum. Ita ut singulis annis, quod nos de prefato macello domino Preposito soluebamus, idem de eodem eidem persolvere teneatur. Et ne super donacione talj in posterum aliqua dubitacio uel calumpnia ab aliquibus moueatur, presentes sibi conscribj fecimus, ac sigillj nostrj munimine roborarj. Datum anno domini M° C° C° C° presentibus: Hugone ciue Mechouiensi, Hothone et Hulrico similiter ciuibz nostris Mechouiensibus, et alijs quam pluribus hydoneis testibus: et hoc in die sacrosancte et jndiuidue trinitatis.

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo Ill. Comitis Rusieci proprio, cujus sigillum jam desideratur; fila autem, quibus appensum erat, rubei et viridis sunt coloris.

⁽²⁾ Vid. pag. 36.

⁽³⁾ *Komorów* villa publica parochiae Miechoviensis, oppido huic proxima.

XCv.

Pysdrae, anno 1301 die 8 mens. Maji.

Nicolaus Dux Opaviensis, Venceslai Regis Poloniae et Bohemiae in Polonia Procurator, qui Capitaneus dicebatur, monasterio Lądensi villae *Koszuty* possessionem quietam et securam servari jubet ⁽¹⁾.

Nycholaus dei gracia Dux Capitanius (sic) Regni Polonie universis Palatinis, Judicibus, Castellanis, Subiudicibus per Poloniam constitutis, omnis boni plenitudinem cum salute. Sub obtentu graciae domini Regis vobis precipimus et mandamus, ut nullus ex vobis dominum Abbatem Lendensem aut fratres eius super hereditate, que *Cosschuta* vlgariter nuncupatur, a Comite Gerwardo eidem domui collata pleno iure, veluti a vero herede, et a Wlodisslao Duce terre et Baronibus confirmata ⁽²⁾; citacione, iudicio, seu plane aliqua molestia ad instanciam fratrum dicti Comitis audeat aggruare. Scire vos volentes, quod dominus Rex donacionem huius militis quam fecit pro remedio anime sue, ratam habet et firmam, absoluitque dictos fratres ab omni querela prefate hereditatis, ut deinceps nulli debeant respondere, sed in pace et tranquillitate possideant, quod monasterio eorum ac ordini est donatum. Committens nobis, ut prefatos fratres ab omni impulsione et molestia tueamur, quod notum vobis presentibus facientes et confirmantes testibus, consulimus, ut nemo ausu temerario confirmacionem et gratiam domini Regis irritam facere in malum suum ulla ficta iusticia elaboret. Datum in *Pisdra* Staniczlai ⁽³⁾ martyris, anno domini M° CCC° I°. Presentibus hijs: Comite Nycholao Palatino Calisiensi, Comite Ubislao Castellano Calisiensi, Comite Stoigneo Castellano Lyndensi, et alijs quam pluribus fide dignis. Ut autem hec inviolabiliter ab omnibus teneantur, presentem cedulam sigilli nostri munimine duximus roborandam.

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo, Josephi Comitis Rusieci proprio, cujus sigillum jam desideratur, fila tamen, quibus appensum erat, licet eorum color maximam partem evanuerit, flava tamen fuisse videntur.

⁽²⁾ Conf. priv. a. 1298 N°o LXXXVIII. praemissum.

⁽³⁾ Vid. annotationem tertiam ad tabulam anni 1293ⁱⁱⁱ N°o LXXXIII. praemissam.

XCVI.

Junivladislaviae, anno 1303 die 13 m. Decembris.

Lesco, Premislaus et Casimirus (Ziemomyslii filii) Duces Cujaviae et domini Vladislaviae (i. e. Junivladislaviae) Obezano Clavigero de Szostka scultetiam villae *Skotniki* in perpetuum largiuntur ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ab humana facilius elabuntur memoria, que nec a voce testium, nec a scripti memoria recipiunt firmamentum. Nos igitur Lesco, Premislaus et Casimirus dei gracia Duces Cujaviae et domini Vladislaviae omnibus presentibus et futuris, ad quos hoc scriptum deuenit, volumus esse notum: Quod Obezano Clavigero de *Sostuca* ⁽²⁾, villam nostram *Skotniki* ⁽³⁾ jure Theutonico, videlicet Majdemburgensi, prout eandem a Comite Alberto dicto [Ganska] de *Stuolna* ⁽⁴⁾ tenuit, ut vero hereditario jure ipsam a nobis possidere se gaudeat, conferimus et presentibus confirmamus, scultetiam cum quatuor mansis liberis sibi et suis successoribus jure hereditario perpetuo concedentes. De alijs ~~etiam~~ mansis ibidem per fertonem usualium denariorum et per mensuram tritici, ad diem sancti Martini nobis prefatus Scultetus exsoluere tenebitur annuatim. Tabernam unam cum suis liberis liberam perpetualiter possidebit. Causas, ut alij Sculteti in terra nostra, sua cum posteritate judicabit, maximas et minores. De judicijs, tam magnis

⁽¹⁾ E Sigismundi I. Regis Poloniae privilegio anni 1538, Petricoviae die 5 mensis Februarii Andreae Gulyacz Sculteto Skotnicensi collato, tabulam hanc Ducum Cujaviensium confirmatam ad verbum referente, quod libro manu scripto LIV° fol. 312. Magni tabularii publici Regni Poloniae insertum est.

⁽²⁾ *Szostka* sine dubio est parochiae Bronieviensis villa, in Regni Poloniae Cujaviensi territorio, regione vero Radziejeviensi non procul a Crusvicia sita, et villae *Skotniki królewskie* fere vicina.

⁽³⁾ *Skotniki królewskie* et *Skotniki zabłotne* in M. Ducatu Posnaniensi, et quidem in Bidgostiensi territorio regioneque Junivladislaviensi duae sunt villae parochiae Piascensis, in ipso Regni Poloniae confinio sitae. Privilegium supradictum Sigismundeum easdem Radziejeviensi districtui (qui dicebatur) tunc temporis adscriptas fuisse docet.

⁽⁴⁾ *Stuolno* in M. Ducatu Posnaniensi parochiae Golejówcoviensis, Posnaniensis territorii et Krobiensis regionis pagus oppido *Rawicz* proximus. Cognomen *Gaska*, secundum tabulas anni 1298 et 1295 apud Dogielum (IV. 36) et apud Jabczyński (Archiv. theol. II. 99) descriptas, eundem Albertum loco testis referentes restituimus.

quam parvis, nostro ducatu duos assignabit denarios, pro se et suis tertium retinendo. Volumus etiam, si ex imperitia villanorum ibidem invenire Scabini sententias non valerent, quod jus et consuetudo in *Cruswycza* requiratur. Ut autem hec pagina robur obtineat perpetue firmitatis, ipsam nostrorum sigillorum munimine decrevimus communiri. Presentibus his testibus: Barthossio Judice Wladislaviensi, Joanne Subcamerario, Andrea Castellano Cruswicziensi, Dobislao Subjudice, domino Michale (sic) Capellano curie, Plebano de *Thurzna* ⁽⁵⁾, Roszczasio Procuratore, et alijs quam pluribus fide dignis. Actum et datum in *Wladislavia*, in die beate Lucie, anno domini Millesimo tricentesimo tertio ⁽⁶⁾.

⁽⁵⁾ Proximum est hic de pago parochiali *Tuczno* agi, qui in eadem Junivladislaviensi regione, ad lacum ejusdem nominis situs est.

⁽⁶⁾ Non tam certi et expediti juris fuisse videtur communis provinciae Cujaviensis inter fratres coheredes divisio; de qua in tabula ab uno eorum, Lescone scilicet natu maximo Duce Cujaviae et domino Wyssoegradiae anno eodem 1303 die 15 mensis Novembris profeeta, pignorationem Michaloviensis territorii concernente, fit mentio* (Vide sis tabulam N° 21 libro a doctiss. Stronezynio Varsaviae anno 1839 edito, qui „*Wzory pism dawnych*” etc. inseribitur, insertam), Siquidem posterior tabula nostra omnes adhuc fratres, Cujaviae Duces, ac si indivisi essent, insimul et promiscue negotia publica gessisse, docet; ita, ut Dlugossius (IX. 906) ab Johanne Voigtio (*Geschichte Preussens* T. IV. p. 189) injuste falsi incusari videatur. (Conf. ad tabulam N^o CL. exhibitam annotationem tertiam; nec non tab. anni 1318 in Lelevelii „*Początki prawod. polsk.*” pag. 215 seqq.).—Ceterum, quod ad territorii Michaloviensis ab ordine fratrum Teutonicorum in Prussia justam vel injustam acquisitionem adinet, praedictum doctiss. Voigtium meminisse juvabit, id antiquo illius temporis jure et consuetudine Polonorum constituisse, quod alienatio quorumlibet, etiam inter coheredes dispertitorum bonorum patrimonii immobilium, nulla et irrita esset, nisi consensu agnatorum praecedente, ab aliquo facta fuerit. (Conf. Roepelli *Geschichte v. Polen I^o Beilage*).

XCVII.

Dobrini, anno 1304 die 15 mens. Julii.

Ziemovitus Dux Dobrinensis (Casimiri Ducis Cujaviae Lanciciae et Siradiae filius) tres villas suas dictas *Makowo*, Andreae cuidam dicto de Cracovia, sub clientelae necessitudine in perpetuum possidendas donat, egregia in se merita ejus sic remuneraturus ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam ea, que sub tempore aguntur, labente tempore a memoria hominum evanescent, nisi testimonio aut scriptura

⁽¹⁾ Ex Alexandri Regis Poloniae privilegio anni 1504 Cracoviae die 9 men. Novembris Alberto de Chudzewo Cubiculario regio, bonorumque *Makowo* (Chudzeviae proximorum) pos-

autentica fuerint perhennata. Nos igitur Semouitus dei gracia Dux Dobrinensis⁽²⁾, notum facimus universis tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis: quod intuentes fidelia, grata et utilia servicia, que Andreas de Cracovia nobis multipliciter exhibuit, tam eo tempore, dum nos fuimus in captivitate, quam per consilium, auxilium et labores, quos pro nobis fecerat pensando vitam suam, liberati fuimus de captivitate absque ulla pecunia (sic), per consilium et suo adjutorio rehavimus terram nostram (sic), quam eciam omnibus alijs retroactis pro nobis nostrisque successoribus (sic), vero titulo et pure donacionis damus, tradimus et conferimus tres hereditates nostras vulgariter dictas *Mokova*⁽³⁾, sibi suisque veris heredibus et legitimis successoribus jure hereditario in perpetuum possidendas, cum omnibus utilitatibus, videlicet toto lacu, secundum quod in se continetur, terris cultis et incultis, pratis, silvis, nemoribus, quercetis, aquarum decursibus cum accessibus et egressibus, ^{sive} jura et jurisdictiones omnesque actus personales, reales atque mixtas, que et quas habere potest in predictis hereditatibus, ad habendum, tenendum, possidendum, et quicquid sibi vel suis successoribus deinceps placuerit, perpetuo faciendum. Dantes eidem Andree et suis posteris liberum arbitrium easdem hereditates vendendi, donandi atque commutandi, consilio tamen et consensu nostro ad hoc requisito, et sub ea condicione, quod nobis semper in eisdem hereditatibus fidele servitium exhibeatur. Volumus insuper, ut predictus Andreas cum suis posteris gaudeat de speciali nostra gracia et favore (sic), damus omnimodam venacionem animalium tam quadrupedum quam volatilium, cujuscunque generis fuerint, liberantes et absolventes incolas predictarum hereditatum ab omnibus solucionibus et exactionibus, que nostro ~~nomine~~ (sic) dinoscuntur pertinere, quocunque nomine censeantur; et specialiter idem Andreas decimam (sic)

decessori impertito, tabulam hanc Ducis Ziemoviti ratam declarante, eandemque ad verbum referente, quod manu scripto libro XXI° Tabularii publici Regni Poloniae fol. 72 sqq. insertum est.

⁽²⁾ Anno 1300 die 15ma men. Septembris, Ducem Ziemovitem titulum „*Lanciciae terrarum et Dobrinensis*” usurpasse, tabula ejusdem Ducis, illa die exarata, et in opere doctiss. Stronczyński, quod „*Wzory pism dawnych*” inscribitur, typis descripta, docemur.

⁽³⁾ *Makowo* pagus parochialis in propinquo oppidi Dobrzyń situs, territorii et regionis Lipnensis. Quum autem tabula de tribus villis ejusdem nominis mentionem faciat, puto hic etiam alia intelligenda bona, quae prope Makoviam in eademque parochia sita, *Makówko* (i. e. Makovia parva) appellantur.

predictarum hereditatum ab omnibus solucionibus et exactionibus, a *narzasch*, a *poradlne*, a *poramb*, a *sep* videlicet frumentij, a bove, a vacca, a porco, ab owe, item a Castellano, a castri cittance, a iudice et ab eorum jurisdictionibus sepepredictos incolas penitus liberamus et eximimus, quod non comparebunt coram eis citati, nec respondebunt, sed tantummodo coram nobis, dum per litteras nostras fuerint evocati, tunc comparebunt coram nobis ratione honoris non respondentes et sine pena judiciali, ad predictum Andream et suos successores revertentes et coram eodem respondeant de furtis, de latrocinij, de capitis occisione, de vulneribus sangwinolentis aut non sangwinolentis, nullus sed idem Andreas cum suis posteris iudicet et penam accipiet, tam a suis kmethonibus, qui alios occiderent, quam ab alijs quibuscunque, qui suos occiderent. Item omne duellum gladij, baculi, super aquam mittendj, ferum fervidum accipiendi, viam seu stratam ad curiam predicti Andree et suorum successorum, iudicandi damus et conferimus, cum omnibus eorum penis facultatem recipiendi. Preterea, ut prefatus Andreas cum suis posteris absque omnimoda dissensione dictas hereditates jure hereditario in perpetuum obtineat, removemus omnes donaciones predictarum hereditatum, in quascunque personas, tam per nos, quam per predecessores nostros factas, eisdem pro receptione dictarum hereditatum perpetuum silentium imponentes. Et specialiter his imponimus perpetuum silentium pro receptione hereditatis *Mokova*: primo Bernardo pro eo, quia pro Simone de *Ossyek*⁽⁴⁾ fidejuberat (sic) in pecunia ducentarum marcarum argenti, et eadem (sic) non solvit nobis in termino statuto; item Chucz existens noster servitor, adhesit Voyslao Trojanj, et per [eum?] castrum nostrum Dobrznense fuit defraudatum, et pugnando contra nos per nostros homines fuit occisus; item Przijbislaus Voyeczijcz simili modo infidelitatem nobis demonstravit⁽⁵⁾; item sepepredictus

⁽⁴⁾ *Osiek* pagus parochialis in Regni Poloniae territorio et regione Lipnensi, ad confinium Prussiae, et quidem inter Prussiae oppidum *Brodnicam* (Strassburg Germanis) et oppidum Poloniae *Rypin* situs. Haec forsitan bona *Osiek* sunt, ad quae jus supremi domini Ducum Lesconem Cujaviensem sibi vindicasse, tabulis ejusdem anni 1303 et 1304 pignorationem territorii Michałoviensis concernentibus (Stronczyński „*Wzory pism*” etc. N° 21, 22. — Dogiel. IV. 37) constat. Debitum vero Simonis de *Osiek* causa fuisse videtur Ziemovito, bona haec ad territorium Michałoviense pertinentia occupandi.

⁽⁵⁾ Quum de Ziemovito Duce Dobrznensi in annalibus aliisque monumentis historiae vix aliqua mentio sit facta; nihil igitur mirum, si ea quoquo, quae in hac tabula de captivitate ejus,

Andreas et sui posterj unum (?) servicium nobis tenebuntur (sic), secundum eorum facultatem, et hoc communitate (sic) terrigenarum Dobrinensium intra granicies seu terminos. In cujus rei testimonium presentes scribi fecimus et sigilli nostri munimine roborarij. Presentibus his testibus: Comite Wloscone Castellano, Comite Joanne Judice, Stanislao Vexilifero, Mauricio Succamerario Dobrzinensibus, Jascone Notario fratris nostri domini Wladislaj, qui de mandato nostro presens privilegium scripsit. Actum anno domini Millesimo tricentesimo quarto. Datum in *Dobrzyn*, in divisione Apostolorum.

de amissa et recuperata possessione terrarum ejus ditioni subiectarum, de prodicione eivum, ac denique de auxilio a quodam Andrea Cracoviensi lato, narrantur, explicari vix queant. Verisimile nobis tamen videtur, Ziemovitum, fratris sui Vladislai Loetici causam contra Venceslaum Bohemiae Regem armis defendentem a Bohemis captum fuisse; quod et fratris ejus filio Lesconi Cujaviensi ac Wyszogrodensi Duci accidisse constat. Ziemovitum enim et Dobrzynenses nobiles partibus Vladislai Loetici fuisse, non solum e tabula hac prospicimus, in qua de Janconis Notarii Vladislai Ducis, in aula Ziemoviti praesentia fit mentio, sed etiam certiora Dlugossii (IX. 914 ad an. 1306) indicia docent—Eundem ante annum 1311 mortuum esse, facile ex iis effici potest, quae *Naruszevicius* (T. V. p. 501, 502) *Voigtius* (T. IV. p. 276) retulerunt;—eum autem anno 1306 die 3ta mensis Februarii adhuc in vivis fuisse, tabula ab eo eadem die Golubi profecta docet, qua Magistro Ordinis Teutonici Conrado Saceo, et Guntero de Schwarzburg Ordinis illius Commendatori Culmensi affini suo, bona quaedam sua Grażawy dicta inter Brodniciam et Ludzibórz (Lautenburg Germanis) oppida Prussiae sita, donavit. (Vid. Voigt. l. c. p. 200, 201).

XCVIII.

Gnesnae, anno 1305 die 10 mensis Maji.

Tabula donationis villae *Szczonowo* dictae, quam **Adalbertus Zechoslai** Castellani Calissiensis filius, auctoritate publica **Nicolai** et **Sandivogii** Palatinorum Calissiensis et Posnaniensis accedente, coenobio Cisterciensium *Lądensi* largitus est ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Nouerint uniuersi ad quorum noticiam peruenit presens scriptum, quod... nos... Comes Nicolaus Palatinus Kalisiensis nec non... Comes Syndiwoyus Palatinus Poznaniensis notum facimus: quod

⁽¹⁾ Tabula authentica pergamenae Ill. Comitis Rusieckii propria est: cui, e quatuor, quibus olim instructa erat sigillis, nunc tria tantum reliqua sunt taeniolis membranaceis appensa. Horum primum, quasi taeniam in formam literae *M* majusculae (*M*) compositam repraesentat, cui mediae seutum paruum literam *M* romanam majusculam praeseferebat, inest. In ambitu verborum

Comes Adalbertus filius quondam Zechoslay Castellani Kalisiensis ⁽²⁾ contulit hereditatem suam que *Uczonowo* ⁽³⁾ vulgariter nuncupatur domui Lendensi ordinis Cysterciensis in remedium anime sue et parentum suorum, cum omni iure et libertate que erant ipsius ac per suum fidele seruicium meruit obtinere a principibus, videlicet K(azimiro) Duce, ac Rege Premiszlone regnantibus in Polonia, presentibus filijs predicti Adalberti Jacobo, Johanne nec non Nicholao, qui donacioni paterne leto animo consenserunt. Et quia Capitaneus Regni Polonie absens fuit dominus Vodelricus ⁽⁴⁾, coram nobis hereditatem superius nominatam resignauit Comes Adalbertus sepedictus cum filijs nominatis. Presentibus Baronibus terre, videlicet: Comite Petro dicto Stohoszeuic Burgrauio Kalisiensi ⁽⁵⁾, qui sigillum suum huic litere

fragmenta: „†.....um Nicolai Palati.....” conspiciuntur. Secundum sigillum desideratur. Tertium, ejus paruum tantum fragmentum reliquum est, vel duo corda, vel insigne generis *Abdank* dictum repraesentasse videtur: verborum inscriptorum, nonnisi literae *e* vestigium residuum est. Quartum, majori ex parte sat bene conservatum, insigne repraesentat, quod aneorae formam habet ima illius parte quadrigeminis arcuatis uncis, summa vero, triangulari ansa instructae in nostris vero insignium libris non relatae. In ambitu nonnisi verbi fragmentum „.....elco.....” legitur.

⁽²⁾ Prima haec est, quod sciam, de Sandivogio illius temporis Palatino Posnaniensi, et de Zechoslao Castellano Calissiensi mentio facta.—Dlugossius (IX. 916) anno 1306 munus Palatini Posnaniensis obeuntem, et Vladislai Loetici partibus faventem Kelcium producit, quem anno 1294 Santocensem, anno 1295 Zbąszynensem, anno vero denique 1298 Gnesnensem Castellatum fuisse, tabulae (apud Dogielum T. IV. 36 N° 42 et 43, nec non apud Jabczyńscium II. 97) annorum 1294, 1295 et 1298 docent. Tabulis etiam anni 1294 et 1295 in eodem Jabczyńscii „*Archivo theologico*” (II. 95, 98) exhibitis constat, regnante Premislao II. Duce Majoris Poloniae, praedictum Sandivogium anno 1294 Castellatum Rudensem et Subcamerarium Calissiensem, Zechoslaum (Czechoslaum) autem anno 1295 Regiae venationis Praefectum Calissiensem fuisse.

⁽³⁾ Proximum est, locum, qui hic *Uczonowo*, in posterioribus autem anni 1324 et 1357 inferius exhibitis tabulis *Wszonowo* et *Usczonowo* appellatur, esse villam *Szczonowo* nunc dictam in Magni Ducatus Posnaniensis Posnaniensi territorio, Wrześniensi autem regione, in confinio fere Regni Poloniae, in propinquo oppidi *Pyzdry*, et plurimorum olim bonorum monasterii *Lądensis* sitam, quae Pogorzlicensi parochiae adscripta est.

⁽⁴⁾ *Ulricum* de *Boscovice*, quem Regis Bohemiae et Poloniae in Cracoviensi et Sandomiensi Ducatu Procuratorem seu Capitaneum (qui dicebatur) tunc fuisse, et Dlugossius (IX. 902), et tabula authentica anni 1303 in tabulario Capituli ecclesiae cathedralis Cracoviensis asservata docet; eum autem anno 1305 in Polonia quoque Majori hoc munus obuisse, tum e tabula hae nostra, tum ex altera proxime sequente cognoscimus. Conf. quoque *Naruszevicii* similem observationem T. V. p. 460 annot. 237. Vid. etiam Voigtii *Cod. dipl. Pruss.* T. II. p. 61.

⁽⁵⁾ In privilegio Vladislai Loetici anni 1296 (apud Jabczyńscium l. c. II. 99). „Comes Petrus dictus Stoszewicz” testis personam sustinuit.

rogatus apposuit . . . Comite Petrocone Castellano de *Sreme* ⁽⁶⁾, Comite Prestpelco herede de *Wspline* ⁽⁷⁾, . . . Comite Mychaele filio quondam Janconis et alijs fide dignis. In cuius rei testimonium presentem cedula nostris sigillis fecimus communiri. Datum et actum in *Gnezna* anno domini M^o CCC^o V^o, VI° Idus Mai in translacione sancti Adalberti martyris et pontificis gloriosi.

⁽⁶⁾ *Szrem* (*Schrimm* Germanis) oppidum parochiale ad Wartam fluvium in M. Ducatu Posnaniensi situm, Posnaniensis territorii, regionis autem sui nominis caput.

⁽⁷⁾ Forsan hic Predpelco est, qui munere Castellani Posnaniensis anno 1314 et 1320 fungebatur; siquidem illum in tabulis Vladislai Loctici annorum praedictorum (*Raczyńsk. Cod. diplom. N° LXXXVI. Szczygiel. Tinecia* p. 168) testis personam sustinuisse video. Nomen tamen honorum ejus, quae in nostra tabula *Wspline* vel *Wspline* appellantur, conjectura assequi non possum; frustra enim vel hoc, vel huic simile nomen, in Majoris Poloniae indicibus locorum et tabulis geographicis quaesivi. Quid? si pagum qui hodie *Sempolno* dicitur, territorii Posnaniensis, regionis Bucensis, olim *Wespolno* vel *Wespolne* nuncupatum, et antiqua scribendi ratione *Wsplmo* vel *Wsplme* scriptum fuisse arbitremur?

XCIX.

Toruniae, anno 1306 die 25 men. Januarii.

Advocatus et cives oppidi Brestensis, Episcopis Vladislaviensi et Culmensi, nec non ordinis Teutonici in Prussia Magistro intervenientibus, cum Paulo de Paelsteyn Regis Bohemiae in Polonia Procuratore inducias ad diem 28^{am} mensis Septembris duraturas ineunt, ut per eas Dux Vladislaus Locticus Brestiae cum Rege Bohemiae de pace pacisci possit ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Nos Tylo Advocatus, Albertus, Kerstanus, Gotkinus et tota communitas civitatis Brestensis, universis presentes litteras

⁽¹⁾ Tabula authentica, cujus sigilla jam desiderantur, in publico Regiomontano tabulario, cistula LVIII. N° 12 asservatur, apographon autem ejus a doctiss. Joanne Voigtio descriptum et Röppello missum, ab hoc doctissimo atque observandissimo viro liberaliter mihi concessum est.—Quod ante praedicti Voigtii opus de rebus gestis Borussorum (T. IV. p. 197) nemini nostrorum polonae historiae scriptorum perspectum erat, anno 1305 et 1306 inter Vladislaum Locticum et Venceslaum III Bohemiae regem, quasdam pacis condiciones postulatas fuisse, id clare ex tabula hac apparet; magisque etiam Hagecii in Bohemiae Chronicis (fol. 275) narratione confirmatur, qui Vladislaum Locticum mortem ejusdem Venceslai III. regis adolescentis maeruisse, de bello injusto ab eo contra se parato, non regem, sed perfidos nonnullos Bohemiae

inspecturis volumus esse notum: quod cum honorabili viro domino Paulo de Paelsteyn Capitaneo Regni Poloniae ⁽²⁾, treugam seu pacem fecimus, usque ad festum beati Venceslai, quas nos promittimus inviolabiliter servaturos, tali adiecta ordinacione: quod durante ipsa treuga, illustris princeps, dominus noster Dux Vladislaus intrare possit cum paucis hominibus nostram Brestensem civitatem ad tractandum super pace inter ipsum et dominum Regem Bohemiae et Poloniae ordinanda. Si vero idem dominus Dux cum exercitu veniret ad nostram prefatam civitatem, ipse cum paucis, ut supradicitur, eam intrare poterit, exercitu nichilominus de foris remanente. Et si castrum impugnare voluerit, hoc deforis facere habebit, sed de civitate nullum dampnum fiet castro. Terrigene et cives nostri Brestenses treugam predictam observabunt cum *Radeow*, cum *Kalis*, cum *Gnezna*, cum *Konin*, cum *Mogilna* ⁽³⁾, cum *Pysdri* et cum tota Polonia et Cujavia in cuius possessione est dominus Paulus nomine domini Regis supradicti, et specialiter cum domino Primislio Duce Cuyavie et tota terra sua ⁽⁴⁾. Item ordinavimus quod homines de castro Brestensi duo insimul intrare possint civitatem nostram pro necessariis ad castrum comparandis; adicientes, quod homines ipsi qui in castro manebunt, nullum dampnum seu nocumentum inferent civitati aut terre pabulando, spoliando, aut homines aliquomodo molestando. Item si aliquis castrensis cum civibus seu terrigenis aliquam litem contenderent, iudicabuntur per Palatinum, per Advocatum et per Beroldum Castel-

primores accusasse palamque id declarasse dicit, Venceslaum III, nisi interfectus fuisset, certo controversiam de Poloniae Regno bona cum gratia compositurum fuisse. Rem ex argumento tam hujus quam proxime sequentium tabularum a Voigtio (l. c.) relatum, tum in eo reprobendam esse putem, quod Episcopos Vladislaviensem et Culmensensem a Magistro provinciali ordinis Teutonici pari modo ac Commendatores (quos dicunt) ordinis *accitos* fuisse dixit, quod certe facere ausus non fuisset, dignitate illis inferior; tum in eo, quod oppidanos Brestenses, primarum partium internuntios Vladislai Loctici fuisse credidit, quum praedictum Vladislaviensem Episcopum Gervardum, jurium patriae principisque justi ac legitimi defensorem acerrimum, quem totum Vladislai Loctici fuisse, gesta illius temporis docent (Vid. Dlugoss. IX. 916, 917, 959, 966, 970 etc.), pacis ejusdem ex parte Ducis Poloni actorem principalem facile cognoscere potuisset.

⁽²⁾ In locum Ulrici de Boskowice paulo ante successisse videtur Paulus hic.

⁽³⁾ *Radziejewo*, *Calissia*, *Gnesna*, *Konin* et *Pysdri*, oppida Poloniae nota in annotationibus nostris jam pluries designata sunt. *Mogilno* oppidum antiquissimo Benedictinorum coenobio insigne, non in propinquo Varsaviae (ut Voigtio IV. 366 videtur), sed in M. Ducatu Posnaniae, Bidgostiensis territorii, regionis sui nominis caput est.

⁽⁴⁾ Conf. annotationem tertiam ad tabulam proxime sequentem.

lauum castri Brestensis, seu alium qui castrum ipsum nomine domini Pauli predicti tenebit, secundum ius terre. Item hii qui manebunt in civitate, plantare poterunt civitatem ipsam sicut inceperunt, et propugnacula que antefuerunt reparare, ita tamen, quod nullum ipsorum castro altius extollatur. Similiter hii qui in castro erunt, nulla nova edificare in nocumentum civitatis, sed ea que ante fuerunt, poterunt emendare. Ordinamus eciam, quod milites qui de Polonia tempore guerre Brestensem civitatem intraverunt, qui pacem predictam observare voluerint, ubicunque bona habent in Polonia, ea secure et libere debeant possidere. Similiter illi, qui de civitate seu de terra Brestensi castrum guerre tempore intraverunt, et Olrigo de Pascovitz tanquam tunc Capitaneo adeserunt (sic), pacem omnimodam, tam in se quam in bonis suis debeant obtinere. Que omnia et singula supradicta inviolabiliter observare promittimus, et ad hoc nos tenore presencium obligamus. In cuius rei testimonium, presentes litteras fieri et sigilli nostri munimine fecimus roborari. Actum in *Thorun* in domo Plebani ecclesie sancti Johannis, in die conversionis beati Pauli, anno domini M°. CCC°. VI°. Presentibus venerabilibus patribus, dominis: Gerwardo Vladislaviensi et fratre Hermanno Culmensi Episcopis; item honorabilibus viris, fratribus: Cunrado Magistro terre Prusie, Henrico de Dobyn Thorunensi, Hinrico de antiquo Culmine, Theoderico de *Beliglow* ⁽⁵⁾, Hinrico de *Nessow* ⁽⁶⁾ Commendatoribus, Petro Vicecommendatore provinciali et Gallo de Bohemia ⁽⁷⁾, et aliis quam pluribus fidedignis.

⁽⁵⁾ Nunc *Birglau* Germanis, oppidum tribus circiter milliariis a Torunia distans.

⁽⁶⁾ *Nieszawa* oppidum Regni Poloniae ad Vistulam situm, Cujaviensis territorii, Radziejoviensis regionis.

⁽⁷⁾ Vid. ad litteras proxime praecedentes annotationem quartam.

C.

Toruniae, anno 1306 die 25 men. Januarii.

Consules Junivladislaviensis civitatis, inducias, quas cum Paulo de Paelsteyn Regis Bohemiae in Polonia Procuratore usque ad diem 29 mensis Septembris duraturas iniverunt, Premislaum eorum Ducem Cujaviensem et Junivladislaviensem etiam conservaturum, et aditum ad arcem civitatemque *Baroviensem* (?) eidem a Bohemis restituendam, obveniente belli contra Vladislaum Lothicum necessitate, copiis Bohemorum patefacturum, in se recipiunt; nec non de licentia eorundem militum tunc et Junivladislaviam intrandi, variis conditionibus disceptant ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Nos Ditericus de Thurán, Petrus Mancossa, Hermannus Glaz et Nicolaus Marquardi cives et consules civitatis Wladislavie, ac tota communitas civitatis eiusdem, notum facimus universis presentes litteras inspecturis: quod nos cum honorabili viro domino Paulo de Paulsteijn Capitaneo Regni Polonie talem fecimus ordinationem: quod dominus noster Premislaus Dux Cuiavie et dominus Wladislavie, treugam seu pacem inter nos factam usque ad festum sancti Michaelis cum tota Polonia et omnibus castris seu civitatibus et districtibus eorum, que memoratus dominus Paulus nomine domini regis in sua tenet potestate, firmiter et inviolabiliter cum suis omnibus observabit, et quod castrum et civitatem *Baroviensem* (?) ⁽²⁾ quos idem dominus Paulus memorato domino nostro Duci promisit reddere et resignare usque ad praedictum terminum, permittet intrare dominum Paulum seu suos homines contra hostes dicti domini regis, si predictos castrum et civitatem vellent aliquo modo impugnare; vel eciam quantocunque durante treuga volent intrare eandem, admittentur: quod si contingerit, quod absit, quod civitas ipsa vel castrum aliquo infortunio vel potencia, per inimicos domini regis caperentur, promittimus, quod homines eiusdem

⁽¹⁾ Tabula authentica in publico Regiomontano tabulario, cistula LX^{ma} N^{ro} 2 asservatur; apographon autem ejus, in quo nullam de sigillo mentionem inveni, eadem, qua et tabulam proxime praecedentem, ratione consecuti sumus.

⁽²⁾ Nisi urbis Junivladislaviae (quam nunquam adii) vicus aut suburbium aliquod munitio- nibus olim firmatum, *Barów* nuncupatum sit, facile hoc nomen perperam ex autographo descrip- tum esse puto.

domini regis, seu dicti domini Pauli, triginta vel quadraginta, nostram civitatem Wladislaviam intrare permittemus, pro defensione seu recuperatione dictorum civitatis et castrum de *Barow*. Quod si maior exercitus dictorum domini regis seu domini Pauli ob dictam causam ad nostram accederet civitatem, tunc, postquam Capitaneus ipsius exercitus et alii consortes sui quos nos elegerimus, nobis promiserint et litteras suas dederint, quod in nullo nocebunt civitati, nec aliquas iniurias aut violencias facient in ea, tunc plures de ipsis ad civitatem nostram intrare permittemus. Item promittimus, quod dominus noster predictus, prefatam civitatem et castrum Baroviensem, ac si sua essent propria, servabit, custodiet fideliter, ac etiam defensabit, et quod si durante dicta treuga, idem dominus noster non posset, quod absit, domini regis gratie reformari⁽³⁾, promittimus, quod eandem civitatem et castrum, sicut ea recipiet, in dicti domini P.(auli) restituet potestatem. Pro quibus omnibus et singulis supradictis, nos tenore presencium obligamus, ad manus honorabilis viri fratris Cunradi Magistri terre Prusie, ea nos servaturos, firmiter promittentes. In cuius rei testimonium litteras presentes fieri,

⁽³⁾ Quamquam plures sint a filiis Ziemomyslii, Lescone scilicet, Premislao et Casimiro Ducibus Cujaviae profectae tabulae, quas ex archetypis in Posnaniensi plerumque tabulario asservatis descriptas habemus, earum tamen omnium argumento, nec haec, quam Archidiaconus Gnesnensis (Sommerb. II. p. 111) post eum vero Dlugossius (X. 19) retulerunt, territoriorum Junivladislaviensis, Bydgostiensis et Gnievoviensis inter fratres dispartitio tunc temporis facta probatur, nec ulla alia certo expediti potest. Siquidem ab anno inde 1299no, tum ab omnibus promiscue, tum ab uno, tum etiam a duobus eorum, per vices unius ejusdemque Junivladislaviensis territorii imperium habitum, et titulum non solum Ducum Cujaviae Dominorumque Vladislaviae, sed etiam dominorum Wissogrodiae ab omnibus, ad annum usque 1311 usurpatum fuisse, titulo domini Bydgostiensis vel soli Premislao reservato, vel ab eodem cum fratre Casimiro communicato, iisdem tabulis constare videtur. Non facile itaque inveniri potest, quid causae sit, cur in tabula hac solum Premislao se pro Duce Junivladislaviae gerentem videamus, nulla ceterorum fratrum, praesertim autem majoris natu Lesconis ratione habita, quem scilicet et mense Octobri anni 1304, et mense Martio anni 1307 Junivladislaviae Ducem fuisse (Vid. tab. N° 22 apud Stronezynium l. c. et tabulam anni 1307 N^o CII^{do} inferius a nobis exhibitam), eidemque praecipue ab anno inde 1318 solum praefuisse scimus, Premislao Wissogrodense territorium sibi soli possidente. (Vid. tab. N° 23 in Lolevelli *Początki prawod. pol.* et tab. N° 27 in Stronezynii libro praedicto, qui „*Wzory pism*” etc. inscribitur).—Ex eo autem, quod hic de Ducis Premislai in gratiam Regis Bohemiae restitutione agitur, haec forsitan conjectura capi potest, illum post Vladislai Loctici patris calamitatem Lesconisque fratris captivitatem, anno 1301 Venceslao II Regi Bohemiae et Poloniae in clientelam se tradidisse, dato iurejurando fidei servandae, sive (ut more illorum temporum loquamur) homagium clientelae praestitisse (Conf. *Chron. aulae reg.* in Dobneri *Monum.* T. V. p. 132), posteriore vero tempore, quum novum sidus Loctico illuxisset, ad hunc a Venceslao III^{to} defecisse.

et nostri sigilli munimine mandavimus roborari. Actum in *Thorun*, in domo Plebani sancti Johannis, in die conversionis sancti Pauli, anno domini M^o CCC^o VI°. Presentibus venerabilibus patribus dominis: Gerwardo Wladislaviensi et fratre Hermanno Culmensi Episcopis; item honorabilibus viris fratribus: Cunrado Magistro terre Prusie predicto, Henrico de *Dobyn* Thorunensi, Henrico de antiquo Culmine, Diterico de *Brgelow*, Henrico de *Nessow* Commendatoribus, Petro Vicecommendatore provinciali, fratre Gallo de Bohemia, et aliis multis fide dignis.

CI.

Toruniae, anno 1306 die 25 men. Januarii.

Premislai Ducis Cujaviae Junivladislaviensis, de portorio Radziejewiensi, cum Paulo de Paelsteyn Regis Bohemiae in Polonia Procuratore pactio⁽¹⁾.

Noverint universi presentes litteras inspecturi, quod nos Premislaus dei gracia Dux Cuiaviae et dominus Wladislavie, cum honorabili viro domino Paulo de Paelsteyn Capitaneo Regni Polonie, pro teloneo de *Radzeyow* talem fecimus ordinationem: quod nos seu noster Procurator, cui id duximus committendum, recipiemus medietatem memorati telonei, Burcravius vero ipsius domini P. qui castrum Brestense tenebit, seu ille cui ipse com[mis]lerit⁽²⁾ aliam medietatem debet recipere de eodem. Quam ordinationem [usque ad] festum beati Michaelis inter nos factam, prom[ittimus] firm[iter et] inviolabiliter observare. In cuius rei testimonium, presentes litteras [nostras], sigilli nostri munimine fecimus roborari. [Actum et datum] in *Thorun*, in die conversionis sancti Pauli, a[nn]o domini M^o CCC^o s[ext]o. Presentibus: venerabili patre fratre Hermano [Episcopo Culmensi] et honorabili viro fratre Cunrado Magistro fratrum domus Theuthonice per Prusiam.

⁽¹⁾ Archetypon in publico Regiomontano tabulario, cistula LVIII^{va} N° 27 asservatur; apographum autem eadem, qua et proxime praecedentes tabulas, ratione nactus sum, nullam ibi sigilli mentionem factam esse observans.

⁽²⁾ Verba uncis inclusa, quae arbitrato meo sic restituenda putavi, ob plures chartae laesiones, excidisse dicuntur.

CII.

Junivladislaviae, anno 1307 die 31 men. Martii.

Lesco et Premislaus Duces Cujaviae et domini Vladislaviae venditionem villae *Wtelno* a Vlodimiro de Lojewo filio Jaroslai Palatini, Byszeviensi monasterio Cisterciensium factam, ratam esse jubent, et Boguslaum quendam de Niewieszczyno Vlodimiri cognatum, vindicatione villae *Swinice* jam antea ab eodem Vlodimiro venditae destituisse declarant⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam facta hominum in oblivionem faciliter labi solent, nisi scripture testimonio vel testium amminiculo fuerint memorie commendata, ideo nos Lestko et Premislaus dei gracia Duces Cuyavie et domini Wladislavie volentes, ut rei geste coram nobis certa in posterum memoria habeatur, notum facimus universis presentes litteras inspecturis: quod, constitutis in nostra presenciam Vlodimiro de *Loyow*⁽²⁾ filio quondam Jaroslai Palatini⁽³⁾ et fratre Johanne Priore monasterii de Byssovia ordinis Cysterciensis Syndico, Yconomo seu Procuratore ejusdem monasterii, ipse Vlodimirus suo et omnium heredum suorum nomine, eidem Priori, Abbati et conventui ac monasterio *Byssoviensi* predicto, hereditatem, villam seu possessionem suam ad quam nullus jus habere dinoscitur, nisi predictus Vlodimirus, que hereditas *Vitelno*⁽⁴⁾ vulgariter nuncupatur, jacentem in districtu Bydgoscensi, vendidit, tradidit et resignavit pro centum viginti marcis

⁽¹⁾ Ex archetypo, quod in publico provinciae Posnaniae asservatur tabulario, doctiss. Stronczyński descripsit, duorumque, quae erant sigillorum, alterum filis sericis rubeis et nigris olim appensum jam desiderari, alterum sigillum magnum Premislai Ducis, effigiem stantis equitis praeseferens, filis sericis coloris rubei, nigri et flavi appensum esse tradidit, accuratiores ejus designatione (id, quod doleo) non communicata.

⁽²⁾ *Lojewo* pagus parochiae Górensis, in M. Ducatu Posnaniensi, Bydgosciensis territorii, Junivladislaviensis regionis, inter Junivladislaviam et Krusviciam situs.

⁽³⁾ Jaroslaum Palatinum Cujaviensem (Junivladislaviensem) anno 1286 mense Junio hoc munere functum esse, tabula N° LXVI° praemissa docet. Hic vel filius vel gener Andreae de *Stużewo* (oppido et pago Regni Poloniae, territorii Brzestensis Cujaviensis, regionis Radziejewiensis, ab Junivladislavia non longe distante) fuisse videtur, argumento tabulae anni 1302 die 27 mensis Augusti ab iisdem Ducibus monasterio Byszeviensi impertitae, et in eodem Posnaniensi tabulario asservatae.

⁽⁴⁾ *Wtelno* villa parochialis Bydgosciensis territorii et regionis.

denariorum et monete Thorunensis; volens, quod predicti Abbas, Prior, conventus et monasterium eandem hereditatem cum omni proprietatis et dominii jure ac omnibus utilitatibus, usibus, fructibus, pascuis, mellificiis, nemoribus, virgultis, paludibus, aquis et pratis adjacentibus que vulgariter *Zche* nominantur, et quibuslibet aliis pertinentiis suis, infra terminos dicte hereditatis contentis, jure hereditario habere et tenere debeant ac perpetuo possidere. Adiciendo specialiter, quod nullus unquam consanguineorum, heredum ac successorum ejusdem Vlodimiri ipsam hereditatem possit redimere, liberare aut emere, quum nullum jus in hereditate dicta eis competit. Nos igitur ipsorum Vlodimiri vendicionem, et Abbatis, Prioris ac conventus empcionem ratas et gratas habentes, eas tenore presencium approbamus. Ad quam hereditatem videlicet *Vitelno* sors seu hereditas que *Svynicze*⁽⁵⁾ vocatur, antiquitus pertinebat, dicti Abbas et conventus nuper ante annos aliquot, videlicet anno domini M^o CCC^o secundo, sexto Kalendas Septembris simili tytulo empcionis, de nostra certa sciencia et benivolencia, sibi ac suo monasterio pro triginta marcis usualis monete compararunt a Vlodimiro predicto et ab avia sua, qui ad hanc sortem seu hereditatem, videlicet *Swynicze*, jus habere dinoscebantur, et nullus alius, licet quidam Boguslaus dictus de *Nyvescino*⁽⁶⁾ consanguineus ejusdem Vlodimiri diceret, se jus habere in eadem sorte seu hereditate *Svynicze*, tamen bona voluntate sua cessit, suo et heredum suorum, ac ceterorum amicorum suorum nomine, a sorte seu hereditate predicta videlicet *Svynicze* renuncians omni juri et impetitioni, quo nunc et in posterum frui posset, resignans et assignans cum omnibus utilitatibus et proventibus coram nobis una cum Vlodimiro sepedicto et cum avia sua, Abbati et conventui supradictis; quod in presentibus profiteamur: et ad prelibatorum Abbatis et conventus devotam petitionem, predictae sortis sive hereditatis, que *Svynicze* dicitur, empcionem et vendicionem hijs scriptis duximus inserendas. Damus etiam eis omnem

⁽⁵⁾ *Swinice* duae olim (antiqua scilicet et nova) villae erant, quarum limites sat accurate in tabula ejusdem Byszeviensis monasterii anni 1302 designatae, eandem inter Gogolin, Sałtno, Wiczowno, Gościradz et Wtelno villas quasi in mediam fuisse indicant; quam tamen hodie frustra et in Indice locorum et in tabulis geographicis quaesiveris.

⁽⁶⁾ *Niewieszczyn* pagus parochialis jam nunc provinciae Prussiae Occidentalis adscriptus, in ipso autem fere Bydgosciensis territorii confinio situs, in via publica Bidgostia Sviciam ducente.

libertatem in bonis memoratis, ita, ut ab omnibus laboribus, exactionibus, solucionibus, serviciis, vecturis, araturis, a *prevod*, a *povorove* (sic), a *podvolove*, a *povoz*, a *wivoz*, a *naraz*, a *vimet*, a *nastava*, a *vesnica*, a *mostne*, a *poradlne*, a *stroza*, a *bove*, a *vacca*, a *porco* et ab aliis universis gravaminibus quocunque nomine censeantur, cum hominibus eorum in predictis bonis residentibus, exempti sint penitus et immunes. Omne autem jus eisdem Abbati et conventui monasterii sepedicti conferimus in bonis prenominalis, quod nobis competit, vel competere in eis videbatur, jure proprietatis ac pleno nostro dominio possidendum. In cujus rei testimonium presentes litteras nostrorum sigillorum munimine mandavimus roborari. Datum et actum Wladislavie in castro nostro, pridie Kalendas Aprilis, anno domini M° CCC° septimo. Presentibus hijs dominis: Johanne Castellano Wisgrodensi, Buziwojo Judice, Mathia Subpincerna, Petro Subdapifero, Mychaele Wenczekobila, Woycechone dicto Zugel militibus et servitoribus nostris.

III.

Cracoviae, anno 1310 die 1ma mens. Aprilis.

Vladislaus Locticus, ut praeclara in se uxoremque suam Gerconis civis Radziejoviensis oppidi merita, dum patria exul esset, praestita remuneretur, eidem Advocati Radziejoviensis munus et beneficia jure hereditario confert ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Cunctorum perit memoria factorum nisi scripture presidio et testium aminiculo fuerint insignita. Proinde nos Vladislaus dei gracia Dux Cracovie, Sandomirie, Lancicie, Cujavie et Siradie, notum esse volumus universis tam presentibus quam futuris presencium noticiam habituris: quomodo inspectis fidelibus servicijs et utilibus Gerconis civis nostri Radziejoviensis, que nobis exhibuit tunc cum caruimus terris nostris, conjugem nostram charissimam servando et sibi fideliter serviendo, eidem Advocaciam nostram in *Radzieow* damus, tradimus et conferimus cum

⁽¹⁾ E libro manu scripto LIV° fol. 118 tabularii publici Regni Poloniae Varsaviae asservati, quo et Casimiri Magni anni 1344 tabula tum has, tum alteras Loctici anni 1316 litteras ad verbum referens, filiisque Gerconis Advocati Vojslao et Paulo petentibus confirmans, et Sigismundi I duo privilegia illam rursus Casimiri tabulam ratam declarantia continentur.

posteris suis jure hereditario in perpetuum obtinendam, cum omnibus juri-
bus, pertinencijs et proventibus, que in ea sunt vel esse poterint in futuro. Omnibus, qui ad eandem advocaciam aliquot jus dicunt se habere, silentium perpetuum imponentes, eo, quod cum inimicis nostris contra nos institerunt. Dantes sibi omne jus theuthonicum in eadem civitate, prout alie civitates nostre obtinent, que jure Majdburgensi in terris nostris sunt locate. Damus etiam sibi in eadem civitate, de omnibus mansis, qui ibidem sunt, septimum mansum liberum, tertium denarium de judicijs, balneum liberum, duo molen-
dina libera, sive in aqua vel qualicumque alia arte ea poterit edificare, sex macella carnificum libera, et sextum denarium de omnibus solucionibus ibidem prout alij predecessores sui habuerunt. Preterea volumus, ut idem Gerko vel posterius ipsius de judicijs pro pena quattuor solidos recipiant, de quibus nobis et posteris nostris duos denarios dare tenebuntur, et pro se tertium obtinebunt. In cujus rei testimonium presentem litteram scribi jussimus et nostri sigilli munimine roborari. Presentibus his: Comite Alberto Palatino Sandomiriensi ⁽²⁾, Navogio dicto Pankawka Subcamerario quondam Procuratore nostro Cracoviensi, domino Ceslao Cancellario nostro Cuiaviensi, Visslao dicto Bathoricz Castellano Brestensi et Bronissio de *Sluzew*. Actum anno domini Millesimo tricentesimo decimo. Datum in *Cracovia* Kalendis Aprilis, per manus Jacobi Nottarij curie nostre.

⁽²⁾ Conf. de eodem Palatino factam in tabula anni 1311 apud Szczygielscium p. 166 mentionem. Anno 1306 die 1^a men. Julii, Navogium adhuc Palatinum Sandomiriensem fuisse, privilegium Vladislai Loctici in tabulario Capituli ecclesiae cathedralis Cracoviensis asservatum docet.

CIV.

Junivladislaviae, anno 1311 die 4 men. Octobris.

Jesco filius Lupi de Lapidea Ecclesia, auctoritate Premislai et Casimiri Ducum Cujaviensium Junivladislaviensium accedente, villam suam *Samociąsko* dictam, coenobio Cisterciensium Byszeviensi vendit ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Provide ac prudenter gesta mortalium quolibet disponuntur, dum id quod agitur, scriptis et testibus autentice roboratur.

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in tabulario publico provinciae Posnaniensis, quo tabulae sublatorum coenobiorum continentur, asservato, descripsit doct. Stronczyński, eique duo majora

Eapropter nos Premislius et Cazimirus dei gracia Duces Cuyavie et domini Vladislavie juvenis, memoriam eorum que aguntur coram nobis haberi a posteris perpetuam cupientes, ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam volumus pervenire, et presentibus publice protestamur: Quod Jesco filius quondam Lupi de *Lapidea Ecclesia* ⁽²⁾ una cum conjuge sua domina Clara in nostra nostrorumque Baronum presentia constitutus, villam seu hereditatem quondam *Samoczansco* ⁽³⁾ vulgari nomine nuncupatam, sitam in territorio Wysegrodensi cum tribus lacubus, videlicet *Prephno* (? Kremno ?) *Scherne*, *Byale*, que hereditas ad eandem conjugem suam ratione dotis pertinebat, cum ejusdem sue conjugis bona voluntate et consensu, religiosus viris B. ⁽⁴⁾ Abbati et fratribus domus Byssoviensis Cysterciensis ordinis vendidit pro septuaginta marcis denariorum, et resignavit hereditatem prefatam coram nobis dictis Abbati et fratribus memoratis ac domui eorum, cum omnibus juribus ac pertinencijs suis, secundum quod est in terminis seu gadibus suis antiquitus limitata, cum omnibus eciam ac singulis utilitatibus et fructibus nunc repertis et in futurum reperiendis ibidem, agris, pratis, sylvis, pascuis, aquis, lacubus, naulo, mellificijs, piscacionibus, venacionibus, universisque alijs utilitatibus et proventibus jure hereditario inperpetuo tenendam, habendam ac eciam possidendam. Nos igitur ipsorum Jesconis vendicionem, et Abbatis ac conventus empcionem in universis et singulis gratas habentes et ratas, eas domino Abbati et fratribus monasterij Byssoviensis cum omni jure ac judicio nostro presentibus confirmamus. Exuimus etiam et liberos facimus incolas dicte ville ab omnibus servicijs polonicalibus, a *prevod*, a *povoz*, *wivoz*, *wimeth*, *nastava*, *vesnica*, a *naras*, a *mostne*,

Premislai et Casimiri Ducum sigilla, insigne Cujaviensis provinciae praescferentia, funiculis tortis sericis coloris rubei et viridis appensa esse tradidit.

⁽²⁾ Conf. ad tabul. N° LXXXIX. praemissam, annotationem quartam, nec non annotationem proxime sequentem.

⁽³⁾ Quum lacus ad villam hanc pertinentes ii mihi esse videantur (*Biale*, *Czarne* et *Krzemno*), quos Dlugossius (I. 28, 29) in Culmensi territorio sitos esse tradidit, facile et villam olim *Samociąsko* dictam, licet in tabulis geographicis a me inventa non sit, in dextro Vistulae litore, contra villam coenobii Byszeviensis *Trzęsacz* dictam, in Prussia Occidentali jacere puto, ubi et villa *Koscieliec* (sc. ecclesia) praedicta sita est.

⁽⁴⁾ De Bertoldo Abbate Byszeviensi hic agi, minime dubitandum est; siquidem illum monasterio huic anno 1310 mense Octobri praefuisse, tabula ab iisdem Ducibus profecta et in tabulario eodem Posnaniensi asservata docet.

a *poradlne*, a *podvolove*, a *stroza*, a bove, a vacca, a porco et ab universis servitutibus, quocunque nomine vocentur, sive secundum antiquas debeantur consvetudines, sive secundum novas emergerint questiones, exempti sint penitus et absoluti. In cujus rei testimonium presentes dedimus fratribus supradictis, sigillorum nostrorum munimine roboratas. Actum et datum *Wladislavie* in die sancti Francisci Confessoris, anno domini M^o CCC^o XI°. Presentibus hijs testibus: Comite Johanne Wisegrodensi, Comite Johanne *Bessadi* ⁽⁵⁾ Castellanis, Nycolao de *Czybore* ⁽⁶⁾ Vexillifero, Buzivogio Judice, Voneslao Subcamerario, Magistro Petro Plebano de *Gnevcow* ⁽⁷⁾ Subcellario curie nostre, et alijs quam pluribus fide dignis.

⁽⁵⁾ Quid de nomine *Biesiadi*, quod quasi castri nomen in tabula refertur, sentiam, nescio, nisi quod corruptum mihi esse videatur. Nullum enim locum hujus vel similis nominis in tota Majori Polonia invenire potui. Conferatur idem corruptum nomen in tabula N° 23 apud Lele-velium (*Początk. prawod. pols.* p. 216) descripta.

⁽⁶⁾ *Seiborze* villa parochiae Płonkoviensis in M. Ducatu Posnaniensi, Bydgestiensis territorii, Jun i Vladislaviensis regionis, in propinquo Junivladislaviae sita est.

⁽⁷⁾ *Gniewków* parochiale oppidum ejusdem Bydgestiensis territorii, et Junivladislaviensis regionis.

CV.

Calissiae, anno 1314 die 31 mens. Augusti.

Vladislaus Locticus Heres Regni Poloniae, Dux Cracoviae etc. jura et privilegia civitati *Calissiensi* a praedecessoribus suis impertita, rata esse jubet ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quum ea que legitime facta sunt, ne longinquitate temporis a memoria hominum elabantur, testium ac litterarum testimonio perhennantur. Proinde nos Wladyslaus dei gracia Heres Regni Polonie, Dux Cracovie, Sandomirie, Syradie, Lancicye et Cuyavie, ad noticiam et

⁽¹⁾ E tabula authentica pergamena, Comitis Leonis Rzeszeczvii propria. Sigillum e cera vulgari effictum in area adamantibus exculta exhibet virum principali trabea tectum, incrimem, interiori veste complicata, tenentem dextra manu vexillum, in quo Polonorum aquila coronam in capite gestans repraesentatur, sinistra laciniam pallii umbilico subjectam. Ex parte utraque scuta inclinata visuntur, quorum alterum terrae Cracoviensis, alterum Sieradiensis et Cujaviensis insigne praeferre videntur, siquidem illud aquilam corona redimitam subvolantem converso ad laevam rostro repraesentat; hoc autem animal biforme dimidiatum aquilae et Leonis tergis sese contingentium. Supra hoc scutum galea conspicitur, cujus pars summa plumis ad similitudinem

testimonium omnium presencium et futurorum harum serie litterarum volumus devenire: quod dum discreti viri fidelissimi nostri Advocatus, Consules et tota universitas civitatis Kalysiensis in presencia nostra nostrorumque Baronum fuissent constituti, a nobis unanimiter, benivole et gratanter postularunt, ut intuitu serviciorum suorum jura eorum omnia, que privilegijs nostrorum predecessorum possunt ostendere in publico, de speciali gracia et favore gratuita habentes, nostris scriptis autenticis confirmaremus. Et quia dignum est, ut benemeriti principum beneficijs consolentur, igitur nos attendentes dictorum civium fidelitates et fidelia servicia, que nobis constanter et fideliter ostenderunt, omnia jura et privilegia eorum, que a nostris predecessoribus optenta habuerunt, in publicis nostris scriptis gratanter rata habentes, duximus confirmanda. Actum apud *Kalys*, anno domini Millesimo trecentesimo quartodecimo, in octava S^{ci} Bartholomei. In cuius rei testimonium et evidenciam plenior, presentibus sigillum nostrum duximus appendendum. Presentibus nostris militibus: Martino Palatino Kalysiensi⁽²⁾, Predpelchone Castellano Poznaniensi, Petrchone Judice, Symone Subcamerario Kalysiensibus, Wenceslao dicto Lijs Capitano Syradiensi, Petro Stossewycz, et alijs pluribus fidedignis. Datum per manus domini Phylippi Cancellarii nostri terre Polonie.

alae est exornata. Personae effigies capite nunc caret, quod tamen alia huic similia sigilla Vladislai, diademate redimitum fuisse indicant. Inscriptio quoque sigillum cingens deest. Contrastigilli, quod appellant, locum obtinent duo spatia quadrata oblonga inter totidem lineas directas impressa.

⁽²⁾ In Niesieci indice Palatinorum Calissiensem, Martinus hic silentio praetermissus est.

CVI.

Osieci, anno 1322 die 16 men. Decembris.

Rex Vladislaus Locticus, civibus oppidi *Radziejoviae*, molam vento agitari solitam prope oppidum aedificandam et pascua paludesque oppidum circumjacentia utenda fruenda concedit, vectigali quodam utrobique praestando, sibi reservato ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Largitas regum multipliciter commendatur, si ex gratia donationum, confirmatio benivola subsequitur. Ideo nos Vladislaus

⁽¹⁾ Ex apographo doctiss. Komirowscii, quod unde descriptum sit, nos latet.

dei gratia Rex Poloniae, nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Lanciciae, Cujaviae Siradiaeque Dux, ad notitiam praesentium quam futurorum volumus devenire: quod proventus et redditus civitatis nostrae Radziejoviensis cupientes augere et amplificare, civibus nostris ibidem damus, concedimus et conferimus unum molendinum ventuale ante civitatem aedificare, pascua omnia circa ipsam civitatem cum paludibus adjacentibus, libere et pacifice pro suis utilitatibus quae jam sunt, aut in futurum erunt, eis ac eorum legitimis successoribus in perpetuum possidere, ita tamen, quod nos sextum denarium utilitatis de praedicto molendino proveniente, et sextum denarium de agris, si quos in ipsis pascuis praedicti cives nostri araverint seu coluerint pro nobis et successoribus nostris legitimis heredibus reservamus; quem denarium datum prout expressum est, ipsi cives nostri nobis et successoribus nostris singulis annis tempore debito, sicut alias census solvitur, integraliter persolvant. Et deinceps ipsum molendinum, pascua cum paludibus et omnes utilitates in perpetuum et quiete pacificeque possidebunt. In cujus rei testimonium et evidenciam plenior, praesentem paginam conscribi fecimus et sigillo nostro regali roborari. Actum apud *Ossyrz* ⁽²⁾ feria quinta post diem beatae Luciae virginis, anno domini Millesimo trecentesimo vigesimo secundo. Praesentibus his fidelibus nostris: Petro Castellano Sandomiriensi, Jeschone filio Buaywagy(?) ⁽³⁾ Dapifero Cracoviensi, Alberto dicto Costellicz Subpineerna-Cujaviensi, Kmithone et Tiluysone(?) civibus de *Brzeszcz*. Datum per manus Petri Canonici Cracoviensis et Subcancellarii curiae nostrae.

⁽²⁾ *Osiecz maly* et *Osiecz wielki*, duae sunt villae in Regno Poloniae parochiae Bonievien-sis, Cujaviensis territorii, Brestensis autem regionis, quas hic intelligendas esse, ex praesentia duorum Brestiac civitatis incolarum et Radziejoviensis oppidi propinquitate, facile induci posse puto.

⁽³⁾ Nomen *Buaywagy* corruptum, „*Bozivogii*” legendum esse censeo. Anno 1314 Albertum dictum Nosdrach Dapiferum Cracoviensem fuisse, tabula in tabulario Capituli ecclesiae cathedralis Cracoviensis asservata docet.

CVII.

Posnaniae, anno 1324 die 24 men. Julii.

Rex Vladislaus dictus Locticus, et tabulam Boleslai Ducis Poloniae Majoris, monasterio Ładensi impertitam, qua privilegium fundationis Ducis Miecislai dicti Senis confirmatum est, et plurium villarum posterioribus temporibus coenobio a nobilibus Poloniae collatarum acquisitionem ratam esse jubet ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Cum oblivio sit mater calumpnie, nouerca pacis et licium suscitatrix, expedit, ut rationabiles contractus hominum, ad ueritatis indicium perscripti (sic) memoriam transmittantur. Proinde nos Wladislaus dei gracia Rex Polonie nec non terrarum Cracouie, Sandomirie, Lancicie, Cuyaue Syradieque Dux, ad noticiam tam presencium quam futurorum volumus deuenire: quod religiosus vir dominus Mathias Abbas de Lenda ordinis Cisterciensis ad nostram accedens presenciam nobis humiliter supplicauit, ut confirmationem priuilegii gloriosi p[ri]ncipis proavi nostri Ducis quondam bone memorie Meschonis per Serenissimum Principem olim Boleslaum sororinum ⁽²⁾ nostrum dilectum factam, modernorum priuilegiorum

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea, Josephi Rusieci propria, cujus sigillum, olim filis sericis ruhei coloris appensum, nunc jam desideratur.

⁽²⁾ Verbum „sororini” latinitate medii (quod dicunt) aevi, vel sororis maritum, vel uxoris fratrem denotasse, Ducangius (v. *Sororgius, sororius, sororinus*), auctor est; quod nomen etiam fratri patrueli uxoris in Polonia dari solitum esse, privilegium archetypum, doctiss. Stronczyński proprium an. 1298 die 28 mensis Decembris Calissiae a Vladislao Loctico, Arnaldo filio Henrici Advocato Calissiensi impertitum docet, quo Premislaum Regem Poloniae a Loctico *sororum* appellari videmus. Nihilominus tamen in Polonia, etiam materterae maritum sororinum nuncupatum fuisse, tabula anni 1332 in Stronczynii saepius laudato opere N° 29 exhibita probatur, qua scilicet Boleslaus Dux Ligniciae Vladislaum Locticum, qui sororem matris Boleslai uxorem habebat, *sororinum* suum esse dixit. Quod quum ita sit, quumque ea, quae hucusque de Vladislai Regis progenie et parentelae nexu nota sunt, nullum nobis Boleslaum Ducem Polonum sororis Loctici maritum, vel uxoris fratrem, vel denique materterae maritum tradant, non levis sane hinc nobis dubitationis scrupulus injicitur, quemnam Boleslaum Ducem, qui ante 1324um annum mortuus sit, hic intelligendum putemus? De Boleslao Pudico Duce Cracoviensi hic agi, nullo modo accipi potest, quum tam de uxore, quam de sorore ejus, certissima, quae sunt, indicia, plane aliam fuisse ejus affinitatem demonstrent. Nec minus temerariae conjecturae admittendae essent, si Boleslaum Ducem Masoviae, qui anno 1313to mortuus est, hic indicatum censeremus.—Pro Boleslao Duce Calissiensi hic supputando, id multum quidem facit, quod

nostrorum confirmatione faceremus innouari. Cuius quidem confirmationis et priuilegii de uerbo ad uerbum tenor erat talis:

„Anno domini M^o C^o XL° V^o pro sustentacione” etc. (*Vid. privilegium anni 1145 N^o I. praemisum*).

Verum quia temporis antiquitas, res que seruando seruari nequeunt, non sinit statu persistere in eodem, verendumque foret, ne predicta priuilegia proavi nostri nimia vetustate consumpta, in posterum iam dicte domui preiudicium generarent, nos vero progenitorum nostrorum deuocionem pio prosequentes affectu, premissas hereditates cum hominibus et libertatibus suprascriptis confirmamus. In nostra preterea defensione (sic) suscipientes hereditates per nobiles Polonie ipsis hereditario iure collatas, scilicet: *Carbossouo, Marchinow, Jarossino, Gorziza, Zagrowo, Skokom, Blosino* ⁽³⁾, et

Ładensis regio plerumque in ejus ditioe fuisset. Sed quum uxorem ejus Helenam seu Jolentam filiam Belae Regis Hungariae, filiam autem ejus Hedvigem Loctici uxorem fuisse optime sciamus; quumque insuper constet, uxorem primam Casimiri (patris Loctici) fuisse Constantiam filiam Henrici II. Ducis Silesiae, quae nullam e quatuor sororibus suis, Boleslao Calissiensi nuptam sororem habebat, (*Vid. Stenzelii Scriptt. rer. Siles. T. I. p. 28, 106, T. II. p. 113*) et mense Majo anni 1257 jam hac luce carebat (*Stenzel l. c. T. II. p. 176*), alteram vero, licet genere non omnino certam, certe tamen sororem Jolentae non fuisse, diuturnae inimicitiae et bella inter Boleslaum et Casimirum gesta, jam ante Constantiae obitum coepta, et si non ad mortem usque Casimiri, tamen usque ad secundum ejus matrimonium ante 1260um annum initum continuata, sat evidenter doceant; omnia igitur haec animo perpendentes, proximum vero putamus, Boleslaum Ducem Calissiensem in tabula intelligi, eum tamen nonnisi errore vel insecitia scriptoris tabulae perperam *sororinum* nuncupatum esse, qui in aliis tabulis Vladislai Loctici *socer* recte appellari solebat. (Sic in tabula anni 1297 die 18 mensis Januarii Calissiae lata, vectigal quoddam ex institis civitati donatum concernente, ejus archetypum doct. Stronczyński proprium est). At, quum jam scriptorem erroris absolvere non possimus, eum vel in nomine Ducis errare potuisse, verbum autem *sororini* recte scripsisse arbitramur, et pro Boleslao Premislaum Regem admittendum esse, qui re vera sororinus Loctici appellabatur, ut supra monuimus, et ad quem titulus „Serenissimi” in tabula adjectus, magis, prouti ad Regem, spectare videtur, quam ad Boleslaum Ducem Calissiensem.

⁽³⁾ *Skarboszewo* villa parochialis in M. Ducatu Posnaniensi, in confinio Regni Poloniae prope oppidum Słupciam sita, Posnaniensis territorii, Wrzesnensis autem regionis. *Marcinów* et *Jaroszyn* in Regno Poloniae sunt villae Coninensis territorii et regionis, illa Cramscensis, haec autem Ładecensis parochiae. *Górzyc* vel allodium est Pleszeviensis regionis in M. Ducatu Posnaniensi parochiae Szymanowicensi adscriptum, ad bona vero Grab pertinens, et in ipso fere Regni Poloniae confinio situm, vel *Górzyc* villa parochiae Biechowiensis in ejusdem Magni Ducatus territorio Posnaniensi et regione Wrzesnensi jacens. *Zagórowo* oppidum Regni Poloniae parochiale ad Wartam fluvium, Coninensis territorii et regionis. *Skokom* parochiae Zagórowiensis ejusdemque regionis Coninensis. De villa *Blosino* conf. annotationem quartam ad tabulam N° LXIX. praemisam.

ob remissionem nostrorum peccaminum absolvimus omnes homines in prefatis villis commorantes, ascripticios, liberos, ac in curijs eorum seruientes ab omni iure Polonicali, et a colleccione que *powolowe* dicitur. Contulimus eciam fratribus sepedictis aquam Wartam cum riulis adiacentibus, a terminis *antiqui castri* usque in *Drecino Episcopi*, et in alia parte usque in *Cappayn* ⁽⁴⁾ cum utilitatibus et piscacionibus et castoribus iure hereditario possidendam. Insuper addimus predictæ domui de gracia speciali, quod nullus omnino hominum predictum Abbatem in causis hereditariis, aut rusticos seu ascripticios suos iudicare presumat, sicut in priuilegio superius est expressum, et cum hoc omnes hereditates, quas nunc iuste possident, presentibus confirmamus. Volumus eciam, quod nullus ipsum Abbatem et fratres in venacione, que *kloda* wlgariter dicitur, impedire presumat. Ut autem hoc nostrum factum in honorem dei sancteque genitricis eiusdem ratum et inuiolabiliter obseruetur, presentem paginam sigilli nostri munimine duximus roborandam. Actum et datum apud Poznamiam in die beati Jacobi Apostoli, anno domini M^o CCC^o vicesimo quarto. Presentibus hijs nobilibus nostris: Martino Palatino, Slauenta Castellano Kalisiensibus, Petro Castellano Poznaniensi, Clemente Palatino Syradiensi, Woyslao Iudice Poznaniensi, Jacobo dicto Drogoslawicz Iudice Kalisiensi, et alijs multis fide dignis. Datum per manus Petri Canonici Cracouiensis et Vicecancellarij curie nostre.

(4) De Antiqui castri et Dręcini situ nulla mihi est suspicio. *Kopojno* villa est Zagórovien-
sis parochiae, ejusdemque Coninensis territorii et regionis.

CVIII.

Sine loco, anno 1327 mensis Octobris.

Vincentius de Smogorow, mediam partem haereditatis suae *Viskidno*, Joanni de *Ruczow*, genero suo, pro dote donat ⁽¹⁾.

In nomine domini amen. Cum resignaciones, donaciones, et contractus, vigorem non valeant obtinere, nisi litterarum testimonio, et solempni confir-

(⁴) Ex archetypo membranaceo, quod in tabulario Posnaniensis provinciae, privilegia sublatorum caenobiorum continente, asservatur, descripsit doctiss. Stronezyński. Sigillum parvum funiculo serico viridis coloris appensum. Effigies sigilli penitus deleta.

macione fuerint roborate, proinde nos Wladislaus, Dei gracia, Rex Polonic, nec non terrarum Cracovie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuyavieque dux et Dominus, scire volumus universos, tam presentes quam posteros, harum litterarum seriem inspecturos, quod nobilis vir Vincencius de *Smogorow* iudex Wladislaviensis, offerens se nostro, nostrorumque baronum conspectui, non coactus, sed spontanea voluntate, mediam partem hereditatis in wlgari *Viskidno* vocitate, Johanni genero suo heredi de *Ruczow*, ratione et nomine dotis seu dotalicii, cum omnibus utilitatibus, usufructibus, qui nunc sunt, aut fieri poterunt in futuro, dedit, coram nobis resignavit, et libere condonavit, in perpetuum valituram: quorum petitionibus inclinati, dictam donacionem et resignacionem ratam, gratam, ac firmam habentes, presentibus duximus confirmandam. Datum, infra octavas Sancti Michaelis Archangeli, Anno Domini M^o CCC^o XX septimo, presentibus nobilibus nostris, Pribislao poznaniensi, Martino kalsiensi palatinis; Petro poznaniensi, Zbiluto nake-
lensi Castellanis; domino Petro preposito Sandomiriensi, ac vicecancellario curie nostre, per cujus est manus datum.

CIX.

Cracoviae, anno 1337 d. 10 m. Octobris.

Casimirus Rex Marco Aduocato et civibus Sandomiriensibus villam *Radoskovicze* denuo donat et confert ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quod magnifica Regum fieri decreuit authoritas, ratum atque stabile debet perpetue permanere. Eapropter nos Cazimirus, dei gratia Rex Poloniae, nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Syradiae, Lanciciae, Cuiaviae, Pomeraniaeque dominus et haeres. Notitiae universorum tam praesentium, quam futurorum praesentibus declaramus. Quod volentes civitatem nostram Sandomiriensem in meliorj et vtiliorj statu ponere, (ut per hoc Aduocatorum servitia repensentur,) et civibus utilitas

(1) Ex libris manu scriptis vulgo Metryki Koronne dictis in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asservatis, et quidem N^{ro} XCIII^o p. 323 descriptum.

peramplius augeatur, exnunc igitur Marco Aduocato, nec non progenitis fratris eius Roperti memoriae foelicis, ac omnibus ciuibus Sandomiriensibus, haereditatem nostram *Radoskowicze*, etiam dudum iunctam per nostros praedecessores eidem ciuitati, de nouo nunc donamus, damus, tradimus, et conferimus. Velut in suis melis, et terminis circumferentialiter est distincta, eidem Marco et progenitis praescriptis, Aduocatis praedictae ciuitatis et ciuibus, ipsam haereditatem *Radoskowicze*, cum omnibus utilitatibus, redditibus, singulisque pertinentijs, et vsibus, qui nunc ibi sunt, aut per eorum prouidentiam fuerint in futurum, irreuocabiliter tenendam, habendam, libereque et imperpetuum possidendam. Haec igitur harum serie roboramus. Actum et datum Cracouiae die *Gereonis* Martiris et eius sotiorum. Anno domini millesimo trecentesimo trigesimo septimo. Praesentibus hijs nobilibus nostris Spicimirio Castellano, Nicolao Palatino, et Zbigneo praeposito et cancellario, Jaroslao Archidiacono Cracouiensibus, Petro Nosal Sandomiriensi, Mistigneo Radomiensi Castellanis et alijs multis fide dignis.

CX.

Anno 1341 d. 3 Octobris.

Henricus Landgravius Hassiae promittit Cazimiro regi se statuto die duo millia sexagenarum grossorum pragensium filiae dotis nomine persoluturum ⁽¹⁾.

Nos Henricus dei gracia Lantgravius terre Hassie, manifeste recognoscimus in hijs scriptis. Quod magnifico domino, domino Kazimiro, Regi Polonie, domino genero nostro karissimo, duo milia sexagenarum grossorum pragensium, cum inclita Adelheide coniuge sua, filia nostra nomine donationis propter nupcias, bona fide dare promisimus, ac promittimus per presentes de quibus ipsum, in die sancti Michahelis archangeli affuturo nunc proxime, in ciuitate sua Crakouia (sic) sub expensis et dampnis nostris pro-

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 226 asservato. Sex sigilla appensa sunt huic tabulae taeniolis membranaceis, omnia attrita. Eorum primum maioris formae sine dubio erat Landgravii Hassiae.

prijs, pagare tenebimur expedite. Obligantes ipsi nihilominus, ob maiorem certitudinem, illustres et nobiles viros Heinricum et Ernestum, patruelles nostros de Brunswig, Hermannum fratrem nostrum, Johannem comitem de Cyginhain, avunculum nostrum, et Syfridum comitem de Wydalginstein fidelem nostrum, fideiussorie in hunc modum, videlicet, quod si nos in dicto termino, ipsi prefatam peccunie summam non persoluerimus, extunc cum moniti erimus, infra mensem, diem monicionis immediate sequentem, dictam ciuitatem Crakouiam una cum eisdem fideiussoribus nostris intrabimus, inde non exiuri, nisi eadem pecunia prescripto domino genero nostro, integraliter per nos tradita sit et soluta. Dantes sibi has literas sigill^o nostro firmiter sigillatas, super eo. Et nos fideiussores prescripti, recognoscimus prefato domino nostro, domino Kazimiro Regi Polonie, fideiussisse; ac in solidum nos ipsi pro sepedicta pecunia, omnibus modo et forma, sicuti superius expressum est, fideiussorie obligasse, bona fide, promittentes et astringentes nos ad hoc, quandocumque per ipsum aut nuncios suos moniti fuerimus, obstadium sibi more bonorum fideiussorum una cum dicto domino Lantgrauio in prescripto loco fideliter adimplere. In quorum euidenciam, et clariorem firmitatem, sigilla nostra, sigillo ipsius domini Lantgrauij, presentibus sunt appensa. Sub anno domini M^o CCC^o XLI° feria quarta proxima post diem beati Remigij confessoris.

CXI.

Cracoviae, anno 1343 die 15 m. Julij.

Cives Cracoviae, Sandomiriae et Sandeciae jussu Regis Casimiri spondent Magistro Prussiae se neque Regi Poloniae, nec cuiquam alteri qui foedus cum eo ictum rupisset, auxilio fore, imo summopere adnixuros, ut haec concordia firma permaneat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam omnium habere memoriam, diuinum est potius, quam humanum. Nos igitur ciues et uniuersitas ciuium ciuitatum

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 19 asservato. Huic tabulae tria sigilla taeniolis membranaceis sunt appensa. Primum eorum reprae-

Cracouiensis, Sandomiriensis et Sandecensis, ad universorum tam presentium, quam futurorum noticiam, deducimus per presentes. Quod ad mandatum speciale serenissimi principis domini nostri, Kazimiri dei gracia Regis Polonie, promittimus et spondemus ex certa sciencia, bona fide, reuerendo et religioso viro domino et fratri Ludolpho Cunig magistro generali et fratribus ordinis beate Marie domus thewthonice, quod si idem dominus noster Rex uel quiuus alij, cuiuscumque status, dignitatis, condicionis existant, concordiam initam et feliciter consumatam cum predictis magistro et fratribus violabunt, contraveniendo iure uel facto, quomodolibet contra ipsam, occasione terrarum Pomoranie, Culmensis et Michalouiensis, super quibus est concordia huiusmodi consumata, eidem domino nostro Regi, uel cuilibet alteri, qui occasione predictarum terrarum, magistrum et fratres predictos forte impeterent, non assistemus, nec eum, uel eos iuuabimus uerbo uel facto, consilio uel auxilio, publice uel occulte, ad impediendum (sic) huiusmodi concordiam, uel totaliter dissipandam, sed potius manutenebimus eum, hortabimur fideliter, et consulemus salubriter, prout melius poterimus bona fide, ad eandem concordiam firmiter et inuolabiliter obseruandam. Et ut hanc promissionem nostram iuxta debitum plenius impleamus, presentes litteras in testimonium scribi fecimus, et sigillorum nostrorum munimine roborari. Actum Cracouie in die diuisionis apostolorum, anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo tercio.

sentat portam apertam, in qua stat miles armatus; portae imminet tres turres, quarum media ornata est aquila polonica scuto triangulari incisa. In dextra turri adspicitur imago Sancti Stanislai, inscripta: S. STANISLAV, in sinistra vero imago Sancti Venceslai, et iuxta exaratae sunt litterae: S. VENCESLAV. Ex utraque parte turrium collocata sunt duo parua scuta triangularia, quorum utrumque continet binos gryphos dorso ad se conuersos, super scuta positae sunt coronae regiae, super quamlibet earum una stella, scilicet duae super quodlibet scutum. In circuitu sigilli leguntur sequentes voces: S. CONSULUM ET COMUNITATIS CIVITATIS CRACOVIE. Alterum sigillum exhibet imaginem alicujus Sancti vel Sanctae sedentis caput corona redinitum habentis, dextra manu vexillum cruce exornatum tenentis; ex sinistra parte conspicitur parua ecclesia turri cruceque instructa, sub ea cornu copiae expressum. In ambitu leguntur sequentia: S. CONSULUM ET CIVIUM IN NOVO SANDECL. Tertium quoque sigillum exhibet portam cum tribus turribus, mediae infimae imminet scutum aquila polonica instructum, decliue positum, in cuius superiori latere clypeus est suspensus. In circuitu legitur: S. REGIS POLONIE ET CIVITATIS SANDOMIRIE.

CXII.

Varsaviae, anno 1343 d. 3 m. Augusti.

Semovitus et Casimirus Duces Masoviae, militi Panatha castellano Czirnensi, haeredi de Boglewice, villas Segluki et Szichi, pro villis ipsius Boglewice, Wola et Zioczyno, donant ⁽¹⁾.

1538. Sigismundus etc. Significamus etc. Quia constituti hic coram nobis personaliter Nobiles Ottha, Joannes et Jacobus Bobrkowszej, fratres germani, heredes in villa Bobrek, narrantes inter se habere quandam controversiam, occasione priuilegij super eorum bona hereditaria servientis, predecessoris eorum, per duces olim Mazouiae concessi, unoquoque illorum hoc idem priuilegium apud se retinere cupiente. Quare supplicarunt nobis humiliter, ut ejusdem priuilegij, quod coram nobis hic originaliter exhibuerunt, ejus verum transsumptum in forma vidimus, sub sigillo nostro regio, transcribi et extradj mandaremus. Cujus priuilegij tenor ad verbum, ut sequitur, est talis:

1343 ⁽²⁾. In nomine domini, amen. Quoniam corruptibilium iugis non est memoria, necessarium est, ut quidquid in eis temporibus agitur et geritur, proborum virorum tam nobilium, quam simplitiu ⁽³⁾ testimonio atque litterarum serie, approbetur. Pateat igitur universis, tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris, et percepturis. Quod nos Semovitus una cum fratre nostro Cazimiro, dei gracia duces Mazoviae et ⁽⁴⁾ domini Czirnenses, sana mente et bona corporis sospitate, habita etiam ⁽⁵⁾ digna ac matura deliberatione ⁽⁶⁾, attendentes seruitia ⁽⁷⁾ frequentia ⁽⁸⁾, nobis per fidelem nostrum militem dictum Panatha ⁽⁹⁾ Castellatum Czirnensem, heredem de Boglewicz ⁽¹⁰⁾, multis temporibus fideliter exhibita, ac in posterum exhibenda: volentes ipsius voluntati acquiescere ⁽¹¹⁾ (sic), pro commutatione ⁽¹²⁾ villarum nostrarum

⁽¹⁾ Ex libris manu scriptis Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae vulgo Metryki Koronne dictis, et quidem N° LIV. p. 313 descriptum.

⁽²⁾ Aliud exemplar priuilegij hujus continetur libro manu scripto vulgo Metryka Koronna dicto in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asservato et quidem N° 333 p. 118. Diversam lectionem ejusdem in notis attulimus. ⁽³⁾ simplicium. ⁽⁴⁾ etc. ⁽⁵⁾ eciam. ⁽⁶⁾ deliberatione. ⁽⁷⁾ seruicia. ⁽⁸⁾ frequentia. ⁽⁹⁾ Panatha. ⁽¹⁰⁾ Boglewice. ⁽¹¹⁾ acquiescere. ⁽¹²⁾ per

ac ipsius, contulimus ac conferimus sibi et suis legitimis successoribus, villam nostram, que *Seglukij*⁽¹³⁾ vulgariter nuncupatur⁽¹⁴⁾, cum altera que *Sczijchi*⁽¹⁵⁾ dicitur. Addicientes (sic) sibi de borra sequestrando⁽¹⁶⁾ de villa que *Strumecz*⁽¹⁷⁾ nominatur, prout semita transit, que appellatur Nedabijlowa Stijza⁽¹⁸⁾ vulgariter dicta, usque ad gades ville *Seglukij*⁽¹⁹⁾. Conferimus etiam eidem Panethe⁽²⁰⁾, et suis legitimis successoribus, super eisdem villis jus theutonicale⁽²¹⁾ locandj jure Majjdburgensi⁽²²⁾. Permittimus etiam⁽²³⁾ in eadem villa forum habere, et libere forizare⁽²⁴⁾ omnes aduenientes, quascunque merces apportauerint vel adduxerint, preter pannos libere et secure, sine omni impedimento, statuto die forensi, quem elegerit, cum omnibus juribus, prout in nostris civitatibus habentur, illo jure gaudebunt incole in eadem villa residentes. Absolventes easdem villas ab omni jure polonicali, et ab omnibus solutionibus⁽²⁵⁾, angarijs et preangariis, quocumque nomine censeantur. Nos vero dux Semowitus, et frater noster Cazimirus⁽²⁶⁾, recepimus ab eodem Panetha⁽²⁷⁾, pro commutatione⁽²⁸⁾ villarum nostrarum, villas ipsius *Boglewiczi*⁽²⁹⁾ cum *Vola*, et aliam *Ziroczyjno*⁽³⁰⁾, ex illa parte fluuij, qui dicitur *Vizla*⁽³¹⁾ in perpetuum duratura (sic). Ut ergo nostra donatio⁽³²⁾ et commutatio⁽³³⁾, firma, stabilis et inconuulsa perseueret, mandauimus hanc literam conscribi, et nostri sigilli munimine roborari. Presentibus honorabilibus⁽³⁴⁾ viris, Venceslao⁽³⁵⁾ Palatino Czirnensi, Sassino Judice Curie nostre, Daskone⁽³⁶⁾ Pincerne (sic), Thomazio Castellano Warschouiensi, Bartholomeo Aduocato Warschouiensi, Luthkone⁽³⁷⁾ Thezaurario nostro, Pribislao Tribuno Warschouiensi, Thylbone⁽³⁸⁾ Notario Curiae nostrae, Stanislao Capellano nostro, Jacobo Capellano Curie (sic) nostre (sic), et alijs quam pluribus fide dignis. Actum et datum in Warschouia die dominica in vigilia beati Dominici. Per manus domini Guntherj Cancellarij nostri. Anno domini Millesimo Tricentesimo quadragesimo tertio.

Nos itaque Sigismundus rex prefatus, eorundem Nobilium Otthe, Joannis et Jacobi Bobrkowszczij fratrum praefatorum supplicationibus clementer et gratiose annuentes, volentesque ut hoc priuilegium non unus tantum, alter

commutationem. (13) Seclukij. (14) nuncupatur. (15) Sczijti. (16) sequestranda. (17) Stromeecz. (18) Nedabilowa schdza. (19) Secluky. (20) Panathe. (21) teutunicale. (22) maydboriensi. (23) eciam. (24) forisare. (25) solucionibus. (26) Kazimirus. (27) Pananthe. (28) commutatione. (29) Boglewicze cum Wolya. (30) Syroczyjno. (31) Wisla. (32) donacio. (33) commutacio. (34) nobilibus. (35) Vencesla. (36) Daskone. (37) Luthcone. (38) Tilcone.

illorum quoque habeat, illud eis extradi, sigillique nostri appensione communij mandauimus. Harum testimonio etc. Datum Pyotrkouie in Conuentione generali, feria secunda post festum Purificationis gloriosissime virginis Marie, domine nostre, proxima. Anno domini millesimo quingentesimo trigesimo octauo, Regni vero nostri anno trigesimo secundo. Paulus de Vola Vicecancellarius subscripsit. Relacio ejusdem.

CXIII.

Cracoviae, anno 1346 die 1 mens. Augusti.

Casimirus Rex Theodorico cuidam dicto Sturm villam in fluuio Lipnik locandi potestatem confert⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quod Magnifica Regum facere decreuit Magestas, maxime ad utilitatem Regni sui, debet esse firmum et stabile, roburque perpetue firmitatis oblinere. Proinde, nos Kazimirus, dei gracia Rex Polonie, notum facimus uniuersis tam presentibus, quam futuris, hanc paginam inspecturis. Quod cupientes, utilitates Regni nostri augere, et facere de siluis et nemoribus, de quibus nobis nulla penitus utilitas proueniebat, damus viro discreto Theodrico dicto Sturm villam in silla (sic) circa fluuium, qui Lipnik dicitur, et ex utraque parte ipsius fluuij, iure Theutonico, quod Sredense nuncupatur, locandi, perpetuoque durandi, omnimodam potestatem: que villa sexaginta mansos in limitibus suis habebit. In qua villa damus et conferimus, de bona deliberacione predicto Theodrico, et posteris ipsius, in perpetuum sculteciam iure hereditario habendam, tenendam, possidendam, vendendam, donandam, commutandam, pro sua et suorum posterorum voluntate, quomodolibet conuertendam, cui sculteto et successoribus suis perpetue iure hereditario, damus sextum mansum liberum, et ante omnia unum mansum pro ecclesia, et unum mansum pro pellendo grege, quod *Scotnicza* dicitur, tabernam liberam, sex ortos, molendinum uel inolendina,

(1) Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 603 asservato. Sigilli abrupti nonnisi funiculus sericus coloris cerasini superest.

quodeunque fieri po. . . . . uel piscinas, quodeunque possunt fieri infra limites dicte hereditatis, mensam sut(orum), macellum carniū, fabrorum, panum, terciū denarium de iudicio, de pen(is tam mag)nis quam paruis, duobus duntaxat pro nobis . . . . . reseruantes; licebit dicto sculteto eciam, et sue posteritati, infra limites predictae hereditatis piscari, venari, et alias quascumque utilitates facere, et ex(ercere) . . . . . (ta)men excipimus, quod iam dictus scultetus, uel qui pro tempore fuerit, nobis et nostris posteris cum uno hastario, ad quamlibet expeditionem, tenebitur seruire. Tria iudicia magna, quae ter in anno fieri consueuerunt. (In) quibus iudicijs nostro nuncio quem mitemus, unum prandium scultetus, et duo kmethones, ministrare tenebuntur, uel pro quolibet prandio sex scotos grossorum soluent. Preterea damus et concedimus sepe dicto sculteto, et omnibus kmethonibus, a data presencium ad viginti annos, continue computandos, a solucione, seruicio et decima census, omnimodam libertatem, qua elapsa, extunc kmethones, de quolibet manso, singulis annis perpetuo, in festo beati Martini, nobis et nostre posteritati, per octo scotos grossorum, racione census soluent, et pro decima, cui debebitur per sex scotos. Ceterum pre nominatus scultetus, et sui successores, habebit uel habebunt, iudicandi, condemnandi, puniendi pro quibuscumque causis, secundum quod ipsum ius Theutonicum postulat et requirit, plenam potestatem. Item, ipse scultetus et sui posteri, non alias, nisi coram nobis, dum per nostram literam fuerit citatus, uel citati, iure predicto, kmethones vero coram sculteto, iure quo supra respondebunt. Cum autem scultetus, in reddenda iusticia de quocumque esset negligens, ad nos pro habenda iusticia habebunt recursum. Datum Cracouie, in die beati Petri ad vincula, anno domini M^o CCC^o XL° sexto. Presentibus hijs testibus: Ottone Polonie, Hermanno Cuyaue, Floriano Lancicie cancellarijs, Pelca castellano Sandecensi, Vilezcone Subdapifero Sandomiriensi, et Abram subpincerna et alijs. In cuius rei testimonium, nostrum sigillum presentibus est appensum.

CXIV.

Lanciciae, anno 1348 die 24 mens. Junij.

Jaroslaus Archiepiscopus Gnesnensis superarbiter inter Vladislaum ducem Lanciciensis et Dobrinensis Terrarum et Clementem Episcopum Plocensem, villas Rus, Trambino et alias Episcopo Plocensi adjudicat⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Nos Jaroslaus, diuina prouidentia Sanctae Gnesnensis Ecclesiae Archiepiscopus. Notum facimus uniuersis tam presentibus, quam futuris, ad quorum noticiam deuenerit scriptum presens. Quod, licet ab olim inter Magnificum Principem Dominum Wladislaum, Dei gratia Ducem Lanciciensis et Dobrzinensis Terrarum, ex una: et Venerabilem in Christo fratrem nostrum Dominum Clementem, eadem gratia Plocensem Episcopum, et suam Plocensem Ecclesiam, parte ex altera, super solutione Decimarum, seu certae pecuniae, loco et nomine earundem in Terra Dobrzinensi per incolas ejusdem Terrae, tam in villis Ducalibus, quam etiam militalibus, quae ipsi Domino Episcopo et dictae suae Plocensi Ecclesiae, annis singulis fuerat facienda, grauis fuerat, seminante satore Zizaniae discordia, seu controuersia suscitata. Quia tamen Christi clementia annuente, placuit eisdem partibus, dissensionis huiusmodi scopulo procul moto, in nos tanquam arbitratorem, seu amicabilem compositorem super premissis, sponte et libere et amicabiliter compromittere, et etiam conuenire. Nos gratia Sancti Spiritus inuocata, dictas partes, uidelicet Ducem et Episcopum pre nominatos, ipsis consentientibus, et etiam approbantibus, per viam et modum concordauimus, et ad pacis foedera reduximus infrascriptas (sic): ita uidelicet, quod dictus dominus Dux Wladislaus, inprimis villas *Rus* et *Trambino*, cum suis pertinentijs sitas in Terra Dobrinensi, predicto Domino Episcopo et suae Plocensi Ecclesiae, tenetur restituere, prout in veris suis sunt gadibus et granicijs limitatae. Quod si quispiam, super huiusmodi limitibus, dicto domino Episcopo, uel ipse Episcopus alij seu alijs mouerit

⁽¹⁾ Ex libris manu scriptis vulgo *Metryki Koronne* dietis in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asseruatis et quidem N^o CXXV. p. 122 descriptum.

in posterum questionem, extunc dictus Dominus Dux, ex praelatis et canonicis Plocensis Ecclesiae quatuor; dictus vero Episcopus similiter inter barones seu limites (nobiles?) Terrae Dobrzynensis quatuor eligere tenebuntur, de quibus eis videbitur expedire, qui omnes simul prius fidei super hoc et plena informatione praehabita, (iuramento etiam praestito ab eisdem electis), secundum modum praemissum dictas villas distinguant ab alijs super gades seu granicies, et etiam limitabunt, duraturas perpetuo, iuxta quod eorum videbitur honestati, qualibet partium praedictarum, seu etiam aliarum et quorumlibet contradictione cessante, et hoc idem servabunt domini et partes praedictae ex utraque parte, octo videlicet eligendo personas modo praedicto, ad limitationes et gades in bonis et possessionibus dictae Plocensis Ecclesiae, et bonis dicti domini Ducis contigujs, in dictae Terrae Dobrzinensis dominio situatis. Quod si praedictae octo personae per Dominos praedictos electae, ad limitationem praefatam modo debito faciendam, nequiverint forsitan concordare, extunc super hoc sorte missa, ea pars, cui sors dederit ipsas haereditates, secundum Deum et conscientiam limitabunt (sic). Quibus taliter limitatis, si deinceps questio super his orietur, jus commune terrestre servabitur, aut ipse Episcopus literis dicti Ducis, quas super limitatione praefata, dicto Domino Episcopo dare promisit, se tuebitur, et de eadem limitatione docebit. Dictas vero haereditates expresse et etiam nominatim, et alias infrascriptas, videlicet novam villam contiguam *Gorzno* et ipsum *Gorzno*, castrum novum *Gorzno*, *Succowo*, *Golkowo*, *Tcole*, *Mensanczkowo* binum et alodium similiter *Mensqczkowo* dictum *Brensk*, quod nunc Episcopus noscitur obtinere, *Sitna* cum lacu, *Pogorzalowo* *Biskupino*, *Paseczno*, *Uneiowo*, *Poline*, *Galkowo*, *Supierzycze* et caeteras omnes villas, prout in ueris suis limitibus, in Dominio Terrae Dobrzinensis sunt distinctae, item villam *Lanki* eiusdem Episcopi, sitam in terra Lanciciensi, (eadem libertate gaudebit, excepto, quod Dux Lanciciensis stationem siue *stan* semel in anno habebit in illa, et quod homines de eadem iuuabunt ad aedificandum castrum seu reaedicandum, et hoc tum tantum, quando homines Archiepiscopi Gnesnensis hoc facient, et ad hoc euocati siue iussi transibunt) dictus Dominus Dux Wladislaus, pia memoriae Domini Ducis Conradi Privilegium, et tenorem ipsius, qui sequitur in haec verba: Ego Conradus Dei gratia Dux Masoviae etc. ex toto ac plenissime approbando et etiam con-

firmando, debet et tenebitur a sua suorumque Judicum, Subiudicum, Castellanorum omnium Jurisdictione, dominio, ac etiam potestate, nec non collectis, exactionibus, boue, vacca, oue, perna, *stan*, et generaliter, ab omnibus angarijs, praeangarijs quocunque nomine censeantur, consuetis in Terra predicta Duci seu Domino de villis et earum incolis exhiberi, plene ac totaliter eximere, ac etiam liberare. Eo duntaxat excepto, quod quodocunque castrum in *Rippin* de nouo aedificari, vel jam destructum, vel prae vetustate consumptum, seu alio infortunio destructum, per terrigenas communiter omnes reaedicare contingat, tunc dictus dominus Episcopus, et sui successores, pro constructione et qualibet reaedificatione castri praedicti, decem marcas Thorunensis monetae, soluere sit adstrictus. Praeterea quia Dominus Clemens Episcopus Plocensis, sui Plocensis Capituli ad id etiam accedente assensu, in tota Terra Dobrzinensi, per quatuor scotos de quolibet manso nomine decimae et ratione ipsius solutionis, per incolas eorundem statuit, limitauit, et voluit sibi et suae Plocensi Ecclesiae fore perpetuo in posterum faciendum; dictus Dominus Wladislaus in recompensam illius, centum mansos de mericis, aruis, dum tamen sint arabiles, utiles et habiles pro cultura, circa *Gorzno*, aut circa *Rus* et *Trambino* praedicta, si fieri commode poterit, aut alibi in viciniore loco, ubi videbitur a domino suo, prout aliae haereditates et villae Plocensis Ecclesiae existunt, liberos et exemptos, distinctos a bonis circumiacentibus, integraliter et bona fide dare et assignare tenebitur, ab homine quolibet exbrigatos, seu etiam expeditos, penes dictam Plocensem Ecclesiam, et eius dominium, perpetuo permansuros. Caeterum Sculteti villarum Terrae Dobrzinensis praefatae, in die Beatae Catherinae virginis, pro quolibet manso villarum, in quibus Scultetias obtinere noscuntur, per quatuor scotos exigere et recolligere fideliter ac etiam ex integro, quando per nuncios vel literas Plocensis Episcopi, qui nunc est, et pro tempore fuerit, moniti seu requisiti extiterint in *Dobrin*, vel in *Rippin*, eidem Episcopo, vel ejus nuncio ad id specialiter deputato, suo periculo deportare, dare etiam seu praesentare, annis singulis, perpetuis temporibus, tenebuntur. Tam (quam?) pecuniam recollectam ut praefertur, et nuncio dicti Plocensis Episcopi praesentatam, si idem nuncius eandem dicto Episcopo tuto, secure, ac sine periculo deportare nequeat, vel non possit, tunc Dominus Dux praefatus, rogatus tamen, et cum data reuerentia eidem, ipsam

pecuniam per suos homines et suo damno, dicto Episcopo, tenebitur destinare. Quod si praefati Sculteti, in exigendo censu praefato, dictae Plocensi Ecclesiae nomine decimae debito, forent negligentes aliquantulum, seu rebelles, sub iuramento nullam suae negligentiae causam rationabilem praetendentes, poterit extunc dictus Dominus Episcopus contra ipsos scultetos, ob huiusmodi eorum negligentiam et contemptum, procedere per censuram Ecclesiasticam, praeuia ratione. Et nihilominus, negligentiae occasione praedictae ipsos scultetos compellere ad sibi soluendum de quolibet suo manso quatuor scotos, prout tenentur villani caeteri, seu villae, quos scultetos etiam ad hoc fore dicimus obligatos. Quam censuram excommunicationis, vel interdicti sententias in eos ex causis praemissis prolatas, si iidem Sculteti, infra unius mensis spacium, animo sustinuerint pertinaci, extunc cum, crescente contumacia, crescere debeat et poena secundum legitimas sanctiones, praefatus Dominus Dux Dobrinensis, ipsos Scultetos, qui et quot culpabiles extiterint, pro huiusmodi pertinacia, et per quatuor scotos de manso quolibet quorumlibet eorundem et villanos omnes, vel aliquos ex eis, qui et quotcunque in soluendo censu praedicto praefato Plocensi Episcopo rebelles extiterint, seu etiam pertinaces, pro ea solum pertinacia, seu contradictione inpignorare, et recepta pignora apud illos, ad viciniorum domum seu curiam ipsius Episcopi, per suos homines officiales, seu etiam Ministeriales debebit transmitti, super hoc ex parte memorati Plocensis Episcopi requisitus, per ipsum tam diu pacifice detinenda, quousque sibi, et Ecclesiae suae neglectus census, seu etiam denegatus, per Scultetos et villanos praefatos, integre fuerit persolutus. Praemissa vero omnia et singula, saepedictae partes scilicet Dominus Dux et Episcopus supradicti, promiserunt se effectualiter impleturos ex utraque parte, sub poena centum marcarum, quas parti seruanti, ordinationem nostram huiusmodi, pars etiam (eam?) non seruans seu contraueniens contra illam, mediantibus nobis dare, soluere tenebitur, et etiam assignare. Submiserunt se insuper spontanea voluntate Domini supradicti, quod partem huiusmodi non seruantem praedicta, possimus propter hoc excommunicationis vinculo innodare. Ut autem haec nostra ordinatio et concordia, quam etiam auctoritate Metropolitana approbandam duximus et etiam confirmandam, robur obtineat perpetuae firmitatis, praesentes literas scribi et confici super ea fecimus, nostri sigilli appensione

muniri. Actum Lanciciae, in die Beati Joannis Baptistae, Anno domini Millesimo Trecentesimo quadragesimo octauo. Presentibus strenuis et nobilibus viris: Domino Falo Palatino Lanciciensi, Iwone Praeposito, Nicolao Archidiacono, Kielczone Custode, Gnesnensibus; nec non Michaeli Pincerna, Dominico Subiudice Lanciciensibus, et Ticzzone de Radomskie, et aliis pluribus fide dignis.

CXV.

In villa Bobrowniki, anno 1349 d. 19 mens. Aprilis.

Vladislaus Dux Lanciciensis et Dobrinensis militi Nasironi mericam in Terra Dobrinensi sitam, una cum silva *Gorzechowo*, ipsius hereditati Zywniki adjacenti, vendit ⁽¹⁾.

1493. In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam etc. Significamus tenore presencium etc. Quomodo in nostra (Joannis Alberti Regis), et Consiliariorum nostrorum presenciam constituti personaliter, honorabilis et nobilis Paulus Presbiter, Arcium Liberalium Baccalaureus, et Nicolaus fratres germani de Zyrniji heredes, obtulerunt coram nobis quoddam priuilegium, sub titulo et sigillo olim Illustris Principis, domini Vladislai Lanciciensis et Dobrinensis Terrarum Ducis, antecessoris nostri: supplicaueruntque nobis, quatenus eis ipsum priuilegium renovare dignemur. Cuius quidem priuilegii tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis:

1349. In nomine domini, amen. Ut rei geste ambiguitate qualibet semota, apud presentes et apud posteros noticia loculencior habeatur: igitur Nos Vladislaus, dei gracia Lanciciensis et Dobrinensis Terrarum Dux, notum fore cupimus universis presentibus et posteris, presencium noticiam habituris: Quod viro discreto et honesto militi Nasironi, et suis veris heredibus ac legitimis successoribus, mericam nostram sitam in Terra nostra Dobrinensi, cum silva *Gorzechowo* vulgariter dicta, coniunctam et annexam ipsius hereditati, que Zyrniji vulgari nomine nominatur, tredecim mansos Culmensis mensurae, et decem iugera, que morgij vulgariter nominantur, in

⁽¹⁾ Ex transumpto Regis Joannis Alberti, quod libro manu scripto vulgo „Metryki Koronne” dicto in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asseruato N° XV. fol. 163 continetur.

suis granicijs et metis continentem, cum omni jure Culmensis civitatis, cum omnibus utilitatibus, proventibus, et usufructibus, quocumque nomine censeantur, qui nunc sunt, aut oriri poterunt modo quolibet temporibus in futuris, eidem militi Nazironj vendidimus de nostro vero dominio, pro quinquaginta marcis monete Thorunensis, cum tanta libertate, quantam idem Nazir suis kmethonibus seu incolis, dictos mansos colentibus tradet et donabit, tam sibi suisque veris pueris, de ipso legitime procreatis, iure hereditario, libere temporibus perpetuis tenendam, habendam, atque possidendam, ad ususque proprios conuertendam, iuxta quod sibi suisque veris heredibus ac legitimis successoribus utilius, comodiusque videbitur expedire: videlicet donando, vendendo, siue commutando, pro sua, suorumque posterorum, omnimoda voluntate, tamen nostro de consensu pariter affectu. Ad quam quidem mericam, nullus aliquod ius, preter nos, habuit vel habebat temporibus ab antiquis. Et si unquam prefata merica, alicui pro tempore fuerat concessa, nunc vero et inperpetuum revocamus per presentes, quod nullo iure aliquis hominum, preter Nazironem prefatum et suos posteros, ipsam valeat obtinere. Preterea prenotatus Nazir, et sui posteris, de utraque hereditate, videlicet de hereditate Zirnijki nominata, et de merica sepius dicta, ad expeditionem quamlibet nostram, cum pancero nobis tenebitur deservire in suo dampno pariter et expensis; unumque porcum, seu quamlibet solutionem aliam nostram ducalem nobis solvet, de ambabus hereditatibus prenarratis. Ut autem hec nostra vendicio, et ipsius empicio, inter nos et prefatum Nazironem habita, robur perpetue optineat firmitatis, presentes sibi fieri, nostrique maioris sigilli munimine iussimus communiri. Datum in Bobrownijk, in octava Pasche. Presentibus testibus subnotatis: Comitibus, Johanne tunc Capitaneo Dobrzinensi Succamerarioque Lanciensi, Misliborio Judice Dobrzinensi, Thiczmano Judice Rippinensi herede de Radomino, Bernhardo herede de Mokouo, Viskone de Grochovalsco, et alijs quam pluribus testibus fide dignis, viris nobilibus et honestis. Actum sub anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo nono. Scriptum per manus Augustini.

Nos tandem, viso huiusmodi eorum privilegio iusto, in nulla parte viciato: tantumque propter antiquitatem scriptura in eo erat caduca et deleta; eorum petitioni iuste acclinati, ipsum privilegium, sic de verbo ad verbum insertum, duximus renovandum, et per presentes renovamus. In cuius rei

testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum. Actum Poznanie, feria tertia infra octavas Corporis Cristi (d. 11 Junij), anno ejusdem millesimo quadringentesimo nonagesimo tercio, Regni vero nostri anno primo. Presentibus reverendis in Christo patribus dominis: Petro Wladislaviensi, Uriele Poznaniensi, Episcopis; nec non magnificis et generosis: Nicolao de Cuthno Lanciensi et Capitaneo Maioris Polonie generali, Johanne Szwydwa de Schamothuli Calischensi, Johanne de Opporow Brestensi, Mathia de Sluzewo Juniwlavslaviensi, Pallatinis etc. Datum per manus Venerabilis Gregorij de Ludbrancz etc. R. P. Vicecancellarij. Relacio ejusdem Venerabilis Gregorij de Ludbrancz R. P. Vicecancellarij.

CXVI.

Cracoviae, anno 1351 d. 12 mensis Junii.

Rex Cazimirus Nicolao et Tilusio quibusdam villam Visoke jure theutonico locandam confert ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ea, que magnifica Regum Magestas facere decrevit, maxime pro utilitate Regni sui, debent esse firma et stabilia, roburque perpetue firmitatis obtinere. Igitur nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie, notum facimus uniuersis, presentem literam inspecturis: Quod cupientes utilitates Regni nostri peramplius ampleare, discretis viris Nicolao et Tilusio damus villam in *Visoke*, in fluuio *Sidinez*, iure theutonico, quod Maydburgense dicitur, locare plenam potestatem. Que villa habebit infra limites centum mansos iure predicto theutonico mensuratos. In qua villa damus predictis Nicolao et Tilusio, ac posteris ipsorum, perpetuo sculteciam habendam, tenendam, donandam, vendendam, commutandam, pro uoluntate ipsorum conuertendam. Quibus scultetis, et successoribus ipsorum damus perpetuo octo mansos liberos, pro ecclesia duos mansos liberos, pro pellen-do grege, quod *scotnicza* dicitur, duos mansos. Item damus predictis scultetis et posteris eorum duas tabernas liberas, macellum carniū, sutorum,

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea Varsaviae in tabulario publico Regni Poloniae N^{ro} 612 asseruata. Sigillum deest.

panum, fabrorum, sex ortos liberos, duas piscinas, duo molendina, pratum liberum ad viginti currus, tercium denarium de iudicio; preterea omnibus et singulis kmethonibus dicte ville, a data presenti ad viginti annos, ab omnibus solucionibus damus libertatem. Qua elapsa, extunc kmethones, singulis annis, in festo beati Martini, pro censu nobis per octo scotos grossorum soluent, et scultetis VI denarium de quolibet manso, et pro decima per fertonem: ad tria iudicia magna, que ter in anno fieri consueuerunt, unum prandium sculteti, et duo kmethones dabunt nostro nuncio, uel pro quolibet prandio per sex scotos soluent. Remouemusque a predicta villa omnia iura polonica, angarias et preangarias qualescunque: ita sculteti dicte ville non alias, nisi in iudicio nostro theutonicali, iure theutonico predicto, dum tamen per nostram literam fuerint citati, respondebunt; kmethones vero coram scultetis iam dicte ville, iure eodem, respondere teneantur. In causis autem criminalibus, et aliis quibuscunque magnis uel paruis, scultetis iam dicte ville in villa sepedicta, et infra limites ipsius ville, iudicandi, condemnandi et puniendi, secundum quod ipsum ius theutonicum postulat et requirit, damus omnimodam facultatem. Sculteti enim prenominate ville, ad expeditionem cum galea seruire, equo competenti, tenebuntur. In cuius rei testimonium, nostrum sigillum duximus presentibus appendendum. Data Cracovie, in die sancte Trinitatis, anno domini M^o CCC^o quinquagesimo primo. Presentibus hijs testibus: Johanne Palatino Sandomiriensi; Eustachio Lublinensi, Henrico Wislicensi, Johanne Voynicensi, Castellanis; Dobeslao Subcamerario Sandomiriensi et Nicolao Subdapifero Cracouiensi, ac alijs multis.

CXVII.

Sanocii, anno 1352 d. 25 mensis Januarii.

Casimirus Rex Jacobo dicto Isskra villam *Obrwinow* jure theutonico locandi confert potestatem ⁽¹⁾.

1530. In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Sigismundus etc. Significamus etc. Quomodo Nobilis Adam Myslowski,

⁽¹⁾ E libro Metrica Regni dicto N^{ro} XLIV. p. 382.

scultetus noster in villa *Iskryna*, coram Majestate nostra constitutus, exhibuit originaliter priuilegium suum sculteciale *Iskrinense*, titulo et sigillo Serenissimi olim Principis domini Cazimiri Polonie Regis tunc temporis existentis, predecessoris nostri, sibi super prefatam sculteciam seruientis, obsignatum; petens illud, propter eius inueteracionem, sigillique regalis aliqua ex parte infractionem, innouari, approbari, ratificari, confirmarique per nos decerni tenoris subsequens:

1352. In nomine domini, amen. Ea, que aguntur in tempore, simul labuntur cum cursu temporis, nisi scripto apicum et testimonio testium perhenniter roborentur. Ea propter nos Cazimirus dei gracia Rex Poloniae notum facimus universis, tam praesentibus quam futuris, hanc paginam inspecturis: Quod cupientes utilitates Regni nostri meliorare et augere, de nemoribus et siluis, de quibus nobis nulla penitus utilitas proueniebat, Jacobo dicto *Isskra*, in merica, que dicitur *Obrwinow* et *Brachcyn*, incipiendo a fluuio *Wislok*, villam damus jure theutonico, quod Maidemburgense dicitur, perpetuo duraturo, nomen ville *Obrwynow* wlgariter imponendo, locandi, mansos mensurandi, omnimodam potestatem. Que villa habebit sexaginta mansos, infra limites jure predicto theutonico mensuratos. In qua villa praedicto Jacobo damus sculteciam, et posteris seu successoribus ipsius legitimis, ac pueris uxoris sue, filijs Dauidconis: Paulo uidelicet, Nicolao, Dominico, Curado et Missislao, perpetuo ac jure hereditario, tenendam, habendam, possidendam, vendendam, commutandam, pro sua et suorum posterorum utilitate conuertendam. Que scultecia habebit perpetuo quattuor mansos liberos: mensurato prius uno manso pro pellendo grege, quod *Scothnicza* wlgariter dicitur; juramenta omnia, tercium denarium de qualibet re iudicata, in penis magnis vel paruis: duobus denarijs pro nobis duntaxat reseruatis; thabernam liberam, maccellum carniū, bancam panum, sutorum, fabrorum, molendinum, cum quocumque rolis fieri poterit, in fluuio predicto *Wislok*, piscinam liberam, prata, pascua. Licebitque praedicto sculteto, et posteris ejus piscari, venari infra limites dictae hereditatis, mellificia informare: in mansis tamen, qui ad sculteciam pertinebunt. Scultetus vero, qui pro tempore fuerit, ad expeditionem generalem unum hominem in *plattis*, in *slappa*, et cum hasta, in equo valenti mittere teneatur. Et kmethones ad expeditionem per duos scotos grossorum nobis dare tenebuntur. Ad iudicia

autem magna, quæ ter in anno fieri consueuerunt, unum prandium scultetus, et duo kmethones, nuncio nostro, quem ad hoc mittemus, ministrare tenebuntur; uel pro quolibet prandio, per fertonem grossorum soluent. Et ut cicius dicta villa possit locari; a data presencium, de agris dudum excultis, octo annorum, de siluis vero densis, quæ extirpari debeant, ad viginti annos continue computandos, praedictae villae kmethonibus, damus et concedimus ab omnibusolucionibus nostris omnimodam libertatem. Qua elapsa, kmethones villæ predictae perpetuo, quilibet eorum de quolibet manso, singulis annis in festo Beati Martini, ratione census nobis et nostris successoribus per decem scottos: pro decima . . . . . scott. cui de jure deberet, solvant, et soluere sint astricti. In causis autem capitalibus et criminalibus, magnis vel paruis, predicto sculteto, successoribusque ipsius iudicandi, sentenciandi, condemnandi et puniendi, secundum quod ipsum jus theutonicum requirit, damus et tribuimus omnimodam facultatem. Preterea remouentes omnia iura polonicalia, quæ jus theutonicum impedire consueuerunt; absoluimus et liberamus scultetum dictæ villæ et suos successores, ac kmethones inibi, ab omnibus potestatibus et iudicijs Palatinorum, Castellatorum, Iudicum, Subiudicum, Ministerialiumque ipsorum. Ita quod ipse scultetus, et sui posteri, coram ipsis vel eorum aliquo citati, qui pro tempore fuerint, minime respondebunt: nisi tantum coram nobis, vel in iudicio nostro, theutonicali jure supradicto, respondere tenebuntur; kmethones autem coram sculteto villæ prenotatæ, suo jure theutonico respondebunt. In cuius rei testimonium, sigillum nostrum maius presentibus est appensum. Actum in *Sanok* die Conversionis Sancti Pauli, anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo. Presentibus his testibus: Henrico Vislicensi Castellano, Petro Neorza Tribuno, Pelka Vexillifero, Cracouiensibus; Petro Capitaneo de *Sanok*, Nicolao Puszcz Subdapifero Cracouiensi, et Pelka Subagazone Sandomiriensi, et alijs multis fide dignis. Datum per manus Pribislai nostrae curiae Notarii.

Proinde Nos Sigismundus Rex, cognoscentes priuilegium preinsertum esse justum ac legitimum, nullaue ex parte sui viciatum; illud de certa sciencia nostra, ex causis preallegatis, innouandum esse censuimus, prout innouamus, nostraeque regiae Majestatis auctoritate approbamus, ratificamus et confirmamus, decernentes illud robur firmum et perpetuum habiturum, presencium tenore mediante. Ut autem nos memoratum Adam Mislowski,

scultetum nostrum, super premissis redderemus deinde magis consolatum, sibi et filio ejus legitimo Joanni memoratam sculteciam inscribendam esse decernimus (sic), prout et inscribimus. Promittimusque in verbo nostro regio presentibus, quod ipsum Adam, ejusque filium Joannem supraexpressum, de scultecia prefata, quamdiu uterque ipsorum vixerit in humanis, nemini redimere consenciemus, neque successores nostri consencient: duntaxat nobis et successoribus nostris, pro mensa sua regia, proprijs pecunijs eosdem redimendi facultatem reseruamus, presencium tenore mediante: juribus nostris regalibus per omnia semper saluis. In cujus rei etc. Actum *Cracouiae* feria tertia in vigilia Sancti Laurencij, anno domini millesimo quingentesimo trigesimo, Regni vero nostri anno vigesimo quarto. Presentibus reuerendis in Christo patribus dominis: Petro de *Thomicze* Cracouiensis et Regni nostri Vicecancellario, ac Joanne Carnkowski Premisliensis ecclesiarum Episcopis; nec non magnificis, generosis et venerabilibus: Christophoro de *Schidlowiecz* Castellano et Capitaneo Generali Cracouiensi, ac Regni nostri Cancellario, tum *Siradiensi*, *Sochaczowiensi*, *Gostinensi*, Noue Ciuitatis *Corczin* et *Lucouiensi* etc. Capitaneo, Nicolao de eadem *Schidlowiecz* germanis Castellano Sandomiriensi, et Regni nostri Thezaurario, *Radomiensi*, *Olstinensi*, *Crzepicensi*, *Osswiaczimensi*, *Zatoriensi* etc. Capitaneo, Nicolao Wolski Castellano *Sochaczowiensi*, *Sanocensi*, *Lanczkorunensi*, *Visnensi* et *Lomzensi* Capitaneo, et Serenissimæ domine Bonæ conjugis nostrae amantissimæ, ac Petro Opalenski *Landensi* Castellano, et Serenissimi domini Sigismundi Secundi Regis Poloniae etc. filii nostri charissimi Curie Magistris, Joanne Choyński Poznaniensi, Archidiacono Cracouiensi, et Paulo de *Crassow* omnium sanctorum Cracouiensi prepositis, et Canonicis Cracouiensibus, Secretarijs nostris, et alijs quam plurimis Dignitarijs, Officialibus, Secretarijs et Aulicis nostris ad premissa testibus, fide dignis, sincere et fidelibus nostris dilectis. Datum per manus prefati Magnifici Christophori de *Schidlowiecz* Castellani et Capitanei Cracouiensis R. P. Cancellarij.

Relacio ejusdem Magnifici Christophori de *Schidlowiecz* Castellani et Capitanei Cracouiensis R. P. Cancellarij.

CXVIII.

Gostinini, anno 1353 d. 24 m. Februarii.

Semowitus Dux Masoviensis, villas *Brwelino, Lonczsko et Nrzestno*, ad monasterium Plocense pertinentes, ab omnibus solutionibus et exactionibus liberat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Cunctorum factorum perit memoria, mutabilitate temporis exigente, nisi sollempni testimonio literarum fuerint perhennata. Igitur nouerint uniuersi, presentes et posteri, presens scriptum inspecturi: Quod nos Semowitus dei gracia Dux Mazouiensis et dominus Cynensis, Rawensis et Gostinensis Terrarum, tactus misericordia Dei, et beate Marie genitricis sue, acclinatusque (sic) supplicationibus Jacobi Prepositi Monasterij Plocensis, una cum Grimelli Magistra et sororibus sui conuentus, ob nostre anime remedium, et omnium predecessorum nostrorum, ac etiam successorum, villas eiusdem Monasterij predicti scilicet: *Brwelino, Lonczsko, Nrzestno* uulgariter nupatas, ab uniuersis solutionibus et exactionibus, uidelicet: conuiuiorum, vaccarum, porcorum, scropharum, agnorum et ab illa contributione, que dicitur *sep*, et a statione exactorum exigencium monetam per terram, et ab alijs contributionibus omnibus, quocumque nomine censeantur, facimus et esse volumus penitus liberas in perpetuum et exemptas: nisi monetam, que dicitur *obraz*, et collectam generalem toti terre positam, villis in eisdem supradictis nobis reseruamus. Et cum venator noster in villas memoratas venerit, ipsum nutrire tenebuntur et incole villarum dictarum; ad custodiam fere agitantis (sic), que dicitur *przelaya*, dum mandati fuerint a venatoribus nostris, ire tenebuntur. Item si duo uel tres de hominibus predictarum villarum invicem contenderint, et alterum alter occiderit; caput non a castro, sed a sororibus prenotatis, ex integro tres marce recipietur (sic). Volumus etiam: si aliquis extraneus, non habens residenciam in villis prenotatis, occiderit incolam villarum iam dictarum, quod a sororibus prefatis due marce pro capite occiso percipiantur. Etiam si qmeto residens

⁽¹⁾ Ex archetypo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 1108 asseruato descriptum. Sigillum funiculo serico coloris viridis appensum, prorsus destructum.

Anno dñi amen. **Q**uoniam fides per memoria mutabilitate tps exigente nisi sollemni testimonio trarum fuit plenaria. Sicut
notum unius pñces et posterius scriptum in scriptis. Quod nos Demetrius dñs dñs amonien et dñs cyrenensis Rauenfis et Gostinensis tñze tactis
ma dñ et bñ maxie genitricis sue admatuqz supplicationibz Jacobi ppositi monastij pñces una cum Grimelli magistra et sororibz sui uentus obñre anime remediū
et omnium pñcessorū nroꝝ ac eam fūcessorum villas eiusdem monastij pñca soliz Brwelino Longsko Arzelino uigari nūcupatas ab uniusqz solutionibus
et exactionibus uidelicet diuiniore paccarū porcorū fropbarū agnorū et ab illa dñbucione que dñ sep et astacione exactionū exigentiū monetam pñram et ab alijs
tribucionibus omnibus quocūqz nōre censcant facimus et ēē volumus penitus libera impetium et exemptas. Nisi monetam que dñ obñre et collam gha
lem toti tre pñtam villis meisdem supñcis nobis reseruamus. Et cum venator nñ in villas mēoratas uenit ipm introire tenebunt et incolē villarū dñarum
ad custodiam fere agnantes que dñ pñclaya dum mandata sunt a venatoribz nñs nñ tenebunt. Item si duo ut tres de hominibus pñcarū villarū in vicem occi
dunt et alim alios occidit caput non a castro s a sororibus pñcis ex integro tres mēta recipiet volumus etiam si dñ cñcus non hñt residenciam in vill
pñcis occidit in colam villarū iandē q a sororibus pñcis dñe morte pñcipite occiso pñcipant. Etiam si queto residens in villis supñcis alium quetonē
cñcum non mñstantem villis in pñcis occidit sorores iandē capitis occisi unam marcam optinebunt. Volumus etiam ut nullus palatinorū et ca
ptanorū nroꝝ aut iudicū habeat facultatem citandi seu iudicandi pñcias hereditates sororum nisi cum hñmēs villarū pñcarū annulo ut sigillo
nro aut tra nra pñocari fuit respondere tenebuntur. Ut autem nra hēc donacio a fñis non possit reuocari pñces fieri nñqz sigilli signaculo
iussimus roborari. Testibus pñdonis subñotis uidelicet Nicolao Castlano cyrenensi Cristino dapifero warssien Nicolao thesaurario Rauenfi.
Andrea pñnumerario Gostinensi Vincencio filio palatini curawien Johē dño zales Masurione curawien. Datum et actum in Gostinino indie
bñ mathie Apti. Sub Anno dñi. q. ccc. l. iij. vi. klz marcy. Scriptum pñmanus Anthonij Aotarij. cu. re...

in villis supradictis, alium qmetonem extraneum non inhabitantem villis in prefatis, occiderit, sorores iam dicte capitis occisi unam marcam optinebunt. Volumus eciam, ut nullus palatinorum et castellanorum nostrorum, aut iudicum habeat facultatem citandi seu iudicandi prenotatas hereditates sororum, nisi cum homines villarum predictarum annulo uel sigillo nostro, aut litera nostra prouocati fuerint, respondere tenebuntur. Ut autem nostra hec donacio a futuris non possit reuocari, presentes fieri, nostrique sigilli signaculo iussimus roborari. Testibus ydoneis subnotatis, videlicet: Nicolao castellano Cynensi, Cristino dapifero Warsseuiensi, Nicolao thesaurario Rawensi, Andrea subcamerario Gostinensi, Vincencio filio palatini Cuyawiensis, Johanne dicto Zgles, Nasutkone curiensibus. Datum et actum in Gostinino, in die beati Mathie apostoli, sub anno domini M° C° C° C° L° III°, VI kalendas Marcij. Scriptum per manus Anthonij Notarij curie.

CXIX.

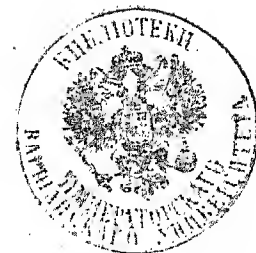
Cracoviae, anno 1354 d. 19 men. Januarij.

Casimirus Rex Poloniae, Johanni Pakoslao, haeredi de *Stozyszcz*, oppidum Rzeschouiense donat, eidemque oppido jus theutonicum concedit ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Decet equidem caput nobile membris fulciri nobilibus. Expedit itaque Regie Majestati habere subditos opulentos, ut eorum suffulta presidijs, defendatur temporibus opportunis ab adversis. Igitur noverint presentes et posterius, ad quorum noticiam presens scriptum in perhennem memoriam fuerit devolutum. Quod nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie, nec non terrarum Cracovie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuyavie, Pomeranie, Russieque dominus et heres. Considerantes digna, clara, comendabiliaque merita, et obsequibiles actus fidelis nostrj Pakoslaj Johannis, heredis de *Stozyszcz*, quibus in ante ea, suis rationabilibus obsequijs, pro communi bono Regni nostri Polonie et terre Russie, quam fauente domino gubernamus, pacem et tranquillitatem ordinans, ad Tartaricas nationes descendere non expavit, vitam suam non preposterans, ad honorem et

⁽¹⁾ Ex libris manu scriptis vulgo *Metryki Koronne* dictis in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asseruatis, et quidem N° XVII pag. 247 descriptum.

comodum Regnorum eorumdem, fideliter exponendo; et quia rationi consonum videtur, et honestati conforme probatur, ut virtuosus in suis virtutibus non immerito debeant consolarj: ideo ut ceteri nostri fideles, ad similia virtutum opera, studiosius conformentur, eidem domino Johanni Pacoslai (sic), et sue posteritatj ex utroque sexu tam masculino, quam femineo descendentibus, opidum *Rzeschowiense*, cum suo toto districtu, in terra Russie situm, secundum quod antiquitus per Serenissimos duces Russie extitit limitatum, quibus diuina clemencia legitimus successor extitimus, et ejusdem terre Russie dominus principalis, cum omni jure et pleno dominio, prout soli jus nacti sumus, et habuimus in eisdem, ac cum omnibus et singulis villis et libertatibus localis et locandis, nec non fructibus, redditibus, censibus, utilitatibus ac affitibus, appendijs et adherencijs earum universis, videlicet agris, pratis, pascuis, aquis, torrentibus, lacubus et piscinis, siluis, borris, mericis, rubetis, quercetis, venacionibus ferarum et avium quarumcunque, que nunc ibi super terram sunt, et sub terra in futuro, natura vegetante, poterunt exoriri, quorum limites incipiendo a gadibus terre Sandomiriensis, videlicet a villa *Dambrowa*, que ad Terram Sandomiriensem noscitur adiacere, et ex alia parte protendentibus granicijs usque ad villam *Lanzaysko* limitibus terre Jaroslaviensis confinante (sic): item a dextris versus Russiam descendendo, usque ad limites Castri *Czudecz*, suis finibus circumferencialiter distingwuntur, damus, assignamus, conferimus perpetuis temporibus, et donamus: preterea ipsum dominum Johannem et suam posteritatem, ut premititur, gracia prosequi volentes ampliorj, eidem et suis posteris seu heredibus, omne jus et potestatem plenariam, in suo premissis dominio quomodolibet genus malefactorum et sceleratorum, per modum justicie punire et condemnare sententia punitiva, attribuimus decernentes. Castra eciam seu municiones quaslibet in eodem suo territorio *Rzeschowiensi* locare, construere, erigere et firmare, admittimus graciose, in quibus vitam suam, et bona ipsius, ab insultu hostium quorumlibet confouere possit salubriter, et tuerj. Insuper theloneum ab antiquo institutum, sive sit gwidagium sive pedagium, idem dominus Johannes et sui successores exigent et percipient cum omnimoda facultate. Ceterum regio ex favore duximus statuendum, quod prenominatum *Rzeschowiense* opidum cum suo toto districtu, in villis et libertatibus localis et locandis, jure theutonico, quod Majideburgense dicitur,

In nomine domini amen. **O**storum pro memoria cunctorum in non rellibz venditis et scriptis publicis deno-
centur. Quia notum sit Universis cum pñabz qm suoz pñam notum habituris ad Aog. Vladyslao. Si gra.
Dux Armanie et Dux Sueden. consideratis et inspectis pñis et fidelibz scruijs nobis p nrm fidelem Arcolam. Si.
cum eumlibz sedem de Meneslancz exhibitis et impensis ad huc qd in posterum impendendis et cupientes etiam beneficio infirmit
obtinere dñm Arcolam de suis sex mansis quos in villa Meneslancz canebz pñor. Dñe Marie magdalene. Astrovano. Isl.
garde nominata suam tra Sueden. noie Sueden. dignoscam possidere ab omibz iuribz polonialis nrore solucioibz
Suealibz unius que pñe sunt aut oriri possunt quomodolibz temporibz in futurum puta vt sunt petarne. Sloyno
Srodine. Godne. podborone. Symone. poradine. poramb. poglomy. balne. Stroz. Narzaz. prehod. Vinoy. a Barra
poroz. pna. et due. Ab omibz alijs iuribz et solucioibz unius quocumqz nomine nominetur vna cum suis libere et
successoribz legitimis liberum facim. cemo temporibz quier. et solutum Incuim. rei robur petuo valitum pntem
paginam ipsi Arcolao scribi fecim. Sigilli nri munimine roborantes. Actum et Datum in Martis beati fca
cisi in octava. Sub Anno domini millesimo Trecentesimo Quinquagesimo Quinzo pñabz hys nobilibz nris
ofstione palatino Sueden. thebda castellano Dnest. Thoma iudice. Stanisla. Subcamerario Sueden.
mci. Alberto Subp. mēna. Vlad. Jancone. Subdapi. Sueden. et alijs amplissimo fide dignis. Serpium
per manus Henrici curie nre Notary. In

frui debeant et gaudere. Propter quod etiam, ut sepedictum opidum, cum villis et libertatibus adiacentibus eidem, possint celerius restaurari et locari, omnes et singulos incolas eorundem, ab omnibus judiciis palatinorum, castellanorum, iudicum, subiudicum, ministerialium quoque perpetuo eximimus et etiam liberamus, ita quod coram ipsis vel eorum aliquo respondere nullatenus teneantur, nisi advocatus aut sculteti premissarum villarum coram nobis vel iudicio nostro, dum tamen per literam, nostro sigillo munitam, evocati fuerint, tunc suo jure theutonico de se querelantibus (sic) respondebunt. Kmethones vero, cum eorum sculteti in reddenda iusticia fuerint negligentes, tunc per suum dominum iudicabuntur, prout ipsorum jus theutonicum postulat et requirit. Inter alia dicto domino Johanni favorem volentes impendere specialem, omnes et singulos incolas dicti *Rzessowiensis* districtus, illa gaudere volumus libertate, quam a nobis habent sculteti in villis noviter locatis, dum idem dominium tenuimus, perpetuis temporibus concessam libertatem. In cujus rei testimonium et evidenciam clariorem, presentes dari fecimus nostri sigilli munimine roboratas. Actum *Cracovie*, die dominica, qua cantatur omnis terra, anno millesimo trecentesimo quinquagesimo quarto. Presentibus his testibus: Johanne palatino, Vilczone Castellano Sandomiriensibus, Eustachio Lublinensi, Stanislao Malogostensi Castellanis, Andrea Succamerario, Petro tribuno Cracoviensibus, et alijs multis fide dignis. Datum per manus domini Sbignei Cancellarij Cracoviensis.

CXX.

In villa Szarley, anno 1355 d. 11 m. Octobris.

Wladislaus Dux Cujavie scultetiam in villa *Ostrowgā* sitam, cuidam Nicolao collatam ab omnibus solutionibus liberam facit ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Gestorum perit memoria cunctorum, si non testibus veridicis, et scriptis publicis denotentur. Igitur notum sit uniuersis,

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo N° 1105 Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae. Sigillum appensum in funiculo serico coloris rubri habet in campo in modum tabulae latrun-

tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris. Quod nos Wladyslaus dei gracia dux Cuiaue et dominus Gnewkouiensis, consideratis et inspectis continuis et fidelibus seruicijs, nobis per nostrum fidelem Nijcolaum dictum Rumlik, heredem de *Wenczslawicz* exhibitis et inpensis, adhuc quoque in posterum inpendendis; cupientes eciam beneficio beneficijs obuiare, dictum Nijcolaum de hijs sex mansis, quos in villa Monialium cenobij plocensis beate Marie Magdalene, *Ostrowans* wlgariter nominata, sita in terra *Gnewkouiensi*, nomine scultecie dignoscitur possidere, ab omnibus iuribus polonicalibus, nostrisque solucionibus ducalibus uniuersis, que pronunc sunt, aut oriri possunt quomodolibet temporibus in futuris, puta ut sunt: *pekarne, glowne, crowne, godne, podworoue, dymowe, poradlne, poramb poglowny, walne, stroza, narzaz, prewod, wiuoz*, a vacca, porco, perna et oue, ab omnibus alijs iuribus et solucionibus uniuersis, quocumque nomine nominentur, una cum suis liberis et successoribus legitimis, liberum facimus eternis temporibus, pariter et solutum. In cuius rei robur perpetuo valiturum, presentem paginam ipsi Nicolao scribi fecimus, sigilli nostri munimine roborantes. Actum et datum in *Szarley* ⁽²⁾, beati Francisci in octaua. Sub anno domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto. Presentibus hijs nobilibus nostris: Mosciczone palatino Gnewkouiensi, Chebda castellano Bre-stensi, Thoma iudice, Stanislao subcamerario Gnewkouiensibus, Alberto subpincerna Wladislauensi, Jankone subdapifero Gnewkouiensi, et alijs quam plurimis fide dignis. Scriptum per manus Henrici curie nostre notarij.

culariae efficto clypeum oblique positum insigni terrae Cujaviensis exornatum, super eundem clypeum collocata est galea germanica cum ala aquilae. In ambitu leguntur verba: † S. WLA-DISLAI . . . . ACIA DUCIS CUYAVIE. Ex altera parte parvum sigillum item insigni terrae Cujaviensis, sed in alteram partem conuerso, exornatum. Verba in ambitu leguntur: S. WLA-DISLAI.

⁽²⁾ Procul dubio villa Szarglew antea in provincia Masoviensi et territorio Gostinensi sita.

CXXI.

Czchoviae, anno 1356 d. 18 m. Julij.

Casimirus Rex Poloniae cuidam Petro Herbordi, jus locandi villam ad fluvium *Sitnik* confert, eidemque villae nomen *Libertas Petri* imponit ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quod magnifica Regum pro utilitate decreuit fieri auctoritas, ratum atque stabile perpetuo debet permanere. Eapropter nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie, ceterarumque terrarum Cracouie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuiaue, Pomoranieque dominus et heres, ad noticiam et testimonium omnium, tam presencium, quam futurorum, harum serie literarum cupimus deuenire. Quod de nemoribus et siluis, fructus verrissimos ampliare cupientes, viro prouido et honesto Petro Herbordj de *Belcz*, damus omnimodam potestatem locandi villam, in fluuio *Sitnik*, iure Theutunico, Maydburgensi, de s..... mansis franconicis, nomen eidem ville *Libertas Petri* inponendo. Racione cuius locacionis, damus Petro eidem, et per eum suis veris heredibus et successoribus legitimis, sculteciam in eadem villa *Petri Libertate* perpetuo habendam, tenendam, donandam, vendendam ac possidendam, pro sua et suorum posterorum voluntate conuertendam; hos redditus expresse eidem Scoltecie addicientes videlicet: mensam panis, piscium et sutorum, macellum carniū, molendinum de duabus rotis, quatuor mansos liberos cum totidem ortis, duos pro ecclesia et unum pro pascuis communibus, seu pro pellendo gregge (sic) quod *scotnicza* dicitur in wlgari. Que omnia debent esse libera ab omnibus contribucionibus, solucionibus et exaccionibus, ac penitus absoluta. Volumus eciam, ut nullus Palatinorum, Castellanorum, et quorumlibet iudicum nostrj Regnj, kmetones memorate ville, pro quacumque causa siue causis, magnis et parvis puta: furti, sanguinis, homicidij, incendij, membrorum mutillacione, et alijs uniuersis debeat iudicare, nisi memoratus Scoltetus, et sui successores, de quibus idem Scoltetus tercium denarium habebit, duobus pro nobis reseruatis. Scoltetus eciam predictus, et sui successores, coram predictis palatino, castellano, et

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 606 asseruata. Sigillum abruptum, restat tantum funiculus sericus coloris rubei.

iudice, qui pro tempore fuerint, nullatenus respondebunt, nisi tantum coram nobis, dum per literam nostro regio insignio singnatam (sic) euocati fuerint, tunc de se querulantibus, non aliter tamen, quam suo iure theutunico, respondere teneantur. Et ut facilius predicta villa locari possit, omnibus ipsam inhabitantibus, a data presenti, ab omnibus nostris solucionibus et exaccionibus, quocumque nomine dicantur, infra quatuordecim annos, omnimodam elargimur libertatem. Qua elapsa, kmetones predicti ville predictae, de quolibet manso, octo scotos grossorum ratione census nobis soluere in festo beati Martini teneantur; sextum vero denarium censualem Scoltetus predictus et sui successores legitimi habebunt; tria prandia infra annum nobis, siue nuncio nostro debebuntur, a Scolteto unum, et a kmetonibus duo, siue pro quolibet unum fertonem (sic); pro decima vero per sex scotos de quolibet manso soluent, et non manipulatim. Preterea predictus Scoltetus et sui successores, ad quamlibet expeditionem generalem in defensionem nostri Regni, cum uno homine galeato, nobis et nostris successoribus seruire teneantur. In quorum testimonium, presentes dari fecimus, nostri sigilli munimine roboratas. Actum in *Czchow*, feria secunda ante diem beate Marie Magdalene. Sub anno domini Millesimo CCC^o L^o sexto. Presentibus hijs testibus: Wiczga capitaneo sandecensi, Nicolao subdapifero . . . . ., Ottone de Pylcia, Petro de Szczecoczin, Ymramo Zegothe burcrauo de *Czchow*, Marco custode Sandomirien., et alijs multis fide dignis. Scriptum per manus Jacobi notarij nostri.

CXXII.

Brestii, anno 1359 die 12 m. Februarii.

Zemovitus Dux Masoviae, approbat concordiam inter se et Elizabetham patruam suam per Cazimirum regem factam de immunitate et libertate bonorum ab ea possessorum ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ea que fiunt et ordinantur in tempore, ne per decursum temporis, simul cum tempore transeant, et a memoria hominum

⁽¹⁾ Ex tabula authentica membranacea Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae N° 25. Sigillum deest, restat nonnisi taeniola pergamena, qua appensum erat.

euanescant, necessarium est, ut literarum presidio, et testium aminiculo confirmetur ad memoriam sempiternam. Igitur Nos Semovitus dei gracia dux Mazouie et dominus Czirnensis, harum, quibus expedit, literarum tenore notum facimus uniuersis publice profitentes. Quod super omnibus et singulis controuersijs, dissensionibus, rixis et iniurijs inter nos ex una, et serenissimam principem dominam Elizabeth ducissam Wysegradiensem, patruam nostram, parte ex altera, aliquo tempore habitis et ventilatis, per magnificum principem, dominum nostrum dominum Kazimirum Regem Polonie, cum eadem domina ducissa sumus amicabilem concordati in hunc modum. Primo et principaliter: Quod ad districtum, situm inter fluuium dictum *Brzura* et inter magnam stratam dictam *Czyrwska*, et ad vasallos et kmetones in eodem districtu residentes, ac ad villam dictam *Czyrmno*, et ad ipsius kmetones, tempore vite eiusdem domine ducisse Wysegradiensis, nullum jus seu respectum de cetero habere debeamus. Ita, quod nullas exacciones, bernas, collectas, iurisdicciones, penas iudiciales, custodias, angarias, perangarias generales aut speciales, quocumque censeantur nomine, nullaue penitus seruicia, que vulgariter dicuntur *Posady*, ab incolis et inhabitatoribus, et specialiter a vasallis prefati districtus et ville *Czyrmno* memorate, inantea extorqueamus (sic), seu aliquammodo repetamus. Sed eundem districtum, et villam *Czyrmno* (sic), cum omni jure et dominio, ac cum omnibus utilitatibus, obuencionibus, censibus ac uniuersis pertinencijs suis, nichil iuris aut dominij inibi pro nobis reseruando, ad prefatam dominam ducissam Wysegradiensem, solum ad tempora vite ipsius, ex diffinitua promulgacione dominij nostri dominij Regis memorati volumus pertinere. Prefatam quoque dominam ducissam, venacionem omnium animalium et ferarum solo animali, quod *Thuer* vulgariter dicitur duntaxat excepto, in tota terra nostra libere admittimus habere et exercere. Quam quidem concordiam et compositionem per dictum dominum nostrum dominum Regem sic factam et ordinatam, laudamus, consentimus, et de eadem stamus contenti; ipsamque, bona nostra fide, absque doli et fraudis specie, promittimus inuolabiliter obseruare. In cuius rei testimonium et efficaciam cerciorem, presentem literam nostri sigilli munimine duximus roborandam. Actum et datum in *Bresth*, feria tertia proxima post diem beate Scolastice virginis, anno dominij millesimo trecentesimo quinquagesimo nono. Presentibus hijs testibus: venerabili in Christo patre domino

Jaroslao sancte gnezdensis (sic) ecclesie archiepiscopo, et serenissimo principe domino Nicolao duce Opaue, ac nobilibus viris dominis: Dadzybog Plocensi, Johanne Lanciensi, Alberto Brestensi palatinis, Floriano cancellario Lanciensi, Pascone Gnezdensi (sic), et Pascone Brestensi castellanis, Wyrbanthia Polonie, Predborio Cuyauic, et Chebda Syradie capitaneis, et Nicolao Czamborij, ac alijs qaum plurimis fide dignis.

CXXIII.

Plosci, anno 1361 die 25 m. Aprilis.

Kazimirus Rex Poloniae, villas *Kurowo*, *Dymce*, et *Ostrowqz*, ab omnibus solutionibus excepta universali collecta terrae, liberat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Cunctorum perit memoria factorum, nisi scripturis autenticis, et fide dignorum testimonio commendentur. Igitur nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie, nec non Cracouie, Sandomirie, Sijradie, Lancicie, Cuyauie, Plocensis, Russie, Pomeranieque dominus et heres. Ad universorum noticiam tam presencium, quam futurorum, volumus deuenire harum serie literarum: Quod ad instantes petitiones honorabilis et religiosi viri fratris Nicolai prepositi, nec non sororis Derslae priorisse tocus conuentus monasterij Sancte Marie Magdalene ordinis Premonstratensis ante *Ploczk*, exnunc kmethones et incolas villarum infrascriptarum videlicet: *Curowo*, *Dymcze* et *Ostrowons*, ipsius monasterij inhabitantes, ob salutem anime nostre, eximimus et perpetuo liberamus villas predictas ab omnibus angarijs, preangarijs, laboribus, solucionibusque uniuersis et singulis, excepta universali collecta terre, que *poredlne* nuncupatur; liberamus insuper iam dictos kmethones a iurisdictione omnium palatinorum, castellanorum, iudicum, subiudicum, ministerialium ipsorum ita, quod coram ipsis, uel eorum aliquo, pro causis magnis seu paruis, et uniuersaliter quibuscumque citati minime teneantur respondere, nisi coram suo preposito, aut eius iudice, per eum et

⁽¹⁾ Ex archetypo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 1111 asservato. Sigillum deest.

suos successores deputato, jure suo teutonico seu polonico respondebunt. Eciam de nostra gracia speciali admittimus eundem prepositum et suos successores, perpetuis temporibus, post suum hominem villarum supradictarum videlicet *Curowo*, *Dymcze* et *Ostrowons*, ubicumque et per quemcumque occisus fuerit, penam recipere capitalem, que quidem pena in polonico dicitur *poszèderze* (sic), alias omnes penas tam magnas, quam paruas in dictis villis perpetratas, idem prepositus et sui successores pro se et suo conuentu tollent et habebunt, temporibus eciam perpetuis. In cuius rei testimonium et euidentiam pleniorum sigillum nostrum est appensum. Actum in Ploczko, die Marci ewangeliste, anno domini millesimo CCC^o sexagesimo primo. Presentibus Dadzybogio Plocensi, Jaberto Cuyauiensi, Johanne Lanciensi, Chebda Syradiensi, Palatinis; Jacussio Subcamerario Plocensi, Dobeslao Castellano Cruswiciensi, et Floriano Cancellario Lanciensi, qui dicta habuit in commissis, et alijs.

CXXIV.

Anno 1362 d. 13 m. Februarij.

Vladislaus Dux Cujauiae commutationem certorum bonorum inter Moszczicium Palatinum Cujaviensem et filiastrum ejus factam ratam esse jubet ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Vniuersa que fiunt negocia, proch dolor apud homines labente tempore vacillant, nisi pagine et sc(ri)pti, test(ium)que fuerint insignita suffragio. Igitur Nos Wlad(islaus) Dei gracia Dux Cuyauie, dominusque Gnevcoviensis, ad perpetue (sic) rei memoriam edisserimus uniuersis, tam presentibus quam futuris, quorum audicioni presens scriptum recitatur. Quod strenuus miles dominus Moszczicz Palatinus Cuyauiensis, et sui filiastri sic nominati videlicet: Nicolaus, Bichno, Czibor in nostra presenciam constituti notificantes: cambium laudabile inter se cum hereditatibus mutuo fecisse. Ita quod sui filiastri prius nominati, sanis corporibus et plenis rationibus,

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 605 asservato. Documentum hoc pluribus rimis laesum. Sigillum deest.

perfectis mentibus, non coacte, nec compulse, sed bonorum sensuum deliberatione, et cum suorum amicorum, videlicet Nicolay dicti Visichlot, quondam filij Stanisslay, et Staszkonis filij quondam Alberti pye memorie heredis de *Kneye* libera volumptate (sic), non pre puericia, sed ad annos discrecionis omnes plenarie venientes, ad annos tales videlicet: Nicolaus ad annos viginti, Bichno ad decimum octauum, Czibor ad quindecimum annum, hereditatis partem eorum *Czibozre* (sic) dederunt ..... dictam *Zlotniki*, domino palatino iam dicto, cum omnibus utilitatibus et prouentibus ad eandem pertinentibus, prout sunt ..... filjstri iam pretacti palatini et sui amici prememor ..... dictam hereditatem se perhenniter abren. .... suis metis et terminis per m. .... m iam dictis videlicet Nicolao ..... et Staszcone circumferencialiter est limitata ..... Cuyaiensem et per s(uos) successores dictam hereditatem, ... regendam ..... dam, conuert ..... prout sibi et suis (successor)ibus melius et ..... Adhuc ..... palatinus p. .... manum adiutricem ..... exit xx mar. .... supradictas dominus p. .... suis filiastris dictam ..... resignauit ..... utilitatibus ac ..... prouentibus prout in suis gadibus circumferencialiter est ..... possidendam ..... commutandam pro ..... sagatius uidetur expedire. Preterea recognos. .... Latino iam dicto et successoribus pro suis meritis ..... nobis inpensis et aduc (sic) in posterum, per suos successores, ... super dictam partem her. .... re, que pars per suos s. .... pro hereditate *Zlotniki* sibi est commutata, omnia iura su. .... hereditates, scribi iussimus, nec non ..... munimine roborari. Ut autem h. .... cambij ac mutacionis peraccio, resignacio, abremuciacio (sic), iurisque donacio, robur obtineat perpetue ..... (presente)s literas scribi fecimus, et eas nostri sigilli munimine iussimus roborari, ad evidenciam (sic) huius (sic) rei testimonium. Datum et actum in castr. .... vigilia beati Valentini martyris gloriosi, sub anno domini M° C° C° LXII°. Presentibus hijs testibus: domino Oswaldo Castellano Slo. ...., Andreo (sic) Judici Cuyaien. ...., Przibislao Vexillifero, domino Jaszcone Subpincerna ..... , Johanne

Dapifero, domino Procuratore ..... Cuyauie dicto Run. ....
..... per manus Nicolay summi notarij domini ducis Cuyauie filij .....
.....

CXXV.

In villa Dolessycze, anno 1362 d. 18 m. Julij.

Cazimirus Rex Poloniae cuidam Henrico quondam advocato de Wartha facultatem de novo locandi oppidum *Koto* jure theutonico concedit ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei etc. Proinde nos Johannes Albertus etc. Significamus etc. Quomodo in nostra et Consiliariorum nostrorum presenciam constituti personaliter providi Consules opidi nostri *Colo*, suo lociusque comunitatis nominibus, exhibuerunt coram nobis privilegium sub titulo et sigillo Majestatis olim Serenissimi domini Principis Antiqui Kazimiri eadem gracia Polonie Regis super advocaciam ibidem in *Colo*, quam prehabito consensu olim Serenissimi domini Kazimiri Regis etc. genitoris et antecessoris nostri carissimi, a multis iam annis pacifice possiderunt (sic), datum et concessum, supplicantes, quatenus eis prefatum privilegium confirmare dignaremur. Cuius quidem privilegii tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis:

In nomine domini, amen. Ne res gestas coram Regum magnificencia, aboleat successus temporum, opportunum est eas scripturis autenticis, et fide dignorum testimonio testium ad perpetuam rei memoriam roborari. Proinde Nos Kazimirus dei gracia etc. Ad universorum noticiam tam presencium, quam futurorum volumus devenire, quod utilitates Regni nostri peramplius dilatare cupientes, exnunc provido viro Henrico, quondam advocato de *Wartha*, tenore presencium damus et concedimus plenam et liberam potestatem locandi de novo ciuitatem ex villa dicta *Colo* sic vulgariter appellandam, cum duabus villis ad eandem ciuitatem perpetue pertinendis,

⁽¹⁾ Ex apographo libri manu scripti vulgo „Metryka Koronna” dicti N° XV. p. 159 in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asservati.

eodem nomine *Colo* appellandis, omnes simul quinquaginta mansos Maydburgenses continentes, jure theutunico prefati (sic) Maydburgensi, quo gaudet Civitas nostra *Brezst.* In qua quidem civitate locanda, publice profitendo recognoscimus: prefato Henrico suisque veris et legitimis heredibus ac successoribus, advocaciam dicte civitatis locande, pro sexaginta marcis pragensium grossorum, numeri polonialis XLVIII° faciencium (sic) marcam eandem, pro se et sua posteritate ementi et (sic) racionabiliter, rite, vendidisse, de quibus nos tenemus pagatos et contentos, cum adiuncione duarum sculteciarum dictarum villarum *Colo*, ut prefertur, nominandarum. Quas idem Henricus de nostro beneplacito et consensu, a scultetis predictarum villarum pro sexta media marca dictorum grossorum pragensium, racionabiliter emit, per eosdem resignacione subsecuta, cum omnibus et singulis comodis, utilitatibus et proventibus quibuscunque, qui et que ex eadem Advocacia et scultetis (sic) predictis, succedente tempore, poterint (sic) dirivari (sic), habendas, tenendas et perpetuis temporibus pacifice possidendas, nec non vendendas, donandas, alienandas, obligandas, seu commutandas, et pro libito sue voluntatis, et suorum posterorum, de Advocacia et Scultecijs predictis, libere disponendas. Idem quoque Henricus et sua posteritas, racione locacionis civitatis huiusmodi et predictarum Advocacie et Sculteciarum empcionis, infrascripta bona et iura imperpetuum obtinebit, habebit et pacifice possidebit. Et primo videlicet quatuor mansos liberos dicti iuris theutunici Majdemburgensis absque omni dacione cuiuslibet rei, dandi cuipiam ab eisdem. Item, duos ortos liberos sitos in insula pertinenti ad eandem civitatem. Idem (sic), domum et curiam liberam, in eadem civitate. Item balneum. Item de omnibus cameris suis operatorijs quibuscunque, et qualescunque inibi poterunt edificari, carnificum, panum, sutorum et pannorum, terciam partem. Idem Henricus advocatus et sui posteri habebunt et optinebunt (sic), contradiccione quorumcunque non obstante, illis cameris duntaxat exceptis, que ecclesie ibidem erigende et fundande, una cum alijs perpetuandis (sic) rectori ipsius, qui pro tempore fuerit, deputentur (sic) et adjungentur. Item molendinum, quod melius construere poterit in fluvio dicto *Vetseza*, cum omnibus necessitatibus construendis, et utilitatibus spectantibus ad illud. Item in alio fluvio dicto *Wartha*, et per totum ipsum fluvium liberam piscaturam cum omnibus

instrumentis suis ad piscaturas, et ad ipsum officium necessarijs et consuetis, licite habebit. Item de qualibet area unum grossum pragensem. Item idem advocatus tercium denarium de qualibet re iudicata, et eciam de iuramentis quibuscunque, que qualitercunque cadent, in terminis eiusdem civitatis et villarum predictarum, secundum quod late longeque limitate sunt et distincte, ac nunc de novo limitabuntur et distinguentur, sic quod easdem habeat iudicare. Insuper damus et concedimus prefate civitati dicte *Colo* duodecim annos, et predictis villis sic eodem nomine nuncupatis sex annos libertatis, ita quod ad soluciones qualescunque, et contribuciones et exactiones quascunque, eciam ad *sep*, et ad alia quocunque nomine vocentur, minime teneantur. Nec ad ea qualitercunque compelli de jure vel de facto nobis faciendas (sic). Qua quidem libertate utrobique expirata, prefati cives de qualibet area unum grossum pragensem, kmelhones vero predictarum duarum villarum, quilibet per unum fertonem in quolibet beati Martini festo nunc proxime instanti, a data presencium immediate computando, nobis racione dominij dare et solvere tenebuntur. Que quidem civitas una cum predictis villis situate sunt in districtu Conynensi. Preterea advocato in villa infradicta damus et concedimus unum pratum liberum in *Gastaw*, et libera pascua civitati pro peccoribus pellendis, et eciam libera pascua in *Ruscow*, et in *Cosczyol* obtinendi, dummodo prefatis villis nullum in eorum segetibus et pratis ab eisdem pascuis separatis [damnum] aliquammodo inferatur. Et in horum omnium dicto Henrico advocato et sue posteritati per nos graciose concessorum iuris dominii recognicionem, in plattis ⁽²⁾ ad quamlibet expedicionem per nos faciendam requisitis (sic) secundum consuetudinem Regni nostri Polonie in hijs hactenus observatam, nobis expeditus et decenter servire teneatur et sit astrictus. Que quidem omnia et singula, videlicet locacionem civitatis et prefatarum villarum locandarum empcionis, vendicionis, et resignacionis advocacie et sculteciarum aliarum, et omnia alia, que ex predictis sunt secuta, rata et grata habentes, ac eas et ea, presentis scripti patrocinio ratificamus, approbamus et confirmamus, nostri maioris sigilli presencium (sic) appensione. Damus nichilominus, et presenti-

⁽²⁾ Ita appellabantur armaturae ex laminis ferreis confectae, cujusmodi habuisse Sarmatas scribit Tacitus. *Du Cange* Glossarium mediae latinitatis s. v. *Plata*.

bus assignamus ecclesie et plebano, qui pro tempore fuerit, in eadem civitate sic ut premititur locanda, unum mansum liberum, macellum carniū, mensam panum, et aliam mensam sutorum, exceptis alijs eidem ecclesie et plebano in posterum per nos aut alios adiungendis, perpetuis temporibus, libera et pacifice possidenda, cum confirmatione nostra superius expressa. Actum et datum in *Dolessycz*, feria secunda post diem beate Margarethe, sub anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo secundo. Presentibus hijs testibus videlicet: Chebda Palatino et Capitaneo Siradiensi, Abrahe (sic) Castellano et Capitaneo Lublinensi, Ottone Capitaneo Russie, Johanne dicto *Bogathka* Subagazone Cuyaviensi, Drischone Capitaneo Dobrzinensi, Predborio de Brzeze, et pluribus alijs fide dignis. Scriptum per Henricum Cropelin Notarium nostrum.

Nos itaque Johannes Albertus dei gracia Rex prefatus, viso predicto privilegio iusto, in nulla parte viciato, preterquam ex antiquitate et corrosione vermium parum offenso et leso, ipsum de consilio consiliariorum nostrorum confirmandum et innovandum duximus, confirmamusque et innovamus tenore presencium mediante, decernentes ipsum robur perpetue firmitatis obtinere. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Actum *Poznanie*, feria quarta post dominicam conductus pasche (d. 17 Apr.) anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo tercio, Regni vero nostri Polonie anno primo. Presentibus reuerendis in Christo patribus dominis: Andrea Rosa Archiepiscopo Theomoviensi (sic) et Coadiutore Leopoliensi, Uriele Episcopo Poznaniensi; nec non Magnificis et Generosis: Nicolao de Cuthno Pallatino Lanciensi et Capitaneo Maioris Polonie generali, Johanne de Ostrorog Poznaniensi, Sandivogio de Czarnkow Gneznensi, Ambrosio Pampowskj Roszperiensi, Johanne Oleskj Malogostiensi Castellanis; Petro Kmytha de Wyszniycze Scepusiensi, Raphaele de Leschno Curie nostre Marsalko et Lanciensi, Johanne de Chodecz Haliciensi, Capitaneis; ceteris consiliarijs, dignitarijs, et curiensibus nostris quam pluribus fide dignis testibus ad premissa. Datum per manus venerabilis Gregorij de Ludbrancz Poznaniensis, Skarbimiriensis et sancti Floriani in Kleparz prepositi, Regni Polonie Vicecancellarij, sincere nobis dilecti. Relacio eiusdem venerabilis Gregorij de Ludbrancz R. P. Vicecancellarij.

CXXVI.

In villa Płowcze, anno 1363 d. 23 m. Junij.

Oswaldus Castellanus de *Slonsko* vendit scultetiam in villa sua *Płowcze* Stephano dicto *Wojciechowicz*, quam venditionem Casimirus Jagiellonides Rex Polonie confirmat ⁽¹⁾.

1456. In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Regum ac principum liberalitas multipliciter commendatur, si grata deuocione beniuola confirmacio ac innouacio litterarum subsequatur. Proinde Nos Kazimirus, dei gracia Rex Polonie, nec non terrarum Cracouie, Sandomirie, Siradie, Lancicie Cuyauie, Magnus dux Lithwanie, Russie, Prussieque dominus et heres. Significamus tenore presencium, quibus expedit uniuersis presentibus et futuris, presencium noticiam habituris: Quomodo accedentes nostre magestatis presenciam honesti et laboriosi Albertus Sandza, Nicolaus Yesz, et Martinus Caczor, Sculteti de villa nostra magna *Płowcze*, litteram seu priuilegium ipsorum Scultecie nobis obtulerunt et exhibuerunt humiliter supplicando, quatenus ipsis de innata nobis regie benignitatis clemencia, eandem litteram seu priuilegium ipsorum ratificare, approbare, renouare et confirmare dignaremur. Cuius quidem priuilegij tenor de uerbo ad uerbum sequitur et est talis:

1363. In nomine domini, amen. Cunctorum perit memoria factorum, nisi fuerint baronorum (sic) scripture (sic), et testium aminiculo firmiter roborata. Hinc est, quod nos Oswaldus Castellanus de *Slonsko*, et dominus de *Płowcze*, una cum filio nostro Johanne notum facimus uniuersis, tam presentibus quam futuris, presentem litteram habituris, quod de maturo consilio amicorum, in bona mentis et corporis valitudine, ad melioracionem bonorum nostrorum, vendidimus in *Płowcze* villa nostra, sculteciam pro quinquaginta marcis Thorunensium denariorum, fidei nostro Stephano dicto *Wojciechowycz*, kmethoni ibidem in *Płowcze*, ac sue posteritati in perpetuum possidendam. Obtinebit quoque idem Scultetus una cum suis succes-

⁽¹⁾ Ex tabula authentica membranacea Varsaviensis tabularii publici Regni Polonie N^{ro} 604 depromptum. Sigillum deest.

soribus, in predicta villa *Plowcze* quatuor mansos liberos, et tertium denarium de causis iudicialibus, et de juramentis, siue in Polonico fuerint, siue in Theutunico iudicate. Similiter de thabernis, quotquot fuerint in predicta villa *Plowcze*, dictus Scultetus una cum suis successoribus, tertium denarium obtinebunt. Ceterum, cum ad expeditionem nos transire contigerit, volumus, ut dictus Scultetus sit absolutus ab eadem expeditione illo anno nobiscum transiendi; sed pro eo, nobis et posteris nostris soluet unam marcam grossorum. Si autem eodem anno aliud mandatum proclamatum fuerit ad expeditionem, et si nos a kmethonibus aliquas pecunias recipere contigerit, volumus, ut nobis soluat idem Scultetus dimidiam marcam grossorum. Cum igitur uille Theutunicales, videlicet kmethones cum Sculteto tria prandia domino suo parare teneantur, volumus, ut dictus Scultetus pro tercio prandio, quod ipsum tangit, nobis soluat annis singulis duodecim grossos. Si autem ad aliquas inuitatas siue nostras villas⁽²⁾ nos, dominam nostram, aut filiam transire contigerit, ipse Scultetus aut filius suus, nos conducere tenebitur, aut quem loco sui duxerit expediendum. Concedimus insuper eidem Sculteto, ac sue posteritati, ut habeant gregem ouium et opilionem, iumenta equarea (sic), pecudes cum suis pusillis, vitulis, agnellis, et pascant libere cum suis proprijs pastoribus in predicta hereditate sine dampno vicinorum. Ita tamen, quod in tempore messorum (sic), gregem (sic) ouile nostrum prius transibit per campum, tunc Sculteti grex ouile nostrum gregem sequi habebit, et si gregem nostrum non contingerit nos habere, tunc scultetus prefatus pascat oues suas, et omnia animalia superius dicta sua per campum predictae hereditatis, sine omni impedimento kmethonum. Damus et eciam iam dicto Sculteto et suis sequentibus valteres (sic), nisos, accipitres pro leporibus, auibus uniuersis, quos inuenire poterit libero in dicta hereditate capiendis. Volumus eciam, ut dictus Scultetus, aut sui successores, coram nullo iudice respondere teneantur, nisi coram nobis. Si autem ipsi Sculteto aut suis successoribus, in predicta uilla *Plowcze* mansio displicuerit siue status, admittimus, quod eandem scolteciam vendat, obliget, et commulet, disponatque de ea, prout uult, uel placuerit sue posteritati (sic)

⁽²⁾ *Inuitata*, convocatio, conventus; invitatio ad solennitatem, vel coenam solenniorem. *Du Cange* s. h. v.

voluntati (sic). Ut autem hec vendicio robur obtineat firmitatis, presentem scribi fecimus literam, et nostri sigilli munimine roborari. Datum in *Plowcze* in vigilia Nativitatis Beati Johannis Baptiste, anno domini millesimo tricentesimo sexagesimo tercio. Presentibus discretis viris: Bartholomeo *dalatko-wo*⁽²⁾, cum duobus filiis suis videlicet Petro et Michaeli, domino Johanne plebano de *Plowcze*, Nicolao dicto *Geszko*, Johanne *Lyowicz*, Maczkone *Troyanowycz* ciuibus *Radzeyowiensibus* cum alijs multis.

Nos uero petitionibus eorundem tamquam iustis et rationi consonis benigniter acclinati, prefatam ipsorum literam seu priuilegium, in omnibus suis punctis, capitulis, articulis et clausulis in ea contentis, ratam habentes atque gratam, ex certa nostra sciencia ratificamus, gratificamus, innouamus, approbamus, confirmamus et presentis scripti patrocinio roboramus, decernentes ipsam robur obtinere perpetue firmitatis. Nichilominus tamen omnia jura nostra regalia, quibus ulimur in presenti, uel que competere dinoscuntur, salua pro nobis et nostris successoribus reseruamus. Post cuius quidem littere ratificationem, hanc interpretationem adicimus et facimus, quod huiusmodi confirmationem, ratificationem et roboracionem priuilegij ipsorum, nonnisi ad ea, que nunc ipsi Sculteti tenent in possessione volumus extendi et non ad plura. Quantum uero est de seruicijs, ad que occasione huiusmodi scoltecie tenentur, illa nobis iuxta consuetudinem antiquam et solitum morem, secundum quod et alij Sculteti in Terra *Cuyauensi* et Palatinatu *Brestensi* villarumstrarum regaliū seruunt, impendere tenebuntur et supplere, inconsuetis et insolitis seruicijs eosdem operare seu quouis modo aggrauare nolumus, neque ad illa quomodolibet obligari. In cuius rei testimonium, sigillum nostrum presentibus est subappensum. Actum in *Brzesce*, sabbatho proximo ante festum Sancte *Margarethe* (d. 10 Julij), anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo sexto. Presentibus ibidem: Reuerendo in Christo patre domino *Andrea* episcopo *Poznaniensi*; et Magnificis et Generosis: *Paskone* de *Goslawycze* Castellano *Conariensi*, *Floriano* de *Paczonow* Subdapifero Curie nostre, *Nicolao* *Bcijsad* Vexillifero *Cracouiensi* et *Marschalco*, *Thoma* *Sanczygnyewsky* Incisore, *Voyschykone* de *Wojjeza*

⁽²⁾ Deberet esse de *Latkowo*. — *Latkowo*, *Plowce*, *Slonisk*, villae provinciae *Masoviensis*, territorij *Cuyaviensis*, regionis *Radziejeviensis*.

Succamerario nostre Curie suppremo, et alijs quam pluribus fide dignis testibus ad premissa. Datum per manus venerabilis Johannis Lutkonis de Brzesze utriusque iuris doctoris, apostolici prothonotarij, et eiusdem causarum auditoris, Archidiaconi Gneznensis, et Regni Polonie Vicecancellarij, sincere nobis dilecti.

Relacio prefati Johannis Lutkonis de Brzesze utriusque iuris doctoris, Archidiaconi Gneznensis, R. P. Vicecancellarij.

CXXVII.

In villa Bobrowniki, anno 1364 d. 16 m. Februarij.

Rex Casimirus dirimit litem de possidenda villa *Thuchowo* ortam ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quoniam omnium habere memoriam, plus dinoscitur esse diuinum, quam humanum, Nos igitur Kazimirus dei gracia Rex Polonie, Cracovie, Sandomirie etc. Notum facimus tam presentibus quam futuris presencium noticiam, habituris: Quod extra [extans?] coram Strenuis ac Nobilibus militibus, nostris fidelibus Dirskone Capitaneo, Andrea Judice, Wlostone Subjudice dobrzinensibus, inter Nobiles milites Joannem, Vislaum, Paulum fratres germanos, filios quondam Bollessij de *Nexin* heredis actores parte ex una, et strenuos milites Adam Venatorem, et Albertum Subpincernam similiter germanos fratres dobrinienses, heredes de *Thuchowo* reos parte ex altera, materia questionis pro hereditate ipsorum *Thuchowo* ⁽²⁾. Tandem coram ipsis hinc inde terminis et dilacionibus ventilatis, ad nostram Majestatem eadem questionis materia cum partibus extitit devoluta. Partibus igitur coram nobis et Baronibus nostris constitutis, audita diligenti propositione questionis et responsione Ade venatoris et Alberti Subpincerne dobrinensium; quia diuturnitatem allegabant et possessionem, ejus contrarij memoria non extitit, ac prescripcionem et jus terre hactenus obser-

⁽¹⁾ Ex confirmatione Regis Sigismundi I. anni 1527, quae continetur libro manu scripto vulgo *Metrica* Regni dicto, in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asservato, N^{ro} XLII. pag. 284 et 285.

⁽²⁾ Villa *Thuchowo* in Palatinatu quondam Plocensi sita, territorio et regione Lipnoviensi.

vatum, Nos vero habito consilio nostrorum Baronum, habentes deum et conscienciam nostram pre oculis, per decretum Judicij nostri Andree Judici nostro dobrinensi mandavimus eandem hereditatem dictam *Thuchowo*, sittam in terra Dobriniensi, perpetuo jam dictis Ade Venatori et Alberto Subpincerna (sic) Dobriniensibus adjudicari et ipsorum legitimis successoribus, cum omnibus utilitatibus, redditibus et censibus; predictis vero fratribus ipsorum patruelis (sic) actoribus Joanni, Vislo et Paulo fratribus germanis de *Nexin* heredibus, pro eadem hereditate *Thuchowo*, et ipsorum successoribus exnunc perpetuum silentium imponentes. In quorum omnium testimonium ad evidenciam plenioram, sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Actum et datum in *Bobrowniky* ⁽³⁾, Sabbato proximo ante Dominicam, qua cantatur Reminiscere, Anno domini Millesimo trecentesimo sexagesimo quarto. Presentibus testibus: Joanne Palatino Lanciensi, Petro Castellano, Andrea Judice, Wlostone Subjudice, Alberto Subcamerario Dobriniensibus, Bernardo Castellano de Rippin et alijs multis fide dignis. Scriptum per manus Nicolai Rola Custodis Lanciensiensis et Notarij curie nostre.

⁽³⁾ Bobrowniki opidum in Palatinatu Plocensi.

CXXVIII.

Kazanovii, anno 1364 d. 31 mens. Decembris.

Florianus Cancellarius Lanciensiensis et praepositus Cracoviensis, scultetiam villae *Glina* in terra Lanciensi sitae, Sdzslao filio Tomconis de *Rzeczica* vendit ⁽¹⁾.

1505. In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quoniam actus hominum perpetua memoria indigentes, plerumque ab hominum noticia dilabuntur, nisi apicibus literarum et testium fide dignorum annotatione fuerint perhennati; proinde Nos Alexander dei gracia Rex Polonie, Magnus dux Lithuanie, nec non terrarum Cracovie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuiavie, Russie, Prussieque, ac Culmensis, Elbingensis et Pomeranie domi-

⁽¹⁾ E libro manu scripto vulgo *Metrica* Regni dicto in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asservato N^{ro} XIX. pag. 193.

nus et heres etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit universis et singulis, presentibus et futuris harum noticiam habituris: Quomodo nomine Nobilis Johannis Grothek sculteti ville nostre *Glyna*, in Terra Lancieinsi et districtu Brzeziniensi consistentis, supplicatum nobis humiliter extitit, ut ejusdem sculteti priuilegium super sculteciam dicte ville nostre, titulo et sigillo, prout in eodem priuilegio inferius describendo continetur, munitum, propter vetustatem, qua consumitur, innovare, approbare, ratificare et confirmare dignaremur. Cujus quidem priuilegij tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis:

1364. Noverint universi, presencium noticiam habituri: Quod [Nos] Florianus, Cancellarius Lancieinsis et prepositus Cracouiensis cupientes bona Cancellarie nostre in meliores redditus ampliare, vendidimus sculteciam Sdzslao filio Thomkonis de *Rzeczicza* in villa nostra dicta *Glyna* sita in terra Lancieinsi, in fluvio, qui *Luczozna* nuncupatur, pro sedecim marcis grossorum pragensium, dantes eidem sculteto in dicta villa duos mansos liberos ab omni solucione nostra, seu alia qualieunque. De quibus mansis decimam Ecclesie in *Rzeczicza* soluet manipulatim. Damus eciam eidem sculteto et suis legitimis successoribus sculteciam dictam commutare, donare, vendere, nostro tamen cum consensu. Predictus eciam scultetus kmethones in eadem villa pro singulis causis paruis et magnis, jure teutunico, quod *Szredense* vocatur, judicabit et de penis tercium denarium pro se tollet, cum toto juramento. Scultetus vero cittatus coram nobis, eodem jure respondebit. Postquam vero elapsa fuerit libertas, que in locacione ejusdem ville est data, quilibet kmetho de manso nobis duodecim grossos in festo Sⁱ Martini soluet; seruicia eciam et labores seu honores, prout alie ville in terra Lancieie teutunicales soluent nobis. Predictus eciam scultetus nobis seruicia exhibebit, prout alii sculteti prelatorum. Actum et datum in *Kazanowo*⁽²⁾, feria tertia in octawa sancti Stefani, anno domini millesimo tricentesimo sexagesimo quarto. Presentibus hijs testibus: domino Dobeslao herede de *Conyszkije* (sic), Stefano herede de *Bedlno*, Woyslao herede de *Pomorzan*, Gregorio plebano de *Conijszkije*, Stanislao plebano de *Rzeczicza*, Johanne plebano de *Brzezina*, et alijs quam plurimis viris fide dignis.

(2) *Kazanow* opidum in Palatinatu Sandomiriensi territorio vero Radomiensi situm.

Quibus quidem supplicacionibus pro parte ejusdem Johannis Grothek coram nobis exhibitis, tanquam justis annuentes, priuilegium preinsertum ratum, firmum et gratum habentes, in omnibus suis punctis, clausulis, condicionibus et articulis innovandum, approbandum, ratificandum et confirmandum duximus, innovamusque, approbamus, ratificamus et confirmamus, tenore presencium mediantem. Decernentes ipsum robur perpetue firmitatis obtinere. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum. Actum et datum in conuencione generali *Radomiensi*, feria secunda post festum sancti Urbani proxima (d. 26 Maij), Anno domini millesimo quingentesimo quinto (1505), Regni vero nostri anno quarto. Presentibus reuerendissimo et reuerendis in Christo patribus dominis: Andrea Archiepiscopo Gneznensi et Primate, Bernardino Electo Leopoliensi; Johanne Craeouiensis, Vicencio Wladisslouiensis, Johanne Poznaniensis, Luca Warmiensis, Alberto Vylnensis, et Martino Mednicensis, Mathia Premisliensis ecclesiarum, Episcopis. Nec non magnificis, venerabilibus et generosis: Spithkone de *Jaroslau* Castellano Cracouiensi, Johanne de *Tharnow* Sandomiriensi, Nicolao Gardzyna de *Lubranecz* Callissiensi, Petro Myszkowskj de *Myrow* Lancieinsi, Nicolao de *Coszelecz* Brzestensi, Nicolao de *Crethkow* Juniwladislawyensi, Johanne de *Tharnow* Russie, Nicolao de *Curozwankj* Lublinensi, Prandotha de *Thrczyana* Rawensi, Palatinis; Johanne Jarand Callissiensi, Johanne de *Przeramb* Siradiensi, Janussio Latalskj Gneznensi, Johanne Slupeczki Sandeczensi, Jacobo de *Szyekluka* Voyniczensi, Petro Schaffranijecz Visliciensis, Johanne Jordan de *Zaklyczijn* Byeczensi, Stanislao de *Mlodzeyowycze* Radomiensi, Martino Szkothnyczki de *Bogoria* Zavichostensi, Stanislao Potuliczki Myedzyrzeczensi, Petro de *Opalenycza* Landensi, Petro Gorskj Naklensi, Nicolao de *Radzykow* Dobzynensi, Andrea de *Radzeyowycze* Sochaczewyensi, Paulo Choteczkj Polaneczensi, Castellanis; Johanne de *Lassko* Cancellario; Jacobo de *Schydlowycz* Thezaurario Regni nostri; Alberto Gorskj Scolastico Wladisslawyensis, et Nicolao de *Barthnykij* Custode Ploczensis ecclesiarum, secretarijs nostris, ceterisque dignitarijs, officialibus et curiensibus nostris, circa premissa testibus fide dignis, sincere nobis dilectis. Datum per manus Reuerendi in Christo patris domini Mathie Episcopi Przemijlsyensis et Regni nostri Vicecancellarij sincere nobis dilecti.

Relacio ejusdem Reuerendi in Christo patris domini Mathie Episcopi Przemyslyensis et R. P. Vicecancellarij.

CXXIX.

In villa Dambordzial, anno 1365 d. 13 m. Maij.

Casimirus Rex Poloniae, Hanroni et Mathiae quibusdam, advocatiam in civitate *Ossiek* una cum villa *Schirchow*a vendit ⁽¹⁾.

1502. In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Labantur necesse est a memoria concessionem atque decreta per quantumcunque excellentes, etiam maximos principes facta, quae non fuerint communita (sic) perhennium apicibus literarum. Quapropter Nos Alexander dei gracia Rex Poloniae, nec non terrarum Cracouie, Sandomiric, Siradie, Lancicie, Cuyavie, Magnus dux Lithwanie, Russie, Prussie, ac Culmensis et Elbingensis, Pomeranieque dominus et heres etc. Significamus etc. Quia pro parte nobilium Petri, Johannis, Stanislaj et Nicolai, liberorum nobilis olim Stanislai Gamrath de *Sowoklanski* aduocati opidi nostri *Ossyek* in terra Byccensi siti, exhibite nobis erant litere certe vendicionem advocacie Civitatis *Ossyek* in se continentes. Et quia ex vetustate per tinearum seu aliorum vermium corrosione, non parum demollite erant, quam ob rem supplicatum nobis fuerat, ut easdem literas innovare, atque munimen novi roboris ac confirmationis nostrorum eis adicere dignaremur. Quarum sequitur tenor:

1365. In nomine domini, amen. Nouerint, quibus expedit uniueris: Quod nos Kazimirus dei gracia Rex Poloniae, nec non terrarum Cracouie, Sandomiric, Siradie, Lancicie, Cuijavie, Pomeranie, Russieque dominus et heres etc. Utilitates Regni nostri in certis pecunijs ampliare cupientes, extunc prouidis viris Hanroni condam Stephani, et Mathie Volurami filijs, aduocaciam nostram in *Ossijek*, civitate nostra cum villa dicta *Schirchow*a, secundum quod in suis granicijs sunt distincte, in districtu *Byccensi* situata,

⁽¹⁾ E libro manu scripto Metrica Regni dicto in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asseruato N° XVII. p. 280.

pro centum quinquaginta marcis grossorum pragensium, numeri polonicalis, quadraginta octo marcam faciencium, vendidimus et tenore presencium vendimus perpetuo, cum omni jure, dominio, prout soli tenuimus, post resignacionem Luszczkonis condam aduocati civitatis supradicte; assignantes et appropriantes eidem aduocacie redditus infrascriptos, videlicet: sex mansos liberos, quatuor in agris cultis, et duos in silua, molendina et piscinas, quecunque intra limites ejusdem civitatis in fluvio dicto *Vissloka* construere poterit, balneum liberum, cameras pannorum, mensas panum, sulorum, fabrorum, nec non macella carniarum, nec non sextum denarium census, et tertium de qualibet re iudicata, curiam seu locum in quo peccora maclantur, quae in Theutonico *Cutelhoff* nominatur, et ortos quotquot in suis ortis (sic). Quae omnia et singula titulo aduocacie ad iam dictos scultetos et eorum legitimos successores, jure hereditario perpetuis temporibus volumus pertinere. Licebitque dominis aduocatis et eorum posteris, eandem aduocaciam cum utilitatibus supradictis vendere, commutare et ad ipsorum conuertere voluntatem, nostro tamen de consensu regio. Damusque dictis aduocatis locandi centum mansos uel plures in siluis, videlicet in silua eundo versus siliam *Borzijn*, per fluvium dictum *Clopothnycza*, in silua eundo de villa dicta *Rosslanska volya*. Reseruamus tamen dictam villam pro nobis et successoribus nostris. Kmetthonibus autem in dictis siluis locandis, a data presencium intra viginti annos, plenam et omnimodam concedimus libertatem; qua expirata, kmetthones per octo scotos de quolibet manso grossorum, sicuti et ciues memorate civitatis singulis annis in festo beati Martini, nobis et nostris successoribus soluere tenebuntur. Insuper decernimus, quod sepe dicti aduocati et eorum successores legitimi nobis et nostris successoribus, ad quamlibet expeditionem generalem, quociens necesse fuerit, cum homine cum hasta decenter expedito servire sint asstricti. Preterea dictos aduocatos et eorum posteros, cum universis civibus et incolis memorate civitatis, ab omnibus iudicijs et potestatibus pallatinorum, castellanorum, iudicum et subjudicum universorum Regni nostri absolvimus et perpetuo liberamus; ita quod coram eis, vel eorum aliquo pro causis magnis et parvis nullatenus respondebunt. Sed tamen ciues coram suis aduocatis, aduocati vero coram nobis, jure theutonico Majjdemburgensi, dum tamen per literam nostram citati fuerint, tunc de se querulantibus respondere tenebuntur. In causis autem criminali-

bus et capitalibus, dictis aduocatis iudicandi, sentenciandi et condemnandi plenam et omnimodam concedimus facultatem, prout ius maydemburgense in omnibus suis articulis postulat et requirit. In quorum omnium testimonium, sigillum nostrum presentibus est subappensum. Actum in *Dambow-dzijal*, feria tertia proxima post diem beati Stanislai martiris gloriosi, anno domini millesimo tricentesimo sexagesimo quinto. Presentibus: Bodznatha (sic) Procuratore nostro generali, et Predslao Subdapifero Cracouiensi, Virzbnatha (sic) de Maloschow, Petro Capitaneo Sandecense (sic), Johanne dicto Kolamb Magistro coquine curie nostre regalis.

Igitur nos considerantes literas ipsas non minus efficaciter, quam etiam cum auctoritate non mediocri, sub Majestatis sigillo antiquitus concessas, nullamque in eis apparentem suspicionis notam, eas de speciali gracia et virtute regijs nostris innovando, novi roboris et confirmationis nostrarum munimine literarum decretum eis adiciendum et concedendum duximus, prout innovamus, confirmamus et communimus easdem, decernentes eas in toto earum tenore preinserto, in omnibusque punctis, condicionibus et clausulis valituras, tenore presencium mediante in ewm. In cujus rei testimonium, sigillum nostrum presentibus est subappensum. Actum *Cracovie* feria secunda ante festum conuersionis sancti Pauli (d. 24 Januarij), anno domini millesimo quingentesimo secundo (1502), Regni vero primo.

Relacio reuerendi in Christo patris domini Creslai Episcopi Wladislauiensis, R. P. Cancellarij.

CXXX.

Gneznae, anno 1366 d. 21 m. Martij.

Casimirus Rex Poloniae, nobilibus militibus Jacobo, Valtero et Hennigo de *Guntersberg*, villam *Wyssoka* cum omnibus attinentiis confert⁽¹⁾.

Nouerint uniuerſi, tam presentes quam posteri, presencium noticiam habituri: Quod nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie, et terrarum Cra-

⁽¹⁾ Ex confirmatione Regis Sigismundi contenta libro manu scripto Metrica Regni dicto in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asservato N° XXIII. p. 20.

couie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuyaue, Pomeranie, Russieque dominus et heres, strenuis et nobilibus Militibus dominis: Jacobo, Valtero et Hennigo de *Guntersberg*, nostris fidelibus et ipsorum veris et legitimis successoribus in Regno nostro Polonie *Vyssoka* cum villis seu predijs, et omnibus attinencijs ad eandem spectantibus, et superfluitate nemorum usque ad locum ubi fluyius *Chuda*, appellatur in wlgari *Valny* et de illo loco *Valny* directe per metas infrascriptas scilicet: in *Quiyczko*, in *Lokowo*, in *Piskorzdol*, in *Sczodre*, in *Klaczjno*, in *Kleparzewlass*, in *Camijonki*, in *Palecznijczam*, in *Radecznijczam*, in *Ploczjczam*, directe in ococite (sic) usque ad prefatum fluuium *Chuda*, damus et conferimus cum omnibus utilitatibus, solucionibus et seruicijs, que nunc sunt et processu temporis possunt exoriri. Concedimus etiam eisdem et ipsorum legitimis successoribus plenam libertatem, municiones vel firmaciones quascunque edificare et construere in bonis nominatis. Preterea volumus, ut ampliori nostra gracia utantur prefati Jacobus, Valterus et Hennigus, cum eisdem veris et legitimis successoribus, a nostro seruicio⁽²⁾ sint penitus liberi et soluti de bonis nominatis. Ceterum volumus, ut omnibus fluyijs, stagnis, lacubus, lignis, pratis, pascuis, molendinis et hujusmodi similibus integraliter perfruantur, prout eis et eorum successoribus legitimis utilius videbitur expedire. Quas quidem prememoratas nostras donaciones, sicut a nostra et nostrorum predecessorum gratia, ipsorum predecessores et parentes hucusque longis temporibus possiderunt (sic), habere volumus, ut pretacti nostri fideles et ipsorum legitimi successores imperpetuum possidebunt (sic). Considerantes vero insuper ipsorum seruicia fidelia et nobis utilia, damus et elargimur de gracia nostra speciali, maturo consilio nostrorum nobilium prehabito, pretactis Jacobo, Valtero et Hennigo, et ipsorum legitimis successoribus iura infrascripta videlicet: quod quicunque ipsos vel eorum aliquem, pro qualibet calumnia vel qualicunque questione euocauerit ad iudicium nostrum, volumus et statuimus decernentes, quod idem euocatus mettercius juramento suo corporali hujusmodi calumniam euadere tenebitur. Si autem noluerit juramento corporali, ut expressum est, innocenciam suam declarare, et e conuerso et (sic) habere volu-

⁽²⁾ In alio exemplari, quod in libro Metricae Regni N° 84 p. 33—37 invenitur, legitur *iudicio*.

mus, quod prelaeta jura coram nobis seu nostro Capitaneo Majoris Polonie, et non alio iudice in Regno nostro Polonie, fieri (sic) debeant. In cujus rei testimonium, presentem literam nostri sigilli munimine duximus roborandam. Datum *Gnezne*, Sabbato ante dominicam Judica, anno domini millesimo tricentesimo sexagesimo sexto. Presentibus Magnificis Principibus: Henrico Glogouie, Georgio Lijwonie, Ducibus; Thomislao Iudice Chalissiensi et alijs fide dignis. Per manus domini Ottonis Cancellarij Polonie.

CXXXI.

Srzodae, anno 1369 d. 2 mens. Junij.

Cazimirus Rex venditionem scultetiae in *Murzynowo* a Przeczslao Palatino Calisiensi cuidam Czessek seu Lassek factam approbat ⁽¹⁾.

1562. Sigismundus Augustus etc. Significamus etc. Exhibitas esse nobis per certos consiliarios nostros nomine Laurentij Sculteti in *Murzynowo*, literas in pargameno scriptas, saluas et integras, ac sigillo Serenissimi olim Cazimiri Poloniae Regis, praedecessoris nostri, communitas, confirmationem donationis eiusdem Scultetiae maioribus praedicti Laurentij in se continentes. Quarum literarum tenor ad verbum descriptus est talis:

1370. In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quod Regum fieri decreuit auctoritas, ratum atque stabile debet perpetuo permanere. Proinde Cazimirus dei gratia Rex Poloniae, nec non Terrarum Cracouiae, Sandomiriae, Syradiae, Lanciciae, Cuiauiiae, Pomeraniae, Russiaeque dominus et haeres. Notum facimus quibus expedit uniuersis: Quod fidelis nostri Czossek alias Lassek Sculteti antiqui de *Murzynowo*, nuper nostrae Majestati oblata supplicatio continebat, quatenus sibi literam fidelis nostri domini Przeczslaj Palatini Calissiensis et Capitanei Poloniae generalis, ipsius sigillo appenso sigillatam, sanam et integram, omnique prorsus suspicionem carentem, tenoris subscripti, approbare, innouare, ratificare et confir-

⁽¹⁾ E libro manu scripto *Metrica Regni dicto*, in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asservato, N^o XCIII. p. 423 descriptum.

mare de benignitate solita dignaremur. Cuius quidem literae tenor dignoscitur esse talis:

1369. Nouerint universi praesentium notitiam habituri: Quod nos Przeczslaus Palatinus Calissiensis et Capitaneus Poloniae generalis, cupientes, ut tenemur, bona et seruitia Serenissimi Principis Cazimiri dei gratia Regis Poloniae, augere in quantum possumus, Czessek alias Lassek Sculteto antiquo in villa *Murzynowo*, ad suos duos mansos Scultetiae ibidem, unum mansum liberum illis duobus iungentes, pro decem marcis grossorum, ad utilitatem eiusdem domini nostri Regis vendidimus, et suae posteritati legitimae perpetue possidendum, tenendum et habendum, suoque pro libitu commutandum. Adjicientes eidem Czessek et suis sequacibus tertium denarium de qualibet re iudicata seu iudicanda. Tabernam, macellum, sulorem, sarctorem et pistrinum cum horto libere tenere, nec non pratum inter gades haereditatum *Capisicze* et *Drzeberki* cum fabro, agros ubi aptum fuerit eligere habet. Incolae autem ipsius haereditatis, pro censu domini Regis ad festum beati Martini marcam grossorum, quolibet anno de cuiusvis manso, et fertonem plebano ibidem soluere tenebuntur. Ad festum autem Paschae, duo latera carniū, vel duodecim scotos grossorum et per triginta oua quilibet Cmetho soluent (sic) indilatae (sic). Die assumptionis beatae virginis Mariae duos per capones ipsorum quilibet praesentabit. Pro aduentu autem domini Regis quilibet pullos per duos. Iudicialia infra annum tria, quodlibet per fertonem, Cmethones duo, et Scolletus unum soluere annuatim sunt adstricti. Seruiet itaque Scultetus praetactus et sui sequaces ad quaevis negotia domini Regis vel eius Capitanei, in equo tres marcas valente. In cuius rei testimonium, praesentes scribi iussimus et nostri appensione sigilli roborari. Insuper damus perpetuo eidem Czessek et liberis suis venationem cum niso Squiscularum ⁽²⁾, et iumenta in communitate suorum vicinorum seruare. Datum et actum *Srzode*, Sabbato post octauas Corporis Christi, Anno Natiuitatis eiusdem Millesimo Trecentesimo sexagesimo nono. Praesentibus dominis: Janussio Bochoiensi Castellano, Thoma

⁽²⁾ Avis quae a Linnaeo *Turdus pilaris*, polonice *Kwiczol*, germanice *Ziener*, *Krammetsvogel* dicitur. Cf. *Greg. Cnapii* S. J. Thesaurus Polono-Latino-Graccus Cracoviae M. DC. XLIII. s. v. *Kwiczol*, ubi legitur: „*Quiscula Sigismundo Gelenio ignotum e qua lingua*,” et S. B. Linde *Słownik Języka Polskiego* s. v. *Kwiczol*.

Gneznensis Ecclesiae Canonico et Plebano Srzedensi, Mroczkone de *Jagan-czkowo*, Henrico Gayconis, Wlodymiro de *Borzymowo*, et Mikolacz Oczosna et multis alijs fide dignis.

Nos eiusdem autem Czossek alias Lassek petitionibus fauorabiliter inclinati, supradictam literam, ac omnia et singula contenta in ipsa, in omnibus suis punctis, clausulis et articulis, prout ipsius tenor praesentibus est insertus, approbamus, innouamus, ratificamus et praesentis scripti patrocinio confirmamus, praesentium sub nostrae Majestatis sigillo testimonio literarum. Actum *Posnaniae* proxima secunda feria post octauas Epiphaniae domini (d. 14 Januarij) Anno Natiuitatis eiusdem Millesimo trecentesimo septuagesimo. Praesentibus: Passek Posnaniensi, Przeczlae Calissiensi, Palatinis; Laurentio Posnaniensi, Joanne Calissiensi, Vincentio Gneznensi et Nicolao Naklensi, Castellanis, ac alijs nostris fidelibus fide dignis. Datum per manus domini Joannis de Czarnkovo Archidiacono Gneznensi (sic) nostri Vicecancellarii. Scriptum vero per Swientoslaum scribam eiusdem Vicecancellarii.

Nos itaque Sigismundus Augustus Rex praefatus, supramemoratae supplicationi benigne annuentes, literas praedictas in omnibus earum articulis, punctis et conditionibus approbandas, ratificandas et confirmandas esse duximus, prout approbamus, ratificamus et confirmamus per praesentes literas nostras, robur debitae et perpetuae firmitatis eadem obtinere decernentes, perpetuis temporibus et in aeuum. In quantum tamen eorum articulorum aliqui iuri communi non derogent. In cuius rei fidem et testimonium, sigillum nostrum Regium praesentibus est appensum. Datum *Petricouiae* in Conuentu Regni generali, feria quinta post festum S. Luciae (d. 17 Decembris), Anno domini M^o D^o LXII° Regni vero nostri XXXIII°. Joannes Ocziecki R. P. Cancellarius subscripsit. Relatio ejusdem.

CXXXII.

In villa Rogozno, anno 1372 d. 25 m. Julij.

Confirmatio et donatio advocatiae in *Thukawy* per Nobiles Dobrogostium, Arnoldum, Ulricum et Bartoldum de *Ost* Nicolao et Obeczano fratribus, sub certis conditionibus ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ne facta mortalium simul cum mortalibus moriantur, solent memoria literarum eternari. Nouerint igitur uniuersi, praesentium noticiam habituri: Quod nos Dobrogostius, Arnoldus, Ulricus (sic), Bartoldus, domini dedzenenses dicti de *Ost*, bona deliberacione, maturoque consilio super eo habito, videntes et exaudientes litteras ac priuilegia Serenissimi ac illustri (sic) Principis domini Kazimiri dei gracia Regis Polonie felicitis memorie, super Scolteciam in *Thukau*, quam Nadzeij auus Nicolai et Obeczani, quondam Scoltetus, pro viginti marcis grossorum polonici pagamenti emerat, damus et confirmamus eandem scolteciam predictis Nicolao et Obeczano, fratribus germanis, ipsorumque posteris legitime natis ac nascendis, perpetuo possidendam, regendam et ad usus beneplacitos conuertendam, prout ipsis et eorum posteris, melius videbitur expedire. Addicientes eisdem fratribus Nicolao et Obeczano, quatuor mansos liberos, prout antiquitus in priuilegijs eorum habuerunt, thabernam liberam, et duos ortulanos, perpetuis temporibus obtinere. Item damus predictis Nicolao et Obeczano, eorumque successoribus, tercium denarium judicalem cuiusuis pene magne siue parue. Damus eciam prefixis Nicolao et Obeczano eorumque posteris, fericipia seu sepes ferales, id est: *Grodzy* in fluuio, que (sic) in wlgo *Golnicza* vocatur. Insuper damus sepe nominatis Nicolao et Obeczano, et eorum successoribus, in predicta hereditate *Thlukau*, venacionem leporum et mellificya, ipsis ab antiquo pertinencia perpetuo obtinere. Preterea predicti scolleti Nicolaus et Obeczanus, eorumque

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo N° 1062 Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae. Huic tabulae appensa erant in funiculo serico viridis coloris quatuor sigilla de cera vulgari. Horum primum destructum, alterum habet in scuto insigne persimile insigni Dzialosza dicto. Ex verbis inscriptis nonnisi voces . . . *rnoldi de e.* . . . legi possunt. Tertium sigillum deletum. In ambitu ejusdem exaratae sunt voces „S. Ulrici d Ost.” Quarti sigilli nonnisi literae „rto” supersunt.

successores, nobis et nostris legitimis, in equo valente duarum marcarum seruire tenebuntur. Nos vero predieto equo in nostris negoeijs pro dampno stamus. Kmethones vero in eadem hereditate *Thukani*, nobis et nostris successoribus pro censu, singulis annis in festo sancti Martini confessoris, quatuor mensuras auene, et duas mensuras siliginis, soluere tenebuntur, et pro decima quatuor grossos dare teneantur, in assumeione beate Marie virginis per duos pullos, in festo pasce per medium capete ouorum soluere tenebuntur. Item de tribus magnis iudicijs, kmethones nobis et nostris legitimis bis in anno, solent (sic) per fertonem, scolteti vero unum fertonem singulis annis soluere tenebuntur. Item ter in anno, hoc est: ad estualia, hyemalia, autumpnalia, et eum buri id est *redlem*, kmethones nobis arare tenebuntur. Item kmethones nobis fenum falcare tenebuntur. Ortulani vero, qui se ibidem in *Thukani* locauerint, singulis annis, nobis et nostris successoribus in festo sancti Martini confessoris, per quatuor grossos soluere tenebuntur. In cuius rei testimonium, nostra sigilla presentibus sunt appensa. Actum et datum in *Rogoszno*, in festo beati Jacobi apostoli, anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo II. Presentibus hijs testibus: domino Johanne Subpineerne (sic) Poznaniensi, domino Vincencio fratre suo, herede de *Czarkowo*, Bernardo Subuenatore Poznaniensi herede de *Slomowo*, Maezkone herede de *Prusze*, Slupcone Plebano de *Rogoszno*, Wlodzimiro herede de *Studzenecz*, et alijs fide dignis.

CXXXIII.

Jaroslaviae, anno 1373 d. 15 m. Decembris.

Vladislaus Dux Opoliensis cuidam Chodkoni villam *Gozdzecz* in districtu Colomiensi sitam donat, certis conditionibus adjectis ⁽¹⁾.

Actum in Iudicijs Ordinariis Generalibus Tribunalis Regni Lublinensis Sabbatho intra Octavas Festi Corporis Christi Domini anno ejusdem millesimo sexcentesimo vigesimo septimo.

⁽¹⁾ Ex apographo librorum manu scriptorum „Zapisy Trybunału Lubelskiego” vulgo dictorum, in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asseruatorum et quidem o libro XXX. pag. 244—246 depromptum.

Ad postulationem Generosi Valentini Bartkowski coram Iudicio praesenti Ordinario Generali Tribunalis Regni Lublinensis personaliter stantis, judicialiter faetam, Iudicium praesens literas privilegii infrascriptas pargameas cum sigillo magno in filo sericeo eisdem literis appenso, ad Acta praesentia Tribunalis Regni Lublinensis per modum oblatae porreetas, suscepit, easdemque Actis praesentibus ingrossari mandavit. Quarum quidem literarum tenor verborum sequitur talis:

In nomine domini, amen. Decet excellentiam principum, suorum subditorum commodis et utilitatibus intendere, ut dum eorum profectibus invigilant, ipsos, in honoris sui promotione et servitijs sentiant promptiores. Nos igitur Vladislaus dei gratia Dux Oppoliensis, Dominus Vieluniensis et Russiae etc. Ad perpetuam rei memoriam volumus deuenire. Quod inspectis dignis et fidelibus obsequijs per Chodkonem Loiowiez fidelem nobis exhibitis, et adhuc futuris temporibus nobis et nostris successoribus eo fidelius exhibendis, maturo nostrorum seniorum praehabito consilio diligenti, de nostrae largitatis munificentia, eidem Chodkoni et suis heredibus, atque legitimis successoribus, villam nostram dietam *Gozdzecz* ⁽²⁾, prope flumen dietum *Czarnawa*, in Districtu nostro Colomiensi, cum omnibus suis pertinentijs, juribus et dominijs, prouentibus, obuentionibus, eensibus, redditibus et emolumentis, prout eadem villa in suis metis et graniejs est situata circumferentialiter et distincta, cum agris cultis et incultis et de nouo extirpandis, eum siluis, merieis, nemoribus, rubetis, aucupationibus, venationibus, pratis, pascuis, molendinis, stagnis, piscinis, montibus, collibus, vallibus, planiciebus, aquis, aquarumve decursibus, caeterisque omnibus adhaerentijs, utilitatibus et usufructibus pronune in dicta villa existentibus, vel temporibus successiuis ex eadem prouenire valentibus, damus, conferimus, donamus et approbamus, eidem Chodkoni et suis heredibus et legitimis successoribus, haereditarie, Jure Feudali, ea libertate et consuetudine, qua caeteri vasalli nostri possident sua bona, perpetuis temporibus possidendam, tenendam, habendam, vendendam, obligandam, donandam, alienandam, immutandam (sic), et ad usus beneplacitos conuertendam. Hoc tamen excluso, quod singuli emethones in dicta villa residentes, nobis et nostris successoribus, singulis annis,

⁽²⁾ Villa *Gwozdziec* sita est in Galicia in Circulo Colomiensi.

ad festum Sancti Martini confessoris, duos grossos latos soluere pro censu nostrae camerae sint astricti; et quod praenominatus Chodko aut sui successores, de praescripta villa, nobis aut nostris haeredibus, quotiescunque ad expeditionem generalem in Terra Russiae vocatus fuerit, cum una hasta et uno sagitario cum armis bene praeparatis, in equis valentibus, tenebitur deseruire. Promittimus insuper praenominato Chodkoni ac suis successoribus, quod si captus vel capti fuerint, sub nostro Balmario (sic) in exercitu nostro, seu aliqua damna in equis interfectis perceperint ab hostibus nostris, ipsum vel ipsos ab huiusmodi captivitate, scitu tamen proborum virorum, damnis singulis restitutis, liberare. In cuius rei testimonium, praesentes scribi fecimus et nostri sigilli majoris munitione roborari. Actum et datum *Jaroslau*, feria quinta post diem sanctae Luciae virginis gloriosae, anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo tertio. Presentibus his strenuis: Bohyncono Magistro nostrae curiae, Merbathe de *Odiowicze*, Fenkone de *Kunczowicze*, Chodkone de *Riblicz*, Leone de *Dworkowicz*, Sienkone Castellano Lamburgensi et Johanne de *Glogouia* nostro Prothonotario.

CXXXIV.

Leopolii, anno 1375 d. 9 mens. Decembris.

Vladislaus Dux Opoliensis cuidam Waczkoni tres villas in districtibus *Zydaczowiensi* et *Colomiensi* sitas donat, eam donationem Vladislaus Jagellonides Rex confirmat, additis nonnullis villis ⁽¹⁾.

1416. In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Cum inter humanae vitae commoda, nil dignius memoria habeatur, opportunum existit, ut actus harum literarum appicibus (sic), et testium annotatione perhennantur, ne lapsu temporis evanescent. Proinde Nos Vladislaus, Dei gratia Rex Poloniae, nec non Terrarum Cracouiae, Sandomiriae,

⁽¹⁾ Ex apographo librorum manu scriptorum „Zapisy Trybunału Lubelskiego” vulgo dictorum, in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asservatorum, et quidem ex apographo libri XXX. p. 243 depromptum.

Siradiae, Lanciciae, Cuiauiiae, Lithuaniae Suppremus princeps, Pomeraniae, Russiaeque Dominus et haeres: Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis, tam praesentibus quam futuris: Quod pro parte Waszkonis Thepthucowicz fidelis nostri, nostrae celsitudini oblata petitio continebat, quatenus literas Serenissimi Principis Vladislai, Dei gratia Ducis Opoliensis, Domini Vieluniensis et Russiae, super villas *Strzelicze* in *Zudaczowiensi*, nec non *Wirzbasz* et *Mikaitijncze* et *Gwoszdzecz*, nostro Districtu (sic) Colomiensi, de innata nobis benignitate confirmare, ratificare et approbare (sic), nec non praenominatum Waszkonem, cum suis legitimis successoribus, de jure feudali alias *Szylinskięgo* (sic) exciperemus et confirmaremus, omni prorsus vitio et suspitione carentes. Quarum literarum sequitur tenor:

1375. In nomine domini, amen. Decet excellentiam principum, suorum subditorum commodis et utilitatibus intendere, ut, dum eorum profectibus inuigilant, ipsos in honoris sui promotione et seruitijs sentiant promptiores. Nos igitur Vladislaus Dei gratia Dux Oppoliensis, Dominus Wyeluniensis et Russiae etc. Ad perpetuam rei memoriam volumus tenore praesentium deuenire: Quod inspectis fidelibus et commendabilibus obsequijs Waszkonis Thepthucowicz, fidelis nostri dilecti, nobis plurimum exhibitis et adhuc, aucto fidelitatis studio, nobis et nostris successoribus, futuris temporibus crebrius exhibendis, maturo nostrorum seniorum praehabito consilio, de nostra largitalis munificentia speciali, eidem Waszconi et suis haeredibus legitimis et successoribus, villas nostras videlicet: *Strzelicze* in Districtu nostro *Zudaczowiensi*, *Wirzbasz* et *Mikaitijncze* ⁽²⁾ in Districtu Colomiensi, cum omnibus et singulis earundem pertinentijs, juribus et dominijs, prouentibus et obuentionibus, censibus, redditibus et emolumentis, prout dictae villae et earum quaelibet, in suis melis et granitijs limitatae sunt circumferentialiter et distincte, cum agris cultis et incultis, et de nouo extirpandis, pratis, pascuis, syluis, rubetis, mericis, nemoribus, venationibus, aucupationibus, montibus, collibus, vallibus, planiciebus, aquis, aquarumve decursibus, caeterisque omnibus et singulis pertinentijs, utilitatibus et usufructibus, pro nunc in eisdem existentibus, prout nos soli easdem villas tenuimus et usi sumus, nullis

⁽²⁾ *Mykitynce*, *Strylce* vel *Strzylce*, *Wierzbowce*, villae in Indice locorum Regni Galiciae uti nunc in Circulo Colomiensi sitae recensentur.

penitus exclusis, damus, confirmamus et donamus praenominato Waszkoni et suis haeredibus legitimis et successoribus haereditarie, jure feudali, ea libertate et consuetudine, qua caeteri nostri Wasalli bona sua possident, temporibus perpetuis possidendas, tenendas, habendas, vendendas, obligandas, commutandas et in usus suos beneplacitos conuertendas. Hoc tamen excluso, quod singuli Cmethones dictarum villarum nobis et nostris successoribus de qualibet curia possessa, singulis annis in festo sancti Martini, duos grossos bohemicales soluere pro censu camerae nostrae sint astricti. Etiam quod praenominatus Waszko et sui haeredes et successores, de praescriptis villis, nobis et nostris posteris, cum duabus hastis et duobus balistarijs, in equis et armis bene valentibus et praeparatis, quotienscunque in dicta Terra nostra Russiae necessarium fuerit, seruire tenebuntur. Promittimus insuper dicto Waszkoni et suis haeredibus, quod si aliqua damna notabilia, in nostro exercitu sub nostro Balmario in equis interfectis perceperint, vel detenti seu captiuati fuerint, talia omnia damna restituere et ab hujusmodi captiuitate, absque eorum damnis, liberare. Harum, quibus nostrum sigillum presentibus est appensum, testimonio literarum. Actum in *Lamberga* die dominica proxime (sic) post festum Sancti Nicolai confessoris, anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo quinto. Presentibus: Boxicone de *Chrapcowicz*, Petro Browy Judice Prouinciali Terrae Russiae, Vittone Capitaneo, Chodkone de *Ryblicz*, Hlebhone de *Dworskowicz*, Wisthkone de *Wokowicz* et Johanne de *Glogouia* nostro Cancellario, qui praesentia habuit in commissis.

Nos igitur inspectis fidelibus obsequijs saepe memorati Waszkonis, et uisa ejusdem justa petitione, ad petita nostrorum Baronum, jam dictas literas ratas atque firmas habentes, confirmamus, approbamus et ratificamus, tenore praesentium mediante, decernentes ipsas in omnibus punctis, articulis et sententijs, robur obtinere perpetuae firmitatis. Excipimus itaque eundem Waszkonem cum suis legitimis successoribus ab omni impetitione feudali, constituentesque ipsum vel ipsos veros et legitimos haeredes et possessores sepe dictarum villarum, secundum ritum et consuetudinem aliorum terrigenarum nostrae Coronae Regni Poloniae. Insuper cupientes eundem Waszkonem specialium gratiarum plenitudine prosequi, et ad nostra seruitia reddere promptiorem, maturo consilio nostrorum Consiliariorum

praehabito, sibi et suis legitimis successoribus, villas, haereditates et loca pro locatione villarum . . . . . infrascriptas (sic), quas ipse Waszko ad praesens obtinet, videlicet: *Podborze* circa fluvium *Lubscha*, cum quadam planicie circa *Szwirzsz* fluium dicta *Suchodoł*, pro locatione villae; item *Waczkowa Dworzyszcza* et *Staroduby* in *Zudaczowiensi*, *Kaniowcze* et *Damsthykowcze* *Haliciensis*; item *Piestnia* circa fluium etiam *Piestnia* nuncupatum, qui fluit de monte *Panthyn*, et cum riuulis ad dictum flumen decurrentibus de eodem monte; item *Utrop* pro locatione villae quandam planiciem; item *Stolpczathe* cum monte *Dubowa*, et cum riuulis de eodem monte in *Lutheza* defluentibus; item villam *Klyczow*, circa fluium etiam *Kliczow* nuncupatum; item *Miszin* pro locatione villae; item *Ostaphowcze*; item locum pro situatione villae sub gaio dicto *Sroki*, et cum eodem gaio et *Bohin* tum *Podmerthin*; item *Wirzbowiecz* usque ad *Raloluij*; item *Kamijone* cum C. . . . . (sic), *Crasnicza* et *Bilna Chrostno* dictis, in *Colomiensi*; *Vidinow* circa flumen *Pruth* et circa *Orzelec* et *Brzezani* villas in *Sniathinensi*, Districtibus, damus, donamus et inscribimus perpetua donatione, cum omnibus utilitatibus, prouentibus, censibus, redditibus et usufructibus pro nunc in eisdem villis et haereditatibus existentibus, et futuris temporibus exinde prouenire valentibus, quibuscunque nominibus nominentur, et cum omni dominio, prout eadem haereditates et villae, longe et late ac circumferentialiter sunt distinctae ex antiquo et limitatae, tenendas, habendas, possidendas, vendendas, obligandas, commutandas et in usus suos et suorum legitimorum successorum beneplacitos conuertendas, prout ipsis melius videbitur expedire. Illis duntaxat exceptis, quod omnes et singuli cmethones, in eisdem villis existentes, de qualibet curia possessa, singulis annis, ad festum Sancti Martini, duos grossos latos, nostrae Camerae soluere sint astricti. Ratione cujus donationis, idem Waszko et sui legitimi successores, de suo dominio nobis et nostris posteris, cum sex hastis et sex sagittarijs, ad quamlibet expeditionem generalem, in Terra Russiae tenebuntur deseruire. Actum et datum in *Niepolomicze*, feria secunda proxime ante festum Sancti Leonardi, (d. 2 Novembr.) anno domini millesimo quadringentesimo decimo sexto. Praesentibus magnificis, strenuis et nobilibus: Johanne de *Tharnow* *Craconiensi*, Nicolao de *Michalow* *Sandomiriensi*, Mathia de *Labiszyn* *Calisiensi*, Palatinis; Zbigneo de *Brzezic* Regni Poloniae Marsalkone, Kuropatwa

de *Laczuthow* Zawichostiensi, Domaratho Byecensi, Castellanis; alijsque quam plurimis fide dignis. Datum per manus Venerabilis Domini Decani et Canonici Regni Poloniae Vicecancellarij nobis sincere dilecti. Ad relationem (sic) ejusdem Venerabilis Domini Vicecancellarij Regni Poloniae, qui praesentia habuit in commissis.

CXXXV.

Ravae, anno 1377 d. 14 m. Aprilis.

Semovitus Junior dux Masoviae, Swatoslao dicto Rzczywa haeredi de *Magnussewo*, in eadem haereditate fora annalia et septimanalia instituenda permittit, quam concessionem Joannes Senior dux Masoviae anno 1424, Sigismundus vero Rex Poloniae anno 1537, confirmant ⁽¹⁾.

1537. In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Sigismundus dei gratia Rex Poloniae etc. Significamus tenore praesentium etc. Quia exhibitae sunt coram nobis nomine Nobilium Stanislai, Martini et Joannis olim Nobilis . . . . . *Magnussewskj* filiorum, heredum de *Magnussewo* in Ducatu Mazowie et Districtu Czernensi siti, littere infrascripte sub titulo et sigillo olim Illustris Joannis Senioris Ducis Mazowie predecessoris nostri, continentes in se confirmationem privilegij olim Semoviti Ducis similiter Mazoviae, super fora annalia et septimanalia, eidem opido *Magnussewo* concessi, supplicatumque est nobis praefatorum heredum nomine, ut eas ipsas literas, de benignitate nostra Regia, ob earum vetustatem, omni tamen prorsus vitio et suspicionis nota carentes, innovare approbare, ratificare et confirmare dignaremur, quarum tenor in haec verba sequitur et est talis:

1424. In nomine domini, amen. Ad rei memoriam sempiternam: Joannes dei gratia Senior dux Mazowie et Russie Terrarum dominus et heres Czernensis etc. ad notitiam universorum presentium et futurorum deducimus, et deduci volumus presentium per tenorem. Quia nostro se offerens con-

⁽¹⁾ E libro manu scripto *Metrica* Regni dicto in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asservato, N° LIV. fol. 279 descriptum.

spectui, strenuus ac nobilis Milles (sic) Nicolaus cognominatus Powala, heres de *Thaczow*, presentavit nobis quasdam literas siue privilegia Illustris Principis domini Semoviti eadem gratia ducis Mazowie, germani nostri charissimi, in se continentes et continentia jura et libertates, Nobili Swatoslao dicto Rzczeza de *Magnussewo* pie recordationis concessas et concessa per predictum fratrem nostrum charissimum et ejus posteritatem; et cum predictus noster fidelis in eadem jura, que statim sequuntur, legitime in eandem hereditatem *Magnussewo* successit, tum nobis humiliter quam fideliter supplicavit, quatinus predicto Nicolao dicto Powala, super ipsum oppidum *Magnussewo* sic, ut premititur, concessas et concessa innouare, et in personam ipsius et suorum successorum dignaremur (sic) quarum (sic) quidem jurium et libertatum; in privilegio predicti fratris nostri, de verbo ad verbum tenor sequitur et est talis:

1377. In nomine Christi domini nostri, amen. Nos Semovitus dei gratia Dux Junior Mazowie, dominus et heres Czernensis et Rauensis etc. Notum facimus omnibus et singulis, tam presentibus quam etiam futuris, ad quos presens scriptum fuerit devolutum. Quod propter fidelia servitia Nobis impensa per dictum (sic) Swatoslaum, dictum Rzczejwa de *Magnussewo* heredem, et in posterum deo adjuvante nobis et nostris successoribus, impendenda, forum sibi et suis legitimis successoribus, in predicta sua hereditate *Magnussewo*, restituimus, damus, tribuimus et approbamus, secundum consuetudinem omnium civitatum, et jus theutonicum in terra nostra, quolibet die dominico per singulos annos, perpetue duraturum. Insuper concedimus predicto domino Swatoslao et sue legitime posteritati, binum annuale forum, quolibet anno scilicet in festo sancti Joannis Baptiste, et in festo sancti Martini Episcopi celebrandum ibidem in *Magnussewo* et habendum, ut quilibet mercator de nostra terra, quam etiam alienis terris, tam de civitatibus, quam de villis cujuscumque conditionibus (sic) res et mercimonia licite possit ducere et reducere, emere et vendere, commutare et ad usus suos convertere, prout sibi melius videbitur expedire; in predictis duobus terminis perpetuo duraturis. Et ut hec nostra restitutio, donatio et approbatio, ibidem in *Magnussewo*, robur obtineat perpetue firmitatis, presentes literas scribi et appensione nostri sigilli communij, in testimonium omnium premissorum mandamus. Actum et datum *Rawe*, die Tiburcij et Valeriani

martirum beatorum, anno domini millesimo tricentesimo septuagesimo septimo. Presentibus his testibus strenuis, nobilibus viris dominis: Palatino Mazowie nomine Cristino, Goworko Vexillifero Rawensi, Pijotrkone Czernensi, Floriano Rawensi Suppincernis. Meczslao Capitaneo Czernensi, Petro dicto Kpiska, Adam Othone heredibus de *Skrzjyn*, nostre Curie familiaribus, et alijs quam plurimis fide dignis. Per manus domini Martini, Curie nostre Vicecancellarij, plebani Zbijkoviensis et prebendarij Grodensis.

Nos quidem predictis libertatibus et munimentis, sic ut premittitur, per supradictum fratrem nostrum datis et concessis (sic! sic!), ad predictas petitiones sepius repetiti Nicolai dicti Powala, in personam ipsius nostri fidelis et ipsius successorum legitimorum, exnunc confirmamus, ratificamus, perpetue et in ewm duraturas (sic). In cujus rei testimonium, sigillum nostrum majus presentibus est appensum. Actum et datum in *Czyrsko*, die dominico proximo ante festum sancti Martini confessoris et episcopi venerandi (d. 5 Novembris), sub anno domini millesimo quadringentesimo vicesimo quarto. Presentibus viris nobilibus, dominis: Slawecz Castellano, Vigando Vexillifero, Nicolao alias Gemza Subcamerarijs Czernensibus, Stiborio Succamerario Zacroczimensi, Marsalco curie nostre, Petro de *Sarpsko* herede et alijs quam plurimis fide dignis testibus ad premissa. Scriptum per manus Pauli G. de B., Ploczensis et Varschowiensis Ecclesiarum Canonici, nec non Cancellarij nostri, qui presentia habuit in causis (sic).

Nos itaque Sigismundus Rex prefatus, supplicationibus pro parte memoratorum Stanislai, Martini et Joannis heredum de *Magnussewo*, ad nos porrectis, uti justis et rationi consonis gratiose annuentes, eas ipsas literas superius insertas, in omnibus earum conditionibus, articulis ac sentencijs, de certa sciencia et gratia speciali, nostris regijs confirmandas, approbandas, ratificandas duximus, confirmamus, approbamus, ratificamus, et innovamus presentibus etc. Harum testimonio etc. Actum et datum *Cracovie*, die dominico ante festum Natiuitatis Christi proximo (d. 23 Decembris), anno ejusdem millesimo quingentesimo trigesimo septimo. Regni vero nostri anno XXXI. Presentibus etc.

CXXXVI.

Plosci, anno 1378 d. 14 mens. Martij.

Ziemovitus Dux Masoviae ecclesiae Plocensi libertates confert, promittens se Episcopum et ditiones ejusdem ecclesiae praecipue tutaturum ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Nos Semovitus Troijdem, Dei gratia Dux totius Terrae Masoviae, dominusque et heres Plocensis et Czernensis. Cupientes piae matris pio filio Jesu Christo debitae servitutis obsequia persolvere, et donorum ab ipso non esse immemores acceptorum; promissimus et presentibus Deo et Beatae Mariae Virgini gloriose promittimus, nostrosque successores Duces Mazoviae, ad id observandum et faciendum, sub praefatorum bonorum jam nobis ab omnipotenti Deo de sua inefabili benignitate collatorum perditione et finali ammissione, tenere et inuiolabiliter perpetuis temporibus observare: omnesque et singulas Ecclesiae Plocensi, Episcopis, Praelatis et Canonicis, totique Clero Diocesis Plocensis pro tempore existentibus, a praedecessoribus nostris, scilicet Conrado, Boleslao et Venceslao, olim Ducibus Mazoviae, largitas, concessas, donatas, et perpetuo datas et inscriptas immunitates et libertates, prout in privilegijs eorum, et signanter foelicis memoriae domini Venceslai olim Ducis Mazoviae, eadem jura et privilegia tam domini Conradi, quam etiam Boleslai filij sui, quondam Ducum Masoviae, atauorum et auorum nostrorum, continentur descripta et inscripta. Quae omnia et singula, in praefatis eorum privilegijs contenta et expressa, tanquam idoneus imitator eorum innitendo vestigijs, presenti postro privilegio, de certa nostra et nostrorum filiorum, scilicet Joannis et Semoviti, et Henrici scientia et voluntate approbamus et ratificamus, profitemurque, quod ipsa Plocensis Ecclesia, (cujus nos filium et alumnum recognoscimus, et ad tuitionem, ac omnimodam ipsius et personarum suarum, scilicet tam in capite, quam in membris deffensionem perpetuam, tanquam verus patronus eorum, nos et nostros successores heredes et Duces Mazoviae obligamus), omni

⁽¹⁾ E libro manu scripto vulgo *Metrica Regni* dicto in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asservato, N^{ro} LXXVIII. p. 268 descriptum.

gaudet et gaudere debet perpetuis temporibus Jure nostro Ducali, in omnibus bonis suis mobilibus et immobilibus hereditarijs, quocunque nomine censeantur. Ita quod nihil aliud in praefata Ecclesia personis, subditis et bonis ipsius pro tempore existentibus, nisi Jus patronatus nobis et nostris successoribus penitus reseruamus, eorumque orationibus nos et nostros successores commendamus. Eosque et eorum bona, in nostram et nostrorum successorum, Ducum Mazouiae dominorum et haeredum nostrorum, protectionem recipimus et assumimus. Nec non eos et eorum subditos, cum eorum bonis, a cujuslibet hominis impetu ac inimicitia, hostilitate, ac bonorum eorum deuastatione et inuasionem, siue spoliationem et qualibet turbatione, et inquietatione, siue theloneorum, per aquam et terram, ubicumque cum eorum mercantijs, in Ducatibus nostris et extra dominia nostra, voluerint proficisci, exactione et receptione, spondemus et nos nostrosque successores, aeuiteris temporibus inscribimus, et ad deffendendum a predictis omnibus obligamus, solique propria in persona nostra, neque successores nostri per se, seu aliquas intermedias personas saeculares, ipsi Ecclesiae, personisque et bonis eorum aliquas molestaciones, injurias, damna nunquam facere debemus, neque nostri facient parimodo successores. Sed reuerendum patrem dominum Dobeslaum, Episcopum Plocensem patrem nostrum, nec non suos successores Episcopos pro tempore existentes, tanquam patres nostros et amicos sinceros, suosque Praelatos et Canonicos, ac alios suae Diocesis presbijteros tanquam Capellanos nostros volumus reuereri, honorare et tenere ut decet ad nostram Magnificenciam Ducalem. In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium praemissorum, praesentes scribi literas, et sigillo Majestatis nostrae communiri easdem iussimus. Actum et datum in *Ploczka*, die dominico Reminiscere, anno domini M° GCC° LXXVIII°. Praesentibus hijs testibus: Andrea Plocensi, Niemierza Sochaczouiensi, Castellanis; Gottardo Plocensi, Paulo Wissegradiensi, Judicibus; Stephano Capitaneo nostro et Succamerario Gostinensi, Andrea Marsalco Curiae nostrae et Succamerario Sochaczouiensi, Czamborio Succamerario Plocensi, et aliis quam pluribus fide dignis testibus ad praemissa. Scriptum et datum per manus Martini Vicecancellarij nostri et Plebani Msczonouiensis.

CXXXVII.

In villa Lipte, anno 1381 d. 1 mens. Augusti.

Lodovicus Rex Hungariae et Poloniae, fratribus ordinis Carthusiensis, Monasterii Sancti Antonii in *Lechniez*, liberam piscationem in fluvio *Dunajec*, concedit ⁽¹⁾.

1494. In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Etsi dignitas regia comuniter consuevit actus singulos, siue donacionis siue confirmacionis sententiam in se continentes, perpetue mandare memorie, tamen quitque ⁽²⁾ pro comodo et pio ⁽³⁾ usu religiosarum personarum, sub arctiori precepto atque regula, iugique ⁽⁴⁾ lucubratione deo famulancium ⁽⁵⁾, specialiter ac studiosius literarum apicibus, sigillisque autenticis, et testibus perhennare merito debeat. Proinde Nos Johannes Albertus etc. Significamus etc. Quod in presenciarum (sic), Religiosus Jeronimus ⁽⁶⁾, honorabilis et religiosi Stephani Prioris, et tocus conuentus fratrum ordinis Carthusiensis, Monasterij vero Sancti Anthonij in *Lechnycz*, suoque nominibus, coram exhibitis nobis priuilegiis certis infrascriptis, per diuos Polonie reges, eis, domuique ipsorum concessis, pecijt ea per nos ratificari et confirmari auctoritate regia nostra. Quorum tenores successiue secuntur:

1393. Hedvigis dei gracia Regina Polonie, Lithwanieque Princeps suprema, et heres Russie etc. Significamus quibus expedit universis: Quod oblata peticio religiosi Pauli Prioris Monasterij Sancti Anthonij, prope fluvium *Dunayecz* siti, ordinis Cartusiensis, nostri deuoti dilecti continebat, quatenus literam papiream Serenissimi Principis recolende memorie domini Lodovici ⁽⁷⁾ olim Hungarie et Polonie Regis, genitoris nostri carissimi, eius vero sigillo appresso munitam, ratificare, innouare, de innata nobis benignitate dignaremur, cuius quidem litere tenor sequitur et est talis:

⁽¹⁾ Ex apographo librorum manu scriptorum vulgo *Metrickae* Regni dietorum in *Varsaviensi* tabulario publico Regni Poloniae asseruatorum N^{ro} XVII. p. 84 sqq. et N^{ro} XXXI. p. 111 sqq. ubi continetur confirmatio Regis Sigismundi anni 1518 ejus lectionis varietas in notis affertur. ⁽²⁾ In libro XXXI. legitur quicquid. ⁽³⁾ pro. ⁽⁴⁾ iugi quoque. ⁽⁵⁾ add. decernit, id. ⁽⁶⁾ Hieronimus. ⁽⁷⁾ Louici.

1381. Nos Lodovicus dei gracia Rex Hungarie, Polonie, Dalmacie etc. Vos Illustrēm Principem dominum Bolconem, Ducem Opolie, fratrem nostrum carissimum, Castellānum vel Vicecastellanum vestrum de *Czornsteyn*, nec non cunctos ⁽⁸⁾ officiales famulos, et ⁽⁹⁾ vices uestras gerentes, has inspecturos presentibus requirimus, vobisque committimus, quatenus religiosum virum, fratrem Johannem, Priorem ordinis Cartusiensis, Monasterij Sancti Anthonij confessoris de iuxta fluvium *Dunayecz* et suum conventum, a piscacione fluvij *Dunajecz* vocati, etiamsi in porcione et parte nostra regali, quam in dicto fluvio habemus, pro ipsorum duntaxat usu, sed non obagionum ⁽¹⁰⁾ eorundem faciēda, non inhibeat, neque interdicatis, sed permittatis piscatores ipsorum Prioris et conventus in dicta aqua, etiam in porcione et parte nostra, pro victu eorum semper pacifice piscari. Quot ⁽¹¹⁾ eis ob remedium anime nostre et salutem, ex quo idem ⁽¹²⁾ non carnibus, sed solum piscibus pro stricta regula utuntur, dedimus in porcione nostra regia, in prefato fluvio piscandi pro solum usu et victu eorum, liberam facultatem. Aliud igitur pro nostra gracia non facturi. Futuris eciam castellanis, vicecastellanis et officialibus precipimus, illud idem dantes eis similibus sub preceptis. Presentes etiam apud eosdem Priorem et conventum volumus semper remanere. Datum in *Lipte* in festo ad vincula beati Petri, anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo primo.

Nos itaque petitionibus prefati Pauli Prioris misericorditer inclinati, literam prescriptam ratam et gratam habentes, ipsam in omnibus suis punctis, clausulis, et condicionibus innovamus, ratificamus et approbamus, volentes ipsam robur obtinere perpetue firmitatis. Volumus insuper, et de speciali nostra reginali gracia mandamus, districtius injungentes omnibus Tenutarijs, Burgrabijs et Officialibus dicti nostri castri *Corznstin* ⁽¹³⁾, qui pro tempore fuerint, quatenus dictum Priorem et suos successores, una cum ipsorum conventu, in molendino, quod habent in predicto fluvio *Dunayecz*, molestare et ab ipsis pretextu obstaculi, a predicto molendino ad rippam istius partis protensi trans fluvium, aliquas exoneraciones seu exactiones ineptas, exigere et postulare non presumant. Si quis autem ex ipsis hanc ⁽¹⁴⁾

⁽⁸⁾ ceteros. ⁽⁹⁾ vel. ⁽¹⁰⁾ yobagionum. ⁽¹¹⁾ Quia. ⁽¹²⁾ iidem. ⁽¹³⁾ Czornstin. ⁽¹⁴⁾ contra hanc.

nostram gratiam et indultum aliquid contrarij temere attentare presumserit, nostram inde gravem indignacionem se noverit incursum. Harum ⁽¹⁵⁾, sigillum nostre Majestatis est appensum, testimonio literarum. Datum in *Sandecz*, die sancti Gotardi Martyris, anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo tercio.

1425. Wladislaus dei gracia Rex Polonie etc. Fidelibus nostris Castri nostri Czornstin ⁽¹⁶⁾ Capitaneis, qui pro tempore fuerint, ac presentibus alijs requirendis, gratiam regiam et omne bonum. Fideles nostri. Mandamus vobis seriose precipientes, quatenus fratres ordinis Cartusiensis, nostros deuotos, circa literas ipsis per Serenissimam Principem dominam Hedwigim, olim Reginam Polonie, nostram consortem carissimam datas, conseruare et tenere debeatis. Ipsosque molendinis, piscinis, lacubus, piscaturis, pratis ⁽¹⁷⁾ et quadam insula ultra *Dunayecz*, et alijs vexacionibus impedire minime debeatis, iuxta tenorem literarum earundem, aliud pro gracia nostra facere non ausuri. Datum in Leopoli feria quarta proxima ante Calyxii, anno domini M. CCCC. vicesimo quinto. Dominus Rex per se.

Itaque nos supplici fratrum eorundem Carthusiensium petitione, ac literarum preinsertarum dignite (sic) confidencia (sic) ⁽¹⁸⁾, tanto libencius petitioni ipsorum consensimus, quanto fiducialius speramus, nos successoresque nostros, ex eorum oracionibus, sempiternae salutis et feliciū successuum augmenta consecuturos; non per errorem, aut improvide, sed de certa sciencia, deliberacioneque nostra, ac de consilio consiliariorum nostrorum, priuilegia seu literas tenoris preinserti, in omnibus ipsorum ipsarumque ⁽¹⁹⁾ condicionibus, passibus et articulis confirmanda, approbanda, ratificanda et gratificanda duximus; confirmamusque, approbamus, ratificamus et gratificamus decernentes, ea ac easdem in omnibus eorum earumque tenoribus robur obtinere firmitatis perpetue, tenore presencium mediante in ewm. In cuius rei testimonium sigillum nostrum est subappensum presentibus ⁽²⁰⁾. Actum in Podolynyecz fferia quinta festi Ascensionis Domini, anno ejusdem 1494. Regni nostri anno secundo. Presentibus ibidem Illustrissimo Principe, Reuerendissimisque in Christo patribus dominis: Ffrederico sacrosancte romane ac uni-

⁽¹⁵⁾ add. quibus. ⁽¹⁶⁾ Czornstin, qui pro tempore fuerit, ac alijs presentibus requirendis. ⁽¹⁷⁾ pro pratis est agris. ⁽¹⁸⁾ dignitate considerata. ⁽¹⁹⁾ add. punctis. ⁽²⁰⁾ presentibus subappensum.

uersalis ecclesie, tituli Sancte Lucie in septem solijs presbytero Cardinali, Archiepiscopo Gneznensi et Primate et Episcopo Cracoviensi, germano nostro charissimo, Andrea Roza Archiepiscopo Leopoliensi; ac magnificis et venerabilibus Andrea de Thanczin Castellano Woynyczensi, Creslao Gneznensis et Cracoviensis Decano ecclesiarum, Cancellario, Petro Thezaurario ac Generali Capitaneo Cracoviensi de Curozwanky, Petro de Wyssnycze⁽²¹⁾ Marsalco Regni nostri, Ambrosio Pampowsky Rosperiensi, et⁽²²⁾ Johanne de Podladow Zarnouiensi⁽²³⁾, Castellanis, ceterisque Prelatis et Baronibus, Consiliarijs et Curiensibus nostris, ad premissa testibus sincere et fidelibus dilectis. Datum per manus ejusdem Venerabilis Creslai de Curozwanky, Regni nostri Cancellarij, sincere nobis dilecti. Relacio⁽²⁴⁾ venerabilis Creslai de Curozwanky R. P. Cancellarij.

⁽²¹⁾ et Petro Kmitha de Wisznice. ⁽²²⁾ deest. ⁽²³⁾ Johanne Podliodowsky de Przithok Szarnowiensi. ⁽²⁴⁾ add. prefati.

CXXXVIII.

Leopoli, anno 1386 d. 20 m. Martii.

Hedvigis Regina Poloniae, omnia privilegia, quibus civitas *Leopoliensis* temporibus Casimiri et Lodovici Regum fruebatur, confirmat⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Decet quorumlibet principum legitimas actiones, presertim perpetuas, scripturarum memorie commendare, ne per oblivionem possint aliquammodo in nichilum redigi et reduci. Igitur Nos Hedvigis Dei gracia Regina Poloniae, Lithuanieque princeps suprema et heres Russie. Ad universorum noticiam, tam presencium quam futurorum volumus devenire, quod considerata fidelitatis constancia, ac diligentius inspectis fidelibus servicijs, que circumspecti viri consules, totaque communitas civitatis nostre *Lembergensis*, progenitoribus nostris et nobis exhibuerunt, ac imposterum exhibere, dante domino, sunt paratij; cupientesque de benignitate

⁽¹⁾ E libro Metrica Regni dicto N° XX. p. 222.

nostra, ipsos prosequi gracia speciali, omnia et singula ipsorum jura, libertates, privilegia, que tempore Serenissimorum principum dominorum Cazimiri avi, nec non Lodovicj genitoris Ungarie et Polonie etc. Regum, dilectorum nostrorum, habuerunt, confirmamus, ratificamus et tenore presencium approbamus, in omnibus punctis et articulis perpetuo valitura; adjungentes, quod nulli hominum in civitate, vel ante civitatem *Lembergensem* predictam, ulla omnino violencia, per quempiam quoquomodo debet fieri, uel inferri. Volumus eciam, ut civitas nostra *Lembergensis* predicta, in suis metis et limitibus, prout in literis et privilegijs ipsius plenius conscriptum continetur, inconcussa debeat permanere; et si aliquid predictae civitati aut civibus, violenter abstractum existat, seu ablatum illiciter, restitui volumus, que tamen in nostris manibus retinemus. Preterea volumus, ut omnia et singula thelonea et tributa, post mortem Serenissimi principis domini Kazimiri, pie memorie, olim Regis Polonie, avi nostri carissimi, indebite et minus juste, per quempiam statuta, omnino et totaliter deponantur. Statuimus insuper, quod depositio salis et omnium mercanciarum in civitate nostra *Lembergensi* prenotata, fore debet et permanere; nec non per omnes et singulos mercatores et homines, ab undecunque venientes, cum eisdem non alibi, nisi in civitate nostra, perpetuis temporibus inviolabiliter teneri et observari, veluti fuit temporibus ab antiquis tentum et servatum; nec eciam aliquis eorundem mercatorum inconcuetas et indirectas vias et transitus, uel audeat pertransire, aut depositum facere eorundem (sic), preterquam in dicte civitatis deposito generali easdem deponat. Promittentes tenore presencium mediante, omnes et singulos Ruthenos, Armenos, Judeos, Saracenos et quemlibet eorum, in suis juribus conseruare. In quorum omnium premissorum evidens testimonium, presentes literas scribi fecimus, nostrique appensione sigilli communiri. Actum *Lemburge* feria proxima tertia post dominicam Reminiscere, anno domini millesimo tricentesimo octogesimo sexto. Datum per manus venerabilis Kyeczonis Prepositi Sancte Marie in civitate Cracoviensi, et Cancellarij aule nostre.

CXXXIX.

Oppoliae, anno 1386 d. 20 mensis Julij.

Vladislaus Dux Opoliensis in oppido *Ostrzeszow* aduocaciam instituit, eidemque certa emolumenta et prouentus confert ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ladislaus dei gracia Dux Opuliensis (sic), Welunensis, Cuyaiensis, Dobrinensis etc. Notum facimus tenore presencium vniuersis, quod cum de commoditatibus et utilitatibus opidi nostri *Ostrzeschow* alias *Schiltberg*, nec non fidelium nostrorum ciuium; in eodem commorancium ubilibet, et potissime, qualiter ipsius opidi et eius incolarum status pacificus successuris temporibus procuretur, ad quod primum mentem nostram dirigimus, salubriter intendamus, pacem et iusticiam unicuique tam pauperi, quam diviti, in personis et rebus, equa ministracione cupientes firmiter exhiberi; volentes per infrascriptam ordinationem, dicti opidi nostri condicionem et statum in melius reformare, primum quidem damus et conferimus, eisdem nostris ciuibus presentibus et futuris, advocaciam seu iudicium dicti opidi *Ostrzeschow*, cum omnibus penis paruis et magnis de ipsa aduocacia prouenientibus, capitalibus duntaxat penis exceptis, de quibus eisdem ciuibus tercium denarium damus, duobus autem denarijs pro nobis et nostris posteris reseruatis. Damus etiam eisdem ciuibus, quod nusquam in villis tocius districtus *Ostrzeschow*, possit aliquis sal vendere; sed quod ipsius opidi consules vendicionem salis in eodem opido habeant ex parte communitatis. Damus insuper eisdem ciuibus omnes census in dicto opido, etiam de maccellis carniū prouenientes, similiter et

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae N° 623 depromptum. Sigillum majus in funiculo serico coloris viridis et rubei appensum, repraesentat equitem in equo sinistrorsum conuerso sedentem, dextra manu gladium tenentem. Verba inscripta penitus deleta. Ex altera parte effictum est caput pueruli in ambitu sex arcubus composito. A quatuor ipsius partibus sunt clypei, in quibus efficta insignia. In superno aquila silesiaca; in dextro caput, quo insigni terra Dobrinensis utitur; in laevo dimidia aquila et dimidius leo cuyavienses; in inferiori duo cornua venatoria. Inscriptio insignibus interrupta gothico characterē exarata. Nonnisi vox „ladisla” legi potest.

censum agrorum ville *Bertoldisdorff*, foris ciuitatem seu dictum opidum situate, adicientes etiam, quod ipsi ciues, quelibet eorum debita, que rustici villarum districtus eiusdem, in eodem opido apud ipsos ciues fecerint seu contraxerint, eo jure et modo ab ipsis rusticis exigere et repetere possint, prout aliarum nostrarum ciuitatum ciues, pro similibus eorum debitis facere sunt consueti. Predicti quoque ciues et eorum posterī, pro uniuersis solucionibus et censibus, viginti tres marcas grossorum usualium, singulis annis et perpetuis temporibus, videlicet medietatem in festo sancti Martini, et aliam medietatem in festo sancte Walpurgis, nobis et nostris posteris, soluere tenebuntur; et quod de quolibet manso, unum plastrum lingnorum (sic) pro nostra curia, dum et quociens ibidem fuerimus constituti, ducere sint asstricti. Harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio literarum. Datum *Opol*, anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo sexto, proxima feria sexta ante festum sancte Marie Magdalene. Presentibus nostris fidelibus dominis: Henczkone Swantopolk de *Landisberg*, Georio (sic) de *Swus* Holsteinensi, Wictore de *Merzicz* Opuliensi, Capitaneis; Bernhardo Werusch Osthreschouiensi, Hankone de *Vschicz* Welunensi, Niczkone Strus Karnouiensi, Burggrauijs; et domino Nicolao Ticzconis Canonico Opuliensi, Cancellario nostro, qui presencia habuit in commissis.

CXL.

Lublīni, anno 1388 d. 7 mens. Januarij.

Wladislaus Rex Poloniae ciuibus *Radomiensibus* dat facultatem balneum extra maenia ejusdem ciuitatis construendi ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Wladislaus dei gracia Rex Polonie Lithuanieque princeps supremus, et heres Russie etc. Notificamus quibus expedit uniuersis, presentibus et futuris presencium noticiam habituris: Quod grata consideracione prehabita, ad multiplicia fide-

⁽¹⁾ E libro Metrica Regni dicto N° XVII. p. 267.

litatum seruicia, et sincere fidei constanciam, quibus cives et incole civitatis nostre *Radomiensis*, nostri fideles dilecti, Majestatem nostram, operosa solitudine sunt hactenus venerati, et infuturum, adaucto fidelitatis studio, se nobis ad obsequendum poterint continuo reddere promptiores; quorum intuitu, cupientes ipsos specialium graciaram prosequi favoribus, volentesque, ut iidem cives et incole civitatis nostre *Radomiensis* predictæ, sub nostro felici regimine per munificencie nostre larga donaria, in ipsorum proventibus uberius sentiant incrementum, eisdem civibus et incolis *Radomiensibus*, damus et conferimus plenam et omnimodam facultatem, balneum extra muros ipsius civitatis nostre *Radomiensis*, in loco congruo et placito, construendi et locandi pro ipsorum et successorum suorum usibus, fructibus et utilitatibus, per ipsos et eosdem tenendum, habendum et possidendum perpetuis temporibus affuturis. Harum, quas appensione sigilli nostri roborari fecimus, testimonio literarum. Datum in *Lublin*, in crastino epiphanie domini anno ejusdem millesimo trecentesimo octuagesimo octavo. Presentibus: Cristino de *Cozyglow* Camerario Sandecensi, Spithkone Subpincerna Sandomiriensi, Nicolao de *Ossow*, Petro de *Kozlow*, Alberto de *Wamberkow* et Martino Ruph de *Thuchowo*, ac alijs multis nostris fidelibus fide dignis. Per manus venerabilis Zaklicze, Prepositi Sandomiriensis, aule nostre Cancellarij fidelis dilecti.

CXLI.

Cracoviae, anno 1389 d. 21 m. Augusti.

Casimirus Rex Poloniae civibus *Casimiriensibus* ad Cracoviam dat facultatem construendi viginti quinque cameras pannorum ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Wladislaus dei gracia Rex Polonie, nec non terrarum Cracovie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuyavie, Lythwanie princeps supremus, Pomeranie, Russieque dominus et heres. Ad perpetuam rei memoriam, notum facimus universis quibus expedit, tam presentibus

⁽¹⁾ E libro *Metrica Regni dicto* N^{ro} XVII. p. 69.

quam futuris presencium noticiam habituris: Quod mente gratuita perpendentes clare fidei constanciam, ac grata fidelium servitorum merita civium et incolarum nostre civitatis *Kazimiriensis*, nostrorum fidelium dilectorum, quibus ijdem Majestatem nostram venerati sunt, nec desinunt continue venerarij, quorum intuitu prefatos cives et incolas *Kazimirienses*, specialis gracie prerogativa letari volentes et perfrui ampliorj; cupientesque civitatis nostre *Kazimiriensis* predictæ condicionem ex eo fieri meliorem, ipsis civibus et incolis *Kazimiriensibus*, de nostre Majestatis solita benignitate indulgimus, et tenore presencium indulgemus, ymo damus et conferimus plenam et omnimodam facultatem, cameras pannorum viginti quinque in numero, in dicta civitate nostra *Kazimiriensi*, de novo locandi, edificandi, construendi et erendi (sic), in eo iure et consuetudine, quibus camere pannorum civitatis nostre Cracoviensis sunt locate, edificate et erecte; ita, ut exnunc ac perpetuis temporibus, camere pannorum in *Kazimiria*, iuribus et consuetudinibus eisdem fruantur et gaudeant, quibus camere pannorum civitatis nostre Cracoviensis gaudent et fruuntur. Preterea cives et incole dicte civitatis nostre *Kazimiriensis* quinquaginta marcas grossorum pragensium polonicalis numeri, ratione annui census de dictis viginti quinque cameris pannorum predictorum, annis singulis perpetuis temporibus, nobis et successoribus nostris, dare et solvere sint astricti. Harum, quibus sigillum nostrum majus appensum est, testimonio literarum. Actum *Cracovie*, Sabato infra octavas Assumpcionis Sancte Marie virginis gloriose, anno domini millesimo trecentesimo octogesimo nono. Presentibus hijs: reuerendo in Christo patre, domino Dobrogostio Episcopo Poznaniensi, Spithkone Cracoviensi Pallatino, Petro Kmythe (sic) Castellano Lublinensi, Cristino de *Ostrow* Magisto Curie nostre, Petro Kozensensi, Dimitrio Vicetezaurario nostro, aliisque multis nostris fidelibus fide dignis. Datum per manus honorabilis Zaklicze, Prepositi Sandomiriensis, aule nostre Cancellarij, fidelis dilecti.

CXLII.

Radomiae, anno 1390 d. 11 mensis Octobris.

Wladislaus Rex Civibus Sandomiriensibus, salem ex zuppis Wieliciensibus et Bochnensibus, itineribus quibus illis placuerit, vehendum permittit ⁽¹⁾.

Wladislaus Dei gratia Rex Poloniae, Lithuaniaeque Princeps supremus, et haeres Russiae etc. Significamus quibus expedit uniuersis, praesentibus et futuris. Quomodo in meliorationem nostrae *Sandomiriensis* ciuitatis, depositorium salis et alecum, ipsis per olim foelicis memoriae Illustrissimum Dominum Cazimirum Regem Poloniae, antecessorem nostrum datum et statutum, confirmantes et approbantes praedictae ciuitati nostrae *Sandomiriensi*, hanc damus gratiam et libertatem euiterne tenendam, ut sal de Zuppis nostris Wieliciensibus et Bochnensibus, ipsi et ipsorum quilibet, vijs omnibus directionibus, seu qua voluerint siue per terram, siue per aquam, libere et secure, absque omni quorumcumque impedimento, ad ipsorum depositorium praefatum, ducere, proficisci et meare poterint, quantum voluerint et valebunt. Quocirca vobis Capitaneis, Burgrabijs, Tenutarijs, Procuratoribus et ciuitatum quarumcumque Rectoribus, nec non Theloneatoribus, Officialibus quibuscumque, qui presentibus fuerint requisiti, committimus et mandamus, quatenus ciues et incolas dictae ciuitatis nostrae *Sandomiriensis*, per vias ipsis directiores, cum sale de Zuppis nostris, ad ipsorum depositorium euntes, siue per Nouam Ciuitatem Corczin, siue per Wislam fluctuare volentes, ire libere permittatis totiens, quotiens illis opus fuerit et necesse. Harum, quibus sigillum nostrum minus praesentibus est subappensum. Datum in *Radom*, feria tertia proxima ante festum Sancti Galli abbatis, anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo. Praesentibus hijs: Drogomiro Iudice Cracouiensi, Prandota Subiudice Sandomiriensi, Stanislao Pincerna Lanciensi, Dobeslao Subpincerna Syradiensi, Cristino de *Ostrow* Magistri (sic) Curiae Serenissimae Principis Dominae Hedvigis, consortis nostrae charissi-

⁽¹⁾ E libro Metrica Regni dicto N^{ro} XCIII. p. 324.

mae, Withebno [? Witelino] de *Okalina* Generali Procuratore Terrae nostrae Sandomiriensis, et Gniewossio de *Sczmielow* militibus nostris; alijsque multis nostris fidelibus fide dignis. Datum per manus venerabilis Zaklicze, Cancellarij aulae nostrae, fidelis dilecti etc.

CXLIII.

In oppido Robczyce, anno 1391 d. 14 m. Julii.

Wladislaus Rex Poloniae cuidam *Lyen* Dyak, ejusque fratribus villam *Holyn* in districtu *Zydaczouiensi* sitam donat ⁽¹⁾.

1537. In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Sigismundus dei gratia Rex etc. Significamus tenore etc. Quia constitutus coram nobis personaliter Nobilis Joannes Holinskj, suo et aliorum cohoredum suorum in villa *Holyn* existentium nominibus, in terris Russiae et districtu *Zidaczouiensi* consistenti, exhibuit priuilegium infrascriptum sub titulo et sigillo appenso olim clarissime memoriae diui Vladislai Regis Poloniae, predecessoris nostri desideratissimi emanatum, et ex idiomate ruthenico, quo erat descriptum, in latinum versum, supplicando nobis per medium certorum consiliariorum nostrorum humiliter, ut hoc ipsum priuilegium jam nimium vetustum, et a vermibus aliquatenus corrosum innovare, aprobare, confirmare et ratificare, de benignitate nostra regia dignaremur. Cujus quidem priuilegii tenor sequitur et est talis:

1391. In nomine domini Jesu Christi, Spiritus Sancti amen. Nos Wladislaus dei gratia Rex Poloniae, Russiae, Litvanie Dux, et aliarum multarum terrarum dominus. Significamus tenore presentium uniuersis et singulis presentibus et futuris, harum notitiam habituris vel auditoris: Quia nos habita ratione fidelium seruitiorum *Lijen* Dijak et ejus fratrum, que jam pridem nobis fideliter impendebat et impendit, ei igitur et ejus successoribus, ut eo nobis et nostris successoribus obligator sit, dedimus et concessimus

⁽¹⁾ E libro Metrica Regni dicto N^{ro} LIV. p. 186.

villam alias *Sijelisscze* dictam *Holijn*, in districtu *Zidaczouiensi* circa fluuium *Czeczwia*, cum omni jure, dominio, proprietate, areis, curijs, contributionibus, penis, nec non siluis, campis, pratis, aquis, paludibus, molendino alias *z mlynijssczem* ac cum *langii* (sic) *Przelaskj Dambrowj*, decimis, venationibus, mellifitijs, prout mellicidarij de *Holijn* ab antiquo usi sunt, et generaliter cum omnibus fructibus, prouentibus, redditibus, prout ipsa villa *Holijn*, in suis metis et granitiibus se extendit, perpetue et in euum, libere vendendam donandam, commutandam, et ad suos usus beneplacitos conuertendam. De ipsa vero villa *Holijn* tenebitur ipse *Lien* cum suis successoribus, nobis et nostris successoribus seruire seruitium cum duobus *Strzelcze*, juxta jus et consuetudinem ceterorum nobilium. In cujus rei firmitudinem, sigillum Regni nostri appendi mandauimus. Actum in oppido nostro *Ropczicze*⁽²⁾, in presentia: domini *Demetrij Thezaurarij*, domini *Miczkossthan*, domini *Petrij Pyenijasko*, domini *Prandota Sudomirski*, domini *Thome Pincerne*, domini *Derslai Conopka*. Datum die quarta decima mensis *Julij*, sub anno Natiuitatis Domini millesimo tricentesimo nonagesimo primo.

Nos itaque *Sigismundus* Rex prefatus, considerantes suprascriptum priuilegium non esse suspectum, suplicationique dicti *Joannis Golynskj*, suo et prefatorum coheredum nomine ad nos porrecte gratiose annuentes, illud in omnibus ejus sententijs, clausulis et punctis, prout posita sunt, de consilio consiliariorum nostrorum, hic ad presens nobiscum existentium, ac de certa scientia et gratia spetiali nostris regijs, innovandum, approbandum et ratificandum, confirmandumque duximus, innovamusque, aprobamus, ratificamus et confirmamus presentibus; presertim in quorum possessione ad presens existunt, decernentes omnia in eo contenta, robur debite et perpetue firmitatis obtinere, presentium literarum tenore accedente in euum. In cujus rei testimonium, sigillum nostrum presentibus est subappensum. Actum in ciuitate nostra *Leopoliensi*, sabato post festum Sancti *Laurentij* proximo (d. 11 Augusti), anno domini millesimo quingentesimo tricesimo septimo, Regni vero nostri anno tricesimo primo. Presentibus etc.

⁽²⁾ *Robczyce* oppidum, ad *Brzeznicam* fluvium, in Palatinatu olim *Sandomiriensi* situm, et ad eundem Capitaneatum pertinens. Vid. Mich. Balińscii et Thim. Lipińscii „*Starożytna Polska*” T. II. p. 473.

CXLIV.

In villa Zukowice, anno 1392 d. 10 mens. Augusti.

Wladislaus Rex Poloniae *Petro de Moschna*, scultetiam in villa *Swidnik* duży confert, eidemque villae priuilegium et immunitates juris teutonici largitur⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. *Wladislaus* dei gracia Rex Poloniae, Lithwanieque Princeps supremus et heres Russie etc. Significamus tam presentibus quam futuris, quibus expedit uniuersis presencium tenorem inspecturis. Quomodo intenta mente perpenderes grata obsequia, et sincere fidelitatis constanciam, nostre maiestati per *Petrum de Moschna*, nostrum fidelem exhibita hactenus, et in antea, uti dignum arbitramur, operosius exhibenda, quorum intuitu volentes ipsum, de innata nobis clemencia, speciali prerogatiua letari et perfrui ampliori, sibi, suis heredibus et successoribus legitimis, scolteciam in villa nostra *Maiori Swidnik* sita in terra nostra *Lublinensi*; et pretextu eiusdem scoltecie duos laneos agrorum, qui . . . . . dicuntur, liberos cum omnibus pratis ad eosdem laneos ab antiquo pertinentibus, u(nam) tabernam liberam, sextum denarium censuum, tercium denarium iudicij et cuiuslibet rei iudicate, iure hereditario danus, conferimus et donamus perpetuis temporibus et irrev(ocabiliter), per ipsum *Petrum*, suos heredes et successores legitimos tenendi, habendi, ... obligandi, vendendi, comutandi, donandi et pro suis usibus conuertendi no(stro tamen) consensu et voluntate ad id specialiter accedente. Ut autem predicta nostra villa *Swidnik*, (eo melius) valeat collocari et in usus redigi uberiores, villam ipsam *Swidnik*, (ex) jure polonico in jus theutonicum, quod *Sredense* dicitur, transferimus perpetuo duraturum, remouentes ibidem omnia iura polonica, modos et consuetudines u(niuersas), que ipsum jus theutonicum plerumque perturbare consueuerunt. Eximimus insuper, absoluius et perpetuo liberamus scoltetum, kmelhones, tabernatores, molendinatores, ortulanos et quosuis incolas ville predictae, ab omni iurisdictione et potestate

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae N° 1054. Sigillum deest.

omnium Regni nostri palatinorum, castellanorum, iudicum, subiudicum et ministerialium eorumdem, quod coram ipsis aut aliquo eorum, pro causis tam magnis quam parvis, puta: furti, homicidij, (mutilationis) membrorum, sanguinis et quibusvis alijs citati, minime respondebunt, nec aliquas penas soluere tenebuntur, sed tantum kmetones cum alijs incolis ville predictae, coram dicto Petro et suis legitimis successoribus, Petrus vero memoratus et successores sui legitimi coram nobis, aut nostro iudicio generali, si dictus Petrus aut sui successores in reddenda iusticia negligentes fuerint uel remissi, dum tamen per literam nostram, nostro sigillo sigillatam citati fuerint, tunc non aliter, quam jure suo theutonico cuilibet de se querulanti ad obiecta respondere sint astricti. In causis vero criminalibus et capitalibus superius expressatis, scilicet dicte ville et successoribus suis sentenciandi, corrigendi, puniendi et condemnandi damus et concedimus plenariam et omnimodam facultatem, prout hoc jus theutonicum in omnibus suis punctis clausulis, articulis, sentencijs, condicionibus postulat et requirit, iuribus nostris regalibus in omnibus semper saluis. Preterea dictus Petrus et sui successores legitimi, libertate elapsa, cum una balista in equo bene valenti, ad quamlibet expeditionem sit paratus, ac kmetones per unum fertonem, siue duodecim grossos pragenses singulis annis nobis et nostris successoribus soluere sint astricti. Harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio literarum. Actum in *Zucowicze* ⁽²⁾, ipso die beati Laurencij martyris, anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo secundo. Presentibus hijs: Drogossio Iudice Cracouiensi, Przibislao Subdapifero Kalisiensi, Nicolao Wanzik Magistro coquine nostre, Jaschcone Radlo, Jaschcone Kuropatwa, Hinczka de Przemancovo alijsque multis nostris fidelibus fide dignis. Datum per manus honorabilis Zaclice Cancellarij aule nostre, fidelis nostri dilecti.

⁽²⁾ *Żukowice* villa Palatinatus Cracoviensis territorii vero Miechoviensis.

CXLV.

In oppido Inowlodz, anno 1393 d. 9 mens. Januarij.

Wladislaus Rex Poloniae, ob fidelia merita Vincentij Granowski Castellani Naklensis, eidem centum marcas grossorum super villa *Krzywa-góra*, inscribit ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Lythwanieque Princeps supremus, ac heres Russie etc. Significamus quibus expedit uniuersis, presencium noticiam habituris: Quod consideratis multiplicibus fidelitatum studijs, ac indefessis laboribus, quibus nostre Magestati fidelis noster dilectus, strenuus Vincencius Granowskij Castellanus Naklensis actenus complacuit, volentes ipsum ad seruicia ampliora nobis in antea exhibenda reddere prompciolem, de nostre iliberalitatis. (sic) benignitate, eidem Vincencio centum marchas grossorum, de et super villa nostra regali dicta *Krzywagora*, in terra nostra Maioris Polonie duximus dandas fore atque donandas, ipsasque damus per presentes. Prefatam igitur villam *Krzywagora*, eidem Vincencio conferimus tenendam, habendam, utifruendam et possidendam, cum omnibus et singulis ipsius ville utilitatibus, prouentibus, fructibus, redditibus, censibus et emolumentis uniuersis tamdiu, quousque eodem centum marche eidem Vincencio, integraliter et complete fuerint persolute. Harum, quibus nostrum sigillum appensum est, testimonio literarum. Datum in *Inowlodz* ⁽²⁾, feria quinta proxima post octavas Epyphanie, anno domini M° CCC° nonagesimo tercio.

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 349 asservato, eique unum sigillum taeniola pergamena appensum, quale in tabula IV. operis „*Zbiór praw Litewskich Poznań 1841.*” ab ima parte dextra conspicitur.

⁽²⁾ *Inowlodz* oppidum ad Pilciam fluvium in Palatinatu olim Lanciensi situm.

CXLVI.

In villa Liepnow anno 1394 d. 4 m. Februarij.

Abraham dictus Szocha Palatinus Masoviae, villam suam *Sarzeczewo* Magistro Generali Terrae Prussiae, quadringentis marcis thorunensibus vendit ⁽¹⁾.

Universis et singulis tam presentibus quam futuris, quibus expedit tenore presencium publice profiteamur. Quod nos Abraham dictus Szocha, nostris legitimis cum heredibus utriusque sexus, Palatinus Mazoviensis ac Tenitor Cruschwicensis, bona voluntate, deliberacioneque prehabita, ac adiuti consilij nostrorum amicorum, villam nostram *Sarzeczewo* dictam, sitam et locatam in Terra Dobrinensi, cum omnibus iuribus, dominijs et pertinencijs vniuersis ad eandem villam, in terra et aqua quomodolibet, ut puta: agris cultis et incultis, pratis, siluis, mericis, rubetis, paludibus, piscinis, molendinis, aquis, aquarum decursibus, cum Wisla fluuiio, et insulis ad predictam villam pertinentibus, censibus, fructibus, utilitatibus, redditibus et obuencionibus, qui sunt et in futurum accrescere possunt, veluti in suis metis certis gradibus et terris ab antiquo circumferencialiter limitata est et distincta, omnibusque cum utilitatibus et prouentibus, quemadmodum nos nostris heredibus cum legitimis usi sumus et longo tempore fruebamur, magnifico principique domino domino Magistro Generali Terre Prusie, totique ordini pro quadringentis marcis thorunensis monetæ vendidimus, que paratis in pecunijs nobis, nostrisque heredibus legitimis utriusque sexus integraliter sunt persolue. Quam quidem villam dictam *Sarzeczewo*, prenomatus magnificus princepsque dominus dominus Magister Generalis Terre Prusie, totusque ordo perpetuis temporibus possidebunt, tenebunt, habebunt, nec non vendere, donare et commutare possunt et ad usus beneplacitos conuertere, prout sue magnificencie, totique ordini utilius videbitur expedire; nichil in dicta villa *Sarzeczewo* pro nobis ac legitimis heredibus nostris utriusque sexus, iuris et dominijs reseruando. Insuper promittimus nostris cum heredibus utriusque

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 761 asservato, cui sigillum deest.

sexus, sepefatum magnificum principemque dominum, dominum Magistrum Generalem, totumque ordinem Terre Prusie ab omnibus impedimentis et arrestacionibus, que infra terminum euenire potuerint, secundum consuetudinem Dobrinensis Prouincie indampnes reseruare, ac omni dolo et fraude retroiecta liberare. Ut autem vendicionis huius protestacio tempore perpetuo permaneat valitura, sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum *Liepnow* anno domini M^o CCC^o nonagesimo quarto, feria quarta proxima post festum Purificacionis Marie virginis gloriose. Presentibus nobilibus strenuisque militibus: Andrea Dobrinense, Petro Rippinense, Castellanis; Iwano Marschalko Dobrinense, Jacussio de Mosszene Thezaurario Cuyauensi, Troiano Judici (sic) Dobrinensi, et alijs quam pluribus fide dignis.

CXLVII.

Uscii, anno 1396 d. 29 mens. Januarij.

Wladislaus Rex Poloniae villas suas *Dzadowicze, Kotwaszice et Morza, Sandivogio* Palatino Kalisiensi, in ducentis marcis monetae communis obligat ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Supremus Princeps Lytwanie et heres Russie. Notum facimus quibus expedit uniuersis presentibus et futuris, presencium noticiam habituris. Quod considerantes multiplicia seruicia, per validum virum Sandziwogium Palatinum Kalisiensem, et Capitaneum Maioris Polonie Generalem, nostrum militem fidelem dilectum, maiestati nostre fideliter impensa; horum intuitu ipsum volentes gracia prosequi speciali, et ad futura nostra seruimina reddere prompctiorem, villas et hereditates nostras *Dzadowicze, Kotwaszice et Morza* vulgariter nuncupatas, in Terra nostra Maioris Polonie situatas, memorato Sandziwogio et successoribus suis legitimis, in ducentis marcis monete comuniter in Regno nostro decurrentis, quadraginta octo grossos pro qualibet marca computando, obligauimus et tenore presen-

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea, in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 350 asservata. Sigillum appensum taeniola pergamena tale, quale in opere „*Zbiór Praw Litewskich*” in ima parte Tabulae IV^{ae} dextrorsum videre licet.

cium obligamus. Quas quidem ducentas marcas sibi donauimus in subsidium, ciuitatem nostram *Lelouiensem* ad exemendum; conferentes nichilominus prelibato Sandziwogio, quod predictas villas et hereditates nostras, alteri cuiumque fideli nostro, in ducentis marcis predictae pecuniae, habebit obligandi plenam ac omnimodam facultatem. Harumstrarum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio literarum. Datum in *Vsce*, in die dominico post diem Conuersionis Sancti Pauli apostoli, anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo sexto. Dum autem predictae ducente marce eidem Sandziwogio per nos fuerint persoluae, extunc prescripte ville, ad nostrum dominium reuenient, et reuenire debebunt viceuersa.

CXLVIII.

Cracoviae, anno 1397 d. 6 mens. Februarii.

Vladislaus Rex Poloniae Clementi de *Jastrzambia* dat facultatem obligandi oppidum *Dombie*, Nicolao de *Jastrzembra* Subdapifero Lanciciensi ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Poloniae, Lithuanieque Princeps supremus, et heres Russie etc. Significamus quibus expedit uniueris presencium noticiam habituris: Quod veniens ad nostram, baronumque nostrorum presenciam Clemens de *Jastrzamba*, nobis sincere dilectus, non compulsus, nec coactus, neque per errorem seductus, sed ex certa sua sciencia, animoque bene deliberato, nostro tamen regali consensu et voluntate super hoc specialiter accedente, opidum nostrum *Dambe* situm in Terra nostra Lanciciensi, sibi per nos in ducentis marcis obligatum, cum omnibus et singulis utilitatibus, censibus, fructibus, prouentibus, redditibus, pertinencijs et appendijs uniueris, ad ipsum opidum *Dambe* quomodolibet spectantibus, quibuscumque vocentur nominibus, eo modo et iure, quibus ipsum a nostra

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo N° 341 Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae. Sigillum appensum taeniola pergamina idem quod in opere „*Zbiór Praw Litewskich*,” in ima parte Tabulae IV^{ae} dextrorsum effectum est.

celsitudine in obligatione solus tenuit hactenus et possedit, prout in litera nostra prefato Clementi *Slanca* super opido predicto data clarius continetur, in ducentis marcis monete communiter decurrentis, numeri polonialis consueti, quadraginta octo grossos in marcam quamlibet videlicet computando, nobili Nicolao *Jastrzambecz*, Subdapifero Lanciciensi, nostro fideli et suis heredibus ac legitimis successoribus obligauit, per ipsum Nicolaum *Jastrzambecz*, suos heredes et successores legitimos tenendum, habendum, utifruendum et possidendum tandiu videlicet, quousque sibi vel suis successoribus et heredibus, supradictae ducente marce per nos aut successores nostros fuerint solute integraliter et ad plenum. Harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio literarum. Datum *Cracouie*, ipso die sancte Dorothee virginis, anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo septimo.

CXLIX.

Cracoviae, anno 1398 d. 14 m. Novembris.

Creslaus haeres de *Coscielec* Palatinus Cuiaviensis, promittit se semper Regi Wladislao fidelem fore, neque eum tam in secundis quam in aduersis deserturum ⁽¹⁾.

Uniueris et singulis quibus expedit presencium noticiam habituris. Ego Creslaus heres de *Cosczol* Palatinus Cuyaviensis cupio fore notum: Quod cum Regum gloriam et Regnorum comoda, non aliud magis edificet et attollat, quam subditorum suorum fidelium fidelitas perseuerans, omnisque pars turpis videatur, quae suo non congruat uniuerso, proinde ego Creslaus predictus non compulsus, non coactus, nec aliquo errore seductus, sanus mente et corpore, meorumque ultroneo fretus consilio amicorum, volens prout ceteri fideles nobiles Regni Poloniae, correignicole mei, Serenissimo Principi domino Wladislao Regi Poloniae, domino nostro gratioso, fideliter assistere, nec aliquid dubietatis de obseruanda fidelitate, eidem in me

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 265, asservata. Sigilli abrupti nonnisi taeniola pergamina restat.

relinquere, ipsi domino Regi Polonie et Corone sue, exnunc adhereo et assisto fideliter sine dolo et fraude. Promittens tenore presencium eundem dominum Regem et Coronam eius usque ad sue regie et mee vite tempora, non deserere in suis prosperis euentibus et aduersis. Neque aliquem alium dominum in Regem michi queram, viuentis domino Wladislao Rege meo predicto. Pro pace, honore, comodis et statu, eiusdem domini Wladislai Regis felicibus, et Corone sue stabilimento, pro toto meo posse operam fidelem adhibebo, consilio, auxilio et fauore. Datum *Cracouie*, feria quinta infra octauas Sancti Martini confessoris. Anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo octauo. Sigillo meo in premissorum testimonium presentibus subappenso.

CL.

Cracouiae, anno 1399 d. 18 mens. Augusti.

Vladislaus Rex Poloniae Civibus *Cracouiensibus* praescribit modos iudicandi lites et causas, eisque privilegium confert, quod citati sive evocati ad aliquod iudicium extra muros *Cracovienses*, minime comparere tenebuntur ⁽¹⁾.

Vladislaus dei gracia Rex Polonie, nec non terrarum *Cracouie*, *Sandomirie*, *Siradie*, *Lancicie*, *Cuyauie*, *Lythwanie* Princeps supremus, *Pomeranie* *Russie*que dominus et heres etc. Ad perpetuam rei memoriam. Significamus universis tam presentibus quam futuris, quibus expedit, presencium noticiam habituris: Quomodo prudentes et honesti Consules, et Universitas ciuitatis nostre *Cracouiensis*, nostri fideles dilecti, ad nostram venientes presenciam, sua nobis relatione monstrarunt, quod inter nonnullos cives nostros et extraneos, in Iudicio ejusdem ciuitatis nostre *Cracouiensis* interdum litigantes, quedam indecora consuetudo, que dicenda est potius corruptela irrepserat taliter, quod idem litigantes tot et tantis multiloquijs, subterfugijs, dilacionibus superuacuis, ac indebitis appellacionibus consueverunt se tueri, adeoque talia in nostrorum fidelium plurima vergunt incommoda atque damna. Quidam

⁽¹⁾ E libro *Metrica* Regni dicto N° XIX. p. 132.

eciam alij valde importuni, inuidie forsitan moti liuore, Consules, Aduocatum, Scabinos, ac ceteros dicte nostre ciuitatis *Cracouiensis* extra muros (sic) ejusdem ciuitatis, non tantum causa jure experiendi contra ipsos, quantum ut eos vexacionibus atterant, laboribus grauent, et expensis attenuent, plurimum euocare soliti sunt et citare; et cum nos non pretereant nostrorum incommoda subditorum, honorque Regis Iudicium diligat, et nos humiles, quos eternus Rex unctione sue misericordie in Regni hujus fastigio temporaliter honoravit, illo vivamus intellectu, ut justiciam, a qua deus non recedit, et e contra super omnia diligamus, equitatem unicuique in statera recludinis regulantes, et quia rem, que culpa caret, in dampnum vocari non convenit; ut igitur in eadem ciuitate nostra *Cracouiensi*, et quod ubilibet in singulis Regni nostri terminis optamus fieri tempore felicitis nostri regiminis, finis litibus judiciarijs congruus imponatur, et materia litium hujusmodi iudiciariorum supervacua, labores, fatige, expense, vexaciones, euocaciones et citaciones, per quas grauantur innoxij, de Regni nostri finibus amplius habeantur omnino peregrine; ad instantes supplicationes memoratorum Consulum et Universitatis ipsius civitatis nostre *Cracoviensis*, et eciam consideratione multiplicium et fidelium seruiciorum, nostre Majestati per ipsos non sine veneratione multimoda hactenus exhibitorum et in antea exhibendorum; dictas consuetudines, ymo verius corruptelas perpetuo abolemus, decernentes per presens nostrum Regium edictum, perpetuis temporibus observandum ut, quicumque civis vel extraneus in iudicio dicte civitatis *Cracouiensis* pro quacunque causa litigans, per aliquam sententiam interlocutoriam vel diffinitivam se grauatum presenserit, licet (sic) eidem grauato, prout antiquitus per eterne recordacionis Kazimirum Regem Polonie, inclitum nostrum predecessorem firmatum extitit, ad Aduocatum et Scabinos *Supremi* *Juris* *Theutonici* *Maydburgensis*, quod et provinciale dicitur, castri nostri *Cracouiensis* a predictis Aduocato et Scabinis ipsius civitatis *Cracoviensis*, et ab eorum sententia libere appellare. Quod et si aliqua parcium earundem littigancium, siue sit actor siue reus, ibidem in prefato Iudicio *Juris* *Theotonici* castri *Cracoviensis*, per ipsius Iudicij Aduocatum et Scabinos se uiderit aggrauatum, extunc ad nostram Regiam presenciam, velut ad Supremum Iudicem, prout *Meydburgenses* dictant leges, appellandi, prouocandi et ipsam sententiam redarguendi plenam habeat facultatem. Ad quas quidem

appellacionum sentencias, aut sentenciarum appellaciones Juris Theotonici tramite diffiniendas, sentenciandas, ac in nostre Majestatis nomine fine debito terminandas, Capitaneus noster *Cracouiensis*, pro tempore ex delegacione nostra Regia, prout moris est, sibi ad id specialiter facienda, de quatuor ciuitatibus Terre nostre *Cracouiensis*, videlicet de: *Cracouia*, *Sandecz*, *Vijelyczka* et *Bochnija*, tres aut duos Consules vel Scabinos, quos prudentiores et experciore in dicto Jure Theotonico Meydburgensi, fore cognoverit, ipso appellatore procurante, citabit, ut ad castrum nostrum *Cracouiense* predictum, ad certum terminum conveniant. Et ibidem prefatas sentencie vel sentenciarum appellaciones, in quibus ad nostram Majestatem ut premititur appellatum foret, dicto nostro Capitaneo vel ab eodem substituto loco aduocati presidente, diffiniant, sentencient et Jure Meydburgensi predicto pronuncient finaliter et decident. A quibus quidem diffinicionem, pronunciacionem et finali decisione, nostro nomine ut premititur, factis, non erit, neque esse debet facultas cuiquam ulterius appellandi. Nolumus eciam, ut predicti Consules vel Scabini taliter de ciuitatibus conuocati, pro hujusmodi pronunciacione et diffinicionem sentencie vel sentenciarum, nostro nomine ut predicatur, factis ad aliqua iudicia spiritualia vel secularia per quempiam trahantur, aut aliter pro eo quomodolibet molestentur. Preterea, cum in eorundem Consulum et Universitatis ipsius civitatis nostre *Cracoviensis* commodis et successibus felicibus specialiter prosperemur, unde cupientes ipsos sub alas (sic) benignitatis nostre ab incursibus aduersis et periculis preservare, addicimus specialiter observandum: quod omnes et singuli ciues et incole ejusdem civitatis nostre *Cracoviensis* non alias, quam ad Advocati, et Scabinorum ipsius civitatis, idem vero Aduocatus et Scabini ad suorum Consulum presencias debeant euocarj; Consules autem non alicubi alias, quam ad nostre Majestatis audienciam, dum tamen *Cracouie* seu in castrò *Cracouiensi* constituti fuerimus, aut ad illius cui specialiter committendum duxerimus, ad castrum duntaxat *Cracouiense* predictum, per literam nostram Regiam, saluis ipsorum priuilegijs, euocari poterint (sic) et citari. Quod si quoquomodo ad alios Regni nostri quosuis iudices ad alia loca, a quocunque seu pro quacunque causa, prefati Ciues, Aduocatus, Consules vel Scabini extra muros dicte civitatis *Cracouiensis*, contra presens nostrum indultum quomodolibet euocati siue citati fuerint, comparere minime tenebuntur, nec

aliquas penas solvent. Et nos penas hujusmodi quorumvis Regni nostri Iudicum, Subjudicum, Officialium et Ministerialium eorundem, ratione hujusmodi non comparicionis contra memoratos Ciues, Aduocatum, Consules et Scabinos seu aliquem ipsorum comunitè vel diuisim, fulminatas cassantes et irritantes, nullius efficacie, roboris esse volumus vel momenti, decernentes omnia et singula premissa obtinere robur perpetue firmitatis. Harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio literarum. Actum *Cracouie*, feria secunda infra octauas Assumpcionis Sancte Marie Virginis gloriose, anno domini millesimo tricentesimo nonagesimo nono. Presentibus validis: Johanne de *Thanczajn* Castellano *Cracouiensi*, Johanne de *Tharnow* Sandomiriensi, Johanne Liganza Lanciensi Palatino (sic); Gnijewossio de *Dalewycz* Succamerario *Cracouiensi*, Petro Kmythe Castellano Lublinensi, Petro Schaffraniecz Dapifero *Cracouiensi*, et alijs generosis quam pluribus nostris fidelibus fide dignis. Datum per manus Reuerendi in Christo domini Nicolai Episcopi Wladislaiensis et Generosi Zaklicze aule nostre Cancellarij, nobis sincere dilectorum.

CLI.

Radomia, anno 1401 d. 11 mens. Martii.

Jura et priuilegia Magni Ducatus Lithuaniae rata firmaque declarantur ab Ordinibus Regni Poloniae ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quia tunc multis errorum et dubiorum incommodis prudenter occurimus, dum gesta etatis nostre literarum apicibus et

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea in tabulario Principum Radziwillorum asseruata. Huic tabulae appensa sunt adhuc viginti tria sigilla mediae magnitudinis exhibentia insignia personarum in exordio hujus tabulae allatarum, nonnulla sigilla desiderantur. Priuilegium hoc, quod merito primum documentum Unionis inter Poloniam et Lithuaniam initae haberi potest, nunquam ad hunc diem typis exaratum est. Notum priuilegium ejusdem anni, omnibus corporibus jurium et statutorum, videlicet: Voluminibus Legum, Statutis Lascii, Sarnicii, Pryluscii, Herburti, Collectioni Jurium Lithuanicorum (Zbiór praw Litewskich) alijsque insertum, eo differt a nostro nunc primum exarato, quod illud concinnatum est a Praelatis et Baronibus Lithuanis, hoc autem a Praelatis et Baronibus Polonis; illud conscriptum est Vilnae die 18 Januarii, hoc vero duobus

testium annotatione perhennamus: Proinde nos Prelati, Barones, Nobilis et Universitas Terrigenarum Regni Polonie, videlicet: Dobrogostius dei gracia Sancte Gneznensis Ecclesie Archiepiscopus, Petrus Cracoviensis, Nicolaus Wladislaviensis, et Albertus Poznaniensis Episcopi; Johannes de *Thanczin* Castellanus Cracoviensis, Zaklica Cancellarius, Clemens Wiececancellarius Aule Regalis; Nicolaus Woyniciensis, Cristinus Sandecensis, Castellani; Michael Judex, et Gnewossius Subcamerarius, Cracovienses; Johannes de *Tharnow* Palatinus, Cristinus de *Ostrow* Castellanus, Sandomirienses; Petrus Rpishta (sic) Wisliciensis, Petrus Kmithe (sic) Lublinensis, Clemens Radomiensis, Imramus Zawichostensis, Castellani; Albertus Judex, et Spythco Subcamerarius, Sandomirienses; Sandziwogius Swidwa Palatinus, Moszcyc Castellanus, Poznanienses; Johannes Srzemensis, Woythco Camenensis, Castellani; Sandziwogius Palatinus, Swenthoslaus Castellanus, Mathias Judex, Kalisienses; Johannes Gneznensis, Wincencius de *Granow* Naklensis, Castellani; Jacobus Conieczpolsky Syradiensis Palatinus; Martinus Castellanus, Wenceslaus Judex, et Przeczslaus Subcamerarius, Syradienses; Thomco Subpincerna, Maioris Polonie Capitaneus, Petrus Schafranyecz Subdapifer Cracoviensis, et Sbigneus Marschaleus Curie Regalis, Kreslaus Brestensis, et Mathias Wladislaviensis, Palatini; Woythco Brestensis, Johannes Kruschviciensis, et Martinus Wladislaviensis, Castellani; Martinus Brestensis, et Jaroslaus Wladislaviensis, Judices; Johannes Palatinus, Johannes Castellanus, Stanislaus Pincerna, Mstischco Venator, Nicolaus Jastrabecz Subdapifer, et Petrus Judex, Lancicienses; Mathias dictus Maczuda Wladislaviensis Palatinus, Bernhardus Judex Welunensis cum Benassio fratre suo germano Benco Capitaneo Halicensi, Johannes Mazovita (?), ceterique Terrigene Terrarum Russie: Significamus tenore presencium quibus expedit universis: Quomodo eo tempore, quo Serenissimum Principem Dominum Wladislaum Regem Polonie, Supremum Principem Lithuanie et heredem Russie etc., dominum nostrum graciousissimum, de gentilitatis tenebris educentes, in

fere mensibus post, die enim 11 Martii Radomiae. Hoc itaque diploma explet illud prius, simulque probat jam ineunte saeculo XV^{to}, utriusque gentis Unionem, quae jam parabatur, consensu utriusque populi accedente, initium cepisse, peculiarique privilegio ab utroque populo conscripto firmatam fuisse. Licebit nobis idem animadvertere anno 1413, qui celeberrimus factus est Unione in oppido Horodlo inita.

Regem Polonie et dominum nostrum assumpsimus; Principesque, Barones, Nobiles et quosvis Incolas Terrarum ipsius Lithuanie, per assumptionem sacre fidei orthodoxe nobis adunavimus, cum quibus per fidem facti unanimes, ipsis firma fide et inviolabili sponsione promisimus et tenore presencium promittimus toto posse et viribus, contra insultus quorumlibet hominum assistere, et eos in eorum necessitatibus sine dolo et fraude (sic) adiuvere: eorumque profectus, commoda, utilitates et bonum commune velud proprium salubri et fideli dispositione ordinare; quod et ipsi nobis pari modo tenebuntur facere vice versa. Demum, quia predictus Dominus Wladislaus Rex Polonie et dominus noster graciousissimus, ex speciali confidencia magnifico et preclaro Principi domino Allexandro alias Wythowd Duci Lithuanie etc. Supremum Principatum Terrarum earundem Lithuanie et ceterorum dominiorum suorum Ducatus dedit et contulit, et eum loco sui in eisdem statuit ad vite ipsius terminum ultimum et extremum; eundem dominum Allexandrum alias Wythowd constanciori fiducia prosequi volentes, et prout ipsum iustum est reddere cerciorem, firma sponsione et inviolabili promisso, sibi tenore presencium promittimus, quod eum dominus noster Rex predictus circa Principatum Supremum Terrarum Lithuanie, et ceterorum dominiorum suorum Ducatus, ad vite ipsius Ducis Wythowd tempora conservabit, iuxta tenorem literarum per Dominum Regem ipsi Duci Wythowdo concessarum. Ita tamen, quod post decessum eiusdem Ducis Wythowdi, Supremus Principatus Terrarum Lithuanie et ceterorum dominiorum suorum Ducatus, una cum bonis et Terris eiusdem Ducis Wythowdi personalibus, iuxta tenorem literarum per predictum dominum Wythowdum ipsi domino Regi collatarum, ad ipsum dominum Regem et ad eius successores, ac Coronam Regni Polonie debent reverti, devolvi et reddire (sic). Illo eciam non obmisso, quod si dominus noster Wladislaus Rex predictus, quod Deus avertat, sine prole decesserit, extunc sine scitu et consilio ipsius Ducis Wythowdi et Baronum, Nobiliumque et Terrigenarum Terrarum Lithuanie predictarum, Regem et dominum nobis eligere non debemus aut vocare. Cum quibus firmam et constantem tenentes fiduciam, in dulcedine fidei et visceribus Jesu Christi perpetuam et irrevocabilem cum ipsis servabimus unionem. Harum, quibus sigilla nostra sunt appensa, testimonio literarum. Actum et datum in *Radomy*, in vigilia sancti

Gregorii, anno domini millesimo quadringentesimo primo. Hec autem tenere et servare promittimus, juribus libertatibus et privilegiis nostris in omnibus semper salvis.

CLII.

Sochaczoviae, anno 1402 d. 13 mens. Maii.

Nicolaus Judex Sochaczoviensis dirimit litem inter heredes de *Szczytno* et heredes de *Orly* ortam ⁽¹⁾.

Nos Nicolaus Judex Sochaczoviensis heresque de *Swaroczino*, una cum Mroczkone Subiudice ibidem, tenore presencium notificamus tam presentibus quam futuris, quibus expedit uniuersis: Quod quemadmodum res querimonij acta fuisset et extilisset inter nobiles viros heredes de *Szczytno* videlicet: Nicolaum, Boguslaum, Reciborium, Phalislum et Lossonem, nec non singulorumque (sic) fratrum ipsorum parte ab una; et inter validos viros: Stanislum, Mroczkonem, Petrum, Meczslum, Paulum, Laurencium et filios Jaroslai pye recordacionis, heredumque de *Orly* parte ab altera, pro granicijs factis et constructis per premissos heredes de *Szczytno* ultra paludem Jumentis; et pro hereditate vlgariter *Ruda*, sita in districtu Sochaczoviensi; eandem relacionem ceperunt ab utrisque partibus ad circumspectum virum Jacobum preconem Sochaczoviensem. Qui quidem cognouit, quod premissam hereditatem emerunt apud fratres regulares de *Czirwensko* sanctique Augustini ordinis pro quadam certa summa pecuniarum cum consensu Serenissimi Principis Antiqui Semouithi Ducis Mazovie. Adjutique nobilium virorum consilio nobiscum pro tribunali residencium, premissam hereditatem *Ruda* premissis validis viris heredibus de *Orly* et eorum legitimis adjudicauimus, et presentibus adiudicamus perpetuis temporum successibus, cum omnibus et singulis utilitatibus, que ibidem sunt, uel haberi possint in futurum. Premissisque nobilibus viris heredibus de *Szczytno* et eorum legitimis, et

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N^{ro} 1066 asservato. Sigillum deest.

qui ad premissa spectare videbuntur, perpetuum silentium inponentes. In cuius rei testimonium, sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum et actum *Sochaczovie*, feria sexta ante festum Penthecosten (sic). Presentibus hijs nobilibus viris: Sassino Castellano, Woynone Vexilifero, Pyrzchala Thezaurario, Sochaczoviensibus; Przibislao Capitaneo Rawensi, Andrea Notario Sochaczoviensi, et alijs quam plurimis fide dignis. Anno domini M^o quadringentesimo secundo.

CLIII.

Cracoviae, anno 1403 d. 11 m. Maii.

Nobilis Nicolaus heres de *Czarnocin* medietatem villae suae *Mikluszowice* Nobili Jaschconi de *Wierzbno* centum et octoginta marcis grossorum pragensium vendit ⁽¹⁾.

Nos Michael Judex et Dobeslaus Subiudex Terre Cracouiensis Generales. Notum facimus quibus expedit uniuersis presentibus et futuris presencium noticiam habituris. Quod cum pro tribunali in Colloquio generali sedebamus, tunc accedens ad nostram nostrorumque assessorum presenciam nobilis vir Nicolaus heres de *Czarnocyn*, sanus mente pariter et corpore existens, non compulsus, nec coactus, sed de bona voluntate sua jugiter prehabita, totam medietatem suam ville *Michussowice* dicte ipsum quomodolibet concernentem, cum ipsius medietatis ville toto jure patronatus ecclesie ibidem, et omnibus juribus, dominio, utilitatibus, fructibus, redditibus, prouentibus, incolis, censibus (sic), areis, edificijs, domibus, tabernis, molendinis, ortis, agris, campis, pratis, pascuis, piscinis, lacubus, aquis, fluuijs, siluis, *borris*, mellificijs, nemoribus, gagijs, rubetis, quercetis, mericis, ac uniuersis pertinencijs, nichil pro se et successoribus suis ibidem juris, dominij uel utilitatis reseruando, nobili viro Jaschconi heredj de *Wirzbno*, et ipsius posteris legitimis, pro centum et octuaginta marcis grossorum pragensium, numeri polonicalis consueti in totum vendidit et imperpetuum coram nobis

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N^{ro} 1498 asservato, cui duo sigilla taeniolis pergamenis appensa erant, quae nunc desiderantur.

judicialiter resignavit (promittens ipsum Jaschconem occasione premissorum, ab omni impedimento atque dampno, juxta jus terrestre infra tres annos et tres menses (sic) proximos ubilibet releuare) per eundem Jaschconem premissa omnia jure hereditario et perpetualiter tenenda, habenda, utifruenda; possidenda et in usus ipsius beneplacitos libere conuertenda. In cuius rei testimonium, sigilla presentibus nostra sunt appenssa (sic). Actum et datum *Cracowie* in Colloquio generali, feria sexta proxima post festum sancti Stanislai tempore mensis Maij, anno domini millesimo CCC^o tercio. Presentibus strenuis dominis: Johanne de *Thanczajn* Craconiensi, Cristino Sandecensi, Imramo Zauichostiensi, Cristino Sandomiriensi, Clemente Radomiensi, et Clemente Czechouiensi Castellanis, pluribusque alijs testibus fide dignis.

CLIV.

Korczyni, anno 1404 d. 29 mens. Augusti.

Wladislaus Rex Poloniae Consulibus civitatis *Radzejowiensis* salem minutum vendendum concedit ea tamen conditione, ut lucro inde percepto oppidum in melius mutetur ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Lythuanieque Princeps supremus et heres Russie etc. Significamus harum serie, quibus expedit uniuersis. Quomodo cupientes ciuitatis nostre *Radzejouiensis* condicionem meliorem facere, et usus ac utilitates ipsius adaugere, Consulibus eius, et nulli alteri, de innata celsitudini nostre clemencia, hanc facultatem concessimus et concedimus tenore presencium, quod in ciuitate nostra *Radzejouiensi*, sal minutum ad nostre voluntatis beneplacitum vendere possunt, quantitatem in exquirendo lucro de sale huiusmodi nullomodo excedentes. Quod quidem lucrum vendicionis salis minuti huiusmodi, ipsi Consules *Radzejouienses*, qui pro tempore fuerint, pro melioracione ciuitatis *Radzejouiensis*, dare et imponere tenebuntur. Quocirca vobis Capitaneis Cuyaiensibus, ac Burgrabijs

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 628 asseruato. Sigillum deest. Tabula haec praecisa.

et Tenutarijs *Radzejouiensibus*, qui pro tempore fueritis, damus nostris strictis regalibus in commissis omnino habere volentes, quatenus prenotatos Consules *Radzejouienses*, qui pro tempore, ut premittitur, fuerint, in vendicione minuti salis prescripti impetere nullatenus debeatis, ad voluntatis nostre beneplacitum ut preffertur. Aliud pro nostra gracia facere non ausuri. Datum in *Novaciuitate* alias *Korczin*, ipso die Decollacionis beati Johannis, anno domini millesimo quadringentesimo quarto, nostro sigillo presentibus subappenso.

CLV.

Lendae, anno 1405 d. 24 m. Junii.

Wladislaus Rex Poloniae viginti marcas monetae in et super villa sua *Morza* Nicolao haeredi de *Lubomirz* assignat ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Lythwanieque princeps supremus et heres Russie etc. Significamus quibus expedit uniuersis. Quomodo attente mentis intuitu perpendentes et in animo reuoluentes grata et multum accepta seruicia, que celsitudini nostre Nicolaus dictus Slanka heres de *Lubomirz* exhibuit, et in futurum, aucto fidelitatis studio, prestancius poterit exhibere; quorum intuitu cupientes ipsum specialium graciaram prosequi fauoribus, et ad obsequia nostra reddere promptiorem, sibi in et super villa nostra *Morza*, in districtu *Kalisiensi* sita, viginti marcas monete numeri et ponderis polonicalium assignauimus et dedimus, damusque et assignamus, quadraginta octo grossos in quamlibet marcam computando. Quam quidem villam *Morza* idem Nicolaus Slanka cum omnibus censibus, redditibus, agris, pratis, campis, siluis, nemoribus, pertinencijs et appendijs uniuersis tenebit, habebit et pacifice possidebit tamdiu, quousque sibi dicte viginti marce monete eiusdem per nos uel successores nostros fuerint integraliter persoluite. Harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio litterarum.

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 399 asservato, cui sigillum deest.

Datum in monasterio nostro *Landa*, quarta feria ipso die beati Johannis Baptiste, anno domini millesimo quadringentesimo quinto. Ad relacionem domini Manziconis Pincerne domini Regis ⁽²⁾.

⁽²⁾ De hac relatione vide quae T. Czacki in opere suo „*O Lit. i Polsk. Praw.*” ed. Wars. T. I. p. 259 p. 1145 attulit.

CLVI.

Cracoviae, anno 1406 d. 11 mensis Martii.

Decretum, quo oppidum *Szrem* **Wladislao** Regi Poloniae adjudicatur ⁽¹⁾.

Nos Johannes Judex et Dobeslaus Subiudex Terre Cracouiensis generales. Significamus quibus expedit uniuersis tam presentibus, quam futuris presencium noticiam habituris. Quod cum strenuus miles dominus Wincencius de *Granow* Castellanus Naclensis materiam questionis pro et super opido dicto *Szrem* cum ipsius pertinencijs, contra et aduersus Serenissimum Principem dominum et dominum Wladislaum de jure gracia Regem Polonie etc. dominum nostrum graciosum mouisset et questionaliter proposuisset, dicens: quomodo se sibi (sic) idem dominus Rex, sua potencia de (sic) dicto opido contra litteras pie recordacionis Serenissime Principis domine et domine Hedwigis de jure gracia olim Regine Polonie etc., et eius munimenta intromisisset: in quibus continebatur munimentis, qualiter sibi predicta domina Regina de dicto opido et eius pertinencijs ad tempora vite sue prouidisset et ipsum graciosius redonasset. Tandem prenomatus dominus Rex volens veritati et iusticie obuiare, ipsamque nulli poscenti denegare, dominos Prelatos et Barones Regni sui Consiliarios ad discernendum premissa deputauit, et ipsos de sua speciali gracia collocauit. Qui domini prenarrati materia questionis inter partes mota, sufficienterque auscultata et masticata, ipsorum suffultus (sic) consilio, iuxta tenorem et contenta priuilegij terre

⁽¹⁾ Et tabula authentica pergamenae in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 305 asseruata. Tabulae appensa sunt taeniolis pergamenis duo sigilla, quorum imagines deletae.

suam per magnificenciam donati graciosius, prefatum opidum cum eius pertinencijs sepefato domino Regi adjudicauius, et presentibus imperpetuum adjudicamus, memorato vero Wincencio Naclensi, ut prefertur Castellano, abiudicauius, perpetuum sibi silentium imponentes. Harum, quibus sigilla nostra appensa sunt, testimonio litterarum. Actum et datum *Cracouie*, feria quarta ante dominicam Oculi sub anno incarnationis domini millesimo quadringentesimo sexto. Presentibus hijs venerabilibus et magnificis: Nicolao Archiepiscopo Gnezenensi (sic), Petro Cracouiensi, Alberto Pozaniensi (sic) Episcopis; Johanne Cracouiensi Castellano, Petro Kmithe Cracouiensi, Cristino Sandomiriensi, Johanne Liganza Lanciciensi, Pallatinis; Gnewossio Sandomiriensi, Michaelae Lublinensi, Cristino Sandeczensi, Johanne Lanciciensi, Nicolao Woyniciensi, Castellanis; ceterisque quam pluribus fide dignis.

CLVII.

Lanciciae, anno 1408 d. 29 mens. Junii.

Sententia lata in causa judiciali inter **Wladislaum** Regem Poloniae ab una et **Ziemowitum** Ducem Masouiae parte ab altera acta, qua villa *Doninow* Regi et Regno Poloniae adjudicatur ⁽¹⁾.

Nos Johannes de *Oleschnicza* Judex Cracouiensis Generalis et Judex Commissarius per Serenissimos Principes et dominos dominos Wladislaum dei gracia Regem Polonie etc. ab una, et Semouithum eadem gracia Ducem Mazouie parte ab altera in causa infrascripta specialiter deputatus. Ad perpetuam rei memoriam. Significamus quibus expedit uniuersis presentibus et futuris presencium noticiam habituris. Quod cum materia questionis inter predictos Principes, dominum Regem Polonie etc. ab una, et dominum Semouithum Ducem Mazouie etc., ut premittitur parte ab altera, pro et super villa *Doninow* dicta, sita inter limites Terre Cuyaue, judicialiter coram nobis *Lancicie* fuisset mota; quam causam, ut eo plenius inter partes iusticie

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 47 asservato. Sigillum desideratur. Restat solum taeniola pergamenae, qua appensum erat.

plenitudinem valuissemus experiri, in crastino Assumpcionis beate Marie virginis in Nouaciuitate alias *Korczin*, deinde ad Colloquium generale post festum Sancti Michaelis Archangeli immediate sequens *Cracouie* celebratum duximus deuoluendam, terminos ipsis juridicos utrisque partibus ibidem prefigentes; ac demum ne parti aduerse, videlicet duci Semouitho antedicto, propter loci distanciam, preiudicium a nobis fieri visum fuisset, eciamque consonum et condignum nostre apparuit rationi, ut, ubi causa inchoata fuit, ibidem debuit (sic) et finiri, terminum eis sepefatis utrisque partibus peremptorium et ultimum assignauimus, quarta die domini Regis *Llancicie* felicem post ingressum. Terminum vero huiusmodi antedictis utrisque partibus per nos prefixo ibidem *Llancicie* ut prefertur veniente, ubi multitudo dominorum Prelatorum, Baronum et Dignitariorum tam Regni Polonie, quam eciam Ducatus Mazouiensis nobiscum iudicio presidebat, intelleximus, quod materia questionis in facto ville predictae ad limitationem granicierum omnino se extendit; sepefatis partibus utrisque inter Regnum Polonie et Ducatum Mazouiensem predicta, granicierum limitationem cum probacionibus consuetis dare decreuimus, consilio dominorum Jurisperitorum, Prelatorum et Baronum pretactorum mediante. Ipse enim dominus Dux Semouithus pro rato et grato huiusmodi nostrum decretum habere nolens, iurique obedire renuens, de iudicio contumacialiter recessit ab eodem. Nos vero ultra consuetudinem terre et iudicum jura, ultra quam oportet, prima, secunda, tertia et quarta, ex superhabundanti vice clamantes: si quis contra ferendam nostram sententiam dicere vult vel ipsam arguere: arguat, aut dicat; quia huiusmodi sententiam ferre volumus, eamque judicialiter declarare. Nemine tunc contradicente, predictam villam *Doninow* cum omnibus et singulis ipsius pertinencijs et obuencionibus uniuersis, pleno jure et dominio, ob ipsius domini Ducis Semouithi predicti contumaciam, jurisque ac iudicij inobedientiam, Serenissimo Principi et domino domino Wladislao dei gracia Regi Polonie etc., ut premititur predicto, de consilio dominorum Prelatorum et Baronum predictorum, temporibus perpetuis adiudicauimus et presentibus adjudicamus; Ducique Semouitho predicto super huiusmodi villa *Doninow* perpetuum silentium inposuimus, nostra diffinitiva sententia mediante. Harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio litterarum. Actum et datum *Llancicie*, feria quarta proxima infra octauas sancti Johannis Baptiste,

sub anno domini millesimo quadringentesimo septimo. Presentibus hijs dominis: reuerendo in Christo patre et domino domino Nicolao dei gracia Archiepiscopo Gneznensi, Petro Cracouiense (sic), Sandiwogio Poznaniensi, Jacobo Siradiensi, Pallatinis; Cristino Sandeczensi, Clemente Visliciensi, Janussio Kalisiense (sic), Johanne Krusuiciense, Castellanis; Jacobo Kalisiense, Nicolao Poznaniense, Petro Siradiense, et Petro Lanciensi Judicibus Generalibus et alijs pluribus fide dignis.

CLVIII.

Gneznæ, anno 1408 d. 12 mens. Junii.

Judicium Dobrinense dirimit litem inter **Wladislaum** Regem Poloniæ et Iwonem dictum **Marsalek** ortam, idque super decem millibus florenorum ⁽¹⁾.

Nos Andreas de *Virzbiczske* Judex et Nicolaus de *Slotopole* Subiudex Dobrinenses, omnibus et singulis presentibus et futuris, et ad quos presentes deuerint, publice profiteremur et ad noticiam deducere volumus. Quomodo Serenissimus Princeps et dominus noster dominus Wladislaus dei gracia Rex Polonie et Dobrinie etc. de anno domini M^o CCCC septimo *Gnezne* circa adventum suum, coram strenuijs ac nobilibus viris dominis: Sandiuogio Poznaniensi, Mathia Kalisiensi, Creczslao Brestensi, Jacobo Syradiensi, Palatinis; Thomislao Sandomiriensi, Clemente Visliciensi, Johanne Srzemensi, Janussio Medzirzecensi, Georgio Byechouiensi, Martino Syradiensi, Alberto Caminensi, Castellanis; Paskone Poznaniensi, Alberto de Trlang Kalisiensi, Miklone Dobrinensi, Subcamerarijs; Nicolao Poznaniensi, Jacussio Jaca Kalisiensi, Martino de *Baruchowo* Brestensi, Judicibus; Jaroslao Poznaniensi, Nicolao Lanciensi, Vexiliferis; Bodzantha Subiudice, Sandiuogio Subpincer-na, Kalisiensibus; ceterisque dominis Iudicio Regali tunc ibidem presidentibus:

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniæ N° 1073 asseruato. Sigilla duo in cera viridi expressa, inclusa tegumento e cera vulgari facto. Primum eorum habet insigne Dolega dictum et inscribitur: „S. Andree iudicis dobrin” alterum insigne Leszycz dictum, inscribitur: „S. Nicolai de Sloto. . . . subiu.” Utrumque appensum est tae-nioliis pergamenis.

proposuit judicialiter contra Iwonem dictum Marsalek de *Radomino* heredem, terrigenam dobrinensem, inculpando ipsum in decem millibus florenorum. Ex aduerso Iwo Marsaleus heres de *Radomino* respondit dicens: se non teneri, nec esse culpabilem predicto domino Wladislao Regi Polonie in dictis decem millibus florenorum. Tandem domini superius descripti (sic), auditis proposicionibus et responsionibus parcium predictarum, sententiauerunt testes producere dicto Iwoni ad expurgandam innocentiam suam erga predictum dominum Regem pro dictis decem millibus florenorum, terminum eidem in terra dobrinensi super produccione testium assignantes et prefigentes. Quo quidem termino adveniente, in quo testes producere debuit, eosdem testes producere non potuit. Extunc senciens: se causam suam amississe (sic), et perdidisse et fore condempnatum: tunc veniens de anno domini M^o CCCC octauo, sabbato proximo post festum Ascensionis domini in *Dobrin*, ad Dominos Dobrinenses et ad ceteros, qui Iudicio Regali protunc presidebant, petijt: se per ipsos *Gneznam* ad ferendam sententiam finalem remitti, ubi plures Domini ad Iudicium Regale locarentur et presiderent eidem. Cuius petitionibus anuentes Domini Iudicio Regali tunc in Dobrin presidentes, cumque iusta petentibus non est denegandus assensus, ipsum iuxta petita sua *Gneznam* ad videndum et audiendum sententiam ferrij in causa et facto predicto remiserunt. Tandem veniente eodem termino sibi *Gneznam*, ut prefertur, per Dominos tunc Iudicio in *Dobrin* presidentes assignato et prefixo: cum Domini superius descripti, *Gnezne* de anno ut supra feria tertia proxima ante festum Corporis Christi circa aduentum domini nostri domini Wladislay Regis predicti, pro tribunali sederent ac ad Iudicium Regale locarentur: audita ergo recognicione et relacione Dominorum Dobrinensium, quod testes ergo dominum nostrum dominum Wladislaum Regem Polonie non produxit; ac meritis cause huiusmodi intellectis et cognitis, solum deum pre oculis habentes, ex consensu unanimi, et matura deliberacione prehabita sufficienti, adiudicauerunt quinque millia florenorum predicto domino Wladislao Regi Polonie etc., in dicto Iwone de *Radomino* herede, et alia quinque millia florenorum nominatus dominus Wladislaus Rex Polonie etc., ad petitiones incliti Principis domini domini Vitholdi Ducis Lithuanie ac magnificey (sic) domini. . . (sic), Magistri Generalis Cruciferorum, dicto Iwoni Marsaleo heredi in *Radomino* libere dimisit et indulsit. In quibus quidem

quinque millibus florenorum, nominato domino Wladislao Regi Polonie etc. per Dominos adiudicatorum in dicto Iwone, Domini superius descripti sententiauerunt demandantes intromittere et inpossessionare predictum dominum Wladislaum Regem Polonie etc. ad bona hereditaria dicti Iwonis. Que bona predictus dominus Wladislaus Rex Polonie tenebit et possidebit in eisdem quinque millibus florenorum tamdiu, quousque sibi dicta quinque millia florenorum per predictum Iwonem fuerint integraliter persoluta. Super quibus prefatus dominus Wladislaus Rex Polonie etc., ratione memorie soluit iudicatum; ac ad maiorem evidenciam super omnia premissa, et sententiam contra predictum Iwonem de *Radomino* heredem, sic ut prefertur de jure latam, de Iudicio postulauit literam habere iudicalem: Nos vero de mandato suprascriptorum Dominorum et unanimi (sic) consensu ipsorum, presentem literam prenominato domino Wladislao dei gracia Regi Polonie dedimus nostrorum sigillorum sub appensione, iuxta decreta Dominorum prescriptorum. In huius rey (sic) testimonium sigilla nostra presentibus sunt appensa. Data et lata est sententia presens *Gnezne* feria tertia proxima ante festum Corporis Christi, presentibus omnibus strenujs ac nobilibus Dominis superius descriptis, sub anno domini M^o CCCC octauo, ut supra.

CLIX.

Cracoviae, anno 1409 d. 21 mens. Novembris.

Wladislaus Rex Poloniae villam Wroblow certa pecuniae summa Nobili Thomconi de Komorniki obligat⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Litwanieque Princeps Supremus et heres Russie etc. Significamus tenore presencium quibus expedit uniuersis. Quomodo Thomconi de *Comorniky* nostro fideli dilecto, villam nostram

(¹) Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 326 asseruato. Sigillum appensum taeniola pergamena, diuisum in quatuor campos, quorum primus summus ad dextram partem sigilli, et quartus imus ad sinistram partem exhibent aquilam polonicam, duo vero reliqui repraesentant equitem armatum lithuanicum. Inscríbitor: „S. Wladislai etc.” Diploma hoc pluribus locis praecisum.

Wroblow in Terra et districtu Welunensi sitam, in centum marcis grossorum pragensium, in quibus ipsam dudum tenuit a nobis obligatam et quadraginta monete comuniter decurrentis, quas ab ipso effectualiter accepimus, obligauimus et tenore presencium obligamus cum omnibus et singulis ipsius utilitatibus, censibus, fructibus, molendinis, prouentibus et alijs pertinencijs ad ipsam spectantibus per ipsum habendam, tenendam quiete et pacifice possidendam tamdiu, quousque sibi predictae centum marce grossorum pragensium et quadraginta monete decurrentis, per nos uel nostros successores ex integro fuerint persoluite. Quibus solutis, villa predicta ad nos et nostros successores reddere (sic) debet pleno iure. Sic etiam, quod eandem villam nonnisi proprijs pecunijs tantummodo pro nostra necessitate redimere debemus. Harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio literarum. Datum in *Cracouia* feria quinta proxima post festum beate Helizabeth, anno domini millesimo quadringentesimo nono etc. Relacio domini Nicolai Vicecancellarii.

CLX.

In oppido Gliniany, anno 1410 d. 19 m. Maji.

Wladislaus Rex Poloniae, ducentas marcas Joanni de *Calinowa*, in villa sua *Maczow* in districtu *Calissiensi* inscribit ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Lythwanieque Princeps Supremus et heres Russie etc. Significamus tenore presencium quibus expedit uniuersis presencium noticiam habituris. Quomodo attendentes fidei constanciam, constantisque fidelitatis merita, quibus Nobilis Johannes de *Kalynowa* fidelis noster dilectus nobis complacuit, et aucto fidelitatis studio in posterum prestancius poterit complacere; horum intuitu meritorum ipsum volentes nostrarum graciaram speciali prerogatiua prevenire, et ad nostra seruicia continuo reddere prompciorem, in et super villa nostra *Maczow* et allodio dictae ville in districtu *Kalisiensi* sitis, sibi ducentas marcas numeri et ponde-

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 407 asservato. Sigillum deest. Tabula praecisa fortasse eam ob causam, quod debita pecunia soluta fuerat.

ris polonicalium, scilicet XL^{ta} octo grossos in quamlibet marcam computando. Centum videlicet et quinquaginta marcas, quibus de nostra voluntate et consensu predictam villam et eius allodium redemit, et quinquaginta marcas ratione ipsius fidelium obsequiorum denuo assignauimus graciose, et tenore presencium mediante, in villa et allodio supradictis donamus, damus, conferimus et ascribimus. Quam quidem villam *Maczow* cum suo allodio, Johannes predictus cum omni jure et dominio, agris, pratis, campis, borris, siluis, gaijs, mericis, nemoribus, aucupacionibus, venacionibus, mellificis (sic), piscinis, piscaturis, lacubus, paludibus, aquis, molendinis et emolimentis, censibus, fructibus, prouentibus, redditibus, pertinencijs, appendijs ac coherencijs uniuersis, prout predicta villa et ipsius allodium in suis limitibus et granicijs, ab alijs circumferencialiter est diuisa et distincta, tenebit, habebit, utifruetur et quiete possidebit tam diu, quousque predictas ducentas marcas sibi uel suis legitimis successoribus, per nos aut nostros successores integraliter fuerint persoluite. Quibus ducentis marcis predictis solutis, dicta villa cum allodio ad nos, uel ad successores nostros pleno iure diuolui (sic) et redire debet. Harum, quibus sigillum nostrum est appensum, testimonio literarum. Datum in *Glynani* (sic) ⁽²⁾, feria secunda in crastino Sancte Trinitatis, anno domini millesimo quadringentesimo decimo.

Relacio venerabilis domini Johannis Decani et Canonici *Cracouiensis*, Regni Polonie Vicecancellarii.

⁽²⁾ *Gliniany* oppidum in antiquo Palatinatu Russiae Terra vero *Leopoliensi* situm.

CLXI.

Sandomiriae, anno 1411 d. 2 mens. Martii.

Wladislaus Rex Poloniae villam suam *Boguszyce* Nobili *Stanislawo de Szczkow* 150 marcis obligat ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Lythwanieque Princeps supremus et heres Russie etc. Significamus tenore presencium quibus expedit uniuersis.

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 397 asservato, cui sigillum deest.

Quomodo volentes Stanislaum de *Sczkowo*, de centum quinquaginta marcis, in quibus sibi ratione seruiciorum nobis per ipsum in expeditionibus prestitorum (sic) et dampnorum, que incurrit in eisdem, obligamur, reddere cerciorem, sibi villam nostram *Bogussicze* in districtu Cuyawiensi sitam, in eisdem duximus obligandam et tenore presencium obligamus, per ipsum uel eius successores cum omnibus et singulis ipsius utilitatibus, fructibus, censibus, redditibus et prouentibus, nec non attinencijs pertinencijs, et appendijs uniuersis ad ipsam quomodolibet spectantibus ab antiquo, prout in suis metis et granicijs longe, late et circumferencialiter est distincta, habendum, tenendum, utifruendum et pacifice possidendum tamdiu, quousque sibi, uel eius successoribus centum quinquaginta marce predictae fuerint persoluite integraliter et ex toto. Harum, quibus sigillum nostrum presentibus est appensum, testimonio literarum. Datum in *Sandomiria* feria secunda proxima post dominicam Jnuocauit anno domini millesimo quadringentesimo undecimo. — Relacio Sbignei Marsalci etc.

CLXII.

Horodli, anno 1413 d. 2 mens. Octobris.

Prelati Barones Nobiles et Proceres Regni Poloniae insignia sua cum Nobilibus, Boiariisque Terrarum Lithuaniae communicant, promittuntque illis mutuum auxilium et defensionem, seque omnia jura et immunitates eorum seruaturos esse ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quia constat nullum salutis recipere compendia, nisi misterio (sic) fulciatur caritatis, que

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in tabulario Principum Radziwillorum asservato. Huic tabulae appensa sunt quadraginta sex sigilla mediae magnitudinis in funiculis sericis. Exhibent illa insignia, de quibus hic res agitur cum inscriptionibus in ambitu. Privilegium hoc maximi momenti inter omnes actus concernentes Unionem inter Regnum Poloniae et M. Dueatum Lithuaniae in oppido Horodlo initam, nusquam adhuc est typis exaratum. Notum privilegium anni 1413 in oppido Horodlo eadem die conscriptum, insertum est, sicuti nobis quidem constat, decem operibus praestantioribus, videlicet: Statutis Sarnieci (poloniae conscriptis) fol. 986. Statuto Lasei fol. 125. Statuto Herburti fol. 656. Operi J. Priluscii „Leges seu Statuta ac Priv. Reg. Pol. fol. 686. Operi ejusdem, quod inseribitur de Provinciis Polonicis (in collectione Pistorii

non agit perperam, sed fulgens propria bonitate, discordes conciliat, unit rixantes, mutat odia, rancores amputat et cunctis pacis prestat alimentum, dispersa colligit, collisa errigit, in plana aspera dirrigit, et prava in directa convertit, et virtutes (sic) omnibus succurrit nullum ledit, diligit universa, et si quis sub eius confugierit brachia, securitatem inveniet, nec insultus cuiuspiam formidabit. Per hanc leges conduntur, regna reguntur, urbes ordinantur, et status reipublice optimo fine perficitur: in cunctis virtutibus prestancior commendatur: quam si quis contempserit, omnis boni expers erit. Proinde nos Prelati, Barones, Nobiles et Proceres Regni Poloniae universaliter universi, et singulariter singuli, significamus quibus expedit universis, presentibus et futuris, presencium noticiam habituris. Quomodo, ut sub umbra alarum caritatis quiescamus, et ubi manet, devotis desideriis aspiremus; domos, genealogias, stirpes nostras, armaque et clenodia nostra cum Nobilibus, Boyaris Terrarum Lithuaniae, quibus suffragijs nostris libertatum, immunitatum, privilegiorum, exempcionum et graciaram beneficia a Serenissimo Principe Domino Wladislao Dei gracia Rege Poloniae etc., et Illustri Principe Domino Allexandro alias Wytowdo Magno Duce Lithwanie sunt concessa, et robore literarum efficaci roborata et confirmata, coniunximus, univimus, et tenore presencium coniungimus, componimus, coadunamus et conformamus: ut exnunc et perpetuis temporibus duraturis, armis et clenodis

fol. 171. Operi Paprocii inscripto: „Herby Ryeer. Pol. fol. 655. Historiae polonicae Dlugosii ed. Lips. T. I. fol. 337. Operi Du Montii inscripto: „Corps univ. dipl. T. II. fol. 361. Operi „Zbiór praw Litew.” fol. 7, denique Voluminibus Legum T. I. fol. 66.—Est adhuc alterum privilegium eadem die et anno, itidem in oppido Horodlo confectum, typis exaratum in Statuto Lasei fol. 130, in opere „Zbiór praw Lit.” fol. 20, et in Vol. Leg. T. I. fol. 282, attamen discrepat a privilegio hic a nobis allato. Sicuti Volumina legum, praestantissimam plenissimamque legum nostrarum antiquarum, statutorumque collectionem, facile dabimus legitimum huic nostro privilegio locum. Privilegium in Vol. Leg. T. I. fol. 282, typis exaratum est actus procerum lithuanicorum ad Unionem accedentium: in illo itaque sermo est de insignibus cum ipsis a proceribus polonicis communicatis; privilegium autem typis exaratum in Vol. Leg. T. I. fol. 66, exhibet confirmationem ejusdem Unionis a rege Wladislao Jagellono et Witoldo M. D. Lithuaniae factam, (eius confirmationis archetypum invenitur in eodem tabulario P. P. Radziwillorum). Desiderabatur semper hucusque tertium privilegium sermo maximi momenti, scilicet diploma, quo proceres Poloniae communicauerunt insignia sua eum iis Lithuanis, qui iis adhuc carebant, quique in actu Unionis incundae sustinobant priores partos. Itaque afferentes hoc privilegium, exhibemus id, quod adhuc desiderabatur, etonim privilegium nunc allatum, est illud diploma a proceribus Poloniae confectum et sic complet documenta historiam polonam hujus periodi illustrantia.

dijs ac proclamacionibus nostris, que a parentibus et predecessoribus nostris contraximus, in vim vere caritatis et fraterne unionis, valeant uti frui, gaudere, et potiri: ac si ipsa a suis progenitoribus ordine geniture suscepissent. Uniat eos nobis caritas, pares efficiat, quos religionis cultus, iurium et graciaram ydemptitas sociavit. Promittentes bona fide, verbo nostro constanti et fideli, sub honore et onere iuramenti prestiti, nunquam ipsos; in omnibus adversitatibus et necessitatibus eorum, deserere; sed semper contra omnium inimicorum ipsorum insidias, ipsis nostra prebere consilia, auxilia et favores, et apud predictos Dominos nostros gratiosos, Wladislaum Regem Polonie et Allexandrum Ducem Magnum Lithwanie, et eorum successores, omni posse et fideli diligencia permovere, ut munificenciarum suarum dexteram in eos extendant, et profectus ipsorum non desistant procurare, ac pijs eos favoribus graciaram confovere. Quod et que, ipsi prefati Nobiles et Proceres Terrarum Lithuanie, pari vicissitudine sub fide, honore, in verbo fideli et onere prestiti iuramenti, facere nobis teneantur. Hoc non obmisso, quod Prelati, Barones et Nobiles Terrarum Lithvanie, nullas gwerras alicui, absque requisicione et consilio nostris et nostrorum successorum, movebunt. Nosque Prelati, Barones et Nobiles Regni Polonie, absque requisicione et consilio, similes gwerras nulli movebimus, Baronum et Nobilium Terrarum Lithwanie predictorum. Et insuper, iam dicti Barones et Nobiles Terrarum Lithvanie predictarum cum eorum heredibus et successoribus legitimis, prenomatos Serenissimos Principes, et dominos nostros gratiosos Wladislaum Regem Polonie et Allexandrum Ducem Magnum Lithwanie, et eorum successores legitimos Reges Polonie et Duces Lithwanie Magnos, quoad vixerint nunquam imperpetuum debent deserere quoque modo, sed potius ipsis sub fide et honore, ac prestiti iuramenti onere, fideliter adhibebunt favoribus, obediencia, auxilijs et consilijs quibuscunque. Ut autem unusquisque sue domui mancipetur, et domorum discrecio et armorum distincio clarius in singulis cognoscatur, ne successu temporis huius nostre ordinacionis series confundatur oblivione aliquali: Primo domus, arma, stirps, clenodium, genealogia et proclamacio Nobilium *Lelywa* cum domo et stirpe Nobilis Monywid Palatini Wilnensis. Item arma *Zadora* cum stirpe et genealogia Jawni Palatini Trocensis. Item arma *Rawa* cum genealogia Minigail Castellani Wilnensis. Item *Lyssowe (Lis)* cum

genealogia Sunygal Castellani Trocensis. Item *Jastrzambczy* seu *Lazanky* alias *Bolesty*, *Nagorφ* vocati cum Nemyr Capitano Polocensi. Item *Tramby* cum Hostykone. *Thopori* cum Butrymo. Item *Labancz* alias *Skrzynsczy* cum Goligunt. *Poraje* cum Nicolao Bylymyn. Item *Dambno* cum Albracht Korewa de *Sowgodsko*. *Odrowansz* cum Wysegiard. Item *Wadwycz* cum Petro Mondigerd. *Drya* cum Nicolao Tawtigerd. *Hawdanecz* cum Johanne Gastoldi. *Polukosza* cum Wolczkone Culwa. *Griffones* cum Butowdo. *Srzenyawa* cum Jadath. Item *Pobodze* cum Kalone. Item *Grzymala* cum Johanne Rymowydowicz. Item *Zaramba* cum Gyneth Konczewicz. Item *Pirzchala* cum Dawkstha. Item *Nowyna* cum Nicolao Boynar. Item *Dzaloscha* cum Wolczkone Rukuthowicz. Item *Kopacz* cum Gethowoth. Item *Rola* cum Dangel. Item *Srokomla* cum Jacobo Mynigel. Item *Cattus marinus* ⁽²⁾ cum Woysnar Wylkolewicz. Item *Powala* cum Georgio Sangabo. Item *Pomyan* cum Saka. Item *Dolywa* cum Naczkone. Item *Szarza* cum Twerbud. Item *Dolanga* cum Monstiwyl. Item *Bogurya* cum Stanislao Wyssygyn. Item *Janyna* cum Woysym Daneykowicz. Item *Bychawa* cum Monstold. Item *Swynky* cum Andrea Dowknothowicz. Item *Kolda* (sic) cum Mynimund Sossnykowicz. Item *Sulyma* cum Rodywil. Item *Nalancz* cum Koczana. Item *Lodza* cum Myczusch. Item *Belythowie* cum Gerdud. Item *Korczakowie* cum Czupam. Item *Byala* cum Woydylone Bussulowicz. Item *Wanszik* cum Koczano Succowicz. Item *Czolek* cum Johanne Ewild. Item *Godzamba* cum Stanislao Buthowthowicz. Item *Osmorog* alias *Geralth* cum Surguthe de *Reskum*, perpetuis temporibus, fraterno federe, sunt coniuncti, confederati, adunati, complicati, mancipati et connexi. Quibus quidem armis, clenodijs et proclamacionibus ipsis, simul cum omnibus, qui ex eorum generibus legitime descenderunt, Katholici tantum, ubilibet gaudere, uti frui liceat, et potiri, ac si ipsa a suis progenitoribus legitimis suscepissent. Ut autem corroboracionis cautele uberioris omnia premissa accipiant firmitatem, presentes fecimus sigillorum nostrorum, ex certa nostra sciencia, munimine roborari. Actum et datum in Hrodlo opido in Parlamento seu convencionem generali, die secunda mensis Octobris, anno domini millesimo quadringentesimo tercio decimo.

⁽²⁾ Insigne hoc polonice vocatur *Kot morski*. Vide sis Casp. Niesieci *„Korona Polska”* ed. pr. T. II. p. 672, 673, ubi est mentio de eodem Woysnaro.

CLXIII.

In oppido Oborniki, anno 1414 d. 5° mensis Junii.

Wladislaus Rex Poloniae Nobili Martino de Slawsko, viginti marcas in villa sua Cekowo inscribit ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Lythvanieque Princeps supremus et heres Russie etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit uniuer-
sis. Quomodo attendentes pure fidelitatis constanciam, et constantis fidei
merita, quibus strenuus Martinus de *Slawsko* Subdapifer Poznaniensis, miles
noster fidelis, nobis complacuit et in futurum aucto fidelitatis studio poterit
complacere: horum intuitu volentes ipsum graciaram nostrarum prosequi
fauoribus, et ad nostra obsequia reddere promciorem, sibi in et super villa
nostra *Cekowo*, in Terra Maioris Polonie et Districtu Calisiensi sita, viginti
marcas numeri et ponderis polonicalium, quadraginta octo grossos in mar-
cam quamlibet computando, cum omnibus et singulis ipsius ville utilitatibus,
fructibus, censibus, redditibus et prouentibus uniueris, ad ipsam spectantibus
quomodolibet ab antiquo, damus, donamus et ascribimus presencium per
tenorem, per ipsum habendam, tenendam, utifruendam et pacifice posidendam
(sic) tamdiu, quousque sibi uel successoribus suis, per nos uel successores
nostros viginti marce predictae fuerint persolue. Quibus solutis, predictae
ville possessio (sic), ad nos et ad nostros successores redire debebit pleno
jure. In cuius Regi (sic) testimonium sigillum nostrum presentibus est
apensum. Daciones vero et contribuciones stacionum solitas et consuetas
pro nobis reseruamus. Datum in *Obornikij* feria tertia proxima ante festum
Corporis Christi, anno domini millesimo quadringentesimo quarto decimo.

Relacio domini Dony Regni Polonie Vicecancellarij.

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae
N° 344 asservata. Sigillum deest superest tantum taeniola pergamena. Tabula praecisa.

CLXIV.

Cracoviae, anno 1415 d. 24 mensis Julii.

**Nicolaus Szaksh Dux partis exercitus profitetur sibi et commilitonibus a Rege
Wladislao stipendia persoluta esse ⁽¹⁾.**

Ego Nicolaus Szaksh Rothe magister cum consensu sociorum meorum,
recognosco tenore presencium a Serenissimo domino Rege Polonie, pro
omnibus et singulis dampnis, dum de anno domini M^o CCCC^{mo} XIII° Cruci-
feris de Prussia gwerras mouebat, iuxta rationem strenui Petri Schaffranecz
Subcamerarii Cracouiensis et Petri Medellan (sic) mecum factam, pro finali
et ultimata expeditione, sexaginta marcas mediorum grossorum, me recepisse
cum effectu. De quibus quidem LX. marcis prefatis dominum Regem quitto
et absoluo per presentes ipsius Serenitatem, promittens eciam pro eisdem
dampnis nec verbotenus, nec per aliquas literas, nullomodo peramplius
ammonere. Literam tamen ipsius domini Regis obligatoriam in seruicijs
tamdiu apud me retinebo, quousque pro seruicijs meis ipse dominus Rex
me, sicut et ceteros constipendarios reddet contentum. In quorum clariorem
euidenciam, sigillum meum presentibus est subappensum. Datum *Cracouie*
feria quarta in vigilia sancti Jacobi Apostoli gloriosi, anno domini M^o CCCC^o
decimo quinto. — Fuit in ratione et est posita.

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae
N° 1220 asservata. Sigillum desideratur.

CLXV.

Lomzae, anno 1416 d. 26 mensis Martii.

Joannes Senior Dux Masoviae cuidam **Johanni a Prasnysz** decem mansos terrae ad fluuium *Skroda* sitos donat, eisdemque sicuti et aliis quinque mansis eidem antea a **Nobilibus de Piczilas** donatis jus theutonicum largitur ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Johannes dei gracia Senior dux Mazouie et Russie terrarum, dominus et heres Czirnensis. Ad noticiam omnium tam presencium, quam futurorum deducimus et deduci volumus omnibus palam et expresse profitentes. Quomodo consideratis et inspectis prout ac fidelibus seruicijs, nobis per Johannem minerum (sic) a *Przasnissh* exhibitis fideliter et inpensis, et in posterum Christo duce una cum suis liberis eo celerius inpendendis, sibi, premissorum meritorum ob respectum, et ipsius pueris decem mansos mesure chulmensis super fluuiio *Skroda Piczistok* prope a Nouigrod iacentes, nostri ueri ducatus et dominij, in longum et latum, veluti predicti decem mansi circumferencialiter sunt distincti et limitati dedimus, damus, donamus, ascribimus et appropriamus perpetue et inewm, cum omnibus utilitatibus, fructibus, prouentibus, redditibus, censibus, usibus, enolimentis et obuencionibus generaliter uniuersis, quibuscumque vocabulis vocitentur, modo in dictis decem mansis existentibus, et in posterum per humanam discrecionem quomodolibet accrescendis, mellificijs siue apisterijs dumtaxat exceptis, que pro nobis et nostris successoribus reseruamus. Quare sit licitum Johanni predicto, et ipsius legitimis successoribus decem mansos predictos tenere, habere, regere, gubernare, ac pacifice et quiete temporibus perpetuis possidere, nec non vendere, comutare, donare, alienare, obligare, et ad usus suos beneplacitos et suorum successorum conuertere, prout sibi et ipsius pueris melius et utilius videbitur expedire, sed nostra nostrorumque successorum voluntas, more solito, requiri

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 608 asseruato. Sigillum majus, quo duces Masoviae vulgo utebantur, funiculo serico rubri coloris appensum.

debet in premissis. Preterea Johannes predictus in recompensam huius donacionis de predictis decem mansis, ad quamlibet expeditionem in equo valoris quatuor sexagenarum, in pancerio cum balista, et sub caleptra *clobuczek* vulgariter dicta, equitare et cetera omnia communia seruicia inpendere, prout alij terrigene in similibus bonis locati, facere et inpendere consueuerunt, sit astrictus tocians, quociens fuerit oportunum. Et quia die date presencium coram nobis personaliter constituti Wenceslaus, Petrus et Nicolaus heredes de *Piczilas*, ipsorum meris et spontaneis voluntatibus, quinque mansos mesure chulmensis, circa decem mansos predictos iacentes, cum omni jure suo, Johanni iam dicto, pro quinque sexagenis grossorum communis monete venderunt perpetue et inewm: unde volentes, quod predicti quindecim mansi eo cicius collocari valeant, et in uberiores (sic) conuerti fructus, ipsos de jure polonico in jus theutonicum, quod Chulmense dicitur, transferimus et transmuttamus cum omnibus disposicionibus, punctis, articulis et clausulis uniuersis. Verum quia pro huiusmodi juris gracia (sic) et donacione, omnes et singuli incole mansorum predictorum, singulis annis, perpetuisque temporibus, de quolibet manso culto et possesso, ad quodlibet festum beati Martini confessoris et episcopi wenerandi, per octo grossos pragenses nobis et nostris successoribus dare et soluere teneantur: in cuius recompensam volumus, quod omnes et singuli incole mansorum predictorum, ab omnibus nostris solucionibus, exaccionibus, contribucionibus, laboribus, et specialiter ab hijs: *sep, obrzas, narzs* (sic), porco, vacca, ariete, *pozewne, nestane, pobor, psarske, sokolne, bobrowe, przewod, stroza*, et a ceteris collectis, grauaminibus ipsius juris polonialis, angarijs et preangarijs generaliter uniuersis sint soluti, liberi penitus et exempti; castrorum nostrorum quorumlibet laboribus dumtaxat exceptis, ad quos incole predicti, una cum alijs incolis, in simili jure locatis, transire tenebuntur tocians, quociens fuerit oportunum. Eo eciam presertim excepto, quod cum nupcias nostras, aut puerorum nostrorum sexus utriusque, nos diuina disposicione celebrare, aut terram nostram redimere, an (sic) aliam emere, vel, quod absit, nos aut quempiam ex filijs nostris captiuitatem incurrere contingerit (sic), tunc volumus, quod incole mansorum predictorum, tantam et talem nobis et nostris successoribus persoluant exaccionem, quantam et qualem super alias villas, in equali jure locatas, generaliter duxerimus inponendam. Preterea absoluimus incolas

predictos ab omnibus judicijs nostris omnium iudicum et subiudicum nostro-
rum, palatinorum, castellanorum, officialium et ministerialium quorumcumque
sic, quod de cetero per eosdem non iudicentur, nec citentur; et citati non
compareant, pena eosdem nulla sequente, nisi coram nominato Johanne
nostro fideli et ipsius pueris, aut eorumdem sculteto, jure proprio Theutonico
Chulnensi, unicuique de ipsis querulantibus ad obiecta respondebunt. Item
damus Johanni predicto, nostro fideli et ipsius pueris, quod, quocienscumque
et quando incole mansorum predictorum mutuo se occiderint, tociens inte-
gram penam huiusmodi capitis pro se tollent, recipient et leuabunt; cum
vero proprius extraneum, aut extraneus ipsorum proprium incolam interi-
merit (sic), tunc medietatem huiusmodi pene capitalis pro se leuabunt. Inter
cetera damus Johanni predicto, et ipsius pueris omnes causas tam magnas
quam paruas, criminales et civiles iudicare infra granicies mansorum pre-
dictorum, carceres et patibula erigere, omnes excessus et delicta punire,
equalitatem pene pro equalitate criminis inponendo, licet vindicta sangwinis
mutilacionem membri, aut ultimum supplicium exigat uel deposcat. In cuius
rei testimonium, sigillum nostrum maius presentibus est appensum. Actum
et datum in *Lomza* feria quarta post dominicam Oculi mei etc. Sub anno
domini millesimo quadringentesimo decimo sexto. Presentibus ibidem strenu-
is, nobilibusque viris dominis: Nadborio de *Opinagora* Vexillifero Czechono-
uensi, Stiborio de *Sanhoczino* Marsalco curie nostre, Jacussio de *Balalanka*,
Johanne de *Zaborowo*, Janussio de *Misszewo*, Petro de *Sarpsko* heredibus
nostris fidelibus, testibus circa premissa. Scriptum per manus Pauli G. de
Borzewo Canonici Plocensis et Warschouiensis ecclesiarum, nec non Can-
cellarii curie nostre, qui presencia habuit in comissis.

CLXVI.

Jedlnae, anno 1418 d. 9 mensis Februarii.

**Wladislaus Rex Poloniae Nobili Cristino Magero de Boguschkow, ducentas marcas in
villa sua Moykow inscribit ⁽¹⁾.**

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Lythwanieque Princeps supremus
et heres Russye etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit uni-
uersis. Quomodo habito diligenti respectu ad constantis fidelitatis studiosa
obsequia et pure fidei merita, quibus Nobilis Cristinus Magero de *Boguschkow*,
familiaris noster, fidelis dilectus, in conspectu nostro plurimum complacuit, et
in futurum, aucto fidelitatis studio, poterit prestancius complacere: horum
intuitu volentes ipsum, specialium graciaram nostrarum prosequi fauoribus,
et ad nostra obsequia reddere continuo prompciolem, sibi in et super villa
nostra *Moykow*, in Terra Syradiensi et Districtu Pyotrecouiensi sita, ducentas
marcas numeri, monete et ponderis polonicalium, quadraginta octo grossos
in marcam quamlibet computando, damus, donamus, inscribimus, conferimus
et tenore presencium assignamus ad vite ipsius terminum ultimum et extre-
mum. Quam quidem villam *Moykow*, idem Cristinus Magero cum omnibus
et singulis ipsius utilitatibus, fructibus, censibus, redditibus, prouentibus,
nec non agris, pratis, campis, pascuis, siluis, borris, mericis, nemoribus,
gaijs, virgultis, rubetis, quercetis, mellificijs, sareptis, stangnis (sic), lacubus,
paludibus, piscinis, piscaturis, aquis, aquarumque decursibus, fluuijs, rywis,
torrentibus, molendinis, emolimentis eorumdem, attinencijs, pertinencijs, ap-
pendijs et obuencionibus uniuersis ad ipsam villam *Moykow* spectantibus ab
antiquo, tenebit, habebit, utifruetur, et pacifice ad vite sue terminum, ut
prefertur, possidebit. Ipso autem ab hac luce decedente, exsolutis suis
proximioribus uel successoribus legitimis, dictis ducentis marcis, numeri
ponderis et monete predictorum: predictae ville *Moykow* possessio ad nos et
successores nostros reuertetur et reddibit (sic) pleno iure; omnibus attamen

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 406
asservato. Sigillum deest. Tabula praecisa.

stacionum nostrarum solucionibus, in dicta villa *Moykow* nobis dari solitis et consuetis, pro nobis reservatis et exclusis. Harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio literarum. Datum in *Jedlna* feria quarta Cinerum, anno domini millesimo quadringentesimo decimo octauo.

Ad relacionem venerabilis domini Donijn, Sedis Apostolice Prothonotarij Decani Cracouiensis Regni Polonie Vicecancellarij.

CLXVII.

Sine loco, anno 1419 d. 16 mensis Junii.

Nobilis **Nicolaus Oporowski** Nobili Alberto de *Glynnik*, partem advocatiae suae in villa *Szczawino* octodecem marcis communis monetae obligat ⁽¹⁾.

Nicolaus Oporowsky Subcamerarius et Capitaneus Terre Lanciensiis. Notum facimus presentibus et futuris uniuersis. Quomodo Nobilis Nicolaus, aduocatus in *Szczawino*, nostram personaliter accedens presenciam, non compulsus, nec coactus, sed animi sui bona cum deliberacione, et consilio amicorum suorum, nec non sua ingenti necessitate prehabita, partem aduocacie sue in ibidem, *Coczijrzch* dictam, iacentem circa metas heredum in *Glynnik*, recognouit obligacionem (sic), in decim et octo marcis, monete Regni Polonie communis, videlicet mediorum grossorum cum quartensibus denarijs parwis demptis, Nobili Alberto de *Glynnik*, aut eius sequacibus legitimis, ad tenendum, habendum, possidendum, commutandum et temporibus oportunis obligandum, cum omnibus ad dictam partem aduocacie pertinencijs, agris, pratis, siluis, borris, aquis et earum decursibus, nichil pro se uel suis legitimis in eadem reseruando, a festo Natiuitatis Christi ad aliud festum eiusdem, talibus condicionibus interclusis: Quod si tempus obtulerit, et dictus Nicolaus dictam partem redimere voluerit, datis prefatis decim et octo marcis dicto Alberto, aut eius legitimis, eandem tenebit et possidebit, uti prius restitutam. Et si dictum Albertum quispiam pro seruicio impedierit, prefatus

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 1079 asservato. Sigillum, quod taeniola pergamena appensum erat, desideratur. Tabula praecisa.

Nicolaus ipsum ab omnibus seruicijs evincere tenebitur et debebit, solus eadem iure suo demerendo. In cuius rei testimonium, sigillum nostrum presentibus iussimus subappendi. Actum et datum feria sexta in crastino Corporis Christi, sub anno Natiuitatis eiusdem millesimo CCCC^o decimo nono. Presentibus strenuis et nobilibus: Johanne de *Lancoschino* Castellano, Nicolao de *Grabowo* Thezaurario, Lanciensiis; Stephano dicto *Puczek* de *Ostrow*, Petro de *Wroczeni* et Johanne de *Byrzwenna* heredibus testibus circa premissa etc.

CLXVIII.

Czerscii, anno 1421 d. 7 mensis Julii.

Casimirus advocatus de *Bantkowo* advocatiam suam ibidem sitam Nobili Petro de *Modzele* centum sexagenis grossorum vendit; quam quidem venditionem **Johannes Senior** Dux Masoviae ratam esse jubet ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Johannes dei gracia Senior Dux Mazouie et Russye Terrarum dominus et heres Czirnensis. Ad noticiam vniuersorum tam presencium quam futurorum deducimus et deduci volumus per presentes: Quomodo coram nobis personaliter constitutus Kazimir aduocatus de *Banthcowo*, sanus utroque spiritu existens, non compulsus, non coactus, neque aliquo dolo uel fraude seductus, sed ipsius mera et spontanea voluntate, suorumque amicorum salubri consilio prehabito, aduocaciam suam ibidem in *Banthcowo* villa nostra ducali, cum omnibus iuribus suis in alijs nostris literis plenius descriptis et notatis, nichil pro se et suis posteris ibidem reseruans, Petro alias *Pijwo* heredi de *Modzele*, pro centum sexagenis grossorum monete comunis, in terra nostra comuniter decurrentis vendidit perpetue et inewm, cum omnibus utilitatibus, fructibus, prouentibus, redditibus, censibus, usibus, et obuencionibus generaliter uniuersis ad presens in dicta aduocacia existentibus, et in posterum Christo

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 617 asservato. Sigillum majus Ducis Masoviae Johannis Senioris funiculo serico e filis coloris rubri et viridis contexto appensum.

duce, per humanam discrecionem quomodolibet accrescendis. Quare sit licitum Petro predicto et ipsius posteris, aduocaciam predictam tenere, habere, regere, gubernare, ac pacifice et quiete temporibus perpetuis possidere, nec non vendere, comutare, donare, alienare, obligare, et ad usus suos beneplacitos et suorum successorum conuertere, prout sibi et ipsius posteris, melius et utilius videbitur expedire. Sed nostra et nostrorum successorum voluntas, more solito requiri debet in premissis. Et quia consideratis et inspectis prout ac fidelibus seruicijs, nobis per predictum Petrum exhibitis fideliter et in pensis, et in posterum, Christo duce, per ipsum et ipsius pueros eo celerius inpendendis, sibi, premissorum meritorum ob respectum, et ipsius posteris piscinulam alias *ribnik* ante aream seu domum aduocacie predictae sitam, dedimus, damus, donamus, ascribimus, appropriamus et presentibus graciose conferimus perpetuo et inewm. Harum, quibus nostrum maius sigillum, de certa nostra sciencia, presentibus est appensum, testimonio litterarum. Sub anno domini millesimo quadringentesimo vicesimo primo. Presentibus ibidem strennuis nobilibusque viris, dominis: Petro Piliconis Palatino, Slawecz Castellano, Mathia Iudice, Vigando Vexillifero et Stephano Subiudice Czirnensibus, nostris fidelibus testibus circa premissa. Scriptum per manus Pauli Plocensis et Warschouiensis ecclesiarum Canonici, nec non Cancellarij curie nostre, qui presenciam habuit in commissis. Actum et datum in *Czirsko* feria secunda infra octauas Visitacionis beatissime Marie virginis gloriose, anno quo supra.

CLXIX.

***In loco stationis exercituum circa lacum Mielna,
anno 1422 d. 2 mensis Septembris.***

Vladislaus Rex Poloniae Johanni de Lasko oppidi *Lasko* jure theutonico erigendi confert facultatem ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quia tunc multis errorum et dubiorum prudenter occurrimus incommodis, dum gesta

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo a doctiss. Stronezyńsko permissio, cui appensum est sigillum funiculo serico coloris rubri jam deletum.

etatis nostre, litterarum apicibus et testium annotatione perhennamus. Proinde nos Wladislaus dei gracia Rex Poloniae, nec non Terrarum Cracouie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyaue, Lithwanieque Princeps supremus, Pomeranie, Russieque dominus et heres etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit universis presentibus et futuris, presencium noticiam habituris. Quomodo petitionibus Nobilis Johannis de *Lasko* fidelis nostri, quem nobis et zelus fidelitatis, et prestitorum obsequiorum merita recommendant, benigniter acclinati, sibi de villa *Lasko* in Terra et Districtu Syradiensi sita, opidum facere et locare indulsumus, et tenore presencium indulgemus, eodem nomine *Lasko* uel alio appellandum; dantes et concedentes prefati opidi incolis ipsum inhabitantibus, uel inhabitare uolentibus, omnibus iuribus, et priuilegijs ac munimentis, quibus alie ciuitates Regni nostri potiuntur, uti, frui et gaudere. Remouentes ibidem omnia iura polonica, modos et consuetudines uniuersas, que ipsum jus theutunicum Sredense dictum, plerumque solita sunt perturbare. Eximimus insuper, absoluimus (ac perpetuo) libertamus opidanos et quosvis dicti opidi incolas, ab omni iurisdicione et potestate omnium Regni nostri palatinorum, castellanorum, capitaneorum, iudicum, subiudicum, ceterorumque officialium et ministerialium eorundem, ut coram ipsis vel ipsorum aliquo, pro causis tam magnis quam paruis, puta: furti, incendij, sanguinis, homicidij, membrorum mutilacionis et quibusvis alijs causis, et enormibus excessibus citati, minime respondebunt, nec aliquas penas soluere tenebuntur. Sed tantum predicti opidi incole coram scolteto suo, qui pro tempore fuerit; scoltetus vero coram prenominato Johanne aut ipsius successoribus legitimis, aut coram nobis vel nostro iudicio generali, dum tamen per nostram litteram nostro sigillo sigillatam, euocatus fuerit et citatus: et hoc si in reddenda iusticia negligens fuerit et remissus: tunc non aliter quam suo iure theutonico Sredensi predicto, de se querulantibus respondere sit astrictus. In causis autem criminalibus et capitalibus superius expressatis, in metis et graniciebus predicti opidi iudicandi, sentenciandi, corrigendi, puniendi, plectendi et condemnandi, sculteto predicti opidi, qui pro tempore fuerit, plenam damus et tenore presencium concedimus facultatem, prout hoc ipsum jus theutunicum predictum in omnibus suis punctis, articulis, sentencijs, condicionibus et clausulis, postulat et requirit, iuribus tamen nostris regalibus in omnibus semper saluis. Ut autem prefatum

opidum eo celerius condicionem recipere valeat meliorem, in ipso forum septimale (sic) singulis ferijs secundis, forum vero annuale semel in anno, videlicet ipso die sancti ffrancisci perpetuo statuimus exercendum ab omnibus cuiuscumque status, sexus, gradus uel condicionis hominibus, in omnibus rebus, cuiuscumque generis fuerint: decernentes et hoc edicto nostro regio statuentes, ut quicumque homines, prescriptum opidum, vendendi vel emendi gracia, cum rebus suis accesserint, nostra securitate in accedendo et recedendo pociantur; nisi tales sint, quos iura non tuentur, uel quibus merito fide dignorum consorcia denegantur. Harum, quibus sigillum nostrum apensum est, testimonio literarum. Actum in Terra Prussie in flumine Ossa, (circa) lacum Myelna, loco stacionis exercituum nostrorum, sabbato proximo (ante) sancti Michaelis, anno domini millesimo quadringentesimo vicesimo secundo. Presentibus magnificis ac strenuis: Johanne de *Tarnow* . . . . ., Sandivogio de *Ostrorog* Poznaniensi, Nicolao de *Michalow* Sandomiriensi, Nicolao de *Opporowo* Lanciciensi, Johanne de *Coszelecz* Juniwladislaiensi, Palatinis; Sbigneo de *Brzesye* Regni Polonie Marsalco, (et) alijs quam pluribus fide dignis. Datum per manus reuerendi in Christo patris, domini Alberti Episcopi Cracoviensis, Regni Polonie Cancellarij, et wenerabilis Johannis Decani Cracouiensis, eiusdem Regni nostri Vicecancellarij sincere nobis dilectorum.

CLXX.

Coloniae, anno 1424 d. 20 mensis Augusti.

Decretum quo causa siluarum inter incolas oppidi *Kolomya* et Nobilem Procopium Theptucowicz agitata componitur ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Nos Boleslaus alias *Swydrigayto* Dei gratia Dux Lithuaniae et Russiae etc. Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis tam praesentibus quam futuris, praesentium notitiam habi-

⁽¹⁾ Ex apographo libris manuscriptis „*Zapisy Trybunału Lubelskiego*” dictis, in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae asservatis contento, et quidem e libro XXX. fol. 242 descriptum.

turis. Quomodo de speciali mandato et commissione Serenissimi Principis et Domini Domini Vladislai Dei gratia Regis Poloniae etc. fratris nostri senioris charissimi, circumspectis et prouidis civibus de *Colomija* cum Nobili Procopio Theptucowycz, terminum iudicij specialem et diem certum et peremptorium dedimus et assignauimus. Ubi accedentes ad nostri praesentiam ciues de *Colomija* conquesti sunt contra Nobilem Procopium, quod ipse prohibet syluas prope *Colomijam* adjacentes: et asserentes, quod habent literas et priuilegia seu munimenta Regum super easdem syluas sufficientia. Ubi per nos et iudicium nostrum est decretum, ut ipsi ciues una cum Procopio praefato reponerent literas, quas dicebant habere super syluas praefatas, in termino ipsis per nos dato et assignato. Adueniente vero die terminoque ipsis dato per nos et assignato, ambae partes constitutae literas coram nobis et iudicio reposuerunt. Conspectis vero literis ambarum partium, in literis ciuitatis *Colomijensis* ullas (sic) syluas, neque mericas descriptas inuenimus; sed in literis Procopij praefatas syluas et mericas perpetualitatis (sic) et haereditatis (sic) inscriptas, et ascriptas reperimus. Tunc nos una cum terrigenis et assessoribus nostris, protunc iudicio nostro praesidentibus, decreuimus dicto Procopio (sic) obtinere robur perpetuae firmitatis, in praetactis syluis et mericis, juxta suorum priuilegiorum descriptionem; ciuibus vero de *Colomija* vllam (sic) libertatem intrandi dictas syluas, nec equitandi minime potuisse (sic), nisi cum consensu praefati Procopij et licentia speciali. Super quibus praemissis, sigillum nostrum duximus appendendum in testimonium praemissorum. Praesentibus ibidem strenuis et nobilibus dominis: Vladislao de Cropyecz, Gunthero Borsnycz, Sigismundo Kerdej, Niemirka Kaszanowicz, Michaelae Schczuczicz, Stanislae Lupkowski et alijs fide dignis protunc praesentibus. Actum et datum in *Colomija* ⁽²⁾, die dominico proximo post festum Assumptionis Mariae Virginis, anno domini millesimo quadringentesimo vigesimo quarto.

⁽²⁾ *Kolomya* (Colomia) oppidum ad fluvium *Prut* in antiqua terra Haliciensi situm.

CLXXI.

Conini, anno 1425 d. 1 mensis Aprilis.

Wladislaus Rex Poloniae Nobili Swanthoslao de *Siemianczyno* 117 marcas monetae et numeri Polonicalium, in villa sua *Russewo* inscribit ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Lithwanieque Princeps supremus etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit uniuersis: Quomodo attendentes grate fidelitatis studiosa obsequia, et constantis fideij merita, quibus strenuus Swathoslaus heres de *Szyemijanczino*, Miles noster fidelis nobis complacuit, et in futurum, aucto fidelitatis studio, prestancius poterit complacere: horum intuitu, volentes ipsum graciaram nostrarum prosequi fauoribus, et ad obsequia nostra continuo reddere prompciolem; sibi in et super villa nostra dicta wlgariter *Rusowo*, in Terra Maioris Polonie, in Districtu Kalisiensi sita pariter et locata, centum septemdecim marcas monete et numeri polonicalium, quadraginta octo grossos in marcam quamlibet computando, damus, donamus, addimus, inscribimus pariter et largimur tenore presencium mediante. Quam quidem villam *Ruszowo* idem Swantoslauus tenebit, habebit, utifruetur et pacifice possidebit, cum omnibus ipsius ville utilitatibus, fructibus, censibus, prouentibus, attinencijs, emolimentis, agris, pratis, borris, gagijs, mellificijs, piscinis, lacubus, riwis et aquarum decursibus; ac pertinencijs vniuersis tamdiu, donec predictae centum et septemdecim marcae, supradicto Swanthoslao aut suis successoribus legitimis, per nos aut nostros successores fuerint exsolute integraliter et ex toto. Quibus quidem centum et septemdecim marcis exsolutis, predicta villa *Ruszowo* ad nos et ad nostros successores reddere (sic) debeat pleno jure. Contributionibus autem, exactionibus et stacionibus nostris regalibus in omnibus semper saluis, quas pro nobis et nostris successoribus penitus reseruamus.

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 331 asseruato. Sigillum minoris formae appensum taeniola pergamena ei haud absimile, quale in opere „*Zbiór Praw Litewskich*” in Tabula IV. ab ima parte sinistra ejusdem tabulae effictum conspicitur. Tabula praecisa.

Harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio literarum. Datum in *Conijn*, die dominico Quasimodo geniti, anno dominj millesimo quadringentesimo vicesimo quinto.

Ad relacionem venerabilis Stanislai Custodis Gneznensis et Cantoris Cracouiensis R. P. Vicecancellarij.

CLXXII.

Lanciciae, anno 1426 d. 23 mensis Maji.

Wladislaus Rex Poloniae Nobili Petro Cordebog de *Trzebawie* centum quadraginta marcas, in castro et oppido *Babimost* inscribit ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Lithwanieque Princeps supremus etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit vniuersis: Quomodo habito diligenti respectu ad constantis fidelitatis studiosa obsequia, et pure fidei merita, quibus strenuus Petrus Cordebog de *Trzebawie* Subcamerarius Poznaniensis, Miles noster fidelis dilectus nobis placuit, et adhuc complacere poterit, aucto fidelitatis studio, prestancius in futurum: horum intuitu, volentes ipsum specialium graciaram prosequi fauoribus, et ad obsequia nostra continuo reddere prompciolem; prefatum Petrum in quadringentis marcis latorum grossorum pragensium et centum marcis monete in Regno currentis, numeri polonicalis, quadraginta octo grossos in marcam quamlibet computando: in quibus castrum, opidum et tenutam *Babimost* a strennuo Mroczkone de *Lopuchow* liberauit et exemit: reddere cerciolem, sibi easdem quadringentas marcas grossorum latorum et centum marcas monete in Regno currentis, in et super castro, opido *Babimost*, ac villis, predijs et molendinis, exnunc ad ea pertinentibus, damus, donamus, inscribimus et largimur: per ipsum cum omnibus et singulis ipsius castri opidi *Babimost*, villarum, prediorum et molendinorum fructibus, censibus, redditibus, prouentibus, attinencijs,

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 366 asseruato. Sigillum mediae formae appensum taeniola pergamena tale, quali Rex Wladislaus vulgo utebatur. Tabula praecisa.

pertinencijs, obuencionibus et appendijs vniuersis ad ipsa spectantibus ab antiquo, habendum, tenendum, utifruendum et pacifice possidendum tam diu, quousque predictae quadringente marce latorum grossorum pragensium et centum marce monete, ut prefertur in Regno decurrentis, sibi aut suis heredibus et successoribus legitimis, per nos aut successores nostros integraliter persoluentur. Quibus solutis, castrum, opidum, ville, predia et molendina predicta, ad nos et nostros successores reuertentur pleno jure. Stacionibus nostris exclusis et exceptis, quas nobis et nostris successoribus, donacione predicta non obstante, reseruamus et volumus reseruari. Harum, quibus sigillum nostrum est appensum, testimonio literarum. Datum in *Lancicia* feria quinta proxima post festum Penthecostes, anno domini millesimo quadringentesimo vigesimo sexto.

Ad relacionem venerabilis domini Johannis Decani Cracouiensis, Regni Polonie Cancellarij.

CLXXIII.

Posnaniae, anno 1429 d. 29 mensis Junii.

Wladislaus Rex Poloniae Nobili Petro Bniński Castellano Gnesnensi villas *Crosno* et *Zabno* ad tempora vitae ejusdem possidendas confert ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Lithwanieque Princeps supremus etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit vniuersis: Quomodo attendentes grate fidelitatis studiosa obsequia magnifici Petri Bynskj Castellani Gneznensis nobis sincere dilecti, que nobis exhibuit, et imposterum, adaucto fidelitatis studio, prestancius poterit exhibere. Volentes igitur ipsum, horum intuitu, graciaram nostrarum prosequi fauoribus, et ad nostra obsequia de prompto reddere promptiorem, sibi villas nostras *Crosno* et *Sabno*, in Terra Maioris Polonie et Districtu Poznaniensi sitas, quas a Nobili Przethpelko (sic) herede de *Stanschow*, filio olim magnifici Mosticzij de eadem *Stanschow*,

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 393 asservato. Sigillum mediae formae taeniola pergamina appensum tale, quali Rex Wladislaus vulgo utebatur. Tabula praecisa.

Castellani Poznaniensis in quingentis minus decem marcis, monete et numeri polonicalium, quadraginta octo grossos in marcam computando, nostro consensu et voluntate liberauit et exemit: dedimus, donauimus, tenoreque presencium damus, donamus; et in dictis quingentis minus decem marcis, numeri et monete predictorum, ad tempora vite sue ultima et extrema inscribimus et largimur, cum omnibus et singulis utilitatibus, fructibus, redditibus, censibus, agris, pratis, campis, borris, siluis, nemoribus, aquis, lacubus, piscinis, piscaturis, molendinis et ipsorum emolimentis, paludibus, mellificijs et generaliter cum omni jure et dominio tenendas, habendas, utifruendas et ad tempora vite sue ultima, ut prefertur, possidendas. Post mortem vero ipsius et obitum, successores Petri predicti Castellani Gneznensis, dictas villas *Crosno* et *Zabno* tenebunt pacifice et possidebunt tandiu, quousque ipsis per nos vel successores nostros, dicte quingente minus decem marcis (sic), numeri et monete predictorum, plenarie et ex toto fuerint persoluite. Quibus exsolutis, dictarum villarum possessio (sic) ad nos et successores nostros reddibit (sic), et reuertetur pleno jure. Stacionibus nostris solitis in omnibus semper saluis. Harum, quibus sigillum nostrum presentibus appensum est, testimonio literarum. Data *Poznanie* feria quarta, ipso die sancti Petri Appostolli (sic), anno domini millesimo quadringentesimo vicesimo nono.

Ad relacionem venerabilis Wladislaj de Opporow, Decretorum Doctoris, Prepositi, R. P. Vicecancellarij.

CLXXIV.

Gneznae, anno 1430 d. 28 mensis Junii.

Wladislaus Rex Poloniae dat facultatem Andreae de Domaborz Palatino Calisiensi redimendi villam *Podstolice* a Petro et Paulo Szafrroth ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie, Lithwanieque Princeps Supremus etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit vniuersis, presentibus

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 329 asservato. Sigillum desideratur. Tabula praecisa.

et futuris: Quomodo consideratis et inspectis fidelibus et constantibus obsequijs magnifici Andree de *Domaborz* Pallatini Calisiensis (sic) sincere dilecti, quibus nobis propter suarum virtutum merita complacuit, et in futurum prestantius poterit complacere: horum intuitu, volentes ipsum specialium graciaram nostrarum prosequi fauoribus, et ad obsequia nostra reddere prompeuiorem, sibi villam nostram *Pothstolicze* in Terra Maiorispolonie et Districtu Kczinensi sitam, de manibus et tenuta Nobilium Petri et Pauli Schaffroth de *Szobiszowicze*, in ducentis quadraginta marcis monete et numeri polonicalium, quadraginta octo grossos in quamlibet marcam computando, liberandi et redimendi plenam concessimus facultatem, quam iam de facto liberauit et exemit. Volentes igitur dictum Andream Pallatinum, de dictis ducentis quadraginta marcis assecurare et reddere cerciorem, sibi ipsasmet super villa predicta *Podstolicze* (sic) damus, donamus, inscribimus et largimur. Quam quidem villam *Pothstolicze*, idem Andreas et sui successores, cum omnibus et singulis ipsius utilitatibus, fructibus, redditibus, coherencijs, attinencijs et pertinencijs vniuersis, censibusque, allodijs, agris, pratis, campis, siluis, borris, gaijs, rubetis, nemoribus, mericis, piscinis, molendinis, lacubus tenebit, habebit, utifruetur quiete et pacifice possidebit, quousque sibi aut successoribus suis legitimis, dicte ducente cum quadraginta marcis, per nos vel successores nostros plene et ex toto fuerint persoluit. Quibus exsolutis, dicte ville *Pothstolicze* possessio (sic), ad nos et successores nostros reddibit (sic) pleno jure. Nostris tamen juribus regalibus, in omnibus semper saluis. Harum, quibus sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum *Gnezne* feria quarta in vigilia Petri et Pauli Apostolorum (sic), anno domini millesimo quadringentesimo tricesimo.

Relacio venerabilis Wladislaj de Opporow, R. P. Vicecancellarij.

CLXXV.

Cracoviae, anno 1433 d. 3 mensis Januarij.

Confederatio Regis Poloniae **Wladislai Jagellonis** cum **Sigismundo Magno** Duce Lithuaniae facta ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quia tunc multis errorum et dubiorum prudenter occurrimus incomodis, dum nostre etatis gesta, litterarum apicibus, et testium annotatione perhennamus. Proinde nos Wladislaus dei gracia Rex Polonie, nec non Terrarum Cracovie, Sandomirie, Siradie, Lancie, Cuyavie, Littuanieque Princeps Supremus Pomeranie, Russieque dominus et heres etc. Ad universorum noticiam, tam presencium quam futurorum, per hec scripta deducimus. Quomodo eo tempore, quo Principes, Prelati, Nobiles, ac Regnicole Regni Polonie, nos ad Regnum Polonie invitantes, in Regem Polonie assumpserunt, et nutu divino, et almi spiritus inspiracione, de gentilitatis tenebris educentes, ad gremium fidei katholice, per regenerationem baptismatis, attulerunt: Magnus et Preclarus Princeps dominus Sigismundus Magnus Dux Lithvanie, Russie etc. frater noster carissimus, nobis Coroneque et Regno ac Regnicolis ipsius Regni Polonie, pura mente et irrevocabili animo, firmaque et inviolabili sponsione, ex certa ipsius sciencia et matura deliberacione, voluntateque ultronea, non compulsus, non coactus, seu aliquo errore seductus, promisit et literis suis firmavit: nos, Regnum et Coronam, ac Regnicolas Regni nostri Polonie deserere non debere; sed nobis toto posse et viribus asistere constanter, et nos, contra insultus quorumlibet hominum vivencium, cuiuscunque status, condicionis, gradus vel eminencie fuerint, adiuvere, nos cupientes prefatum fratrem nostrum, Ducem Magnum Sigismundum, reciproca

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in tabulario PP. Radziwillorum asservato. Huic tabulae appensa sunt funiculis serieis triginta duo parva sigilla exhibentia insignia, et unum sigillum majus, quod majestaticum dicitur, repraesentans Regem Wladislaum solio insidentem. Est et aliud exemplar ejusdem diplomatis in tabulario Nieboroviensi asservatum. Contextus verborum idem verbotenus, in fine tantum paulum discrepat. Vide sis infra diploma anni 1434 N^o CLXXVI. Huic alteri exemplari unum tantum sigillum minus a Wladislao Rege vulgo usitatum est appensum.

et fraterna vicissitudine, de pari asistencia (sic) reddere cerciorem: pura mente et irrevocabili animo, firmaque et inviolabili sponsione, ex certa nostra scientia, et matura deliberacione, voluntateque ultronea, non compulsi, non coacti, seu aliquo errore seducti, promittimus et litteris presentibus firmamus: quod ipsum Dominum Sigismundum, Magnum Ducem, ac Magniducatus incolas et subditos, deserere non debemus; sed eis toto posse et viribus, constanter assistere, et eos contra insultus quorumlibet hominum vivencium, cuiuscumque status, condicionis, gradus, vel eminencie fuerint, adiuvere. Nosque et successores nostri, non debemus prefatum Dominum Sigismundum, Ducem Magnum, et suos successores, ratione huiusmodi subsidij, pro quibuscumque dampnis amovere, exceptis victualibus et pabulis equorum necessarijs et opportunis. Et insuper, volentes prefatum fratrem nostrum Ducem Magnum Sigismundum, speciali gracia et caritate fraterna amplecti et consolari: quodque erga nos ferventiori exardescat fide atque bonitate: ipsum in partem sollicitudinis nostre assumentes, Magnum Ducatum Terrarum nostrarum Lithvanie et Russie, ceterorumque dominiorum Ducatus predicti et nostra bona paterna videlicet: *Wylnam*, et alia bona ad nostrum patrimonium spectantia: de matura nostra deliberacione, circa ipsius elleccionem Principum, Prelatorum, Baronum et Nobilium utrorumque dominiorum, videlicet Regni Polonie et Ducatus Magni Lithvanie, habita iuxta continenciam litterarum, super elleccione huiusmodi fienda, alias confectarum: damus et conferimus ad tempora sue vite: titulo Suppremi Principatus Lithvanie, quo uti consuevimus, pro nobis et nostris successoribus reservato: cum omnibus terris, castris, districtibus, curijs, villis, et omnibus utilitatibus ad ea spectantibus, firmiter et irrevocabiliter, et sub eisdem limitibus et gradibus (sic) sicut eundem pije memorie dominus Alexander alias Wytawdus Magnus Dux tenebat. Et, si inter subditos super huiusmodi granicijs, vel alijs causis Regni Polonie aut Magni Ducatus Lithvanie, aliqua dubietas seu questio oriretur: quemadmodum in vita prefati Ducis fuerant exorte: ad litteras et documenta legitima, ex utraque parte producenda, recurratur; et secundum illarum determinacionem, finis predictis questionibus et dubijs imponatur. Ipse quoque frater noster, nos tenere et honorare debet et tenetur in Terris Magni Ducatus, sicut dominum et fratrem suum seniore. Insuper, predictum fratrem nostrum, constanciori fiducia prosequi cupientes et, prout

iustum est, reddere cerciorem: promittimus eidem, pollicemur et spondemus sub fide et honore, absque dolo et fraude, ac sub onere prestiti iuramenti, stabilem assistenciam, ex nunc prout ex tunc, et ex tunc prout ex nunc, tenere firma fide ita, quod post decessum prefati fratris nostri Sigismundi Ducis Magni, Ducatus Magnus Lithvanie cum terris et dominijs omnibus, eciam Russie, quibuscumque nunc subiectis, et virtute sua subiciendis, ad nos et inclitos natos nostros, scilicet Wladislaum et Kazimirum, ac nostros successores, et ad Coronam ac Regnum Polonie, debent vera et hereditaria successione devolvi: quemadmodum patentibus prioribus litteris, desuper confectis, est firmatum, quarum tenorem hic habere volumus pro insertis (sic). Exceptis prefati fratris nostri, Ducis Magni Sigismundi bonis paternis, videlicet: *Troky*, nec non civitatibus, castris, districtibus, opidis, villis, curijs et alijs bonis, plene et exintegro, in omnibus suis limitibus ad predictum suum patrimonium spectantibus; que post suum decessum ad filium suum Illustrem Ducem Michaellem, seu ad alios filios legitimos et futuros devolventur. De quibus nichilominus prefatus Dux Michael, et alij filij futuri, nobis, filijs nostris, successoribus, ac Corone et Regno Polonie, cum suis succedaneis, temporibus perpetuis, prout ceteri Principes Lithvanie et Russie: seu Duci Magno, per utramque partem pro tempore eligendo obsequi, obedire, tenebuntur et servire. Quos si, non habita prole, de hac luce decedere contigerit, extunc predicta bona ipsorum paterna, ad nos, natos et successores nostros, et ad Coronam Regni Polonie devolventur. Preterea Terra Podolie cum omnibus civitatibus, castris, opidis, villis, districtibus, plene et exintegro, in omnibus suis limitibus, sicut ab antiquo spectat et pertinet, spectabat et pertinebat, spectare debet et pertinere ad nos et Regnum Polonie perpetuo et in ewum; neque deinceps per prefatum fratrem nostrum, Ducem Magnum, successores suos, per Ducatus Magni incolas: nos, successores nostri, Regnum et Corona pro eadem terra impetemur quibuscumque modis aut coloribus exquisitis. Item, quia stantibus inter nos tractatibus huiusmodi, castrum *Olessko*, de quo dampna plurima nobis, Regno et subditis nostris hostiliter inferebantur, per gentes nostras est vallatum; in casu, quo ad manus nostras regias per deviccionem, aut alijs quibuscumque modis devolveretur; ipsum castrum cum bonis ad ipsum spectantibus, nos et Corona tenebimus, et possidebimus pacifice et quiete: nisi illud dare eidem fratri nostro Magno Duci, vel pro

nobis et Corona retinere vellemus; quod stabit in nostra libera voluntate. Alia vero sicut *Luczka*, *Wladimiria* et alia castra, civitates et districtus, opida, ville, curie, in suis limitibus omnibus, plene et exintegro ad ipsa spectancia, que frater noster, bone memorie dominus Allexander alias Witawdus, olim Magnus Dux Lithvanie possidebat, preter castra ad Terram *Podolie* spectancia: eciam si medio tempore ad possessionem nostram aut Corone et Regni nostri devenirent: prefato fratri nostro Duci Magno, ad tempora vite sue tenenda et possidenda dabimus, darique faciemus et assignari. Que quidem castra prefatus frater noster, Dux Magnus dominus Sigismundus, nulli debet dare ad tenendum, nisi prius in manibus suis corporale prestat juramentum, et suis literis patentibus se inscribat, quod pro ipso fratre nostro, illud seu illa fideliter tenebit, et post decessum suum, nulli alteri ea, nisi nobis, filijs nostris, aut Corone Regni Polonie resignabit. Item *Rathno*, *Wethle* et *Lopaczin*, cum bonis omnibus ad predictos districtus spectantibus, nos et Corona perpetuo possidebimus et in ewum. Preterea sub fide et honore, absque dolo et fraude, et onere prestiti iuramenti, omnes ligas, inscripciones et uniones: si quas unquam in dampnum, periculum, aut contemptum eiusdem fratris nostri, Ducis Magni Sigismundi, et quorumvis dominiorum suorum, cum cuiuscumque status aut condicionis hominibus fecissemus: abolentes et in nichilum redigentes, promittimus et spondemus, quod nullum hominum, cum quibus federati sumus et uniti, favoribus, subsidijs et quibuscumque prerogativis, prefato fratri nostro Duci Magno Sigismundo preferre volumus, nec umquam contra ipsum esse. Quinijmo ipsum supra et ultra, ac contra omnes, et specialiter contra fratrem nostrum Ducem Switrigal, nostris consilijs, auxilijs et favoribus, et quibusvis subsidijs, vita (sic) et rebus eciam quocienscumque, et contra quoscumque inimicos opportunum fuerit, cum nostra potencia et viribus, perpetue cumque subditis nostris adiuvere; et ad hec firmiter obligamur. Nec umquam ipsum, aliquibus exquisitis coloribus, volumus deserere et alijs adherere; sed secum stare in prosperis et adversis, et eum ab omnibus adversitatibus et periculis, pure et constanter ac fideliter premunire. Item prefatus frater noster et sui successores, prefatum Ducatum Magnum sic tenens de manu nostra, ut prefertur, non debet aspirare, ad cuiuscumque suggestionem seu inductionem; ad recipiendum regale fastigium, videlicet coronam, contra

nostram, successorum nostrorum et Corone Polonie scienciam, voluntatem et consensum. Et ut hec premissa et singula, superius contenta, maioris roboris obtineant firmitatem, nostrum, et infrascriptorum Prelatorum, Baronum, Militum et Procerum Regni nostri Polonie, videlicet: Reverendissimi in Cristo Patris, Domini Alberti, Dei gracia Sancte Gneznensis Ecclesie Archiepiscopi et Primatis, nec non Reverendorum in Christo Patrum, dominorum: Sbignei Cracoviensis, Johannis Wladislaviensis, Johannis Chelmensis, Episcoporum; Magnificorumque: Nicolai de *Michalow* Castellani et Capitanei Cracoviensis, Petri Schaffranecz Sandomiriensis, Martini de *Calinowa* Siradiensis, Johannis de *Lichin* Brestensis, Jarandi de *Grabye* Wladislaviensis, Palatinorum; Petri de *Bnyno* Gneznensis, Laurencij Zaramba Siradiensis, Alberti Malskij Lanciciensis, Dobeslai de *Oleschnicza* Wojnicensis, Cristini de *Cozeglowy* Sandecensis, Cristini Brestensis Domarati de *Cobilani* Byecensis, Johannis de *Crethcow* Dobrinensis, Warsij de *Samborzecz* Zawichostensis, Pauli Zlodziej Malogostiensis, Stanislai Gamrath Polanecensis, Passkonis de *Goslawicze* Conariensis, Stanislai de *Goszdna* Brezensis, Castellatorum; Johannis de *Oleschnicza* Regni nostri Polonie Marschalci, Petri de *Pyeszkowa scala* Cracoviensis, Petri Cordebogk Poznaniensis, Stanislai Byelawsky Lanciciensis, Stanislai Szekowsky Wladislaviensis, Andree de *Lubyn* Regni nostri Polonie Thezaurarij, Subcamerariorum; Pauli de *Bogumilowicze* Cracoviensis, Johannis de *Sprowa* Sandomiriensis, Abrahami de *Dzbanschin* Poznaniensis, Petri de *Widawa* Siradiensis, Nicolai Slup Dobrinensis, Judicum; Stanislai de *Charbinowicze* Sandomiriensis, Zegotij de *Moykowicze* Siradiensis, Alexij Dobrinensis, Nicolai de *Coszelec* Bidgostiensis, Vexilliferorum; Petri Strikowsky Pincerne Lanciciensis, Sigismundi Bobowsky Cracoviensis, et Zawissij de *Oleschnicza* Sandomiriensis Subiudicibus (sic), sigilla sunt appensa; sub rathihabicione, voluntate et consensu omnium aliorum absencium Prelatorum nostrorum et Barronum (sic). Actum Cracovie, Sabbatho proximo ante festum Epijphanie domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo tricesimo tercio. Datum per manus predicti reverendi patris, domini Johannis Episcopi Wladislaviensis, Regni Polonie Cancellarij; et venerabilis Wladislai de *Opporow*, Decretorum Doctoris, Decani Cracoviensis, Sedis Apostolice Prothonotarij, eiusdem Regni Vicecancellarij.

CLXXVI.

Korczeni, anno 1434 d. 27 mensis Februarii.

Wladislaus Rex Poloniae et frater ejus **Sigismundus** Dux Lithwaniae de concordia inter utramque terram seruanda paciscuntur ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quia tunc multis errorum et dubiorum prudenter occurimus incomodis, dum gesta etatis nostre literarum apicibus, et testium annotatione perhennamus: Proinde nos Wladislaus dei gracia Rex Poloniae, nec non Terrarum Cracovie, Sandomirie; Siradie, Lancicie, Cuiavie, Littwanie Princeps Supremus, Pomeranie, Russieque dominus et heres etc. Ad universorum noticiam, tam presencium quam futurorum, per hec scripta deducimus. Quomodo eo tempore, quo Principes, Prelati, Nobiles, ac Regnicole Regni Poloniae nos ad Regnum Poloniae invitantes, in Regem Poloniae assumpserunt, et nutu divino et almi spiritus inspiracione, de gentilitatis tenebris educentes, ad gremium fidei katholice, per regeneracionem attulerunt; Magnificus et Preclarus Princeps, dominus Sigismundus Magnus Dux Littvanie, Russie etc. frater noster carissimus, nobis Coroneque et Regno, ac Regnicolis ipsius Regni Poloniae, pura mente, et irrevocabili animo, firmaque et inviolabili sponsione, non coactus, seu aliquo errore seductus, promisit et literis suis firmavit: nos, Regnum et Coronam, ac Regnicolas Regni nostri Poloniae, deserere non debere; sed nobis toto posse et viribus assistere constanter, et nos contra insultus quorumlibet hominum vivencium, cuiuscumque gradus, status, condicionis vel eminencie exstiterint, firmiter adiuvere. Nos cupien-

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in tabulario Principum Radziwillorum asservato. Huic tabulae appensa sunt funiculis sericis 34 sigilla mediae formae, nonnulla desiderantur, ut ex foraminibus, quae in hac tabula inveniuntur, apparet. Sigilla exhibent insignia cum inscriptionibus personarum, quae iis utebantur. Inscriptiones vix legi possunt. Praeterea appensum est sigillum, quod vulgo majestaticum dicitur, videlicet maximae formae, repraesentans Regem Wladislaum solio insidentem. Tabula haec argumento prorsus accedit ad tabulam inferius N^o CLXXX. allatam: nonnisi loco, die et testibus subscriptis differt. Contextus hujus tabulae in fine idem, qui in secundo exemplari tabulae 1433, quam N^o CLXXV. praemisimus.

tes prefatum fratrem nostrum Ducem Magnum Sigismundum, reciproca et fraterna vicissitudine, de pari assistencia reddere cerciorem; pura mente, et irrevocabili firmaque et inviolabili sponsione, ex certa nostra sciencia et matura deliberacione, voluntateque ultronea, non compulsi, non coacti, seu aliquo errore seducti, nos, Regnum et Corona Regni nostri Poloniae, promittimus pro nobis, natis, successoribus et Corona nostris, et literis presentibus firmamus: Quod ipsum dominum Sigismundum Magnum Ducem, ac Magniducatus incolas et subditos, deserere non debemus, sed eis, toto posse et viribus, constanter assistere, et eos contra insultus quorumlibet hominum vivencium, cuiuscumque gradus, status, condicionis, vel eminencie fuerint, adiuvere. Nosque et successores nostri, non debemus prefatum dominum Sigismundum Ducem Magnum, et suos successores, racione huiusmodi subsidij, pro quibuscumque dampnis ammonere: exceptis victualibus et pabulis equorum opportunis et necessarijs. Et insuper volentes prefatum fratrem nostrum, Ducem Magnum Sigismundum, speciali gracia et caritate fraterna amplecti et consolari: quodque erga nos fervenciori exardescat fide, atque bonitate: ipsum in partem sollicitudinis asumentes (sic), Magnum Ducatum Terrarum nostrarum Littvanie et Russie, ceterorumque dominiorum Ducatus predicti, et nostra bona paterna, videlicet: *Wilnam*, et alia bona ad nostrum patrimonium spectancia: de matura nostra deliberacione, circa ipsius eleccionem Principum, Prelatorum, Baronum et aliorum Nobilium utrorumque dominiorum, videlicet: Regni Poloniae et Ducatus Magni Littvanie, habita iuxta continenciam literarum, super eleccione huiusmodi fienda, alias confectarum: damus et conferimus sibi ad tempora vite sue: titulo Suppremi Principatus Littvanie, quo uti consuevimus, pro nobis et nostris successoribus reservato: cum omnibus terris, castris, civitatibus, opidis, districtibus, curijs, villis, et omnibus utilitatibus ad ea spectantibus, et sub eisdem limitibus et gradibus, sicut (sic) eadem pije memorie dominus Allexander alias Witowdus olim Magnus Dux tenebat. Et, si inter subditos super huiusmodi granicijs, vel alijs causis Regni Poloniae et Magni Ducatus Littvanie, aliqua questio seu dubietas oriretur: quemadmodum in vita prefati Ducis fuerant exorte: ad literas et legitima documenta, ex utraque parte producenda, recurratur; et secundum illarum determinacionem, finis predictis questionibus et dubijs imponatur. Ipse quoque frater noster, nos tenere et

honorare debet et tenetur in Terris Magni Ducatus Lithvanie, sicut dominum et fratrem suum seniore. Insuper predictum fratrem nostrum, constanciori fiducia prosequi volentes, et, prout iustum est, reddere cerciorem: promittimus eidem, pollicemur et spondemus sub fide et honore, absque dolo et fraude, ac sub onere prestiti iuramenti, stabilem assistenciam, exnunc prout extunc, et extunc prout exnunc, tenere firma fide ita, quod post decessum prefati Sigismundi Ducis Magni, Ducatus Magnus Littwanie cum terris et dominijs omnibus, eciam Russie, quibuscumque nunc subiectis, et virtute sua subiciendis, ad nos et inclitos natos nostros, scilicet Wladislaum et Kazimirum, ac nostros successores, et ad Corona (sic) et Regnum Polonie, debent vera et hereditaria successione devolvi: quemadmodum patentibus prioribus literis, desuper confectis, est distinctum, quarum tenorem hic volumus habere pro insertis (sic). Exceptis prefati fratris nostri, Ducis Magni Sigismundi bonis paternis, videlicet: *Trockii*, cum omnibus et singulis civitatibus, castris, districtibus, opidis, villis, curijs, et alijs bonis, plene et exintegro, in omnibus suis limitibus ad predictum suum patrimonium spectantibus; que post suum decessum, ad filium suum Illustrem Ducem Michaellem, seu ad alios filios legitimos et futuros devolventur. De quibus nichilominus prefatus Dux Michael, et alij filij futuri, nobis, filijs, nostris successoribus, ac Corone et Regno Polonie, cum suis succedaneis, temporibus perpetuis, prout ceteri Principes Littwanie et Russie: seu Duci Magno, per utramque partem pro tempore eligendo obsequi, obedire, tenebuntur et servire. Quos si, non habita prole, de hac luce decedere contigerit, extunc predicta bona ipsorum paterna, ad nos, natos, et successores nostros, et ad Coronam Regni Polonie devolventur. Preterea Terra *Podolie*, cum omnibus civitatibus, castris, opidis, districtibus, plene et exintegro, in omnibus suis limitibus, sicut ab antiquo spectat et pertinet, spectabat et pertinebat, spectare debet et pertinere ad nos et Regnum Polonie perpetuo et in ewum; neque deinceps per prefatum nostrum fratrem, Ducem Magnum, successores suos, et per Ducatus Magni incolas: nos, successores nostri, Regnum et Corona, pro eadem terra impetemur quibuscumque modis aut coloribus exquisitis. Item, quia stantibus inter nos tractatibus huiusmodi, castrum *Oleschsko*, de quo dampna plurima nobis, Regno et subditis nostris hostiliter inferebant, per gentes nostras foret vallatum; in casu, quo ad manus nostras per deviccionem,

aut alijs quibuscumque modis devolveretur; ipsum castrum cum bonis ad ipsum spectantibus, nos et Corona tenebimus, et possidebimus pacifice et quiete: nisi illud dare eidem fratri nostro Magno Duci, vel pro nobis et Corona vellemus retinere; quod stabit in nostra libera voluntate. Alia vero, sicut *Luczsko*, *Wladimiria* et alia castra, civitates et districtus, opida, ville, curie, in suis limitibus omnibus, plene et integre ad ipsa spectancia, que frater noster, bone memorie dominus Allexander olim Magnus Dux Littwanie prenominatus possidebat, preter castra ad Terram *Podolie* spectancia: eciam si medio tempore quocumque modo ad possessionem nostram, aut Corone et Regni nostri devenirent: prefato fratri nostro Duci Magno, ad tempora sue vite tenenda et possidenda dabimus, darique faciemus et assignari. Que quidem castra prefatus frater noster, Magnus Dux dominus Sigismundus, nulli debet dare ad tenendum, nisi prius in manibus suis corporale prestat iuramentum, et suis literis patentibus se inscribat, quod pro ipso fratre nostro, illud seu illa fideliter tenebit, et post decessum suum, nulli altero (sic) nisi nobis, filijs nostris, aut Corone Regni Polonie resignabit. Item *Rathno*, *Wyethle* et *Lopaczin*, cum bonis omnibus ad predictos districtus spectantibus, nos et Corona perpetuo possidebimus et in ewum. Preterea, sub fide et honore, absque dolo et fraude, ac onere prestiti iuramenti, omnes ligas, inscripciones et uniones: si quas umquam in dampnum, periculum, aut contemptum eiusdem fratris nostri, Ducis Magni Sigismundi, et quorumvis dominiorum suorum, cum cuiuscumque status aut condicionis hominibus fecissemus: abolentes et in nichilum redigentes, promittimus et spondemus, quod nullum (sic) hominum, cum quibus federati sumus et uniti, favoribus, subsidijs et quibuscumque prerogativis, prefato fratri nostro Duci Magno Sigismundo preferre volumus, nec unquam contra ipsum esse; quinhimo ipsum supra et ultra, et contra omnes, et specialiter contra fratrem nostrum Ducem Switrigall, nostris consilijs, auxilijs et favoribus, et quibusvis subsidijs, vita, et rebus eciam quocienscumque, et contra quoscumque inimicos opportunum fuerit, cum nostra potencia viribusque, et subditis nostris, perpetue adiuvaré; et ad hec firmiter obligamur. Nec unquam ipsum, aliquibus exquisitis coloribus, volumus deserere et alijs adherere; sed secum stare in prosperis et adversis, et eum ab omnibus adversitatibus et periculis, pure et constanter ac fideliter permunire. Item, prefatus frater noster et sui successores,

prefatum Ducatum Magnum sic tenens de manu nostra, ut prefertur, non debet aspirare, ad cuiuscumque suggestionem seu monicionem, ad suscipiendum regale fastigium, videlicet coronam, contra nostrum, successorum nostrorum et Corone Polonie consensum et voluntatem. Et ut hec premissa omnia et singula, superius contenta, maioris roboris obtineant firmitatem, nos Albertus dei gracia Archiepiscopus et Primas Sancte Ecclesie Gneznensis, Sbigneus Cracoviensis, Stanislaus Poznaniensis, Johannes Chelmensis, Episcopi; Wladislaus Electus Ecclesie Wladislaviensis, Jacobus⁽²⁾ de *Michalow* Castellanus et Capitaneus (sic), Petrus Schaffranecz de *Pyeschcowascula* Cracoviensis, Sandzivogius de *Ostrorog* Poznaniensis, et Maioris Polonie Capitaneus, Spitko de *Tarnow* Sandomiriensis, Andreas de *Domaborzs* Calisiensis, Martinus de *Calinowa* Siradiensis, Stiborius de *Borzislawicze* Lanciensiensis, Johannes de *Lichin* Brestensis, Jarandus de *Grabie* Juniwladislaviensis, Johannes de *Dambrowa* alias Manzik Leopoliensis, Palatini; Martinus de *Slawsko* Poznaniensis, Johannes de *Czisow* Sandomiriensis, Petrus de *Bryn* Gneznensis, Dobeslaus de *Oleschnicza* Lublinensis, Laurencius Zaramba Siradiensis, Petrus de *Zirniki* Calisiensis, Albertus Malski Lanciensiensis, Cristinus de *Cozieglewi* (sic) Sandeczensis, Cristinus de *Smolsko* Brestensis, Johannes de *Oleschnicza* Regni Polonie Marsalcus, Florianus de *Corithnicza* Wisliciensis, Domarath de *Cobilani* Woynicensis, Wincencius de *Schamotuli* Myedzirecensis, Stanislaus de *Bielawi* Brezinensis, Nicolaus Slup Dobrinensis, Johannes de *Tanczin* Bieczensis, Warsius de *Samborzecz* Zawichwostensis (sic), Paulus Zlodziey Malogostensis, Stanislaus Gamrath Polanecensis, Paschko de *Goslawicze* Conariensis, Stanislaus de *Goszdna* Brzezensis (sic), Jacussius de *Serzigy* ⁽³⁾ Ryppinensis, Hriczko Kerdeyowicz Leopoliensis, Nicolaus de *Wisnicze* Premisliensis, Michael de *Buczacz* Halicensis et Capitaneus, Petrus Smoliczski Sanocensis, Przedpelkus Copidkowski ⁽⁴⁾ Landensis, Castellani; Petrus iunior Schaffranecz de *Pieschcovascula* Cracoviensis, Petrus Cordebog Poznaniensis, Andreas Czołek Sandomiriensis, Dobrogostius de *Schamotuli* Calisiensis, Thomas Scheliga Siradiensis, Stanislaus de *Dobrzelino* Lanciensiensis, Andreas Dony

⁽²⁾ Aliud hujus documenti exemplar quod inferius N^o CLXXX. ad annum 1440 expressum est, habet Nicolaus. ⁽³⁾ In alio exemplari legitur: *Strzigij*. ⁽⁴⁾ In alio exemplari est: de *Copidlow*.

de *Grajow* Brestensis, Stanislaus Sczkowsky Wladislaviensis, Andreas de *Lubino* Dobrinensis et Regni nostri Thezaurarius, Subcamerarij; Martinus de *Wrocimowicze* Cracoviensis, Theodricus Poznaniensis, Stanislaus de *Charbinowicze* Sandomiriensis, Nicolaus de *Pleschow* Calisiensis, Zegota de *Moykowicze* Siradiensis, Petrus de *Opporow* Lanciensiensis, Nicolaus de *Coszelec* Brestensis, Vexiliferi; Paulus de *Bogumilowicze* Cracoviensis, Abraham de *Dzbaschin* Poznaniensis, Johannes de *Sprowa* Sandomiriensis, Troianus de *Lekna* Calisiensis, Petrus de *Widawa* Siradiensis, Adam de *Thur* Lanciensiensis, Andreas de *Ludbrancz* Brestensis, Mathias Wladislaviensis, Judices; Petrus Strikowski Pincerna Lanciensiensis, Sigismundus Bobowski Cracoviensis, Andreas de *Wroblow* Lanciensiensis, Subiudices; Andreas Galka Cracoviensis, Johannes de *Conyn* Sandomiriensis, Dadzibogius de *Pijaszek* Lanciensiensis, et Petrus de *Podgradze* Lublinensis, Tribuni; Nicolaus de *Chranstowo* Gladifer Cracoviensis, et Capitaneus Sanocensis: Barones, Milites Regni Polonie, de certa sciencia, voluntate, mandato et consensu aliorum omnium fratrum, amicorum et consanguineorum nostrorum, Prelatorum, Baronum et Nobilium; totumque Regnum, ac Corona Regni Polonie promittimus, pura fide, absque dolo et fraude, ac sub onere corporaliter super ligno Crucis vivifice prestiti juramenti: Quod prefatus dominus Wladislaus Rex Polonie, dominus noster graciousissimus, eiusque nati et successores, tenebit, attendet et servabit; tenebunt, attendent et servabunt; Nosque cum ipso et ipsis, tenebimus et servabimus inviolabiliter. Ipsumque, natos, et successores suos, dominos nostros Reges Polonie futuros, inducemus ad tenendum et servandum fideliter et constanter superscripta. Harum, quibus sigilla nostrorum Prelatorum, Baronum, Militum, Procerum et Nobilium superscriptorum sunt appensa, testimonio literarum. Actum in *Nowa Civitate Corczin*, Sabbatho ante Dominicam Oculi, anno domini millesimo quadringentesimo tricesimo quarto. Datum per manus Magnifici Johannis de *Coneczpole* Cancellarij et Reverendi Patris, domini Wladislai electi Ecclesie Wladislaviensis Episcopi, Vicecancellarij Regni Polonie, sincere nobis dilectorum.

CLXXVII.

Grodnae, anno 1437 d. 6 mensis Decembris.

Legati Conventionis Siradiensis ad M. D. L. **Sigismundum** missi promittunt nomine Regis **Wladislai III.** incolas Regni Poloniae Duci Swidrigelloni Luceoriensi nulla servitia praestituros ⁽¹⁾.

Vincencius dei gracia Sancte Ecclesie Gneznensis Archiepiscopus et Primas, Sbigneus eadem gracia Episcopus Cracoviensis, Johannes de *Thanczin* Sandomiriensis, et Martinus de *Slawsko* Calisiensis Palatini, tenore presencium recongnoscimus (sic), quibus expedit universis: Quomodo de generali convencionem, in festo beate Hedwigis proxime transacto, *Siradie* celebrata, ad preclarum Principem Dominum Sigismundum dei gracia Magnum Ducem Lythwanie, Russie etc. cum plena informacione missi, cupientes literas inscripcionum inter serenissimum Principem Dominum Wladislaum Regem Polonie, dive memorie dominum nostrum graciousissimum, Coronam et Regnum ipsius ex una, et preclarum Principem Dominum Sigismundum Magnum Ducem Lythwanie, Russie etc. partibus ab altera, confectas, sanas, salvas et integras, conservare; pro serenissimo Principe domino Wladislao dei gracia Rege Polonie moderno, Lythwanieque Principe Supremo, et herede Russie etc. domino nostro gracioso, Preclaro Principi domino Sigismundo prefato Magno Duci Lythwanie, Russie etc. et Ducatui suo Magno promissimus, spondimus et fideiussimus, tenoreque presencium promittimus, spondemus et fideiubemus: quod ad Regnum Polonie redeuntes Barones, Milites, aliosque clientes, cuiuscumque status, condicionis existant, Regni nostri Polonie incolas, seu gentes, in castro *Luczsko* et alibi ubicumque in servicijs Ducis Swidrigal . . . . . serenissimus dominus noster Rex modernus, Regnum et Corona ipsius revocabit et educet, atque revocari et educi faciet, infra hinc et festum conversionis sancti Pauli proxime

⁽¹⁾ E tabula authentica membranacea in tabulario Ill. Principum Radziwillorum asservata. Huic tabulae appensa sunt taciolis pergamenis tria sigilla mediae magnitudinis, exhibentia insignia vocibus inscripta, jam deleta. Quartum sigillum, cujus taciola superest, desideratur.

affuturum, realiter et cum effectum, nec de cetero eosdem Barones, Nobiles, Clientes, seu alias quascunque Regni sui gentes, Indigenas, Subditos, et ipsi domino Regi nostro, Regno et Corone ipsius adherentes, ad ipsum Ducem Swidrigal redire et transire: seu eciam alias quascunque ceteras gentes, per ipsum Regnum et terras suas non [? ire] volentes, aliquo (sic) permittat; sed omnino ipsum Swidrigal ipse dominus Rex modernus, cum omnibus sibi, Regno et Corone suis subditis et adherentibus: eciam quacunque prefulgeant dignitate, et signanter Ducibus Mazovie, cum ipsorum subditis, et presertim Duce Kazimiro: viribus, consilijs et favoribus quibuscunque deseret et obmittet. Quinimo, ipsum Swidrigal toto posse infestabit et persequetur; arma, victualia, mercaturas, ceterasque res, quocunque vocabulo censeantur, in subsidium de Regno suo, seu per Regnum in *Luczsko* vel alibi, eidem Duci Swidrigal ministrari et duci prohibebit. Contrarium autem facientes, seu quovismodo attemptare presumentes, corrigere et punire dominus Rex debet cum effectu: premissa omnia et singula, sub fide et honore, ac onere corporalis prestiti iuramenti, quovis colore exquisito procul moto, facientes. In casu autem, quo Barones, Nobiles, Clientes, seu alie quaecunque gentes et subditi Regni Polonie, de eodem castro *Luczsko*, infra terminum eundem nec recesserint, nec revocati fuerint; et predicta nostra promissa, sponsiones et fideiussiones, suum debitum non possent sortiri, nec sortirentur effectum; extunc literas, quas in hac convencionem seu dieta, a prefato domino Sigismundo Magno Duce Lythwanie recepimus confectas, super fidelitate prestanda, per Capitaneos in castris et dominijs Magniducatus Lythwanie et Russie, per ipsum dominum Sigismundum, Magnum Ducem Lythwanie instituendos, sanas et integras, eidem domino Sigismundo Magnoduci Lythwanie restituere tenebimur cum effectu. Et nichilominus circa priores literas, juramenta et inscripciones, cum eodem domino Sigismundo Magnoduce Lythwanie alias in Grodno factas, prestitas et conclusas, remanere volumus et debemus. Promittimus eciam, spondemus et fideiubemus: quod dominus Rex noster, dum ad debitam suorum annorum pervenerit etatem, se cum suis prelati et baronibus, eidem domino Sigismundo Magno Duci Lythwanie, iuxta tenorem presencium inscribet, huiusmodique suam inscripcionis literam, sigillo sue maiestatis, prelatorumque ac dignitariorum suorum, sigillis sancire . . . . . Harum, quibus sigilla nostra presentibus

sunt appensa, testimonio literarum. Datum et actum in *Grodno*, feria sexta, in die Sancti Nicolai Pontificis et Confessoris gloriosi, anno domini millesimo quadringentesimo tricesimo septimo.

CLXXVIII.

Cracoviae, anno 1438 d. 8 mensis Augusti.

Wladislaus III. Rex Poloniae, villae *Przygodzice* Nobilis Raphaeli de *Goluchow* propriae, privilegium Juris Teutonici Magdeburgensis largitur ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Cum inter humana comoda, nichil dignius memoria habeatur, oportunum existit, ut actus hominum, literarum apicibus et testium annotatione perhennentur, ne lapsu temporis evanescent: Proinde Nos Wladislaus dei gracia Rex Polonie, nec non Terrarum Cracovie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyavie, Lithwanie Princeps Supremus, Pomeranie, Russieque dominus et heres etc. Significamus tenore (sic) quibus expedit universis, tam presentibus quam futuris noticiam presencium habituris: Quomodo attentis plurimis fidelium serviciorum comoditatibus, quibus nobis Magnus Raphael de *Goluchow*, Subcamerarius Calisiensis et Capitaneus Maioris Polonie Generalis, nobis sincere dilectus, gratum se iugiter reddidit et acceptum: horum gracia, ac ad humilem precum suarum instanciam, sibi de consilio consiliariorum nostrorum, civitatem seu opidum in bonis suis *Przygodzice*, et in desertis *Rzysielini*, in terra Maioris Polonie et districtu Calisiensi sitis, de benignitate nostra speciali, de nowa radice erigere atque locare indulsumus et indulgemus, tenore presencium mediante, jure tamen Theutonico Maidburgensi. Quod quidem opidum sive civitatem, taliter de nowo locandam, *Szwijathlowo* hoc nomine decernimus et volumus appellari. Dantes ipsi Raphaeli plenam et totalem potestatem, homines cuiuscumque lingwaij (sic) de partibus extraneis Regno nostro contigujs, ad dictam civitatem sive opidum convocandi, et eam frequencia

⁽¹⁾ Descriptum ex archetypo membranaceo, in tabulario Ill. Principum Radziwillorum Nieboroviae asservato. Sigillum deest.

hominum collocandi, sine tamen preiudicio nostrarum regalium civitatum. Et ut ipsa civitas sive opidum, tanto celerius condicionem possit recipere meliorem, ac hominum pluralitate collocari, in ea forum annuale sive nundinas, in festo Assumpcionis beatissime virginis Marie, annis singulis, forum vero septimanale, ferijs quintis in qualibet septimana anni cuiuslibet, statuimus et ponimus, temporibus perpetuis celebrandum: dantes et concedentes plenam libertatem, omnibus et singulis mercatoribus, et quibusvis hominibus sexus utriusque, ad predictam civitatem sive opidum, et ad dicta fora annualia et septimanalia, cum ipsorum rebus et mercancijs universis, cuiuscumque generis, ponderis vel speciei fuerint, veniendi, emendi, comutandi, ac secundum beneplacitum ipsorum disponendi, ac ad propria, dispositis vel non dispositis, redeundi. Decernentes: ipsos in accedendo et recedendo nostra potiri securitate, nisi tales sint, quos iura non permittunt, et quibus merito fide dignorum consorcia denegantur. Mandamus ea propter omnibus et singulis Capitaneis, Castellanis, Burgrabijs, Procuratoribus et alijs Officialibus Regni nostri quibuscumque, et presertim Maioris Polonie: quatenus ipsos mercatores, et homines sexus utriusque, ad pretactam civitatem sive opidum *Szwijathlowo*, ac ad predicta fora annualia et septimanalia, cum eorum bonis, mercancijs et rebus, libere et sine quovis impedimento ire, venire et redire, stare ac morarij, prout ipsis eorum necessitas persuaserit, permittatis, et faciatis permitti, gracie nostre sub obtentu. Harum, quibus sigillum nostrum est appensum, testimonio literarum. Actum *Cracovie*, feria sexta proxima ante festum Sancti Laurencij Martiris. Anno domini millesimo quadringentesimo tricesimo octavo. Presentibus ibidem Magnificis, Nobilibus et Strennuis: Johanne de *Czyszow* Cracoviensi, et Johanne de *Lichin* Brestensi, Palatinis; Paulo de *Byscupicze* Malogostiensi, et Dobrogostio de *Colno* Camenensi, Castellanis; Abraham de *Dzbanschyn* Poznaniensi, et Johanne Rey Cracoviensi, Judicibus: ac alijs pluribus fide dignis. Datum per manus Magnifici ac Generosi virorum (sic) Johannis de *Coneczpole* Cancellarij, et Petri Wode de *Szczekoczyni* Vicecancellarij Regni Polonie, nobis sincere dilectorum.

Ad relacionem Magnifici Johannis de *Coneczpole*, Regni Polonie Cancellarij predicti.

CLXXIX.

Korczini, anno 1439 d. 17 mensis Septembris.

Wladislaus III. Rex Poloniae Nobili Petro de *Bnin*, centum marcas in oppido *Mossina* villisque adjacentibus inscribit ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Rex Poloniae, Lithwanieque Princeps Supremus etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit vniuersis: Quomodo attendentes grate fidelitatis studiosa obsequia, quibus Magnus Petrus de *Bnin*, Castellanus Gneznensis magestati nostre complacuit, et in futurum, aucto fidelitatis studio, prestancius poterit complacere, horum intuitu cupientes ipsum graciaram nostrarum prosequi fauoribus, et ad obsequia nostra continuo reddere promciorem: sibi in et super opido *Mossina*, villisque *Pozegowo*, *Schovinyecz*, *Crosno*, *Zabnoque*, in districtibus Poznaniensi et Costensi sitis, centum marcas monethe et numeri polonicalium, quadraginta octo grossos marcam in quamlibet computando, dedimus, donauimus et tenore presencium damus et donamus, inscribimus et largimur, per ipsum Petrum et ipsius legitimos successores tenendas, habendas, utifruendas, et pacifice ac quiete, in predictis centum marcis, possidendas. Cum omnibus et singulis fructibus, censibus, redditibus, prouentibus et utilitatibus, agris, pratis, campis, pascuis, siluis, borris, nemoribus, gaijs, mericis, rubis, rubetis, fluuijs, riujs, lacubus, piscinis, aquis, molendinis, emolimentis, appendijs, ac obuencionibus uniuersis (sic) tamdiu, quousque sibi aut successoribus suis legitimis, per nos aut successores nostros, predictae centum marce fuerint persoluite integraliter et ex toto. Quibus exolutis (sic), possessio (sic) opidi et villarum predictarum, ad nos et ad successores nostros, reddibit (sic) et diuoluetur (sic). Stacionibus tamen et juribus nostris regalibus, in omnibus semper saluis. Harum testimonio literarum, quibus sigillum

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 390 asseruato. Sigillum minoris formae, taeniola pergamena appensum idem, quo Wladislaus Jagellonides utebatur. Tabula praecisa.

nostrum presentibus est appensum. Datum in Nouaciuitate alias *Korczin* feria quinta, in die sancti Lamperti, anno domini millesimo CCCC^o tricesimo nono.

Ad relacionem Magnifici Petri de *Szekoczin*, Regni Poloniae Vicecancellarij.

CLXXX.

Cracoviae, anno 1440 d. 13 mensis Ianuarij.

Privilegium **Wladislai III.** Regis Poloniae, quo confirmantur priora pacta et foedera inter Jagellonem Patrem ejus et Sigismundum M. D. Lithuaniae patrum inita ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Wladislaus tercius dei gracia Rex Poloniae, nec non Terrarum Cracovie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyavie, Lithwanie Princeps Supremus, Pomeranie, Russieque dominus et heres etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit uniuersis presentibus et futuris, horum noticiam habituris: Quomodo preclarus et inclitus Princeps dominus Sigismundus, Magnus Dux Lithwanie, Russie etc. patruus noster carissimus, reducens ad memoriam nostram federa inscripcionum, contractuumque super nonnullis disposicionibus, per dive memorie Serenissimum Principem dominum Wladislaum Poloniae Regem etc. progenitorem et predecessorem nostrum carissimum, et Coronam Regni nostri Poloniae, cum eodem domino Duce Magno, Ducatuque Lithwanie, et terris sibi subiectis, habita atque facta, precipue ut iugis eviterne caritas inter nos utrimque permaneat, omnisque suspicionis ambiguitas e cordibus evallatur (sic): optavit concupivitque hec ipsa inscripcionum contractuumque federa, per maiestatem nostram, sue caritati Ducatuque Lithwanie et Terris ipsi suppositis confirmari, ratificari, innovari et approbari. Quorum quidem federum, contractuum et inscripcionum tenor sequitur de verbo ad verbum et est talis:

⁽¹⁾ Descriptum ex archetypo membranaceo, in tabulario Ill. Principum Radzivilorum Nieboroviae asservato, cui appensum est funiculo serico sigillum vulgo majestaticum dictum, penitus deletum.

„In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quia tunc multis errorum et dubiorum prudenter occurrimus incomodis, dum gesta etatis nostre litterarum apicibus, et testium annotatione perhennamus: Proinde nos Wladislaus” etc. (*Vid. privilegium Wladislai Regis anno 1434, Korczini datum N^o CLXXVI. p. 312*).

Nos itaque Wladislaus tercius Rex prefatus revolventes in animo, quanta puritatis affectione, prefatus patruus noster carissimus, dominus Sigismundus Dux Magnus Litwanie, suppositique Terrarum eiusdem, personam nostram dilexerunt veneratique sunt: attendentes suprascripta federa, inscriptiones et contractus, per omnia iusta esse et rationabilia, ipsam rata atque grata per omnia habentes, de certa sciencia nostra, Principum, Prelatorum et Baronum nostrorum accedentes (sic) consilio, in omnibus suis punctis, posicionibus, condicionibus, articulis et clausulis ratificamus, gratificamus, innovamus et approbamus, tenore presencium mediante, decernentes ea robur optinere perpetue firmitatis. Harum testimonio litterarum, quibus sigillum maiestatis est appensum. Actum *Cracovie*, feria quinta infra octavas Epifanie. Anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo. Datum per manus Magnificorum: Johannis de *Conieczpole* Cancellarij et Petri Voda de *Szczekoczini* Vicecancellarij, sincere nobis dilectorum.

CLXXXI.

Budae, anno 1441 d. 30 mensis Augusti.

Wladislaus III. Rex Hungariae et Poloniae 600 marcas in castro et oppido *Costen* atque villis pertinentibus, Nobili *Lucae de Gorca* inscribit egregia in se merita ejus sic remuneraturus ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Hungarie, Polonie, Dalmacie, Croacie etc. Rex, Lithwanieque Princeps Supremus etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit vniuersis: Quod nos recensentes multiplicia merita, et fidei

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae N° 389 asservato. Sigillum quod desideratur appensum erat taeniola pergamena. Tabula praecisa.

integre prestanciam Magnifici et Generosi *Luce de Gorca*, Capitanei *Costensis* fidelis nostri sincere dilecti, que Maiestati nostre a diu retroactis temporibus, et potissime ab inicio prosecucionis negotiorum nostrorum huius nostri Hungarie Regni, cum familijs et impensis, atque armorum decenti apparatu, usque in presens constantissime peregit, et rebellibus nostris, facta nostra in ipso Regno impedire temptantibus, pectore armato resistere non expauit: ut itaque, huius rei gracia, fauoribus nostris digne recreatus ad horum maiora obsequia conualescat, atque ingenciori opera amplius prestanda inardescat, sibi in et super castro et ciuitate nostris *Costensibus*, in terris Maiorispolonie sitis, et villis omnibus ad illa pertinentibus, sexingentas marcas monete et numeri polonicalium comunium, XLVIII. grossos in quamlibet marcam computando, dedimus, donauimus, damusque, donamus et inscribimus presencium per tenorem, per ipsum et suos huiusmodi posteros, cum omnibus et singulis eorundem castri, ciuitatis et villarum ad ipsa pertinencium utilitatibus, fructibus, censibus, redditibus, prouentibus, predijs, curijs, agris, pratis, campis, siluis, mericis, borris, gaijs, rubetis, nemoribus, fluminibus, lacubus, piscinis, piscaturis, aquis, molendinis, emolimentis, venacionibus, aucupacionibus, mellificijs et pertinencijs vniuersis, quomodolibet ad ea spectantibus habendum, tenendum, utifruendum et pacifice possidendum tamdiu, quousque sibi, uel suis legitimis successoribus, per nos uel successores nostros, prefate sexingente marce, cum alijs pecunijs per alias litteras inscriptis, ex integro persoluantur. Quibus exsolutis dictorum castri, ciuitatis et villarum possessio, ad nos et succedaneos nostros deuoluetur pleno jure. Stacionibus tamen nostris, et juribus regalibus solitis et consuetis, per omnia semper saluis. Datum *Bude*, feria quarta infra octauas festi sancti Bartolomei beati Apostoli, anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo primo.

Ad relacionem Magnifici Johannis de *Conieczpole*, R. P. Cancellarij.

CLXXXII.

Budae, anno 1442 d. 1 mensis Octobris.

Wladislaus III. Rex Hungariae et Poloniae, Nobili Michaeli Lasocki 200 marcas in oppido suo *Srzem* inscribit ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Hungarie, Polonie, Dalmacie, Croacie etc. Rex, Lithwanieque Princeps Supremus etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit vniuersis: Quomodo nos pensatis fidelibus seruicijs, et pure fidei meritis Generosi ac Nobilis Michaelis de Lassothkj, familiaris nostri grate nobis dilecti, quibus Maiestati nostre circa prosecutionem negotiorum nostrorum huius incliti Regni nostri Hungarie complacuit, et precipue nostris hostibus, facta nostra in Regno nostro Hungarie predicto, impedire conantibus virili manu resistendo, et eciam volentes ipsum facere indempnem pro ipsius dampnis, que suscepit circa ciuitatem *Agriensem* ⁽²⁾, dum nostri felicem cum hostibus nostris habuerunt conflictum, dono dei prospere obtentum, in rebus suis ibidem existentibus: horum intuitu, cupientes ipsum consolari, et ad huiusmodi seruicia nostra decetero reddero promptiorem, sibi in et super opido nostro *Srzem* vlgariter nuccupato, cum villis omnibus ad ipsum adiacentibus, in Terra Maiorispolonie et Districtu Poznaniensi iacentibus, ducentas marcas monete et numeri polonicalium comunium, quadraginta octo grossos in marcam quamlibet computando, dedimus, damusque, inscribimus et largimur graciose per presentes, per ipsum et suos liberos, cum omnibus et singulis prefati opidi et villarum utilitatibus, fructibus, censibus, redditibus, prouentibus, allodijs, curijs, agris, pratis, campis, siluis, mericis, borris, gaijs, pascuis, sereptis (sic), rubetis, nemoribus, fluminibus, lacubus, piscinis, piscaturis, stangnis (sic), paludibus, riwulis, torrentibus, aquis et earum decursibus, molendinis, emolimentis, venacionibus, aucupa-

⁽¹⁾ Ex archotypo in charta membranacea scripto, in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae Nro 371 asservato. Sigillum deest. Documentum praeissum.

⁽²⁾ Agria, Abieta, germanice Eger urbs munita in Ungaria superiori. Vid. Siarczyński: *Dykcyon. geograficzny*.

cionibus, mellificijs et alijs obuencionibus generaliter vniuersis, ad prefatum opidum atque villas pertinentibus, habendum, tenendum, regendum, utifruendum; et pacifice possidendum ita diu, quousque per nos uel successores nostros legitimos, sibi uel suis successoribus legitimis, prefate ducente marce ex integro persoluantur. Quibus persolutis, extunc predicti opidi, villarum et suarum pertinenciarum possessio, ad nos, et succedaneos nostros legitimos deuoluetur pleno jure. Stacionibus tamen nostris et juribus regalibus solitis in omnibus semper saluis. Harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio literarum. Datum *Bude*, feria secunda proxima post festum sancti Michaelis Archangeli gloriosi, anno domini millesimo quadringentesimo quadragésimo secundo.

Relacio Generosi Grotek de *Jankowicze*, Regie Majestatis familiaris etc.

CLXXXIII.

Waradini, anno 1443 d. 14 mensis Maji.

Wladislaus III. Rex Hungariae et Poloniae Nobili Michaeli de *Buczacz*, centum marcas in villa sua *Zloczow* inscribit ⁽¹⁾.

Wladislaus dei gracia Hungarie, Polonie, Dalmacie, Croacie etc. Rex, Lythwanieque Princeps Supremus etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit vniuersis: Quomodo pensantes multiplicia fidelique merita Generosi Michaelis de *Buczacz* familiaris nostri sincere dilecti, quibus Magestati nostre complacuit, et aucta fide complacebit prestancius in futurum: horum intuitu, volentes ipsum consolare, et ad obsequia nostra de cetero reddere promptiorem, sibi in et super villa nostra *Zloczow*, in Districtu Leopoliensi et Terra Russie sita, centum marcas monete et numeri polonicalium consuetorum, marcam in quamlibet quadraginta octo grossos computando, dedimus, inscribimus, damusque et demonstramus tenore presencium mediante, per ipsum Michaelem de *Buczacz*, et suos posteros legitimos, cum

⁽¹⁾ Ex exemplari ad similitudinem tabulae authenticae efficto.

omnibus et singulis predictae ville *Zloczow* utilitatibus, censibus, redditibus, prouentibus, agris, campis, pratis, pascuis, siluis, borris, gaijs, nemoribus, virgultis, rubetis, fluuijs, fluminibus, piscinis, piscaturis, paludibus, stagnis, lacubus, aquis et earum decursibus, molendinis, emolimentis, venacionibus, aucupacionibus, et generaliter vniuersis obuencionibus, quibuscumque nominibus vocitentur, in prefata villa nostra *Zloczow* tenendum, habendum regendum, utifruendum et pacifice possidendum tamdiu, quousque sibi uel suis successoribus legitimis, per nos aut successores nostros legitimos, prefate centum marce integraliter fuerint persolue. Quibus exsolutis, possessio antedictae ville nostre *Zloczow*, ad nos et successores nostros legitimos reuertetur pleno jure. Stacionibus tamen et juribus regalibus nostris solitis, in omnibus semper saluis. Harum, quibus sigillum nostrum presentibus est appensum, testimonio literarum. Hoc etiam specialiter addito, ut ibi personalem faciat residenciam. Datum *Waradino*, feria tertia proxima ante festum sanctae Zophie, anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo tercio.

Ad relacionem magnifici Petri de *Szekoczyn*, Regni P. Vicecancellarij.

In parte aversa annotatum: Lectum per Albertum de *Zichlin*, R. P. Vicecancellarium.

CLXXXIV.

Posnaniae, anno 1446 d. 17 mensis Julij.

Albertus de Male Capitaneus Generalis Majoris Poloniae, venditionem trium mansorum agri scultetiae in *Poszegowo* cum lacu ibidem, Petro de *Bnijn* per Joannem Scultetum de *Poszegowo* factam, ratam esse jubet ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Albertus de *Male* Palatinus Lanciensis, Regie Maiestatis Locumtenens et Capitaneus

⁽¹⁾ Ex archetypo in charta membranacea scripto Varsaviae in tabulario publico Regni Poloniae N° 1095 asseruato. In funiculo serico coloris rubri appensum sigillum paruum exhibet in scuto insigne „*Nalęcz*” dictum; super insigne posita est galea, et super hanc cornua cervi. Inscriptio deleta. Ex altera parte sigilli, expressum similiter insigne *Nalęcz* in ambitu leguntur verba: „*S. Alberti de Male Pal*”.

Maioris Poloniae generalis. Significamus tenore presencium, quibus expedit uniuersis presentibus et futuris: Quomodo ad nostram, aliorumque eiusdem terre Nobilium veniens presenciam, prouidus Johannes Scoltetus de *Poszegowo*, non compulsus, non coactus, nec aliquo errore deuio seductus, sanus mente et corpore existens, usus amicorum suorum consilio, et matura deliberatione prehabita, tres mansos agri scoltecie in eadem villa *Poszegowo*, in Districtu Poznaniensi sita, cum lacu *Serzinky* dicto, ad predictos tres mansos scoltecie spectante, ac campis, agris, pratis, pascuis, graminibus, siluis, borris, mericis, nemoribus, sareptis, indaginibus, rubetis, quercetis, pinetis, mellificijs, fluuijs, fluminibus, lacubus, stangnis, paludibus, piscinis, piscaturis, rippis, riuulis, torrentibus, aquis et earum decursibus, molendinis, emolimentis, venacionibus, aucupacionibus, curijs, domibus, areis, allodijs, predijs, ortis, pomerijs, montibus, collibus, laboribus, honoribus, censibus, fructibus, redditibus, prouentibus, utilitatibus,olucionibus, cum omni jure quoque et dominio, prout solus habuit et tenuit, et obuencionibus alijs, generaliter uniuersis, quibuscumque dicantur nominibus, ad predictos tres mansos et lacum quomodolibet spectantibus et pertinentibus, ita longe, latē et circumferencialiter, prout in suis metis et finibus sunt limitati et distincti, nichil juris nec dominij sibi, nec suis successoribus, ibidem penitus reseruando, pro quadraginta marcis mediorum grossorum, monele et numeri polonicalium comunum, videlicet quadraginta octo grossos marcam in quamlibet computando, Magnifico domino Petro de *Bnijn* Castellano Gneznensi, et suis successoribus legitimis, vendidit, et coram nobis rite et racionabiliter, iuxta terre consuetudinem, imperpetuum resignauit, per ipsum dominum Petrum Castellanum, et successores suos habendum, tenendum, regendum, utifruendum, vendendum, obligandum, commutandum, alienandum, dandum, donandum, possidendum, et in usus suos beneplacitos conuertendum, prout sibi et successoribus suis, melius et utilius videbitur expedire. Harum, quibus sigilla nostra presentibus sunt appensa, testimonio literarum. Actum et datum *Poznanie*, die dominico proximo post festum Diuisionis Apostolorum beatorum. Anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo sexto. Presentibus ibidem Nobilibus: Mathia Borek de *Oszeczna* Castellano Naklensi, Mathia de *Slachczino*, Nicolao de *Dobijescheuicze*, Johanne de *Czekanowo*, Johanne de *Camyenijeuicze*, et Johanne de *Rogaschicze* heredibus, testibus circa premissa.

CLXXXV.

**Plocii (in monasterio S. Mariae Magdalенаe),
anno 1449 d. 29 mensis Januarii.**

Privilegium **Petri** Praepositi Ecclesiae S. Mariae Magdalенаe extra muros Plocenses, quo disponuntur labores subditorum in villa *Bronislaw* una cum dationibus ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Quia omnium rerum simul cum hominibus labitur a memoria (sic), igitur nos Petrus, diuina gracia Praepositus Sancte Marie Magdalene extra muros Plocenses, Ordinis Premônstratensis, recognoscimus tenore presencium, quibus expedit uniuersis: Qualiter et quomodo ordinamus et concordamus cum nostris kmetonibus de *Bronyslw* (sic), pro omnibus laboribus et redditibus eiusdem ville, quomodo et quid debent soluere et laborare. Primo, quod predicti kmetones de dicta villa *Bronyslaw* tenebuntur collere (sic) ex toto nostrum predium, sine omni nostra cura, et sine omni nostra appositione, et sine nostris expansis (sic). Eciam idem (sic) incole eiusdem ville, tenebuntur nobis et monasterio nostro, diem naturalem laborare, et hoc tali condicione: quod de duobus manssis (sic) cum uno aratro laborabunt. Eciam predicti kmethones dictae ville, tenebuntur nobis soluere unam sexagenam curentis (sic) pecunie ad festum Sancti Martini sicut mos terestris (sic) est. Eciam predicti incole sepe nominate ville, tenebuntur nobis et pro nostro monasterio facere unam dietem (sic) in *Thorun*, pro quacunque nostra necessitate et hoc semel in anno. Similiter dicti kmethones tenebuntur aliam dietem facere, pro quocumque necesse fuerit, equitare in *Bresht* (sic) et ad *Vladislauiam*, pro quocumque necesse fuerit, et hoc ad adventum domini prepositi. Eciam iam dicti agricole debent nobis, et nostro monasterio, nostrum ad monasterium in *Plock* ducere capones, simul et oua ad festum pasce, omni anno sine dillacione (sic). Eciam dominus prepositus debet proibere (sic) suis ortulanis, ut non alibi, nisi in curia melerent, ubi vellent uel in nostro agro, uel in quatuor mansis, qui sunt extra nostrum predium. Ne autem dicti incole retro habirent (sic), uel

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae N° 1112 descriptum. Sigillum paruum taeniola pergamenâ appensum, penitus deletum.

aliquam ambiguitatem, uel aliquam ocassionem (sic) facerent, reiteramus labores in hijs scriptis, quod debent arare tam ad estualia, quam eciam ad yemalia, prata omnia falcare, rastrare, fenum et frumenta ad olodium (sic) ducere, sine omni nostra cura. Et hec concordia facta est coram Nobilibus videlicet: domino Phal de *Stavyecz*, Mathia Ppobodzye (sic); et discretis viris: domino Paulo Vicario in ibidem, Mathia de *Llancicia* scole rectore ibidem, ceterisque multis fide dignis. Ut autem hec concordia stabilitatem habeat, eidem sigillum nostrum, quo utimur ad talia, appendimus. Datum nostro in Monasterio Sancte Marie Magdalene extra muros *Plocenses*, feria quarta proxima ante Purificacionis Sancte Marie virginis, sub anno domini M^o CCCC^o XLIX°.

CLXXXVI.

Cracoviae, anno 1452 d. 27 mensis Junii.

Nobiles **Johannes** de *Wisnicze*, **Nicolaus** de *Balin* et de *Cziran*, fidejudent **Casimiro** Regi Poloniae pro Nathko Judaeo et Teloneatore Leopoliensi ⁽¹⁾.

Nos Johannes de *Wischnicze* heres et Castellanus Leopoliensis, Nicolaus de *Balyn* et *Cziran*, significamus tenore presencium, quibus expedit uniuersis: Quomodo Serenissimo Principi et domino domino Kazimiro, dei gracia Regi Polonie, Magno Duci Lithwanie etc. domino nostro graciousissimo, non coacti, non compulsi, neque aliquo dolo aut fraude circumventi, sed matura deliberatione inter nos prehabita pro Nathko Judeo et Theoloneatore *Leopoliensi*, intuitu dictj theolonei, per ipsum Nathko ad duos annos, se continue et immediate sequentes, arendati et conventi, duo milia marcarum pecunie minutae valentis, numeri et monete polonicalium, quadraginta octo grossos in quamlibet marcam computando, per dictos duos annos coniunctim, diuisim vero mille marcas sue serenitati solui obligatas, fideiussimus et presentibus fideiubemus, sub fide et honore nostris, omnes manu coniuncta et insolidum, ac unus pro alio principalem debitorem se ponendo. Sicque: quod, quando

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae N° 1121 descriptum. Huic tabulae tria sigilla erant appensa, ut ex tribus taeniolis pergamenis apparet.

prefatus Nathko esset remissus et negligens in predictis duobus milibus (sic) marcarum solucione, extunc prenominato Serenissimo Principi et domino Kazimiro, dei gracia Regi Polonie, domino nostro graciousissimo, damus et concedimus plenam et omnimodam intrologacionem et intromissionem in bona nostra hereditaria, ubicumque consistencia, iuxta quantitatem summe non persolute. Que bona sua Serenitas cum ipsorum omnibus fructibus, et prouentibus ac censibus tamdiu possidebit, donec plenarie et integre, summa quomodolibet per ipsum Nathko solui neglecta, fuerit realiter et cum effectu, per nos, aut aliquem nostrum soluta et completa. Recedimusque insuper in premissis, ab omnibus iuribus terrestibus, que nobis, quo ad hoc, possent suffragari et prodesse, et sue serenitati quomodolibet obesse. In cuius rei testimonium, sigilla nostra sunt presentibus subappensa. Actum et datum Cracowie, feria tertia proxima post festum Sancti Johannis Baptiste, anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo secundo.

CLXXXVII.

Przedecii, anno 1455 d. 1 mensis Aprilis.

Nobilis **Johannes** Advocatus de *Clodawa*, hortum ibidem **Alberto Voydo** oppidano *Przedecensi* octo marcis vendit ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Vincencius de *Beganow* Capitaneus *Przedecensis*, significamus tenore presencium, quibus expedit uniuersis, presentibus et futuris: Quomodo ad nostram aliorumque testium infra scriptorum veniens presenciam Nobilis Johannes Advocatus de *Clodawa*, non compulsus, nec coactus, nec aliquo dolo seductus, sanus mente existens pariter et corpore, amicorum suorum salubri fretus consilio, ortum ibidem in *Clodawa* situm et locatum inter alios vicinos ortos, videlicet: inter prouidi Stanislai dicti *Napora* ex una, et inter ipsius Johannis advocati parte ab altera, quem pronunc Babnek tenet omni cum jure, dominio et proprietate late, longeque, prout dictus ortus inter prefatos ortos est

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo N° 1091 Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae descriptum. Sigillum deest.

distinctus et limitatus, adiuncto sibi spacio, in quo oreum est locatum, liberum solutum et exemptum ab omnibus censibus, laboribus, contribucionibus, exaccionibus, stacionibus et quibuscunque obuencionibus regalibus, ciuilibus et aduocati, prout solus tenuit et possedit, nichil sibi penitus in eodem orto excipiendo, prouido Alberto dicto *Voydo*, opidano de ibidem et suis legitimis successoribus, pro octo marcis, in medijs grossis numeri Regni Polonici consueti, in quamlibet marcam quadraginta octo grossos computando, vendidisse recognouit, vendiditque cum effectu, et prout consuetudo deposcit, coram nobis perpetuo resignauit cum effectu: qui ortus situs et locatus est ex opposito aree ipsius Alberti *Voydo*: per ipsum Albertum et eius successores legitimos, sic, ut premissum est, tenendum, habendum, possidendum, utifruendum, vendendum, alienandum, comutandum, et ad usus beneplacitos conuertendum; prout sibi et eius successoribus videbitur pocius expedire, perpetuis temporibus et in ewm. In cuius rei testimonium, sigillum nostrum presentibus est appensum. Actum et datum in *Przedecz* ⁽²⁾, feria tertia post dominicam *Ramospalmarum* (sic), anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quinto. Presentibus nobilibus et circumspectis: Paulo de *Pnowo* Burgrabio *Przedecensi*, Andrea Advocato *Przedecensi* (sic), Nicolao de *Pyskowo*, Johanne Advocato de *Dziwe*, Janussio de *Camenecz* Villico et Procuratore villarum, et alijs quam pluribus testibus fide dignis circa premissa.

⁽²⁾ *Przedecz* oppidum in Palatinatu quondam *Masoviae*, territorio vero *Cujaviensi* situm.

CLXXXVIII.

Vilnae, anno 1457 d. 2 mensis Maji.

Privilegium terrestre a Rege **Casimiro**, Magno Ducatui **Lithuaniae**, ejusque incolis concessum ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Omnia que geruntur in tempore, ab hominum memoria simul labuntur cum tempore, nec

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo, in tabulario Ill. Principum *Radzivilorum Niehoroviae* asserto, cui unum sigillum appensum erat funiculo serico coloris rubei, albi et viridis, nunc tamen

ad futurorum possunt venire noticiam, nisi in scripturis reposita conserventur. Proinde, nos Kazimirus dei gracia Electus Rex Regni Polonie et Magnus Dux Littvanie, Russie et Samagittie terrarum etc. considerata fidelitatis constancia reverendissimorum, venerabilium, illustrium, strennuorum, validorum et prudencium, ac circumsectorum: Prelatorum spiritualium et secularium, Principum, Baronum, Nobilium, Boyarorum et Civium terrarum Magni Ducatus Littvanie, Russie, Samagittie, quam ad nos, nostramque serenitatem ac personam, tanquam ad verum et legitimum heredem ac dominum naturalem, habuerunt, et defacto habent, habereque intendunt constanter et fideliter in futurum, prout hoc bene per experienciam in ipsis effectualiter est repertum, dignum duximus pro tanto bono, graciaram et libertatum muneribus, alijsque nostris favoribus, ipsis condignam et graciosam facere recompensam. Quia tunc in posterum, ad nos et nostra obsequia invenientur promptiores, quando se viderint tantis gracijs consolatos. In primis igitur predictis Prelatis, Principibus, Baronibus, Nobilibus et Civitatibus dictarum terrarum Magni Ducatus Littvanie, Russie, Samagittie etc. dedimus, concessimus et irrevocabiler donavimus, vigoreque presencium damus, concedimus, donamus et in perpetuum largimur generaliter et omnino, eadem jura, libertates, et emunitates (sic), prout habent Prelati, Principes, Barones, Nobiles et Civitates Regni Polonie. Sed ne ex hac generalitate, aliqua ambiguitas sive dubietas in posterum quoquomodo possit suboriri, ipsas libertates, seu quasdam ipsarum, hic decrevimus ponere per expressum. Et primo: omnes donaciones, privilegia, et emunitates ecclesiarum cathedralium, collegiatarum et conventualium, in terris nostris Magni Ducatus Lithvanie, Russie, Samagittie etc. erectarum et erigendarum, fundatarum atque fundandarum, volumus illesas et inviolatas conservare et tueri, ac protegere iuxta nostram omnimodam potestatem. Quas quidem ecclesias kathedrales, collegiatas, conventuales, tempore medio, per mortem vel resignacionem si vaccare (sic) contigerit, et eas pastore carere, quarum jus patronatus ad nos et successores nostros dinoscitur pertinere pleno iure:

desideratur. Privilegium hocce quamvis typis exaratum sit in opere jam saepius laudato „*Zbiór Praw Litewskich*” p. 28 hic tamen inserendum duximus, quippe quod ex archetypo descriptum haud paucas in verborum contextu exhibeat varietates, quarum auctoritas plurimum nos movit, ut in hoc nostro corpore typis excudendum curaremus.

tunc ipsis de alio vel alijs pastore vel pastoribus providendo, non alium vel alios presentare debemus, nisi Magni Ducatus nostri Litthvanie indigenam; si idoneitate, et morum maturitate fuerit compertus. Sin autem (sic): tunc alterius nacionis personam utilem et honestam ac congruam, que posset preesse et prodesse, debemus presentare, tociens, quociens opus fuerit et opportunum. Item predictis Prelatis, Principibus, Baronibus, Nobilibus, et Civitatibus predictarum terrarum Magni Ducatus Litthvanie, Russie, Samagittie etc. dedimus, quod ad nullius hominis delacionem sive acusacionem (sic) publicam vel oculam (sic), seu quamvis suspicionem sinistram, ipsos Principes, Barones, Nobiles et Cives, castigare volumus seu punire quacunque pena, scilicet bonorum ablacione, pecuniaria, carceris, aut sangwinis: nisi prius in iudicio manifesto, juris ordine catholico observato, actore et reo personaliter constitutis, realiter fuerint convicti: qui post iudicium et conviccionem huiusmodi, iuxta consuetudinem et jura Regni Polonie debent castigari et sentenciari, secundum suorum excessuum qualitatem et quantitatem. Item quod pro crimine cuiuspiam, nullus alius, nisi his (sic) qui peccavit et deliquit, semper tamen juris catholici ordine observato, convictus iudicialiter et sentenciatus, puniatur. Ita videlicet: quod nec uxor pro crimine sui mariti, nec pater pro crimine filij: et e converso, nec aliquis cognatus aut servus: nisi dum quis particeps esset criminis delinquentis: criminibus lese maiestatis solum exceptis: Item concedimus: ut Principes, Nobiles, Barones et Boyari supradicti, liberam habeant facultatem exeundi de terris ipsis nostris Magni Ducatus etc. causa uberius fortune acquirende, et actuum militarium exercendorum, ad quaslibet terras exteras: partibus nostrorum inimicorum duntaxat exceptis. Ita tamen, quod de bonis ipsorum, sic exeuncium, servicia nostra non negligantur: sed nobis, aut successoribus nostris, tanquam ipsis presentibus, tociens, quociens fuerit opportunum, exhibeantur et ministrentur. Item prefati Principes, Barones, Nobiles et Cives, bona eorum patrimonialia, seu ipsis data, sive donata per preclarum Principem dominum Alexandrum alias Witowdum dive memorie, antecessorem et patrum nostrum carissimum, ac donaciones per Illustrem (sic) dominum Sigismundum etc. donatas et factas, quas tenentes, habentes, et possidentes, de earum donacionum privilegijs vel privilegio legitimo et sufficienti, ac congruo testimonio testium, vel munimine literarum potuerint probare et docere, pari jure obtineant, sicut Principes, Barones

Nobiles et Cives Regni Polonie sua noscuntur optinere, et liberam habeant facultatem ipsa vendendi, comutandi, alienandi, donandi, et in usus suos beneplacitos convertendi. Sic tamen, quod ea comutando, vendendo, alienando, vel donando: coram nobis, aut nostris officialibus, iuxta consuetudinem Regni Polonie, resignabunt. Item post mortem patrum, liberi masculi et femelle bonis paternis hereditarijs privari non debebunt, sed ea cum eorum successoribus legitimis, pleno iure possidebunt, prout Principes, Barones, Nobiles, et Cives Regni Polonie sua possident, et in usus beneplacitos convertunt. Item quando aliquem Principum, Baronum, Nobilium, et Civium predictorum, ab hac luce decedere contigerit, extunc viduam in bonis seu possessionibus mariti sui volumus remanere, quamdiu in sede permanserit viduali: que si ad secundas nupcias convolare voluerit, ipsa marito, quem ducendum eligerit (sic), tradatur; pueris tamen in bonis et possessionibus paternis, si fuerint: sin autem, proximioribus eiusdem mariti prioris, derelictis: prout et ceterae viduae Regni Polonie maritantur. Si vero prior maritus, in prefatis bonis et possessionibus suis, aliquod eidem uxori sue dotalicium assignaverit, et de eo sufficienter probare potuerit, illo secundum ordinem iuris recepto, cui voluerit, nubat in dominio. Item natas et cognatas, ac consanguineas ipsarum, virgines et viduas, libere possunt tradere maritis, nobis et nostris successoribus super hoc minime requisitis: ritum tamen catholicum in talibus observantes. Item omnes et singuli kmethones et subditi Principum, Baronum, Nobilium, Boyarorum et Civium ipsarum terrarum Magniducatus Litthvanie, ab omni dacione et solucione collectae, sive exaccionis *Srzepczisne* dicte, atque mensurarum, que *Dyakla* nuncupantur, ab omni onere vectigalium, que *Podwodi* dicuntur, a duccione lapidum, roborum, sive lignorum, pro exustione laterum sive cimenti, pro castris feni falcastracione, et alijs minus iustis laboribus, soluti sint, liberi omnino et exempti: laboribus tamen pro edificacione castrorum denuo opportunorum, et antiquorum reformatione exceptis. Principum, Baronum, Nobilium, Bojarorum kmethonibus et subditis, per nos eis datis et donatis, similiter exceptis: antiquas tamen et dudum consuetas pro nobis et successoribus nostris procuraciones, collectas, staciones, poncium novorum erecciones, veterum refecciones, et viarum reformationes, illese reservamus, et eas volumus esse semper salvas. Item quod nos, aut officiales nostri, prefatorum Principum, Baronum, Nobilium

et Civium terrarum nostrarum Litthvanie, Russie, Samagithie etc. homines tributarios, orienarios (sic) kmethones manucipiorum obnoxios, cuiuscumque sexus fuerint, aut condicionis extiterint, non suscipiemus, nec officiales nostros suscipere permittemus, quod et ipsi Prelati, Principes, Barones, Nobiles, Boijari, et Cives Magniducatus Litthvanie, Russie, Samagithie etc. nostros et successorum nostrorum similiter homines, cuiuscumque status, sexus, aut condicionis extiterint, suscipiant per se, vel per alium suum officialem, suscipere quoquomodo presumant. Item super subditos predictorum Principum, Baronum, Nobilium, et Boyarorum Ministeriales, alias *Dzeczske*, non dabimus, nisi prius a domino, cuius subditus fecerit iniuriam, iusticia fuerit postulata: qui si in certo termino eandem facere renuerit, extunc noster ministerialis, vel nostrorum officialium est dirigendus, et reus, qui penam meruerit, illam domino suo, et non alteri solvere sit astrictus. Item promittimus et spondemus: quod dominia seu terras Magniducatus nostri predicti non diminuemus, sed in suis limitibus, prout antecessores nostri, et signanter dominus Alexander alias Witowdus Patruus noster etc. prefatus tenuit et possedit, sic et nos, easdem salvas et integras tenebimus, possidebimus et tuebimur, atque cum dei auxilio, pro cunctis nostris viribus, studebimus dilatare. Item promittimus et spondemus: quod in terris ipsis nostris, ipsius Magni Ducatus terras, castra, civitates, seu quascumque hereditates, in possessiones et tenutas, ac quecumque officia sive personatus (sic) dignitates, nulli extraneorum, sed solum indigenis ipsarum terrarum nostrarum Magni Ducatus supradicti dabimus, et nostri successores dabunt, tenenda et possidenda. Harum, quibus sigillum nostrum presentibus est subappensum, testimonio literarum. Actum et datum per manus Magnifici Kyesgalovicz de *Davilthowo*, Magniducatus Litthvanie Cancellarij. *Vilne*, feria tertia ipso die Sancti Sigismundi, anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo septimo. Scriptum per manus Martini de *Lusky* Notarium (sic), qui presencia habuit in comissis.

CLXXXIX.

Calissiae, anno 1460 d. 13 mensis Augusti.

Casimirus Rex Poloniae a subditis monialium coenobii *Ołobocensis* castro *Boleslawieciensi*, labores nonnisi novem dierum unoquoque anno praestandos decernit ⁽¹⁾.

Kazimirus dei gracia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuanie, Russie, Prussieque dominus et heres. Significamus tenore presencium, quibus expedit universis: Quomodo attendentes nos cum prelati et consiliarijs nostris, gravamen et detrimentum non modicum religiosarum et deodictarum monialium claustrj de *Ołobok*, qualiter eas, vel earum homines seu kmethones, Generosus Marczisz Judex Wielunensis, et Tenutarius in *Boleslawiecz*, ad insolutos et inconsuetos labores compellit et astringit: tum vero visis ipsorum iuribus et privilegijs, literis eorundem perlectis, invenimus et reperimus tantummodo novem dies, quos annuatim ad castrum *Boleslawiecz* debent et tenentur laborare: statuimus et adiudicavimus, concedimusque et adiudicamus per presentes, singulis annis et non plus, perpetuo et in ewm. Quocirca vobis tenutarijs in *Boleslawiecz*, et burgrabijs presentibus et futuris mandamus, et seriose precipimus, quatinus ipsas moniales et ipsorum (sic) homines eorundem (sic) in eodem iure, et non in alio conseruetis, et conseruare debeatis, sub gracia nostra. Datum in *Kalis*, feria quarta proxima ante festum Assumcionis Marie, anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo. Sigillo nostro presentibus subappenso. Relacio reuerendi in Christo patris, domini Episcopi Wladislaiensis et Regni Poloniae Cancellarij.

⁽¹⁾ E libro Metrica Regni dicto N^{ro} XXIII. fol. 272.

CXC.

Cracoviae, anno 1469 d. 19 mensis Maji.

Casimirus Rex Poloniae oppido *Bobrka* in Terra Leopoliensi sito, privilegium juris theutonici Magdeburgensis largitur ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Casimirus dei gratia Rex Poloniae, nec non terrarum Cracovie etc. Significamus tenore etc. Quomodo volentes opidi nostri *Bobrka*, in Terra Leopoliensi siti, conditionem facere meliorem; ipsum de jure polonico, seu rutenico et quovis alio, in jus theutonicum transponimus et transferimus perpetuo duraturum, quod videlicet jus Maydemburgense nucupatur (sic). Remouentes ibidem omnia jura polonica, ruthenica et quevis alia, modos et consuetudines universas, que ipsum jus theutonicum plerumque perturbare consueuerunt, et solita sunt. Eximimus insuper, absoluiimus et perpetue liberamus omnes et singulos opidi incolas predicti, opidanos, ab omni jurisdictione et potestate, omnium Regni nostri palatinis (sic) castellanis, succamerarijs et capitaneis, iudicibus, subjudicibus, et quibusvis officialibus et ministerialibus eorundem: ut coram ipsis, aut ipsorum aliquo, pro causis tam magnis, quam parvis, puta: furti, sanguinis, incendij, homicidij, membrorum mutilationis, seu quibusvis alijs enormibus excessibus, in quantum cittati fuerint, minime respondebunt (sic), nec aliquas penas soluere tenebuntur. Sed ipsi opidani et incole, coram nobis vel suo aduocato, aduocatus vero coram nobismet vel iudicio nostro, dum tamen per literam nostram, sigillo nostro sigillatam, cittatus fuerit: et hoc si in reddenda justitia negligens fuerit et remissus: tunc non aliter, quam coram jure theutonico de se querulantibus, respondere sit astrictus. In causis vero criminalibus et capitalibus superius expressis, aduocatus vero (sic) prefati opidi *Bobrka* ibidem pro tempore existens, habebit intra metas et granities judicandi, puniendi, sententiandi, corrigendi et diffiniendi, plectandi (sic) et condemnandi, plenam et omnimodam facultatem et potestatem: prout

⁽¹⁾ E libro Metrica Regni dicto N^{ro} LIV. p. 182.

hoc ipsum jus theutonicum, in omnibus suis punctis, clausulis, articulis, sententijs, capitulis et conditionibus postulat et requirit. Preterea forum annale seu nundinarum, bis in anno: primum videlicet in octava Corporis Christi, et aliud pro festo Sancti Francisci; septimanale vero ferijs tertijs singulis annis, ab omnibus et singulis mercatoribus, vectoribus, et cujuscunque status, conditionis, sexus, vel gradus hominibus, in omnibus rebus cujuscunque generis vel speciei fuerint, statuimus, indicimus et ponimus, absque prejudicio et grauamine aliarum nostrarum ciuitatum et opidorum, exercendum et tenendum perpetuo et in eum: decernentes, quod, quicumque homines, ad dictum opidum *Bobrka*, cum rebus suis, vendendi aut emendi gratia accesserint et venerint, securitate nostra et nostrarum successorum plenaria, in accedendo et recedendo potiantur et gaudeant: nisi tales sint, quos jura non tuentur, et quibus merito fide dignorum consortia denegantur. Postremo honorabilis Mathie de *Starolomza*, Rectoris ecclesie parochialis in *Bobrka*, et Notarii Terre Halitiensis, fidelis nostri dilecti narratione didicimus: eum pro tuendis ecclesie sue juribus, que in priuilegio aduocati ibidem specialiter sunt descripta et expressa, ipsa priuilegia aduocatie plerumque contigit (sic) quesuisse et mendicasse. Ne igitur ob alienorum priuilegiorum mendicationem, memorata ecclesia in suis introitibus fraudaretur; jura ejusdem, que in dicti aduocati, ac sue aduocatie in *Bobrka* priuilegijs sunt expressa, in presentibus designari, et transsumi specialiter volumus. Imprimis igitur, priuilegium antedictum continere videbatur: quomodo pro ipsa ecclesia parochiali, et ejus rectoribus, duo lanei, nec non ortus, et area pro domo liberi ascribuntur et donantur. Pro decima vero, de uno fertone polonicali statuit ipsum priuilegium responderij. Item decernit: quod Missalia, seu annone, alias *Meschne* de quolibet laneo possesso, per aduocatum et cmetones, per unum truncum siliginis; et per secundum auene, nec non datio seu columbatio, de qualibet mensa, juxta quod in alijs ciuitatibus in Terra Russie situatis, solui solita sunt, per incolas predicti opidi, et villarum ad ipsum pertinentium, cum effectu (sic) quomodolibet exoluantur, salua tamen consuetudine in talibus hactenus obseruata. Harum, quibus sigillum nostrum presentibus est subappensum, testimonio literarum. Actum *Cracouie*, feria sexta ante Pentecostes proxima, anno domini millesimo quingentesimo (sic) sexagesimo nono. Presentibus reuerendo in Christo patre: domino Joanne

Episcopo, nec non magnificis et generosis: Joanne de *Thanczajn* Castellano Joanne de *Pilcza* Palatino, Cracouiensibus; Stanislao de *Ostrorog* Calisiensi, Derslao de *Rithffianij* Sandomiriensi, Palatinis; Kmitha de *Vissniycze* Lublinensi, Joanne de *Ritchffianij* (sic) Regni Polonie Marsalco; Petro de *Branijcze* Bieccensi, Stanislao de *Schidlowiecz* Zarnouiensi, Castellanis; ceterisque quam pluribus fide dignis. Datum per manus Venerabilis Alberti de *Zichlajn* Custodis Sandomiriensis, Gneznensisque et Poznaniensis Ecclesiarum Canonici, Regni Polonie Vicecancellarij, sincere nobis dilecti. Relatio ejusdem Venerabilis Alberti de *Zichlajn*, Regni Polonie Vicecancellarij.

CXCI.

Kczyniae, anno 1480 d. 2 mensis Martii.

Paulus Czayka advocatiam suam in ciuitate *Kczynia*, Nobili Michaeli Drogoschio vendit ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Petrus de *Oppalenycza*, Vexillifer Poznaniensis et Capitaneus Maioris Polonie generalis. Significamus tenore presencium, quibus expedit universis, presentibus et futuris: Quomodo, ad nostram, et aliorum Terre ejusdem Nobilium veniens presenciam, Nobilis Paulus olim Nobilis Symonis *Czayka* Advocati *Kczynensis* filius, cum Venerabili domino Alberto de *Bidgostia* Canonico sancti Georgij in Castri (sic) Gneznensis, avunculo suo germano et tutore, non compulsus, non coactus, neque aliquo errore devio seductus, quinymo sanus mente pariter et corpore existens, fretus amicorum suorum salubri consilio, et matura intra se deliberacione prehabita, totam advocatiam suam in opido *Kczynia* in Districtu *Kczynensi* sitam, sui patrimonij, cum omni iure, dominio, et proprietate, quibus solus tenuit, habuit et possedit, nichil iuris, dominij siue proprietatis, pro se et legitimis successoribus, in eadem penitus reseruando, cum omnibus agris cultis, incultis, campis, arvis, pascuis,

(1) E libro Metrica Regni dicto Nro XV. p. 162.

graminibus, allodijs, predijs, curijs, areis, edificijs, structuris, ortis, ortulanis, tabernis, tabernatoribus, maccellis, censibus, donacionibus, et universis dacionibus, siluis, borris, mericis, indaginibus, nemoribus, rubetis, stagnis, riuis, riwulis (sic), turrentibus (sic), gurgitibus, piscinis, piscatoribus, et universis piscaturis, aquis et eorum (sic) decursibus, molendinis aquaticis et ventilibus, constructis et construendis, et eorum emolimentis, nec non cum omnibus juribus, pertinencijs, attinencijs, coherencijs, possessionibus, prout jura, privilegia ipsius aduocacie fundamentalia lacius canunt. Et generaliter cum omnibus et singulis proventibus, redditibus, et universis obvencionibus, quomodolibet ad prefatam advocaciam pertinentibus, et spectantibus, quocunque nomine, cognomine, siue vocabulo nuncupentur, ita late, longe et circumferencialiter, prout dicta advocacia in suis metis, limitibus, ac granijs est districta et limita (sic), in et pro centum marcis mediorum latorum grossorum, monete et numeri polonicalium consueti, quadraginta octo grossos marcam in quamlibet computando, Nobili Michaeli Drogosch olim Brzostowskij (sic) de minori *Tupadla*, vendidit, et coram nobis rite et rationaliter, iuxta terre consuetudinem imperpetuum resignavit, per ipsum Nobilem Michaelem tenendam, habendam, utfruendam, pacifice et quiete possidendam, comutandam, alienandam, obligandam, vendendam, et in usus beneplacitos, quo sibi melius et utilius videbitur expedire, convertendam. Quam resignationem nostri ex officio Capitaneatus, ratam et gratam suscepimus, ipsamque ratificavimus et ratificamus, eam robur perpetue firmitatis obtinere decernentes per presentes. In cuius rei testimonium etc. Actum et datum in *Kczynya*, feria quinta ante dominicam Oculi, anno domini 1480. Presentibus generosis dominis etc.: Przedslao Potuliczskij Castellano Rogoznensi, Johanne Myelzynskij Gneznensi, Stanislae Sobyeywskij Kczynensi Burgrabij; Johanne Grodzensky, Andrea Zylyczskij, Malchiar Cozlowskij, ad premissa testibus.

CXCL.

Petricoviae, anno 1484 d. 16 mensis Decembris.

Casimirus Rex Poloniae de conseruanda concordia inter moniales coenobii *Olobocensis* et bonorum regionum *Boleslawieo* possessorem decernit ⁽¹⁾.

Casimirus dei gracia Rex Polonie, Magnus Dux Lithuanie, Russie, Prussieque dominus et heres etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit uniuersis: Quomodo querelis deodicatarum virginum abbatisse et monialium conventus cenobij in *Olobok*, aures nostras tociens solicitantibus permotj, super gravaminibus earum et angarijs, quibus Generosus Baliczskij bona monasterij ipsarum lucenciose turbare consuevit, eorum (sic) tranquillitati consulentes: ut ab hijs perturbacionibus secularibus liberate, tanto ferventius divine administracionj intenderent: hanc ordinacionem eis cum ipso tenutario fecimus et ordinamus: a modo et per amplius ipse tenutarius bona eorum (sic) non turbet, prataque ipsorum (sic) non occupet, homines et incolas earum ad insolutos labores, preterquam ad nowem dies astringat: de cetero neque aliquas inconsumtas dacias, ut pote manipularis (sic), de laneis desertis ex eis repetat; homines earum libertatos ad custodiam castrj, et empcionem balistarum iniustam non astringendo, nisi cum notabili (sic) suspicio hostilitati (sic) fieret: preterquam ipsi liberi armis et balistis in domibus, nisi neccesitate (sic) occurrente, presto esse possunt pro ipsius castrj conseruacione. Et pro tanto tibi Generoso Paulj (sic) Baliczskij tenutario, et alijs pro tempore in *Boleslawyecz* existentibus mandamus, quatenus eas [? vos] iuxta presentem ordinacionem nostram et decretum, nil eorum contra eas intentare presumat (sic), in quo iura et libertates earum ledi possent et infringi. Harum, quibus sigillum nostrum presentibus est subimpressum, testimonio literarum. Datum in Convencione *Piotrkoviensi*, feria quinta post festum sancte Lucie, anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quarto. Relacio Venerabilis Creslai de *Curozwankj*, R. P. Cancellarij.

⁽¹⁾ E libro *Metrica Regni dicto* N^{ro} XXIII. p. 272.

CXCIII.

Lomzae, anno 1490 d. 18 mensis Januarj.

Nobiles de *Gosky*, Nobili **Jachnae** filiae **Andreae** de *Gosky*, ob necem patri ipsius illatam dimidium alterum mansum ipsorum in *Gosky* resignant ⁽¹⁾.

Stacio Llomzensis. Anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo. Presentibus dominis: Johanne de *Radzimino* Castellano, Allexio de *Nadarzino* Succamerario Varschoviensibus, Johanne de *Treschino* Judice Llomzensi, Joseph de *Kyschyelnicza* Judice Vznensi, Johanne de *Yedwabne*, et Paulo de *Kysyelnicza* Lomzensi et Vznensi Subiudicibus, Nicolao de *Campa* Tribuno Vznensi etc. fferia secunda post octavas Epifaniarum proxima.

Nobiles Jacobus, Petrus, Thomas, Bernardus olim Mathie, Johannes Nicolai, Gregorius, Paulus, Stiborius de *Gosky*, dimidium alterum mansum ipsorum, mesure culmensis, ibidem in *Gosky* hereditate, in Districtu Llomzensi sita, penes granicies nobilis ac honeste Jachne, consortis Stiborij Jezory de *Gutty*, trans fluvium *Brok* et *Czarna* iacentem, eidem Nobili Jachne prenominate, in centum sexagenis grossorum in mediis grossis, occasione capitis olim Andree de *Gosky* patris ipsius Jachne interempti, et vadijs exinde motis et exortis, resignauerunt et irrevocabiliter inscripserunt, perpetue et inewm. Insuper prenominati Nobiles Jacobus, Petrus, Thomas, Bernardus, Johannes, Gregorius, Paulus, Stiborius, manu coniuncta, pro omnibus ipsorum fratribus, sororibus, seu quibusvis alijs participibus pacem fidejudent, quod hanc resignacionem non infringent neque impident.

⁽¹⁾ E libro Metrica Regni dicto N° VI. p. 232.

CXCIV.

Vilnae, anno 1492 d. 6 mensis Augusti.

Privilegium terrestre ab **Alexandro**, Magno Duce Lithuaniae eidem Ducatui impertitum, quo omnes libertates a patre et praedecessore suo Rege Casimiro, Lithuaniae datas et concessas confirmat, easque novis juribus et privilegijs auget ⁽¹⁾.

In nomine Sancte et Individue Trinitatis, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Omnia, que geruntur in tempore, ab hominum memoria simul labuntur cum tempore, nec ad futurorum possunt venire noticiam, nisi in scripturis reposita conserventur. Proinde, nos Alexander dei gracia Magnus Dux Lithvanie, Semogithie (sic), nec non terrarum Russie dominus et heres etc. considerata fidelitatis constancia reverendissimorum, reverendorum, illustrium, strennuorum, magnificorum, generosorum, nobilium, ac circum-spectorum Prelatorum spiritualium et secularium, Principum, Baronum, Boiarorum, et Civium terrarum Magniducatus Lithvanie, Russie, Semogithie, quam ad nos nostramque serenitatem, tanquam ad verum et legitimum heredem ac dominum naturalem, habuerunt, et de facto habent, habereque intendunt constanter et fideliter in futurum, prout hoc bene res in eis probavit: dignum duximus, pro tanto bono, graciaram et libertatum muneribus, alijsque nostris favoribus, ipsis condignam et graciosam facere recompensam. Imprimis igitur: predictis Prelatis, Principibus, Baronibus, Nobilibus, et Civitatibus dictarum terrarum Magniducatus Lithvanie, Russie, Semogithie, dedimus, concessimus et irrevocabiliter donamus, vigoreque presencium damus, concedimus, donamus et in perpetuum largimur generaliter et omnino eadem iura, libertates, et immunitates, prout habent Prelati, Principes,

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in tabulario Ill. Principum Radziwillorum asservato. Huic tabulae apposum sigillum mediae magnitudinis funiculo serico rubei coloris, exhibet in medio clypeo equitem armatum, videlicet insigne M. D. Lithuaniae, in ambitu leguntur verba: „S. Alexandri Magni Ducis Lithvanie Russie” etc. Hoc quoque privilegium est typis exaratum in opere „Zbiór Praw Litewskich” p. 58, sed quoniam hic exaratum est ex apograpbo, nos vero archetypum nacti, in eodem magna ex parte diversum verborum contextum observavimus, ideo privilegium hoc magni momenti ex archetypo descriptum exhibendum esse duximus.

Barones, Nobiles, et Civitates in Regno Polonie. Sed ne ex hac generalitate, aliqua ambiguitas sive dubietas imposterum, quoquomodo possit suboriri, ipsas libertates seu quasdam ipsarum, hic decrevimus ponere per expressum. Et primo: omnes donaciones, privilegia, et immunitates ecclesiarum cathedralium, et collegiatarum, conventualium, parochialiumque, in terris nostris Magni Ducatus Lithvanie, Russie, Semogithie erectarum et erigendarum, fundatarum et fundandarum, volumus illesas et inviolatas conservare, et tueri, ac protegere iuxta nostram omnimodam potestatem. Quas quidem ecclesias cathedrales, collegiatas, conventuales et parochiales, tempore medio, per mortem vel resignacionem si vacare contigerit, et pastore carere, quarum jus patronatus ad nos et successores nostros dinoscitur pertinere pleno iure; tunc ipsis de alio vel alijs pastore vel pastoribus providentes, non alium vel alios presentare debemus, nisi Magniducatus nostri Lithvanie indigenam, qui idoneus fuerit repertus. Sin autem: tunc alterius nacionis personam utilem et honestam, que posset preesse et prodesse, debebimus presentare, tociens quociens opus fuerit et oportunum. Item predictis Prelatis, Principibus, Baronibus, Nobilibus, et Civitatibus predictarum terrarum Magniducatus Lithvanie, Russie, Semogithie, dedimus, quod ad nullius hominis delacionem sive accusacionem publicam vel occultam, seu quamvis suspicionem sinistram, ipsos Principes, Barones, Nobiles, et Cives castigare volumus seu punire quacumque pena, scilicet bonorum ablacione, pecuniaria, carceris, aut sanguinis: nisi prius in iudicio manifesto, iuris ordine catholico observato, actore et reo personaliter constitutis, realiter fuerint convicti: qui post iudicium et conviccionem huiusmodi, iuxta consuetudinem et iura, sicut in Regno Polonie, debent castigari et sentenciarj, secundum suorum excessuum qualitatem et quantitatem. Item quod pro crimine cuiuspiam, nullus alius, nisi is, qui peccavit et deliquit: semper tamen iuris catholici ordine observato: convictus iudicialiter et sentenciatus, puniatur; ita videlicet: quod nec uxor pro crimine sui mariti, nec pater pro crimine filij: et e converso, nec aliquis cognatus aut servus: nisi dum quis particeps esset criminis delinquentis: criminibus lese maiestatis solum exceptis. Item concedimus, ut Principes, Barones, Nobiles, et Boijarij supradicti, liberam habeant facultatem exeundi de terris ipsis nostris Magni Ducatus etc. causa uberioris fortune acquirende, et actuum mi-

litarium exercendorum, ad quaslibet terras externas: partibus inimicorum nostrorum duntaxat exceptis: Ita tamen, quod de bonis ipsorum, sic exeuncium, servicia nostra non negligantur: sed nobis, aut successoribus nostris, tanquam ipsis presentibus, tociens quociens fuerit oportunum, suppleantur, exhibeantur et ministrentur. Item prefati Principes, Barones, Nobiles et Cives, bona eorum patrimonialia, seu ipsis data, sive donata per preclarum Principem dominum Allexandrum alias Vitowdum, et dive memorie ac donacionis per Illustrum dominum Sigismundum etc. donatas et factas, quas tenentes, habentes, ac possidentes, de earum donacionum privilegijs vel privilegio legitimo et sufficienti ac congruo testimonio testium, vel munimine literarum poterunt probare et docere: pari iure obtineant, sicut Principes, Barones, Nobiles et Cives, sicut in Regno Polonie, sua noscuntur obtinere, et liberam habeant facultatem ipsa vendendi, commutandi, alienandi, donandi, et in usus suos beneplacitos convertendj. Sic tamen, quod ea commutando, vendendo, alienando, vel donando, coram nobis aut nostris officialibus resignabunt. Item post mortem patrum, liberi masculi et femelle bonis paternis hereditarijs privari non debent, sed ea cum eorum successoribus legitimis, pleno iure possidebunt, prout Principes, Barones et Cives, in Regno Polonie sua possident, et in usus beneplacitos convertunt. Item quando aliquem Principum, Baronum, Nobilium, et Civium predictorum, ex hac luce decedere contingat, extunc viduam in bonis seu possessionibus mariti sui volumus relinquere seu remanere, quamdiu in sede permanserit viduali: que si ad secundas nuptias transire voluerit, ipsa marito, quem ducere elegerit, tradatur; pueris tamen in bonis et possessionibus paternis, si fuerint: sin autem, propinquieribus eiusdem mariti prioris, derelictis: prout et cetere vidue maritantur. Si vero prior maritus, in prefatis bonis et possessionibus suis, aliquod eidem uxori sue dotalicium assignaverit, et de eo sufficienter probare poterit, illo secundum ordinem juris recepto, cui voluerit, nubat in dominio. Item natas et cognatas, ac consanguineas ipsarum, virgines et viduas, libere possunt tradere maritis, nobis et nostris successoribus super hoc minime requisitis: ritum tamen catholicum in talibus observantes. Item omnes et singuli kmethones et subditi Principum, Baronum, Nobilium, Boyarorum, et Civium ipsarum terrarum Magni Ducatus Lithvanie, ab omni dacione et solucione collecte sive exactionis *Srebsczyzna* dicte, atque mensurarum, que

Dyakla nuncupantur, ab omni onere vectigalium, que *podwody* dicuntur, a duccione lapidum, roborum, sive lignorum, pro exustione laterum sive cementi, pro castris feni falcastracione, et alijs minus iustis laboribus, soluti sint, liberi omnino et exempti: laboribus tamen pro edificatione castrorum denuo oportunorum, et antiquorum reformatione exceptis. Principum, Baronum, Nobilium, Boyarorum kmethonibus et subditis, per nos eis datis et donatis, similiter exceptis: antiquas tamen et dudum consuetas pro nobis et successoribus nostris procuraciones, collectas, staciones, poncium novorum erecciones, veterum reparaciones, et viarum reformationes, illese reservamus, et eas esse volumus semper salvas. Item quod nos aut officiales nostri, prefatorum Principum, Baronum, Nobilium, et Civium nostrarum terrarum Lithvanie, Russie, Semogithie etc. homines tributarios ex origine, et kmethones mancipios et obnoxios, cuiuscunque sexus fuerint, aut condicionis extiterint, non suscipimus, nec officiales nostros suscipere permittemus: quod et ipsi Prelati, Principes, Barones, Nobiles, Boijari, et Cives Magni Ducatus Lithvanie, Russie, Semogithie etc. nostros et successorum nostrorum similiter homines, cuiuscunque status, sexus, aut condicionis extiterint, non suscipiant, nec per se, vel per alium suum officialem suscipere quoquomodo presumant. Item super subditos predictorum Principum, Baronum, Nobilium, et Boijarorum, Ministeriales alias *Dyeczkye* non dabimus: nisi prius a domino, cuius subditus fecerit iniuriam, iusticia fuerit postulata: qui si in termino certo eandem facere renuerit, extunc noster ministerialis, vel nostrorum officialium est dirigendus; et reus, qui penam meruerit, illam domino suo, et non alteri sit astrictus ⁽²⁾. Et preterea, cupientes prefatos Prelatos, Principes, Barones, Nobiles, Boijaros et Cives, pro ipsorum prerogativa ac recreacione speciali, novis gracijs et concessionibus ac libertatibus reddere consolatos, et ad recentem fidelitatis predictae perseveranciam invitare, de benignitatis nostre gracia singulari, nonnullos articulos infrascriptos eisdem concessimus, concedimusque per presentes. Et primo ac principaliter, promittimus ac spondemus: quod dominia seu terras Magni ducatus Lithvanie non diminuemus, sed in suis limitibus, prout antecessores

⁽²⁾ Hucusque repetitur non nisi privilegium a Rege Casimiro anno 1457 concessum, superius N^o CLXXXVIII. pag. 333 allatum.

nostri, et signanter Dux Allexander alias Vitowdus et Sigismundus tenuerunt et possidebant, sic et nos easdem integras tenebimus et possidebimus, ac tuebimur, atque cum dei auxilio, pro cunctis viribus nostris, studebimus dilatare et ampliare, tempore competenti. Item nuncios seu oratores mittere debemus, in negocijs publici boni eiusdem Magni Ducatus nostrj, necessitate ad hoc imminente, de consilio dominorum nostrorum, versus partes externas, videlicet *Moscoviam*, ad *Zawolska orda*, et *Perekopska orda*, *Valachiam*, *Regnum Polonie*, *Ducatum Masovie*, *Prussiam*, *Livoniam*, *Pskow*, *Magnum Novogrod*, *Twerzija* et *Rezan*, secundum consuetudinem per nostros antecessores observatam; nec non versus alias quascunque provincias, quo necessitas et utilitas dominiorum Magni ducatus nostri Lithvanie postulabit. Item cum quibus terris et dominijs inscripciones, confederaciones, ligas, et iuramenta, ab antiquo habemus pacis perpetue, eas nolumus infringere, sed in melius, cum dei auxilio, ducere atque adaugere. Item quecunque consilia et causas, cum dominis consiliarijs nostris determinabimus et statuemus atque concludemus, ea cum nemine alio immutare, corrigere, aut deordinare debebimus. Item quando aliqua consilia et negocia, in consultacione cum dominis nostris tractanda evenerint, et ipsis dominis non placebunt, pro isto super eos commoneri non debemus: sed quecunque nobis consulent, pro nostra et comuni utilitate istud nos efficiemus. Item dignitates, tenutas, et alia omnia officia, aut bona hereditaria, nemini extraneo aut advene, sed solum indigenis tenebimus conferre. A provisione autem, ac donacione, seu collacione spiritualium et secularium dignitatum, tenutarum, et officiorum quorumcunque, nichil debemus postulare; neque eciam ipsi domini palatini et capitanei, ab officialibus et tenutarijs quicunque recipere aut exigere debent; solum quod per aliquem nobis vel ipsis, pro honestate sua, libere condonatum fuerit. Officia vero omnia et tenute, sine consilio nostrorum consiliariorum, per nos non debent cuiquam auferri. Si quis autem officialium, tanquam dissipator et damnificator nostrorum bonorum, apud nos delatus fuerit, utraque pars debet coram nos (sic) personaliter constitui, auditaque causa, reus secundum demerita puniendus erit; sed absque culpa officia auferre non debemus. Item palatini, capitanei, tenutarij, villici, officiales, et universi vicesgerentes in Magnoducatu nostro, in primeva honestate et provisionibus ac tenutis eorum, ut a predecessores nostris Ducibus Magnis

Vitowdo, Sigismundo et genitore nostro teneantur, et conserventur, iudicentque et ordinent, census et proventus suos in integrum repetant et exigant, velut ab antiquo, nec non ministeriales dirigant, defatigacionesque ipsorum alias *Projezdy* solvi faciant, iuxta consuetudinem provincie. Item mortem obeunte tenentario aut villico quocumque, in *Vilnensi* aut *Trocensi* districtibus: Vilnenses et Trocenses Palatini in suis districtibus, tenutas a nobis secundum exigenciam meritorum, vel obsequiorum, et qui eciam nobis videbuntur idonej, illis petant seu impetrent: et eodem modo fiat in omnibus alijs districtibus. Item dignitates, tenute et officia, in castris et civitatibus, in metis remocioribus, si que vacaverint et aperientur, habita deliberacione, cum dominis consilij nostri, talia officia vel tenutas confereamus secundum promerita, vel qui nobis videbitur magis valere. Et domini consiliarij debent ita facere. Item vidue, que remanserunt in bonis hereditarijs post mortem maritorum, ad servicia terrestria et bellicas expediciones, iuxta facultatem possessionum, obligabuntur. Item donaciones et concessiones olim genitoris nostri, quas alicui donavit, aut providit, et in hoc literis suis confirmavit, perpetue tenebimus; sed cui idem genitor noster dedit aliquid ad arbitrium et voluntatem suam, illud et nos pro arbitrio et voluntate nostra, et dominorum consilij nostri, reservamus. Nostras eciam donaciones faciemus et dabimus, ad arbitrium nostrum. Et si alicui voluerimus confirmare ad perpetuitatem, istud eciam est in voluntate nostra. Item census theloneorum, tabernarum, et alij, ex penis et undecumque, nobis provenientes, recipiantur et reponantur in thesaurum nostrum; qui quidem census, secundum consilia dominorum consiliariorum nostrorum, pro comuni utilitate terrestrij debent convertj. Nulla vero necessitate imminente, dicti census sine voluntate ipsorum dominorum, per nos de thesauro tolli et recipi non debent, aut ex provincia educi. Item iura secularia non debemus inducere aut intromittere in iura spiritualia: et e converso iura spiritualia, seu causas pertinentes ad ius spirituale, ad iura secularia non ducebimus: neque evocare, omniaque tenere ex antiquo, sicut erat vivente patre nostro. Item plebeios super nobiles non debemus extollere, sed totam nobilitatem conservare in sua honestate. Item super districtus et tributarios, debemus mittere binos et binos dominos (sic), singulis annis, pro exigendis tributis et reliquijs, in vulgari *Nyedoymkow*. Et ipsi domini obvenciones eos concernentes debent

recipere, et eciam ipsorum servitores, sicut fuit ex antiquo apud antecessores nostros. Item quicumque in vita genitoris nostri, super iuribus suis et iusticia ministrancium postulabant, illis volumus et debemus, cum dominis de consilio nostro, equitatem facere omnimodam, sine dilacionibus: a jure eciam nichil debemus accipere. Similiter et domini consiliarij nostri, nec stare ad unam partem ex favore, sed simpliciter cuilibet iusticiam noscere et facere, seu ministrare. Item si quando aliquorum cause graves super bonis hereditarijs, vel fame seu honoris derogacione, coram nostram serenitatem (sic) venerint, omnibus iusticiam facere debemus. Et dum contingat nos protunc negocijs arduis occupari: causis talibus per annum concedimus et statuimus quatuor terminos; et si in primo, secundo, vel tercio termino in huius modi causis finis non fuerit factus: ultimo adveniente, finalem iusticiam sine dilacionibus, cum dominis de consilio nostro faciemus. Item a consangvineis et propinquis, bona hereditaria alicuius non redimemus, neque ea aliquis redimere debet in preiudicium ipsorum consangvineorum vel propinquorum; sed solum iste, qui propinquior extitit, repositis pecunijs, bona hereditaria obtinebit et possidebit. Item si aliqua virgo aut vidua, voluerit nubere ad alienas partes extra Magnum Ducatum Lithvanie etc., expedicione ac dote recepta, bona hereditaria hic relinquat, ad eaque intromittere se non debebit. Item novissime: omnes literas, privilegia, gracias et immunitates ecclesijs cathedralibus, collegiatis, conventualibus, et parochialibus, prelatis, principibus, baronibus, nobilibus, boyaris, et civibus in terris Magniducatus Lithvanie, Russie et Seinogithie nostris, sub quibuscumque condicionibus, statutis, punctis, articulis, seu sentencijs, per Serenissimos et Illustrissimos olim dominos Vitowdum, Sigismundum, Regem Wladislaum nostrum ayum, et progenitorem nostrum carissimum Regem Kazimirum, Magnos Duces Lithvanie, antecessores nostros, datas et concessas, patrocinio presentis nostri privilegij innovantes confirmamus, roboramus, approbamus, gratificamus, et ratificamus, decernentes ipsas perpetue firmitatis robur obtinere. In omnibus vero causis et disceptacionibus, tam pro bonis hereditarijs, quam honoris ac fame, et alijs gravioribus, in quibus, sicut superius expressum est, si preventi negocijs publicis, in primo termino finem non faceremus, positi sunt et assignantur quatuor termini per annum. Et si quis in quarto et finali termino non comparuerit, causam ammittat, sententiaque feratur pro

illo, qui se in termino sistet: excepto, quod ab qua parcium, nostro servicio vel terrestri occupata et retenta, aut egritudine impeditus, comparere non posset; in isto casu, ut nemini preiudicium aut iniuria fiat, ad tempus oportunum omnes tales causas volumus differendas, que omnia, cum dominis consilij nostri, debemus ordinare atque diffinire. In quorum omnium fidem ac testimonium, presentes literas, sigillo nostro appenso iussimus communiri. Datum in *Vylna*, feria secunda, ipso die Transfigurationis dominij, anno a Nativitate millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo. Presentibus Ducibus, Prelatis, Baronibus Magni Ducatus nostri Lithvanie, et signanter: Reverendo in Christo patre, domino Alberto Episcopo Vilnensi; Magnificis ac Generosis: Nicolao Radvilovicz (sic) Palatino Vilnensi et Cancellario nostro, Petro Palatino Trocensi, nec non Marschalko terrestrij, Johanne Zabrezinsky Castellano Trocensi, ac Tenutario in *Poloczko*, Stanislae Janowicz Capitaneo Terre Semogithiensis, Duce Alexandro de *Holschany* Tenutario Grodnensi, et alijs quam pluribus Dignitarijs, Officialibus et Curiensibus nostris, testibus circa premissa. Commissio propria Dominij Magni Ducis.

CXCV.

Cracoviae, anno 1499 d. 6 mensis Maji.

Joannes Albertus Rex Poloniae Stanislaum Oscheiko Judaeum Lithuanum nuper baptisatum, nobilitat ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Cunctorum quantumcunque illustrium principancium, presertim vero regalis excellencie serenissimum nomen, cujus id velud proprium fuerit, auctoritate regali benemeritos extollere, licet universos sibi fideles, numerosis titulis et honoribus insignire consueverit, illos tamen precipue Nobilitatum ordinibus annumerare debeat, qui non metu quopiam, aut luxu, vel cupiditate temporalium fortunarum habendarum moti, sed solo ipso virtutis ingenite ductu,

⁽¹⁾ E libro *Metrica Regni dicto* N^{ro} XVII. p. 205.

relictis siue gentilium, siue perfidorum Ebreorum ritibus, damnatisque erroribus, quantumcunque diu per majores sue propaginis defensatis, ad lucem vite, redemptorem nostrum crucifixum renati, sponte veniunt, et in professione fidei romane, abjuratis sathane cecitatibus, saluari cupientes, interioresque anime squalores sacrosancti flaminis (sic) sacramento diluentes, externis etiam merentur egregie optimis quibuslibet patricijs nobilioribus parificarj, auctoritate regali decernente. Qua in parte regum auctoritas excellentissima peculiaris sui juris regij fit executrix: ipsa enim, a qua omnis generositatis insignia, velud (sic) radij a radiante sole, jure tanquam legitimo manant et prodeunt, tunc uel maxime fulget, cum personis virtuosis et fidelibus, quas constat sub tempore excellencioribus quibuscumque gratas commendatasque esse, honores impendit, et eos ipsos alcioribus statibus abiliter (sic) oblinendis, procurat et efficit perpetuo apciores. Quamobrem nos Johannes Albertus, dei gracia Rex Polonie, nec non terrarum Cracovie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuyawye, Supremus Dux Litwanie, Russie, Prussieque dominus et heres etc. Significamus tenore presencium, quibus expedit universis, presentibus et futuris, harum noticiam habituris: Quomodo commendatam habentes per Illustrissimum principem dominum Alexandrum, eadem gracia, Magnum Ducem Litwanie, germanum nostrum charissimum, Stanislaum Oscheiko, condamnacione professioneque Judei Lithwani, aliquando Neofiti, jam vero veri Christicole baptisati, virtutum amplitudinem, fidem et animi integritatem, quibus ipse post assumptum baptisma, tam in constanti orthodoxe fidei professione, quam in ejusdem Illustrissimi principis domini Magni Ducis Litwanie officijs, seruitorijs, non minus fidelissime, quam officiose, diligenter, industriossime et nobiliter gestis, se eidem Magno Duci Litwanie germano nostro, gratum commendatumque reddidit: horum et aliorum benemeritorum ejus respectu, dignum putavimus, ut et tot meritorum, et honestarum commendacionum ejus rationem habentes, premia meritis digna ei redderemus, et de ejus virtutibus testimonium perhiberemus posteritaj perpetuum. Quapropter auctoritate nostra regia, que ad hoc maxima est, eum ipsum Stanislaum etiam motu proprio nobilitare, clarificare, ex humilique condicione, que tanquam plebea esset, leuare et erigere duximus et instituimus, nobilitamusque, insignimus, creamus et ad gradum nobilitatis attollimus, leuamus et erigimus, tenore presencium mediante: ipsum cunctis

in orbe terrarum nobilibus, status utriusque, tam spiritualibus, quam secularibus, de nobili stirpe ab awis, attawis, per lineam directam ex utroque latere atque parente descendentibus et procreatis, presentibus et futuris, assimilantes, parificantes et adequantes: volentes decernentesque, quod ejus status, condicio et persona, par similisque sit inter omnes, eademque computetur. Verum quia omnem nobilitatem virtutibus et armis exornari, illustrarique convenit: itaque sibi, posteritatiue sue clenodium, quod pro armis, per reuerendissimum in Christo patrem dominum Martinum, Episcopum *Medniczensem*, ab awis et attawis gestari consuevit, wlgarij appellatione *Merawy* nominatum (eo ipso domino Martino Episcopo, ipsum Stanislaum et posteritatem ejus, in presenciarum coram nobis, in suam et familie sue firmitatem domesticam adoptante arroganteque. Quod clenodium *Merawy* tam coloris, quam sculpture ratione, genuinum habere dinoscitur spectaculum. Campus enim ejus duplici colore nitet, ex superiori flauco siue celestino, ex inferiori vero parte viridj coloribus, ad latitudinem autem campi siue clipei, tenuis lineole posicionc discernitur. In quo quidem campo siue clipeo in celestino colore, capud (sic) cum colli aliquantula significacione caninum apertum, lingwa et auribus, suo naturali modo certo, ab eo dependentibus, velud capud canis marini esset aureum: in viridi vero colore (sic) stella similiter aurea, sex aciebus irradiata, sculpi ac depingi solet, prout hoc artificioso opere infrascripto, clarius ostenditur sic ⁽²⁾) dedimus et attribuimus in titulum vere nobilitatis sue. Quibus signis, seu armis, tanquam propriis naturalibus, coram omni principe ac persona cujuscunque status, dignitatis et preeminencie extiterit, etiam in prelijs, preludijs, hastiludijs, torneamentis, sigillis, anulis, cortinis, velis, vexillis, tentorijs, scutis, papilionibus ⁽³⁾ tabulis, picturis, reliquisque omnibus ad usum militarem spectantibus, et generaliter in actibus nobilium omnibus tractandis et faciendis, uti et gaudere, ipsaque arma pingere, deferre, eroldis et quibuslibet ministris imponere et ligare poterit perpetuo. Volumus preterea, eodem domino Martino Episcopo exposcente, ut omnibus dignitatibus, libertatibus, prerogatiuis, et gracijs gaudeat, quibus ceteri naturales nobiles, et presertim ejusdem familie, fraternitatisque domesticce *Merawy* fratres,

⁽²⁾ Hoc loco spatium vacuum relictum insigni depingendo inseruiturum. ⁽³⁾ Tabernaculum, tentorium. Ducange *Glossarium* s. v. papilio.

uilibet, et presertim in Regno et dominijs nostris constituti, gaudere ex priuilegio consueuerunt. Ad omnes honores, dignitates, officia, et beneficia spiritualia et secularia, ipsum, posteritatemque suam legitimam, dignum facientes, abilitantesque (sic), prout facimus, abilitamus, et reputamus dignum: deponentes ex eo et prole sua, omnem seruitutem et ignobilitatem plebeorum, ex quacunque causa contractum (sic), que quoquomodo concessionem huic nostre detrudere possent in futurum. Preterea, presentis priuilegij vigore decernimus omnes cujuscunque status et condicionis existentes homines, qui in vituperium nostre presentis potestatis regie, ipsius nobilitatem infamarent, aut eam detractorie impugnarent, penis pro vituperio et infamia nobilibus in Regno nostro et Magno Ducatu Lithwanie adjectis, nobis, alias Magno Duci, et judicio, ad quod se citauerint, ipsi quoque injuriato, seu leso, soluendis subjacere: postquam ipse Stanislaus, nostro presenti priuilegio, quod ad omnem nobilitatis probacionem sufficere volumus, suam probauerit nobilitatem: non obstantibus legibus, juribus, consuetudinibus, aut quibuscunque decretis contrarijs; quibus, in majorem ipsius Stanislaw amplitudinem exaltacionemque, derogamus presencium per tenorem. In cujus rei testimonium, sigillum nostrum presentibus est subappensum. Actum *Cracouie*, fferia secunda infra octavam Asscensionis (sic) Domini, anno ejusdem millesimo quadringentesimo nonagesimo nono, Regni vero nostri septimo. Presentibus ibidem, Reuerendissimo et Reuerendis in Christo patribus: domino Frederico miseracione diuina sacrosancte romane ecclesie tituli sancte Lucie in septem solijs Presbytero Cardinali, Archiepiscopo Gneznensi et Primate, ac Episcopo Cracouiensi, Andrea dei gracia Archiepiscopo Leopoliensi, Creslao Vladislaiensi, Vincencio Ploczensi, Luca Varmiensi, Mathia Chelmensi, Episcopis; nec non Magnificis: Spythkone de *Jaroslav* Cracouiensi, Sandiuogio de *Czarnkow* Poznaniensi, Ambrosio de *Pampow* Siradiensi, Palatinis; et Johanne de *Ostrorog* Poznaniensi, Andrea de *Thaczin* (sic) Voynyczensi, Stanislawo de *Chodecz* Leopoliensi, Stanislawo de *Vyssnycze* Przemygliensi, et Stanislawo de *Obyezyerze* Szremensi, Castellanis, ad premissa. Datum vero per manus Reuerendi in Christo patris domini Creslai Episcopi Vladislaiensis et R. P. Cancellarij.

Relacio Reuerendi in Christo patris domini Creslai Episcopi Vladislaiensis, et R. P. Cancellarij.

CXCVI.

Petricoviae, anno 1501 d. 3 mensis Octobris.

Privilegium Unionis inter Regnum Poloniae et Magnum Ducatum Lithwaniae tempore Regis **Alexandri** factae ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad rei memoriam sempiternam. Terrestrium Regnorum et Principatuum ordinem, a summo illo universi opifice Deo ita institutum esse constat, ut, nisi ex capite et membris, isdemque (sic) concordibus, quodlibet eorum compactum existat, saluum et incolume diu permanere non possit; quo diucius autem solidum et integrum perseveret, opere precium fore, ut capiti membra respondeant, et caput membris singulari moderacione et prudentia presit: inofficiosa enim et discordancia a suo capite membra periclitari consueverunt, que concordia et officiosa, se una cum capite conservant. Et cum in omnibus nature legibus, divinisque preceptis, ea imprimis excellent, que ad mundanorum principatuum iustam concordemque soliditatem et consonanciam pertinent: nam quicquid boni et felicitatis mortalibus datum est, inde proficiscitur: cunque (sic) ex eo imperia, regna, et principatus non modo stabiliri, sed etiam augeri et mirabiliter coalescere, atque concordia parvas res crescere, discordia vero maximas dilabi, quotidiana doceat experientia: qua propter, nos Fredericus, miseracione divina, Sacrosancte romane ecclesie, tituli sancte Lucie in septem solys Presbiter Cardinalis, Archiepiscopus Gneznensis, et Primas Regni Polonie, Episcopusque Cracoviensis, Andreas Rosa, Archiepiscopus Leopoliensis et Episcopus Przemijliensis, Creslaus Wladislaviensis et Cancellarius Regni, Joannes Poznaniensis, Vincencius Ploczensis, Lucas Warmiensis, et Mathias Chelmensis Ecclesiarum Episcopi; Spythek de *Jarossław* Castellanus, Petrus Kmijtha de *Wyssnycze* Palatinus et Marsalcus Regni, Cracovienses; Andreas de *Schamothuly* Poznaniensis, Joannes de *Tharnow* Sandomiriensis, Nicolaus

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in tabulario Ill. Principum Radziwillorum Nieboroviae asseruato. Funiculis sericis appensa sunt unum et viginti sigilla mediae magnitudinis, (aliquod desunt) quae exhibent insignia et nomina personarum iis utentium.

de *Ludbrancz* Calissiensis, Nicolaus de *Bayzen* Marienburgensis, Petrus Mysskowski Lanciciensis, Nicolaus Coszeleccki Brzestensis, Nicolaus de *Krethkow* Juniwladislaviensis, Joannes de *Tharnow* Ruscie (sic), Nicolaus de *Curozwanki* Lubliniensis (sic), Stanislaus Kmijtha de *Wyssnycze* Belzensis, Nionognemus (sic) de *Crzyczko* Ploczensis, Andreas de *Cuthno* Rawensis, Palatini; Dobrogostius de *Ostrog* Poznaniensis, Jarandus de *Brudzow* Calissiensis, Johannes de *Przeramb* Siradiensis, Andreas de *Zaxyn* Lanciciensis, Andreas de *Thanczyn* Woyniczicnsis, Johannes de *Slupcza* Sandeczensis, Petrus Schaffraniecz de *Pyesszkowascala* Vyslicziensis et Capitaneus Marienburgensis, Stanislaus de *Mlodzeyowicze* Radomiensis, Stanislaus de *Pothulicze* Myedzyreczensis, Jeronimus de *Cobylyno* Rosperiensis, Zavissius de *Cunradzcz* Ploczensis, Johannes Polijak de *Carnkow* Landensis, Raphael de *Jarossław* Premysliensis, Johannes de *Syenno* Malogostensis, Paulus de *Chothcza* Polaneczensis, Mathias Bal Sanoczensis, Castellani; Mathias de *Drzewicza* Prepositus Scarbimiriensis et Scolasticus Cracoviensis, Regni Polonie Vicecancellarius, Andreas de *Coszelec* Regalis Curie Marsalcus, Petrus de *Schydlowiecz* Succamerarius Cracoviensis. Universis ac singulis, quibus expedit presentibus et futuris, serie presencium notificamus: Quod, licet veteres fuerint inscripciones amicitie et federa, augmentum et condicionem meliorem promovencia Reipublice: tam Regni Polonie, quam Magni Ducatus Lithwanie; tamen cum aliquid videretur in eis contineri, ab optima et sincera fraternitatis fiducia discrepans: iccirco (sic), ob solidiorem communis et mutue caritatis fraterne connexionem perpetuam, dominiorum defensionem communem, cviternam indubitam fraternitatis fidem: inprimis vero ad Dei et Salvatoris nostri gloriam, et dominorum nostrorum: serenissime regalis familie Polonie, dominiorumque utrorumque corundem, ac nobilissimarum Polonie et Lithwanie nacionum, immensi perpetuique honoris diffusionem, decus, ornamentum, corroboracionem, honorificenciam et claritudinem, ac Maiestatis mutue amplitudinem sempiternam, veteres ipsas confederaciones innovare et moderari decrevimus, sub articulis infrascriptis: Primum, quod Regnum Polonie et Magnus Ducatus Lithwanie uniantur et conglutinentur in unum et indivisum ac indifferens corpus, ut sit una gens, unus populus, una fraternitas, et communia consilia; eidemque corpori perpetuo unum caput, unus rex, unusque dominus, in loco et tempore assignatis, per

presentes, et ad electionem convenientes, votis communibus eligatur, quodque absencium obstancia electio non impediatur: et decretum electionis in Regno semper sit iuxta consuetudines, circa illud ex antiquo servatas. Item quilibet episcopali, palatinali, castellanalique dignitate in ipso Ducatu insignitus, iuxta locum suum assignatum in eligendo rege, perpetuis temporibus votabit et consulet: modo et ordine, quo consulent consiliarij Regni. Item quia corpus quodlibet salubribus remedijs conservatur, et contrarijs rebus prosternitur; sic, tam in adversis, quam in prosperis rebus, utrobique communi consilio ordinanda sunt, et communi similiter auxilio exercenda, relevandaque omnia, circa corpus et in corpore ipso contingencia. Item in omnibus adversitatibus, auxilijs, invicem nos utriusque dominij Prelati et Barones iuvare debemus totis viribus et facultatibus, prout communi consilio expedire videbitur: prospera et adversa tanquam communia reputantes. Item moneta uniformis et equalis ponderis, utrobique, sicut cetera omnia, communi consilio et assensu utriusque dominij, debent institui. Item quaecumque federa, eciam juramentis firmata, antea cum quibuscumque inita, tamdiu observanda sunt per partem utramque, quamdiu contra jura et commoditates Regni et Magni Ducatus Lithwanie, nil excedere videbuntur. Item quilibet denuo in consiliarium vel dignitarium, tam spiritualem quam secularem promotus, teneatur jurare Regi Coronato Polonie fidem, ac mutuarum inscripcionum observacionem. Item quicumque capitaneatum vel castrum in administracionem a domino receperit, ille teneatur recipiendo iurare Regi, scilicet: quod illo nemini cedet, nisi Regi Electo et Coronato. Item ut omnia, quaecumque nunc pacta fuerint et conclusa, perpetuis temporibus firmiter et inviolabiliter observentur: juramentis et inscripcionibus firmentur, per singulos consiliarios illius Ducatus atque barones, et ex nobilitate precipuos; illudque iuramentum ab illis requisitis fiat, quociens expedierit. Item qui etatem discrecionis attigerint, (si nomine consiliariorum Regni pro iuramento admoniti fuerint), illud prestare teneantur. Item Domini Serenissimi, Domini Magni Ducis Lithwanie oratores et consiliarij hic presentes, iurabunt et promittent, seque obligent (sic): omnia pacta servare, sub fide et honore; et dabunt inscripciones sub appensis sigillis ad presencia pacta, que sub tempore per universos Prelatos, Barones, Nobiles et Boiaros Lithwanie firmabuntur, literis, sigillis et juramentis cavendo: quia Illustris-

simus Princeps et dominus, dominus Alexander dei gracia Magnus Dux Lithwanie etc. rata et grata habebit omnia, hic ordinata, iurata, inscripta et promissa. Item ut una pars alteri sit consilio, quod Regia Maiestas iura ac libertates, et dignitates et officia utriusque dominij, illesa conservaret, omnia jura, judicia, consuetudines, prerogativas, et libertates singulas, constitutionesque iudiciarias, ab olim in hactenus servatas utriusque dominij, salva et salvas conservando. Item quociens contigerit in coronacione novi Regis, jura Regni per Regem Electum confirmari, tunc una eciam omnia jura Ducatus Lithwanie, sub uno contextu debebunt confirmari. Item ut circa omnia iuramenta fienda, tam consiliariorum modernorum, quam futurorum, eciam capitaneorum, atque horum, qui ex nobilitate ad prestanda iuramenta venient: premissorum observacio firmetur fide et honore. Item sit expressum, inscriptum, et juramento firmatum, quod non queratur per aliquam parem ullo temporum (sic) occasio adversandi, et contraveniendi presentibus pactis, neque dismembrandi istius incliti unius corporis, presentibus uniti, compacti et conglutinati⁽²⁾. Que omnia et singula, in preinserto literarum presencium tenore, atque in articulis suprascriptis descripta, expressa et ordinata, nos Fridericus, qui supra, una cum Prelatis, et Baronibus Regni Polonie suprascriptis, quantum nos concernunt, firmiter et inviolabiliter tenere, adimplere, exequi, et observare in perpetuum, nec eis in toto vel in parte, quocumque exquisito colore vel ingenio, contravenire, sub onere prestiti juramenti, ac fide et honore promittimus, et nos presentibus obligamus. In quorum omnium fidem, ac testimonium premissorum, sigilla nostra, nonnullorumque Militum, Procerum, et Nobilium Regni Polonie, sunt presentibus subappensa. Actum et datum in Convencione generali *Pijotrskoviensi*, die dominico in profesto sancti Francisci, anno domini millesimo quingentesimo primo. Ibidem presentibus et ad premissa omnia consencientibus, et perpetuo rata habentibus, Venerabilibus, Generosis, et Nobilibus dominis: Nicolao Crzyczki Decano Cracoviensis, et Preposito Poznaniensis, Johanne Conarski Cracoviensis et Sancti Michaelis Preposito, Johanne de *Lasko* Cancellario Gneznensis, Decano Wladislaviensis, et Preposito Crusszwiciensis, Alberto Gorski Scolastico Wladislaviensis,

(2) Omnes hi articuli verbotenus exarati in Vol. Leg. T. I. p. 286 anno 1496.

Nicolao de *Barthniki* Custode Ploczensis, Ecclesiarum; Johanne Zaramba de *Calinowa* Siradiensi, Stanislao de *Curozwanki* Wyelunensi, Johanne et Stanislao de *Sprowa* Opocznensibus Capitaneis, Stanislao Lyasoczki de *Brzesiny* Succamerario Poznaniensi, et Jaroslao de *Lasko* Tribuno Syradiensi, alijsque quam pluribus Prelatis, Militibus, Nobilibus, Terrigenis, et Indigenis Regni Polonie.

CXCVII.

Petricoviae, anno 1501 d. 3 mensis Octobris.

Praecedenti diplomate exaratam Unionem Prelati et Barones Magni Ducatus Lituaniae, per nuntios ad Conventionem generalem Petricoviae habitam missos, ratam esse jubent ⁽¹⁾.

In nomine domini, amen. Ad rei memoriam sempiternam. Terrestrium Regnorum et Principatuum ordinem, a summo illo universi opifice Deo ita institutum esse constat, ut, nisi ex capite et membris, ijsdemque concordibus, quodlibet eorum compactum existat, salvum et incolume diu permanere non possit; quo diucius autem solidum et integrum perseveret, opere precium fore, ut capiti membra respondeant, et caput membris singularij moderacione et prudencia presit: inofficiosa enim et discordancia a suo capite membra periclitari consueverunt, que concordia et officiosa, se una cum capite conservant. Et cum in omnibus nature legibus, divinisque preceptis, ea imprimis excellent, que ad mundanorum principatuum iustam concordemque soliditatem et consonanciam pertinent: nam quicquid boni et felicitatis mortalibus datum est, inde proficiscetur (sic): cumque ex eo imperia, regna et principatus non modo stabiliri, sed etiam augeri et mirabiliter coalescere, atque concordia parvas res crescere, discordia vero maximas dilabi, quotidiana

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in tabulario Ill. Principum Radziwillorum Nieboroviae asseruato. Sex sigilla appensa erant funiculis sericis coloris albi et rosei, quatuor reliqua sunt. Eorum primum exhibet caput uri, insuper symbola episcopalia, in ambitu leguntur verba: „S. Alb. Epi. Vln.”; alterum exhibet tres tubas, videlicet insigne Principum Radziwillorum, verba vix legi possunt; tertium insigne dictum „Leliwa”, verba in ambitu literis slauonicis inscripta. Quartum sigillum penitus destructum.

doceat experientia: quapropter, nos Albertus dei gracia Episcopus, Dux Allexander Jurgyowycz Castellanus Wylnensis et Capitaneus Grodnensis, Johannes de *Zabrzezyc* Pallatinus Trocensis et Marsalcus Magni Ducatus Lithwanie, Nicolaus Mykolayowijcz Suppincerna eiusdem Magni Ducatus Littwanie et Capitaneus *Byelszensis*, et Petrus Olechnowycz Magister coquine ducalis, serenissimi Principis et domini domini Allexandri, dei gracia, Magni Ducis Lithwanie, Samogittie, Russie, Kyowye, domini et heredis etc. graciousissimi; universorumque eiusdem Magni Ducatus Lithwanie Prelatorum spiritualium et secularium, Baronum, Procerum, Militum et Nobilium Nuntij ac Oratores, cum plenissimis mandatis, tam ducalibus, quam dominiorum (sic) eorumdem Litwanie, ad Illustrissimum Principem, Reverendissimumque in Christo patrem et dominum, dominum Fredericum, miseracione divina, sacrosancte romane ecclesie tituli sancte Lucie in septem solijs Presbiterum Cardinalem, Archiepiscopum Gneznensem, Regni Polonie Primatem et Episcopum Cracoviensem: ac universos et singulos incliti Polonie Regni Principes, Prelatos spirituales et seculares, Barones et Nobiles Regni eiusdem, hic in presenciarum congregatos, ac ad infra-scripta et alia, que bono et defenssioni (sic) comuni utriusque dominij expedirent gerenda, deputati. Universis ac singulis, quibus expedit presentibus et futuris, serie presencium notificamus: Quod . . . (*Hic sequitur idem verborum contextus, quem praecedens diploma anni 1501 exhibet, idemque articuli quos in praecedenti diplomate atque in Vol. Leg. Tomo I. a. 1496 p. 286 legimus. Finitur autem hoc diploma his verbis*):

Que omnia et singula, in literarum presencium tenore atque in articulis suprascriptis descripta, expressa et ordinata, nos Albertus Episcopus, qui supra, una cum Prelatis et Baronibus Magni Ducatus Littwanie suprascriptis, quantum nos concernunt, firmiter et inviolabiliter tenere, adimplere, exequi et observare imperpetuum, nec eis, in toto, vel in parte, quocumque exquisito colore vel ingenio contravenire, sub onere prestiti iuramenti, ac fide et honore promittimus, et nos, successoresque nostros presentibus obligamus. In quorum omnium fidem ac testimonium premissorum, sigilla nostra sunt presentibus subappensa ⁽²⁾. Actum et datum *Pyotrkowie* in Convencione

⁽²⁾ In apographo hujus tabulae, de quo fit mentio in nota sequenti, sic legitur: „sigilla nostra nonnullorumque militum, procerum et nobilium sunt presentibus subappensa”.

generali, die dominico in profesto sancti Ffrancisci, anno domini millesimo quingentesimo primo. Presentibus generosis et honorabili dominis: Stanislao Pyethkowycz Capitaneo Brestensi ..... Johanne Canonico Troczensi, et Johanne Olechnowycz, alijsque quam pluribus fide dignis, Ducatus Lithwanie indigenis, ad premissa testibus ⁽³⁾.

⁽³⁾ Apographa hujus tabulae, acque ae superioris N^o CXCVI. p. 356 exaratae inveniuntur in libro Metrica Regni dicto, N° XVII. literis H H signato et quidem tabula N^o CXCVI. inserta est huic libro p. 230, haec vero pag. 316. Liber hic recuperatus est a Suecis anno 1683 regnante Serenissimo Joanne III. Sobieski. Continet autem privilegia, annorum 1492—1502. Finis hujus tabulae paulum aliter legitur in apographo, scilicet: „Ibidem presentibus, ac ad premissa omnia consensientibus, et perpetuo rata habentibus Generosis dominis: Nicolao Micolayowycz Subpincerna Magniducatus Lithuanie et Capitaneo Byelscensi, et Petro Olechnowycz Magistro coquine ducalis, collegis nostris premissa omnia nobiscum agentibus, traetantibus, inscribentibus, ac juramentis suis firmantibus. Testibus vero generosis et honorabili dominis: Stanislao Pyethkowycz, Capitaneo Brestensi, Petro Dowoynowicz, Johanne Canonico Troczensi et Johanne Olechnowycz, et alijs quam pluribus fide dignis.”

CXCVIII.

Vilnae, anno 1506 d. 20 mensis Octobris.

Sigismundus M. Dux Lithuaniae promittit Lithuanis, se privilegia ipsis ab antecessoribus suis concessa, observaturum ⁽¹⁾.

Nos Sigismundus dei gracia Magnus Dux Lithvanie, Russie, Samogithie etc. dominus et heres. Significamus quibus expedit universis, quos presens tangit negocium, aut quomodolibet in futurum tangere poterit: Quod promittimus et spondemus verbo nostro ducali, fide rata, his scriptis

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in tabulario Ill. Principum Radziwillorum asseruato. Unum tantum sigillum funiculo serico rubei coloris appensum repraesentat insigne a Magno Duce usitatum, scilicet clypeum in quatuor partes diuisum; in medio hujus clypei deprehenditur parvus clypeus aquilam polonicam exhibens. Ex alijs duabus partibus transversaliter positus effectus est eques lithuanicus Pogoń vulgo dietus, ex alijs duabus partibus aequae transversaliter collocatis effectus est cingulus clypeum transversaliter ambiens. In eircuitu sigilli leguntur verba: „S. J. P. Sigismundi D. O. S. Kazimiri P. R. nati Lithwanie et in Slesia Ducis” etc. nempe: Sigillum Illustris Principis Sig. Ducis olim Serenissimi Kaz. Poloniae Regis nati Lith. et in Slesia ducis etc.

policemur (sic) et obligamur, dominis Prelatis, Baronibus, Consiliarijs, Nobilibus, Boiaris, Civibus, privilegium Magni Ducatus Lithvanie, per nos noviter factum, et in presencia nostra lectum, ac juramento nostro corporalij confirmatum, corroboraciones, confirmaciones, privilegia, donaciones, immunitates predecessorum nostrorum Magnorum Ducum Lithvanie, videlicet Wladislaj Regis avj, Vithowdj, Sigismundj, et felicis memorie Kazimirj patris, et Alexandrj germani nostrj, in se continens sive continendum (sic), sigillo nostro Magni Ducatus Lithvanie maiorj, quam primum factum vel formatum fuerit, communire et subappendere. In cuius rei testimonium, sigillum nostrum, presentibus est subappensum. Actum et datum Vilne, feria tertia proxima post festum sancti Luce Ewangeliste, anno domini millesimo quingentesimo sexto.

CXCIX.

Grodnae, anno 1506 d. 23 mensis Novembris.

Proceres Magni Ducatus Lithuaniae, eligendi novi regis causa nuntios Petricoviam mittunt, iisque dant omnimodam facultatem ad hoc negotium perficiendum ⁽¹⁾.

Albertus dei gracia Episcopus Vlnensis, Nicolaus Radivilovicz Palatinus Vlnensis et Magni Ducatus Lithvanie Cancellarius, Dux Alexander Juriovicz Castellanus Vlnensis, Nicolaus Mikolaiovicz Palatinus Troczensis, Johannes Juriovicz Zabrzescinsky Magni Ducatus Lithvanie Marsalcus Generalis et Capitaneus Grodnensis, Stanislaus Janovicz Castellanus Troczensis et Capitaneus Terre Samogithie, ac ceteri Consiliarij Magni Ducatus Lithvanie: Reverendissimis in Christo patribus, nec non Magnificis, Generosis, et Nobilibus dominis: Archiepiscopis, Episcopis, Palatinis, Castellanis, ceterisque Prelatis status utriusque, Regni Poloniae Consiliarijs, *Piotrkowie* ad electionem conragatis, fratribus et amicis nostris charissimis, salutem et fraterne

⁽¹⁾ Ex archetypo in tabulario Ill. Principum Radziwillorum Nieboroviae asseruato. Huic tabulae taeniolis pergamenis appensa fuerant plura sigilla mediae formae. Ex iis quatuor supersunt, quorum duo exhibent tres tubas, videlicet insigne Principum Radziwillorum; tertium repraesentat insigne Leliwa dictum, quartum deletum.

caritatis augmentum (sic). Reverendissimi in Christo Patres, Magnifici ac Generosi, et Nobiles domini fratres, et amici nostri charissimi. Mittimus ad R. paternitates et dominaciones vestras, de consensu et voluntate speciali Serenissimi Principis et domini, domini Sigismundi dei gracia Magni Ducis Lithvanie, Russie, Samogithieque etc. domini et heredis nostri graciousissimi, Reverendos in Christo Patres, et Magnificos dominos: Albertum Episcopum Luceoriensem, Stanislaum Piotrovicz Campiductorem generalem, et Johannem Juriovicz Marsalcum Magni Ducatus Lithvanie, fratres nostros, de medio consilij nostri, quibus dedimus et presentibus damus plenum mandatum, et omnimodam facultatem, irrevocabiler cum V. [estris] dominacionibus loquendi, consulendi et conferendi, ac omnium in omnibus mutue nostre Reipublice negocijs agendi, tractandi, ordinandi et concludendi. Promittentes, omnia et singula, quecumque per ipsos oratores, fratres nostros, acta, facta, ordinata, et conclusa fuerint; rata, grata, atque firma tenere, et inviolabiliter conservare perpetuo. Harum, quibus sigilla nostra sunt subappensa, testimonio literarum. Datum *Grodne*, feria secunda proxima ante festum Beate Katherine Virginis et Martiris gloriose. Anno domini millesimo quingentesimo sexto.

CC.

Grodnae, anno 1506 d. 7 mensis Decembris.

Privilegium terrestre, a **Sigismundo** Magno Duce Lituanie eidem Ducatui concessum, quo omnia jura libertatesque Magni Ducatus confirmantur ⁽¹⁾.

In nomine Sancte et Individue Trinitatis, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ea, que magnifica Principum decernit auctoritas, dignum est

⁽¹⁾ Ex archetypo membranaceo in tabulario Ill. Principum Radziwillorum Nieboroviae asservato. Huic tabulae appensum sigillum magnum funiculo serico coloris rubri, exhibet equitem lithuanicum vulgo Pogoń dictum in medio parvi rotundi clypei exaratum, circumdatum insignibus terrarum et provinciarum lithuanicarum. In ambitu leguntur verba: „*Sigismundus Dei gratia Magnus Dux Lithvanie Russie Sam.*” ..... etc. Fragmentum hujus privilegii in opere „*Zbiór Praw Litewskich*” est typis exaratum. Sed quoniam auctor illius operis profitetur: se tabulam authenticam ejusdem privilegii non vidisse, ideo totum hoc privilegium recudendum esse duximus.

ipsa literarum apicibus confirmare, et fidedignorum testimonio perhennare. Proinde nos Sigismundus dei gracia Magnus Dux Lithvanie, Samagitie, Terrarumque Russie dominus et heres etc. Significamus tenore presencium, universis quibus expedit presentibus et futuris, harum noticiam habituris: Quomodo revolventes in animo, qua quantave sinceritatis affectione et integre fidei constancia, Prelati tam spirituales quam seculares, Principes, Barones, Milites, Proceres, Nobiles, Consiliarij, ceterique subditi et incole Terrarum Magni Ducatus nostri Lithvanie, personam nostram venerati sunt atque dilexerunt, ut tandem, decedente felicis memorie Serenissimo Principe et domino, domino Alexandro Rege Polonie, Magno Duce Lithvanie, germano et predecessore nostro carissimo, nos tanquam verum heredem et legitimum successorem, ipsis in Supremum et Magnumducem ac dominum, concordibus votis et voluntatibus assumserunt, elegerunt, et sublimaverunt. Posteaquam igitur, Altissimo dirigente, votis eorundem Prelatorum spiritualium et secularium, Consiliarium, et Incolarum Magni Ducatus nostri Lithvanie, avitum, paternum, et fraternum eiusdem amplissimi Ducatus nacti sumus solium, supplicaverunt nobis ijdem Prelati, Consiliarij, Incole et Subditi nostri, qui nostre felici aderant sublimacioni, quatenus jura, libertates et privilegia, ipsis per predecessores nostros, Magnos Duces Lithvanie, data et concessa, confirmare et ratificare, ac articulos infrascriptos approbare dignaremur. Quorum articulorum tenor sequitur talis: Imprimis promittimus Prelatos, Principes, dominos Consiliarios nostros Magniducatus Lithvanie, Samagitie, Russieque, ac eciam Barones, Nobiles Lithvanos et Rutenos, in ipsorum honoribus et dignitatibus non minuere, sed, secundum exigenciam idoneitatis et meritorum, promovere, ac sublimare. Item omnia jura, libertates, privilegia, literas latinas et rutenicas, immunitatesque Magniducatus Lithvanie ecclesiasticas et seculares, ecclesiis cathedralibus, collegiatis, conventualibus, parrochialibus, et quibusvis sacris pijsque locis, ac Magnoducatus, eiusdem Prelatis, Principibus, Baronibus, Nobilibus, Civitatibus, Civibus, Incolis, et quibuslibet personis, cuiuscumque status vel condicionis existentes (sic), per divos predecessores nostros Principes: Magnos Duces, et quoscumque dominos et heredes Magniducatus Lithvanie, precipue per Regem Wladislaum alias *Jagiello* avum nostrum, Vitowdum, Sigismundum, Regem Kazimirum parentem nostrum, et germanum nostrum Regem Ale-

xandrum, iuste, licite, et legitime data et donata, ac datas et donatas: eciam super bonis immobilibus hereditarijs, quorum possessionem hactenus habuerunt, et nunc ipso facto habent: signanter vero privilegium generele terre Regis Alexandri, circa sui in Magnumducem sublimacionem datum, manutenebimus, conservabimus, custodiemus, ac attendemus, in omnibus articulis, clausulis, atque punctis. Item bona ducalia eiusdem Magniducatus non minuemus, sed iniuste alienata, et illicite distracta, surrepticieque impetrata, ad proprietatem eiusdem reducemus, et reducere curabimus. Item si dominus Deus favebit nobis assequi dominium tam Regni Polonie, quam aliarum Terrarum; extunc dominia nostra Magniducatus Lithvanie, et dominos Consiliarios, in nullo iniuriemus (sic): sed ab omni levitate ac depressione, prout diwus genitor noster, tempore felicitis sui regiminis, faciebat, hec dominia custodiemus. Item quicumque subditorum nostrorum, in predictis Terris Magniducatus, super suis bonis immobilibus, hereditarias literas aut munimenta non habentes, sufficienti tamen fide dignorum testimonio probaverint: bona huiusmodi tempore Magnorum Ducum Lithvanie Vitowdi vel Sigismundi, aut divi Kazimiri, parentis nostri, se vel suos legitimos parentes, aut predecessores pacifice possedis: remanebunt circa eadem, perinde ac si certas literas aut munimenta haberent super eisdem. Item si quis obloquendo accusaverit quempiam ad infamiam, aut capitis diminucionem, nec probaverit; punietur pena talionis, ac si se inscripsisset ad eandem. Item super statutis et consuetudinibus approbatis et laudatis, antiquis servandis, aut novis condendis, promulgandisque, et plurimis, que erunt ordinanda pro communi utilitate reipublice ac nostra: non nisi cum matura deliberacione, ac cum scitu et consilio, consensuque dominorum Consiliariorum nostrorum Magni Ducatus Lithvanie, tractabimus ac disponemus. Nos itaque Sigismundus, Magnus Dux, petitionibus prefatorum Prelatorum status utriusque, Consiliariorum et Subditorum nostrorum, tanquam iustis favorabiliter annuentes: dignum duximus, in ipsos oculos pietatis nostre aperiro, et eis hanc, quam actu et opere, veluti athlete fideles, in nos exhibuerunt sinceritatem et constantiam, gratitudine nostra, ut decet, compensare. Inde ex certa nostra sciencia, prehabitaque sufficienti deliberacione, animo benevolo, et voluntate nostra ultronea, ipsis prefatis Baronibus, Dignitarijs, Militibus, Proceribus, Nobilibus, Civitatibus, et eorumdem (sic) Communitatibus, ceterisque Subditis

et Incolis Terrarum Magniducatus nostri Lithvanie, cuiuscumque status, condicionisque existant, omnia ipsorum jura et privilegia, tam ecclesiastica, quam secularia, que a dive memorie Regibus et Magnis Ducibus, et ab olim genitore nostro Kazimiro, et fratre nostro Alexandro, predecessoribus nostris, super quibuscumque bonis et libertatibus habere dinoscuntur et habent, sub quibuscumque datis et caracteribus latinis et ruthenis, in vita ipsorum, donationes et libertates in se continentes (sic), iuste, licite et legitime, emanata, data et concessa: que perinde esse ac valere volumus, tanquam his nostris de verbo ad verbum inserta essent literis: ac articulos superius insertos, quos in verbo nostro ducali, et sub iuramento corporali ad sancta Dei ewangelia prestito, tenere et observare promissimus (sic), prout et presentibus promittimus ac spondemus: in omnibus eorum punctis, clausulis, positionibus, capitulis, condicionibus et articulis, de gracia, virtute, et munificencia nostris, duximus confirmandum, approbandum et roborandum; prout confirmamus, approbamus, et presentes (sic) perpetuo patrocinio roboramus: decernentes ea et eos, robur habere perpetue firmitatis, tenore presencium mediante, in ewum. In cuius rei testimonium, sigillum nostrum presentibus est subappensum. Actum et datum in *Grodno*, feria secunda in vigilia Concepcionis Beate Virginis Marie. Anno domini millesimo quingentesimo sexto. Presentibus ibidem Reverendo patre, et Magnificis, Generosis ac Nobilibus: Alberto Episcopo Vilnensi, Nicolao Radzivilovycz Palatino Troczensi, Duce Alexandro Jurievicz Castellano Vilnensi, Johanne Zabrziesinsky Marsalco Magni Ducatus nostri Lithvanie generali, Stanisla Janowicz Castellano Troczensi, et Capitaneo Terre Samagithie, Ivan Lwowicz, Duce Hlinskj Palatino Kijoviensi, Stanisla Janowicz Zabrziesinskj Tenutario in *Merecz*, Alberto Narbuthowicz Tenutario in *Jasvoni*, et Georgio Gilijncz ⁽²⁾ Marsalcis nostris, ac alijs quam plurimis Consiliarijs nostris sincere et fidelibus dilectis, testibus circa premissa. Per manus Venerabilis Nicolai de *Zukovo* Prepositi Srzedensis, et Canonici Vilnensis, Secretarij nostri, qui presencia a nobis habuit in commissis.

(2) Forsan Ilinicz.

INDEX I.

Personarum quarum vel literae, vel nomina, vel insignia
in tabulis adducuntur.

	Pag.		Pag.
A.			
Abraham (Subpincerna Ducis Conradi testis a. 1221).....	24. 26	(haeres de Skrzyn tes. 1377)..	246
(Castellanus Wisliciae t. 1254).	74	(de Thur Judex Lanciciensis	
(Palatinus Masoviae tes. 1257).	82	1434).....	317
(Venator Masov. et Czarnensis		Adelais (filia Henrici Landgravii Hassiae,	
tes. 1288).....	129	conjux Casimiri Regis 1341)..	190
(Thesaurarius Gnesnensis tes-		Adlardus (Praepositus tes. 1221 et 1222).	
tis 1291).....	141	26. 27. 28	
(Subpincerna Sandomir. testis		Adolfus (testis 1251 et 1252).....	61. 64
1346).....	196	Adrianus (IV. Papa).....	8
(Castell. et Capitaneus Lubli-		Albertus (Decanus Lancicien. tes. 1232).	36
nensis testis 1362).....	222	(Archidiaconus Lancicien. tes-	
(dictus Szocha Palatinus Ma-		tis 1232).....	36
soviensis ac Tenutar. Kruszw-		(Canonicus Cracoviensis testis	
ciensis testis 1394).....	264	1236).....	41
(de Zbąszyn Judex Posnanien.		(Subjudex testis 1245).....	51. 97
tes. 1433 et 1438)..	311. 317. 321	(Thesaurarius Siradiensis tes-	
Adalbertus (Comes, Palatinus Sandomir.		tis 1279).....	109. 110
testis circa a. 1212).....	20	(Castellanus de Zbąszyn testis	
(Comes 1305).....	171	1288 et 1292).....	131. 146
Adam v. Adamus (Comes, haeres de		(Comes dictus Ganska).....	166
Studeniewo 1257).....	80	(Palatinus Sandomiriensis tes-	
(Castellanus de Rosprza 1261).	85	tis 1310).....	181
(de Komorow Judex Miecho-		(dictus Costellicz Subpincerna	
viensis 1341).....	164	Cujaviensis testis 1322).....	185
(de Tuchowo Venator Dobri-		(Subpincerna Wladislaviensis	
nensis 1364).....	226	testis 1355).....	212
		(Palatinus Brestensis tes. 1359).	216

II

	Pag.		Pag.
(Haeres de Kneye).....	218	Alexius (Castellanus Lanciciensis t. 1292). 145	
(Succamerarius Dobrinen. tes- tis 1364).....	227	(Vexillifer Dobrinen. t. 1433). 311	
(Sandza scultetus de Plowcze). 223		(de Nadarzino Succamerarius Varsaviensis testis 1490).....	344
(de Wamberkow tes. 1388)... 256		Ambrosius (Pampowski Castell. Rospir- rien. tes. 1493 et 1494). 222. 252	
(Episcopus Posnaniensis 1401 testis 1406).....	272. 279	(de Pampow Palatinus Sira- dien. tes. 1499).....	355
(Judex Sandomirien. tes. 1401). 272		Amilis (Vicarius tes. 1236).....	41
(Castellanus Caminensis testis 1408).....	281	Andreas (Archidiaconus Cracov. t. 1207). 18	
(de Trlang Succamerarius Ca- lissiensis testis 1408).....	281	(Canonicus Plocen. tes. 1207). 19	
(de Glinnik).....	296	(Testis a. 1220).....	22
(Episcopus Cracoviensis R. P. Cancellarius 1422).....	300	(Testis a. 1222).....	28
(Archiepiscopus Gnesnensis et Primas testis 1433).....	311. 316	(Magister de Cracovia t. 1232). 36	
(Malski Castell. Lancicien. tes- tis 1433).....	311. 316	(Scolasticus Cracovien. t. 1236). 41	
(de Male Palatin. Lanciciensis Capitan. M. Pol. 1446).....	328	(Comes, Judex Gnesnen. testis 1284 et 1288).....	114. 125
(dictus Voydo).....	333	(Procurator Ducis Wladis. Loc- tici tes. 1292 et 1293).....	144. 151
(de Zychlin R. P. Vicecancel- larius 1469).....	341	(Castellanus Crusviciensis tes- tis 1303).....	167
(de Bydgostia Canonicus S. Ge- orgii Gnesnen).....	341	(de Cracovia).....	168. 169
(Episcopus Wilnen. tes. 1492 et 1505).....	229. 352	(Succamerarius Gostinensis) ..	209
(Gorski Scolasticus Wladisla- vien. tes. 1501 et 1505).....	229.	(Succamerarius Cracovien. tes- tis 1354).....	211
359. 361. 363. 367		(Judex Cujavien. tes. 1362).....	218
(Episcopus Luceoriensis 1506). 363		(Judex Dobrinen).....	226. 227
(Narbult Tenutarius in Jasvoni testis 1506).....	367	(Castellanus Plocen. tes. 1378). 248	
Albracht (Korewa de Sowgodsko 1413). 289		(Marsalcus Curiae D. Masoviae et Succamer. Sochaczoviensis testis 1378).....	248
Alexander (testis 1220).....	22	(Castellanus Dobrinen. t. 1394). 265	
(Vicarius testis 1236).....	41	(Notarius Sochaczov. t. 1402). 275	
(Rex Poloniae). 204. 227. 230.		(de Virzbicko Judex Dobrinen). 281	
359. 361. 362. 364. 365		(Dowknothowicz tes. 1413).....	289
(alias Wythowd M. D. Liduana- niae) 273. 287. 308. 310. 313.		(de Domaborz Palatin. Calis- siensis tes. 1430).....	306. 316
315. 335. 337. 345. 347. 353		(de Lubin R. P. Thesaurarius tes. 1433).....	311. 317
(Dux de Olszany Tenutarius Grodzensis testis 1492).....	352	(Ciotek Succamerarius Sando- miriensis tes. 1434).....	316
(Juryowicz Dux Castell. Wil- nensis et Capitan. Grodzensis 1501).....	361. 363. 367	(Donin de Grajow Succame- rar. Bresten. tes. 1434).....	316
		(de Ludbrancz, Judex Bresten- sis tes. 1434).....	317
		(de Wroblow Subjudex Lanci- ciensis tes. 1434).....	317

III

	Pag.		Pag.
(Galka Tribunus Cracoviensis testis 1434).....	317	Babnek	332
(Advocatus Predecensis testis 1455).....	333	Bal (Mathias Castel. Sanocen. 1501).....	357
(Episcopus Posnaniens. t. 1456). 225		Baldricus	85
(Zylicki tes. 1480).....	342	Balduinus (Decanus Gnesnen. tes. 1232). 36	
(de Goski).....	344	Balicki (Baliczskj, Paulus).....	343
(Róza Archiep. Theomoviensis et Coadjutor Leopoliensis tes- tis. 1493).....	222	Bandk (testis a. 1222).....	28
(Róza Archiep. Leopoliens. tes. 1494. 1499 et 1501). 252. 355. 356		Bartho (Praepositus Plocensis).....	14
(de Tenczyn Castell. Wojni- censis tes. 1494. 1499 et 1501). 252. 355. 357		Bartholomeus (Comes, a. 1155).....	10
(de Szamotoły Palat. Posnan. testis 1501).....	356	(Lector Brunensis).....	66
(de Kutno Palatin. Rawensis testis 1501).....	357	(Advocatus Varsavien. t. 1343). 194	
(de Zaxyn Castell. Lancicien- sis tes. 1501).....	357	(de Latkovo tes. 1363).....	225
(de Kościelce Marszalcus Cu- riae R. tes. 1501).....	357	Bartoldus vide Bertoldus .	
(de Radziejowice Castell. So- chaczovien. tes. 1505).....	229	Bartossius (Comes, Subjudex Ziemomy- slii Ducis Cujaviae tes. 1286). 120	
(Archiepiscop. Gnesnen. et Pri- mas tes. 1505).....	229	(Judex Wladislavien. tes. 1303). 167	
Anselmus (Anzelmus, Canonicus Plocen- sis testis 1207).....	19	Bathoricz (Vislaus dictus).....	181
Antonius (Notarius Curiae Ziemoviti Du- cis Masoviensis).....	209	Belythowie [? Jelitowie] (insigne).....	289
(S. monasterium Carthusien. ord. in Lechnicz).....	249	Ben (testis a. 1222).....	28
Apez (Scultetus in Thorun tes. 1300).....	163	Benassius (testis 1401).....	272
Aribertus (Presbyter Cardinalis).....	11	Benco (Capitaneus Halicensis tes. 1401). 272	
Arnoldus (Canonicus Plocensis t. 1207). 19		Beneda (frater conventus Czervinscensis). 28	
(Palatinus Cujaviae tes. 1228). 32		Benedictus (Beati Capella Plosci).....	14
(Abbas de Vitor tes. 1261).....	86	(Scolasticus Cracovien. t. 1207). 18	
(Frater de Conventu in Olo- bok tes. 1273).....	93	(Magister Cracovien. t. 1220). 22	
(de Ost).....	237	(Subjudex t. 1260 et 1265). 84. 89	
Artinanus (Physicus tes. 1254).....	76	Beniamin (Benjamin, Comes, Palatinus Posnaniensis tes. 1284).....	116
Astoldus	27. 28	(Comes Palatinus Poloniae tes- tis 1291).....	98. 139
Augustinus (tes. 1236).....	41	Beno (testis a. 1220).....	22
(Notarius Vladislai Ducis Lan- ciciensis).....	202	Benya vide Beniamin .	
		Bernardinus (Episc. Leopoliens. t. 1505). 229	
		Bernardus (Bernhardus, Subdapifer tes- tis 1261).....	86
		(haeres de Mokowo tes. 1349). 202	
		(Castellanus de Rippin t. 1364). 227	
		(Subvenator Posnaniens. haeres de Slomowo tes. 1372).....	238
		(Werusch Burgrabius Ostrze- szovien. tes. 1386).....	255
		(Judex Wielunensis 1401).....	272
		(de Goski).....	345

	Pag.		Pag.
Bernhardus vide Bernardus .		Boguphalus (Bogufalus v. Boguhvalus,	
Beroldus (Castell. Brestensis tes. 1306) . . . 173		Praepositus Cracoviensis tes-	
Bertholdus (Abbas Byszeviensis) 134		tis 1207) 18	
(de Ost) 237		(Episcopus Posnanien. t. 1242) . . . 46	
Berthrammus (Sidilmanus, Scultetus de		(Castellanus Sandomir. t. 1257) . . . 82	
Mogre tes. 1273) 93		Boguslaus (Subdapifer Ducis Conradi	
Berwaldus vide Berwoldus .		testis 1221) 24. 26	
Berwoldus (Praepositus Ecclesiae Plo-		(testis 1220 et 1236) 22. 41	
censis tes. 1207) 19		(Castellanus Bydgosciensis tes-	
(Judex Calissien. tes. 1288) . . . 125		tis 1253) 69	
(Castellanus Calissiensis testis		(Cocus) 75	
1291 et 1297) 139. 141. 156		(Dapifer Sandomir. tes. 1254) . . . 75	
Beysad (Nicolaus Vexillifer Cracov.) . . . 225		(de Sanka tes. 1254) 76	
Biala (Byala, insigne) 289		(Subpincerna tes. 1261) 86	
Bichno 217		(Comes, Castell. de Ujsce et	
Bielawski (Stanislaus Succamerar. Lan-		Succamerarius Posnan. testis	
cien. tes. 1433) 311		1284 et 1289) 116. 133	
Blasius (Blazeus, Sancti Ecclesia Sulejo-		(de Niewieszczyń) 179	
viac) 13		(haeres de Szczytno) 274	
(testis a. 1220) 22		Bogussa (Bogusza, Comes tes. 1153) . . . 6	
(Subagazo tes. 1256) 77		(testis 1222) 28	
(Pincerna Ducis Boleslai tes-		(Palatinus Lancicien. t. 1241) . . . 44	
tis 1288) 129		(Palatinus Cujaviae tes. 1251	
Blazeus vel Blasius .		et 1253) 58. 69	
Bninski (Petrus Castell. Gnesnen. 1429) . 304		(Comes haeres de Koszuty) . . . 67	
Bobowski (Sigismundus Subjudex Cra-		(filius Janussii tes. 1257) 83	
coviensis) 311. 317		Bohynconus (Magister Curiae Wladislai	
Bobrkowski (Otto, Joannes et Jacobus) . 193		D. Opolien. tes. 1373) 240	
Bodepozius 22		Bojan (testis a. 1222) 28	
Bodzanta vide Bozantha .		Bolco (Dux Opoliensis) 250	
Bogathka (Joannes Subagazo Cujavien.) . 222		Boleslaus (Bolezlavus, Dux Poloniae) . . . 6	
Bogdanus (Camerarius Ducis Boleslai		(filius Ducis Conradi tes. 1228	
testis 1237) 42		et 1242) 26. 33. 32. 49	
Bogmil vide Bogumilus .		(avus Ducis Conradi) 26. 28	
Bogorya (Bogurya, insigne) 289		(Dux Syrdiae) 37	
Bogufalus vide Boguphalus .		(Dux Masoviae filius Conradi)	
Boguhvalus vide Boguphalus .		41. 47. 50. 51	
Bogumilus (Comes Palatinus Posnanien.		(Pudicus Dux Cracoviae et San-	
tes. 1242 et 1246) 46. 54		domiriae) 42. 73. 86. 91. 93. 105	
(Praepositus Santocensis tes-		(Dux Majoris Poloniae) . . . 45.	
tis 1278) 99		66. 84. 89	
(Comes, Venator Gnesnensis		(filius Lesconis Dux Cracov. et	
testis 1293) 149		Sandomir.) 54. 65. 78. 110	
		(Comes, Castell. Wisliciensis	
		testis 1271) 91	
		(Pius Dux Gnesnensis) 98	

	Pag.		Pag.
(Dux Masoviae et Czirnensis)		Butrym	289
100. 129. 153. 186. 247		Buziwogius v. Buziwojus vide Bu-	
(alias Swidrygaito Dux Litua-		divoy.	
niae) 300		Buzizlaus vide Budizlavus .	
Bolesty (insigne) vide Jastrzembie 289		Bychawa (insigne) 289	
Bolezlavus vide Boleslaus .		Bylmyrn (Nicolaus) 289	
Bollesius (de Nexin) 226		C.	
Borek (Mathias Castell. Naklen. t. 1446) . 329		Caczor vide Kaczor .	
Borim 28		Casimirus (Kazimirus Justus Dux Po-	
Borsuycz (Gunterus) 301		loniae) 11. 14	
Bosco vide Rosco .		(pater Ducis Conradi) . . . 26. 28. 47	
Boseg (de Rubow testis 1257) 83		(filius Ducis Conradi tes. 1228	
Boynar (Nicolaus) 289		et 1242) 32. 33. 47. 49. 50	
Bozantha (Bodzanta) Comes, Castellanus		(Dux Cujaviae et Lanciciae tes-	
Lendensis testis 1288 et 1293)		tis 1257) . . . 57. 58. 61. 62. 68.	
126. 149		78. 82. 83. 84. 86. 109. 117.	
(Procurator testis 1365) 232		144. 147. 158. 171. 166. 182	
(Subjudex Calissien. tes. 1408) . 281		(Dux Masoviae dominus Czir-	
Bozeta vide Bozantha .		nensis) 193	
Bozislav (Thesaurarius Cracov. t. 1220) . 22		(Rex Poloniae) . 195. 203. 204.	
Boxico (de Chrapcowicz tes. 1375) . . . 242		205. 216. 219. 223. 226. 230.	
Bratonius (Camerarius Ducis Premislai) . 53		232. 234. 235. 237. 253. 269.	
Bresopas (Subdapifer testis 1233) 38		331. 334. 338. 339. 343. 362.	
Brodslawus (Comes, testis 1153) 6		365. 366	
Bronissius (testis 1239) 43		(Advocatus de Bantkowo) 297	
(Castellanus Biccensis t. 1257) . . . 82		(Jagellonides) 309. 314	
(Comes, Castell. Crusvicien.		(Dux Masoviae) 319	
testis 1293) 151		Catherina 121	
(Comes, Palatinus Cujaviensis		Cattus-marinus (Kot morski, insigne) . . 289	
testis 1298) 159		Cetheus 14	
(de Służewo testis 1310) 181		Chebda (Comes succamerar. Ducis Wla-	
Browy (Petrus Judex Russiae) 242		dislai Loctici testis 1292) 144	
Brzostowski (Michael Drogosch 1480) . 342		(Castellanus Brestensis t. 1355) . 212	
Budivoy (Buziwojus v. Buziwogius, Co-		(Capitaneus Syrdiae t. 1359) . 216	
mes et testis 1220) 22		(Palatinus Syrdiae tes. 1361	
(Judex Wladislaviensis testis		et 1362) 217. 222	
1307 et 1311) 180. 183		Chleb (Hleb, de Dworskowicz t. 1375) . 242	
Budizlavus (Buzizlaus, Judex Lancicien-		Chocemirus (Comes de Chelm) 59	
sis testis 1251) 58		Chodko (Loiowicz) 239	
(Judex testis 1251) 60		(de Riblicz tes. 1372 et 1375) .	
Bussulowicz (Woydylo) 289		240. 242	
Butowdus 289		Chotecki (Paulus Castell. Polanecen.) . 229	
Butowthowicz (Stanislaus) 289		Choyno 108	

	Pag.		Pag.
Christianus (Cristianus, Episcop. Prus- siae testis 1228).....	32. 63	Constantia (uxor Casimiri Ducis Lanci- ciae).....	62
(Sculdetus).....	152	Cordebog (Petrus Succamer. Posnani- ensis).....	303. 311. 316
(Sculdetus de Koszuty).....	163	Costellicz (Albertus dietus).....	185
Chucz (Servitor Ziemoviti Ducis Dobrin.)	169	Creslaus (testis 1222).....	27. 28
Chwalislaus (Castellanus Plocensis tes- tis 1278).....	104	(Episcopus Wladislavien. R. P. Cancellarius 1501).....	232. 355. 356
Ciber (testis 1222).....	28	(Decanus Gnesnensis et Cra- coviensis tes. 1494 et Cancellar.)	252
Ciolek (Czolek, insigne).....	289	(de Kościelec Palatinus Cujavi- ensis 1401).....	267. 272. 281
(Andreas Succamerarius San- domiriensis).....	316	(de Kurozwęki R. P. Cancellar- ius 1484).....	343
Cirma (testis a. 1222).....	28	Crisan (testis 1222).....	28
Clara	182	Cristinus	136. 137
(Monasterium Zawichosten. SS. Virg. Sanctae).....	77. 78. 81	(Comes, Palatin. Cujaviae tes- tis 1292 et 1293).....	144. 151
Claviger (Obezanus de Szostka).....	166	(Magerus de Boguszkow).....	295
Clemens (Palat. Cracov. tes. 1249).....	55	(Dapifer Varsaviensis).....	209
(Comes).....	142	(Palatinus Masoviac tes. 1377).....	246
(Palat. Syradien. testis 1324).....	188	(de Kozięgłowy Camerarius Sandecensis testis 1388).....	256
(Episcopus Plocensis).....	197	(de Ostrow Magister Curiae R. testis 1389 et 1390).....	257. 258
(de Jastrzamba dictus Slanca).....	266. 267	(Castellanus Sandecen. 1401 tes. 1403. 1406. 1408).....	272
(Vicecancellarius Regni 1401).....	272	(de Ostrow Castellanus San- domiriensis 1401 testis 1403).....	272. 276
(Castellanus Radomien. 1401 testis 1403).....	272. 276	(Palatin. Sandomirien. t. 1406).....	279
(Castellanus Wisliciensis tes- tis 1408).....	281	(de Kozięgłowy Castell. San- decensis 1433).....	311. 316
Climenta (Venator testis 1297).....	154	(Castellanus Bresten. t. 1433).....	311. 316
Colomanus (Rex Hungariae).....	65	Crivosud (Pincerna testis 1246).....	52
Conieczpolsky vide Konieczpolski		Crivosand	14
Conradus (Dux Poloniae).....	19. 23	Cropelin (Henricus Notarius Reg. Casi- miri).....	222
(Dux Masoviae tes. 1228).....	24	Ctzima (testis 1236).....	41
25. 26. 28. 32. 33. 34. 35		Cunegunda (consors Boleslai Ducis Cra- coviensis).....	78. 93
(Dux, patruus Ducis Boleslai).....	43	Cunig (Ludolphus Magister Goner. Prus- siae).....	192
(Dux Cracoviae et Lanciciae).....	44. 46. 50. 85		
(Sculdetus de Lubusz).....	92		
(Dux Masoviae et Czirnensis).....	127. 153. 247		
(de Lichtenhagen Commend. in Elbing).....	163		
(Saccus Commend. in Thorun testis 1300).....	163		
(Magister Prussiae tes. 1306).....	174. 176. 177		

	Pag.		Pag.
Cunzo (Capellanus curiae Duc. Conradi).....	129	(Castell. de Santok tes. 1288).....	125
Czamborius	216	(Judez Calissiens. t. 1291).....	138. 139
(Succamer. Plocensis t. 1378).....	246	(Comes, Palatinus Lanciciensis tes. 1292).....	145. 148
Czayka (Simon et filius ejus Paulus).....	341	Ditericus (de Thuran civis Wladislavien.).....	175
Czeslaus (Cancellar. Cujavien. t. 1310).....	181	(de Birglau Command. t. 1306).....	177
Czibor	217	Dobeslaus (Comes, Subpincerna Cujavi- ensis tes. 1298).....	159
Czossek (alias Lassek scultetus de Mu- rzynowo).....	234. 235	(Castellanus Crusviciensis tes- tis 1361).....	217
Czupam	289	(Succamerarius Sandomiri- ensis tes. 1351).....	204
D.			
Dadzybog (Dadzybogius, Palatinus Plo- censis tes. 1359 et 1361).....	216. 217	(haeres de Conysskye testis 1364).....	228
(de Piassek Tribunus Lanci- ciensis 1434).....	317	(Episcopus Plocensis).....	248
Damianus (Thesaurar. t. 1245 et 1246).....	51. 52	(Subpincerna Syradien. t. 1390).....	258
(Succamerarius tes. 1257).....	83	(Subjudez Cracoviensis).....	275. 278
Dambno vide Dębno .		(de Olesnica Castell. Wojni- ciensis tes. 1433).....	311
Damny (Goluch, Comes).....	111	(de Olesnica Castell. Lublinsen- sis 1434).....	316
Daneykowicz (Woysym).....	289	Dobrogost (Comes, testis 1153).....	6
Dangel	289	(tes. circa a. 1212 et 1246).....	21. 52
Daskon (Pincerna Varsavien. tes. 1343).....	194	(de Ost).....	237
Dawksta	289	(Episcopus Posnaniens. t. 1389).....	257
Dębno (Dambno, insigne).....	289	(Archiepiscop. Gnesnen. 1401).....	272
Derslaa (Priorissa Conventus S. Mariae Magd. ordinis Praemonstr. an- te Plock).....	216	(de Szamotuły Succamerarius Calissiensis 1434).....	316
Derslaus (Konopka tes. 1391).....	260	(de Kolno Camenensis Castell. testis 1438).....	321
(de Rytwiany Palatinus San- domiriensis tes. 1469).....	341	(de Ostrorog Castell. Posna- niensis 1501).....	257
Dimitrius v. Demetrius (Subagazo tos. 1275).....	97	Dolega (Dolanga, insigne).....	289
(Vicethesaurarius Regis Wla- dislai tes. 1389).....	257	Doliwa (insigne).....	289
(Thesaurarius tes. 1391).....	260	Doman (testis 1220).....	22
Dirsco (Dirsko).....	15	Domang (Sanctuarium).....	79
(Capitaneus Dobrinen. t. 1362).....	222. 226	Domannic (Subthesaurarius Ducis Con- radi tes. 1222).....	27
Dirsicragius vide Dirsicray .		Domaratus (Domaradus, Judez Posna- niensis tes. 1242).....	46
Dirsikray (Dirsicraj, Comes tes. a. 1153).....	6	(Judez testis 1246).....	54
(Palat. Calissien. tes. 1242).....	22. 46	(Castellanus Bięcensis t. 1416).....	244
(Succamerarius Casimiri Du- cis Lanciciae tes. 1261).....	85. 86	(de Kobylany Castellanus Bięc- ensis tes. 1433).....	311
		(de Kobylany Castellanus Woj- niensis 1434).....	316

	Pag.		Pag.
Domavycius (Thesaurarius tes. 1241)..	44	(Palatinus Lanciciei. t. 1348).	201
Dominicus (Comes, Castellanus Bidgo-		(de Stawycz tes. 1449).....	331
stiensis tes. 1286).....	120	Falco vide Fulco .	
(Notarius Curiae Wladislai		Faleta (frater conv. Czervinscen.).....	28
Loctici).....	143. 160	Falibosius (Camerarius Fulconis Archie-	
(Subjudez Lanciciei. t. 1348).	201	piscop. Gnesnensis tes. 1239).	43
Donyn (R. P. Vicecancellar. 1414. 1418).		Falizlaus v. Phalislaus (Succamera-	
	290. 296	rius Sandomiriensis tes. 1249).	56
(Andreas de Grajow Succa-		merarius Brestensis 1434)...	317
Dowknothowicz (Andreas).....	289	Fenko (de Kunzowicze tes. 1372).....	240
Drisho vide Dirsko .		Florentius (Capell. de Sarnowe t. 1221).	23
Drogoignius (Subvenator tes. 1233)...	38	Florianus (Subpincerna tes. 1241).....	44
Drogomirus (filiolus Ducis Premislonis		(Cancellar. Lanciciei. t. 1346.	
testis 1267).....	90	1359. 1361. et Praep. Craco-	
(Judez Cracoviensis tes. 1390).	258	viensis) .. 196. 216. 217. 227. 228	
Drogosch (Michael olim Brzostowski) ..	342	(Subpincerna Rawensis t. 1377).	246
Drogoslavicz (Jacobus dictus, Judez Ca-		de Korytnica Castellanus Wi-	
lissiensis).....	188	sliciensis 1434).....	316
Drogossius (Judez Cracovien. t. 1392).	262	Folbertus (Magister testis 1153).....	6
Drija (insigne).....	289	Fridericus (Magister de Miechovia tes-	
Dvoris (testis 1222).....	28	tis 1232).....	36
Dyrsycray vide Dirsikray .		(Canonicus Cracovien. t. 1226).	41
Dzialosza (Dzaloscha, insigne).....	289	(Cardinalis Archiepiscop. Gne-	
		snensis Primas, Episcop. Cra-	
		covien. tes. 1494. 1499. 1501).	
		251. 355. 356. 361	

E.

Egidius (Capellanus de Ligbeni t. 1232).	37	Fulco (Pelka, Episcopus Cracovien) ..	13. 17
Elisabeth (Ducissa Wyszegradien. patrua		(Archiepiscopus Gnesnen. tes-	
Ziemoviti Ducis Masoviae).	214. 215	tis 1251 et 1252). 35. 39. 43.	
Engelbertus (Abbas de Byszewo).....	124	44. 58. 64	
Erkenboldus (Comes, Palatinus Calis-		(Venator testis 1233).....	38
siensis tes. 1253).....	67	(Decanus Cracovien. t. 1249).	56
Ermannus vide Hermannus .		(Cancellarius Cracoviensis et	
Ernestus (de Brunswig).....	191	Sandomiriensis tes. 1257).....	82
Eustachius (Castellanus Lublinensis tes-		(Cancellar. Cujavien. t. 1293).	151
tis 1351 et 1354).....	204. 211	(Castellan. Sandecen. t. 1346).	196
Ewardus (Evardus, t. 1251 et 1252).	61. 64	(Vexillifer Cracovien. t. 1352).	206
Ewild (Joannes).....	289	(Subagazo Sandomir. t. 1352).	206
		Fulcoldus (Abbas).....	28

G.

Fal v. Falo, Phalo , (Castellanus de		Gabriel (Cantor Gnesnensis testis 1288	
Czarnkow tes. 1289).....	133	et 1290).....	131. 135
		Galka (Andreas, Tribunus Cracovien.) ..	317

	Pag.		Pag.
Gallus (de Bohemia tes. 1306).....	174. 177	(Castellan. de Sandecz t. 1249	
Gamrath (Stanislaus Advocat. in Ossyek).	230	et 1254).....	56. 75
(Stanislaus Castellanus Polane-		(Comes).....	75
censis 1433).....	311. 316	(filius Oltonis tes. 1256).....	77
Ganska (Albertus dictus).....	166	(Palatinus Plocensis tes. 1278).	104
Gardzyna (Nicolaus de Lubranecz Palati-		Gethowoth	289
nus Calissiensis).....	229	Gierhardus vide Gerardus .	
Gastold (Joannes).....	289	Gilijnez vide Ilmiez .	
Gandencius (testis 1220).....	22	Gismarus (Capell. de Kambin t. 1222).	27. 28
Gayco	236	Glaz (Hermannus civis Wladislaviensis) ..	175
Gemza (Nicolaus).....	246	Gliniski (Dux Iwan Lwowicz Palatinus	
Genricus (testis 1220).....	22	Kijoviensis 1506).....	367
Georgius (Beati Ecclesia Gnesnae).....	54	Gnevomirus (Judez Posnanien. t. 1288).	125
(Dux Livoniae tes. 1366).....	234	Gniewossius (de Czmielow tes. 1390) ..	259
(de Swus Capitaneus Olszty-		(de Dalewicz Succamer. Cra-	
nensis tes. 1386).....	255	covien. t. 1399 et 1401) ..	271. 272
(Castellanus Biechoviensis tes-		(Castellan. Sandomiriensis tes-	
tis 1408).....	281	tis 1406).....	279
(Sangabus 1413).....	289	Gnys (Strezco tes. cir. a. 1212).....	21
(Ilmiez Marescalcus M. D. Si-		Godefridus (testis 1221).....	25
gismundi tes. 1506).....	367	Godpoldus (testis 1221).....	26
Geralth (insigne, alias Osmorog).....	289	Godziemba (Godzamba, insigne).....	289
Gerardus (Gerhardus, Submagister Cra-		Gogich (cocus).....	75
coviensis tes. 1236).....	41	Goliannus (testis 1222).....	28
(Abbas de Byszewo).....	117	Goligunt	289
(Abbas Lendensis testis 1296).		Golucho (Damny, Comes tes. 1279).....	111
126. 130. 138. 140. 148. 150. 152		Gorski (Petrus Castellanus Naklensis) ..	229
(Civis Cracoviensis et Advoca-		(Albertus Scolasticus Wladisla-	
tus de Miechow).....	164	viensis).....	229. 359
Gerco (Gerko, civis Radziejoviensis).	180. 181	Gosthco (Archidiaconus Plocen. t. 1288).	129
Gerdud	289	Goszlaus (Gozlaus, Canonicus Plocensis	
Gerhardus vide Gerardus .		tes. 1207).....	19
Gernoldus	19	(Cantor Sandomir. t. 1221)...	23
Gerwardus	67	(Decanus Gnesnen. t. 1290) ..	135
(Comes et tes. 1153).....	6	Gotfridus (frater convent. in Olobok tes-	
(Comes haeres de Koszuty).		tis 1273).....	93
152. 156. 165		Gothardus (Cantor Eccles. Plocensis tes-	
(Episcop. Wladislaviensis tes-		tis 1207).....	19
tis 1306).....	174. 177	(Comes).....	50
Gestoldus	25	(Judez Plocensis tes. 1378) ..	248
Geszko (Nicolaus civis Radziejoviensis) ..	225	Gotkinus	172
Getco (Getko v. Gethco, Episcop. Plocen.)	19	Gotpoldus (Capellanus tes. 1222).....	28
(Succamerarius Ducis Conradi		Goworko (Vexillifer Rawen. t. 1377) ..	246
tes. 1220).....	22		

	Pag.
Gozwinus (Vicecommend. in Thorun testis 1300).....	163
Grabia (Comes, Subthesaurarius Poloniae tes. 1284).....	116
Granowski (Vincentius Castellanus Naklensis 1393).....	263
Gregorius (Episcopus Sabinensis).....	11
(Vicarius tes. 1236).....	41
(Praepositus Cracoviensis testis 1249).....	56
(Dapifer Ducissae Cunegundae tes. 1275).....	95
(de Ludbrancz R. P. Vicocancellarius).....	203. 222
(Pleban. do Conijskije t. 1364).....	228
(de Goski).....	344
Griffones (insigne).....	288
Grimellis (magistra Conventus Plocensis 1353).....	208
Grimislaus (filius Bogussae).....	67
Grimislava v. Grzymislawa (Ducissa Cracoviae).....	31. 73. 78
Grodzenski (Joannes).....	342
Gromaza (Subvenator Ducis Conradi testis 1221).....	26
Grothek v. Grotek (Joannes Scultetus in Glyn).....	228
(de Jankowiczo familiaris Reg. Wladislaw III. 1442).....	327
Groto (Judex Czirnensis tes. 1297).....	154
Gruvina (testis 1222).....	28
Grzymala (insigne).....	289
Grzymislava vide Grimislava .	
Gunebundis (uxor Boleslai Pudici).....	73
Gunterus (Guntherus, Decanus Plocensis tes. 1207).....	19
(Canonicus Plocensis tes. 1207 et 1222).....	19. 27
(Decanus Plocensis tes. 1222).....	28
(Cancellarius Ducum Czirnensis).....	194
(Borsnyez tes. 1424).....	301
Guido (Prior Ecclesiae B. M. in Czerwińsk).....	8
(Presbyter Cardinalis).....	11

	Pag.
Guillermus (Abbas de Sulejow).....	33
Gyneth (Konczewicz 1413).....	289
Gyrzyeraus	38

H.

Habdank (insigne).....	289
Hankinus	121
Hanko (de Uszyce Burgrab. Welunensis tes. 1386).....	255
Hanro?	230
Hardegenus (Germanus).....	39
Hawdancecz vide Habdank .	
Hedvigis (Regina Poloniae).....	249. 252. 258. 278
Helvicius (testis 1273).....	93
Henczko (Swantopelk de Landsberg testis 1386).....	255
Hennig (de Guntersberg miles).....	233
Henricus (Dux Poloniae).....	6. 10
(Custos Cracov. tes. 1207).....	18
(Abbas de Lekno).....	39
(Praepositus Miechoviensis).....	41
(de Novoforo Procurator Gnesnensis).....	90
(frater de conventu in Olobok tes. 1273).....	93
(Dux Glogoviae t. 1366).....	100. 234
(de Tonch civis Posnaniensis).....	115
(de Dobyn Commend. Thorunensis tes. 1306).....	174
(do Culmine Commend. testis 1306).....	174. 177
(Commendator de Nieszawa tes. 1306).....	174. 177
(Landgravius Hassiae).....	190
(de Brunswick).....	191
(Castellanus Wislicien. t. 1351 et 1352).....	204. 206
(Notarius curiae Wladisl. Ducis Cujaviae).....	212
(Advocatus de Wartha).....	219
(Cropelin Notarius R. Casimiri).....	222
(filius Gayconis tes. 1369).....	236
(filius Ziemoviti Dux Masov.).....	247

	Pag.
Herbordus (Petrus de Belcz).....	213
Herkenboldus (Palatin. Gnesn. t. 1278).....	99
Hermannus (Ermannus, Custos Cracoviensis tes. 1220).....	22
(Senior Lendensis tes. 1296).....	152
(Subcancellarius Boleslai Ducis Masoviae).....	154
(Capell. Mag. Prussiae t. 1300).....	163
(Episcopus Culmensis t. 1306).....	174. 177
(Glaz, civis Wladislavien.).....	175
(frater Henrici Landgrav. Hassiae).....	191
(Cancellarius Cujaviae t. 1346).....	196
Hieronimus (Jeronimus, Religiosus).....	249
(de Kobylino Castell. Rospiriensis 1501).....	357
Hinczka (de Przemancowo tes. 1392).....	262
Hleb vide Chleb .	
Hlinski vide Gliniski .	
Honorius (Papa).....	85
Hosovoaldus (Capellan. de Slavena testis 1221).....	23
Hostyko	289
Hotho (civis Miechoviensis tes. 1300).....	164
Hriczko (Kierdejowicz Castell. Leopoliensis 1434).....	316
Hugo (civis Miechoviensis tes. 1300).....	164
Hulricus vide Ulricus .	
Hvalislaus vide Chwalislaus .	
I.	
Jabertus (Palatinus Cujavien. t. 1361).....	217
Jaca (Jacussius dictus).....	281
Jachna	344
Jacobus (testis 1220).....	22
(Castell. Sandomirien. t. 1239).....	43
(Sacerdos tes. 1246).....	52
(de Koritowo et Koritko testis 1246).....	52
(Minutor tes. 1246).....	52
(Praepositus Wislicien. t. 1249).....	56
(Succamerarius tes. 1252).....	64
(Pistor).....	75

	Pag.
(filius Pacoslai tes. 1254).....	76
(Subpincerna tes. 1256).....	83
(Judex Cracoviensis tes. 1262).....	87
(Subdapifer t. 1265 et 1275).....	89. 97
(Clericus).....	97
(Archiepiscop. Gnesnen. 1288).....	124. 130. 133. 135
(Praepositus Convent. de Czerwińsk).....	129
(Comos Venator tes. 1291).....	143
(Subjudex tes. 1293).....	151
(Judex Masoviae tes. 1297).....	154
(Notarius Duc. Wladislai Loct.).....	181
(dictus Drogoslawicz Judex Calissiensis tes. 1324).....	188
(Capellan. Curiae Ducum Czirnensium tes. 1343).....	194
(dictus Iskra).....	205
(Praeposit. monasterii Plocen.).....	208
(de Guntersberg miles 1366).....	233
(Koniecpolski Palat. Siradiensis 1401 et 1408).....	272. 281
(Judex Calissiensis tes. 1408).....	281
(Mynigel 1413).....	289
(de Goski).....	344
(de Siekluki Castellanus Wojnicensis tes. 1505).....	229
(de Szydłowicz Thesaurarius Regni tes. 1505).....	229
Jacolachco (testis 1293).....	151
Jacussius (Succamerar. Plocen. t. 1361).....	217
(de Mosszeno Thesaurar. Cujaviensis tes. 1394).....	265
(Jaca Judex Calissien. t. 1408).....	281
(de Białoleka tes. 1416).....	294
(de Serzygi Castellanus Ryppinensis 1434).....	316
Jadath	289
Jagiello alias Wladislaus Rex	365
Jak (testis 1222).....	28
Janco (Janko).....	141. 172
(Cancellarius Curiae Duc. Masoviae Boleslai tes. 1278).....	104
(Wlodarius Posnanien. t. 1284).....	116
(Subdapifer Gniezewiczen. testis 1355).....	212

	Pag.		Pag.
Janina (insigne).....	289	Jesco (Jescho testis circa a. 1212).....	21
Janussius (Janusz, Cancellarius Fulconis Archiepiscopus Gnesnen.) 43		(filius Lupi).....	182
(Praepositus Gnesnen. et Cancell. Ducis Casimiri tes. 1251 et 1257).....	60. 81	(Dapifer Cracovien. t. 1322) ..	185
(Comes, Palatin. Sandomirien. sis tes. 1271 et 1278)	91. 107	Jezory (Stiborius de Gully).....	344
(Castellan. Biechovien. t. 1369) 235		Ilincz (Georgius marescalcus M. D. Sigismundi 1506).....	367
(Castellan. Calissiensis t. 1408) 281		Imarus (Tusculanus Episcopus).....	11
(Castell. Miedzirzecen. t. 1408) 281		Imislaus (Castellanus Wisnen. t. 1297) 154	
(de Myszewo tes. 1416).....	294	Imramus (testis 1297).....	111
(de Kamienice Villicus t. 1455) 333		(Zegothe Burgravius de Czechow tes. 1356).....	214
(Latański Castell. Gnesnensis tes. 1505).....	229	(Castellan. Zawichostien. 1401 tes. 1403).....	272. 276
Jarand v. Jarandus.		Innocentius (IV. Papa).....	72
(de Grabia Palatinus Juni Wladislavien. t. 1433 et 1434) 311. 316		Joannes (Archiepiscop. Gnesnen. 1153) 5. 6	
(de Brudzew Castell. Calissiensis 1501).....	229. 357	(Comes et testis 1153).....	6
Jaroslaus (Judeus Calissien. t. 1242)....	46	(Primus Praepositus in Busko) 16	
(Comes, Palatin. Cujaviae testis 1286).....	120. 178	(Magister Eccles. Plocensis testis 1207).....	18. 19
(Archidiaconus Cracoviensis) ..	190	(Archidiaconus Eccles. Plocensis tes. 1207).....	19
(Archiepiscopus Gnesnen. testis 1359).....	197. 216	(Canonicus Plocensis t. 1207).....	19
(Judeus Wladislaviensis 1401) 272		(Magister tes. 1221).....	26
(Vexillifer Posnanien. t. 1408) 281		(filius Miculonis tes. 1233) ...	38
(de Lasko Tribunus Siradiensis tes. 1501).....	360	(Canonicus Cracov. tes. 1236) 41	
Jasco (Jaszko, Subcancellar. Siradiensis) 123		(Cancellar. t. 1246 et 1253) 54. 67	
(Notarius Curiae Ducis Premislai II. t. 1288 et 1292) ..	126.	(Castellan. Calissien. t. 1253) ..	67
142. 146. 149		(Subpincerna Cracov. t. 1254) 76	
(Notarius Wladislai Ducis Dobrinensis tes. 1304).....	170	(Castell. de Czechow t. 1257) 82	
(Subpincerna).....	218	(frater de conventa de Olobok tes. 1273).....	93
(Radlo testis 1392).....	262	(Scultetus de Kowal t. 1275) ..	97
(Kuropatwa testis 1392).....	262	(Plebanus Brzesten. tes. 1275) 97	
(haeres de Wirzbo).....	275	(Archiepiscop. Posnan. t. 1278) 99	
Jascoldus (testis 1246).....	52	(Subcancellarius tes. 1279) ..	109
Jastrzębiec (Jastrzambecz, Nicolaus Subdapifer Lanciciensis)....	267. 272	(Episcopus Posnanien. t. 1296).....	112. 152. 153
(insignia alias Lazanki v. Bolesły).....	289	(Comes dictus de Slugocino) ..	126
Jawnus (Palatinus Trocensis 1413)....	288	(Decanus Plocensis t. 1288) ..	129
		(Pincerna Masoviensis et Czirnensis tes. 1288).....	129
		(Praepositus Lanciciensis testis 1290 et 1292).....	135. 145
		(Archiepiscop. Lancic. t. 1290) 135	
		(Comes, Castellanus Spicimiriensis tes. 1291).....	137

	Pag.		Pag.
(Comes Succamerar. Siradiensis tes. 1291).....	137	(de Czarnkow Archidiaconus Gnesnensis R. P. Vicecancellarius 1370).....	236
(Cancellar. Lancicien. t. 1292).....	145. 148	(Subpincerna Posnan. t. 1372) 238	
(Subpincerna Lancic. t. 1292) 148		(de Glogovia Prothonotarius Duc. Opolien. t. 1372 et 1375).....	240. 242
(Comes Castell. Szremensis tes. 1293).....	149	(Senior Dux Masoviae et Russiae).....	244. 292. 297
(Pincerna tes. 1297).....	154	(filius Ziemoviti Dux Masov.) ..	247
(Cancellar. Cujavien. t. 1297) 156		(Prior monasterii ordinis Cartusiansis in Lechnicz 1381)....	250
(Praepositus Plocen. t. 1298) ..	157	(de Tenczyn Castell. Cracovien. t. 1399. 1401. 1403) 271. 272. 276	
(Comes, Castellanus Lanciciensis tes. 1298).....	157	(de Tarnow Palatinus Sandomirien. t. 1399 et 1401) 271. 272	
(Pistor in Thorun tes. 1300) ..	164	(Ligeza Palatinus Lanciciensis tes. 1399. 1401. 1406) ..	271.
(Succamerarius Wladislavien. sis tes. 1303).....	167	272. 279	
(Comes Judex Dobrin. t. 1304) 170		(Castellanus Szremensis 1401 et 1408).....	272. 281
(Sancti Eccles. in Thorun) 174. 177		(Castellanus Gnesnensis 1401) 272	
(Prior Monasterii Byszeviensis, Syndicus et Procurator) ..	178	(Castellan. Kruswiciensis 1401 et 1408).....	272. 281
(Castellanus Wyszogrodien. sis tes. 1307 et 1311).....	180. 183	(Castellan. Lanciciensis 1401 et 1406).....	272. 279
(Comes Bessadi Cast. t. 1311) 183		(Mazovita).....	272
(Comes de Cyginhain avunculus Henrici Landgravii Hassiae) 191		(de Olesnica Judex Cracoviensis 1406).....	278. 279
(Bobrkowski haeres de Bobrek) 193		(Castell. Cracovien. t. 1406) ..	279
(Comes, Capitaneus Dobrinensis tes. 1349).....	202	(de Kalinowa 1410).....	284
(Castell. Wojnicensis t. 1351) 204		(Decanus Cracoviensis R. P. Vicecancell. 1410. 1422) 285. 300	
(Palatin. Sandomirien. t. 1351 et 1354).....	204. 211	(Gastold 1413).....	289
(haeres de Storysz).....	209	(Rymowidowicz 1413).....	289
(dictus Zgles tes. 1353).....	209	(Ewild 1413).....	289
(Palatinus Lanciciensis t. 1359, 1361 et 1364) ..	216. 217. 227	(Prasnysz).....	292
(Dapifer).....	218	(de Zaborowo tes. 1416).....	294
(Albertus Rex) 219. 222. 249. 353		(de Tarnow Palat. Cracoviensis tes. 1416 et 1422) ..	243. 300
(dictus Bogatko Subagazo Cujaviensis tes. 1362).....	222	(de Lancoschino Castell. Lanciciensis tes. 1419).....	297
(filius Oswaldi).....	223	(de Byrzwenna tes. 1419) ..	297
(Plebanus de Płowcze t. 1363) 225		(de Lasko 1422).....	299
(de Nexin).....	226	(de Kościelec Palatinus Juni-wladislaviensis tes. 1422) ..	300
(Seyowicz civis Radziejowiensis tes. 1363).....	225	(Decanus Cracoviensis R. P. Cancellarius 1426).....	304
(Plebanus de Brzeziny t. 1364) 228			
(Grothek scultetus in Głina) ..	228		
(dictus Kolamb. Magister Coquinac R. Casimiri tes. 1365) 232			
(Castellan. Calissien. t. 1370) 236			

	Pag.
(Episcopus Wladislaw. t. 1433).	311
(Episc. Chelmen. t. 1433).	311. 316
(de Lichin Palatinus Brestensis tes. 1433).	311. 316. 321
(de Kretkow Castell. Dobriensis tes 1433).	311
(de Olesnica R. P. Mareschal-cus tes. 1433).	311. 316
(de Sprowa Judex Sandomi-riensis tes. 1433).	311. 317
(de Dambrowa alias Manzik Palatinus Leopoliensis 1434).	316
(de Czyzow Castellanus San-domiriensis 1434).	316
(de Czyzow Palatinus Craco-viensis tes. 1438).	321
(de Tenczyn Castellanus Bie-censis 1434).	316
(de Tenczyn Palatinus Sando-miriensis 1437).	318
(de Konin Tribunus Sandomi-riensis 1434).	317
(de Koniepole R. P. Cancel-larius 1434).	317. 321. 324. 325
(Rey Judex Cracovien. t. 1438).	321
(Sculdetus de Poszegowo).	329
(de Czekanowo tes. 1446).	329
(de Kamieniewicz tes. 1446).	329
(de Rogaszyce tes. 1446).	329
(de Wisnicze Castellanus Leo-poliensis 1452).	331
(Advocatus de Klodawa).	332
(Advocatus de Dziwe t. 1455).	333
(Lutko de Brzeze Archidiacon. Gnesn. R. P. Vicecanc. 1456).	226
(Episcopus Cracovien. t. 1469).	341
(de Tenczyn Castellanus Cra-coviensis tes. 1469).	341
(de Pilcza Palat. Crac. t. 1469).	341
(de Rytwiany Marescalcus Re-gni tes. 1469).	341
(Mielżyński Burgrab. Gnesnen-sis tes. 1480).	342
(Grodzinski tes. 1480).	342
(de Radzimino Castell. Var-saviensis tes. 1490).	344
(de Tręszyn Judex Lomzensis tes. 1490).	344

	Pag.
(de Jedwabne Subjudex Lom-zensis tes. 1490).	344
(de Goski).	344
(Zabrzezinski Castell. Trocen. et Tenutar. in Połock t. 1492).	352
(Zabrzezinski Palat. Trocensis et Marescalcus M. D. Lithua-niae 1501).	361. 363. 367
(de Chodecz Capitaneus Hali-ciensis tes. 1493).	222
(Swidwa de Szamotuły Palati-nus Calissiensis tes. 1493).	203
(de Opporow Palatin. Bresten-sis tes. 1493).	203
(de Ostrorog Castellanus Po-snaniensis tes. 1493).	222. 355
(Oleski Castell. Malogostien-sis tes. 1493).	222
(de Podlódow Castell. Zarno-viensis tes. 1494).	252
(Episcopus Posnanion. t. 1501).	229. 356
(de Tarnow Palatinus Sando-miriensis tes. 1501).	229. 356
(de Tarnow Palatinus Russiae tes. 1501).	229. 357
(de Przeramb Castellanus Si-radiensis tes. 1501).	229. 357
(Słupecki Castellanus Sande-censis tes. 1501).	229. 357
(Polak do Karnkow Castella-nus Ładensis tes. 1501).	357
(de Siemno Castellanus Malo-gostiensis tes. 1501).	357
(Konarski Praepositus. Craco-viensis tes. 1501).	359
(de Lasko Cancell. Gnesnen-sis tes. 1501).	359
(Zaremba de Kalinowa Capita-neus Siradiensis tes. 1501).	360
(de Sprowa Capit. Opocznen-sis tes. 1501).	360
(Canonicus Trocensis t. 1501).	362
(Olechnowicz tes. 1501).	362
(Episcop. Cracovien. t. 1505).	229
(Jordan de Zakliczyn Castella-nus Bieciensis tes. 1505).	229
(do Lasko Cancell. R. t. 1505).	229

	Pag.
Jordan (Joannes de Zakliczyn Castella-nus Bieciensis).	229
Joseph (scriptor tes. 1261).	86
(Scolastie. Lancien. t. 1290).	135
(de Kisielnica Judex Wisnensis tes. 1490).	344
Iskra (Jacobus dictus).	205
Julius (Presbyter Cardinalis).	11
Ivo (Iwo, Canonicus Cracoviensis Cancel-lar. Ducis Lesconis et t. 1207).	18
(Cancellarius Cracoviensis tes-tis cir. a. 1212).	21
(Episcop. Cracov. t. 1228).	30. 32
(Praepositus Gnesnen. t. 1348).	201
(dictus Marsalek haeres de Ra-domino).	282
Iwanus (Marescalcus Dobrinen. t. 1394).	265
(Lwowiez Dux Glinski Palati-nus Kijoviensis tes. 1506).	367
K.	
Kaczor (Martinus Scultetus de Piłowce).	223
Kalo	289
Karsna (testis 1222).	28
Kaszanowicz (Niemirka).	301
Kazimirus vide Casimirus .	
Kerstanus	172
Kielczo (Custos Gnesnensis tes. 1348).	201
Kierdeij (Sigismundus).	301
Kilianus (Subjudex Cracovien. t. 1254).	76
Kmita (Kmitha, civis Brzestensis t. 1322).	185
(Petrus Castellanus Lublinen-sis 1389).	257. 271. 272
(Petrus Palatin. Cracov. 1406).	279
(de Wisnicze Castellanus Lu-blinensis tes. 1469).	341
(Petrus de Wisnicze Capitan. Scepusiensis 1493).	222
(Petrus de Wisnicze Palatinus Cracov. et Marescalcus 1501).	356
(Stanislaus de Wisnieze Pala-tinus Belzensis 1501).	357
Kobeliza (Miroslaus Comes Judex)	120
Koczan (Succowicz).	289

	Pag.
Kolda (insigne).	289
Kolamb (Joannes Magister Coquinae R. Casimiri).	232
Konarski (Joannes Praeposit. Cracovien.).	359
Konczewicz (Gyneth).	289
Konieczpolski (Jacobus Palatinus Sira-diensis 1401).	272
Konopka (Derslaus).	260
Kopacz (insigne).	289
Kopidkowski (Predpelco Cast. Landen.).	316
Korczak (insigne).	289
Korewa (Albracht).	289
Koscielecki (Nicolaus Palatin. Bresten-sis 1501).	357
Kozłowski (Malchiar 1480).	342
Kpiska (Petrus).	246
Krzycki (Nicolaus Decanus Cracoviensis tes. 1501).	359
Kulwa (Culwa, Wolczko).	289
Kungunde vide Cunegunda .	
Kunig vide Cunig .	
Kuropatwa (de Laczutow Castell. Za-wichostensis tes. 1416).	243
(Jasko).	262
Kyeczo (Praepositus S. Mariae in civit. Cracov. Cancell. R. Hedvigis).	253
Kyesgalowicz (de Dawiltowo Cancel-larius M. D. Lithuaniae 1457).	337
L.	
Labancz vide Łabędz .	
Łabędz (alias Skrzynscy insigne).	289
Lancomir (Petrus).	95
Lasch (Comes Subdapifer tes. 1293).	149
Lasocki (Michael familiaris Reg. Wladi-slai III. 1442).	326
(Stanislaus de Brzeziny Sueca-merarius Posnaniensis 1501).	360
Lassek (alias Czossek scultetus de Mu-rzynowo).	234. 235
Lassota (Pincerna tes. 1245).	51
Latałski (Janussius Castell. Gnesnensis).	229

	Pag.		Pag.
Laurentius (Cantor Cracovien. t. 1207).	18	Lupkowski (Stanislaus tes. 1424).	301
(testis 1220).	22	Lupus (de Lapidea Ecclesia).	182
(Episcopus Wratislaviensis).	35	Luszczko (Advocatus de Ossyek).	231
(Episcopus Lubensis).	35	Lutko (Thesaurarius Czirnensis t. 1343).	194
(Thesaurarius tes. 1256).	77	(Joannes R. P. Vicecancell.).	226
(Succamerarius Ducis Boleslai tes. 1262).	87	Lyen (Dyak).	259
(Comes Venator de Kłobucko tes. 1271).	91	Lyowicz (Joannes civis Radziejoviensis).	225
(Dapifer Sandomirien. t. 1275).	95	Lyssowe vide Lis .	
(Comes Camerarius t. 1279).	111		
(Comes).	142		
(Castellanus Posnan. t. 1370).	236		
(haeres de Orly).	274		
(Zaramba Castellani Siradiensis tes. 1433).	311. 316		
Lazanki (insigne vide Jastrzembiec).	289		
Leliwa (Lelywa, insigne).	288		
Leo (de Dworkowicz tes. 1372).	240		
Lesco (Lestco v. Lesthco, Dux Poloniae tes. circa a. 1212).	18. 20. 21. 23. 48. 58. 65. 73. 78. 86		
(Frater Ducis Conradi).	49		
(filius Ducis Casimiri Lancie.).	62		
(Niger Dux Cracoviae, Sandomiriae et Siradiae).	88. 108. 109. 121. 137		
(Dux Cujaviae dominus Junivladislaviae).	166. 178		
Ligeza (Liganza, Joannes Palatinus Lanciciensis).	271. 279		
Lis (Lys, Wenceslaus dictus).	184		
(insigne).	288		
Lodzia (Lodza, insigne).	289		
Logizlaus (Dux).	34		
Loiowicz (Chodko).	239		
Losso (haeres de Szczytno).	274		
Lucas (Episcopus Warmiensis tes. 1499 et 1505).	229. 355. 356		
(de Gorka Capit. Costen. 1441).	325		
Lucusovic (Martinus, tes. 1220).	22		
Ludolphus (Cunig Magister Generalis Prussiae).	192		
Ludovicus (Rex Poloniae et Hungariae).	249. 250. 253		
		Lupkowski (Stanislaus tes. 1424).	301
		Lupus (de Lapidea Ecclesia).	182
		Luszczko (Advocatus de Ossyek).	231
		Lutko (Thesaurarius Czirnensis t. 1343).	194
		(Joannes R. P. Vicecancell.).	226
		Lyen (Dyak).	259
		Lyowicz (Joannes civis Radziejoviensis).	225
		Lyssowe vide Lis .	
		Maczko (Trojanowicz civis Radziejoviensis tes. 1363).	225
		(de Pruszcze tes. 1372).	238
		Maczuda (Mathias Palatin. Wladislaviensis 1401).	272
		Magero (Cristinus).	295
		Malchiar (Kozłowski tes. 1480).	342
		Malissa	23
		Malski (Albertus Castellanus Lanciciensis 1433).	311. 316
		(Albertus Palatinus Lanciciensis Capitaneus M. Pol. 1446).	328
		Mancossa (Petrus civis Wladislaviensis).	175
		Mantar (cocus).	75
		Manzico (Pincerna R. Wladislai 1405).	278
		Manzik (Joannes de Dambrowa Palatinus Leopoliensis 1434).	316
		Marcus (Palatinus Cracoviensis tes. 1220 et 1228).	21. 22. 32
		(Advocatus Sandomirien.).	189. 190
		Marczisz (Judex Wielunensis).	338
		Maria (B. Ecclesia in Busko).	16
		(B. Ecclesia in Czerwinski).	24.
		(B. Ecclesia in Czerwinski).	25. 26. 27. 28. 76
		(B. Ecclesia Wladislaviae).	33. 34
		(B. Ecclesia in Sulejow).	47.
		(B. Ecclesia in Olohok).	63. 86. 144
		(B. Ecclesia Cracoviae).	92
		(Magdalenae Ecclesia ordinis Premonstrat. extra muros Ploconses).	253
		Marius (Capellanus de Blogie tes. 1221).	330
			23

M.

	Pag.		Pag.
Marquardus (Sacerdos tes. 1300).	163. 175	siensis tes. 1408 et 1416).	243. 281
Marsalek (Iwo).	282	(Judex Czirnensis tes. 1421).	298
Martinus (testis circa a. 1212).	21	(Judex Wladislaviensis 1434).	317
(Lucusovic t. 1220 et 1221).	22. 26	(Borek de Osieczna Castellanus Naklensis tes. 1446).	329
(de Glowczyn tes. 1257).	83	(de Szlachcino tes. 1446).	329
(Abbas Claustru Lubinensis).	100	(Pobog tes. 1449).	331
(Sculptetus de Brzezniaca).	121	(de Lancicia rector scholae ibidem tes. 1449).	331
(Palatinus Calissiensis t. 1314, 1324 et 1327).	184. 188. 189	(de Starolomza rector ecclesiae paroch. in Bobrka et Notarius terrae Haliciensis).	340
(Vicecanoellarius Curiae Ducis Masoviae 1377).	246. 248	(de Stuzewo Palatin. Junivladislaviensis tes. 1493).	203
(Ruph de Tuchowo tes. 1388).	256	(Episcopus Chelmensis t. 1499 et 1501).	355. 356
(Castellanus Siradiensis 1401 et 1408).	272. 281	(Bal Castell. Sanocensis 1501).	357
(Castell. Wladislaviensis 1401).	272	(de Drzewica Praepos. Scarbimiriensis et Vicecancell. 1501).	357
(Judex Bresten. 1401 et 1408).	272. 281	(Episcopus Premisliensis R. P. Vicecancellarius tes. 1505).	229
(de Slawsko Subdapifer Posn.).	290	Mauritius (Subcancellar. tes. 1251, 1252 et 1253).	61. 64. 69
(Cast. Posn. 1434).	316	(Succamer. Dobrinen. t. 1304).	170
(Palatin. Calissien-	318	Mazovita (Joannes).	272
(de Kalinowa Palatinus Siradiensis tes. 1433).	311. 316	Meczslaus vide Miecislau s.	
(de Wroczimowicze Vexillifer Cracoviensis 1434).	317	Medellan (Petrus).	291
(de Lusky Notarius).	337	Merawy (insigne).	354
(Episcopus Miednicensis 1499 et 1505).	229. 354	Merbathis (de Odiowicze tes. 1373).	240
(Skotnicki de Bogoria Castellanus Zawichostien. tes. 1505).	229	Mescho vide Miecislau s.	
Masto (ministerialis).	75	Mesiko Dux Poloniae vide Miecislau s.	
Matheus (tes. a. 1222).	28	Michael (tes. 1220).	22
Mathias (Notarius tes. 1242).	46	(Episcop. Cujavien.).	31. 33. 34. 61
(Abbas Lendensis).	67. 186	(Pincerna tes. 1239).	43
(Comes Castellanus Lendensis tes. 1253).	67	(Canonicus tes. 1246).	54
(Succamerarius tes. 1265).	89	(Castell. Cracovien. tes. 1249).	55
(Notarius Curiae Duc. Boleslai tes. 1267).	90	(S. Ecclesia in Plock).	70
(Judex Siradiensis tes. 1279).	110	(Cancellarius Siradien. t. 1279, 1287 et 1291).	109. 110. 122. 137
(Comes tes. 1287).	122	(Capellanus tes. 1303).	167
(Judex Brzestensis tes. 1289).	133	(Comes tes. 1305).	172
(Comes Judex Cujav. t. 1292).	144	(Wenczekobila miles t. 1307).	180
(Subpincerna Wladisl. t. 1307).	180	(Pincerna Lancicien. t. 1348).	201
(Judex Calissiensis 1401).	272	(testis 1363).	225
(Palatinus Wladislavien. 1401).	272	(Judex Cracoviensis 1401 et 1403).	272. 275
(de Labiszyn Palatinus Calis-			

	Pag.		Pag.
(Castellan. Lublinen. t. 1406)	279	Mondigerd (Petrus)	289
(Szezuciecz tes. 1424)	301	Monstwyld	289
(filius Sigismundi M. D. Lith.)	309, 314	Monstold	289
(de Buczac. Castellanus Hali- ciensis et Capitan. 1434)	316, 327	Monwid (Monywid Palat. Wilnen. 1413)	288
(Lasocki familiaris Reg. Wla- dislai III. 1442)	326	Mosticzius (de Stanszow Castell. Posn.)	304
(Drogosch olim Brzostowski 1480)	342	Mostignews (Comes, Cast. de Rosprza tes. 1287)	122
Micno, Miclo v. Miklo	38	Moszeicz (Mosciczon v. Mosezyc, Palati- nus Gniewcowien. tes. 1355)	212
(Succamer. Dobrinen. t. 1408)	281	(Palatin. Cujaviensis t. 1362)	217
Mieczkossthan (testis 1391)	260	(Castellan. Posnaniensis 1401)	272
Miecislau (Senex Dux Polon.)	1, 5, 6, 186	Mroczo (do Jaganczkowo tes. 1369)	236
(Capitaneus Czarnen. t. 1377)	246	(Subjudex Sochaczoviensis)	274
(haeres de Orly)	274	(haeres do Orly)	274
Mielzynski (Joannes Burgrab. Gnesen- sis 1480)	342	(de Lopuchow)	303
Mikolacz Oczosna (tes. 1369)	236	Msciborius (Comes)	136
Mileg (tes. 1222)	28	Mscivug vide Mstiwuj .	
Mileyus (Decanus Wratislaviens. t. 1290)	135	Mscysius (Comes, Judex Syrdionsis tes- tis 1291)	137
Milosca (testis 1222)	22	Mstiszco (Venator Lanciciensis 1401)	272
Miloslaus (testis 1220)	22	Mstiwuj (Mstivyo v. Mscivug, Palatinus Lanciciae tes. 1239)	43
(Agazo)	75	(Palatinus Cracovien. t. 1241)	44
Minigail (Castellanus Wilnensis 1413)	288	(Subjudex tes. 1246)	52
Mironesius (filius Comitum Petri)	43	Mstuy (Castellan. Wisliciensis tes. 1249)	56
Miroslaus (Mirozlaus, Clericus t. 1233)	38	Myczusch	289
(Capellanus tes. 1246)	52	Mynigel (Jacobus)	289
(Judex Cracoviensis t. 1278)	107	Mynimund (Sossnykowiez 1413)	289
(Kobeliza Comes, Judex Curiae Ziemomislus Duc. Cujaviae tes- tis 1286)	120	Mysyko (Comes tes. 1153)	6
(Succamer. Gnesnen. t. 1288)	131	Myszkowski (Petrus de Mirow Palati- nus Lanciciensis)	229, 357
Mischio (Baro)	74	Mczyvugius (Palatinus tes. 1245)	51
Miscissius (Comes, Judex Siradiensis tes. 1287)	122		
Misliborius (Comes)	58		
(Judex Dobrinensis tes. 1349)	202		
Mislirius (Comes)	104		
Mistigneus (Castell. Radomien. t. 1337)	190		
Mistiwgius	85		
Mlogie (testis 1221)	24		
Modliborius (Abbas Tynecensis)	91		

N.

Naaroch (de Wilon nobilis)	37, 84
Naczko	289
Nadborius (de Opinogora Vexillifer Czo- chonoviensis tes. 1416)	204
Nadzey (Sculptetus de Tlukawy)	237
Nagora (insigne, alias Jastrzembiec)	289
Nalęcz (Nalanecz insigne)	289
Napora (Stanislaus dictus)	232

	Pag.		Pag.
Narbutt (Narbutowicz, Albertus)	367	(Judex Posnaniensis 1278 et 1284)	99, 116
Nassegnevus (Comes tes. 1278)	104	(Comes Thesaurarius Craco- viensis tes. 1279)	111
Nasutko (tes. 1353)	209	(Clericus et Notarius t. 1287)	123
Nathko (Judaus et Tefoneator Leopoli- ensis 1452)	331	(Comes Thesaurarius Lenden- sis tes. 1288)	113, 126
Nawogius (dictus Pankawka Succame- rar. et Procurator Craevien- sis tes. 1310)	181	(Comes Palatinus Calissiensis tes. 1288, 1289 et 1301)	125, 133, 165, 170
Naziro v. Nazir (haeres de Zyryniki, mi- les)	201	(Thesaurarius Masoviensis et Czirnensis tes. 1288)	129
Nedanech (Capellanus tes. 1254)	76	(Succamerarius tes. 1289)	133
Nedanus (testis 1222)	28	(Cantor Lanciciensis tes. 1290)	135
Nemirus v. Niemierza (Castell. Czir- nensis tes. 1297)	154	(Palatinus Poloniae tes. 1291)	139
(Castell. Sochaczovien. t. 1378)	248	(Dux Opavien. Capitaneus Re- gni Poloniae)	165, 216
(Capitaneus Polocensis 1413)	289	(Marquardi civis Wladislavien.)	175
Nenomisl (testis 1222)	28	(de Sciborze Vexillifer Wladi- slaviensis tes. 1311)	183
Neorza (Petrus Tribunus Cracoviensis)	206	(de Zyryniki)	201
Neradus (Camerarius Ducis Premislai)	53	(Archidiacon. Gnesn. t. 1348)	201
Neustampo (Palat. Cracov. t. 1278)	94, 107	(de Kutno Capitan. Lancicien- sis et Majoris Poloniae t. 1493)	203, 222
Nicolaus (Primas, tes. 1187)	14	(Pusch Subdapifer Cracoviensis tes. 1351 et 1356)	204, 206, 214
(Canonicus Plocensis t. 1207)	19	(Thesaurarius Rawensis)	209
(Canonicus Cracoviensis)	22	(Castellarius Czirnensis)	209
(Capellanus de Blogie t. 1221)	23	(dictus Rumlik)	211, 212
(filius Astoldi tes. 1222)	27, 28	(Praepositus Conventus Prae- monstr. ord. ante Plock)	216
(Custos Cracoviensis t. 1236)	41	(Czamborii tes. 1359)	216
(Judex tes. 1239)	43	(dictus Visichlot)	217
(Dapifer tes. 1241)	44	(Notarius Ducis Cujaviae)	219
(Cancellar. de Rospir t. 1242)	49	(dictus Geszko civis Radziejo- viensis tes. 1363)	225
(Palatinus tes. 1245)	51	(Rola Custos Lanciciensis No- tarius R. Casimiri)	227
(Capellanus tes. 1246)	52	(Yesz Scultetus de Plowcze)	223
(Pincerna Cracovien. t. 1249)	56	(Castellanus Naklensis t. 1370)	236
(Scolasticus Cracovien. t. 1249)	56	(Canonicus Opoliensis t. 1386)	255
(Comes, Thesaur. D. Casimiri)	68	(de Ossow tes. 1388)	256
(Vexillifer tes. 1256)	77	(Wanzik Magister coquinae R. Wladisl. tes. 1392)	262
(Palatinus Cracoviensis t. 1257 et 1337)	82, 85, 190	(Jastrzambecz Subdapifer Lan- ciciensis)	267, 272
(filius Vogzlai)	85		
(Subcaneellarius tes. 1265)	89		
(Palatinus Posnaniensis, Succa- merar. Ducis Boleslai t. 1267)	90		
(Prior de Olobok tes. 1273)	93		
(Nobilis)	96, 171		
(Medicus Duc. Wladislai Loc- tici tes. 1275)	97		

	Pag.
(Episcopus Wladislavien. 1399 et 1401)	271. 272
(Castellan. Wojniciensis 1401 et 1406)	272. 279
(Judex Sochaczoviensis)	274
(haeres de Szczytno)	274
(haeres de Czarnocin)	275
(dictus Slanka haeres de Lubo- mirz)	277
(Archiepiscop. Gnesnensis tes- tis 1406 et 1408)	279. 281
(Judex Posnaniensis tes. 1408)	281
(de Zlotopole Subjudex Dobri- nensis)	281
(Vexillifer Lancicien. t. 1408)	281
(Vicecancellarius 1409)	284
(Bylymyn 1413)	289
(Tawtygierd 1413)	289
(Boynar 1413)	289
(Szaksh Rothe magister)	291
(heres de Piczilas)	293
(Oporowski Succamerarius et Capitaneus Lanciociensis 1419)	296
(Advocatus in Szczawin)	296
(de Michalow Palatin. Sando- mirien. t. 1416 et 1422)	243. 300
(de Grabowo Thesaurar. Lan- ciociensis tes. 1419)	297
(de Opporowo Palatinus Lan- ciociensis tes. 1422)	300
(dictus Powala haeres de Tha- czow 1424)	245
(dictus Gemza Succamerarius Czirnensis tes. 1424)	246
(de Michalow Castell. et Ca- pitaneus Cracov. t. 1433)	311. 316
(Slup. Judex Dobrimen. t. 1433)	311
(„ Castell. Dobrin. t. 1434)	316
(de Koscielce Vexillifer Bidgo- stiensis tes. 1433)	311
(de Koscielce Vexillifer Bre- stensis 1434)	317
(de Wisnicze Castell. Prze- myslensis 1434)	316
(de Pleszow Vexillifer Calis- siensis 1434)	317
(de Chrzastowo Gladifer Cra- cov. et Capit. Sanocen. 1434)	317

	Pag.
(de Dobieszewicz tes. 1446)	329
(de Balin et Cziran)	331
(de Pyskowo tes. 1455)	333
(de Kepa Tribunus Wiznensis tes. 1490)	344
(Radziwill Palatinus Wilnensis et Cancell. Lithu. t. 1402)	352. 363
(de Bayzen Palatinus Mariem- burgensis tes. 1501)	357
(Krzycki Decanus Cracoviensis et Praepositus Posnan. t. 1501)	359
(Mikolajowicz Subpincerna M. D. Lithuan. et Capitaneus Biel- scensis tes. 1501)	361
(de Koscielce Palatinus Bre- stensis tes. 1501)	229. 357
(Gardzyna de Ludbrancz Pala- tinus Calissien. t. 1501)	229. 357
(de Kretkow Palatinus Juni- wladislav. t. 1501)	229. 357
(de Kurozweki Palatinus Lu- blinensis tes. 1501)	229. 357
(de Bartniki Custos Plocensis tes. 1501)	229. 360
(de Radzykow Castellanus Do- brzynensis tes. 1505)	229
(Mikolajowicz Radziwill Palat. Trocensis 1506)	363. 367
(de Zukowo Praepos. Szreden., Canonic. Wilnen. et Secretar. M. D. Sigismundi 1506)	367
Niczko (Strus Burgrav. Karnoviensis tes- tis 1386)	255
Niemierza vide Nemirus .	
Niemirka (Kaszanowicz tes. 1424)	301
Ninognemus (de Krzycko Palatin. Plo- censis tes. 1501)	357
Nosal (Petrus Castell. Sandomiriensis)	190
Nowina (insigne)	289

O.

Obeezan (Obezanus, Comes)	24
(Claviger de Szostka)	166. 237
Octavianus (Presbyter Cardinalis)	11
Oczosna (Mikolacz tes. 1369)	236

	Pag.
Odo (Diaconus Cardinalis)	11
(Dux)	36. 38. 84
Odrowaz (Odrowansz, insigne)	289
Oleski (Joannes Cast. Malogostiensis)	222
Olricus vide Ulricus .	
Olto	77
(Abbas Czervinscensis)	27. 28
Opizo (Abbas monasterii de Mezano, Le- gatus)	70
Oporowski (Nicolaus Capit. Lancicien.)	296
Oscheiko (Stanislaus Judacus)	352
Osmorog (insigne alias Geralt)	289
Osselg (Sanctuarius)	79
Ostas (Ostassius, Castellanus Wislicien- sis tes. circa a. 1212)	21
Oswaldus (Castell. de Slonsko et haeres de Plowcze)	218. 223
Otto (Comes, Palatinus Sandomiriensis tes. 1291)	143
(Bobrkowski haeres de Bo- brek)	143
(Cancellar. Poloniae t. 1346)	196
(de Pylcia tes. 1356)	214
(Capitaneus Russiac t. 1362)	222
(de Skrzyn tes. 1377)	246
Ozias (Ozyas, Comes Subpincerna Calis- siensis tes. 1288)	126
(Comes Thesaurarius Lenden.)	155

P.

Pacoslaus (Pacoslawus v. Pachozlaus). (Comes tes. 1153)	6
(Comes Palatinus Cracoviensis tes. cir. a. 1212)	20. 21
(Palatinus Sandomiriensis tes- tis 1228. 1239)	32. 43. 75
(Senex Castellanus de Sarnow tes. 1237)	42
(Palatinus Wislicien. t. 1239)	43
(Venator tes. 1246)	54
Pakoslaw (Joannes haeres de Stozyszcz)	209
Pampowski (Ambrosius Castellanus Ro- spiriensis)	222. 252
(Ambrosius Palat. Sirad. 1499)	355

	Pag.
Panantha (Castellanus Czirnensis haeres de Boglewice)	193
Panczlaus (Castell. Lancicien. t. 1251)	60
Pankawka (Nawogius dietus)	181
Parcos (testis cir. a. 1212)	21
Pascon (Pasco v. Paszco, Subdapifer tes- tis 1279)	109
(Castell. Gnesnen. tes. 1350)	216
(Castellanus Brestensis)	216
(Succamerar. Posnan. t. 1408)	281
(de Goslawicze Castell. Cona- riensis t. 1433 et 1456)	225. 311. 316
Passek (Palatinus Posnaniensis t. 1370)	236
Paulus (testis cir. a. 1212)	21
(Episcopus Posnaniensis. t. 1222 et 1232)	27. 28. 35. 37
(B. Ecclesia in Kalisz)	54
(Piscator)	75
(Palatinus Masoviac t. 1257)	83
(Thesaurarius tes. 1265)	89
(Episcopus Cracovien. t. 1278)	107
(Pincerna Sirad. t. 1279)	109. 110
(Comes, Castellanus Siradien- sis tes. 1287)	122
(de Paulsteyn Capitaneus Re- gni Polon.)	173. 175. 177
(de Zyrniki Presbiter artium li- beralium baccalaureus)	201
(de Nexin)	226
(Judex Wyszegradien. t. 1378)	248
(Prior Monasterii Cartusienis ordinis in Lechnicz 1393)	249
(haeres de Orly)	274
(de Borzewo Canonicus Plo- censis et Varsaviensis Cancel- larius Joannis Ducis Masoviae tes. 1416)	294. 298
(Canonicus Plocen. et Varsa- vien. Cancell. D. Masov. 1424)	246
(Schaffroth de Szobiszowicze 1430)	306
(Zlodziej Castellanus Malogo- stiensis tes. 1433)	311. 316
(de Bogumilowicze Judex Cra- coviensis tes. 1433)	311. 317

	Pag.
(de Biskupicze Castell. Ma-	
logostiensis tes. 1438).....	321
(Vicarius Plocensis t. 1449)...	331
(de Pnowo Burgrab. Przede-	
censis tes. 1455).....	333
(Czayka).....	341
(Balicki tenutarius in Bolesła-	
wice).....	343
(de Kisielnica Subjudex Wi-	
znensis tes. 1490).....	344
(de Goski).....	344
(Chotecki Castellanus Polane-	
censis tes. 1501).....	229, 357
Pelca vide Fulco.	
Petreo (Petrcho v. Petreco v. Petrico	
v. Piotrko).....	22
(Subpincerna tes. 1256).....	77
(Castellan. Posnani. t. 1278	
et 1288).....	99, 125
(Comes Castellanus Szrzen-	
sis tes. 1305).....	172
(Judex Calissiensis tes. 1314)...	184
(Subpincerna Czirn. t. 1377)...	246
Petrus (Archiepiscopus Gnesnensis)....	13
(Canonicus Plocensis t. 1207)...	19
(Magister Cracoviensis tes. cir-	
ca a. 1212).....	21
(Villicus tes. 1220).....	22
(Rucovic tes. 1220).....	22
(Decanus Cracovien. t. 1220)...	22
(de Campine tes. 1221).....	23
(filius Gyrzyrai tes. 1233)....	38
(Vicarius tes. 1236).....	41
(Comes).....	43
(Succamerarius tes. 1239)....	43
(Subdapifer tes. 1246).....	52
(Abbas de Sulcyow).....	58, 85
(filius Dirsierai Cancellar. Cra-	
coviensis tes. 1254).....	76
(filius Bogussae tes. 1257)...	83
(Thesaurarius D. Boleslai tos-	
tis 1262).....	87
(Comes Palat. Cracov. t. 1271)...	91
(Lancomir tes. 1275).....	95
(Scecliza Notarius tes. 1291)...	139
(Comes dictus Stohoszovic, Bur-	
gravius Calissiensis t. 1305)...	171

	Pag.
(Vicecommandator tes. 1306)...	174, 177
(Mancossa civis Wladislavien.)...	175
(Subdapifer Wladisl. t. 1307)...	180
(Magister Plebanus de Gniow-	
kow Subcancellar. t. 1311)...	183
(Stossowycz tes. 1314).....	184
(Castoll. Sandomirien. t. 1322)...	185
(Canonicus Cracovien. et Sub-	
cancellar. Curiae Regis Wladi-	
slai Loctici).....	185, 188, 189
(Castellan. Posnani. 1324)...	188, 189
(Nosal Cast. Sandomir. t. 1337)...	190
(Capitaneus Sanocen. t. 1352)...	206
(Neorza Tribunus Cracoviensis	
tes. 1352 et 1354).....	206, 211
(de Belcz).....	213
(de Szczekociny tes. 1356)....	214
(Castellan. Dobrinen. t. 1364)...	227
(Capitaneus Sandecen. t. 1365)...	232
(Browy Judex terrae Russiae	
tes. 1375).....	242
(dictus Kpiska tes. 1377)....	246
(de Kozlow tes. 1388).....	256
(Kmita Castellan. Lublinensis	
tes. 1389, 1390 et 1401)...	257, 271, 272
(Kozonsensis tes. 1389).....	257
(Pieniązka tes. 1391).....	260
(de Moszna).....	261
(de Wisniczo Marescalcus Re-	
gni tes. 1394).....	252
(Castell. Rippinensis t. 1394)...	265
(Szafraniec Dapifer Cracovien-	
sis tes. 1399 et 1401)....	271, 272
(Episcopus Cracoviensis 1401	
et 1406).....	272, 279
(Rpischta Castell. Wislicien-	
sis 1401).....	272
(Judex Lanciciensis 1401 et	
1408).....	272, 281
(haeres de Orly).....	274
(Kmita Palatinus Cracoviensis	
tes. 1406 et 1408).....	270, 281
(Judex Siradiensis tes. 1408)...	281
(Mondigerd 1413).....	289
(Szafraniec Succamerar. Cra-	
coviensis 1415).....	291

	Pag.
(Medellan).....	291
(haeres de Piczilas).....	293
(de Sarpsko tes. 1416).....	294
(de Wroczeni tes. 1419).....	297
(alias Pijwo haeres de Modzele)...	297
(Palatinus Czirnensis t. 1421)...	298
(do Sarpsko tes. 1424).....	246
(Cordebog de Trzebawie Suc-	
camerarius Posnani. 1426)...	303, 311, 316
(Brinski Castellanus Gnesnen-	
sis 1429)...	304, 311, 316, 322, 329
(Schaffroth de Szobiszowicze	
1430).....	306
(Szafraniec Palatinus Sandomi-	
riensis tes. 1433).....	311
(Junior de Piaskowa Skala	
Succamerarius Cracovien. tes-	
tis 1433).....	311, 316
(de Widawa Judex Siradien-	
sis tes. 1433).....	311, 317
(Strikowski Pincerna Lanci-	
ciensis tes. 1433).....	311, 317
(Szafraniec de Piaskowa Skala	
Palatinus Cracovien. t. 1434)...	316
(de Zyrniki Castellanus Calis-	
siensis tes. 1434).....	316
(Smoliczski Castellanus Sano-	
censis tes. 1434).....	316
(de Opporow Vexillifer Lanci-	
ciensis tes. 1434).....	317
(de Podgrodze Tribunus Lubli-	
nensis tes. 1434).....	317
(Woda de Szczekociny Vice-	
cancellarius R. P. 1438, 1439,	
1440, 1443)....	321, 323, 324, 328
(Praepositus Ecclesiae S. Ma-	
riae Mag. ordinis Premonstrat.	
extra muros Plocenses).....	330
(de Branicze Castellanus Bie-	
censis tes. 1469).....	341
(do Opalenica Capitan. M. Po-	
loniae 1480).....	341
(de Goski).....	344
(Palatinus Trocensis et Mares-	
calcus Lituan. tes. 1492)....	352
(Kmita de Wisnicze Capitane-	
us Scepusiensis tes. 1493)...	222

	Pag.
(Episcopus Wladislav. t. 1493)...	203
(de Kurozwęki Thesaurar. et	
Capitan. Cracoviensis t. 1494)...	252
(Szafraniec de Piaskowa Skala	
Castellan. Wisliciensis et Ca-	
pitaneus Marienburg. t. 1501)...	357
(de Szydłowice Succamerarius	
Cracoviensis tes. 1501).....	357
(Olechnowicz Magister Coqui-	
nae Ducis Alexandri t. 1501)...	361
(Kmita de Wisnicze Palat. Cra-	
covien. et Marescalcus t. 1501)...	356
(Myszkowski de Mirow Palati-	
nus Lancicien. t. 1501)...	229, 357
(Szafraniec Castellanus Wisli-	
ciensis tes. 1505).....	229
(de Opalenica Castell. Len-	
densis tes. 1505).....	229
(Gorski Cast. Naklen. t. 1505)...	229
Phalo vide Fal.	
Phalislau vide Falislau.	
Philippus (testis 1221).....	26
(Subcancellar. Cracov. t. 1287)...	123
(Scolasticus Gnesnens. t. 1288	
et 1290).....	131, 135
(Archidiaconus Gnesnen. tes-	
tis 1290, 1291 et 1297)...	135, 141, 156
(Cancell. terrae Polon. 1314)...	184
Pieniązka (Pyenijasko, Petrus).....	260
Pierzchala (Pyrzchala Thesaurarius So-	
chaczoviensis tes. 1402).....	275
(insigne).....	289
Pietkiewicz (Stanislaus Capit. Bresten.)...	362
Pijwo (Petrus heres de Modzele).....	297
Pobislaus (Subjudex Wladislav. t. 1303)...	167
Pobodzye v. Pobodze vide Pobog.	
Pobog (Pobodze, insigne).....	289
(Mathias).....	331
Polak (Joannes de Karnkow Castellanus	
Lądensis 1501).....	337
Polaninus	22
Policart (testis 1222).....	28
Polonus	22
Polukosa (insigne).....	289

	Pag.		Pag.
Pomyan (insigne)	289	Prestpelco vide Predpelco .	
Poraye (insigne)	289	Presus (1222)	28
Potreo vide Petro .		Pribislaus (Przybyslaus, Przibizlaus, Pre-	
Potulicki (Stanislaus Cast. Miedzyrzecen.)	229	bislaus).	
(Predslaus Castell. Rogoznen-		(Castell. de Malogost t. 1240) .	56
sis 1480)	342	(Subdapifer Cracov. t. 1254) .	76
Powala (Nicolaus)	244	(filiolus D. Premislonis t. 1267) .	90
(insigne)	289	(Thesaur. Wladisl. Loct. t. 1257) .	97
Prandota (Prandotha, Praepositus Kiel-		(Woyeczycz)	109
censis tes. 1239)	43	(Palatinus Posnanien. t. 1327) .	189
(Episcop. Cracov. t. 1249) .	55, 78	(Tribunus Varsavien. t. 1343) .	194
(Subjudex Sandomir. t. 1390) .	258	(Notarius Curiae Regis Casi-	
(Sudomirski tes. 1391)	260	miri 1352)	206
(de Threzyana Palatin. Rawen-		(Vexillifer)	218
sis tes. 1505)	229	(Subdapifer Calissien. t. 1392) .	262
Predclaus vide Predslaus .		(Capitaneus Rawensis t. 1402) .	275
Predborius (Capitan. Cujaviae t. 1359) .	216	Procopius (Cancellarius Ducis Boleslai	
(de Brzeze tes. 1362)	222	tes. 1271 et 1275)	91, 95
Predpelco (Predpelk, Palatinus Posna-		(Abbas Sicciochoviensis)	205
niensis tes. 1267)	90	(Theptukowicz)	301
(Comes haeres de Wspline tes-		Przeclaus vide Predslaus .	
tis 1305)	172	Przethpelko vide Predpelco .	
(Castell. Posnanien. t. 1314) .	184	Puczek (Stephanus)	297
(heres de Stanszów)	304	Puszcz (Nicolaus Subdapifer Cracoviensis) .	206
(Kopidkowski Castell. Lan-		Puten (testis 1222)	28
densis 1434)	316	Pyrzchala vide Pierzchala .	
Predslaus (Preclaus, Comes tes. 1153) .	6		
(Tribunus Cracovien. t. 1220) .	22		
(Comes Cast. Gnesnen. t. 1284) .	114		
(Comes Castell. Wladislavien-			
sis tes. 1292 et 1293)	144, 151		
(Subdapifer Cracovien. t. 1365) .	232		
(Palatinus Calissiensis Capitan.			
Poloniae t. 1370)	234, 235, 236		
(Succamerar. Siradien. 1401) .	272		
(Potulicki Castell. Rogoznensis			
tes. 1480)	342		
Predwoy (Comes, tes. 1153)	6		
Premislaus (Premisl. Dux Major. Pol.)	45, 53		
(filiolus Ducis Boleslai)	89, 90		
(II. Dux Majoris Polon.)	98,		
113, 114, 124, 126, 130, 131,			
137, 140, 146, 148			
(Rex)	171		
Premisso vide Premislaus .			

R.

Racibor v. Reeborius (tes. 1220)	22, 28
(haeres de Szczytno)	274
Radavanus vide Radwanus .	
Radivilovicz vide Radziwill .	
Radlo (Jaszko)	262
Radosta (testis 1222)	28
Radowg (testis 1222)	28
Radulfus (Cantor Cracovien. t. 1236) . .	41
Radvilovicz vide Radziwill .	
Radwan (Radwanus, Cancellar. t. 1153) .	6
(testis 1220)	22
(Nobilis)	106
Radziwill (Nicolaus Palatinus Wilnensis	
et Cancellarius 1492)	352, 363
(Nicolaus Palat. Trocon. 1506) .	367

	Pag.		Pag.
Ramoldus	22	S.	
Raphael (Rafał, de Goluchow Succame-		Saka	289
rarius Calissiensis et Capitan.		Salomea (Regina Hungariae)	65, 81
Major. Polon. Gener. 1438)	222	Sanctuaris (testis 1236)	41
(de Leszno Marsaleus et Capi-		Sanczygnyewsky (Thomas Incisor Cu-	
tan. Lancicien. t. 1493)	320	riae Regis Casimiri t. 1456)	225
(de Jarosław Castellanus Pre-		Sandiwogius (Sedziwoj, Venator Casi-	
mysliensis 1501)	357	miri Ducis Lanciciae)	85
Raslaus (Palatinus)	47	(Comes Cast. Ruden. t. 1284) .	114
Raulus (Canonicus Cracovien. Archidia-		(Comes Succamer. D. Premisl.) .	140
conus Sandomirien. t. 1207)	18	(Comes Succamerar. Calissien-	
Rawa (insigne)	288	sis tes. 1292 et 1297)	146, 156
Resclaus (Comes 1176)	12	(Comes Palatinus Posnanien.) .	170
Rey (Joannes Judex Cracoviensis 1438) .	321	(Palatinus Calissiensis et Ca-	
Rfalanca (Castell. de Sochaczew t. 1221) .	25	pitaneus M. Poloniae)	265, 272
Robert (testis 1220)	22	(Swidwa Palatinus Posnanien-	
Rodoanus	23	sis 1401 et 1408)	272, 281
Rodywil	289	(Subpincerna Calissiensis tes-	
Rola (Nicolaus Custos Lanciciensis et No-		tis 1408)	281
tarius Curiae Regis)	227	(de Ostrorog Palatin. Posnan.	
(insigne)	289	tes. 1422 et 1434)	300, 316
Rolandus (Presbiter Cardinalis et Can-		(de Czarnków Castell. Gne-	
cellarius)	11	snensis tes. 1493)	222
Rosco (Comes, Venator Calissien. t. 1288		(de Czarnków Palatin. Posna-	
et 1298)	126, 157, 160	niensis tes. 1499)	355
Rosezassius (Procurator Wladislavien-		Sando	27, 28
sis tes. 1303)	167	Sandza (Albertus Scultetus de Płowcze) .	223
Roża (Andreas Archiepiscopus Theomo-		Saugabus (Georgius)	289
viensis)	222	Sanziwoyus vide Sandiwogius .	
(Andreas Archiepiscopus Leo-		Sassinus (Sasinus, Castell. de Wisna	
poliensis)	252, 356	tes. 1221)	24
Rpischta (Petrus Cast. Wislicien. 1401) .	272	(Judex Curiae Ducum Czir-	
Rsucovic (Petrus tes. 1220)	22	nensium)	194
Rudgerus (Rudger, tes. 1273)	93	(Castell. Sochaczovien. t. 1402) .	275
(Scultetus de Sokołow t. 1275) .	97	Sbigneus vide Zbigneus .	
(Vicecancellarius Cujavien. tes-		Sbygnevus vide Zbigneus .	
tis 1298)	159	Shylud vide Zbilut .	
Rukutowicz (Wolezko)	289	Scecliza (Petrus Notarius)	139
Rumlik (Nicolaus dictus)	211, 212	Scetheus vide Sicciech .	
Ruph (Martinus)	256	Schaffranyecz vide Szafranec .	
Ruprechtus (testis 1273)	93	Szaffroth (Petrus et Paulus)	308
Rymowidowicz (Joannes)	289	Schkotnyczky vide Skotnicki .	
Rzeczywa (Swanthoslaus)	245	Sdemila (Subagazo Cujaviensis t. 1298) .	159

Pag.		Pag.
	Sdeslaus vide Zdzislaus .	
	Sdislav vide Zdzislaus .	
	Sdzeslaus vide Zdzislaus .	
	Secceh vide Sieciech .	
	Secceynus vide Sieciech .	
82	Segneus (Palatin. Sandomiriens. t. 1257).	
28	Selistryus (testis 1222).	
	Semomisl vide Ziemomysl .	
	Semovitus vide Ziemowitus .	
	Sendivoius vide Sandiwogius .	
75	Sestrzewal (faber).	
	Setegius v. Sethegius vide Sieciech .	
	Setcius v. Seteyus vide Sieciech .	
	Sedziwoj vide Sandiwogius .	
23	Sgota (Comes tes. 1221).	
	Shaphia vide Sophia .	
	Siborius vide Wseborius .	
	Sidilmanus (Berthrammus Scultetus de Mogre tes. 1273).	93
23	Sieciech (Comes et tes. 1221).	
	(Comes Palatinus Lanciencis tes. 1251 et 1261).	60. 85. 86
	(Palatinus tes. 1265).	89
	(Palatinus Siradiensis t. 1279).	110
	(Judex Lanciencis t. 1292).	145
	Siegfried vide Syffridus .	
240	Sienko (Castellan. Leopoliensis t. 1372).	
301	Sigismundus (Kierdeij tes. 1424).	
	(Magnus Dux Lithuan.)	307.
	308. 309. 310. 312. 313. 314.	
	315. 318. 323. 335. 347. 362.	
	363. 364. 365. 366	
	(Bobowski Subjudex Cracoviensis tes. 1433).	311. 317
22	Silvest (testis 1220).	
25	Simo (Symo v. Symon).	
44	(Agazo tes. 1241).	
169	(de Osick).	
	(Succamerarius Calissien. tes. 1314).	184
	(Czayka Advocat. Kozynensis).	341
27. 28	Siro (Abbas Czervinscensis).	
229	Skotnicki (Martinus de Bogoria).	
	Skrzynszy (insigne) vide Labędz .	
267	Slanca (Clemens de Jastrzembra).	
277	(Nicolaus haeres de Lubomirz).	
1421	Slavecz (Castellanus Czirnensis t. 1421 et 1424).	246. 298
188	Slaventa (Castellanus Calissien. t. 1324).	
19. 21	Slavossius .	
107	Slazo .	
	Slup (Nicolaus Judex Dobrinensis 1433, Castell. Dobrinen. 1434).	311. 316
238	Slupco (Plebanus de Rogoszno t. 1372).	
229	Slupecki (Joannes Castell. Sandecen.).	
28	Smatens (testis 1222).	
316	Smoliczski (Petrus Castell. Sanocensis).	
56	Sobeslaus (Succancellar. Curiae t. 1249).	
342	Sobiejski (Sobyeywski).	
26	Sophia (Uxor Ducis Conradi).	
92	(Abbatissa in Olohok).	
289	Sossnykowicz (Myninund).	
143	Spicimirus .	
190	(Castellan. Cracovien. t. 1337).	
256	Spitko (Subpincerna Sandomir. t. 1388).	
257	(Palatinus Cracovien. t. 1389).	
272	(Succamerar. Sandomir. 1401).	
316	(de Tarnów Palatinus Sandomiriensis 1434).	
355	(de Jarosław Palatinus Cracoviensis tes. 1499).	
356	(de Jarosław Castellanus Cracovien. t. 1501 et 1505).	229. 356
289	Srokomla (insigne).	
26	Srzeniavus (testis 1221).	
289	Srzeniawa (insigne).	
19	Stanislaus (Canonicus Plocen. t. 1207).	
51	(Episcop. Posnanien. t. 1245).	
157	(Scriptor Curiae Ducis Polon. Wladislai Loctici tes. 1208).	
170	(Vexillifer Dobrzinen. t. 1304).	
194	(Capellanus Ducum Czirnensium tes. 1343).	
211	(Castell. Malogostien. t. 1354).	
212	(Succatnerarius Gniowcoviensis tes. 1355).	
228	(Plebanus de Rzeczica t. 1364).	

Pag.		Pag.
230	(Gamrat de Sowoklanski Advocatus in Ossiek).	
258. 272	(Pincerna Lanciencis t. 1390 et 1401).	
274	(hacres de Orly).	
289	(Wyssygyn 1413).	
289	(Bulhowthowicz 1413).	
301	(Lupkowski tes. 1424).	
303	(Custos Gnesnensis et Cantor Cracoviensis R. P. Vicecancelarius 1425).	
317	(de Szczkowo Succamerarius Wladislav. t. 1433).	286. 311. 317
316	(Gamrat Castell. Polanecensis tes. 1433).	311. 316
311	(de Goszdna Castellanus Brzezincensis tes. 1433).	311. 316
311	(Bielawski Succamerar. Lanciencis tes. 1433).	311
317	(de Charbinowicze Vexillifer Sandomiriensis t. 1433).	311. 317
316	(Episcop. Posnanien. t. 1434).	316
316	(de Bielawy Castellanus Brzezincensis tes. 1434).	316
316	(de Dobrzelino Succamerarius Lanciencis tes. 1434).	316
332	(dictus Napora).	
341	(de Ostrog Palatinus Calissiensis tes. 1469).	341
341	(de Szydlowiec Zarnoviensis Castellanus tes. 1469).	341
342	(Sobiejski Burgrabius Kczynensis tes. 1480).	342
352. 363. 367	(Janowicz Castell. Trocensis et Capitan. Terrae Samogitiae tes. 1492).	
353	(Oscheiko Judaeus).	
355	(de Chodecz Castellanus Leopoliensis tes. 1499).	355
355	(de Wisnicze Castellanus Premysliensis tes. 1499).	355
355	(de Obyezyerze Castell. Srzemensis tes. 1499).	355
357	(Kmita de Wisnicze Palatinus Belzensis tes. 1501).	357
360	(de Kurozwęki Capitan. Wieluncensis tes. 1501).	360
360	(de Sprowa Capit. Opocznen-sis tes. 1501).	360
360	(Lasocki de Brzeziny Succamerarius Posnaniensis t. 1501).	360
362	(Pietkowicz Capitan. Brestensis tes. 1501).	362
357	(de Młodziejowice Castellanus Radomiensis tes. 1501).	229. 357
357	(Potulicki Castellanus Miedzyrzecensis tes. 1501).	229. 357
363	(Piotrowicz Campiductor Generalis M. D. Lithuan. 1506).	363
367	(Janowicz Zabrzezinski Tenu-tarius in Merecz tes. 1506).	367
218	Staszko (filius Alberti haeredis de Knye).	
157	Stegneus (Comes tes. 1298).	
5	Stephanus (Episcopus Posnanien. 1153).	
6	(Magister et tes. 1153).	
14	(Episcopus Cujavien. 1187).	
19	(Canonicus Plocensis t. 1207).	
22	(tes. 1220).	
23	(de Belna tes. 1221).	
52	(testis 1246).	
55	(Castell. Sandomiriens. t. 1249).	
85	(filius Alberti).	
223	(dictus Woyciechowicz).	
228	(hacres de Bedlno tes. 1364).	
248	(Succamer. Gostinen. t. 1378).	
297	(dictus Puczek de Ostrow tes. 1419).	
298	(Subjudex Czirnens. tes. 1421).	
249	(Prior Monasterii Carthusiensis in Lechnicz 1494).	
	Stiborius vide Wseborius .	
	Stohoszevic vide Stossewycz .	
165	Stoigneus (Comes Cast. Lenden. t. 1301).	
171	Stossewycz (Comes Petrus dictus).	
184	(Petrus).	
83	Strachota (testis 1257).	
77	Strambos (Subvenator tes. 1256).	
22	Stres (filius Comitis Budivoyi tes. 1220).	
6	Stresco (Comes tes. 1153).	
21	(Strezco, Gnys t. cir. a. 1212).	
49	(testis 1242).	
64	(Castell. de Spicimir t. 1252).	

	Pag.		Pag.
Strikowski (Petrus Pincerna Lancicien- sis 1433).....	311. 317	Switrigal vide Swidrygajło .	
Strus (Niczko Burgravius).....	255	Syffridus (Siegfridus, frater de conven. in Ołobok tes. 1273).....	93
Sturm (Theodoricus dictus).....	195	(Com. de Wydalginstein Land- gravii Hassiae fidelis).....	191
Succowicz (Koczan).....	289	Symanus	126
Suchowa (testis 1222).....	28	Symon vide Simo .	
Sudo (Palatinus Sandomiriensis t. 1249). (Succamerarius Cracovien. tes- tis 1249 et 1254).....	55 56. 76	Syndiwoyus vide Sandiwogius .	
Sudomirski (Prandota).....	260	Syroslaus (testis 1246).....	52
Suguegnereus (Succamerarius t. 1233). 38		Szafraniec (Petrus dapifer Cracoviensis 1399 et 1401).....	271. 272
Sulco (Camerarius Ducissae Cuneundao tes. 1275).....	95	(Petrus Succamerarius Craco- viensis 1415).....	291
(Comes, Pincerna Cracoviensis tes. 1279).....	111	(Petrus Palat. Sandomir. 1433). 311	
(testis 1254).....	76	(Petrus de Piaskowa Skala Pa- latinus Cracovien. 1434).....	316
Sulek (Castellanus de Brzesko tes. 1249). 56		(Potr. junior de Piaskowa Ska- ła Succamerarius Cracoviensis 1433 et 1434).....	311. 316
Sulima (insigne).....	289	(Petrus Castell. Wisliciensis et Capitan. Marienburg. 1501). 229. 357	
Sulislaus (Sulizlavus).....	23. 58	Szaksh (Nicolaus).....	291
(Canonicus Cracovien. t. 1236). 41		Szarza (insigne).....	289
(Agazo Sandomirien. t. 1257).. 82		Szekkowski (Stanislaus Succamerarius Wladislaviensis 1433).. 311. 317	
Sunygal (Castellanus Trocensis 1413).. 289		Szczeczicz (Michaël).....	301
Surguth (de Reskum).....	289	Szeliga (Thomas).....	316
Swanthomir (Comes Castell. de Bie- chow tes. 1298).....	160	Szocha (Abraham Palatinus Masoviae).. 264	
Swanthoslaus (Swentoslaus v. Święto- sław). (Pincerna D. Conradi t. 1221). 24. 26			
(Castell. de Spicimir t. 1279).. 110			
(Venator tes. 1298).....	160		
(Scriba Vicecancellarii 1370).. 236			
(dictus Rzeczywa de Magnu- szewo).....	245		
(Castellanus Calissiensis 1401). 272			
(haeres de Siemianczyno).....	302		
Swantopele (Sventopele v. Świętopelk). (Comes Palatinus Cracoviensis tes. 1291).....	143		
(Henczko de Landsberg).....	255		
Swidrygajło (alias Boleslaus Dux Lith- uaniac).....	300. 310. 315. 318		
Swidwa (Sandiwogius Palatin. Posnan.).. 272			
Swinka (Swynky insigne).....	289		

T.

Tawtigerd (Nicolaus).....	289
Theodericus (Theodricus, tes. 1273).. 93	
(Sculdetus de villa Theoderici tes. 1273).....	93
(de Beliglow commendator tes- tis 1306).....	174
(dictus Sturm).....	195
(Vexillifer Posnanionsis 1434). 317	
Thepthucowicz (Waszko).....	241
(Procopius).....	301
Thesim (testis 1246).....	52
Thiczmanus (Judex Rippinensis haeres de Radomino tes. 1349).....	202

	Pag.		Pag.
Thomas (Thoma v. Thomasius, Comes tes. 1153).....	6	Traby (Tramby insigne).....	289
(testis 1221).....	25	Trebeslaus (Threbeslaus, Castellanus de Zbaszyn tes. 1246).....	54
(de Roicowo Capellanus Duc. Conradi tes. 1221).....	26	(Praepositus coenobii Imbra- mowicensis et Advocatus de Tarnawa).....	111
(Subjudex tes. 1222).....	27	Trinitas (S. Ecclesia Cracoviae).....	30
(Castellan. Lancicien. t. 1239). 43		(S. Ecclesia in Blonie).....	127
(S. Ecclesia in Sulejow). 47. 86. 145		Trojan (Troianus, tes. 1220).....	22
(Subdapifer tes. 1251, 1252 et 1260).....	58. 60. 64. 84	(Canonicus Cracovien. t. 1236). 41	
(Cancellarius tes. 1256).....	77	(Judex Dobrinensis tes. 1394). 265	
(Comes Castell. do Rosprza tes. 1291).....	137	(de Lekna Judex Caliss. 1434). 317	
(Castellan. Varsavien. t. 1343). 194		Troyanowicz (Maczko civis Radziejow.).. 225	
(Judex Gniezewien. t. 1355). 212		Troyden (Troydin, filius Boleslai D. Ma- soviae tes. 1278).....	101. 104
(Canonicus Gnesnensis, Pleba- nus Srzedensis tes. 1369).....	236	(Pater Ziemoviti D. Masoviae). 247	
(Pincerna tes. 1391).....	260	Trzebomisliu (Trsehomisliu, Comes Succamerarius Ziemoviti Duc. Cujaviae tes. 1286).....	120
(Szeliga Succamerarius Sira- diensis 1434).....	316	Twardoslaus (Subcancellarius D. Bole- slai t. 1262 et 1275).. 87. 95. 111	
(de Goski).....	344	(Cantor Sandomirien. et Sub- cancellarius D. Boleslai).....	92
(Saneczyniewski Incisor Cu- riae tes. 1456).....	225	(Vicecancell. Cracov. t. 1278).. 108	
Thomeo (Subpincerna Majoris Poloniae Capitaneus 1401).....	272	Twerbud	289
(de Komorniki).....	283		
Thomislaus	126		
(Judex Calissiensis tes. 1366). 234			
(Castell. Sandomirien. t. 1408). 281			
Thylbo (Notarius Curiae Ducum Czir- nensium tes. 1343).....	194		
Ticzco	255		
Ticzon (de Radomsko tes. 1348).....	201		
Tileo (Notarius Curiae Ducum Czirnen- sium tes. 1343).....	194		
Tilo (Thilo, Tylo, civis Posnaniensis).. 90			
(Notarius).....	114. 116		
(Praepositus de Santok t. 1289 et 1292).....	133. 146		
(Advocatus Brzestensis).....	172		
Tilusius	203		
(Civis Brzestensis tes. 1322).. 185			
Tilnysus vide Tilusius .			
Tobias (Vicarius tes. 1236).....	41		
Topor (Thopori insigne).....	289		

U.

Ubislaus (Comes Cast. Calissien. t. 1301). 165	
Ulriens (Vodelricus, Abbas de Paradiso). 98	
(de Boscovie Capitaneus Reg. Poloniae).....	171. 174
(de Ost).....	287
(Civis Miechoviensis t. 1300).. 164	
Unazd	107
Urbanus (Succamerarius Lancic. t. 1292). 148	
Uriel (Episcop. Posnanien. t. 1493). 203. 222	
Uston (testis 1222).....	28

V.

Valterus vide Walterus .	
Vedastus (Sanctus).....	86
Venceslaus vide Wenceslaus .	

	Pag.		Pag.
Victor (de Merzicz Capitaneus Opolien- sis tes. 1386).....	255	W.	
Vigandus (Vexillifer Czirnensis t. 1421 et 1424).....	246. 298	Wadwicz (insigne).....	289
Vilezco (Subdapifer Sandomir. t. 1346).....	196	Walterius (Waltherus, Canonicus Craco- viensis tes. 1236).....	41
Vilczon (Castellanus Sandomir. t. 1354).....	211	(Capellanus tes. 1254).....	76
Villicus (Petrus tes. 1220).....	22	(Plebanus de Stupca t. 1296).....	152
Vincentius vide Wincentius .		(Pincerna tes. 1300).....	163
Virzbantia vide Wyrbantia .		(Braceator in Thorun t. 1300).....	163
Visichlot (Nicolaus).....	218	(de Guntersberg miles).....	233
Visko (de Grochovalsko tes. 1349).....	202	Wanszik vide Weżyk .	
Vislaus (Vislavus, Decanus Cracoviensis tes. 1207).....	18	Warscho (Warsch, Warso v. Warsius). (Dapifer Sandomir. t. 1257).....	82
(Episcopus Cracovien. t. 1239).....	43	(Comes Castellanus Cracovien. tes. 1271, 1275 et 1278).....	91.
(dictus Bathoricz Castell. Bre- stensis tes. 1310).....	181		94. 95. 107
(filius Bolessii de Nexin).....	226	(de Samborzecz Castell. Za- wichostensis tes. 1443).....	311. 316
Vison (filius Comitis Budivoyi tes. 1220).....	22	Warsius vide Warscho .	
(Comes).....	22	Waszko (Thepthucowicz).....	241
Vitco (Thesaurarius tes. 1251 et 1260).....	60. 84	Weżyk (Nicolaus Magister Coquinae Re- gis Wladislai).....	262
(Subagazo D. Conradi t. 1222).....	27	(insigne).....	289
Vitholdus vide Witold .		Wenceslaus (Capellanus tes. 1221).....	25
Vitus (Episcopus Plocensis).....	14. 16. 18	(Subcancellar. t. 1221 et 1222).....	26. 27. 28
(Praepositus Cracoviensis).....	4. 41	(Abbas Czervinseensis 1222).....	27
(Subjudez tes. 1252, judez tes. 1253).....	64. 69	(B. Ecclesia Canonicorum Cra- covie).....	30. 31
(Pincerna Gnesnensis t. 1288).....	131	(Signifer tes. 1233).....	38
Vitto (Capitaneus Russiae tes. 1375).....	242	(Magister tes. 1253).....	69
Vladislaus vide Wladislaus .		(dictus Lis Capitan. Siradien- sis tes. 1314).....	184
Voda vide Woda .		(Palatinus Czirnensis t. 1343).....	194
Vodelricus vide Ulricus .		(Dux Masoviae).....	247
Vogzlaus vide Woyslaus .		(Judez Siradiensis 1401).....	272
Volimirus (Volymirus, Archidiaconus de Ruda tes. 1239).....	43	Wenceslaus (haeres de Piczilas).....	293
(Episcopus Cujavien. t. 1253).....	69	Wenczekobila (Michael miles).....	180
Voluramus	230	Werusch (Bernardus).....	255
Vonca (haeres).....	42	Weysius vide Woyslaus .	
Voneslaus (Succamer. Wladisl. t. 1311).....	183	Wieteo vide Vitco .	
Vosinicus (Cancellarius tes. 1242).....	49	Wiczga (Capitaneus Sandecen. t. 1356).....	214
Voydo (Albertus dictus).....	333	Widgo vide Vitco .	
Voyschykon (de Wojcza Succamerarius Supp. Curiae Regis tes. 1456).....	225	Wido (Abbas Czervinseensis).....	28
		Wilem (de Naaroch nobilis).....	37. 84

	Pag.		Pag.
Wilhelmus (Willelmus v. Willermus).....	41. 163	(Rex Poloniae).....	185. 186. 189.
(Custos tes. 1153).....	6	240. 255. 256. 258. 259. 261.	
(Abbas de Sulejow).....	33. 59	263. 265. 266. 267. 272. 273.	
(Advocatus Siradiensis t. 1279 et 1292).....	109. 144	276. 277. 278. 279. 281. 282.	
Willelmus vide Wilhelmus .		283. 284. 285. 287. 290. 295.	
Willermus vide Wilhelmus .		299. 301. 302. 303. 304. 305.	
Wincentius (Archiepiscopus Gnesnen).....	40	307. 312. 317. 318. 320. 322.	
(Canonic. Cracovien. t. 1236).....	41	323. 324. 326. 327. 362. 365	
(Canc. et Cantor Posn. t. 1278).....	99	(Dux Opoliensis, domin. Wic- lunen. et Russiae).....	239. 241. 254
(filius Palatini Cujaviensis).....	209	(de Kropyecz tes. 1424).....	301
(Castellanus Gnesnen. t. 1370).....	236	(de Opporow R. P. Vicecancell- larius).....	305. 306. 311
(haeres de Czarnkowo t. 1372).....	238	(Jagiellonides).....	309. 314
(Granowski Castell. Naklen- sis).....	263. 272. 278	(Episc. Wladislav. Vicecancell- larius R. P. 1434).....	316. 317
(de Szamotuły Castell. Mie- dzyrzecensis 1434).....	316	(Episcopus Wladislavien. R. P. Cancellarius 1460).....	338
(Archiepiscopus Gnesnensis et Primas 1437).....	318	Wlodimirus (de Łojewo).....	178. 179
(de Bieganow Capitan. Prze- decensis 1455).....	332	(de Borzymowę tes. 1369).....	236
(Episcopus Plocensis tes. 1499 et 1501).....	355. 356	(de Studzieniec tes. 1372).....	238
(Episcopus Wladislav. t. 1505).....	229	Wlosco (Comes Cast. Dobrzinen. t. 1304).....	170
Wintego (Subagazo D. Conradi t. 1221).....	24	Wlosth (Wloston, tes. 1221).....	25
Wirchoslaus (Comes, Dapifer Craco- viensis tes. 1279).....	111	(Subjudez Dobrzinensis).....	226. 227
Wirzeh (frater de conventu in Olobok tes. 1273).....	93	Wlostiborius (Wlostiborius, Praepositus Gnesn. t. 1288 et 1290).....	130. 135
Wisthko (de Wokowicz tes. 1375).....	242	Woda (Petrus de Szczekociny Vicecancell- larius).....	321. 324
Withebno (Witelino? de Okalina Procu- rator Gen. Sandomir. t. 1390).....	259	Woleczko (Kulwa).....	289
Witold (alias Alexander M. D. Lithuan.).....	273. 282. 287. 308. 310. 313.	(Rukuthowicz).....	289
	315. 335. 337. 347. 362. 365	Wolimirus (Cancellarius Ducis Conradi tes. 1241. 1251 et 1252).....	51. 61. 64
Wladislaus (Wlodislaus, filius Odonis Dux Poloniae).....	36. 38. 40. 84. 103	Woyciech (Woycech v. Woiczech). (Comes Castell. Wladislavien- sis tes. 1286).....	120
(Locticus Dux Lanciciae Cujav- viae et Syradiae etc.).....	95. 100.	(dictus Zugel miles t. 1307).....	180
136. 142. 143. 150. 173. 197.		Woyciechowicz (Stephanus Kmetho in Plowczo).....	223
201. 211. 212. 217		Woydylo (Bussulowicz).....	289
(Dux Osventimensis).....	105	Woyno (Vexillifer Sochaczovien. t. 1402).....	275
(Dux Dobrzynensis).....	170	Woyslaus (Woislaus v. Woizlaus, Vica- rius tes. 1236).....	41
(Dux v. Haeres R. Polon. etc.).....	155. 156. 158. 159. 160. 161.	(Abbas de Lubin).....	45. 53
	165. 180. 183	(Succamerarius Cujav. t. 1298).....	159

	Pag.		Pag.
(Comes).....	160	Zaremba (insigne).....	289
(filius Trojani).....	169	(Laurentius Castellanus Sira-	
(Judez Posnaniensis. t. 1324).....	188	diensis 1433).....	311. 316
(haeres de Pomorzany t. 1364).....	228	(Joannes de Kalinowa Capita-	
Woysnar (Wylkolewicz 1413).....	289	neus Siradiensis tes. 1501)....	360
Woysym (Dancykowicz).....	289	Zasotha (testis 1221).....	26
Woythco (Castellanus Camenen. 1401).....	272	Zawisza (Zavissa, Cast. Caliss. t. 1288).....	125
(Castellanus Brestensis 1401).....	272	(Comes, Palatinus Siradiensis	
Wseborius (Stiborius, Castellanus Sira-		tes. 1291).....	137
diensis tes. 1241).....	44	(de Olesnica Subjudex Sando-	
(Dapifer Lancic. t. 1292).....	145. 148	miriensis tes. 1433).....	311
(de Sanchoczino Marsalcus Cu-		(de Kunradzecz Castell. Plo-	
riae Ducis Joannis Masoviensis		censis 1501).....	357
tes. 1416).....	294	Zbigneus (Comes, Castellanus Siradien-	
(Succamerarius Zakroczymien-		sis tes. 1291).....	143
sis tes. 1424).....	246	(Praepositus et Cancellar. Cra-	
(de Borzislawicze Palatin. Lan-		coviensis tes. 1337).....	190
ciciensis 1434).....	316	(Cancellarius Cracovien. 1354).....	211
(de Goski).....	344	(Marescalcus Curiae Regalis	
(Jezory de Guty).....	344	1401).....	272
Wylkolewicz (Woysnar).....	289	(Marescalcus 1411).....	286
Wyrbantha (Virzbantha, Capitaneus Po-		(de Brzezic R. P. Marescalcus	
loniae tes. 1359).....	216	tes. 1416 et 1422).....	243. 300
(de Maloszow tes. 1365).....	232	(Episcop. Cracoviensis t. 1433	
Wyssegierd	289	et 1437).....	311. 316. 318
Wyssygyn (Stanislaus).....	289	Zbilud	5
Wythowd vide Witold .		(Venator Duc. Conradi t. 1221).....	24
		(Castellanus Naklensis).....	189
Y.		Zdzislaus (testis 1220).....	22
Yesz (Nicolaus Scultetus de Plowcze)....	223	(Castellan, de Malogoszcz tes-	
Ymramus vide Imramus .		tis 1239).....	43
		(Sanctuarius).....	79
		(de Rzezica).....	228
Z.		Zechoslaus (Castellanus Calissiensis)....	171
Zabrzezinski (Joannes Castellanus Tro-		Zegotha (Imramus Burgrav. de Czchow).....	214
censis 1492).....	352	(de Moykowicze Vexillifer Si-	
(Joannes Palat. Trocen. t. 1501).....	361	radiensis tes. 1433).....	311. 317
(„ Marescalcus Mag. D.		Zgles (Joannes tes. 1353).....	209
Lithuaniae 1506).....	363. 367	Ziegenhein vide Cyginhain .	
(Stanislaus Janowicz tenuta-		Ziemomysl (Zemomislus v. Ziemomist).....	
rius in Merez 1506).....	367	(Dux Cujaviac filius Duc. Con-	
Zadora (insigne).....	288	radi).....	29. 33. 62. 85. 117
Zaklika (Praeposit. Sandomir. Cancellar.		Ziemovitus (Somovitus v. Semovithus).....	
Reg. 1388)....	256. 257. 259.	(filius Ducis Conradi t. 26. 33.	
	262. 271. 272	43. 44. 47. tes. a. 1242)....	49. 50

	Pag.		Pag.
(Dux Masov. et Czirn. t. 1257).....	76. 78. 82. 193. 208. 214. 274	Zlodziey (Paulus Castell. Malogostien-	
(filius Boleslai Ducis Masoviae		sis 1433).....	311. 316
tes. 1278).....	101. 104	Ztresko vide Stresco .	
(Dux Dobrinensis).....	168	Zugel (Wojciech dictus, miles).....	180
(Junior D. Masov. 1377).....	245. 247	Zulizlaus vide Sulislaus .	
(Dux Masoviae 1408).....	279	Zventozlaus vide Swentoslaus .	
Ziro (Comes tes. 1187).....	14	Zylicki (Zyliczkij Andreas).....	342

INDEX II.

Pagorum, urbium, oppidorum, castrorum, villarum, monasteriorum, silvarum, fluminum, rivorum etc. in tabulis hisce occurrentium ⁽¹⁾.

	Pag.		Pag.
A.		Balino vide Balice .	
Agria (Abieta, Eger, urbs in Ungaria)....	326	Baldrzychow gora (Beldrzykow mons,	
Antiquum Castrum	188	villa in regione Zgiersensi).....	12.
		13. 37. 47. 49. 85	
B.		Bantkowo (Banthcowo, villa).....	297
Babimost (castrum et opp.).....	303	Barchoviz vide Barkowice .	
Baboszewo (Babussa, villa).....	71	Barcik (villa territ. Gostinensis).....	153
Babussa vide Baboszewo .		Barcikoviz vide Barcik .	
Bala vide Biala .		Barkowice (Barchoviz, villa regionis Pe-	
Balalanika vide Bialoleka .		triciensis).....	33. 35. 48
Baldricev vide Baldrzychow .		Barow (castrum et civitas).....	175. 176
Balice (Balino, villa).....	18	Bartniki Barthnyky, (de) Nicolaus custos	
Balin (de) Nicolaus.....	331	Plocensis.....	229. 360
		Baruchowo (villa).....	281

(¹) Ne eadem nomina saepius repeterentur, et ut, quantum fieri posset, regesta jam satis copiosa, redderentur simpliciora, nomini cujusque castrum sive oppidi appositum ordine chronologico magistratus ipsius proprios, tam majores quam minores, dignitatis gradu observato. Sub voce *Polonia* inveniuntur omnes magistratus totius Regni, sub voce *Lithuania* omnes magistratus Magni Ducatus in hoc tomo occurrentes. Itaque index hic praeter oppidorum, villarum fluminum etc. nomina, continebit etiam magistratum fem' secularium quam spiritualium seriem. Annus quique nomini appositus denotat tempus, quo in tabulis nostris idem est allatum.

	Pag.		Pag.
Batkowo (Bathkovo, pagus).....	29	Bieganow (Beganow, villa).....	332
Bayzen (de) Nicolaus Palat. Marienburg. 357		Bielawy (de) Stanislaus.....	316
Bechine vide Buczina .		Bielewicze (villa).....	32
Bechovia vide Biechów .		Bieliniki (Byelynyky villa).....	71
Bedno (villa).....	228	Bieliny (Belna, pagus reg. Opoczniensis).....	23
Beich vide Biecz .		Bielsko (Belscho, villa).....	138
Bela vide Biała .		Bielsk (opp. in Lithuania) (de) Nicolaus Capitan. 1501 ..	361
Belcz (de) Petrus Herbordus.....	213	Bilna (Chrostno in Colomiensi districtu).....	243
Beldrzykow (mons) vide Baldrzy- chow góra .		Birglau (Beliglow, opp.).....	174
Beliglow vide Birglau .		de {Theodericus Commendator.....	174
Belna vide Bieliny .		de {Ditericus Commendator.....	177
Belscho vide Bielsko .		Biskupicze (villa).....	321
Belz (opp. in terra Russiae) (de) Stanisł. Kmita Palat. 1501. 357		Biskupino (villa).....	198
Bertoldisdorff (villa).....	255	Bissekre vide Byszew .	
Bessadi? (de) Joannes Comes Castellani. 183		Bissovia vide Byszewo .	
Beszowo (Bezdrúovo, villa in regione Stopnicensi).....	15	Blógie (Blógie, villa reg. Opoczniensis).....	23. 42
Bezdrúovo vide Beszowo .		(rivulus).....	87
Bergelów vide Birglau .		Blonie (Blonye, opp.).....	127
Bhuzc vide Busko .		(Ecclesia S. Trinitatis in).....	127. 128
Biała (Bela, Bala, villa in regione Petri-		Blosino (Abbatis, villa).....	126
coviensi).....	13	(Episcopi, villa).....	126
(castrum et opp. territorii Ra-		(villa).....	187
vensis).....	103	Bnin (Bnyno v. Bnyn) (de) Petrus Castellanus Gne-	
Białe (Byalé, lacus).....	182	snensis.....	311. 316. 322. 329
Białoleka (villa reg. Varsavien).....	294	Bobra (villa).....	80
Bidgostia vide Bydgoszcz .		Bobrek (Bobrech, villa).....	80. 193
Bieccensis vide Biecz .		Bobrka (opp. in terra Leopoliensis).....	339. 340
Biechów (olim castrum territ. Posnan.).....	160	Bobrowniki (villa).....	202. 227
{Svanthomir Comes 1298.	160	Bochnia (Bochna, opp. in Galicia).....	53.
Castell. {Janussius 1369.....	235	95. 258. 270	
{Georgius 1408.....	281	Bochoviensis vide Biechów .	
Biecz (opp. et districtus in Pal. Cracov.) 82. 230		Boglewice (villa).....	193. 194
{Bronissius 1257.....	82	Bogoria (de) Martinus Skotnicki.....	229
{Domaratus 1416.....	244	Bogumilowice (villa).....	311. 317
{Domarat. de Kobylany 1433. 311		Boguszkow (Boguschkow, villa).....	295
Castell. {Joannes de Tenczyn 1434.....	316	Boguszyce (villa in distr. Cujaviensi).....	286
{Petrus de Branicze 1469.....	341	Boguszyn (Boguschin, villa).....	71
{Joannes Jordan de Zakliczyn		Bohemia (de) Rex.....	173
1505.....	229	(de) Gallus.....	174. 177

	Pag.		Pag.
Brzesze vide Brzeze .		Brzesznycza vide Brzeznica .	
Brzeżany (opp. in distr. Sniatynensi).....	243	Bzura (fluvius).....	215
de {Przedborius.....	222		
Brzeze de {Joannes Lutko Protonotarius			
{Apost. R. P. Vicecancellarius. 226			
{Zbigneus R. P. Marescal. 243. 300			
Brzeziny (district. in Palatin. olim Lan-			
ciciensis).....	228		
de {Stanislaus de Goszdna Ca-			
stellanus 1434.....	311. 316		
{Stanislaus Lasocki.....	360		
Brzeznica (Bresnie, villa reg. Plocensis).....	19		
(antiqua villa).....	122		
(opp. reg. Radomscen.).....	88. 121. 122		
(de) Stanislaus de Bielawy Ca-			
stellanus? 1434).....	316		
Buchine vide Buczina .			
Bucine vide Buczina .			
Buczacz (opp. in terra Haliciensi)			
(de) Michaél.....	316. 327		
Buczine (villa).....	12. 47		
Buda (urbs in Ungaria).....	325. 327		
Busesk vide Busk .			
Bushe vide Busk .			
Busk (opp.).....	15. 18. 20		
(eccl. B. Mariae in opp.).....	16. 21		
(eccl. ancillarum Christi in).....	65		
(sal circa).....	66		
Buzesk vide Busk .			
Bydgostia vide Bydgoszcz .			
Bydgoszcz (Bromberg, urbs).....	69. 118. 178		
Castell. {Boguslaus 1253.....	69		
{Dominicus Comes 1286.....	120		
Vexillif. {Nicolaus de Koscielce 1433.....	311		
(Chorąży) {de) Albertus Canonicus Gne-			
snensis 1480.....	341		
Byrzwenia (villa).....	297		
Byssovia vide Byszewo .			
Byszew (Biseksze, villa).....	64. 124. 134		
Byszewo (Byssovia, villa territor. Bidgo-			
stiensis).....	61. 68. 117. 118.		
124. 131. 134. 135. 182			

C.

Calissia vide Kalisz .	
Camenech vide Kamieniec .	
Camenensis vide Kamien .	
Campa (pagus).....	12. 38. 145. 147. 344
Campina v. Campine vide Kepino .	
Camyenyecz vide Kamienica .	
Camyenięvicze vide Kamieniewice .	
Canthnija (palus).....	89
Cappayn vide Kopojno .	
Carbossovo vide Skarboszewo .	
Chansin vide Zbąszyn .	
Cekow (villa in distr. Calissien).....	290
Charbinowicze (villa).....	311. 317
Charczowka (Charsza v. Karczowka, villa Episcopi Cracovien).....	80
Charna vide Czarna .	
Charsza vide Charczowka .	
Chelmensis vide Chelm .	
Chelm (Chelmo, villa territ. Lanciciensis). 59. 64. 124. 134 (opp. et districtus in Palatina- tu olim Russiae).	
Episcopi {Joannes 1433.....	311. 316
{Mathias 1499.....	355. 356
Chelmno (Culm. opp. in Prussia).....	174
de {Hermannus Episc. 1306. 174. 177	
{Henric. Commend. 1306. 174. 177	
Chenna (pagus).....	12. 13
Cheslino vide Cieslin .	
Chmielewo (Chmelewo, villa).....	70
Chocemino vide Kozmin .	
Chocęń (Goczehene, villa in Cujaviensi- Covaliensi regione).....	2. 57. 150
Chocziczha (villa).....	140
Choczen vide Chorzen .	

	Pag.		Pag.
Bohin	243	Brusowo vide Brudzewo .	
Bólesławiec (castrum).....	338. 343	Bruzewo vide Brudzewo .	
Bolino (Boline, villa).....	70	Brwelino (villa).....	208
Bologie vide Blogie .		Brześć-Kujawski ⁽²⁾ (Brzest v. Brze-	
Borow (Borovo, villa territ. Zamosciensis). 79		szcze, opp.).....	96. 133. 143.
Borzaczyn vide Bożęcin .		144. 151. 158. 172. 173. 177.	
Borzewo (villa).....	294	185. 225. 330	
Bożęcin (Borzaczyn, villa regionis Var-		Succam. {	
saviensis).....	71	(Podkomo- {	
Borzymowo (villa).....	236	rzy) {	
Borzyn (silva).....	231	Wojslaus 1298.....	159
Borzysławice (villa).....	316	Andreas Donin 1434.....	317
Boscowice (de) Ulricus Capitaneus R. P.		Vexillif. {	
171. 174		(Chorągży) {	
Brachcyn (merica).....	205	Nicolaus de Kościelec 1434.....	317
Branicze (de) Petrus Castell. Bieciensis. 341		Mathias Comes 1289, 1292.	
Brensk (villa).....	198	133. 144	
Bresch vide Brzesko .		Andreas 1362.....	218
Brescho vide Brześć .		Martin. de Baruchowo 1401,	
Bresht vide Brześć .		1408.....	272. 281
Bresht vide Brzeźnica .		Andreas de Ludbraniez 1434.....	317
Brestensis vide Brześć .		Fulco 1293.....	151
Brezt vide Brześć .		Joannes 1297.....	156
Briseksze vide Byszew .		Czeslaus 1310.....	181
Brochów (Brohovo, villa reg. Sochacz-		Hermannus 1346.....	196
yiensis).....	27. 28. 71	Judex {	
Brody (Brodi, villa et rivulus).....	71	Andreas 1362.....	218
Brohovo vide Brochów .		Martin. de Baruchowo 1401,	
Brok (fluvius).....	344	1408.....	272. 281
Bromberg vide Bydgoszcz .		Andreas de Ludbraniez 1434.....	317
Bronisław (Bronysław, villa).....	330	Fulco 1293.....	151
Bronkowo (villa).....	155	Joannes 1297.....	156
Brudzewo (Bruzewo v. Brusowo, opp.)		Czeslaus 1310.....	181
64. 124. 134		Hermannus 1346.....	196
(de) Jarandus Cast. Calissien. 357		Vicecan. {	
Brunensis (Lector Bartholomeus).....	66	Subpinc. {	
Brunswig (de) Ernestus et Heinrichus... 191		(Podczaszy) {	
		Thesaur. {	
		(Skarbnik) {	
		Subagazo {	
		(Podkoniu- {	
		szy) {	
		Advocat. {	
		(Wójt) {	
		Tylo 1306.....	172
		(de) Kmitto et Tiluyso cives..	185
		Brześć-Litewski (opp.)	
		(de) Stanislaus Pietkowiez Ca-	
		pitaneus 1501.....	362
		Brzescane (villa).....	79
		Brzesko (opp. in Galicia).....	56
		(de) Sulek Castellanus.....	56
		Brzesnyeza vide Brzeźnica .	
		Brzest vide Brześć .	
		Brzeszcze vide Brześć .	

(2) Provinciae sive Palatinatus *Brestensis* et *Cujaviensis* idem semper significabant, ideoque licet in tabulis nostris legantur voces tum *Brestensis* tum *Cujaviensis*, omnes senatoriae dignitatis magistratus occurrentes sub his vocibus, afforuntur sub voce *Cujavia*. Magistratus vero sic dicti castrenses inveniuntur enumerati sub voce *Brześć-Kujawski*, cum haec urbs regionis et provinciae caput fuisset.

Chodecz (opp. in Palat. Bresten.).	
de { Joannes Capit. Haliciensis. . . 222	
de { Stanislaus Castell. Leopoliensis. 355	
Chodkow (Chotkow, villa reg. Staszovien.) 79	
Chomissina vide Komsin .	
Chorzen (pagus reg. Coninen.).....	3
Chosmanowo vide Kozmianow .	
Choteza (de) Paulus Castellanus Polane-	
censis 1501.....	357
Chowaln vide Kowal .	
Chozmino (villa).....	124
Chranstowo vide Chrzastowo .	
Chrapcowicz (villa).....	242
Chrominna vide Kromnow .	
Chrostno (Bilna in Colomien. distr.)... 243	
Chrunino vide Krubin .	
Chrzastowo (de) Nicolaus.....	317
Chuda (fluvius).....	233
Cichowo (villa reg. Costanensis).....	53
Ciechanow (opp. reg. Plocen.)	
(de) Nadborius de Opino góra	
vexillifer 1416.....	294
Cieslin (Cheslino, villa territ. Bidgostien.) 150	
Cirvenzk vide Czerwinsk .	
Cisow vide Czyżewo .	
Cliczanowo vide Kłęczanowo .	
Cloba vide Kłobia .	
Clodawa vide Kłodawa .	
Cobilani vide Kobylany .	
Cochow v. Cohov vide Kochow .	
Coezyrzeh (pars advocatiae in Szczerwawin) 296	
Colomiensis distr. vide Kołomeja .	
Comorniki vide Komorniki .	
Comsino vide Komsin .	
Conary vide Konary .	
Coneezpole vide Konieczpole .	
Conyn vide Konin .	
Conijskije (villa).....	228
Carchin vide Korczyn .	
Corenovo vide Korzenna .	

Corithnicza vide Korytnica .	
Coritko vide Korytko .	
Coritowo vide Korytowo .	
Coschol vide Koscielce .	
Coszelec vide Koscielce .	
Cosemino vide Kozmin .	
Costen vide Koscian .	
Cosuth vide Koszuty .	
Cossutha vide Koszuty .	
Coszechol vide Koscielce .	
Coszky vide Koski .	
Coszkowo vide Koskowo .	
Cowalna vide Kowal .	
Cracovia (Kraków, urbs). 12. 21. 31. 32.	
47. 55. 70. 73. 80. 81. 87. 91.	
92. 94. 95. 106. 107. 111. 181.	
232. 257. 267. 268. 271. 276.	
279. 280. 284. 291. 311. 321.	
324. 332. 340. 355	
(Ecclesia S. Wenceslai).....	80
(Ecclesia S. Trinitatis).....	30
Fulco 1176-1207.....	13. 17
Iwo 1227.....	30. 32
Vislavus 1230.....	43
Prandota 1249.....	55
Paulus 1278.....	107
Petrus 1401.....	272. 279
Albertus 1422 et R. P. Canc. 300	
Zbignius 1433-1437..	311.
316. 318	
Joannes 1469.....	341
Fredericus Archiepisc. Gne-	
snensis et Cardinalis 1494-	
1499.....	252. 355. 356. 361
Joannes 1505.....	229
Vislaus 1207.....	18
Petrus 1220.....	22
Fulco 1249.....	56
Joannes Donin Sedis Apost.	
Protonotarius et R. P. Vice-	
cancell. 1410-1426....	285.
296. 300. 304	
Creslaus Cancellar. 1494...	252
Nicolaus Krzycki 1501....	359

	Pag.		Pag.
Archidia-		Nicolaus 1337.....	190
conus		Spitko 1389.....	257
		Petrus Kmita 1406....	279. 281
		Joannes de Tarnow 1416-	
		1422.....	243. 300
Praepo-		Palatin.	
situs		Petrus Szafraniec 1434....	316
		Joannes de Czyzew 1438....	321
		Joannes de Pileza 1469....	341
		Spitko de Jarosław 1499....	355
		Petrus Kmita de Wisniczo	
		1501.....	356
Canonic.		Nicolaus de Michałow Castel-	
		lanus 1433.....	311. 316
		Petrus de Kurozwęki 1494....	252
		Petrus 1254.....	76
		Fuleo 1257.....	82
		Zbigneus Praepositus 1337.	
			190. 211
		Subcanc.	
		Sudo 1254.....	76
		Twardoslaus 1278....	108. 111
		Philippus 1287.....	123
Scolastic.		Sudo 1249.....	56
		Nawogius dietus Pankawka	
		1310.....	181
		Andreas 1354.....	211
Custos		Gniewossius de Dalewice	
		1399.....	271. 272
Cantor		Petrus Szafraniec 1415....	291
		Petrus junior de Piaskowa-	
		Skala 1433.....	311. 316
		Petrus de Szydłowice 1501....	357
		Pelka 1352.....	206
		Martinus de Wroclimowicze	
		1434.....	317
Castell.		Nicolaus Beysad 1456....	225
		Jacobus 1262.....	87
		Miroslaus 1278.....	107
		Drogomirus 1390.....	258
		Drogossius 1392.....	262
		Michael 1401.....	272. 275
		Joannes de Olesnica 1406.	
			278. 279
		Paul. de Bogumilowice 1433.	
			311. 317
Palatin.		Joannes Roy 1438.....	321
		Comes Wirchoslaus 1279....	111
		Jesco 1322.....	185
		Petrus Szafraniec 1399. 271, 272	

	Pag.		Pag.
Subpinc.		Joannes 1254.....	76
<i>(Podczaszy)</i>		Kilianus 1254.....	76
Subjudex		Dobeslaus 1403.....	275. 278
<i>(Podszadek)</i>		Sigismundus Bobowski 1433.	
			311. 317
Subdapif.		Pribislaus 1254.....	76
<i>(Podstoli)</i>		Nicolaus Puszczy 1351....	204. 206
		Predslaus 1365.....	232
Plucerna		Nicolaus 1249.....	56
<i>(Czesnik)</i>		Suleo 1279.....	111
Tribunus		Predslaus 1220.....	22
<i>(Wojaki)</i>		Petrus Neorza 1352....	206. 211
		Andreas Galka 1434.....	317
Gladifer		Nicolaus de Chrząstowo 1434.	317
<i>(Miecznik)</i>		Bozistaw 1220.....	22
Thesaur.		Comes Nicolaus 1279.....	111
<i>(Skarbnik)</i>		Petrus Magister 1212....	21
		Andreas 1232.....	36
de		Gerardus Submagister 1236.	41
		Gerardus Civis.....	164
Crampsko		vide Kramsko.	
Crethkow		vide Kretkow.	
Crisanow		vide Krzyżanow.	
Crivin		vide Krzywlin.	
Crobici		vide Krobice.	
Crosthawe		(palus).....	89
Crow		vide Krobia.	
Cruswica		vide Kruswica.	
Cujavia		⁽³⁾ (Kujawy pol. provincia). 68.	
		118. 173. 225. 276. 279. 286	
		(diocesis).....	132. 134
		Wladislaus Locicus....	155. 217
Dux		Lesco.....	166. 175. 178
		Premislaus ..	166. 173. 175.
			177. 178. 182
		Casimirus.....	166. 182
		Stephanus 1187.....	14
Episcop.		Michael 1228-1251. 31. 33. 34. 61	
		Wolimirus 1253.....	69
		Gerwardus 1306.....	173. 177
		Nicolaus 1399-1401....	271. 272
		Joannes 1433.....	311
		Wladislaus Vicecancellar. R.	
Episcop.		1434.....	316. 317
		Wladislaus Cancell. R. 1460.	338
		Petrus 1493.....	203
		Creslaus Cancellar. R. 1499-	
		1502.....	232. 355. 356
		Wincentius 1505.....	229
Decanus		Joannes de Lasko 1501....	359
Scolastic.		Albertus Gorski 1501-1505.	
			229. 359
		Arnoldus 1228.....	32
		Bogussa 1251.....	58. 69
		Jaroslaus 1286.....	120. 178
		Comes Cristinus 1292....	144. 151
		Comes Bronissius 1298....	159
		Albertus 1359 B.....	216
		Jabertus 1361.....	217
Palatin.		Moszczyc 1362.....	217
		Creslaus de Koscielce 1398.	267
		Creslaus 1401-1408 B. 272.	281
		Joannes de Lichin 1433-	
		1438 B.....	311. 316. 321
		Joann. de Opporow 1493 B.	203
		Nicolaus de Koscielce 1501-	
		1505 B.....	229. 357
		Beroldus 1306 B.....	174
		Vislaus diet. Bathoricz 1310 B.	181
		Chebda 1355 B.....	212
Castell.		Pascon 1359 B.....	216
		Woythco 1401 B.....	272
		Cristinus de Smolsko 1433 B.	
			311. 316
Capitan.		(Predburius 1359.....	216
Culm		vide Chełmno.	
Culmine		vide Chełmno.	
Curozwanki		vide Kurozwęki.	
Cuthno		vide Kutno.	
Cychov lacus		.....	53

⁽³⁾ Sub hac voce afferuntur omnes magistratus ecclesiastici, in tabulis *Wladislavienses* dicti; quum in antiqua Polonia diocesis Wladislaviensis idem significaret ac *Cujaviensis*, et vulgo sub hoc nomine nota esset. Ut autem nomina senatorias dignitatis virorum, qui in tabulis *Brestenses* vocati sunt, distinguantur ab iis, qui tantum *Cujavienses* perhibentur, apposita est illis litera *B* (Vide Brześć-Kujawski). Niesieckius saepius hac in re peccavit. Magistratus autem sic dicti castrenses videantur sub voce *Brześć-Kujawski*.

	Pag.		Pag.
Cyginhain (de) Comes Joannes, avunculus Heinrici Landgravii Hassiae. 191		Subpine. Petro 1377. 246	
Cyrwensk vide Czerwinsk.		Judex Groto 1297. 154	
Czarkowo (villa). 238		Mathias 1421. 298	
Czarna (Charna). 87. 344		Subjudex Stephanus 1421. 298	
Czarnawa (flumen in Galicia). 239		(Podsedek)	
Czarne (Scherne, lacus). 182		Thesaur. Lutco 1343. 194	
Czarnikow (opp. ad Noteciam territ. Bidgostien.) 133		(Skarbnik)	
(de) Phalo Castellanus 1289. 133		Archi-	
Sandivogius Cast. Gnesnen. 222		diaconus N. 1297. 154	
de Joannes R. P. Vicecancellar. 236		Capellan. Stanislaus et Jacobus 1343. 194	
Sandivogius Palatin. Posnan. 355		Czerwinsk (opp. territ. Plocensis). 8. 9.	
Czarnocin (villa). 275		51. 52. 72. 82. 127. 274	
Czarnowo (Tarnowo, villa reg. Plocen.). 71		(de) Hospitale. 72	
Czechow (opp. in Palat. Cracovien.). 214		(de) Ecclesia B. Mariae. .... 10.	
Czechonov vide Ciechanow.		24. 25. 26. 27. 28. 76. 112	
Czechow (olim castrum territ. Bochnensis). 82		(de) Jacobus Praepositus. 129	
Joannes 1257. 82		Siro 1222. .... 27. 28	
Castell. Clemens 1403. 276		Olto 1222. .... 27. 28	
Burgrav. Imramus Zegothe 1356. 214		Wenceslaus 1222. 27	
Czeczwia (fluvius). 260		Wido 1222. 28	
Czekanowo (villa). 329		Abbates	
Czermin (Czermino villa reg. Sandomir.). 79		Cziborze (haereditas). 218	
Czersk v. Czyrsko (opp. territor. Var-savien.). 76. 82. 154. 246. 298		Cziran (de) Nicolaus. 331	
Ziemowitus 1256. .... 76. 193		Czmielow (villa). 259	
Dux. Conradus 1288. .... 127. 153		Czorsztyń (Czornsteyn, opp. et castrum). 250. 251	
Boleslaus 1297. 153		Czudecz (castrum in terra Russiae). 210	
Casimirus 1343. 193		Czurwyensk vide Czerwinsk.	
Palatin. Wenceslaus 1343. 194		Czybore vide Sciborze.	
Petrus 1421. 298		Czyrmno (villa in terra Masovien.). 215	
Nemirus 1297. 154		Czyrnsk vide Czersk.	
Castell. Panatha de Boglewice 1343. 193		Czyrwyensko vide Czerwinsk.	
Nicolaus 1353. 209		Czyżewo (Cisow, villa ad parochiam oppidi Czyżewo pertinens). 14	
Slawecz 1421 et 1424. .... 246. 298		Czyzow (de) Joannes Castellanus, Sandomiriensis 1433. 319	
Succam. Nicolaus Gemza 1424. 246		(Joannes Palatinus Cracovien-sis 1438). 321	
(Podkomorzy)			
Capitan. Miecislaus 1377. 246			
(Starosta)			
Vexillif. Wigandus 1421-1424. .... 246, 298			
(Chorąży)			

D.

Dalewice (de) Gniwossius. 271	
Dambane vide Dębiany.	
Dambe vide Dąbie.	
Dambize vide Dembiec.	
Dambowdział (villa). 232	

	Pag.		Pag.
Dambowo vide Dębowo.		Marc-	
Dambrowa vide Dąbrowka.		schaleus Iwanus 1394. 265	
Dambrowa vide Dębowo.		Mauritius 1304. 170	
Dambrowa (villa uti limes terrae Sandomiriensis a terris Russiae). 210		Succam. Albertus 1364. 227	
(de) Joannes Palat. Leopoliensis. 316		(Podkomorzy) Miklo 1408. 281	
Dambrove (villa). 47		Andreas de Lubin 1434 et	
Damstykowce (villa in distr. Halicien.). 243		R. P. Thesaurarius. 317	
Daromin (Daronino, villa reg. Sandomir.). 79		Joannes 1349. 202	
Dawiltowo (Dawilthovo, villa). 337		Dirsko 1362 et 1364. .... 222. 226	
Dąbie (opp. in terra Lancicien.). 64. 134. 266		Capitan. Stanislaus 1304. 170	
Dąbrowa (villa in territ. Opocznen.). 12		(Chorąży) Alexius 1433. 311	
Dąbrowka (Dambrowa, villa territ. Gostinen.). 153		Comes Joannes 1304. 170	
Dedzenenses (haeredes). 237		Misliborius 1349. 202	
Dembiec (Dambize, villa territ. Posnan.). 53		Andreas 1364. 226	
Dębiany (Dambane, villa reg. Sandomir.). 79		Trojanus 1394. 265	
Dębowo (villa). 124. 134		Andreas de Wirzbiezsko 1408. 281	
Dłubna (Dlubna, villa territ. Olkussien.). 94		Nicolaus Slup 1433. 311	
(Conven. SS. Virg. ord. Praemonstrat. in). 94		Subjudex Wlosco 1364. 226	
Dłuska (Dłusko v. Dlusca, villa territorii Coninensis). 67. 127. 139		(Podsedek) Nicolaus de Zlotopole 1408. 281	
Dobieszewice (Dobijescheviche, villa). 329		Subpine. Albertus 1364. 226	
Dobra (villa reg. Pilcensis). 80		Venator Adam de Thuchowo 1364. 226	
Dobraczow (Dobrakow, villa territ. Olkussien.). 80		(Lowczy)	
Dobrechow (Dobrechaw, villa). 48		Dobyn (de) Henricus, Commend. Thorunensis. 174. 177	
Dobrinensis vide Dobrzyń.		Dolany (Dolan, pag. in reg. Coninen.). 2	
Dobrow (villa). 63. 64. 124. 134. 135		Dolessycz. 222	
Dobrzelino (de) Stanislaus. 316		Domaborz (de) Andreas Palatinus Calisiensis. 306. 316	
Dobrzyń (Dobrin opp. et castrum in Palatin. Jumiwladisl.). 168. 169. 170. 199. 264. 282		Domcelavz (Domeczelan apud Długosium villa). 13	
Dux { Ziemowitus. 168		Domosław (Domoslave, villa reg. Pultusciensis). 71	
{ Wladislaus. 197. 201		Doninow (villa). 279. 280	
Castell. { Comes Wlosco 1304. 170		Drecino (Episcopi, villa). 188	
{ Petrus 1364. 227		Drogolinum (villa). 71	
{ Andreas 1394. 265		Drzeberki (villa). 235	
{ Joannes de Kretkow 1433. 311		Drzewica (de) Mathias Vicecancell. 1501. 357	
{ Nicolaus Slup 1434. 316		Dubowa (mons). 243	
{ Nicolaus de Radzykow 1505. 229		Dunajec (fluvius). 249. 250	

Dworzyschowicze v. Dworszowice.	
Dworzyszcze (Waczkowe, villa in distr. Zydaczowiensi)	243
Dymcze (villa)	216
Dzbanschin vide Zbąszyn.	
Dziadowicze (villa in M. D. Posnanien.)	265
Dziadowo (villa)	134. 135
Dziwe (de) Joannes advocatus	333

E.

Ecclesia-Lapidea (villa)	159. 182
Elbing (Elbląg)	163
Erglko vide Rgielsko.	

F.

Falconarius (Glomezensis) villa p. 71 vide Sokolniki.	
---	--

G.

Galicia	81
Galkowo (villa)	198
Gambin vide Gombin.	
Garwolino vide Garwolewo.	
Garwolewo (villa reg. Plocensis)	10. 70
Gastais (liberum pratum circa opp. Kofo)	221
Gawarce vide Gawarzec.	
Gawarzec (Gawarce, villa)	71
Gelenzevo lacus (vide Jelenzewo).	
Glew vide Głowiew.	
Glew (Glewo, villa reg. Proszovien.)	22
Glina (villa in terra Lanciczen.)	228
Gliniany (opp.)	285
Glinki (Glynky, villa)	24
Glinnik (Glynnyk, villa)	296
Glogovia (urbs)	100. 101
(de) Henricus Dux	100. 234
(de) Joannes Protonotarius Ducis Opoliensis	240. 242
Glomezensis (Falconarius villa, p. 71 vide Głowczyn).	

Glovcino vide Głowczyn.

Glovevo vide Głowiew.

Glovi vide Głowy.

Głowa (villa) .....

Głowczyn (villa reg. Plocen.) .....

Głowiew (Glew, pagus parochiae Kucharensis) .....

Głowy (villa) .....

Gnesno (Gniezno urbs) .....

130. 134. 135. 142. 149. 162.

172. 173. 234. 281. 282. 283. 306

Dux { Wladislaus 1233. 38

{ Boleslaus Pius 1278. 98

{ Joannes 1153. .... 5. 6

{ Wincentius. 40

{ Fulco 1232-1252. .... 35. 39.

{ 43. 44. 58. 64

{ Jacobus 1288. .... 124. 133. 135

{ Jaroslaus 1348. .... 197. 216

{ Dobrogostius 1401. 272

{ Nicolaus 1406. .... 279. 281

{ Albertus 1433. .... 311. 316

{ Wincentius 1437. 318

{ Fridericus Cardinalis 1494-1501. .... 252. 355. 356. 361

{ Andreas Róza 1505. 229

{ Janussius Cancellarius D. Ca-

{ simiri 1257. 82

{ Wlostiborius 1288. .... 131. 135

{ Iwo 1348. 201

{ Balduinus 1232. 36

{ Goslaus 1290. 135

{ Creslaus Decanus Cracovien-

{ sis et Cancellar. R. 1494. 252

{ Philippus 1290-1297. .... 135.

{ 141. 156

{ Nicolaus 1348. 201

{ Joannes de Czarnkow 1370. 236

{ Joannes Lutko de Brzeze R.

{ P. Vicecancellar. 1456. 226

{ Gabriel 1288. .... 131. 135

{ Philippus 1288. .... 131. 135

{ Kielezo 1348. 201

{ Stanislaus 1425 R. P. Vice-

{ cancellarius. 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

{ 303

XLIII

Pag.

Michael Ecclesiae B. Georgii	
1246.	54
Thomas 1369.	236
Albertus de Zychlin 1469 R.	
P. Vicecancellar.	341
Albertus de Bydgoscia 1480. 341	
Herkenboldus 1278.	99
Predslaus 1284.	114
Pascon 1359.	216
Wincentius 1370.	236
Joannes 1401.	272
Petrus Bninski 1429-1439.	
304. 311. 316. 322. 329	
Sędziwój de Czarnkow 1493. 222	
Janussius Latański 1505.	229
Miroslaus 1288.	131
Andreas 1284.	114. 125
Vitus 1288.	131
Comes Bogumilus 1293.	149
Abraham 1291.	141
Joannes Mielżyński 1480.	342
Henricus de Novo-foro 1267. 90	
(de) Wladislaus Dux Cujaviae,	
dominus.	217
Mosciczon 1355.	212
Stanislaus 1355.	212
Thomas 1355.	212
Janko 1355.	212
Glew (Gostezlaw, villa reg. Plocensis)	9
Goeschene vide Chocen.	
Goichoe vide Gojcow.	

Gojcow (pagus reg. Opocznen.)	87
Golkowo (villa)	198
Goluchow (de) Raphaël.	320
Gombin (opp. reg. Gostinensis)	27
Gopło (lacus)	150
Gora (villa reg. Rawensis)	101. 145. 147
Gorczyń (Gorcino, villa territ. Siradien-	
sis)	115. 141
Gorewo (villa)	118
Gorka (de) Lucas.	325
Gorsewo (Gorzewo, villa)	68
Gorzechowo (silva)	201
Gorziza vide Gorzyca.	
Gorzno (villa et castrum)	198
Gorzyca (villa in M. D. Posnanien.)	187
Goski (Goskij, villa in distr. Lomzensi) ..	344
Goslawycze (villa)	225. 311. 316
Gostezlaw vide Gocław.	
Gostyn (Gostynin, opp.)	96
Andreas 1353.	209
Stephanus 1378.	248
Goszdna (villa)	311. 316
Gozdzecz vide Gwozdziec.	
Grabie (de) Jarandus Palatinus Juniwla-	
dislaviensis.	311. 316
Grabienice (Grabonowicz, pagus)	3
Grabonowicz vide Grabienice.	
Grabow (villa)	64. 134. 297
Grajow (de) Andreas Donin.	317
Gramzevo vide Grądzin.	
Granow (de) Wincentius Castellanus Na-	
klensis.	272. 278
Grądzin (Gramzevo, villa territor. Coni-	
nensis)	153
Grobewo vide Grabow.	
Grochowska (de) Visko.	202
Grochowisko (Wola, villa)	75
Grodno (urbs in M. D. Lith.) ..	319. 320.
364. 367.	

(4) Vide annotationem ad vocem Inowocław.

	Pag.		Pag.
I.			
Capitan. Alexander Dux de Olszany 1492.....	352	Jackow (Jacove, villa).....	48
Alexand. Juriowicz Dux Castellanus Wilnensis 1501....	361	Jaganczkowo (villa).....	236
Joannes Juriowicz Zabrzezinski 1506.....	363	Jamno (villa territ. Gostynen.).....	153
Guntersberg (de) Jacobus, Walterus et Hennig milites.....	233	Janikowo (villa).....	71
Gutty (de) Wseborius.....	344	Janiszewo (Janissev, villa). 68. 118. 124. 134	
Guzlin (Guzlino, villa territ. Cujaviensis). 143		Jankowice (villa).....	327
Gwidva vide Svidva .		Jannszow (villa).....	64
Gwozdziec v. Gwoszdycz (villa in Galicia in distr. Colomien.) 239. 241		Jaroslau (opp. in Galicia).....	240
H.			
Halicz (opp. terra et districtus)....	243. 340	de Spitko Palat. Cracov. 1499. 355	
Castell. Michaël de Buczacz 1434... 316		„ Castell. Cracovien- 229. 356	
Benco 1401.....	272	sis 1501-1505.....	229. 356
Capitan. Michaël de Buczacz Castella- nus 1434.....	316	Raphaël Castell. Promyslien- sis 1501.....	357
Joannes de Chodecz 1493... 222		Jaroszyn (Jarossino, villa territor. Coni- nensis).....	148. 187
Hassia (de) Henricus Landgravius.....	191	Jasien v. Jassinino (villa reg. Rawen.). 101	
Hocene vide Chocen .		Jastrzamba (de) Clemens.....	266
Hocola vide Otola .		Jasvoni (in) Albertus Narbutt Tenutarius. 367	
Holszany vide Olszany .		Jazdow vide Ujazdow .	
Holstein vide Olsztyn .		Jedlna (opp. in terra Sandomir.).....	296
Holuza vide Oludza .		Jedwabne (villa).....	344
Holyn (villa).....	260	Jelenczewo (villa reg. Szremen.).....	53
Horodlo (Hrodlo opp.).....	289	Jesni (fluvius).....	32
Hosino vide Kosin .		Jeżow (Yezew, opp. territor. Rawensis). 100. 101. 102	
Hostrowo vide Ostrowo .		Ilkusch vide Olkusz .	
Hungaria (Ungaria).....	65. 106. 325	Howo (Ylowe, villa territ. Cujavien.)... 48	
Reges Colomanus et Salomea..... 65		Imbramowice (villa territ. Olkussien.)... 111	
Ludovicus..... 249. 250. 253		(coenobium Ordin. Praemon- stratensis).....	111
Wladislaus..... 324. 326. 327		(Threbezlaus Praepositus de).....	111
		Imramovic vide Imbramowice .	
		Inowłocław ⁽⁵⁾ (Juniwladislavia, urbs). 28. 61. 119. 158. 167. 175. 176	

⁽⁵⁾ Sub hac voce enumerantur omnia magistratus, qui in tabulis cum *Juniwladislavienses*, tum *Wladislavienses* nominantur: quum Wladislaviae nulla unquam castris sedes fuisset. Ut tamen discrimen, quod nonnisi incuria diplomata scribentium, neglectum esse videtur, recte animadvertatur, litteram *W* apposimus nominibus illorum magistratum, qui in tabulis *Wladislavienses* dicuntur. Niesiecius Cromeri aliorumque historicorum sententiam secutus Palatinatum hunc, antea Gnievkoviensem dictum, cum Brestensi-Cujaviensi conjunctum fuisse, minimeque suos proprios magistratus habuisse affirmat; difficileque esse indicare temporis spatium, quo duo hi Palatinatus discerni coepti essent, idquo secundum suam opinionem a. 1400 factum esse. Exhibitus hic a nobis magistratum index huius rei illustrando multum profuturus esse videtur.

	Pag.		Pag.
Domini de			
Leseo, Premislaus et Casimirus 1303).....	166	Kalisz (Calissia, urbs).....	360
Premislaus 1306-1311. 177, 178, 182		(Calissia, urbs).....	46. 90. 114.
Leseo 1307.....	178	146. 157. 161. 162. 173. 184.	
Casimirus 1311.....	182	277. 284. 290. 320. 338	
Mathias 1401 W.....	272	Dirsikraj 1242.....	46
Joannes de Koscielce 1422.....	300	Erkenboldus Comes 1253... 67	
Jarandus de Grabie 1433 W.....	311. 316	Nicolaus 1288.....	125. 133
Palatin. Mathias de Sluzewo 1493... 203		Comes Nicolaus 1301... 165. 170	
Nicolaus de Kretkow 1501.....	229. 357	Martinus 1314-1327... 184.	
Castell. Wojciech Comes 1286 W... 120		188. 189	
Com. Predslaus 1292 W. 144. 151		Predslaus Capitan. Poloniae 1369.....	234. 235. 236
Martinus 1401 W.....	272	Sandiwogius 1396-1401. 265. 272	
Succa-merarius Joannes 1303 W.....	167	Mathias de Labiszyn 1408-1416.....	243. 281
(Podkomo- rzy) Voneslaus 1311 W.....	183	Andreas de Domaborz 1430.....	306. 316
Stanisl. Szczkowski 1433 W.....	311. 317	Martinus de Slawsko 1437... 318	
Vexillif. (Chorąży) Nicolaus de Sciborze 1311 W. 183		Stanislaus de Ostrorog 1469. 341	
Judex Bartossius 1303 W.....	167	Joannes Swidwa de Szamotuły 1493.....	203
Buziwojus 1307 W... 180. 183		Nicolaus Gardzyna de Lubranecz 1501.....	229. 357
Jaroslaus 1401 W.....	272	Joannes 1253.....	67
Mathias 1434 W.....	317	Zawisza 1288.....	125
Subpinc. Mathias 1307 W.....	180	Comes Berwoldus 1291-1297. 139. 141. 156	
(Podczaszny) Albertus 1355 W.....	212	Comes Uhislaus 1301.....	165
Subjudex Pobislaus 1303 W.....	167	Zechoslaus 1305.....	171
Subdapif. (Podstoli) Petrus 1307 W.....	180	Slaventa 1324.....	188
Procurator Roszczassius 1303 W.....	167	Joannes 1370.....	236
(de) Cives et Consules.....	175	Sventoslaus 1401.....	272
Inowłodz (opp. ad Pilicium in Palatinu Lanciciensi).....	263	Janussius 1408.....	281
Irgovo vide Rzgow .		Petrus de Zyrniki 1434... 316	
Jumenti (palus).....	274	Jarandus de Brudzew 1501-1505.....	229. 357
Juniwladislavia vide Inowłocław .		Comes Sandiwogius 1292. 146. 156	
Izbicia (Zbicz, villa reg. Pultuscensis).....	71	Simon 1314.....	184
K.			
Kamieniec (opp. in terra Podoliae)....	333	Albertus de Trlang 1408... 281	
Kamieniewice (villa).....	329	Dobrogostius de Szamotuły 1434.....	316
Kalinowa	284	Raphaël de Goluchow Capitan. Gen. M. Polon. 1438... 320	
		Nicolaus de Pleszow 1434... 317	

	Pag.		Pag.
Jaroslavus 1242.....	46	Burgrav. { Stanislaus Sobiejwski 1480 .	342
Berwoldus 1288.....	125	Kępina v. Kępino (Campine, pagus reg.	
Dirsikraj 1291.....	139	Petrieoviensis).....	23. 43. 44. 48
Petreo 1314.....	184	Kielce (urbs).....	43
Judex { Jacobus dictus Drogoslawicz		Praepo-	
1324.....	188	situs { Prandota 1239.....	43
Thomislaus 1366.....	234	Kijow (urbs).	
Mathias 1401.....	272	Palatin. { Iwan Lwowicz Dux Gliniski	
Jacobus 1408.....	281	1506.....	367
Jacussius Jaca 1408.....	281	Kisielnica (villa).....	344
Trojanus de Lekna 1434.....	317	Klaizyno	233
Subpine. { Ozias Comes 1288.....	126	Kleparzewlass	233
(Podczaszy) Sandivogius 1408.....	281	Kłęczanowo (Cliczanovo, villa torr. San-	
Subjudex { Bodzanta 1408.....	281	domiriensis).....	75
(Podsedek) Pribislaus 1392.....	262	Kliczow (villa et fluvius).....	243
Subdapif. { Rosco Comes 1288 - 1298.		Kłobia (Głoba, villa reg. Cujav.) 2. 57. 69. 150	
(Podstoli) 126. 157. 160		Kłobucko (opp. territ. Wielunen.).....	91
Venator { Comes Petrus de Stohosze-		Venator	
(Lowczy) vic 1305.....	171	(Lowczy) { Comes Laurentius 1271.	91
Burgrav. { Comes Petrus de Stohosze-		Kłodawa (opp. in terra Lancieien.).....	332
(Burgrabia) vic 1305.....	171	Kłopotnica (Głopotnycza fluvius).....	231
Canonie. { Michaël Eccl. B. Pauli 1246. 54		Kneve (de) Albertus haeres.....	218
Kambin (villa).....	28	Kobierniki (villa reg. Sandomirien.)....	79
Kamień (opp. in Palatin. Gnesnon).		Kobylany (de) Domaratus Castell. Bie-	
Woythco 1401.....	272	censis.....	311. 316
Castell. { Albertus 1408.....	281	Kobyłino (de) Hieronimus.....	357
{ Dobrogostius de Kolno 1438. 321		Kobyłniki (villa reg. Plocensis).....	71
Kamienica (villa).....	71	(villa reg. Stopnicensis).....	74
Kamijone (in distr. Colomien.).....	243	Kochow (villa).....	10. 71
Kamionki	233	Kolnica v. Kolnieza (villa) ..	64. 124. 134
Kaniowce (villa in distr. Halicien.).....	243	Kolno	321
Kapisieze (Capisieze, villa).....	235	Kolo (opp. reg. Calissien.).....	219
Karczowka vide Charczowka .		Kolomyja (Colomia, opp. et distr. in ter-	
Kargoszyn (Targoscine, villa in territor.		ra Halicien.).....	239. 241. 301
Prasnicensi).....	9	Komorin (villa).....	79
Karnkow (de) Joannes.....	357	Komorniki (villa).....	283
Karnow (de) Niczko Strus Burgrav. 1386. 255		Komorow (villa).....	64. 124. 134. 164
Karsowo vide Kurszewo .		Komsin (Chomissina, villa ad parochiam	
Karszewo (villa).....	64. 124. 134	Czerwinsk pertinens).....	10. 70
Kazanow (opp. in territ. Radomien.)....	228	Konary (Conary, villa reg. Stopnicen.) ..	75
Kazimierz (Kazimir, opp. territorii Lan-		(opp. in Palatin. Siradiensi).	
ciensis).....	86. 257	{ Pasko de Gostawice 1433-	
Keynia (Kczin, oppid. Palatin. Gnesnen-		1456.	225. 311. 316
sis).....	306. 341. 342		

	Pag.		Pag.
Konieczpole (opp. in Palatin. Siradien.).....		Kozieglowy (Cozyeglow).....	256
(de) Joannes Cancellarius Re-		de { Cristinus Cast. Sandecen. 311. 316	
gni.....	317. 321. 324. 325	Kozłow (villa reg. Miechovien.).....	80. 256
Konin (opp. reg. Calissien.).....	173. 303	Kozmianow (villa).....	108
(de) Joannes Tribunus Sando-		Kozmin (Chocemino, villa).....	64. 134
miriensis.....	317	Kramsko (villa territ. Coninen.).....	58
Kopojno (Cipayno, villa territor. Coni-		Krasnica (villa in distr. Colomien.).....	243
nensis).....	140. 188	Kretkow (de) Nicolaus Palatin. Juniwla-	
Korezyn (Nova-Civitas, opp. reg. Stopni-		dislaviensis).....	229. 357
censis) 20. 81. 258. 277. 280.		(Joannes Castellanus Dobri-	
317. 323		nensis).....	311
Koryczany (Korytane, villa territor. Ol-		Krewiezi (villa).....	80
kussiensis).....	80	Krobewo (villa).....	64. 124
Korytko (villa).....	52	Krobia (Crow, villa territ. Ostrolencen.) ..	14
Korytnica (de) Florianus.....	316	Krobice v. Krubice (villa reg. Plocen.) ..	71
Korytowo (villa reg. Plocensis).....	52	Kromnow (Chrominna, villa reg. Socha-	
Korzenna (Corenovo, villa reg. Opatov.) ..	15	ezoviensis).....	10
Koscian (Costen, opp. et castrum reg.		Kropyecz	301
Posnaniensis).....	325	Krosno (Crosno, villa in distr. Posna-	
(districtus).....	322	niensi).....	304. 322
Capitan. { Lucas de Gorka 1441.....	325	Krosnowa (Crosnova, villa reg. Rawen.) ..	101
Koscielec (Koszeol pagus in regione Co-		Krubin (Chrünino, villa territ. Gostinen.) ..	153
ninensi).....	2. 138	Kruplin (Cruplyno, villa region. Radom-	
{ Nicolaus Palatin. Bresten. ..	229	seensis).....	122
{ Creslaus Palatin. Cujavien. ..	267	Kruswica (opp. et distr. in Palatin. Juni-	
{ Joannes Palatin. Juniwladisl. 300		wladislavien.).....	61. 159. 167
de { Nicolaus Vexillif. Bidgostien. 311		{ Comes Bronissius 1293.....	151
" Bresten. ..	317	Andreas 1303.....	167
{ Andreas Marescalcus Curiae		Dobeslaus 1361.....	217
Reg. 1501.....	357	Joannes 1401-1408.....	272. 281
Kosciol (libera pascua circa opp. Koło) ..	221	Castell. { Abraham Palat. Masov. 1394. 264	
Kosin (Hosino, villa territ. Zamosciensis) ..	79	Tenutar. { Joannes de Lasko 1501.....	359
Koski (hodie Kossewo, villa reg. Pultusc.) ..	82	Praepo-	
Koskowo (Coszko, pagus reg. Lomzen.) ..	25	situs { Joannes de Lasko 1501.....	359
Kossuth vide Koszuty .		Krysk (villa reg. Plocen.).....	51
Kostrow (villa).....	79	Krzein (Kszcio, villa reg. Staszoviensis) ..	79
Koszeol vide Koscielec .		Krzewo (Krevo, villa).....	134
Koszuty (Cossutha, villa territ. Coninen.) ..		Krzycko (de) Ninognemus Palatin. Plo-	
67. 152. 156. 163. 165		censis 1501.....	357
Kotwaszyce (villa in M. D. Posnanien.) ..	265	Krzywagora (villa).....	263
Kowal (opp. territ. Cujavien.).....	60. 97	Krzywin (Crivin, urbs et castr. in M. D.	
Kowala (Cawalno, villa reg. Stopnicen.) ..	74	Posnanien.).....	100. 101. 103
Kozensensis? (Petrus).....	257	Krzyżanow (Crisanow villa reg. Petri-	
		coviensis).....	48

	Pag.		Pag.
Krzyżanowice (Krzizanowicz, villa reg. Stopnicensis).....	73. 74	Lanzaysko (villa in terra Jarosławiensis).....	210
(monasterium ordin. Praemonstratensis in).....	73	Lapidca (ecclesia, villa).....	159. 182
Kszie vide Krzejn .		Latkowo (de) Petrus et Michaël.....	225
Kucice (Kuticze, villa reg. Plocensis).....	71	Ląd (Lenda v. Lenda, opp. ad Wartam territ. Calissien.) 1. 57. 62. 67. 148. 155. 156. 163. 171. 278	
Kunczowice (villa).....	240	Mathias 1253.....	67
Kunradzecz (de) Zawisza.....	357	Gerardus 1288-1296.....	126
Kurowo (villa).....	216	130. 138. 140. 148. 150. 152	
Kurozwęki (opp. et castr. territor. Stopnicensis).....	80	Mathias 1324.....	186
Creslaus Cancellarius.....	252. 343	(de) Hermannus Senior coenobii 1296.....	152
de Petrus Capitan. Cracovien.....	252	Comes Mathias 1253.....	67
Nicolaus Palat. Lublinen. 229. 357		Bodzanta 1288.....	126. 149
Stanislaus Capit. Wielunen.....	360	Comes Stoigneus 1301.....	165
Kutno (Kuthno opp. territ. Gostinen.)		Castell. Predpelco Kopidkowski 1434. 316	
Nicolaus Palatinus Lancicien.....		Joannes Polak de Karnkow	
de et Cap. M. Pol. 1493.....	203. 222	1501.....	357
Andreas Palat. Rawen. 1501. 357		Petrus de Opalenica 1505.....	229
Kuyavia vide Cujavia .		Comes Nicolaus 1284.....	113. 126
Kwiatkowo v. Kwetkowo (Quascovo, pagus reg. Coninensis).....	3. 63. 64. 124. 134. 135	Comes Ozias 1297.....	155
Kwiczko (Quijczko, villa).....	233	Lechnicz (in) monasterium Carthusianum.....	249. 250
Kwilno (Quiliva, villa territ. Lancicien).....	43	Lekno (Lokna, villa et opp. in Duc. Posnaniensis).....	5
Kyschelnicza vide Kisielnica .		Abbas Henricus 1233.....	39
		(de) Trojanus Judex Calissien. 317	
		Lelow (opp. territ. Olkussien).....	95. 266
		Lenda vide Ląd .	
L.		Lenecz (Lencze, villa).....	106
Labiszyn (de) Mathias Palat. Calissien.....	243	Leopolis (urbs in Gallicia).....	242. 251. 252. 253. 327. 336
Lacutow (de) Kuropatwa Castellani. Zawichostiensis.....	244	Archiepiscopus Andreas Roza 1494-1501.....	252. 355. 356
Lacynow (villa).....	136. 137	Episcopus Bernardinus 1505.....	229
Landa vide Ląd .		Coadju-tor Andreas Roza Archiepiscopus Theomovionis? 1493.....	222
Lamberg vide Leopolis .		Palatin. Joannes de Dąbrowa dictus Manzik 1434.....	316
Lanchicia vide Łęczyc .		Sionko 1372.....	240
Lanchino vide Łęczno .		Castell. Hriczko Kierdejowicz 1434.....	316
Lancicia vide Łęczyc .		Joannes de Wisnicza 1452.....	331
Lancoszyn (Lancoschino, villa).....	297	Stanislaus de Chodecz 1499.....	355
Landensis vide Ląd .		(de) Natko Judaeus Teloneator 1452.....	331
Landsberg	255	Lesczyncza (villa).....	75
Langii (paludes).....	260		
Lansko vide Łonsk .			

	Pag.		Pag.
Leszno (Lesno v. Leseno, villa hodie opp. territ. Wschovensis).....	63. 64. 124. 134. 135	Lubes vide Lubusz .	
(de) Raphaël Marescalcus Curiae R. 1493.....	222	Lubiech v. Lubin (villa terr. Posnaniensis).....	45
Libertas Petri (villa).....	213	(de) Andreas R. P. Thesaurarius 1433.....	311. 317
Lichin (de) Joannes Palat. Bresten.....	311. 316. 321	Episcopus Laurentius 1232.....	35
Lichtenhagen (de) Conradus.....	163	Abbas Woyslaus 1246.....	53
Liepnow (villa).....	265	(Opat) Martinus 1278.....	100
Ligheni vide Lijewo .		Lublin (civitas).....	256. 261
Lijewo (villa territ. Cujavien).....	37	Palatin. Nicolaus de Kurozwęki 1505. 229	
Lipia gora (Lippa gora, villa territ. Coninensis).....	126	Eustachius 1351.....	204. 211
Lipnik (fluvius).....	195	Abraham 1362.....	222
Lipte	250	Petrus Kmita 1389-1401.....	257. 271. 272
Lithuania	273. 288. 334. 336. 357. 361. 362. 363. 364. 365. 366	Castell. Michaël 1406.....	279
Magnus Dux		Dobeslaus de Oleśnica 1434.....	316
Alexander alias Witold. 273.		Kmita de Wisnicze 1469.....	341
282. 287. 308. 310. 313. 315.		Capitan. Abraham Castellanus 1362.....	222
335. 337. 345. 353. 361. 362		(Starosta) Petrus de Podgrodze 1434.....	317
Swidrygajło alias Boleslaus.....	300	Tribunus (Wojski)	
Sigismundus. 307. 308. 309.		Lubocin vide Lubotyń .	
310. 313. 314. 315. 318. 323.		Lubomirz (villa).....	277
362. 363. 364		Lubotyń (Lybotin v. Lubocin, villa).....	33. 35. 48
Campi-ductor Gener. Stanislaus Piotrowicz 1506.....	364	Lubranice vide Lubranecz .	
(Hetman W.)		Lubsza (Lubscha, fluvius).....	243
Cancell. Kyesgalowicz de Dawiltowo		Lubusz (villa).....	40. 92
(Kancelarz) 1457.....	337	Lubyn vide Lubiech .	
Nicolaus Radziwill 1492. 352. 363		Luceoricensis vide Łuck .	
Petrus Palat. Trocen. 1492.....	352	Luceza vide Łuciążna .	
Joannes Zabrzezinski 1501.....	361. 363. 367	Łuciążna (rivus).....	49. 87. 228
Subpinc. Nicolaus 1501.....	361	Lucezna vide Łuciążna .	
(Podczaszy)		Luczsko v. Luczka vide Łuck .	
Liticia vide Łuciążna .		Ludbranz v. Lubranecz (Lubraniec, opp. in Palatin. Brestensi).....	
Livonia (provincia).....	349	Gregorius R. P. Vicecan. 203. 222	
Dux Georgius 1366.....	234	de Nicolaus Palat. Calissien. 229. 357	
Lekna vide Lekno .		Andreas Judex Brestensis.....	317
Lokovo	233	Lungensis vide Lekno .	
Lomina vide Łomna .		Lunonici (villa).....	80
Lonezsko (villa).....	208	Lupiza vide Łupice .	
Lubensis vide Lubiech .		Lusky (de) Martinus Notarius.....	337
		Lutheza (fluvius).....	243
		Lybotin vide Lubotyń .	

Lyhtenhagen vide Lichtenhagen.
Lynda vide Ląd.

L.

Łasice (Lasica, villa).....	71
Łask v. Łasko (opp. in terra Siradien.).....	299
Joannes 1422.....	299
Joannes Cancellar. Gnesnen-	
sis 1501.....	229. 359
Jaroslaus Tribunus Siradien-	
sis 1501.....	360
Łąki (villa in terra Lancicien.).....	198
Łęczno (Lanchno, villa reg. Petricovien.).....	13. 48. 58. 59
Łęczycza (Lancicia).....	35. 145. 279. 280. 304
Dux { Wladislaus.....	155. 197. 201
{ Casimirus.....	144. 147
Praepo-	
situs { Joannes 1290.....	135. 145
Decanus { Albertus 1232.....	36
{ Albertus 1232.....	36
Archidiaconus { Joannes 1290.....	135
{ Joseph 1290.....	135
Scolastic. { Nicolaus 1290.....	135
Cantor { Nicolaus Rola ot Notarius	
Custos { 1364.....	227
{ Mstiwuj 1239.....	43
{ Bogussa 1241.....	44
{ Comes Sieciech 1251-1261. 60, 85	
{ Comes Dirsikraj 1292..	145. 148
{ Fal 1348.....	201
{ Joannes 1359-1364. 216. 217. 227	
{ Joannes Ligeza 1399-1406.	
Palatin. { 271. 272. 279	
{ Nicolaus de Opporow 1422..	300
{ Stiborius de Borzysławice	
{ 1434.....	316
{ Albertus Malski 1446.....	328
{ Nicolaus de Kutno 1493. 203. 222	
{ Petrus de Mirow Myszkowski	
{ 1501.....	229. 357
{ Thomas 1239.....	43
{ Panczlaus 1251.....	60
Castell. { Alexius 1292.....	145
{ Comes Joannes 1298.....	157
{ Joannes 1401-1406... 272. 279	

Pag.

Castell. { Joannes de Lankoszyno 1419. 297	
{ Albortus Malski 1433..	311. 316
{ Andreas de Zaxyn 1501....	357
Capitan. { Nicolaus Oporowski 1419..	296
<i>(Starosta)</i> { Raphaël de Leszno 1493... 222	
Cancell. { Joannes 1292.....	145. 148
{ Florianus 1346-1364..	196.
{ 216. 217. 227. 228	
{ Urbanus 1292.....	148
{ Joannes 1349.....	202
Succam. { Nicolaus Oporowski Capita-	
<i>(Podkomorzy)</i> { neus 1419.....	296
{ Stanislaus Bielawski 1433... 311	
{ Stanisl. do Dobrzelino 1434..	316
Vexillif. { Nicolaus 1408.....	281
<i>(Chorąży)</i> { Petrus do Opporow 1434... 317	
{ Budizlavus 1251.....	58
Judex { Sieciech 1292.....	145
<i>(Sędzia)</i> { Petrus 1401-1408.....	272. 281
{ Adam de Thur 1434.....	317
Dapifer { Wseborius 1292.....	145. 148
<i>(Stolnik)</i> { Joannes 1292.....	148
Subpinc. { Dominicus 1348.....	201
<i>(Podczaszny)</i> { Andreas de Wroblow 1434..	317
Subjudex { Nicolaus Jastrzombioe 1397.	
<i>(Podsedek)</i> { 267. 272	
Subdapif. { Michaël 1348.....	201
<i>(Podstoli)</i> { Stanislaus 1390-1401..	258. 272
Pincerna { Petrus Strikowski 1433. 311. 317	
<i>(Cześnik)</i> { Mstiszco 1401.....	272
Venator { Dadzibogius de Piassok 1434. 317	
<i>(Lowczy)</i> { Nicolaus de Grabowo 1419..	297
Tribun. { (do) Mathias roctor scolae 1449. 331	
<i>(Wojski)</i> { Łojewo (pagus territ. Bydgostion.).....	178
Thesaur. { Łomna (Lomna v. Lomina, villa regionis	
<i>(Skarbnik)</i> { Varsavionsis).....	9. 27. 28. 71
Łomza (opp. et districtus).....	294. 344
Judex { Joannes do Trzuszczyn 1400. 344	
Subjudex { Joannes de Jedwabne 1490..	344
Łonsk (Lansko, villa).....	124. 134
Łopacin (Lopaczin).....	310. 315
Łopuchow (villa).....	303

Pag.

Łoyow vide Łojewo.

Łuck (opp. ot castr.)..... 310. 315. 318
Episcop. { Albertus 1506..... 363
Łupice (Lupiza, villa reg. Babimostensis). 98

M.

Maczow (villa in distr. Calissien.).....	284
Magnum sal vide Wieliczka .	
Magnuszewo (opp. reg. Radomien.)... 245	
Makowo (villa territ. Lipnen.)... 168. 169. 202	
Malborg (Marienburg urbs).	
Palatin. { Nicolaus de Bayzen 1501... 357	
Capitan. { Petrus Szafraniec 1501..... 357	
Male (do) Albertus Palat. Lancicien. 1446. 328	
Malogost vide Malogoszcz .	
Malogoszcz (opp. territ. Kielcensis).... 43	
{ Zdislaus 1239.....	43
{ Prihislaus 1249.....	56
{ Stanislaus 1354.....	211
Castell. { Paulus Zlodziej 1433..	311. 316
{ Paulus de Biskupicze 1438..	321
{ Joannes do Sienno 1493-	
{ 1501.....	222. 357
Maloszow (Maloschow, villa).....	232
Malyszyce v. Małszyce (villa territ. Olkussien.).....	80
Manezin vide Męczenin .	
Manoe vide Mianow .	
Manow vide Mianow .	
Marchinovo vide Marcinow .	
Marcinow (villa territ. Coninen.).....	187
Marcinowice (Marcinowicz, villa reg. Miechoviensis).....	80
Marienburg vide Malborg .	
Marulewo v. Marulewy (villa).....	29
Masovia (provincia).....	10. 349
{ Ziemowitus.....	78. 274
{ Boleslaus.....	100
{ Joannes Senior.....	244. 292
{ Ziemowitus Junior.....	245. 247
Dux { Conradus, Boleslaus et Wen-	
{ coslaus.....	247
{ Casimirus.....	319

Pag.

Palatin. { Abraham 1257.....	82
{ Paulus (quondam Palatinus)	
{ 1257.....	83
{ Cristinus 1377.....	246
{ Abraham dictus Szocha 1394.	264
{ Jacobus 1297.....	154
Judex { Joannes 1288.....	129
Pincerna { Abraham 1288.....	129
<i>(Cześnik)</i> { Nicolaus 1288.....	129
Venator { Nicolaus 1288.....	129
<i>(Lowczy)</i> { N. 1155.....	10
Thesaur. { Mednicensis vide Miedniki .	
<i>(Skarbnik)</i> { Mensanczkowo (villa).....	198
Episcop. { Miecz (opp. in Lithuania).	
{ (in) Stanislaus Zabrzezinski te-	
{ nutarius 1506.....	367
Merzicz (de) Victor Capit. Opolien. 1386. 255	
Meschovia vide Miechow .	
Mezano (de) Opizo Abbas.....	70
Męczenin (villa).....	71
Mianow (Manow, villa reg. Zgiersen.)... 12. 47	
Michałow (de) Nicolaus Palatin. Sando-	
{ miriensis.....	243. 300
{ (Nicolaus Castell. et Capita-	
{ neus Cracovien.).....	311. 316
Miechow (Miechovia, opp.).....	36. 164
Praepo- { Henricus 1236.....	41
situs { Fridericus 1232.....	36
Magister { Adam de Komorow 1300..	164
Judex { Gerardus 1300.....	164
Advocat. { Hugo, Hotho, et Hulricus	
<i>(Wójt)</i> { cives.....	164
Miedniki (opp. et castr. in distr. Wilnen).	
Episcop. { Martinus 1499-1505... 229. 354	
Mielna (Myelna, lacus in terra Prussiae). 300	
Międzyrzecz (opp. in Palat. Posnanien).	
{ Janussius 1408.....	281
Castell. { Wincent. de Szamotuły 1434. 316	
{ Stanisl. Potulicki 1501-1505.	
{ 229. 357	
Mikajtyncze (villa in distr. Colomien.)... 241	
Miklusowicze (Mielusovice, villa) ... 275	

LI

	Pag.		Pag.
Mikulín (Miculino, villa reg. Rawensis) . . . 101		Nakel vide Nakło .	
Milejów (villa in reg. Petricovien.) . 13. 43. 47		Nakło (opp. et castr. in Palat. Calissiensi). . . 40. 124. 134. 135	
Mirow v. Myrow (de) Petr. Myszkowski. 229			
Miszin 243		Zbilud 1327 189	
Młodziejowice (de) Stanislaus Castella- nus Radomien. 229. 357		Nicolaus 1370 236	
Moczydlana vide Moczydło .		Wincentius Granowski 1393- 1406 . . . . . 263. 272. 278	
Moczydło (villa reg. Miechovien.) 80		Castell. Mathias Borek de Osieczna. 1446 329	
Moder vide Modrze .		Petrus Gorski 1505 229	
Modrze (villa reg. Posnan.) 54		Nasidlzk vide Nasielsk .	
Modzele (villa) 297		Nasielsk (opp. in territ. Pultusciensi) 9. 71. 83	
Mogilnica (fluvius) 106		Nawrzisewo (villa) 128	
Mogilno (opp. territ. Bydgostien.) 173		Ner (fluvius) 37. 49. 85	
Mogre (villa) 93		Neschud (villa) 71	
Mojkow v. Mojkwicze (villa in terra Siradien.) 295. 311. 317		Nesnawgewo (villa) 128	
Mokova vide Makowo .		Nessow vide Nieszawa .	
Monti (villa) 47		Newodniki (villa) 150	
Morza (villa in distr. Calissien.) . . . 265. 277		Nexin (villa) 226	
Mosciszki (pagus reg. Costanensis) . . . 53		Niepołomice (opp. et castr. in reg. Cra- covien.) 243	
Moscovia 349		Nieszawa (opp. territ. Cujavien.) 174	
Mossina vide Moszna .		Commen- dator (Komtur) { Henricus 1306 . . . . . 174. 177	
Mosszene (de) Jacussius 265		Niewiesczyn (villa territ. Bydgostien.) . . 179	
Mosteżsici vide Mosciszki .		Nir vide Ner .	
Moszna (Moschna, opp. in distr. Posna- niensi) 261. 322		Nossow (Nosovo villa in reg. Opatovien.) . 15	
(de) Petrus 261		Noszylsk vide Nasielsk .	
Motolewice (Motholevici, villa) 53		Nova Civitas vide Koreczyn .	
Mozscho (Morsko? pagus) 2		Novigrod 292	
Mrocza (Mroscha, villa hodie opp. in ter- ra Bidgostien.) 124		Novumforum vide Sroda .	
Mszczonów (villa hodie opp. in terra Sochaczovien.) 248		Nowogrod (magnum) 349	
Murków (villa reg. Plocen.) 71		Nrzestno (villa) 208	
Murzynowo (villa) 234. 235		Nyr vide Ner .	
Mysliborz (Mislabor, villa) 126		Nywescino vide Niewiesczyn .	
Mysłowice (villa) 80			
Myszewo (Misszevo) 294			
N.			
Nadarzyn (Nadarzino) 344			

	Pag.		Pag.
Objezierze (obyezyesze). (de) Stanislaus Castell. Srze- mensis 1499. 355		Opole (urbs) 255	
Okaline vide Okalina .		Dux { Wladislaus 1373-1386 239.	
Odjowicze (villa) 240		Boleo 1381 250	
Ogneline vide Okalina .		Capitan. Victor de Merzicz 1386 . . . 255	
Okalina (villa reg. Opatoviensis) . . . 48. 87		Canonic. Nicolaus 1386 253	
(de) Witebno Procurator San- domir. 259		Oporów (villa terit. Gostynen.) Joannes Palat. Bresten. 1349. 213	
Olboch vide Ołobok .		Nicolaus Palat. Lanciciensis 1422 300	
Olesko v. Oleschko (opp. et castr. in Gallicia) 309. 314		de { Wladislaus R. P. Vicecancell. 1429 . . . . . 305. 306. 311	
Olesnica (Oleschnicza, opp. in Palatin. Sandomir.) 279		Petrus Vexillifer Lancicien. . 317	
de { Dobeslaus Castell. Wojnicen. 1433 311		Orda (Zawolska) 349	
Dobeslaus Castell. Lublinen. 1434 316		(Perekopska) 349	
Joannes R. P. Mareschaleus 1433 . . . . . 311. 316		Orle (villa) 124. 274	
Zawisza Subjudex Sandomir. 1433 311		Orzelec (villa in distr. Sniatynen.) . . . 243	
Olkusz (Ilkuseh opp.) 80		Osiecz (villa territ. Cujavien.) 185	
Olsino vide Olszyny .		Osieczna (Osieczna, villa) 329	
Olszany (de) Alexander Dux 352		Osiek v. Ossiek (villa reg. Lipnen.) . 169	
Olsztyn (castrum in Palat. Cracovien.)		(opp. in terra Biecensi) 230	
Capitan. { Georgius de Swus 1386 . . . 255		Oslonino (villa reg. Babimostensis) . . . 98	
Olszyny (Olsino, villa) 70		Osmolinko v. Osmolino (villa reg. Plo- een.) 51. 52	
Ołobok (Olboch villa reg. Calissiensi) . . . 92. 93. 146		Ossa (flumen in terra Prussiae) 300	
(in) coenobium SS. Virginum Cistercien. ord. 92. 338. 343		Ossow 256	
Oludza (Koluza, villa territ. Olkusien.) . 80		Ossuancim vide Oswiecim .	
Omesznicy (villa) 80		Ossyek vide Osiek .	
Opalenica (opp. et castr. in Palat. Poznan.)		Ossyrz vide Osiecz .	
de { Petrus Castell. Lenden. 1505. 229		Ost (de) Dobrogostius, Arnoldus etc. haere- des. 237	
Petrus Capit. M. Pol. 1480. . 341		Ostapkowce 243	
Opatowice (opp. reg. Scalmirien.) 91		Ostrorog (opp. in Palat. Poznanien.) Sandiwogius Palat. Posnan. 1422 . . . . . 300. 316	
Opavia (de) Nicolaus Dux 1359. 216		Stanislaus Palat. Calissiensi 1469 341	
Opinogóra (villa in Palat. Plocensi.) . . 294		de { Joannes Castell. Posnaniensis 1493 . . . . . 222. 355	
Opoczno (opp. in Palat. Sandomirien.)		Dobrogostius Cast. Pos. 1501. 357	
Stanislaus { 1501 360		Ostrow (dictum Wiczownica, villa) 79	
Capitan. Joannes		de { Cristinus 257. 258. 272	
		Stephanus dictus Puczek. . . 297	

Ostrowans vide Ostrowas
Ostrowas (villa)..... 211. 212. 216
Ostrowo (villa)..... 64
Ostrosno v. Ostrozno (villa).... 124. 134
Ostrzeszow (alias Schiltberg, opp. in te- ra Wielunensi)..... 254
Burgrab. Bernardus Werusch 1386 .. 255
Osventim vide Oswiecim .
Oswiecim (Ducatus in terra Cracov.) .. 105
Dux   Wladislaus 1278..... 105
Otola (Hocola, villa territ. Olkussien). ... 80

P.

Paczonow (de) Florianus Subdap. Curiae 225
Pajeczno (opp. territ. Petricovien.).... 89
Pajczna vide Pajeczno .
Palecznyca 233
Pamperino vide Peperzyn .
Pampow (de) Ambrosius Palat. Siradien. 355
Pangroz (villa)..... 39
Panigrodz (Pogengroza, villa)..... 5
Pantyn (Panthyn, mons.)..... 243
Paradyż (villa reg. Miedzyrzecen. in Pa- lat. Posnan.)..... 98
(Coenobium Cisterciens. ordinis in)..... 98
Parlen (Parlin, villa reg. Plocensis). ... 10. 70
Pascovitz vide Boskowice .
Paseczno (villa)..... 198
Passer (villa) vide Wroblewo 71
Pasturow (Pasturka, villa parochiae Pin- czovien.)..... 13. 48
Paulsteyn (de) Paulus Capit. Reg. Pol. 173. 175. 177
Pczusew (mons)..... 106
Peccare vide Piekary
Pechove vide Pieczew
Peperzyn (Pamperino, villa in Prussia) . 124
Perekopska orda (alias Tartari)..... 349
Petrcow vide Piotrkow .
Petri Libertas (villa)..... 213

Petricovia vide **Piotrkow**.**Petrkovia** vide **Piotrkow**.**Petrow** vide **Piotrow**.

Piaskowa skala (villa reg. Cracov.)... 311
de { Petrus Szafraniec Palat. Cra- covien. 1434..... 316
{ Petrus junior Succamerarius Cracov. 1433..... 311. 316
{ Petrus Szafraniec Castellanus. Wislicien. 1501..... 357

Piassek (Pijaszek villa)..... 317
Piczilas (haereditas)..... 293
Piczistok (Skroda, fluvius)..... 202
Piekary (villa reg. Sandomir.)..... 79
Pieczow (Pechove villa)..... 48
Piestnia (villa et fluvius)..... 243
Pikulkowo (villa territ. Cujavien.).... 143
Pileza (de) Joannes Palat. Cracov. 1469. 341
Pilica (flumen)..... 31. 40
Piotrkow (Petricovia, urbs et distr.) 24. 38. 44. 137. 295. 343. 359. 361. 363.

Piotrow (villa in reg. Szadkoviensi).... 12
(villa in reg. Opatoviensi).... 15
Piotrowice (Petrovice, villa reg. Sand). 79
Pirsna (fluvius)..... 31
Piskorzdol 233
Piysdir vide Pyzdry .
Pleszow (Pleschow)..... 317
Ploczyca 233
Plozica vide Plock
Plock (urbs et distr.) 9. 14. 19. 70. 101. 104. 216. 247. 248. 330

(in) Ecclesia S. Michaelis 70
{ Vitus circa 1207..... 17
{ Getko 1207..... 19
{ Clemens 1348..... 197
{ Dobeslaus 1378..... 248
{ Vincentius 1400-1501. 355. 356
{ Berwoldus 1207..... 19
{ Adlardus 1222..... 28
{ Joannes 1298..... 157
{ Jacobus 1353..... 208

Episcop.**Praepos.**

Decanus { Gunterus 1207-1222..... 19. 28
{ Joannes 1288..... 129
Archi- { Joannes 1207..... 19
diaconus { Gostko 1288..... 129
Cantor { Gothardus 1207..... 19
Custos { Nicolaus de Bartniki 1501.
{ 1505..... 229. 360
Magister { Joannes circa 1207..... 18. 19
{ Gunterus
{ Petrus
{ Goszlaus
{ Andreas
{ Nicolaus
{ Stanislaus
{ Joannes
{ Anselmus
{ Stephanus
{ Arnoldus
{ Gunterus 1222..... 27
{ Paulus de Borzewo Cancell.
{ Ducis Masov. 1416. ... 294. 298
{ Paulus Canonicius Varsavien.
{ 1424..... 246
Palatin. { Getko 1278..... 104
{ Dadzibogius 1359..... 216. 217
{ Ninognemus de Krzycko 1501. 357
Castell. { Hvalislaus 1278..... 104
{ Andreas 1378..... 248
{ Zawisza de Kunradzecz 1501. 357
Succa- { Jacussius 1361..... 217
merarius { Czamborius 1378..... 248
(Podkomo- rzy)
Judex { Gothardus 1378..... 248
Plowcze (Płowce, villa territ. Cujavien.). 223. 225
de { N. Castel. de Słonisko. 223
{ Joannes Plebanus 225
Pnowo (villa)..... 333
Pobiedziska (Pobodis opp. in M. D. Po- snanien)..... 99
Pobodis vide Pobiedziska .
Pocekars (silvae)..... 153
Podborze (villa)..... 243
Podgorzde (de) Petrus..... 317
Podlodow (de) Joannes Cast. Żarnovien. 252

Podmerthin 243
Podolia (terra)..... 309. 310. 314. 315
Podoliniec 251
Podstolicze (Pothstolicze villa in distr. Coninen)..... 306
Pogengroza vide Panigrodz .
Pogonzałowo (villa)..... 198
Polanecensis vide Polaniec .
Poline (villa)..... 198
Polonia.

{ Nicolaus 1187..... 14
{ Albertus Archiepis. Gnesnen. 1433. .... 311. 316
{ Wincentius Archiep. Gnesn. 1437. 318
{ Fridericus archiep. Gnesnen. et Cardin. 1494-1501. ... 252. 355. 356. 361
{ Andreas Archiepis. Gnesnen. 1505..... 229

Palatin. { Benjamin 1291..... 98. 139
{ Otto 1346-1366..... 196. 234
{ Zaklika 1388-1401..... 256
{ 257. 259. 262. 271. 272
{ Albertus Episc. Cracov. 1422. 300
{ Joann. Decan. Cracov. 1426. 304
{ Joannes Episcop. Wladislav. 1433..... 311
{ Joannes de Koniecpol. 1434- 1441..... 317. 321. 324. 325
{ Wladislaus Episcop. Wladisl. 1460..... 338
{ Creslaus de Kurozwęki Episc. Wladisl. 1484-1502... 232
{ 252. 343. 355. 356
{ Joannes de Lasko 1505.... 229

Mares- { Zbigneus de Brzeze 1416- calc. Reg. 1422..... 243. 286. 300
(Marszałek W. Kor.) { Joann. de Olesnica 1433. 311. 316
{ Joannes de Rytwiany 1469. 341
{ Petrus Kmita de Wisnicze 1494-1501..... 252. 356

Thesau- { Andreas de Lubin 1433. 311. 317
rar. Reg. { Petrus de Kurozwęki 1494. 252
(Podskarbi W. Kor.) { Jacobus de Szydłowice 1505. 229

	Pag.		Pag.
Joannes de Czarnkow 1370.	236	Posarzyn (Posarin, villa).....	71
Clemens 1401.....	272	Posnania vide Poznań.	
Nicolaus 1409.....	284	Postrusnicy? (villa).....	79
Joannes Donin Decanus Cracoviensis 1410-1422... 285:		Poszegowo (villa in distr. Posnan.)....	329
290. 296. 300		Potrove (villa).....	47
Stanislaus Custos Gnesnen. et Cantor Cracoviensis 1425.	303	Potrkow vide Piotrkow.	
Wladisl. de Opporow 1429-1433.....	305. 306. 311	Potulicze (de) Stanislaus Castell. Miedzircensis.....	357
Wladisl. Episcop. Wladisl. 1434.....	317	Poznań (Posnania, urbs et dist.).. 22. 37. 90. 115. 116. 154. 188. 222. 236. 304. 305. 322. 326. 329	
Petrus Woda de Szczekociny 1438-1443... 321. 323. 324. 328		Dux Premislaus II..... 98	
Albertus do Żychlin 1469... 341		Stephanus 1153..... 5	
Gregorius de Ludbranz 1493. 203. 222		Paulus 1222-1232. 27. 28. 35. 37	
Mathias de Drzewica 1501... 357		Boguphalus 1242..... 46	
" Episcop. Premysliensis. 1505.....	229	Stanislaus 1245..... 51	
Polonia (Major, provincia).....	290	Joannes 1280-1297. 112. 152. 153	
Ulricus de Boskowice 1305. 171. 174		Dobrogostius 1389..... 257	
Wierzbicka 1359..... 216		Albertus 1401-1406... 272. 279	
Predslaus Palatin. Calissien. 1366.....	234. 235	Stanislaus 1434..... 316	
Sandiwogius Palat. Calissien. 1396.....	265	Andreas 1456..... 225	
Thomeo Subpincerna 1401... 272		Uriel 1493..... 203. 222	
Sandiwogius de Ostrorog. Palatinus Posnaniensis 1434... 316		Joannes 1501-1505... 229. 356	
Raphaël de Góluhow 1438. 320		Nicolaus Krzycki 1501..... 259	
Albertus Malski Palatin. Lancionensis 1446.....	328	Praepositus Joannes 1278..... 99	
Petrus de Opalenica 1480... 341		Wincentius Cancell. 1278... 99	
Nicolaus de Kutno 1493. 203. 222		Albertus de Żychlin 1469... 341	
Połaniec (opp. Palatin. Sandomirien.)		Bogumil. Com. 1242-1246. 46. 54	
Stanislaus Gamrat 1433. 311. 316		Przedpelco Comes 1267... 90	
Castell. Paulus Chotecki 1501-1505. 229. 357		Benjamin 1284..... 116	
Pokoć (urbs).		Comes Sandiwogius 1305... 170	
Nemir 1413..... 289		Pribislaus 1327..... 189	
Capitan. Joannes Zabrzezinski Castellanus Trocensis 1492..... 352		Passek 1370..... 236	
Pomerania (prov.)..... 138. 155		Sandiwogius Swidwa de Ostrorog 1401-1434. 272. 281. 300. 316	
Pomnichowo (villa)..... 71		Sandiwogius de Czarnkow 1499..... 355	
Popielewo (Popelewo, villa)..... 68		Andreas de Szamotuły 1501. 356	
		Petrico 1278-1288... 99. 125	
		Przedpelco 1314..... 184	
		Petrus 1324..... 188	
		Castell. Laurentius 1370..... 236	
		Moszczyc 1401..... 272	
		Mosticzius de Stanszow 1429. 304	
		Martinus de Sławsko 1434... 316	

	Pag.		Pag.
Castell. Joannes de Ostrorog 1493-1499..... 222. 355		Burgarius Paulus de Pnowo 1455... 333	
Dobrogostius de Ostrorog 1501..... 357		Advocat. (Wójt) Andreas 1455..... 333	
Boguslaus Castell. de Ujście 1284..... 116		Przedmoszczanie vide Przemęczany.	
Pasco 1408..... 281		Przemancowo (villa)..... 262	
Petrus Cordebog 1426-1434. 303. 311. 316		Przemęczany (villa territ. Miechovien.).. 80	
Stanislaus Lasocki 1501... 360		Przemysł (urbs in Gallicia).	
Jaroslavus 1408..... 281		Andreas Roża Archiepiscop. Leopoliensis 1501..... 356	
Theodricus 1434..... 317		Mathias 1505..... 229	
Petrus de Opalenica 1480... 341		Castell. Nicolaus de Wisnicze 1434... 316	
Domaratus 1242..... 46		Stanislaus de Wisnicze 1499. 355	
Nicolaus 1278-1284... 99. 116		Raphaël de Jarosław 1501... 357	
Gniewomirus 1288..... 125		Przerąb (Przeramb).	
Wojslaus 1324..... 188		(de) Joannes Cast. Sirad. 229. 357	
Nicolaus 1408..... 281		Przewody (Przewody, villa reg. Sandomiriensis)..... 79	
Abraham de Zbąszyn 1433-1438..... 311. 317. 321		Przygodzice (villa in distr. Calissien.).. 320	
Wincentius Cantor 1278... 99		Pskow (urbs)..... 349	
Joannes 1372..... 238		Ptove (villa)..... 98	
Martinus de Sławsko 1414... 290		Pucenow (pagus)..... 12	
Bernardus de Słomowo 1372. 238		Pucinowo (villa)..... 145. 147	
(de) Janco Włodarius v. Procurator 1284..... 116		Pusnowo vide Pucinowo.	
Pozegowo (villa in distr. Posnaniensis).... 322		Pyeskova scala vide Piaskowa Skala.	
Prasnysz (Prasnissch opp. et district. in Palatin. Masoviae)..... 292		Pylcia (de) Otto 1356..... 214	
Premislovo (villa)..... 15		Pyriz (villa)..... 78	
Prephno (Kremno? lacus)..... 182		Pysdor vide Pyzdry.	
Prisseca (villa)..... 98		Pyskovo (villa)..... 333	
Prussia 163. 291. 349		Pyzdry (opp. territ. Coninen.).. 156. 160. 162. 165. 173	
Episcop. Christianus 1228..... 32			
Magister Conradus 1306... 174. 176. 177		Q.	
Prussinove (villa)..... 47		Quascovo v. Quatkowo vide Kwiatkowo.	
Pruszcze (villa)..... 238		Quiliva vide Kwilno.	
Pruszczyn (Pruszczyno, villa)..... 71			
Pruth (flumen)..... 243		R.	
Przechody (Przychody, villa reg. Pilcens.) 80		Radagoste vide Radogoszcz.	
Przedborz (opp. provinciae Sandomir.).. 43		Radecznicza (Radeczniczka)..... 233	
Przedecz (opp. territ. Cujavien.)... 332. 333		Radeow vide Radziejów.	
Capitan. Wincentius 1455..... 332			

	Pag.
Radogoszcz (villa territ. Lancicien.) . . .	49
Radomino (de) Thiczmannus haeres . . .	202
(two haeres)	282
Radomskie (de) Tiezon	201
Radom (urbs)	229. 256. 258. 273
(Mistigneus 1337.	190
Clemens 1401	272. 276
Castell. Stanislaus de Młodziejowice	
1501-1505	229. 357
Radonia (Rudena, villa reg. Opocznen.) .	87
Radoskowicze (villa reg. Sandom.)	189. 190
Radzeyow vide Radziejow.	
Radziec (Radzlai, villa)	124
Radziejow (Radziejewo, opp. territ. Cu-	
javiem.)	158. 173. 177. 180.
185. 225. 276	
Radziejowice (villa in terra Sochaczow.)	229
(de) Andreas Castell. Socha-	
czoviensis 1505	229
Radzlai vide Radziec.	
Radzikow v. Radzykow (de) Nicolaus	
Castell. Dobrzynen. 1505	229
Radzymin v. Radzymin (villa territor.	
Plocensis)	344
Rafałów (villa reg. Lancicien.)	77
Ralolvy (in distr. Colomien.)	243
Ramhovo vide Rembow.	
Rapalow vide Rafałów.	
Rathno (opp. in terra Chelmensi) . . .	310. 315
Rawa (Rawka, fluvius)	104
Rawa (opp. et distr. in Palatin. Masoviae)	245
Palatin. Andreas de Kutno 1501	357
Prandota de Threzyana 1505. 229	
Capitan. Pribislaus 1402	275
Vexillif. (Chorąży) Goworko 1377	246
Subpinc. (Podczaszy) Florianus 1377	246
Thesaur. (Skarbnik) Nicolaus 1353	209
Rezijelimi (deserta in distr. Calissien.) .	320
Rechovo vide Rzechow.	
Rembow (Ramhovo, villa reg. Orłovien.)	153
Reskum (de) Surguth	289

Respir vide Rosprza.	
Rezan (urbs et provincia)	349
Rgielsko (Erglżko, villa in territ. Bydgo-	
stiensi)	5
Riblicz (villa)	240
Rippin vide Rypin.	
Rithffianij vide Rytwiany.	
Robczyce v. Ropezyce (opp. in Pala-	
tinat. Sandomirien.)	260
Rogaszyce (Rogaschicze, villa)	320
Rogożno (opp. in Palatin. Posnanien.) .	238
Castell. Predslaus Potulicki 1480	342
(de) Slupco Plebanus	238
Roicowo (villa)	26
Rokitno (villa territ. Olkussien.)	80
(villa territ. Varsavien.)	154
Rosslanska (Wola, villa)	231
Rozprza v. Rosprza (Rospir, opp. et	
castrum reg. Petricovien.)	43. 40
Adam 1261	85
Comes Mostigneus 1287	122
Comes Thomas 1291	137
Ambrosius Pampowski 1493	222. 252
Hieronim. de Kobylino 1501. 357	
Castell. Nicolaus 1242	49
Rsochovo (villa)	134
Rubow (villa)	83
Ruczow (de) Joannos 1327	188. 189
Ruda (castrum in terra Wiolunen.) . . .	43
Castell. Sandiwogius 1284	114
Archi- Wolimirus 1239	43
diaconus (villa in distr. Sochaczovien.) .	274
Rudeno vide Radonia.	
Rulichow vide Rzuchow.	
Ruś (villa in terra Dobrzynen.)	197
Ruscow (libera pascua circa opp. Koło)	221
Russia (terra)	272. 340
Palatin. Joannes de Tarnow 1501-	
1505	229. 357
Capitan. Otto 1362	222
Vitto 1375	242

	Pag.
Judex (Petrus Browy 1375	242
Russowo (in distr. Calissien.)	302
Rybino (villa)	68
Rypin (opp. et oastr. in terra Dobrzynen.)	199
Castell. Bernardus 1364	227
Petrus 1394	265
Jacussius de Serzigi 1434	316
Judex Thiczmannus haeres de Rado-	
mino 1349	202
Rytwiany (villa in distr. Staszovien.)	
de Derslaus Palat. Sandomirien. 341	
Joannes Marescalcus Regni. 341	
Rzechow (Rechovo, villa reg. Solecen.) .	15
Rzeczycza (de) Zdzislaus	228
Rzeszow (opp. et distr. in Gallicia) .	209. 210
Rzgow (Irgowo, villa reg. Coninensis) .	3
Rzuchow (villa reg. Lancicien.)	63. 124

S.

Sabowo vide Zabowo.	
Sadki (villa)	124. 134
Sadlno vide Saltno.	
Sadłowice (Sawlonichi, villa reg. San-	
domiriensis)	79
Sadow (Zadowo, villa reg. Coninensis)	
63. 64. 124	
Saltno (Sadlno, villa reg. Bydgostiensis)	
61. 68. 118	
Samborzec (Samborzecz, villa reg. San-	
domiriensis)	
(de) Warsius Castell. Zaw-	
hostien. 1433	311. 316
Samociąsko (villa in territ. Culmen.) . .	182
Samoczansko vide Samociąsko.	
Samogitia (terra pol. Żmudz.)	334. 345. 365
Capitan. Stanislaus Janowicz 1492 .	
352. 363. 367	
Samostrzele (villa)	124
Samsieczno (villa)	124. 134
Sanhocin (Sanhoczino, villa)	294
Sancia vide Sanka.	

	Pag.
Sandecz (Sącz v. Sądecz, opp. in Palati-	
natu Cracoviensi)	56. 251. 270
Gethco 1240-1254	56. 57
Pelca 1346	196
Cristin. de Koziegłowy 1401-	
1434	272. 276. 279.
281. 311. 316	
Joannes Słupecki 1501-1505.	
229. 357	
Capitan. Wiczga 1356	216
Petrus 1365	232
Succam. (Podkomo-	
rzy) Cristin. de Koziegłowy 1388. 256	
Sandomierz (Sandomiria distr. et civi-	
tas)	12. 31. 32. 47. 54. 81.
189. 190. 258. 286	
Praepo- Petrus 1327	189
situs Zaklika Cancell. Reg. 1388. 256	
Archi- Raulus 1207	18
diaconus Albertus de Żychlin 1469	341
Custos Gozlaus 1221	23
Cantor Twardoslaus 1271	92
Comes Adalbertus circa 1212. 20	
Pacoslaus 1228-1254. 32. 43. 75	
Sudo 1249?	55
Segneus 1257	82
Comes Janussius 1271-1278.	
91. 107	
Otto Comes 1291	143
Albertus Comes 1310	181
Joannes 1351	204. 211
Joannes de Tarnow 1399-	
1401	271. 272
Cristinus 1406	279
Nicolaus de Michałow 1416-	
1422	243. 300
Petrus Szafraniec 1433	311
Spitko de Tarnow 1434	316
Joannes de Tenczyn 1437	318
Joannes de Tarnow 1501	356
Jacobus 1239	43
Stephanus 1249	55
Boguphalus 1257	82
Castell. N. 1291	143
Petrus Nosal 1322-1337. 185. 190	
Wilczon 1354	211

	Pag.		Pag.
Castell.	{ Cristinus de Ostrow 1401-1403..... 272. 276	Sarpsko (villa).....	246. 294
	{ Gniewossius 1406..... 279	Sarzechewo (villa in terra Dobrzynen.)	264
	{ Thomislaus 1408..... 281	Sascow vide Zaszkow.	
	{ Joannes de Czyżow 1434... 316	Sawlonichi vide Sadłowice.	
Succa-	{ Falizlaus 1249..... 56	Stantoc vide Santok.	
merarius	{ Dobieslaus 1351..... 204	Searozovia vide Skaryszow.	
(<i>Podkomo-</i>	{ Spitko 1401..... 272	Scepusium v. Scepusiensis vide Spiz.	
<i>rzy</i>)	{ Andreas Ciolek 1434..... 316	Schamothuli vide Szamotuły.	
Vexillif.	{ Stanislaus de Charbinowicze	Scharncov vide Czarnkow.	
(<i>Chorąży</i>)	{ 1433..... 311. 317	Scherne vide Czarne.	
Judex	{ Albertus 1401..... 272	Schidlowiecz vide Szydłowiec.	
	{ Joann. de Sprowa 1433. 311. 317	Schiltberg (alias Ostrzeszow opp. in ter-	
Dapifer	{ Boguslaus 1254..... 75	ra Wielunen.).....	254
(<i>Stolnik</i>)	{ Warscho 1257..... 82	Schirchowa vide Szyrchowa.	
	{ Laurentius 1275..... 95	Schovinyecz vide Szowinieć.	
Subpinc.	{ Abraham 1346..... 196	Sciborze (villa territ. Bydgosien.).....	183
(<i>Podczaszy</i>)	{ Spitko 1388..... 256	Sciborzyce (Styborche, villa territ. Ol-	
Subjudex	{ Prandota 1390..... 258	kussien.).....	94
(<i>Podśędok</i>)	{ Zawisza de Olesnica 1433... 311	Scolatove vide Skolatowo.	
Subdapif.	{ Vileceo 1346..... 196	Scriseva v. Scrissewo vide Strużewo.	
(<i>Podstoli</i>)		Sczithno vide Szczytno.	
Agazo	{ Sulislaus 1257..... 82	Sczkovo vide Szczkowo.	
(<i>Koniuszy</i>)		Sczmielow vide Czmielow.	
Subagazo	{ Pelka 1352..... 206	Sdinuyovice vide Zdunajowice.	
Cancell.	{ Fulco 1257..... 82	Seeechovia vide Sieciechow.	
Tribunus	{ Joannes de Konin 1434... 317	Secluk vide Siekluki.	
(<i>Wojski</i>)		Sedlec vide Sielce.	
Procurator Gen.	{ Witebno de Okalina 1390... 259	Segovend (villa).....	9
Sanka v. Sonka (villa territ. Cracov.)... 76		Serzigi (de) Jacussius.....	316
Sanok (opp. et distr. in Palat. Russiae)... 206		Sewze vide Szewsk.	
Castell.	{ Petrus Smoliezski 1434... 316	Sgowanthka vide Zgłowiączka.	
	{ Mathias Bal. 1501..... 357	Sgyr vide Zgierz.	
Capitan.	{ Petrus 1352..... 206	Siardeza (Zathca, villa reg. Pileensis)... 80	
	{ Nicolaus de Chrzastowo 1434. 317	Sidinez (fluvius).....	203
Santhee vide Santok.		Sieciechow (opp. in territ. Radomien.)... 35	
Santok (olim. castr. in Palat. Posnan.)... 37		Siekluki (Secluk, pagus reg. Radomien.)... 28. 193. 194	
Castell.	{ Dirsikraj 1288..... 125	(de) Jacobus Castell. Wojni-	
	{ N. 1232..... 37	censis 1505.....	229
Praepos.	{ Bogumilus 1278..... 99	Sielce (Sedlec, villa).....	70
	{ Tilo 1289-1292..... 133. 146	Siemianczyno (villa).....	302
Sanzečno vide Samsieczno.			
Sarnoe (villa).....	42		
Sarnowe vide Zarnow			
(forum in).....	24		

	Pag.		Pag.
Sienna v. Senno (villa territ. Bydgo-		Subcane. { Jaszko 1287.....	123
stiensis).....	124. 134	Advocat. { Wilhelmus 1292.....	144
(de) Joannes Castell. Malo-		(<i>Wójt</i>)	
gostien. 1501.....	357	Siepra (fluvius).....	106
Sieradz (Siradia urbs ad Wartam, et		Siliow vide Sulejow.	
distr.)... 3. 109. 110. 122. 123.		Siradia vide Sieradz.	
137. 158. 295. 318		Sironimo vide Żeromin.	
Dux	{ Wladislaus Loctieus... 100. 155	Sitna (villa).....	198
	{ Leseo Niger..... 88. 108. 109	Sitnik (fluvius).....	213
	{ Sieciech Comes 1279..... 110	Skarbimierz (opp.).....	
	{ Comes Zawisza 1291..... 137	Praepos. { Mathias de Drzewica 1501... 357	
	{ Clemens 1324..... 188	Skarboszewo (villa territ. Posnanien.)... 187	
Palatin.	{ Chebda 1361..... 217. 222	Skaryszow (opp. in distr. Radomien.)... 32	
	{ Jacobus Koniecpolski 1401-1408..... 272. 281	Skawa (Scava, fluvius).....	105
	{ Martinus de Kalinowa 1433.	Skawina (fluvius).....	106
	311. 316	Skokom (Scokom, villa reg. Coninen.)... 187	
	{ Ambrosius de Pampow 1499. 355	Skolatowo (Scolatowe villa reg. Plocen.)... 9. 71	
	{ Wszebor 1241..... 44	Skoraczewo (villa in M. D. Posnanien.)... 124	
	{ Paulus 1287..... 122	Skoraschovo vide Skoraczewo.	
	{ Comes Zbigneus 1291..... 143	Skotniki (Skothnik villa in Bydgos. terr.)... 166	
Castell.	{ Martinus 1401-1408... 272. 281	Skroda (Piczistok, fluvius).....	292
	{ Laurentius Zaremha 1433.	Skrzyn.	246
	311. 316	Skrzynki (lacus).....	329
	{ Joannes de Przeramb 1501-1505..... 229. 357	Slavena vide Slawno.	
Succam.	{ Comes Joannes 1291..... 137	Slavencino vide Slawęcin.	
(<i>Podkomo-</i>	{ Przeclaus 1401..... 272	Slavossov vide Slaboszow.	
<i>rzy</i>)	{ Thomas Szeliga 1434..... 316	Slavseho vide Slawsk.	
Capitan.	{ Wenceslaus dictus Lis 1314. 184	Slotopole vide Zlotopole.	
(<i>Starosta</i>)	{ Chebda 1359..... 216. 222	Slotopolicze vide Zlotopolice.	
	{ Joannes Zaremha 1501..... 360	Slubzee vide Slupca.	
Vexillif.	{ Zegota de Mojkwieze 1433.	Slaboszow (Slavossov, villa reg. Miecho-	
(<i>Chorąży</i>)	311. 317	viensis).....	20. 21
	{ Mathias 1279..... 110	Slawęcin (Slawęczyño, villa).... 64. 124. 134	
Judex	{ Comes Miscissius 1287. 122. 137	Slawno (Slavena, villa reg. Opocznen.)... 23	
	{ Wenceslaus 1401..... 272	Slawsko (pagus reg. Coninen.)... 3. 138.	
	{ Petrus 1408..... 281	140. 290. 316. 318	
	{ Petrus de Widawa 1433. 311. 317	Slomow (Slomowo, villa in distr. Calis-	
Subpinc.	{ Dobeslaus 1390..... 258	siensi).....	238
(<i>Podczaszy</i>)		Slonsk v. Slonsko (opp. in terra Cu-	
Plincerna	{ Paulus 1279..... 110	javiensi).	
(<i>Cześnik</i>)		Castell. { Oswaldus de Płowcze 1363. 223	
Tribun.	{ Jaroslaus de Lasko 1501... 360		
(<i>Wojski</i>)			
Thesaur.	{ Albertus 1279..... 110		
(<i>Skarbnik</i>)			
Cancell.	{ Michaël 1270-1291. 110. 122. 137		

	Pag.		Pag.
Shugocino (villa territ. Coninen.).....	126	Castell. { Stresco 1252.....	64
Skupca (Slupza, opp. terr. Coninen.).....	152. 163	{ Swanthoslaus 1279.....	110
(de) Joannes Castellan. Sande-		{ Comes Joannes 1291.....	137
censis 1501.....	357	Spitkowo (Spithcowo, villa).....	90
Sluzewo (villa territ. Cujavien.).....	50	Spiz (Scepusia terra in Palat. Cracov.)..	222
de { Bronissius.....	181	Capitan. { Petrus Kmita de Wisnicze	
{ Mathias Palatin. Juniwladisl. 203		{ 1493.....	222
Smogorzow (Smogorow) (de) Wincentius.	188. 189	Sprowa (villa in distr. Kielcensi).	
Smolsko (villa in distr. Calissien.).....	316	de { Joannes.....	311. 317. 360
Smurokow (Zmrocov, villa reg. Miecho-		{ Stanislaus.....	360
viensis).....	41	Sraba (fluvius).....	32
Sniatyn (distr. in terra Halicien.).....	243	Sreme vide Szrem .	
Sobota (Sobotha villa reg. Sandomir.)...	79	Sroda v. Srzoda (Novum forum, Neu-	
Sobotka (pagus parochiae Chelmnensis).	4	markt, opp. in Silesia). 74. 88.	
Sochaczew (opp. et distr. in Palat. Ma-		90. 111. 122. 147. 235	
soviae).....	112. 154. 275	Praepo- { Nicolaus de Zukowo 1506 ..	267
{ Rfalanca 1231.....	25	Pleban. { Thomas.....	236
Castell. { Nemirus 1378.....	248	Sroki (silva).....	243
{ Sassinus 1402.....	275	Sropsko (villa).....	29
{ Andreas de Radziejowice		Stampis (villa).....	13
{ 1505.....	229	Standow (Standau v. Thandow, villa)...	13
Suceam. { Andreas 1378.....	248	Stanszow (Stanschow, villa).....	304
(Podkomo- rzy)		Staralaka (Staralanca, villa).....	3
Vexillif. { Wojno 1402.....	275	Starareka (rivus).....	90
(Chorazy)		Starodub (villa in distr. Zydaczewien.)..	243
Judex { Nicolaus 1402.....	274	Starolomza (de) Mathias.....	340
Subjudex { Mroczko 1402.....	274	Stawice (Stawiecz, villa reg. Cujavien.)..	331
Thesaur. { Pierzchafa 1402.....	275	Stefanow (Stephanow, villa).....	47
(Skarbnik)		Stibor (villa).....	13
Notarius { Andreas 1402.....	275	Stolpezathe	243
Sokolniki (villa reg. Plocen.).....	72	Stozysz (de) Pakoslaus.....	209
Sokolow (villa reg. Gostynen.).....	96. 97	Strasowiz vide Straszewo	36
Soleza (fluvius).....	106	Strassevizi vide Straszowek .	
Solegodon (villa) vide Sulejow ?.....	79	Straszewo (Ztrassowo, pagus).....	5
Solnik (villa).....	74	Straszówek (villa).....	48. 84
Sorbkowo vide Szarbkow .		Strelech (villa).....	47
Sostuca vide Szostka .		Stromiec v. Strumiec (borra).....	194
Sowgodsko (de) Albracht Korewa....	289	Struzewo (Seriseva, villa reg. Plocen.)..	10. 71
Sowoklanski (de) Stanislaus Gamrat... 230		Strzelce (pago Sulejoviensi proxima villa). 12	
Spechecaw vide Swięciechow .		Strzelice (villa in distr. Zydaczoviensi). 241	
Spicimierz (Spicimir opp. in Palatinatu		Studeniowo (villa).....	80
Siradiensi).....	64		

	Pag.		Pag.
Studzenecz (villa).....	238	Syrocin (Syrocino, villa).....	194
Stwolno v. Stvolno (villa territ. Posna-		Syroda vide Sroda .	
niensis).....	166	Szamotuly (germ. Samter, opp. et castr.	
Styborche vide Seiborzyce .		in Palatin. Posnanien.)..	
Suchodoł (planicies).....	243	{ Wincentius Castellan. Mie-	
Suchorambzke vide Suchoręczek .		{ dzyrzeczensis 1434.....	316
Suchoręczek (villa).....	124	{ Dobrogostius Succamer. Ca-	
Suchorowicze (villa).....	74	{ lissien. 1434.....	316
Suchowo (villa).....	135	{ Joannes Swidwa Palatin. Ca-	
Sudech vide Sandecz .		{ lissien. 1493.....	203
Sudomiria vide Sandomierz .		{ Andreas Palat. Posnan. 1501. 356	
Sukkowo (villa).....	198	Szarbkow (Sorbkowo, villa reg. Szydło-	
Sulegew vide Sulejow .		wiensis).....	75
Sulejow (opp. in reg. Petricoviensi). 12.		Szarlej (villa in distr. Wielunen.).....	212
13. 23. 36. 37. 42. 43. 44. 47.		Szczawin (de) Nicolaus advocatus.....	296
49. 58. 84. 86. 109. 136. 145. 147		Szczecin (Tucina, villa terr. Zamoscien). 79	
Abbas { Willermus 1231.....	35	Szczekociny (opp. territ. Olkussien.)... 214	
(Opat) { Guillermus 1232.....	33	{ Petrus 1356.....	214
{ Wilhelmus 1251. 1.....	85	{ de { Petrus Woda Vicecancell. R.	
{ Petrus 1251-1261.....	58. 59	{ 1438.....	321. 323 324. 328
Suligow vide Sulejow .		Szczepanowo (pagus in reg. Lancicien). 12	
Sulio vide Sulejow .		Szczkowo (villa in distr. Cujavien.)....	286
Supierzyce (villa).....	198	Szczodre (villa).....	233
Svecehov vide Swięciechow .		Szczonowo (villa territ. Posnanien.)... 171	
Svescecov vide Swięciechow .		Szczytno (villa).....	274
Svinarovo vide Swiniarowo .		Szczyty (villa).....	193. 194
Svynicze vide Swinice .		Szechovo vide Szetlewo .	
Swaroczino (villa).....	274	Szetlewo (pagus reg. Coninen.).....	3
Swidwa v. Svidva (Gvidva, villa in		Szewsk (Sewzc, villa).....	128
distr. Zakroczymiensi).....	10	Szlachcino (villa).....	329
Swiatlowo (Szwijathlovo, villa).....	320	Szobiszowicze (villa).....	306
Swidnik (major, villa in terra Lublinen). 261		Szostka (villa territ. Cujavien.).....	166
Swięciechow (pagus reg. Opoczniensis).		Szowiniec (villa).....	322
23. 48. 87		Szrem (Srem, germ. Schrim, opp. et castr.	
Swiniarowo (pagus).....	3	in distr. Costensi Palatin. vero	
Swinice (Svynicze, villa).....	179	Posnan. situm). 149. 172. 278. 326	
Swola (villa).....	128	{ Comes Joannes 1293.....	149
Swus (de) Georgius Capitan. Olsztynen. 255		{ Comes Petreo 1305.....	172
Syluiow vide Sulejow .		{ Joannes 1401-1408... 272. 281	
Sylvio vide Sulejow .		{ Stanisl. de Objezierze 1499. 355	
Syras vide Sieradz .		Swirsz (fluvius).....	243
		Szydłowiec (opp. et distr. in Palat. San-	
		domirien.).....	

	Pag.		Pag.
de { Stanislaus Castell. Żarno- viensis 1469.....	341	Tlukawy (Tlukavi, villa).....	237
de { Petrus Succamerar. Craco- viensis 1501.....	357	Tonch (de) Henricus civis Posnanien.....	115
Jacobus Thesaurarius 1505.....	229	Toruń (Thorun v. Thorn, urbs).....	163.
Szyekluka vide Siekluki .		164. 174. 177. 330	
Szyrchowa (villa).....	230	de { Nova civitas.....	163
		Moneta.....	179
T.		Commen- dator { Conradus Saccus 1300.....	163
Taczow (Thaczow, villa reg. Radomien.).....	244	(Kontur) { Henric. de Dobin 1306. 174, 177	
Targoscine vide Kargoszyn .		Vice- Commen- dator { Gozwinus 1300.....	163
Tarnawa (Tarnova, villa terr. Olkussien.).....	111	Sculletus { Apez 1300.....	163
Tarnow (Tharnow, urbs in Galicia).		(Soltys) {	
Joannes Palat. Sandomirien- sis 1399.....	271. 272	Tozawcz (silvae).....	153
Joannes Palat. Cracoviensis 1416-1422.....	243. 300	Trabczyn (villa territ. Coninen.).....	113
de { Spitko Palat. Sandomir. 1434. 316		Trabino (Trambino, villa in terra Dobri- nensi).....	197
Joannes Palat. Sandomirien- sis 1501-1505.....	229. 356	Transchacz vide Trzęsacz .	
Joannes Palat. Russiae 1501- 1505.....	229. 357	Trebol vide Trzebol .	
Tarnowo vide Czarnowo .		Trethes vide Trzecieź .	
Tęczyn (Tenczyn v. Thanczin, castr. reg. Cracovien.).....		Trischino vide Trzeszczyno .	
Joannes Castellanus Craco- viensis 1399.....	271. 272. 276	Trlang (de) Albertus Succamerar. Calis- sienensis.....	281
Joannes Cast. Biecen. 1434. 316		Trojanow (Trojanowo, villa reg. Socha- czoviensis).....	27. 28
de { Joann. Palat. Sandomir. 1437. 318		Troki (opp. et distr. in M. D. Lithuaniae).	309. 314. 350
Joannes Cast. Cracov. 1469. 341		Palatin. { Jawnus 1413.....	288
Andreas Castell. Wojnicen- sis 1494 et 1501.....	252. 355. 357	{ Petrus 1492.....	352
Thandow vide Standow .		{ Joannes Zabrzeziński 1501.....	361
Theodorici (villa).....	93	{ Nicolaus Radziwill 1506. 363. 367	
Theomoviensis (Archiepiscop. Andreas Róža).....	222	{ Sunigail 1413.....	289
Thossoc (villa).....	25	Castell. { Joannes Zabrzeziński 1492.....	352
Threzyana vide Trzciana .		{ Stanisł. Janowicz 1506. 363. 367	
Thur vide Tur .		Canonic. { Joannes 1501.....	362
Thuran (de) Ditericus civis Wladislavien. 175		Tropessino vide Trabczyn .	
Thurzna vide Tuczno .		Trzciana (de) Prandota Palatin. Rayen- sis 1505.....	229
Tkolc (villa).....	198	Trzebawie (villa).....	303
Tłuchowo (villa reg. Lipnen).....	226	Trzebol (Trebol, castrum territ. Wado- wicen. hodie villa Trzebonia).....	106
		Trzeszczyno (Trischino, villa).....	61. 68.
		117. 344	
		Trzęsacz (villa territ. Bydgostien).....	132

	Pag.		Pag.
Trzyciąż v. Trzecieź (villa territ. Ol- kussiensis).....	94	Varsavia (pol. Warszawa).	
Tuchapi vide Tuczępy .		Castell. { Thomasius 1343.....	194
Tuchow (Thuchowa, villa).....	256	{ Joannes de Radzymino 1490. 344	
Tucina vide Szczecin .		Succam. { Alexius de Nadarzyn 1490... 344	
Tuczępy (villa reg. Szydlowskiensis).....	15	(Podkomo- rzy)	
Tuczno (Thurzna, villa reg. Juniwladisl.).....	167	Dapifer { Cristinus 1353.....	209
Tupadły (minor Tupadla, villa in Palati- nat. Plocensi).....	342	(Stolnik)	
Tur (pagus).....	4	Pincerna { Daszkon 1343.....	194
(de) Adam Judex Lancicien.....	347	(Cześnik)	
Tusine vide Tuszyn .		Tribunus { Pribislaus 1343.....	194
Tuszkowo (villa in M. D. Posnan.).....	124. 134	(Wojski)	
Tuszyn (opp. reg. Petricovien.).....	84	Advocat. { Bartholomaeus 1343.....	194
Twer (Twerzija, urbs et ducatus).....	349	(Wójci)	
Tyniec (villa reg. Cracovien.).....	91	Canonic. { Paul. Canonic. Plocen. 1424. 246	
		{ Paulus de Borzewo Cancell. Joannis D. Masov. 1416. 294. 298	
		Veglowach vide Głowy .	
		Veleno vide Wieleń .	
		Veligavez vide Wielka wieś .	
		Vetsza (fluvius circa opp. Koło).....	220
		Vicovo vide Wykowo .	
		Vidinow (villa circa flumen Pruth).....	243
		Vilno vide Wilno .	
		Virbez (rivus).....	152
		Viskidno vide Wiskitno .	
		Visla vide Wisła .	
		Vislicia vide Wislicia .	
		Visoke vide Wysokie .	
		Vissocine vide Wysocin .	
		Vitelno vide Wtelno .	
		Vitovia vide Witow .	
		Viznicia (villa).....	15
		Vladislavia (juvenis vide) Inowłocław .	
		Vochrz (villa).....	42
		Voichice vide Wojcin .	
		Volboria vide Wolborz .	
		Volborica (fluvius).....	32
		Vroncino v. Vronztino vide Wrąbezyn .	

V.

Valachia	349
Varschoviensis vide Varsavia .	

W.

Waczkowe (Dworzyszcze, villa in distr. Zydaczew).....	243
---	-----

	Pag.		Pag.
Walny (Valny, locus).....	233	Wilkowice (Wylcowyecz, villa terr. Plo-	
Wamberkow	256	cen.).....	76
Wanchoz vide Wąchock .		Wilno (Vilno). 308. 313. 337. 350. 352. 362	
Wancock vide Wąchock .		Episcop. { Albertus 1492-1506... 229. 352	
Wangaree vide Węgrze .		361. 363. 367	
Wanvelno vide Wawelno .		Canonic. { Nicolaus de Żukowo 1506... 367	
Wanzoyno et Wansovono vide Wię-		Palatin. { Monwid 1413..... 288	
zownia .		{ Nicol. Radziwill 1492-1506.	
Waradin (urbs).....	328	352. 363	
Warmia (provincia).		Castell. { Minigail 1413..... 288	
Episcop. { Lucas 1499-1505. 229. 355. 356		{ Alexander Juryowicz 1501-	
Warschovia vide Varsovia .		1506..... 361. 363. 367	
Warta v. Wartha (flumen)... 122. 188. 220		Winarie vide Winiary .	
(opp. reg. Calissien.).....	219	Winiary (villa reg. Stopnicen.).....	18. 79
Advocat. { Henricus 1362..... 219		Wirchocino v. Wirzechocino vide	
(<i>Wój</i>)		Wierzchocin .	
Wąchock (opp. reg. Opatovien.).....	54. 70	Wirzbąsz (villa in distr. Colomien.)... 241	
Wawelno (villa reg. Wyrzycensis).....	134	Wirzbiczsko (villa).....	281
Welewici vide Wielewice .		Wirzbno (villa).....	273
Wenczslawicz (de) Nicolaus dictus Rum-		Wirzbowicz (villa in distr. Colomien.) 243	
lik haeres.....	211. 212	Wiskitki (Wyskidk. opp. in reg. Socha-	
Wethle (idem quod Wyethle).....	310	czewien.).....	25
Węgrze (Wangaree, villa reg. Sandomir.) 79		Wiskitno (villa).....	124. 134. 188. 189
Wiczownica (vel Ostrow, villa).....	79	Wislica (Wislicia, urbs in Palat. Sando-	
Widawa (villa reg. Varsavien.).....	311. 317	mirien.).....	43. 65. 91
Wieleń (Fehlen, villa reg. Babimosten.).. 98		Palatin. { Pacoslaus 1239.....	43
Wielewice (Wöllwitz, villa in Prussia).. 124		{ Ostassius circa 1212.....	21
Wieliczka (Magnum sal, opp. in Galicia).	80. 258	{ Mstuy 1249.....	56
Wieliszew (Wyelyschewo, villa reg. Var-		{ Abraham 1254.....	74
saviensis).....	71	{ Comes Boleslaus 1271.....	91
Wielka-wieś (villa territ. Olkussien.)... 94		Castell. { Henricus 1351.....	204. 206
Wieluń (opp. et terra in Palat. Calissien.) 284		{ Petrus Rpiszta 1401.....	272
Capitan. { Stanisl. de Kurozwęki 1501. 360		{ Clemens 1408.....	281
{ Bernardus 1401.....	272	{ Florianus de Korytnica 1434	316
Judex { Marczisz 1460.....	338	{ Petrus Szafraniec 1501-1505	
Burggrav. { Hanko de Uszyce 1386.....	255	229. 357	
Wierzbica (villa territ. Olkussien.).....	80	Præpo-	
Wierzchocin (Wierchocino, villa in M.		situs { Jacobus 1249.....	56
D. Posnan.).....	68. 124. 134	Wisła (Visla, Vistula) 78. 79. 91. 132.	
Więzowno (villa).....	61. 68. 118	258. 264	
Wilczow (Wilkow, villa terr. Olkussien.). 80		Wisłoka (Visloca, villa).....	15
		(fluvius).....	205. 231
		Wisnensis vide Wizna .	
		Wisnicz (Wisnicz, villa reg. Kielcensis).	

	Pag.		Pag.
Nicolaus Castell. Premyslien.		Joannes 1351.....	204
1434.....	316	Nicolaus 1401-1406... 272. 279	
Joannes Castell. Leopoliem.		Dobeslaus de Olesnica 1433. 311	
1452.....	331	Castell. { Domaratus de Kohylany 1434	316
Kmita Castell. Lublinensis		{ Andreas de Tenczyn 1494-	
1469.....	341	1501.....	252. 355. 357
Petrus Maresc. Reg. et Capi-		Jacobus de Sickluki 1505... 229	
taneus Scépusiensis 1493 -		Wokowicz (villa).....	242
1494.....	222. 252	Wola (villa).....	124. 134. 194
Stanislaus Castell. Premysl.		(Libertowska villa territ. Ol-	
1499.....	355	kussien.).....	80
Petrus Kmita Palat. Cracov.		(Rosslauska).....	231
1501.....	356	(vulg. Grochowisko, villa).... 75	
Stanislaus Kmita Pal. Belzen.		Wolborz (opp. reg. Petricovien.).....	31
1501.....	357	Wratlavia vide Wrocław .	
Wissegrad vide Wyszogrod .		Wratzlav vide Wrocław .	
Witow (Vitov, villa reg. Siradien.)... 15. 86		Wrąbezyn (villa territ. Coninen.).....	160
Wizna (Wisna, opp. et castr. in Palat.		Wroblewo (villa Reg. Plocen.).....	72
Masoviae).....	24	Wroblow (villa in distr. Wielunen.)... 284	
Castell. { Sasinus 1221.....	24	(de) Andreas.....	317
{ Jmislaus 1297.....	154	Wrocimowice (Wrocimowicze villa	
Judex { Joseph de Kisielnica 1490... 344		reg. Miechovien.).....	317
Subjudex { Paulus de Kisielnica 1490... 344		Wrocław (Wratlavia, urbs).....	40. 74
Tribun. { Nicolaus de Kepa 1490.... 344		Episcop. { Laurentius 1232.....	35
(<i>Wojski</i>)		Decanus { Mileus 1290.....	135
Wladimiria vide Włodzimierz .		Wroczeni (villa).....	297
Wladislavia v. Włodislavia (^e) (Włocławek v. Władysławów) opp. reg. Coninen. 3. 33. 34. 132. 180. 183. 330		Wronowo (Unanowo pagus reg. Conin.) 3	
Wladizlavia (juvenis) vide Juniwladislavia .		Wspline (villa).....	172
Włocławek vide Wladislavia .		Wtelno (Vitelno, villa territ. Bydgostien.)	178. 179
Włodzimierz (Wladimiria castr. et opp.)	310. 315	Wydalginstein (de) Comes Syfridus Land-	
Włoszczowice (villa territ. Stopnicen.) 79		gravii Hassiae fidelis 1341... 191	
Woecha vide Wojcza .		Wyethle (idem quod Wethle).....	315
Wojcin (Voichice villa reg. Opoczniensis) 87		Wykowo (Vicowo, villa reg. Plocen.)... 71	
Wojcza (villa reg. Stopnicensis) ... 18. 225		Wyskidk vide Wiskitki .	
Wojnica vide Wojnicz .		Wysocin (villa territ. Cujavien.).....	48
Wojnicz (Wojnica opp. et castr. in Galicia).		Wysoka (villa).....	233
		Wysokie (villa).....	203

(^e) Cum diocesis in hoc oppido constituta polonice *Cujaviensis* vocaretur, ideo Episcoporum ceterarumque ecclesiasticarum personarum index offertur sub voce *Cujavia*; magistratus autem tum senatoriae tum castronsis dignitatis attulimus sub voce *Juniwłocław* (Juniwladislavia), quum hic nunquam castrī sedes fuisset.

	Pag.		Pag.
Wyszogrod (opp. et castr. territ. Plocen.)	71. 131. 132. 182	Zbąszyn (opp. et castr. germ. Bentschen in M. D. Posnanien.)	54
Ducissa (Elisabeth 1359)	215	Castell. { Trebeslaus 1246	54
Castell. { Comes Joannes 1307. . 180. 183		{ Albertus 1288	131. 146
Judex { Paulus 1378	248	(de) Abraham Judex Posnan.	
		1433	311. 317. 321
Y.		Zbicz vide Izbicia .	
Yedwabne vide Jédwabne .		Zbikow v. Zbijkow (villa reg. Varsav.)	246
Yezow vide Jezow .		Zche (aquae et prata)	179
Ylowe vide Jlowo .		Zdmnajowice (villa)	108
Z.		Zgierz (Sgvyr, opp. reg. Lancieien.)	34
Zabartowo (Zabartow, villa territ. Byd-gostien.)	130	Zgłowiączka (villa)	70
Zaborowo	294	Zioczyno (villa)	194
Zadowo vide Sadow .		Zlavscho vide Slawsk .	
Zagorowo (Zagrovo, opp. territ. Conin.)	187	Zloczow (opp. in distr. Leopoliem.)	327
(villa territ. Olkussien.)	94	Zlotniki (villa)	218
Zakliczyn (de) Joannes Jordan 1505	229	Zlotopole (villa reg. Lipnen.)	281
Zakroczyrn (opp. reg. Plocen.)	246	Zlotopolice (villa reg. Plocen.)	72
Succa- { Wsehorius 1424	246	Zmrocov vide Smrokow .	
merarius		Zochazov vide Sochaczew .	
Zakrzewo (villa)	64. 124	Zossinidna (villa)	98
Zalesie (Zalassyc, villa reg. Plocen.)	72	Ztrassowo vide Straszewo .	
Zansechno vide Samsieczno .		Zudaczoviensis vide Zydaczew .	
Zaskow v. Zaszkw (Zaxichov, villa territ. Ostrolencensis)	9. 71	Zudomer vide Sandomierz .	
Zasow (villa territ. Tarnovien.)	142	Zyrraz vide Sieradz .	
Zathsa vide Siardeza .		Z.	
Zawichost (opp. reg. Sandomirien.)	66. 78	Żabno (Sabno, villa in distr. Posnan.)	304. 322
(monasterium ord. S. Clarae in)	78. 81	Żabowo (villa)	72
{ Imramus 1401-1403	272. 276	Żar v. Żarek (mons)	106
{ Kuropatwa de Laczutow		Żarnow (Sarnowe opp. in distr. Opoczy-nensi)	23
{ 1416	244	{ Pacoslaus senex 1237	42
Castell. { Warsius de Samborzec 1433.	311. 316	{ Stanisl. de Szydłowicz 1469.	341
{ Martinus de Bogoria Skotnic-ki 1505	229	{ Joannes de Podlódow 1494.	252
Zawolska orda (alias Tartari)	349	Żarnowice (opp. territ. Olkussien.)	79. 80
Zaxichov vide Zaskow .		Żeromin (Sirenimo, villa reg. Plocen.)	72
Zaxyn (de) Andreas	357	Żukow (de) Nicolaus Secretar. M. D. Si-gismundi 1506	367

ADDENDA ET CORRIGENDA (1).

Pag.	Linea.	Legs.	Pag.	Linea.	
2	18	libre			
22		accommodato			
8	11	scurarus			
8	87	pag. 36 seqq.			
26		Stradiae			
36		Piotrków			
15	32	post Polaniecensis addatur putem.			
24	24	Codex in hac nota laudatus, de quo in praefatio- ne referenda referre omnissimus est papyracens, forma quartanaria Nro. I, notatus, inscriptus: „Diversorum privilegiorum monasterii Czervin- scensis ab anno 1155 ad annum 1746 copiae.“ Continet paginas a 1—282 itaque 116 chartas, paginae tamen 41 et 42 desiderantur. Codex ipse, uti quidem ex literarum ductibus conjicere licet, ineunte saeculo XVI scilicet inter annum 1500—1513 describi coeptus est. Privilegia autem, quae hic continentur, non sunt exhibita ordine chronologico, sed passim permixta, et nonnulla repetita. Numerus omnium privilegio- rum hic descriptorum est 184, nimirum tredecim sine anno, uoum anni 1155 bis exhibitum; quin- decim saeculi XIII, viginti saeculi XIV, septua- ginta tria saeculi XV, unum anni 1513, itidem unum anni 1746. Desiderantur autem prorsus privilegia saeculi XVII. Ex hoc codice descri- ptae tabulae nostro corpori insertae sunt: XIII, XIV, XLIII, XLV, XLVII et LXX.—In eadem Bibliotheca Ordinationis Zamojskianae asseruatur etiam alius liber manu scriptus papyraceus Nro. II signatus, itidem formae quartanariae, inscriptus: „Privilegiorum super scultetias, advocatias, mo- lendina, granaria etc. per Abbates ordinis Ceno- nicorum regularium Czervinscensis, tum trans- actionum diversarum, bona ejusdem spectantium, et quarundam bullarum, ac privilegiorum per Duces Masoviae Stanislavum et Janussium, alios- que Principes ab anno 1336 ad annum 1741 da- torum copiae.“ Continet paginas a 1—339 si- ve 194 chartas, quarum tamen nonnullae sunt vacuae. Codex hic, prout ex literarum ductu apparet, sine dubio extremo decennio saeculi XIV			
		libro.			
		accommodato.			
		scuraris.			
		pag. 37 seqq.			
		Lanciciae.			
		Piotrków.			

(1) Volumine hoc jam typis descripto, sedulo fontes novos undique conquiritentes, nova apographa tabularum a nobis in hoc tomo exhibiturum deprehendimus; his itaque denno collatis cum tabulis descriptis factum est, ut addenda et corrigenda paullo nimium sint aucta.

Pag. Linea.

- 41 29 insedentem *leg. insidentem*
 42 2 iuter grauciam *leg. inter grangiam*. In Ephe-
 meridibus perperam quoque legitur *granciam*.
 4 [per ali] quam *l. per antiquam* uti recte in E-
 phemeridibus legitur.
 11 presentos sunt *l. presentes fuerunt*, quod et in
 Ephemeridibus recte descriptum est.
 13 mensuras mellie *l. urnas mellis*. Ephemerides
 habent etiam *mensuras*,
 celebrata *l. celebrato*
 43 9 procedens *l. praecedens*
 44 ex.
 50 15 Qui hae in nota laudatur liber XII pag. 754
 Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae,
 minus recte allatus est, siquidem non indicatum
 librorum genus, cui annumeratur. Varsaviense
 tabularium publicum Regni Poloniae, vulgo Me-
 tricae Regni (*Metryki Koronne*) dictum constat
 XXX generibus librorum manu scriptorum, prae-
 ter documenta archetypa, quae XXXI. genus do-
 cumentorum efficiunt; quaeque ob praecipuam,
 qua custodiuntur, eura, Tabularium Regni se-
 cretins sive Metrica Regni secretior (*Archivum*
koronne sekretnie, czyli Metryka sekretna) dicun-
 tur. Inter XXX librorum manu scriptorum ge-
 nera, asservata in Varsaviensi tabulario publico
 Regni Poloniae, est quoddam genus, idque pri-
 mum in ordine omnium, continens libros manu
 scriptos peculiari nomine Metrice Regni (*Metry-*
ki Koronne) dictos. Ne igitur nomen generale
 Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae vul-
 go Metrice Regni dicti, confundatur cum spe-
 ciali nomine librorum ejusdem tabularii, simili-
 ter Metrice Regni dictorum, semel monuisse suf-
 ficiat. Qui itaque pagg. 73, 88, 96, 100, 166,
 168, 189 laudantur in notis libri manu scripti
 Varsaviensis tabularii publici Regni Poloniae, ii
 nuntiis libros manu scriptos speciali nomine si-
 ve *czar' dziozyj*, Metrice Regni dictos Nro. I as-
 servatos denotant. Liber vero XII hic laudatus
 nonnullis libris, sed potius libris manu scriptis,
 qui Nro. XXVII Varsaviensis Tabularii publici
 R. P. asservantur, continentque sic dicta: *Acta*
iudicij terrestres et Castrens Varsaviensis, ad-
 numerat. Ceterum omnes antiquissimi libri, in
 omnibus tabulariis Regni Poloniae occurrentes
 sunt forma angusta, eaque differunt ab reliquis
 posterioris aevi libris: appellantur autem, lingua
 vernacula non solum „*Dudki*“ sed etiam „*Or-*
ganki“ et „*Wyzeczki*“. Tabula haec XXXII an-
 ni 1243 bis aliunde exhibita est in libris manu
 scriptis Varsaviensis tabularii et quidem in libris
 Metrice Regni dictis, primum (I) occidit in li-
 bro IX. p. 171 cum (II) libro CLXXXIX p. 781
 in confirmatione Regis Vladislai IV anni 1647.
 Ambo haec apographa contulimus cum tabula a
 nobis typis descripta, quasque deprehendimus
 diversas lectiones, eas hic proponimus:
 50 4 considerando *l. considerantes*
 5 pnt *l. apud*

Pag. Linea.

- 50 7 quod...enm omni *l. quia...cum nostro* (II)
 9 Gotardo *l. Gotardo* (ambo)
 10 contullimus *l. contulimus* (a)
 13 utilibus...competi videbitur—Ineolle *leg. utilita-*
tibus—competi ibidem videbit (I)... *Incolae*
 31 quae *l. qui*
 51 1 eos iudicat *l. e. iudicet* (a)
 2 hoc perpetue *l. hoc robur perpetue* (a)
 3 impressionis *l. inscriptionis* (II)
 4 Krysk *l. Czyrsk* (ambo)
 5 Mzezyvugio *l. Mzezywoyo* (I) *Msciwoio* (II)
 6 Damiano—Lassota *l. Damiyo* (I) *Lasotha* (I)
 7 Lassotha (II)
 7 quam pluribus *l. quam plurimis* (II)
 52 20 Cf. tabula LXIV anni 1284 pag. 118 li-
 nea 16.
 53 20 supra dicti *l. supra dictis*
 54 11 Stricoviense *l. Stricoviensi*
 58 25 falsarii *l. falsarii*
 59 24 Abbati *l. Abbatis*
 60 27 institutum *l. institutum*
 62 28 collatum *l. collatum*
 64 8 reuuarabili *l. venerabili*
 65 19 eidem ecclesie *l. eiusdem ecclesie*
 69 20 Dlugossus *l. Dlugossius*
 75 22 post scripturae deletur comma.
 77 25 Johannis III *l. Joannis III*
 et sic passim vox haec corrigenda.
 27 post vocem: contexto addatur appenso
 78 25 inchoatae *l. inchoatae*
 79 17 iusdem *l. ejusdem*
 80 37 Polones *l. Polonos*
 83 32 Nro XXIII *l. Nro XXII*
 84 10 Nro XXIII *l. Nro XXII*
 85 17 prefixo *l. prefixo*
 86 2 caretore (sic)
 88 LI. Hanc tabulam contulimus cum suo apographo in
 Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae
 Nro. 647 asservato, et lectionis varietatem ejus
 modi deprehendimus:
 8 roborantur *l. roborantur*
 10 ipsum scriptum *l. presens s.*
 „ Lestheo *l. Lestho*
 11 Przybyslao *l. Przibislao*
 „ mericam certam *l. mericam circa*
 „ locare *l. locari*
 12 expiravit *l. expirabit*
 17 sextum *l. sextum*
 18 quattuor sigillis *l. quatuor silliginis*
 19 duos mansos libere *l. duos mansos liberos*
 89 4 possidendam *l. possidenda*
 5 optineret *l. obtineret*
 9 pajeczna *l. Pagyczna*
 90 25 LIII anno 1271 Apographum huius tabulae in-
 venit etiam insertum libro Metrice Regni
 Nro XI p. 288 nimirum in confirmatione Casi-
 miri Regis Poloniae M. Ducis Lithuaniae, quam
 in Conventione in oppido Nova Civitate (Kor-

Pag. Linea.

- ezyn) habita impertivit. Diversitas lectionis hu-
 jus apographi est ejus modi:
 91 5 Modliborzi *l. Modlibosii*
 9 Opatowiec *l. Opatowiecz*
 11 damus potestatem *l. damus facultatem*
 23 Ne autem *l. Ne igitur*
 28 Warsch...Janusius *l. Warss...Janussius*
 30 Klobucko *l. Clobuczsko*
 93 27 fasciculo *l. funiculo*
 96 12 post sittam ponatur (sic)
 31 quo *l. quod*
 97 16 Tabulae LVII anni 1278 apographum insertum
 est libro Metrice Regni Nro CXXIII p. 333 li-
 teris W. D. D. uetato. In hac confirmatione a
 Rege Stephano anno 1580 d. 8 m. Junii profe-
 cta, fit mentio sigillorum his verbis: „binis sigil-
 lis serico appensis, quorum unum integrum, al-
 terum vero nonnihil propter vetustatem contra-
 ctum.“ Variantes lectiones huius apographi sunt
 sequentes:
 97 23 protingant *l. pertingant*
 98 4 Benya *l. Benyam*, et sic passim in toto apogra-
 pho.
 10 Nomina villarum in apographo similiter exarata:
 11 praeter: Zossinida, Pione, Pyrisz, Oslenino
 17 profulgentes *l. praefulgentes*
 99 6 vel denno *ibidem in apographo*
 7 porradne, ab opole, a vacca *leg. porradne, ab*
opole, a bove, a vacca
 9 perangaris *l. praecangariis*
 10 conjugimus *l. conjungimus*
 18 excoleudas *ibidem in apographo*
 14 voluerint *ibidem in apographo*
 16 eum [tota] *leg. cum tota*
 19 Ut igitur [haec nostra] *l. Ut igitur praefata*
 21 post vocem: sigillorum add. nihilominus
 23 Archidyacon *l. Archidiaconus*
 24 Scantociensis *l. Scandociensis*
 ibid. Herkenboldus *l. Herkenbeldus*
 100 18 In apographo huius LVIII tabulae anni 1278,
 quod aliunde nacti sumus, sigillum haec describi-
 tur: „Sigillum formae majoris de cera vulgari
 alba, funiculo serico eploris viridis appensum,
 multum attritum. Ex verbis in ambitu scriptis
 vix quatuor conspiciuntur literae: „...OL..AL..“
 Repraesentat imaginem sancti habentis caput ra-
 diatum, vestes sacerdotales induti sedentis, qui bene-
 dictionem (quam dicunt) impertit viro inclinato
 super mensam sive truncum velatum in medio ip-
 sorum appositum. Vultus eorundem conversi in
 exterrum sigilli partem. Serica viridis coloris fila,
 quibus sigillum est appensum non traesunt in-
 teriorem ejusdem massam, sed tantum ab ima
 ipsius parte impressus est eorundem filorum flo-
 cus. A latere et a summa sigilli parte apparent
 fila coloris subflavi, quae per ipsum erant perdu-
 eta, hisque sine dubio erat appensum. Fortasse ea-
 su aliquo abruptum, postea viridi funiculo appen-
 sum est. Apographi lectionum varietas haec est:

Pag. Linea.

- 101 9 promuniendo *l. premuniendo*
 101 11 Ploezk *l. Plotzk*
 14 Troydiao *l. Troydeno*
 16 gratiose *l. generose*
 102 17 quorumlibet *l. quarumlibet*
 104 15 Plocensi *l. Plocensibus*
 20 nequis *l. ne quis*
 105 16 Tabula Casimiri Magni anni 1356 tam et aliae,
 videlicet annorum 1324 (p. 155 nota 2; p. 16
 nota 2 linea 3, et p. 171 nota 3) et 1357 (p. 171
 nota 3) quas omnes exhibendas promissimus, ae-
 que ac reliqua privilegia Advocatine Brzezinen-
 sis annorum 1318, 1345, 1409, 1422 et 1441
 (p. 121 nota 1) in sequentibus tomis exhibe-
 buntur.
 108 3 LX anno 1279. Tabula haec inserta est libro
 Metrice Regni Nro LVIII p. 150. Sigismundus
 Rex Stanislai Sowka sculteti in villa Klonowa
 precibus permotus, confirmavit ejusdem privile-
 gium Cracoviae anno 1589 dominica Jubilate.
 Hac sunt, quos notavimus diversae lectiones:
 8 Lestco *l. Lesco*
 10 Wenceslao et Choymoni *l. Wencslao et Chononi*
 11 Sdimyowice et Chosmanowo *l. Sdimyowicz et*
Chosmanowu
 12 villis nostris *l. villis nobis*
 14 octodecim *l. decem et octo*
 109 6 nobis ipsas reputabunt *l. sed eas nobis represen-*
tantur
 13 Paszcon...Wilhelmo *l. Pascone...Wilcho*
 14 Syradie *l. in Syradz*
 118 34 Cf. Tabula Nro XXXIII a. 1246 nota 3 (pag.
 52)
 114 8 annotationem decimam *l. a. undecimam*
 120 6 Archidiacone *l. Archidiacono*
 10 Borussicarum *l. Borussicarum*
 18 Dogiello *l. Dogiello*
 121 29 non nisi *l. non nisi*
 123 34 Byssoviense *l. Byssoviensi*
 124 26 Getmanis *l. Germanis*
 183 23 habent *l. habet*
 29 praescerat *l. praescert*
 137 7 presentate *l. presentante*
 140 9 demonstrat *l. demonstrant*
 141 3 post. Jameouj ponatur (sic)
 145 31 Lanchiciensis *l. Lanchiciensis*
 147 ex. praemissa *l. praemissam*
 150 16 post. nostraque pace ac salute ponatur (sic)
 26 post remittentis deletur punctum et post Abba-
 ti ponatur comma
 post statuitur pone (sic)
 161 27 Archidiaconem *l. Archidiaconum*
 164 2 Kalendas *l. Kalendis*
 166 1 XCVI. anni 1303. Tabulae huius apographum
 continetur etiam libro Metrice Regni N. CXXIII
 p. 564. Scilicet Rex Stephanus quorundam Re-
 gni Consiliariorum precibus motus privilegium
 Alborti Gulacz sculteti villae regalis Skotniki
 confirmavit Varsaviae in Conventione Regni Go-

Pag. Linea.

- nerali die 12 Februarii 1581. Variantes lectiones
haec sunt:
- 166 10 Sostuca *l. Sostuka*
11 Skotimijk *l. Skotnyk*
12 dicto [Ganska] *l. dicto de Stuołna*
15 alije autem *l. alijs vero*
167 2 retinendo *l. retineat*
3 Cruswycza *l. Cruswicza*
5 his testibus *l. ijs testibus*
7 Cruswiciensi *l. Cruswicen.* (itaque forsan Cruswi-
ciensibus)
- ibid. Febislaio *l. Dobislaio*
ibid. Miehale *l. Michaële*
8 Thurzna *l. Turzna*
8 Rozczassie *l. Rozgassio.*
16 post montie deletur punctum et ponatur:
18 post insertam deletur comma et Siquidem scri-
batur: siquidem
21 Nro CI *l. Nro C*
28 XC VII anni 1504. Apographum huius tabulae in-
sertum est libro Metricae Regni Nro LXXXIX
p. 131 et profectum est a Sigismundo Augusto
Rego Varsaviae in Conventione Generali Regni
sabbato in crastino Circumcisionis Domini 1557.
En variantes lectiones ejusdem:
84 testimonio aut *l. testimonio vel*
168 1 autentica... gracia... Dobri *l. autentica gratia*
Dobri
7 pecunia *l. pecunia*
9 donationis *l. donationis*
14 egressibus sivo *l. e. suis*
16 quicquid sibi vel *l. quicquid sibi et*
25 nostro nemine *l. nostro dominio*
169 1 predictarum hereditatum ab omnibus solneloni-
bus et exactionibus a narzasch, leg. predictarum
hereditatum ad suos usus convertat. Et etiam
praefatos incolas liberamus ab omni labore ex
(sic) servitute domini nostri, videlicet: a castro
a stroza, a przewod, a poszada, et ab omnibus so-
lucionibus et exactionibus, a narzas etc.
2 poramb *l. porab*
3 owe *l. owe*
7 pena *l. poena et sic porro*
9 sangwinolentis *l. sanguinolentis*
10 Kmothonibus deest
12 occiderent *l. occiderint*
18 mittendj...stratum *l. mittendi...strata*
14 Andree et suorum *l. Andrae vel suorum*
15 Preterea, ut prefatus *l. Praeterea ut praefatus*
16 dictas hereditates *l. praedictas hereditates*
17 romovimus *l. revocamus*
19 recepione *l. repetitione*
20 perpetuum...recepione deest...repetitione
21 Simone de Ossyck fidejubeat *l. Simano de Os-
sieck fidejubeat* (sic)
22 eadem *l. eandem*
23 termino statuto *l. terminis statutis*
24 Troyan... et per [cum] *l. Troiani...et per hoc*

Pag. Linea.

- ibid. Dobryznense fuit defraudatum *l. Dobryznense*
fuit fraudatum
25 Przybislaus *l. Przibislaus*
26 Voyezijez *l. Voiczik*
170 3 ejus *l. hujus*
scribi *l. conscribi*
4 his...Wlescena *l. iis...Wlodkone*
5 Succamerario *l. Subcamerario*
6 Dobryznensibus deest
175 8 post intrandi deletur comma
28 inveni *l. invenimus*
187 14 Hedvigem *l. Hedvigim*
30 prout *l. prout*
190 18 Cazimirus *l. Casimirus*, et sic ubique vox haec
correcta
193 3 Zemovitus *l. Ziemovitus*
195 7 CXIII anno 1346. Archetypum hujus apographum
insertum est libro Metricae Regni Nro LVII p.
318 unde discimus: Regem Sigismundum literas
authenticas sibi ab Achacio Jordan de Zachiez
Castellano Zarniensi et Capitaneo Sandecensi
scultetiae in villa regia Lipnik in Terra Craco-
viensi jacentis tenitorio et possessore, (ut vul-
go dicebatur) ad confirmandum exhibitas (qua-
rum sigillum, ut idem Rex memorat: „tametsi
vetustate temporis edacis rerum demolitum erat
aliquantulum, ita tamen, quod effigies et scul-
ptura ejus facile nosci poterat),“ Cracoviae die
Lunae sive feria secunda post festum divisionis
Apostolorum 1542 ratas esse jussisse. Quum ta-
bula authentica, ex qua in corpore nostro exem-
plar typis descriptum est, duobus in locis ri-
mis lacerata sit, lacinae itaque occurrentes porop-
portune expleri possunt. Itaque:
196 1 fieri pe... *l. fieri possunt Piscinam vel piscinas*
ibid. infra *l. intra*
4 pro nobis... reseruant leg. pro nobis et nostris
posteris reseruant (sic)
6 exorcero... *l. exorcitare hoc tamen*
20 Item, ipso *l. Item, idem*
27 Abram *l. Abraham*
197 2 Junij *l. Junii*. Similiter et alii menses perporum
exscripti, nōmpe: Januarij, Februarij, Martij,
Juliij corrigendi sic: Januarij, Februarij, Martij,
Juliij. Ubi autem scriptura Maij vel etiam Maii
occurrit, legendum semper Maji.
30 Nro CXXV p. 122 *l. Nro CXXXVII p. 122*
198 21 novam villam *l. Novam villam* (Nowa wieś)
199 5 oxliberi *l. caliberi*
203 11 CXVI anno 1351. Tabulae hujus authenticae
apographum insertum est libro Metricae Regni
Nro XXIII p. 321. et quidem jussu Regis Si-
gismundi anno 1509 exorati ab famoso (ut
tunc temporis vulgo dicebatur) Senectio alias
Zajjbroth Bothman Consule Cracoviensi, qui cum
ob majorum securitatem asseruari cupivit.
205 27 post vocem bancam ponatur (sic)
208 3 Sonovitus *l. Ziemovitus*

5

Pag. Linea.

- 211 24 Wladislaus *l. Vladislaus*, et sic passim in toto
corpore, in summsriis ejusque tabulae et notis,
in ejus vocis scriptura saepius est peccatum.
214 25 Zsmovitus *l. Ziemovitus*
216 6 qaum *l. quam*
9 Kazimirus *l. Casimirus*
217 6 parvas *l. parvas*
218 1 post voces concte nec compulse ponatur (sic)
219 5 Wartha *l. Warta*
226 9 villa *l. oppido*
228 33 opidum *l. oppidum*
234 6 post vocem Lijwonic ponatur (?)
240 18 Leopoli *l. Leopoli*
244 22 post innovare ponatur comma
247 5 Troydem *l. Troydeni*
249 3 Ledevicus *l. Ludovicus*
251 32 post Czersthin, addatur Capitaneo
255 23 maenia *l. moenia*

Pag. Linea.

- 256 23 Cazimirus *l. Vladislaus*
266 14 Dombie *l. Dqbie*
ibid. Jastrzemia *l. Jastrzamba*
15 Jastrzemia *l. Jastrzambecz*
269 15 finibus *l. finibus*
272 1 Nobilis *l. Nobiles*
282 26 ergo *l. erga*
285 13 post predictas ducentas marcas ponatur (sic)
307 3 confederatio *l. confederatio*
311 16 post Brezensis ponatur (sic)
312 2 Kerczini *l. Korczyni*
314 33 inferebant *l. inferebantur*
320 6 Raphaeli *l. Raphaëlis*
322 2 Korczyni *l. Korczyni*
326 3 Szrem *l. Szrem*
363 26 conragatis *l. congregatis*
366 3 generele *l. generale*

Ad tabulam XLVI anni 1257 (pag. 77).

Dno inveniuntur hujus tabulae in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae apographa; alterum a Rege Sigis-
mundo Augusto anno 1549 Cracoviae feria secunda infra octavae Corporis Christi profectum, libro Metricae Regni Nro 76
p. 415 literis Z. K. signato contentum; alterum in confirmatione Regis Stephani Batorei an. 1583 d. 12 m. Octobris li-
bro Metricae Regni Nro 129 p. 434 literis W. G. signato, inserta, exhibitum. Quum haec apographa sint multo priora
tempore, quam tabula a nobis exarata, variantes itaque eorum lectiones hic afferendas esse duximus:

Pag. Linea I. Aug. II, 1726.

II. Sig. Aug. 1549. Metr. R. 76. p. 415

III. Steph. Bator. 1583. M. R. 129. p. 434.

78	1	temporis decursu... apud posteros	temporum d...a p. nostros pati	ut II
		pati		ut I
	2	solent perpetuate res	s. perpetuare res	s. perpetuatae r.
	3	perennari (*)	perhennare	perhennari
	5	seculum presens pariter et futu- rum fecimus	saeculum p. p. et facimus	seculum praesens, praeteritum et futurum facimus
	8	Grimislave...generose	Grzimislavae g.	Grimislavae gratiosae
	9	proponentes...a quo habemus quod vivimus	proponentes a. g. h. quod qui vivi- mus	ut II
	10	paternorum	primorum	ut I
	11	Casimiri	Cazimiri et sic porro vox haec scri- bitur per z	I
78	12	Prandoths Episcopi	Prandothae dei gratia E	II
	15	Zawichostensi	Zawichosth	Prandotae d. g. Zawichost
	16	presidiis proventibus, seu immuni- tatibus	praediis, proventibus, libertatibus seu immunitatibus	II
	19	nunc sunt et erunt	I	n. s. vel erunt
	20	et venationibus	et cum v.	II
	21	censentur	censeantur	II
	ibid.	ipsum scilicet Zawichost	i. s. oppidum Zawichosth	i. s. oppidum Zawichost
	22	cum utilitatibus et piscatione	c. u. et pis cationibus	II
79	1	usque ad Kszcie	usque in Vsce	u. in Uszcie
	2	Winary	Vinary	I

(*) Idem emuino prologus legitur in alio privilegio ab eodem Duce Boleslao eidem Monasterio quinque annis
post, nempe 1262 impertito, scilicet tunc, quum idem Monasterium Zawichostia in oppidum Skalam translatum est. Quod
privilegium continetur libro *Judiciorum Assessorialium Regni* asseruato in Varsaviensi tabulario publico Regni Poloniae,
N. 7 f. 1 et sqq.

79	2	Komorin, Peccary, Czermin, Duro- row, Pudrowicze, Borow, Postrus- snicy, Kostrow, Hosino, Tucina, Upiana, Daronino, Sawlonichi, Brzescane, Wangarce, Dambane, Chotkow, Winarsinferius supor Wi- slam cum clausura, Sobotha, Wi- czownica que nunc dicitur Ostrow et alias sortes in Przewody et Ko- biernici cum vinca et agris Solo- godonis: Unanowice, Wloszczowice, et ecclesia in Zarnowice cum san- ctuariis, quorum hec eunt nomina Domang, Sdeslaus, Osselg et omni- bus etc.	Komorin Peccary, Czermin, Dzu- row, Pudrowicze, Borow, Postrus- snicy, Kostrow, Hosino, Tucina, Lypsi- na, Daronino, S.... (sic) Bresca- ne, Wangreze Danidany, Chotkow, Vinari supor Wislam cum clausura, Sobothka, Wczolbinge, quae nunc dicitur Ostrowo et aliquas sortes in Pzlliod (sic) et Cobiernici cum vi- noa et agris sdigodonis: Vnauicze, Wloszewicze et ecclesiam (sic) in Zarnowicz cum sanctuariis, quo- rum haec sunt nomina: Paulus cum duobus fratribus, Michał cum fra- tre et duobus filijs et Camerariis, quorum haec sunt nomina: Doma- nus, Sdeslaus, Eissol et omnibus etc.
	11	et aliarum portinentiarum	et aliarum portineu. (sic) (Itaque forsan pertinentium?)
	12	de celario Ducis sex urne melis	d. c. d. sex tunnao mellis
	13	opolie vulgariter appellatur ibid. suprascriptarum	quod opole vulgariter supscriptarum
80	1-7	Zarnowicz et Korytanc, et Krewi- cz, et Udorz, et Wierzbica et Do- braczow, et Hocola, et Matyszyce, et Wilezow, et Holuza, et Lunoni- ci villa per nos collata, et Myslo- wici et Marcinowicz, et Przedmo- szczanie et Rokitno villa ecclesie cum decima, et Wola, et Mooszy- dlana, et Kozlow, et Bobrech, et Przechody, et Karowiczki, et Ome- sznici, et Bobra, et Zathsa, et me- dium Studeniowo, quod possidet Comes Admnus	Zarnowicz, Coriczany, et Wrema- ot Widow, et Wierzbica et Dobrakow, et Holopa, et Maliszycze, et Wil- kow, et Holuza, et Wimowa villa per nos collata, et Mislouici, et Moranowici, et Predmoscane et Rokytino villa ecclesio cum decima, ot Volia, et Moczułane, et Costolly, Bobrech, et Przychody, et Karo- wiczki, et Osmenici, et Babra et Zachssa, et medium Seideino, quod possidet Comes Adam
	9	corito vulgariter appellatur ibid. nun cupatur	corito vulgariter appellatur nucupatur
	10	has duas marcas	ac. d. m.
	11	Ilkusch	Ilkusch
	12	Charsza	Tharsse
81	1	ac inhabitatores	et i.
	2	volumus et	volumus, ut
	6	suparium... stroza	supremum... strozam
	7	poduzno, naramb, targowo, pora- dlene	p. narub, targowe, poradno
	8	eausa sanguinea, ab omni furto, et a powolowe, nec aliquas ibid. et quevis peiora alia	c. sanguinis et ab omni facto et a powolowe
	11	autem omnes incolae	II
	12	porangariis	II
	13	in posterum poterint	I
	14	ordinaria, casuales vel repentina	II
	17	Cnetollano et quovis	II
	19	soli dieto	C. vel quovis
	20	locari	II
	24	famulantom	II
	26	arbitriis	I
	ibid.	subscriptorum	II

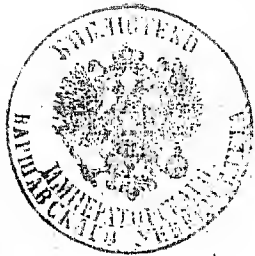
Komorin, Peccary, Cirnino, Duro- wo, Pijotrowicze, Borowo, Postrus- snicy, Hostrow, Cosino, Tuczina, Upiana, Daronino, Sawlowicze, Bresczany, Wangorci, Dambane, Winary inferius super Wislam cum clausura Sobotha, Wczownicze quae nunc Ostrow dicitur, et aliquas sor- tes in Przywod et Cobiernici cum vi- noa et agris Sdigodonis: Vnauicze, Wloszczowice et ecclesiam (sic) in Zarnowicz cum sanctuariis, quo- rum sunt haec nomina: Paulus cum duobus fratribus, Michał cum fra- tre et duobus filijs et Camerariis, quorum sunt haec nomina: Domang, Sdeslaus, Ossel	II	do cellario D. sex urnao mellis quod oppole vulgariter a. I	Zarnowicz et Coriczany, et Cre- uici et Vdor, et Vyrzbica et Do- braczow, et Holola, et Maliszycze, et Wyskow, et Holuza, et Bunowi- cze villa per nos collata et Myslo- wicz, et Marcinowicze et Przed- mosczane et Rokitno villa ecclesiae cum decima, et Wolia, et Mochi- dlane, et Kozlow, et Bobrech, et Prichody, et Karowiczki, et Ome- sznici, et Bobra et Zathssa, et me- dium Studonieczno, quod possidet Comes Adam	Koritko vulgariter appellatur I et d. m. II Tarse ac i. II eupanium...strozam II
---	----	---	--	--

81	27	Tarezyn	Tharezin	Corezin
	29	sexto nonae Marcii	I	nonas Martij sexto
82	1	Mazoviensi	Mazoviae	II
	ibid.	Janussio Gneznsi	Janusio Gnesnensi	Janussio Gnesnensi
	2	Casimiro	Cazimiri	II
	ibid.	Falcone	I	Falcone
	3	Segneo	Signeo	Zbigneno
	4	Mazoviensi	Masoviae	Masoviensi
	ibid.	Boguphalo	I	Bogufalo
	ibid.	de Czeeshow	de Czeeshow	II
	5	Dionisio de Reich	Bronisio de Reich	Bronisio de Borch
	ibid.	Warschone	Warsone	Varsone
	ibid.	Salslao	I	Gulislao
	ibid.	Sandomiriensi	Sandomirien. (itaque forsā San- domiriensibus)?	Sandomiriensibus
	6	plurimis clericis et laicis	I	pluribus clericis et laicis
		Confirmatio Sigismundi Augusti continet etiam confirmationem Spithconis Palatini et Capitanei Cracoviensis anni 1395 quam hic tradimus:		Prologus confirmationis Regis Stephani sequens est: Stephanus etc. Significamus etc. Productas esse apud nos nomine Abbatis (sic) et Monialium Conuentus seu Mo- nasterij ad Sanctum Andream intra muros Cracovienses li- teras illustris olim Boleslai Ducis Cracoviensis et Sandomi- riensis, quibus oppidum Zawichost cum omnibus eius vil- lis, praedijs, ac caeteris attinentijs Monialibus Ordinis san- ctae Clarae in oppido Zanichost donavit et contulit. Quorum quidem literarum tenor de verbo ad verbum est talis:
1549		Sigismundus Augustus etc. Significamus etc. Exhibitas esse coram nobis literas Domini Boleslai Cracoviensis et Sandomiriensis Ducis per Magnifi- cum Spithconem Palatinum et Capitaneum Craco- niensem innouatas, et ejusdem sigillo maiori obsigna- tas, salvas, illas, omique suspitionis vitio caren- tes: supplicatumque est nobis, ut easdem innouare, approbare, ratificare et confirmare autoritate nostra regia dignaremur. Quorum tenor de verbo ad ver- bum sequitur et est talis:		In nomine domini, amen. Quoniam omnes morimur etc. Epilogus autem confirmationis ab eodem Rege Stephano datae, est:
1395		Nos Spithko (sic) Palatinus et Capitaneus Cra- coviensis notum facimus vniuersis, quibus expedit praesentibus et futuris praesentium noticiam habituri: Quod veniens personaliterque constitutus nostri in praesentia honorabilis vir dominus Andreas Rector parochialis ecclesiae Sarnouiensis, Canonieus Cracovieus, Procurator Monasterij Sancti Andrae Cracoviensis illustris Principis Abbatissae et totius Conuentus praedicti Monasterij ordinis Sanctae Cla- rae quasdam literas illustris Principis domini Boles- lai, diuae memoriae Ducis Cracoviensis et Sando- miriensis de et super fundationis donatione Mona- sterij iam dicti confectas, sanas, salvas et integras, non rasas, non cancellatas, non abollitas, nec in ali- qua parte sui suspectas, prorsus omni vitio et suspec- tione carentes, nobis praesentavit, petens instantia debita, easdem literas debita sub forma transsum- ptas scripti patrocinio commendare.		Productis autem hoc modo literis praefatis apud nos, cum de earum confirmatione et renouatione literis nostris facienda nomine Monialium supradictarum Conuentus seu Monasterij ad Sanctum Andream tanquam haeredum dicti oppidi Zawichost, et antecessorum illarum, quibus est dona- tio facta supplicatum nobis esset: Nos perspecta supplica- tionis eiusdem aequitate, iustamque et legibus Regni nostri consentaneam illam esse iudicantes, literas easdem his in- sertas, et quidquid in illis continetur, quatenus tamen in usu habeantur, et iuris publici ratio permittit, approbandas, ratificandas et confirmandas ac innouandas esse duximus, approbamusque, ratificamus et confirmamus ac innouamus literis bisce nostris, decernentes, ut suum robur debitum perpetuis temporibus obtineant.
		Quorum quidem literarum tenor de verbo ad ver- bum sequitur et est talis:		In cuius rei fidem etc. Datum Lublini die duodecima mensis Octobris anno domini 1583, Regni vero nostri anno octavo. Stephanus Rex subscripsit.
		In nomine domini, amen. Quoniam omnes mo- rimur etc. (Sequitur contextus tabulae XLXI anni 1257 p. 77 typis descriptae).		
		Apologus confirmationis a Spithcone profectae sic se habet:		
		Quibus quidem literis eiusdem domini Boleslai Ducis praetacti sanis, saluis et integris, eiusque ve- ro sigillo in cordula scricea glauca rubeique coloris dependente sigillatis acceptis, lectis, recensitisque et intellectis, attendentes, quod iusta congruaque pe-		

tentibus assensus denegari non debeat, ad instantes petitiones memorati domini Andreae Procuratoris Monasterij Conuentusque sanctimonialium iam dictarum, huiusmodi literas nobis, ut praemittitur praesentatas, in hanc formam transsumi fecimus, nostrique sigilli maioris appensione iussimus communiri. In quorum omnium et singulorum praemissorum fidem et testimonium pleniora, roburque firmitatis perpetuae, praesentes scriptas literas de nostra scientia appensione sigilli nostri maioris duximus muniendas. Actum Cracouiae feria quarta post festum Paschae, anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo quinto. Presentibus nobilibus viris Borkone de Tsszenecz, Petrassio Panski, Nicolao Notario generali terrae Cracoviensis, Raphaële de Slupow, Nicolao de Szepecz, Pet rasso de Zagorzicze et Nicolao de Barczkow baeredibus et alijs quam pluribus fide testimonioque dignis.

Quas quidem literas hic insertas in omnibus punctis, clausulis, articulis et conditionibus innouandas, approbandas, ratificandas et confirmandas duximus, ita ut praesentibus innouamus, approbamus, ratificamus et confirmamus, decernentes easdem robur perpetuae firmitatis obtinere. Harum testimonio literarum etc. Datum Cracouiae feria secunda infra octauas Corporis Christi, anno domini M. D. XLIX Regni nostri XX. Relacio Reuerendi in Christo patris domini Samuelis Maczieiowskij Episcopi Cracouiensis et R. P. Cancellarij.

1000125894